Krize svědomí

Raymond Franz

ÚVOD KE KNIZE KRIZE SVĚDOMÍ

Tendence náboženské autority panovat spíše než sloužit a zápas těch, kdo se snaží předejít narušení Bohem dané svobody svědomí - to je jádro velmi osobního a otevřeného vyprávění v Krizi svědomí. Na scéně tohoto zápasu stojí členové význačné náboženské společnosti: svědkové Jehovovi. Avšak tytéž základní sporné body, kterými se vyznačuje toto vyprávění, mohou vyvstat uvnitř kteréhokoli náboženství na světě.

Počínaje rokem 1870 v Pittsburghu ve Spojených státech jako nezávislá biblická skupinka skládající se z hrstky lidí se svědkové Jehovovi rozrostli do dnešních více než čtyř milionů v asi 200 zemích. Když jejich vydavatelství Společnost Strážná věž - vydává novou knihu, je obvyklý počáteční náklad jeden milion výtisků a následují další miliony. V zemích, kde svědkové působí, je jen málo lidí, kteří se s nimi při jejich usilovné činnosti dům od domu nesetkali. Přesto pro mnoho lidí zůstává tato náboženská společnost opředena tajemstvím. Nadto jen velmi málo samotných svědků Jehovových vůbec něco ví o utváření nauk a politiky jejich vlastní organizace. Jednání jejich celosvětového vedoucího sboru jsou naprosto soukromá. A přesto rozhodnutí tohoto orgánu jsou platná - a vynutitelná vůči všem svědkům na zemi. Jako příslušník jejich třetí generace žil autor prvních šedesát let svého života mezi svědky Jehovovými, sloužil v různých zemích a na všech úrovních organizační struktury. Posledních devět z oněch šedesáti let strávil v ústřední výkonné radě - vedoucím sboru. Tato léta jej dovedla ke krizi svědomí, která je tématem této knihy. Jeho vyprávění je jedinečné. Čtenáři se naskýtá pohled na rozhodovací schůzky ústředního orgánu náboženské společnosti a může vidět mocný, místy dramatický vliv jejich rozhodnutí na životy lidí. Informace jsou uváděny citlivě a se soucitem, nicméně vznášejí velmi podstatné otázky zneklidňující mysl i svědomí.

Není-li uvedeno jinak, jsou biblické citace z Překladu nového světa Svatých písem vydaného Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc.

Zkratky překladů Bible tak, jak jsou uváděny v poznámkách.

EP Ekumenický překlad
KB Bible kralická
OP Překlad Ondřeje Petrů

Tato kniha vyšla v originálním vydání dvakrát, jednou v roce 1983 a podruhé v roce 1992. Některé údaje, zejména o počtech lidí, pochopitelně nemohou odpovídat zcela přesným datům posledních let.

Na konci tištěné verze této knihy jsou v dodatcích k některým kapitolám uvedeny i fotokopie originálních materiáů. V tomto internetovém vydání jsou obsaženy jen ty, které vyšly i v češtině. Materiály, které jsou v tištěné verzi jen v původním jazyce, zde byly vypuštěny. Z technických důvodů zde není tato kniha dělena na číslované stránky, jako v tištěné verzi. Rozdělena je pouze do jednotlivých kapitol. Menší potíže mohou nastat s původní lokalizací poznámek, neboť při převodu textu do elektronické podoby zmizela čísla v textu na ně odkazující.

> ***Tímto písmem jsou uvedeny citáty z Bible.***
>
> `Tímto písmem jsou uvedeny přepisy dopisů.`
>
> Tímto písmem jsou uvedeny citáty zmíněných osob a citáty z jiných publikací, například časopiu Strážné věže.
>
> **Tímto písmem jsou uvedeny poznámky, které jsou v tištěné verzi uvedeny "pod čarou" na konci jednotlivých stránek.**

> Když jsou lidé ve velkém nebezpečí ze strany, z níž to nečekají, nebo jsou zaváděni těmi, které považují za své přátele - je : nelaskavé je varovat? Možná dají přednost tomu, že varování neuvěří. Možná to dokonce budou mít za zlé. Ale je tím člověk osvobozen od mravní zodpovědnosti varovat? *(Časopis Strážná věž z 15. ledna 1974)*

Život je nejistý a když člověk zemře, pak to, co ví, umírá spolu s ním - pokud to ovšem nepředá, dokud je naživu.

To, co tato kniha obsahuje, jsem napsal z pocitu povinnosti vůči lidem, které mám upřímně rád. S dobrým svědomím mohu říci, že jejím cílem je pomoci, ne ublížit. Je-li něco z uváděného bolestivé číst, bylo to též bolestivé psát. Doufám, že čtenář pozná, že hledání pravdy vůbec nemusí ničit víru a že všechno úsilí znát a držet se pravdy naopak posílí základ pro opravdovou víru. To, co udělají ti, kdo tyto informace budou číst, je na jejich vlastním rozhodnutí. Alespoň to bude řečeno a mravní zodpovědnosti bude učiněno zadost.

Kapitola PRVNÍ

CENA SVĚDOMÍ

Ať se nám to líbí nebo ne, mravní otázka se týká každého z nás. Je to jedna z hořkosladkých přísad života, které nelze úspěšně uniknout. Má moc nás obohatit i ochudit, určuje kvalitu našeho vztahu k těm, kteří nás znají. A všechno to záleží na odpovědi na tuto otázku. Volba je na nás, ale málokdy je snadná.

Máme samozřejmě možnost obklopit naše svědomí jakousi slupkou sebeuspokojení, pasivně "jít dál", chránit naše pocity před čímkoli, co by je mohlo rušit. Když se objeví otázky, místo abychom zaujali nějaký postoj, ve skutečnosti řekneme: "Teď zůstanu sedět, ostatních se to může dotknout - může jim to dokonce ublížit - ale mě se to netýká." Někteří takto mravně "vsedě" tráví celý svůj život. Ale zdá se, že když je všechno řečeno a uděláno, když se život blíží ke konci, musí ten, kdo může říci "aspoň jsem za něčím stál", cítit větší uspokojení než ten, kdo se zřídka kdy za něco postavil. Občas možná přemýšlíme, zda lidé s hlubokým přesvědčením nejsou nějakým vymřelým druhem, o němž se můžeme dovědět z historie, ale který se dnes už nevidí. Jsou-li v sázce věci podružné, je pro většinu z nás docela jednoduché jednat s čistým svědomím. Ale čím víc je ve hře, čím vyšší je cena, tím těžší je řešit otázky svědomí, mravně usuzovat a nést následky takových rozhodnutí. A je-li cena opravdu velmi vysoká, nacházíme se na morální křižovatce tváří v tvář opravdové životní krizi. Tato kniha je o takovýchto krizích, o tom, jak jim lidé čelí a jaké následky mají na jejich životy.

Je pravda, že příběhy lidí v této knize se snad jen zdálky podobají velkému dramatu kacířského soudu s Johnem Wycliffem, intrikám mezinárodního honu na Williama Tyndala nebo hrůznému upálení Michaela Serveta na kůlu. Ale zápas a utrpení lidí o kterých budu vypravovat, jsou svým způsobem neméně silné. Málokteří, ač v mnohém zaujímali stejný postoj, se mohli vyslovit tak výmluvně jako Luther, když sedmdesáti mužům, kteří ho soudili, řekl:

> "Dokud nebudu přesvědčen svědectvími Písma či zřejmými důvody, (neboť nevěřím ani papeži, ani koncilům samotným, poněvadž je patrné, že se často mýlili a sami sobě protiřečili), jsem vázán těmi místy Písma, která jsem citoval, a mé svědomí je v zajetí slova Božího. A jako že není správné ani bezpečné jednat proti svědomí, nemohu a nehodlám cokoliv odvolat. Zde stojím a nemohu jinak. Bůh mi dopomoz. Amen!

Dávno před těmito lidmi stáli apoštolově Petr a Jan v podstatě před stejnou otázkou, když před soudní radou nejváženějších zástupců své celoživotní víry otevřeně řekli:

> ***"Jest-li to spravedlivé před obličejem Božím, abychom Vás více poslouchali než Boha, suďte. Neboť my nemůžeme nemluviti toho, co jsme viděli a slyšeli."***

Lidé o nichž píši, patří k těm, které znám nejdůvěrněji, k příslušníkům náboženské skupiny známé jako svědkové Jehovovi. Jsem si jist a lze to dokázat, že jejich zkušenosti nejsou nikterak jedinečné a podobný neklid svědomí se vyskytuje i mezi lidmi různých jiných vyznání. Tito lidé stojí před stejným problémem jako Petr a Jan, jako muži a ženy pozdějších století: zápasem za udržení opravdovosti osobního svědomí, tváři v tvář nátlaku náboženské moci. Pro mnohé je to přetahování provazem citů. Na jedné straně jsou puzeni odmítnout zprostředkování lidskou autoritou mezi sebou a svým Stvořitelem; odmítnout náboženský dogmatismus, zákonictví a autoritářství tak, aby se opravdu drželi učení, že Kristus Ježíš, ne nějaký lidský náboženský sbor, je "hlavou každého člověka". Na druhé straně riskují ztrátu celoživotních přátel, bolestné narušení rodinných vztahů nebo obětování náboženského dědictví, které sahá po generace zpět. Rozhodovat se na takových křižovatkách není snadné. To, co je zde líčeno, není jen "bouře ve sklenici vody", velký spor v malém společenství. Věřím že posouzením těchto úvah může člověk získat mnohý užitek Neboť jsou-li dotyčná čísla nyní malá problémy nikoliv. Toto jsou dalekosáhlé otázky, které v dějinách přiváděly a přivádějí muže a ženy do podobných krizí svědomí znovu a znovu. V sázce je svoboda usilovat o duchovní pravdu nespoutanou svémocnými omezeními a právo radovat se z osobního vztahu s Bohem a jeho Synem, a to bez sebemenšího zprostředkování kněžstvím nějakého lidského zastupitelství.

Mnohé ze zde napsaného se může zvenku zdát jedinečné pro organizaci svědků Jehovových, avšak tyto ve skutečnosti podstatné, základní otázky ovlivňují život lidí jakékoli víry, která si říká křesťanská. Cena pevné víry mužů a žen, které znám, v to, že "není bezpečné ani správné jednat proti svědomí", nebyla malá. Někteří se v důsledku oficiálních náboženských zásahů ocitli náhle odloučeni od rodiny - odříznuti od rodičů, synů a dcer, bratrů a sester, dokonce od prarodičů či vnuků. Již se nemohli svobodně stýkat s dlouholetými přáteli, které měli rádi; takové styky by i tyto přátele vystavily nebezpečí stejného oficiálního zásahu. Jsou vystaveni očerňování svého vlastního dobrého jména, jež získávali celý život a které v myslích a srdcích těch, kteří je znali, něco znamenalo. Jsou takto připraveni o vliv, jakkoli dobrý a správný, který využívali právě v zájmu lidí, které znali nejlépe ve své společnosti, ve své zemi, na celém světě. Hmotné ztráty,

dokonce i ubližování a týrání jsou snesitelnější než toto. Co může přimět člověka, aby riskoval takovou ztrátu? Kolik lidí by to dnes učinilo? Samozřejmě jsou (tak jako vždy byli) lidé, kteří by riskovali kteroukoli z těchto věcí pro neústupnou pýchu, pro uspokojení touhy po hmotných ziscích, po moci, prestiži, výsadách, či jen po tělesném uspokojení. Ale co když důkazy neodhalují nic, co by jen naznačovalo takové cíle, co když se ve skutečnosti ukazuje, že zmínění muži a ženy poznali, že mohou čekat pravý opak - co potom?

To, co se dělo a děje mezi svědky Jehovovými, poskytuje neobvyklý a myšlenkově podnětný předmět studia lidské povahy. Vedle těch, kteří byli ochotni čelit exkomunikaci kvůli svědomí což teprve větší množství těch, kteří se cítili být povinni podílet se na takových exkomunikacích nebo je podporovat, dovolit rozbití rodinného kruhu, ukončit dlouhotrvající přátelství? Není pochyb o upřímnosti mnoha z těchto lidí, či o tom, že stále cítí zármutek z toho, že provedli to, co považovali za nezbytnou náboženskou povinnost. Jaká přesvědčení a úvahy je poháněly? Je pozoruhodné, že pokud jde o zde pojednávané případy, mnozí, ne-li většina zmíněných, jsou lidé, kteří byli spojeni se svědky Jehovovými po dvacet. třicet, čtyřicet nebo více let. Spíše než mezi "okrajové živly", patřili obvykle k aktivnějším, výkonnějším členům organizace. Byli mezi nimi i jednotlivci, kteří se stali prominentními členy světového ústředí svědků v Brooklynu (New York); muži, kteří byli cestujícími dozorci a staršími, ženy, které strávily dlouhá léta misijní a evangelizační prací. Aby se stali svědky, často zpřetrhali předchozí přátelství s lidmi jiných vyznání, poněvadž od takových styků jsou svědkové Jehovovi odrazováni. Po zbytek života byli jejich jedinými přáteli příslušníci jejich víry. Někteří stavěli veškeré své životní plány okolo cílů, jež před ně postavila organizace, a dovolili, aby tyto cíle ovládaly rozsah jejich vzdělání nebo druh práce, kterou dělali. Jejich "investice" byla veliká, zahrnující nejcennější aktiva života. A nyní uviděli, že to všechno zmizelo, během několika hodin. Domnívám se, že jedním z podivných rysů naší doby je to, že nejpřísnější měřítka při potlačování výrazů osobního svědomí pocházejí od náboženských skupin druhdy proslulých právě obranou svobody svědomí.

Ilustruje to příklad tří mužů - každý z nich byl uznávaným učitelem v tom svém jednotlivém náboženství a všichni se do popisované situace dostali během téhož roku: Jeden v posledním desetiletí psal knihy a pravidelně přednášel nebo pořádal přednášky, které zasahovaly mocenskou strukturu jeho náboženství do samého srdce. Další měl projev před obecenstvem více než tisíce lidí, ve kterém se zabýval otázkou klíčového data v učení své organizace a jeho významu v naplnění biblických proroctví. Třetí z nich neučinil žádné takové veřejné prohlášení. Vyjádření jeho názorového

rozdílu se omezilo jedině na osobní rozhovory s blízkými přáteli. Přesto přísnost úředního postupu vůči těmto mužům ze strany jejich vlastních náboženských organizací byla nepřímo úměrná závažnosti jejich jednání. A původce největší přísnosti byl jiný, než by kdo čekal.

Prvním z těchto mužů je římskokatolický kněz Hans Kiing, profesor na univerzitě v Tubingenu v západním Německu. Po deseti letech se jeho otevřenou kritikou, včetně odmítnutí doktrinální neomylnosti papeže a biskupů, nakonec zabýval samotný Vatikán a v roce 1980 mu odňal oficiální statut katolického teologa. Přesto zůstal knězem a vedoucí osobností ekumenického výzkumného ústavu univerzity; ani studenti kněžství navštěvující jeho přednášky nejsou církví kterak kázeňsky postihováni.

Druhým je profesor Adventistů sedmého dne Desmond Ford ,rodem Australan. Jeho řeč k tisíci členné skupíně laiků na vysoké škole v Kalifornii, ve které se zabýval otázkou učení adventistů o roku 1844, vedla k církevnímu slyšení. Fordovi bylo poskytnuto šest měsíců volna, aby si připravil svou obhajobu, a v roce 1980 se setkal asi se stem představitelů církve, kteří strávili na padesát hodin naslouchánim jeho svědectví. Církevní představitelé pak rozhodli odvolat jej z postu učitele a zbavit jej jeho (Účast na takových přednáškách! jim jednoduše není započtena.) pastýřské funkce. Ale nebyl vyloučen ze společenství (exkomunikován), ačkoliv publikoval své názory a nadále o nich v kruzích adventistů hovořil.

Třetím mužem je Edward Dunlap, který byl po mnoho let tajemníkem samotné misionářské školy svědků Jehovových, biblické školy Strážné věže Gileád, byl též významným přispívatelem do biblického slovníku organizace (Pomůcka k porozumění Bible) a pisatelem jejího jediného výkladu k Bibli (Komentář k Jakubovu dopisu). Vyjádřil své názorové odlišnosti vzhledem k jistým učením pouze při soukromém rozhovoru s dlouholetými přáteli. Na jaře roku 1980 se s ním na tajném zasedání setkal na několik hodin výbor pěti mužů, z nichž žádný nebyl členem vedoucího sboru organizace, a vyptával se na jeho názory. Po více než čtyřicetiletém členství byl propuštěn ze své práce a vyloučen ze společenství organizace.

A tak náboženská organizace, která byla pro mnohé symbolem krajního autoritářství, projevila největší stupeň tolerance vůči svému disidentnímu učiteli; organizace, která je zvlášť pyšná na svůj boj za svobodu svědomí, to ukázala nejméně. V tom je paradox. Navzdory jejich intenzívní svědecké činnosti ode dveří ke dveřím, ví většina lidí o svědcích Jehovových snad kromě jejich postoje k jistým otázkám svědomí - skutečně velmi málo. Slyšeli o jejich nekompromisním postoji odmítajícím krevní transfúzi, o jejich odmítání vzdávat poctu jakékoliv vlajce či podobnému symbolu, o

jejich neústupném nesouhlasu s výkonem vojenské služby, o jejich odporu k účasti v jakékoliv politické činnosti či funkci. Ti, kteří jsou zběhlí v soudních případech, vědí, že vznesli na padesát případů k Nejvyššímu soudu Spojených států na obranu své svobody svědomí, včetně svého práva nést své poselství k lidem jiné víry navzdory značnému odporu a námitkám. V zemích, kde je ústavní svobody ochraňují, svobodně a bez překážek využívají takováto práva. V jiných zemích zakoušeli kruté pronásledování, zatýkání, věznění, lynčování, bití a oficiální zákazy své literatury a kázání. Jak je tedy dnes možné, že kdokoli z jejich členů, který vyslovuje odlišnosti svých osobních názorů vzhledem k učení organizace, musí počítat téměř jistě s právním řízením a nehodlá odvolat, je postižen vyloučením ze společenství? Jak si ti, kteří vedou tato řízení, vysvětlují zjevnou protichůdnost postojů? S tím souvisí otázka, zda vytrvalost v podstupování krutého pronásledování a špatného fyzického zacházení ze strany odpůrců je sama o sobě nezbytně důkazem víry v životně důležitou nutnost čistého svědomí, nebo je prostě důsledkem zájmu lpět na učení a pravidlech organizace, jejichž porušení jak známo přináší přísná kázeňská opatření.

Někdo může říci, že otázka není vpravdě tak jednoduchá, jak je zde uváděna, že zahrnuje i další rozhodující skutečnosti. Co například potřeba náboženské jednoty a řádu? Co nutnost ochrany před těmi, kdo šíří falešné, rozdělující a zhoubné učení? A co potřeba náležité úcty k autoritě Přehlížet tyto okolnosti by nepochybně prozrazovalo krajní, slepě nevyvážený postoj. Kdo může zpochybnit fakt, že zneužitá svoboda může vést k nezodpovědnosti, nepořádku a může skončit ve zmatku nebo dokonce anarchii? Trpělivost a tolerance se nadto mohou stát ne více než omluvou nerozhodnosti, nicnedělání, snižování všech pravidel. Dokonce láska se může stát pouhou přecitlivělostí, zavádějící emocí, která s krutými následky opomíjí, co je skutečně potřebné. To vše je pravda, a na to se soustřeďují ti, kdo by chtěli uvalit omezení na osobní svědomí skrze náboženskou autoritu.

Avšak jaké jsou dopady toho, když duchovní "vedení" přeroste v duševní nadvládu nebo dokonce duchovní tyranii? Co se stane, když žádoucí kvality jednoty a řádu jsou nahrazeny byrokratickým nařizováním nebo požadavky na institucionální konformitu? Co následuje, obrátí-li se náležitá úcta k autoritě v servilnost nezpochybnitelnou poslušnost, zřeknutí se zodpovědnosti před Bohem rozhodovat se na základě vlastního svědomí?

Tyto otázky musí být brány v úvahu, nemá-li být celý problém zkreslen a překroucen. Co v této knize následuje, názorně objasňuje vlivy, jaké tyto věci mají na lidské vztahy, neobvyklé postoje a jednání lidí, kteří vidí pouze jednu stranu problému, a meze, kam až jsou lidé ochotni zajít, aby tento svůj pohled na věc udrželi. Snad největší hodnota, kterou lze získat posouzením

těchto úvah, je, jak cítím, v tom, že nám to může pomoci jasněji porozumět, oč vlastně za dnů Ježíše Krista a jeho apoštolů šlo, proč a jak tak hladce, poměrně snadno a v tak krátkém časovém rozpětí došlo k tragickému uchýlení od Kristova učení a příkladu. Ti, kteří jsou z jiné náboženské denominace a kteří snad svědky Jehovovy kvapně odsuzují, by udělali dobře, kdyby se tázali nejprve sami na sebe a na své náboženské společenství ve světle uvedených otázek, ve světle základních postojů, které za popisovanými názory a jednáním stojí.

Najít odpovědi na vznesené otázky vyžaduje jít za hranice dotčených jednotlivců, do vnitřní struktury té které náboženské organizace, do jejího systému učení a řízení, a odhalit, jak muži, kteří ji řídí, docházejí ke svým rozhodnutím a politice, a také do jisté míry - zkoumat její historii a počátky. Doufejme, že zjištěná naučení mohou napomoci odkrýt základní příčiny náboženských nepokojů a poukázat na to, čeho je potřeba k tomu, aby se lidé snažící se být opravdovými následovníky Božího Syna těšili z pokoje a bratrské jednoty.

Kapitola DRUHÁ

MOTIVY A POZADÍ

> ***"Mluvím pravdu v Kristu, nelžu, a dosvědčuje mi to mé svědomí v Duchu svatém, že mám velký zármutek a neustálou bolest ve svém srdci. Přál bych si sám být proklet a odloučen od Krista Ježíše za své bratry, za lid, z něhož pocházím." - Římanům 9: 1-3, ekumenický překlad.***

Věřím, že to, co jsem dosud pověděl, je samo o sobě dobrým úvodem k napsání této knihy. Snad zbývá otázka, proč jsem to já, kdo ji píše. Jeden důvod spočívá v mém zázemí a v rozhledu, který poskytuje. Od dětství až do mých šedesáti let byl můj život spjat se svědky Jehovovými. To by mohla o sobě říct celá řada jiných lidí, ale je nepravděpodobné, že by takových, kteří získali tak mnohostranné zkušenosti jako já za ta léta, bylo mnoho. Další, důležitější důvod je v tom, že jsem se shodou okolností dověděl věci, ke kterým valná většina svědků Jehovových nemá vůbec přístup. Jen málokdy jsem tyto okolnosti sám přivodil. Tyto informace byly často zcela nečekané a někdy mne i vyvedly z míry. Poslední důvod, který vyplývá ze dvou předchozích, je důvod svědomí. Jak byste se zachovali, když byste viděli hromadu důkazů o tom, že je jiným lidem křivděno, hluboce ukřivďováno bez jakéhokoli ospravedlnění? Jakou povinnost má každý z nás - před Bohem a vůči bližním - když přihlíží, jak jsou v nevědomosti drženi lidé, pro které to může mít ty nejvážnější následky? Toto jsou otázky, s nimiž jsem zápasil. To, co následuje, tyto důvody dále rozvíjí.

Nejraději bych ten první důvod zcela obešel, protože se nutně zabývá mým vlastním "záznamem". Avšak současná situace zřejmě vyžaduje, abych o tom mluvil, podobně jako byl apoštol Pavel okolnostmi donucen k tomu, aby křesťanům v Korintu poukázal na osobní zkušenosti a pak jim řekl:

> ***"Propadl jsem nerozumu - ale k tomu jste mě donutili vy! Vždyť já bych měl být doporučován od vás! Nejsem přece v ničem pozadu za těmi veleapoštoly, i když nic nejsem."***

Nepředstírám, že jsem Pavel, avšak věřím, že mé důvody a pohnutky jsou alespoň podobné. Můj otec a má matka (stejně jako tři z mých čtyř prarodičů) byli svědky Jehovovými. Otec byl pokřtěn v roce 1913, kdy byli svědkové známi jednoduše jako "badatelé Bible". Aktivním svědkem jsem

se stal teprve v šestnácti letech. Ačkoliv jsem ještě chodil do školy, trávil jsem zanedlouho dvacet až třicet hodin měsíčně "svědeckou službou" ode dveří ke dveřím, stál s časopisy na rozích ulic, rozdával letáčky a mezitím nosil plakáty s hesly "Náboženství je léčka a Bible říká proč. Služte Bohu a Kristu, králi." Tehdy, roku 1938, jsem navštívil kongres v Cincinnati (naproti našemu domu přes řeku Ohio) a tam jsem naslouchal Soudci (angl. Judge, pozn. překl.) Josephu F. Rutherfordovi, prezidentu Společnosti Strážná věž, jehož řeč byla přenášena radiotelefonním spojením z Londýna. V jedné z hlavních přednášek nazvané "Podivej se skutečnostem do očí" Rutherford - v úvodu mezi jiným řekl:

> "To, že úplné oznámení skutečností může city některých lidí ranit, neposkytuje ani omluvu, ani ospravedlnění toho, aby tyto skutečnosti byly, byť jen z části, veřejnosti odepírány, a to zvláště, když jde o všeobecné blaho... Nemělo by se dopustit, aby dřívější víra nebo názory bránily komukoli v tom, aby přijal fakta a ověřil si je."

To na mě působilo jako životní zásada hodná následování. Pokládal jsem fakta, která uváděl, za přijatelná. Mezi hlavními body, na něž kladl důraz, byly tyto:

> "Bůh těm, kteří pilně hledají pravdu, jasně ukazuje, že náboženství je formou uctívání Boha, která ovšem moc Boží popírá a člověka od Boha vzdaluje... *Proto stojí náboženství a křesťanství v ostrém protikladu proti sobě."* "Co bychom tedy měli očekávat na konci světa podle proroctví Ježíšova? Odpověď zní: světovou válku, hlad, mor, útlak národů a mezi jinými objevení se šelmy na zemi... Jsou to nepopiratelná, věcná fakta, která dokazuji, že satanův svět je u konce, a tyto skutečnosti nelze přehlédnout." "Německo je nyní spojencem papežství a Velká Británie rychle spěje týmž směrem. Spojené státy americké, dříve opora demokracie, jsou na cestě stát se součástí totalitního režimu... A tak nelze vyvrátit fakta,že je dnes na světě přítomna satanova diktátorská obludnost, která popírá Jehovovo království a tomuto království vzdoruje... Totalitní spolek chce získat moc nad Anglií a Amerikou. Nemůžete tomu zabránit. Ani to nezkoušejte! Vaše jistota je u Pána... "
>
> **2. Korintským 12:11, srovnej 3:1, 2; 5:12, 13; 6:4-10; II :21-29 Podívej se skutečnostem do oči (Face the Facts), str. 3. Tamtéž str. 7, 8 (Dnes přijímají svědkové Jehovovi pojem "náboženství" jako přijatelné označení opravdového uctívání.)**

Výrazy, které se mi tehdy zvlášť silně vštípily do paměti, jsem zvýraznil kurzívou. Vzbudily ve mně tak hluboké pocity, téměř třesení, jaké jsem dosud nepoznal. V jeho další významné přednášce na téma "Naplňte zemi" rozvinul názor, že Boží poselství, které bylo do roku 1935 určeno těm, kdo budou vládnout s Kristem v nebi, "malému stádci", je nyní určeno pozemské třídě, "jiným ovcím", a že tito se po příchodu armagedonské

bitvy rozmnoží a naplní zemi spravedlivým potomstvem. O této skupině řekl:

> "Musí najít ochranu v Boží organizaci, což ukazuje, že musí být do této organizace ponořeni, pokřtěni do ní nebo v ní ukryti. Koráb, který Noe postavil na Boží příkaz, znázorňoval Boží organizaci..."

Poté, co prezident Strážné věže poukázal na to, že tři synové Noe měli zřejmě potomky až dva roky po potopě, obrátil se na ty, kteří mají v dnešní době pozemskou naději, a řekl:

> "Bylo by podle Písma, kdyby teď vstoupili do manželství a začali vychovávat děti? Ne, zní odpověď, která je podepřena Svatým Písmem... Bude pro ně daleko lepší, nebudou-li spoutaní a budou-li bez břemen, aby nyní mohli činit vůli Páně tak, jak Pán přikazuje, a aby také v době Armagedonu neměli žádné překážky."

Joseph Rutherford mluvil hlasitě a se zvláštním důrazem na konečnou platnost toho, co říkal. Byly to skutečnosti, spolehlivé pravdy, na kterých mohl člověk stavět ta nejdůležitější rozhodnutí v životě.

> **Tamtéž, str. 9 (Tehdy se učilo, že vlastně "svět skončil", poněvadž v roce 1914 skončilo propůjčení moci satanu. Dnes to již publikace Společnosti neučí.)**
> **Tamtéž, str. 16, 17, 27 (Jak známo, druhá světová válka skončila porážkou "diktátorské obludnosti", tedy přesně opačně, než jak zde bylo předpovězeno.)**
> **Tamtéž, str. 40, 41 (Názor na symbolický význam korábu se mezitím změnil, ačkoliv uvedená úloha organizace coby podstaty spasení je v zásadě stejná.)**

Hluboce na mě zapůsobil přednostní význam organizace pro spasení stejně jako to, že zvěstovatelská činnost musí mít přednost před osobními zájmy, jako jsou manželství a děti, nebo je musí alespoň zatlačovat do pozadí.

V roce 1939 jsem byl pokřtěn a po absolvování střední školy v červnu 1940 jsem ihned a naplno nastoupil do kazatelské služby: Byl to bouřlivý rok pro svět i pro svědky Jehovovy. Druhá světová válka byla v plném proudu a v různých zemích byla činnost svědků Jehovových zakázána, stovky se jich dostaly do vězení. Ve Spojených státech byly děti svědků Jehovových vylučovány ze škol, protože se zdráhaly účastnit se ceremonií zdravení vlajky (bylo to považováno za formu uctívání obrazu). Neutrální postoj svědku k válce vyvolal násilí ze strany těch, kteří se pyšnili svou věrností a svým patriotismem, a začala se šířit záludná přepadení potloukajícími se tlupami. V létě onoho roku odjela naše rodina na velký kongres svědků do Detroitu (Michigan). Vládla atmosféra napjatého očekávání, jako bychom byli stále v nepřátelském obležení. Na konci kongresu Soudce Rutherford naznačil, že "to by snad mohl být poslední kongres před velkým soužením". Pamatuji si, že když nastal podzim roku 1940 a já jsem odložil své letní věci, myslel jsem si, že je snad už nikdy nevytáhnu, protože do té doby buď přijde Armagedon, nebo budeme všichni v koncentračních

táborech tak, jako mnoho svědků v nacistickém Německu. Začátkem čtyřicátých let davové násilí vyvrcholilo. V Connersville (Indiana) jsem byl přítomen u jednoho soudního líčení proti dvěma svědkyním, které byly obžalovány z protistátní činnosti ("povstaleckého spiknutí") jen proto, že v domácí biblické skupince studovaly publikace Strážné věže. Přelíčení trvalo pět dní a poslední den je po západu slunce porota uznala vinnými. Když jsme vyšli z budovy soudu, byli obhájce (svědek jménem Victor Schmit) a jeho žena napadeni davem, který je donutil dojít pěšky a za silného deště až na hranice města. Hrůza z celé situace způsobila to, že Schmitova žena začala cestou menstruovat. V mé skupině aut se nacházel oficiální zástupce svědků (Jack Rainbow), kterému několik mužů z davu již dříve hrozilo smrtí, jestliže se ještě jednou odváží vkročit do "jejich města. Když jsme dojeli na okraj města a poznal jsem Schmidta a jeho ženu, jak jsou sledováni zbytkem davu, cítil jsem povinnost podstoupit riziko nechat je nastoupit, což se také podařilo. Jiný svědek se o to už pokoušel, ale utržil jen rozbité okénko vozu.

Teprve v roce 1959 jsem se ve svých 36 letech konečně oženil. Neměli jsme děti, protože jsme se až do posledních let bránili početí.

Poté, co Schmidtova žena nastoupila, propukla v hysterický pláč. Tvář jejího muže byla pokryta modřinami a krví z hlubokých ran, které mu zřejmě způsobili boxery. Zažít na vlastní kůži takovou surovou a bezcitnou nesnášenlivost mě tehdy jako mladého člověka trvale poznamenalo. Od té doby jsem byl stále více přesvědčen o tom, že je správné jít ve šlépějích lidí, kteří jsou tak očividně pravými Božími služebníky. Později jela do Connersville velká skupina sedmdesáti pěti svědků z okolí Cincinnati (Ohio), včetně mých rodičů, mých obou sester a mě, aby tam svědeckým úsilím podle taktiky, kterou doporučil Hayden Covington, právní poradce Společnosti Strážná věž, svedla bleskovou válku ("blitzkrieg"). S jedinou výjimkou jsme byli všichni - muži, ženy a děti - zatčeni a zavřeni do několika vězení, kde jsme byli týden zamčeni, dokud nebyla sjednána kauce. Nebylo mi ještě dvacet let a poprvé jsem zažil pocit, když se za někým zavřou těžká kovová vrata, zaklapne závora a člověk si uvědomí, že se už nemůže svobodně pohybovat. O několik měsíců později jsem byl v Indianapolis (Indiana) při stání Nejvyššího soudu státu Indianapolis ohledně událostí v Connersville. Můj strýc, Fred Franz, který byl od roku 1920 členem ústředí Strážné věže a blízkým spolupracovníkem Soudce Rutherforda, tam přijel z Brooklynu, aby jako znalec svědčil ve prospěch Společnosti. Místní shromáždění svědků.Jehovových jej požádalo, aby jim jeden večer přednášel. Během své přednášky začal hovořit o rozšířeném názoru, že se dílo svědectví blíží ke svému konci a je téměř dokonáno. Byl

jsem, mírně řečeno, ohromen, když jsem slyšel svého strýce říkat opak - že v Brooklynu nikdo nepočítá s tím, že by se mělo končit - a říkal: "Kdo by si chtěl předplatit Strážnou věž, nemusí to udělat jen na šest měsíců může si ji objednat na další jeden nebo dva roky, když chce " Nápor jeho poznámek vzhledem k tomu, co vykládal prezident Společnosti na sjezdu v Detroitu, mířil právě opačným směrem, a tak se mi zdálo být jasné, že můj strýc zde hovořil za sebe, aniž by předkládal nějaké náležitě autorizované poselství Společnosti. Skutečně jsem k němu chtěl jít a upozornit jej na to, aby byl opatrný, aby se jeho poznámky nedostaly do Brooklynu a nebyly tam pochopeny jako neloajální a svým účinkem rozptylující a podkopávající všeobecné povědomí krajní naléhavosti, které se tehdy vyvinulo. Ve srovnání se Soudcem Rutherfordem byl můj strýc, ač již na konci čtyřicítky, ještě mladý muž a já jsem si nebyl jist,zda mám jeho slova považovat za správná, anebo za výsledek nezávislého, poněkud unáhleného smýšlení.

Viz Ročenka svědků Jehovových 1975, str. 186-188; též brožurka Teokracie (Theocracy) vy daná r. 1941, str. 44, 45.

V onom roce jsem odešel z domu, abych se stal společníkem jednoho mladého svědka v uhelné pánvi rozprostírající se v Západní Virginii a na východě Kentucky a ocitl jsem se v oblasti, kde byl člověk téměř denně vystaven nebezpečí násilí. Některé hornické obytné tábory sestávaly z dlouhých dřevěných "řadových baráků", které se vinuly podél cesty. Občas, když jsme došli k poslednímu z domů a ohlédli se, bylo v místech, kde jsme s návštěvami začali, vidět rozrušené muže a chlapce pobíhat sem a tam a shromažďovat dav. V hornickém táboře "Octavia J" v Kentucky obklíčila náš starý vůz Ford skupina rozčilených horníků a bylo nám řečeno, abychom "vypadli ze státu Kentucky a nevraceli se, je-li nám život milý". Pokusy o rozumný rozhovor jen vyvolaly ještě větší hněv. O několik měsíců později jsme přece přišli, ale ještě než jsme vystoupili, začali po nás střílet. Pronásledovatelům jsme unikli jen lstí a museli jsme ujíždět po vedlejších horských cestách, než jsme se konečně mohli vrátit svou cestou domů. Zdálo se, že více než vlastenecká vášeň s horníky hýbe náboženská zaslepenost. To, že jsme nevěřili v doslovná pekelná muka (což způsobovalo, že na nás malí chlapci, když jsme je míjeli, pokřikovali "popírači pekla"), mělo téměř stejnou váhu jako náš postoj k válce. Tehdy mi byla ta úzkoprsá bigotnost protivná. Byl jsem šťastný, že patřím do organizace, ve které se taková nesnášenlivost neobjevuje. Přišlo léto 1941 a já jsem se proti svému očekávání ocitl na dalším kongresu konaném v St. Louis (Missouri). Stále si pamatuji, jak se sbíhaly zástupy, když Soudce Rutherford přijížděl do místa konání konference v obrovském autě s

Haydenem Covingtonem a viceprezidentem Nathanem Knorrem stojícími na stupačkách jako tělesná stráž. Poslední den kongresu dal Rutherford posadit u pódia všechny děti a mládež ve věku od pěti do osmnácti let. Poté, co dokončil svůj připravený proslov, k nim mluvil spatra. Rutherford, vysoký muž, který měl jindy tak přísné vystupování a nasazoval tvrdý tón, teď hovořil s téměř otcovskou vemlouvavostí a doporučoval těm dětem, aby odložili svatbu až do doby, kdy se vrátí Abraham, Izák, Jákob a další věrní mužové a ženy dávnověku, kteří budou brzy vzkříšeni a pomohou jim při výběru jejich partnerů. Každý obdržel zdarma výtisk nové knihy Děti. Prostředkem k rozvinutí látky byl fiktivní pár mladých svědků, Johna a Eunice, kteří byli zasnoubeni, ale rozhodli se svůj sňatek odložit až do příchodu nového řádu, který byl na dosah ruky. V této knize John řekl Eunice:

> "Máme naději, že za několik málo let budeme mít svatbu a budeme moci, skrze milost Pána, mít roztomilé děti, které budou Pánu ke cti. Můžeme náš sňatek odložit až na dobu, kdy bude na zemi panovat trvalý mír. Nyní nesmíme k našim břemenům nic přidávat, nýbrž musíme být svobodni a připraveni pro službu Pánu. A až dosáhne TEOKRACIE svého plného rozmachu, nebude už rodina žádnou přítěží."

Tehdy mi bylo devatenáct a ještě dnes ve svých sedmdesáti letech si vzpomínám na to vnitřní vření, zvláštní směs vzrušení a sklíčenosti, kterou ve mně tato slova vyvolala. Stát před výroky tohoto druhu působilo v mém věku znepokojivě a v podstatě volalo po rozhodnutí odsunout zájem o manželství do nedohledna. Snad mohu lépe ocenit, co zakoušejí mladí muži, kteří uvažují o povolání katolického kněze. Ovšem důraz, s jakým prezident Společnosti Strážná věž naléhal, spočíval v tom, že čas do Armagedonu byl krátký. Ve Strážné věži z 15. září 1941 bylo později o této události napsáno:

> "Poté, co děti obdržely dárek (kniha Děti), pochodovaly s knihou pevně přitisknutou k tělu, a nebyla to hračka pro plané potěšení, ale byl to nástroj, který jim dal Pán, aby mohly v posledních měsících před Armagedonem účinně pracovat."

O několik let později jsem se dověděl, že Soudce Rutherford již tehdy umíral na rakovinu. Mnoho let žil odděleně od své invalidní ženy, která také byla svědkyní a žila v Kalifornii. Jeho jediný syn, když dospěl, neměl o otcovo náboženství žádný zájem. Jak řekl můj strýc Fred Franz, stál za mnohými takovými výroky (jako byly ty z let 1940 a 1941) Soudcův zhoršující se zdravotní stav a také velká touha dožít se "konce" za svého vlastního života. Kdyby pár z té knihy opravdu žil a nebyl jen smyšlený, pak by doba jejich zasnoubení trvala dosti dlouho - vlastně až dodnes. Všechny mladé dívky, které se tehdy zúčastnily kongresu, by dnes měly nejméně přes padesát a byly by mimo věk, ve kterém by mohly mít děti.

Však také některé z tehdejších dětí věrně uposlechly tuto radu a nevstoupily do manželství a zůstaly starými mládenci a pannami.

V roce 1942 mi přidělení úkolu "zvláštních průkopníků" ve Wellstonu (Ohio) přineslo nové zkušenosti. Společně s jiným mladým svědkem jsem bydlel v malém obytném voze, v podomácku udělané dva metry široké a pět metrů dlouhé "krabici na kolech". Stěny byly bez jakékoli izolace a naše malá kamna na uhlí udržela teplo nanejvýš pár hodin. Za mnoha zimních nocí zamrzala voda v kbelíku uvnitř vozu, a tak jsme se nezřídka probouzeli a už nemohli usnout, protože se nám nohy bolestivě třásly zimou. Nic lepšího jsme si nemohli dovolit, protože jsme vedle našeho podílu na příspěvcích, které nám lidé dávali za literaturu, dostávali od Společnosti měsíční příděl nejvýše 15 dolarů. V lepších ročních obdobích se naše hlavní jídlo většinou skládalo z vařených brambor, margarínu a den starého chleba (stál polovinu toho, co čerstvý). Můj společník měl staré auto, ale na benzín zůstaly peníze jen zřídka. I v tomto malém městečku se vyskytla nepřátelství. Mladí chlapci čas od času vytloukali všechna okna našeho obytného vozu. Jednou večer, když jsem se vracel, ležel převrácený na jedné straně. Také jsem zakusil zatčení a strávil noc v místním vězení. V cele se to doslova hemžilo štěnicemi, takže jsem si nedokázal lehnout na palandu a raději jsem celou noc vydržel vsedě na plechovce, kterou v cele někdo nechal.

V roce 1944 jsem byl pozván, abych navštěvoval pětiměsíční misionářský kurs v Biblické škole Strážné věže Gileád. Po ukončení jsem byl až do přidělení misionářského úkolu půldruhého roku činný v cestovatelské službě. Navštěvoval jsem sbory v "oblasti", která zahrnovala stát Arizona a velkou část Kalifornie. Když jsem navštívil shromáždění v San Diegu v Kalifornii, strávil jsem pět nocí v Beth Sarim (což znamená "Dům knížat"). Jednalo se o velký dům, který postavila Společnost a údajně jej spravovala pro věrné muže starověku od Abela, aby jim byl k dispozici po jejich zmrtvýchvstání. Soudce Rutherford tam za svého života trávil kvůli trápení s plícemi celé zimy. Vím ještě, jak mi to místo připadalo trochu neskutečné. San Diego bylo krásné město a tento dům krásným sídlem vyšší třídy.

"Zvláštní průkopníci" jsou zmocněnci vybavení Společností zvláštním úkolem, kteří pracují na plný úvazek s vyšším přiděleným počtem hodin (v kazatelské službě) a dostávají měsíční příděl na krytí nákladů. Na žádosti pro tuto podporu byly kolonky, ve kterých se mělo uvést, kolik bylo přijato za litera turu, kolik bylo vydáno a jaký je rozdíl. Protože rozdíl byl často menší než 15 dolarů, zdálo se mi správné požadovat méně. Ale to mělo za následek, že jsem jen tak tak finančně vycházel a požadoval méně a méně peněz. Později jsem zjistil, že většina "zvláštních průkopníků" jednoduše požadovala plných 15 dolarů. viz kniha Spasení (Salvation), vydaná r. 1939, str. 311, 312

Ale nechápal jsem, proč by lidé, o kterých jsem četl v Bibli měli mít zájem tam bydlet; připadalo mi, že tady něco nesedí. Nejprve jsem byl jako misionář přidělen do Francie. Nemohl jsem však jet, protože mi odvodní komise nedala povolení opustit zemi. Nato jsem byl přidělen na ostrov Portoriko. Před odjezdem v roce 1946 k naší skupině promluvil Nathan Knorr, tehdy prezident Společnosti (Rutherford zemřel začátkem roku 1942). Byli jsme všichni mladí muži, kteří měli za úkol dozírat na práci v různých zemích jako dozorci odboček. Mezi jiným nám zdůraznil ,že pokud chceme dále dostávat misionářské úkoly, měli bychom se vyhýbat všemu, co by vedlo k námluvám a manželství. Heslo znělo: Ztratit svobodný stav znamená ztratit přidělení. V Portoriku to netrvalo dlouho a v našem "misionářském domově" byl jeden manželský pár, sedm dvacetiletých dívek a já a všichni jsme bydleli ve dvoupatrovém domě se šesti ložnicemi. I když jsem dbal Knorrovy rady a velmi se zaměstnával (někdy jsem vedl i více než patnáct domácích biblických studií v týdnu), znamenala pro mě zásada o vstupu do manželství v těchto životních okolnostech a v tak těsném misijním domě tlak, který mi dával stále více zabrat. Úplavice, kterou následovala infekce paratyfu se svíravými bolestmi břicha a krvavou stolicí, a později infekční zánět jater mi nikterak neprospěly. (Během nákazy úplavicí a infekce paratyfu jsem naplno pracoval v kanceláři, jen při hepatitidě jsem vysadil na pouhý jeden týden, přestože jsem byl stále tak slabý, že jsem sotva vyšel po schodech do kanceláře.) Celá zátěž byla tak velká, že jsem po osmi letech stál zcela před nervovým zhroucením. Psal jsem prezidentovi a byl jsem ze své funkce dozorce odbočky uvolněn (což jsem nepožadoval) a dostal jsem možnost vrátit se zpět do Spojených států a vykonávat tam cestovatelskou službu. Namísto toho jsem žádal, abych mohl pokračovat ve svém přidělení v Portoriku, a byl jsem převeden do jiného města. Ačkoli jsem o město Aguadilla neměl osobní zájem, požadoval jsem toto přidělení, protože se mi zdálo, že je tam větší potřeba. Asi po roce mi byla přidělena cestovatelská služba, navštěvování sborů na ostrově a na sousedních Virginských ostrovech (ležících východně od Portorika). Navíc mě Společnost pravidelně žádala, abych cestoval do Dominikánské republiky, kde byla činnost svědků Jehovových diktátorem Rafaelem Trujillem zakázána. Především šlo o pašování literatury Strážné věže"

Několik let nato byl Beth Sarim prodán. Také víra v návrat "věrných starověku" před Armagedonem byla odložena stranou. V podstatě stejné pravidlo platilo ve světovém ústředí a ve všech kancelářích odboček. V polo vině 50. let se toto pravidlo zmněnilo. Knorr sám se oženil.

Udělal jsem to mnohokrát a pak jsem měl v roce 1955 zkusit osobně předat petici diktátorovi. Protože bylo známo, že lidé, kteří vzbudili jeho nelibost, jednoduše zmizeli, nebylo mi při přijímání tohoto úkolu vůbec dobře. Po příjezdu do Ciudad Trujillo (dnes Santo Domingo) jsem poslal Generalissimovi telegram, ve kterém jsem se představil pouze jako "severoamerický učitel s důležitými informacemi pro Vás a Vaši zemi". Zajistili mi rozmluvu v Národním paláci a já jsem mohl předat petici do jeho rukou. K mému překvapení jsem nebyl vypovězen ze země a bez obav jsem mohl provádět své pravidelné "pašerácké" cesty. Na počátku vlny brutálního pronásledování v roce 1957 byli všichni američtí misionáři svědků vypovězeni z Dominikánské republiky a mnoho místních svědků bylo hrozným způsobem bito a vězněno. Hlavním důvodem bylo to, že se muži odmítali účastnit nácviku "pochodování" tak, jak to bylo vyžadováno vojenskými výcvikovými předpisy. Ovšem byla tam také významná náboženská opozice, kterou kněží a ostatní podněcovali svými výroky v novinách. Společnost mě požádala, abych tam zajel prověřit podmínky dominikánských svědků. Byl jsem tam těsně předtím, abych doručil instrukce misionářům a na zpáteční cestě přivezl podrobnosti o pronásledování, o kterém se ve velkém rozepisovaly portorikánské noviny. Jak jsme se dověděli od někoho z Trujillova okolí, on sám byl touto nepříznivou publicitou rozlícen. Připadalo mi, jako bych byl sledován, a vzpomínám si, jak mi první noc v hotelu v Ciudad Trujillo přidělili pokoj v přízemí, který měl hned vedle postele dveře na terasu. Cítil jsem natolik skutečné nebezpečí, že jsem vytvaroval pokrývku tak, aby to vypadalo, že, pod ní někdo spí, zatímco já jsem ležel za postelí na podlaze. Přesto i tentokrát se mi podařilo bez nějakého incidentu odcestovat tam i zpět a v následujících letech jsem podnikl další takové cesty.

Společnost později změnila své zásady o manželství a třináct let po příjezdu do Puerto Rico jsem se oženil. Má žena Cynthia mě doprovázela při cestovatelské službě. Životní úroveň na ostrovech byla nízká, mnohem nižší, než je dnes.

I když jsem byl prostředního vzrůstu, vážil jsem během svého pobytu v Karibiku v průměru jen 53 kg. Mohl jsem kolem svého těla pod dvě spodní košile nabalit několik časopisů a do krátkých kalhot strčit otevřenou knihu o 384 stranách a pořád jsem vypadal normálně. Jediný problém spočíval v tom, že mě hrany otevřené knihy při cestě letadlem řezaly do stehen, což mi působilo určité nepohodlí. Generalissimo mě přijal v úplné uniformě se všemi svými vyznamenáními (která si povětšinou, pokud ne všechna, sám propůjčil). Když zjistil, jaké je mé skutečné poslání, zakončil náš rozhovor velmi rychle. Přesto se mi zdálo, že to na něj udělalo dobrý dojem, protože o nějakou dobu později byl zákaz zrušen, ale asi po roce byl znovu vyhlášen.

Bydleli jsme u lidí, kterým jsme sloužili, a sdíleli spolu s nimi jejich domečky. Někteří měli tekoucí vodu a elektřinu, jiní ne. Někdy jsme měli něco soukromí, často však jen velmi málo. Byli jsme poměrně mladí a zvykli jsme si, i když zdraví mé ženy zůstalo těžce poznamenáno. Jen pár měsíců po svatbě, když jsme sloužili na jednom malém ostrově, má žena onemocněla těžkou gastroenteritidou (bakteriální infekcí žaludečního a střevního traktu) zřejmě ze špatné vody nebo zkaženého jídla. Bydleli jsme u jedné laskavé západoindické rodiny s rozkošnými dětmi. Bohužel se to v domě, který pronajímali, hemžilo ploticemi, tvorečky, kteří u mé ženy vyvolávali téměř paniku. Večer jsme vždy, dříve než jsme stáhli síťky proti moskytům, důkladně prohlédli postele, jestli tam nejsou nějaké plotice. Měl jsem podezření, že hlavní sídlo těchto zvířátek je krabice na šaty v rohu, a vzal jsem tedy jednoho dne sprej proti hmyzu, došel ke krabici a zvedl hořejší kus šatstva. Hned sem jej však upustil, protože krabice byla plná malých plotic a já jsem se bál, že je sprejem ještě více rozpráším. Kromě toho chodila do kuchyně (která byla mezi naším pokojem a jedinou koupelnou) každou noc krysa tak velká, že se na policích hýbaly plechovky. V těchto podmínkách má žena onemocněla gastroenteritidou s hroznými průjmy a zvracením. Mohl jsem ji dovést k jedinému lékaři, který byl na ostrově, a po injekci zvracení na krátkou dobu ustalo. Později té noci začalo znovu a spolu s neustálým průjmem utrpěla Cynthia obrovskou ztrátu tekutin. Běžel jsem více než kilometr, probudil lékaře a pak jsme ji převezli lékařovým džípem na jednu malou kliniku. Její žíly byly ztrátou tekutin velice zúženy, takže se sestrám teprve po několika pokusech konečně podařilo vpíchnout jehlu, aby jí mohly podat fyziologický roztok. Po několika dnech mohla být Cynthia propuštěna, ale její zdraví už nikdy nebylo jako předtím. Ke zhoršení později došlo ještě vinou parazitické infekce (hlístům).

Do roku 1961 jsme pokračovali v cestovatelské službě a byli jsme převedeni do Dominikánské republiky. Trujillo byl zavražděn krátce před naším příjezdem. Za necelých pět let našeho pobytu jsme zažili pád čtyř různých vlád a v dubnu 1965 jsme byli očitými svědky války, která se odehrávala okolo hlavního města, ve kterém jsme bydleli. Většina Američanů a ostatních cizinců opustila zemi. Naše misijní skupina nechtěla dominikánské svědky Jehovovy a svůj úkol opustit, a tak jsme na vlastní kůži zažili, co je to válka. Noci naplňovala střelba stovek pušek, rachot kulometů, výbuchy pancéřovek a jiných těžkých zbraní. Ve dne boj ustával, a my jsme tak mohli vyjít ven a jít za naší činností, ačkoli občas jsme byli nuceni zůstat v krytu, když vypukla palba. Dodnes se ptám, jak blízko asi musí lítat kulky kolem hlavy, aby byl zřetelně slyšet ten zvuk

připomínající bzučení rozzlobených včel. "S tím si nemusíš lámat hlavu," utěšoval mě jeden voják. "Tu, která tě trefí, neuslyšíš."

Zbývajících patnáct let služby plným časem vypadalo úplně jinak, protože jsme je strávili ve světovém ústředí v Brooklynu (stát New York). O těch dřívějších letech do roku 1965 jsem o něco podrobněji vyprávěl proto, že tehdejší prožitky svým způsobem trochu (i když jen velmi slabě) připomínaly zkušenosti, které uvádí apoštol na důkaz ryzosti své služby Bohu a Kristu, když říká:

> ***"Ale ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci, v mnohé vytrvalosti, v souženích, tísni, úzkostech."***

Ve slovech, která následují, se vůbec nezmiňuje o svých proslovech, nepředkládá čísla o tom, před kolika lidmi mluvil, nevypočítává při značném nárůstu počtu věřících žádné příkladné organizační výkony. Netvrdím, že jsem prodělal víc než mnoho jiných misionářů svědků Jehovových nebo misionářů jiných vyznání. Vyprávěl jsem o tom jen proto, aby to čtenář sám mohl zhodnotit, zvláště s ohledem na platnost a úplnost informací podaných ve zbytku této knihy.

OKOLNOSTI A NÁSLEDKY

> ***"Neboť nemůžeme nemluviti toho, co jsme viděli a slyšeli." - Skutky apoštolů 4:20, Bible kralická.***

To, co jsem viděl, slyšel a zakoušel v následujících patnácti letech, mě velmi poznamenalo. Nemohu vědět, zda bude čtenář ve své reakci se mnou zajedno, avšak jedna věc je jistá. Totiž to, že nikdo nemůže pochopit, co mne přivedlo do krizové situace, aniž by věděl, co předcházelo. Sem se náramně hodí toto přísloví: "Odpoví-li kdo dřív, než vyslechl, toť pošetilost a hanba pro něj. Rok před válkou v Dominikánské republice a krátce po záchvatu horečky dengue, která zapříčinila přecitlivělost mých nervových zakončení, jsem navštěvoval desetiměsíční kurs na gileádské škole.

> **2. Korintským 6:4-18, EP Přísloví 18:13, EP**

Po ukončení mě prezident Společnosti N. H. Knorr požádal, abych opustil svou misijní službu v Karibiku a společně se svou ženou přišel do světového ústředí (nazývaného bétel) v Brooklynu, kde bych měl nastoupit do písárny. Ačkoli by to jiní určitě považovali za čest, skutečně jsem neměl

žádný zájem opustit místo, kde jsem byl. Zašel jsem k bratru Knorrovi do kanceláře a vysvětlil mu, jak jsem rád ve své tehdy přidělené službě, jak mám rád ty lidi a tu práci. Patrně to pochopil jako nedostatek ocenění nabídnuté příležitosti; zdálo se, že byl poněkud dotčen. Řekl jsem mu pak, že jsem jen chtěl, aby věděl o mých pocitech, mé lásce k misijní službě, a že změnu přidělení přijmu. Pár měsíců po našem příjezdu, když jsem se již zapracoval, mě prezident Knorr zavedl do kanceláře, ve které byla na stole hromada strojopisných listů, a požádal mě, abych se ujal vývoje biblického slovníku. Hromada rukopisů byla výsledkem práce, která byla rozdělena mezi dvě sta padesát lidí po celém světě. Byla jim však zpravidla přidělována na základě jejich organizačního postavení (pracovníci kanceláří odboček, dozorci továrny, atd.). Jen málokdo z nich měl praxi v psaní a ještě méně měli zkušeností, času nebo knihovního zázemí k tomu, aby mohli provádět výzkum. Mám za to, že jsme nevyužili, opatrně řečeno, nejméně devadesáti procent předloženého materiálu. Začal jsem heslem "Áron" a dále pokračoval "Áronité", "Ab", "Abadon", a tak dále, avšak brzy bylo zřejmé, že jeden člověk tuto úlohu nezvládne. Nejdříve byl k této práci přidělen ještě Lyman Swingle, ředitel Společnosti Strážná věž, krátce nato Edward Dunlap, tajemník gileádské školy. Později se ke skupině připojili Reinhard Lengtat a John Wischuk ze služebního oddělení respektive z písárny. Občas se na projektu podíleli i ostatní, avšak oněch pět jmenovaných dovedlo projekt až do doby o pět let pozdější, kdy byl slovník o 1 696 stránkách nazvaný Pomúcka k porozumění Bible dokončen. Téměř na začátku řekl prezident Knorr něco, co se ukázalo jako klíčový činitel v našem přístupu k projektu. Nemyslel to sice tak, jak jsme to my pochopili, ale nepochybně to nebylo náhodné. Když k nám jmenovaným hovořil, řekl: "Chceme napsat jen to, co říká Bible. Není třeba všechno hledat v publikacích Společnosti."

Horečka dengue je jako malárie přenášena moskyty, ale později znovu nevypuká. Její trvalé následky mohou být v mém případě způsobeny dřívějším onemocněním spálou V dětském věku.

Hesla nám byla přidělována Karlem Adamsem, tehdejším dozorcem nad oddělením. Pohled na Písmo (Insight on the Scriptures), dvoudílný soubor s nevýznamnými změnami nahradil v roce 1988 Pomůcka k porozuměni Bible (Aid to Bible Undersranding).

Jak nám bylo později jasné, myslel tím, že by dílo mělo být dokončeno rychle a být poměrně stručné, jakási "příručka", jak později řekl. Kdybychom jen opakovali, co o předmětu říkaly příslušné verše bez nějakého dalšího objasnění, pak by na výzkum stačil jen krátký čas. My jsme to ale špatně pochopili a mysleli si, že se máme snažit vždy všechno

představit tak, jak to Bible opravdu říká, namísto toho, abychom byli nuceni podávat všechno tak, jak to stojí v příručkách Strážné věže. Tak vzniklo zřetelně jiné dílo, než by tomu bylo v opačném případě. V materiálech zaslaných dvěma sty padesáti muži, byly uváděné informace představovány téměř bez výjimek v souladu s "oficiálním názorem" z publikací Společnosti. Náš výzkum nezřídka odhaloval odlišnosti.

Viceprezident Společnosti, Fred Franz, byl v organizaci uznáván jako hlavní odborník přes Bibli. Při mnoha příležitostech jsem za ním do jeho kanceláře docházel ptát se na různé věci. K mému překvapení mě v mnoha případech odkázal na biblické výklady a říkal: "Proč se nepodíváš, co o tom říká Adam Clarke, nebo co napsal Cooke?" Když se jednalo o předmět týkající se hlavně hebrejských Písem, říkal: "Nalistuj si, co o tom říkají Soncinovy komentáře." V naší bételské knihovně byly police jedna vedle druhé zaplněné takovými výklady. Přesto jsem jim nepřikládal zvláštní důležitost, protože pocházely od učenců z jiných církví, a tak jako ostatní v oddělení jsem se zdráhal je používat a dokonce jsem jim nedůvěřoval. Karl Klein, dlouholetý pracovník oddělení pro písemnosti, někdy velmi neomaleně říkal, že používání těchto komentářů je "sání z bradavek Velkého Babylona", říše falešného náboženství, jak Společnost vysvětluje velkou nevěstku ze Zjevení. Čím více jsem v těchto výkladech listoval, tím hlouběji mě dojímala pevná víra v Boží inspiraci Bible, která byla ve většině z nich vyjádřena. A co mě dojalo ještě více, bylo to, že jejich obsah, i když některé byly psány již v 18. století, všeobecně stál za to a byl přesný. Nemohl jsem si pomoci a porovnával jsem je s našimi vlastními publikacemi, které často již po několika málo letech zastaraly a přestaly se vydávat. To neznamenalo, že bych tyto výklady považoval za zcela bezchybné, přesto však v nich převažovalo to dobré nad místy, u nichž jsem měl občas pocit, že se mýlí.

Když mi byla přidělena hesla "Starší muž (Starší)" a "Dozorce", bylo z pátrání v Bibli brzy zřejmé, že námi používaný způsob řízení sborů neodpovídá uspořádání, jaké se používalo ve sborech v prvním století. (V našich sborech neexistovaly žádné rady starších, každý sbor měl jediného "dozorce". Trochu zneklidněn obrátil jsem se s těmito poznatky na svého strýce. Znovu jsem byl překvapen jeho odpovědí. "Nesnaž se porozumět Bibli podle toho, co dnes vidíš v organizaci," řekl a pokračoval: "Ať zůstane Pomůcka čistá." Vždycky jsem vzhlížel k organizaci jako k jedinému Božímu kanálu zprostředkování pravdy, a tak zněla tato rada mým uším přinejmenším neobyčejně. Když jsem poukázal na to, že Překlad nového světa Společnosti ve Skutcích ve čtrnácté kapitole, verši ?3, v souvislosti s ustanovením staršího zřetelně přidal slova "do úřadu", což poněkud změnilo smysl, odvětil: "Proč se na to nepodíváš do jiných

překladů, které možná nejsou předpojaté?" Při odchodu jsem se sám sebe ptal, zda jsem slyšel, co jsem opravdu slyšel. Později jsem mu tato slova při zasedáních vedoucího sboru nejednou připomínal. Po této rozmluvě jsem k Bibli přistupoval zcela jinak. Z jeho poznámek bylo možno vypozorovat úctu k pravdě Písma svatého, čehož jsem si hluboce vážil. A to více než kdykoliv předtím, protože jsem si začínal uvědomovat, jak je pro zachycení smyslu kterékoli části Písma životně důležitá souvislost. Zřejmě si to uvědomovali i ostatní ze skupiny, která na projektu příručky Pomůcka pracovala. Pozvolna jsme také pochopili, že musíme samotnou Bibli nechat definovat své pojmy, namísto abychom přijímali dřívější názory nebo definice anglického slovníku. Stále častěji jsme z bételské knihovny používali řecké a hebrejské lexikony a také konkordance opírající se o slova původních jazyků namísto anglických překladů. Byla to pro nás škola a také to bylo velmi pokořující, neboť jsme došli k doznání, že Bibli rozumíme mnohem méně, než jsme si mysleli, a že nejsme pokročilí znalci Písma, za něž jsme se považovali. Těch předchozích pětadvacet let jsem byl v jednom kole neustálé aktivity tak, že jsem nebyl nikdy schopen, ačkoli jsem Bibli několikrát přečetl, Písmo vážně a podrobně studovat. Vlastně jsem necítil, že je to tak nutné, protože jsem předpokládal, že to za mne dělají druzí. Oba kursy na gileádské škole byly tak natěsno načasovány, že na rozjímání, neuspěchané zkoumání a rozbor zůstávalo jen málo času. Teď jsem měl obojí - čas a také přístup k biblickým pomůckám, lexikonům, výkladům, hebrejským a řeckým konkordancím atd., a to byla velká pomoc.

Pozdější vydání Překladu nového světa tento přídavek vypustila. V prvním vydání se psalo: "Nadto pro ně v každém sboru ustanovili do úřadu starší muže, a když v postech předkládali modlitbu, svěřili je Jehovovi, v němož uvěřili."

To nejdůležitější ovšem bylo poznání nutnosti vždycky všechno vidět v souvislostech, nechat mluvit pouze Bibli, a v tom byl podstatný rozdíl. Nový úhel pohledu se nedostavil ze dne na den, avšak v průběhu let se u mne pozvolna prohloubilo vědomí nezbytnosti co možná nejvíce nechat mluvit samotné Slovo Boží. Porozuměl jsem, proč ony staleté a dvousetleté výklady v naší bételské knihovně byly svou hodnotou poměrně nadčasové. Ta skutečnost, že přistupovaly k Bibli verš po verši, je více nebo méně zavazovala zůstat u smyslu vyplývajícího ze souvislosti, čímž byly značně omezovány a chráněny před úchylkami k sektářským názorům nebo před vykladačskými úlety do fantazie. A tak to, co stálo v příručce Pomůcka o starších a o vedení sboru v biblických dobách, se silně odlišovalo od tehdejšího pojetí svědků Jehovových, podle kterého převládalo více či

méně ‚monarchické uspořádání. Biblické uspořádání s radami starších bylo hromadně zrušeno v roce 1932 Soudcem Rutherfordem ‚pro neochotu spolupracovat na programu a zásadách Společnosti ze strany některých starších. Postavení prezidenta dalo Rutherfordovi potřebnou autoritu pro takový způsob jednání a všechny sbory byly vyzvány, aby souhlasily s odstraněním úřadu rady starších a nahradily je "řediteli služby", které jmenovala Společnost. Následujících čtyřicet let nebyly ve sborech žádné rady starších. To je také důvod, proč Překlad nového světa Bible, který Společnost vydala v 50. letech, pravidelně používá překladu "starší muž" namísto pojmu starší", který oficiálně upadl v nemilost. Po dokončení hesel "Starší muž" a "Dozorce" jsem je odevzdal. Obvykle se prezident Nathan Knorr a viceprezident Fred Franz nepokoušeli přečíst obsáhlé předlohy projektu příručky Pomůcka. Avšak Karl Adams, jako hlava oddělení pro písemnosti, mi řekl, že po přečtení těch informací zašel za bratrem Knorrem se slovy: "Myslím, že bys to měl přečíst. Tím se spousta věcí mění." Poté, co si to Knorr přečetl, šel do kanceláře k Fredu Franzovi a řekl dosti nevlídně: "Co to má znamenat? Mám tomu rozumět tak, že musíme ještě tak pozdě všechno změnit?" Fred Franz na to odvětil, že to nepovažuje za nutné. Stávající uspořádání prý může bez problémů běžet dál. Když mi o tom později Karl Adams vyprávěl, bylo těžké tomu uvěřit, a tak jsem jednoho večera navštívil svého strýce v jeho soukromém pokoji, abych se jej na to zeptal.

Pro ospravedlnění tohoto postupu se všeobecně zdůrazňuje, že někteří starší se zdráhali podílet se na vydávání svědectví ode dveří ke dveřím, což bylo tehdy přísně vyžadováno. Byli prohlašováni za muže, kteří mají zájem jen vést schůzky a přednášet. Nikde není zmínky o tom, že prezident Strážné věže, Soudce Rutherford, dělal totéž. Vše bylo vysvětlováno tím, že jeho úkoly mu nedovolovaly podílet se na činnosti "od domu k domu". V pozdějších vydáních Překladu nového světa je použito slovo "starší", ovšem pouze ve Zjeve ní a jen v textech, které se vztahují k dvaceti čtyřem starším u Božího trůnu.

Potvrdil mi, že podle jeho názoru nejsou úpravy nutné. Věděl jsem, že toho léta měla být hotová příručka Pomůcka rozdávána bratřím na krajských sjezdech, a tak jsem se jej zeptal, jaký vliv to podle jeho soudu bude na bratry mít, až si přečtou, že ve sborech v prvním století prokazatelně existovaly rady starších a všichni starší zde sloužili jako dozorci, a pak zjistí, že není ani snaha tento biblický příklad následovat. Na to mi tiše odpověděl, že si nemyslí, že by to přineslo nějaké problémy a že dosavadní uspořádání by mohlo být "přizpůsobeno" informacím v příručce Pomůcka. Vyjádřil jsem starost o to, že by mohlo bratry velice zneklidnit, když vzor, který nám Bible dává, dáme stranou. Trval na svém a vyprávěl, jak si bratři před několika desetiletími mysleli, že po převzetí vlády království Kristem

v roce 1914 by měly nastat změny ve správě pozemských věcí. Dodal, že věřil a dosud věří, že Kristus Ježíš řídí a spravuje záležitosti svých služebníků po celé zemi skrze úřad jediného člověka a tak tomu bude až do příchodu nového řádu. Smysl těchto výroků se od těch dřívějších tak lišil, že bylo těžké si je vzájemně srovnat. Nějaký čas nato však viceprezident vypracoval podklady pro sjezd, které ukazovaly, že se budou dít změny v řízení sborů. Když se tento text dostal ke Karlu Adamsovi, ten rozpoznal jeho důsledky a ihned se spojil s prezidentem Knorrem, aby mu řekl: "Domnívám se, že bys měl znovu promluvit s bratrem Franzem. Myslím, že se rozmyslel." Bratr Knorr to udělal a opravdu tomu tak bylo: bratr Franz skutečně změnil svůj názor. Následkem toho se změnilo čtyřicet let staré uspořádání.

Když mi bylo přiděleno heslo "Chronologie", vyskytly se podobně závažné otázky. Jedno z nejdůležitějších učení svědků Jehovových tvrdí, že rok 1914 je koncem "časů pohanů" podle Lukáše, kapitoly 21, verše 24, a v onom roce se prý Ježíš Kristus aktivně ujal královské moci a začal pro lidské oči neviditelně vládnout. Odkaz v proroctví Daniele, ve čtvrté kapitole, o období "sedmi časů", byl podkladem pro výpočty, které vedly k datu konce a za pomoci jiných textů se z těchto "sedmi časů" udělalo období 2 520 let, které začalo roku 607 před Kristem a skončilo 1914 po Kristu. Počáteční rok 607 př. Kr. má být datem zničení Jeruzaléma babylonským dobyvatelem Nebúkadnesarem. To, že rok 607 př. Kr. byl vlastní jen našim publikacím, jsem věděl, ale opravdu jsem nevěděl proč. Tomuto jednomu heslu "Chronologie" jsem věnoval měsíce studia a byl z toho nejdelší příspěvek v příručce Pomůcka. Byla mi rovněž přidělována většina historických hesel, která se týkala panovníků a historie Egypta, Asýrie, Babylonie (zde pouze vládců), Médoperské říše a jiných.

Dlouhý čas zabral pokus najít nějaký důkaz, něco, co by historicky podporovalo rok 607 př. Kr., rozhodující datum pro naše propočty o roku 1914. Tehdy pro mě jako sekretář pracoval Charles Ploeger, spolupracovník ve světovém ústředí, a právě on prohledával newyorské knihovny, aby našel něco, co by tento rok historicky dosvědčovalo. Nenašli jsme naprosto nic, co by rok 607 př. Kr. potvrdilo. Všichni historikové poukazovali na datum o dvacet let pozdější. Teprve když jsem připravoval heslo "Archeologie", jsem si uvědomil, že v oblasti Mezopotámie byly nalezeny desetitisíce tabulek s klínovým písmem z vypálené hlíny, které pocházely ze starého Babylona. Žádná z těchto tabulek však nenasvědčovala tomu, že by Novobabylonská říše (do níž období Nebúkadnesarovy vlády patří) trvala dost dlouho na to, aby mohla být dávána do souvislosti s naším datem zničení Jeruzaléma 607 př. Kr. Na rozdíl od naší chronologie, všechno ukazovalo na dobu, o dvacet let

pozdější. Ačkoli mě to zneklidňovalo, chtěl jsem věřit, že naše chronologie je správná i přes opačné důkazy. Proto jsme při přípravě příručky věnovali tolik prostoru a času snaze oslabit věrohodnost archeologických a historických důkazů, které by náš rok 607 př. Kr. ukazovaly jako chybný a daly by našim výpočtům jiný výchozí bod a tedy i jiný konečný rok než 1914. Charles Ploeger a já jsme jeli do Providence (Rhode Island) na Brownovu univerzitu, abychom si pohovořili s prof. Abrahamem Sachsem, specialistou na staré texty psané klínovým písmem. Chtěli jsme vědět, jestli můžeme získat nějaké informace, které by naznačovaly nějakou trhlinu nebo slabé místo v astronomických údajích uváděných v mnoha textech, které ukazovaly, že náš rok 607 př. Kr. není správný. Nakonec bylo zřejmé, že pokud je naše datum vskutku správné, museli se dávnověcí písaři spiknout - pro což si nelze představit důvod - a zfalšovat důkazy. A znovu jsem se pokoušel jako obhájce, který stojí před nepřekonatelnými důkazy, zpochybnit nebo oslabit důvěryhodnost starodávných svědků, kteří uváděli takové důkazy - důkazy historických textů vztahujících se k novobabylonské říši. Důvody, které jsem vznášel, byly poctivé, ale vím, že za nimi stál úmysl doložit letopočet, pro který dějiny neměly žádnou podporu. A tak navzdory našemu zvýšenému uvědomění si určitých zásad, kniha Pomůcka obsahovala mnoho příkladů naší snahy zůstat věrni učení Společnosti. Určitým způsobem nám samotným pomohly zkušenosti získané touto prací více, než pomohly publikaci. Nicméně Pomůcka k porozuměni Bible posloužila mnoha svědkům k zvýšení zájmu o Bibli. Snad její vyznění, její přístup, snaha mnoha pisatelů vyhnout se dogmatismu a uznat, že na určité věci může být i jiný pohled, nedělat z něčeho více než důkazy skutečně dovolují - to je možná hlavní přínos těchto věcí, ačkoli i v tom jsme občas selhávali, protože jsme dali přednost předem přijatým názorům a nedokázali jsme se držet Písma tak pevně, jak bychom měli. Vím, že i mně samotnému se to stalo při přípravě takových hesel, jako "Ustanovené časy národů", "Věrný a rozvážný otrok" a "Velký zástup", v nichž ve všech se nacházely argumenty, které měly podepírat současné učení publikací Strážné věže. Jednoduše proto, že toto učení pro mne tehdy bylo totéž co "fakta", jednal jsem tak, jak podle "Předmluvy" kterou jsem později napsal, nebylo úmyslem. Na straně 6 pod nadpisem "Její cíl" jsou slova: "Pomůcka k porozumění Bible není míněna jako doktrinální výklad nebo vykladačské dílo". Také jakkoli se prý používalo přenesených a obrazných vyjádření, nedělo se tak "svémocně nebo proto, aby to vyhovovalo určitému vyznání víry". Vcelku to byla pravda. Ale hluboce zakořeněné názory občas převážily naše snahy dostát těmto požadavkům. V roce, ve kterém vyšla dokončená knížka Pomůcka, jsem byl přizván, abych se stal členem vedoucího sboru svědků Jehovových, orgánu, který dnes řídí činnost svědků v asi 205 zemích světa. Až do té

doby se vedoucí sbor skládal ze sedmi členů, kteří současně byli členy správní rady společnosti nazvané Biblická a traktátní společnost Strážná věž, společnosti, kterou v Pensylvánii původně založil Charles Taze Russell, její první prezident. 20. října 1971 spolu se třemi dalšími jsem byl jmenován členem tehdy rozšířeného vedoucího sboru. Tato okolnost mě snad více než všechny ostatní postavila před skutečnosti, se kterými bych se jinak nikdy nesetkal.

Mnoho svědků Jehovových se cítilo uraženo tvrzením, které se objevilo v článku časopisu Time (22. února 1982), ve kterém se dost často vyskytovalo mé jméno. Pisatelé článku označili organizaci svědků Jehovových za "tajnůstkářskou". Použití takového výrazu se může zdát divné ve spojení s organizací, která tak mohutně vyzývá k té nejveřejnější činnosti - od domu k domu po městech, městečcích a vesnicích celého světa. Reportéři Time tak psali patrně proto, že zjistili, že je neobyčejně těžké získat od světového ústředí nějaké vyjádření o situaci popisované v první kapitole této knihy. Skutečností však je, že mezi samotnými svědky Jehovovými se jen nemnozí vyznají v tom, jak ústřední část organizace funguje. Nevědí, jak se dospívá k rozhodnutím v otázkách učení, jak vedoucí sbor, který řídí všechny jejich celosvětové aktivity, vede svá jednání, zda se rozhoduje jednomyslně nebo co se děje při nejednotnosti názorů. Všechny tyto věci jsou zahaleny tajemstvím, neboť vedoucí sbor nezasedá veřejně. Vzpomínám si jen na dva nebo tři případy za těch devět let mé působnosti v tomto sboru, kdy bylo dovoleno účastnit se řádného zasedání vedoucího sboru i někomu jinému než jmenovaným členům. V těchto případech byli přítomni jen proto, aby přednesli zprávu, kterou si vedoucí sbor vyžádal. Pak byli propuštěni a vedoucí sbor dál pokračoval ve svém důvěrném rokování. Důležitost jejich zpráv tyto osoby neopravňovala podílet se na jednání. Svědkům jako celku nejsou také poskytovány žádné určité údaje o příjmech, výdajích, výšce jmění nebo objemu investic (ačkoli dostávají stručné zprávy o celkových výdajích v Ročence). A tak převážná většina svědků Jehovových ví o mnoha věcech, které jsou u mnoha náboženských organizací vcelku všeobecně známy, jen mlhavě, pokud vůbec něco ví. Přesto rozhodnutí, která tato malá skupina mužů tvořících vedoucí sbor dělá, mohou - a často se to stává -jejich životy ovlivnit nejniternějším způsobem a předpokládá se přitom celosvětová platnost těchto rozhodnutí.

Tím se dostávám k poslednímu důvodu pro napsání této knihy, k tomu nejdůležitějšímu, neboť bez něj by ty předcházející byly bezvýznamné.

> ***"Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci." - Matouš 7:12, Ekumenický překlad***

Tato zásada vyslovená ústy Ježíše Krista nás zavazuje ve všem, co děláme, každého, kdo o sobě tvrdí, že je křesťan. Žádný čestný člověk o sobě nemůže prohlásit, že tato slova dokonale naplňuje, a ani já nic takového netvrdím. Věřím však, že mohu říci, že to, co je zde napsáno, přitom pramení z upřímné touhy řídit se touto zásadou.

Zpráva o financích z roku 1978 určená vedoucímu sboru uváděla výši majetku (nemovitosti, pohledávky, atd.) ve výši 332 mil. USD. I uvnitř samotného vedoucího sboru jen málokdo věděl o podstatě peněžního majetku Společnosti víc.

Apoštol Pavel sám sebe označuje za "dlužníka" všech různých lidí. Cítil vůči nim závazek a podobně si i já uvědomuji podobnou povinnost. Kdyby někdo znal skutečnosti, které by pro mne v mých životních rozhodnutích mohly být cenné, pak bych si přál, aby mi k nim umožnil přístup, ne aby rozhodoval za mne, ale aby mi poskytl informace a nechal na mně, abych zvážil jejich hodnotu a význam. Pokud by to byl přítel, opravdový přítel, myslím, že by se tak zachoval. Devět roků, které jsem strávil ve vedoucím sboru, mělo velký vliv na mě a zvláště na mé svědomí. Ocitl jsem se v jedné z největších krizí ve svém životě, na křižovatce, kterou jsem nikdy nečekal. Rozhodl jsem se sám a nestálo mě to málo. Ale nelituji toho a také nelituji, že jsem se dověděl informace, které k tomuto rozhodnutí přispěly. Ostatní se mohou rozhodnout jinak; někteří to také udělali. Je to jejich právo, něco mezi nimi a Bohem.

Poté, co jsem v květnu 1980 jako člen vedoucího sboru odstoupil, mi mnohokrát volali z novin a časopisů a chtěli vědět, co se v organizaci děje. Důsledně jsem je odkazoval na světové ústředí v Brooklynu. Se stejnou důsledností na to tazatelé odpovídali, že se o to touto cestou pokoušeli, ovšem bezúspěšně: "Bez komentáře." Odpovídal jsem, že v této záležitosti prostě nemohu být zdrojem jejich informací. Tak jsem to dělal téměř dva roky.

Co se v těch dvou letech přihodilo nejen mě, ale i ostatním, mě přimělo k tomu, abych přehodnotil svůj postoj. V těchto dvou letech byly pohnutky, charakter a chování lidí, kteří z důvodu svědomí nesouhlasili s organizací, zobrazovány v nejhorším světle. Jejich zájem stavět Boží slovo na první místo byl vykládán jako výsledek osobní ctižádosti, jako vzpoura, pýcha, jako hřích proti Bohu a Kristu. Nebyla připuštěna možnost, že by kdokoli z nich jednal upřímně, z lásky k pravdě nebo z věrnosti vůči Bohu. Beze snahy rozlišovat byli a jsou všichni "naházeni do jednoho pytle". Každé nesprávné chování, každý omyl některých, kteří organizaci opustili, byly přičítány všem, kteří odešli. Nikdo se nesnažil pochopit, že někteří tak

možná jednali kvůli pocitu marnosti, kvůli zklamání a bolesti. Mezi svědky kolovalo obrovské množství pomluv a špinavých klevet, a to po celém světě. Věrní křesťané s vysokými mravními zásadami byli obviňováni z toho, že si navzájem mezi sebou vyměňovali partnery, z homosexuality, pokrytectví, z toho, že byli egoisty, kteří chtěli utvořit svůj vlastní kult. Starší z nich byli často odbýváni jako "pomatení" nebo "senilní". Jediní, kteří by takové řeči mohli znemožnit jednoduše tím, že by poukázali na možnost, že by tito lidé mohli být skutečně upřímní, že by mohli opravdu usilovat o dobré svědomí, stejně jako tím, že by šiřitelům pomluv připomenuli, jak je Bohu ošklivé křivé svědectví, ti ve skutečnosti ještě přispěli k rozšíření pomluv tím, co publikovali. Přečtěme si například, co stálo ve Strážné věži v čísle 7 z roku 1982 (strana 20), která byla rozšířena v milionech výtisků v mnoha jazycích po celé zemi:

> Tu a tam vyvstávají mezi Jehovovým lidem osoby, které zaujímají, podobně jako Satan, nezávislý, kritický postoj. Nechtějí sloužit bok po boku se světa širým společenstvím bratrů. (srovnej Efezským 2: 19- 22) spíše tvrdošíjně pozvedají rameno, proti Jehovovu slovu. (Zach. 7: 11,12) Tito domýšliví lidé se snaží odlákat ovce z mezinárodního stáda, které Ježíš shromáždil na zemi. Pomlouvají vzor čisté řeči, kterou Jehova tak dobrotivě naučil v uplynulých 100 letech svůj lid. (Jan 10: 7- 10, 16) Snaží se zavézt pochybnosti a odvézt bezelstné lidi od bohatě prostřeného stolu, na němž je duchovní pokrm v sále království Svědků Jehovových, kde v ničem není nedostatek. (Žalm 23: 1- 6) říkají, že stačí jen číst Bibli, buď sami nebo v malých skupinkách doma. Je však zvláštní, že se na základě tohoto čtení Bible přiklonili k mylným naukám, které duchovenstvo křesťanstva zaujímalo ve svých komentářích před sto lety. Někteří z nich dokonce slaví i svátky křesťanstva, např. 25. prosinec, kdy Římané slavili saturnálie. Ježíš a jeho apoštolové varovali před takovými odpadlíky. - Mat. 24: 11- 13, Sk. 20: 28- 30, 2 Petra 2: 1.2.

V tomto jediném odstavci jsou tedy lidé označováni jako podobní satanu - nezávislí, kritičtí, tvrdošíjní, domýšliví, pomlouvační a odpadlíci. Co vlastně udělali, zač si zasloužili takovou řadu obvinění? Mezi "špatnostmi", které byly zmíněny, je blíže nepopsaný nesouhlas s blíže nepopsanou částí učení organizace; a také trvání na tom, že stačí číst samotné Boží slovo a že velká shromáždění ve velkých budovách jsou nepodstatná.

Mohly by tyto věci samy o sobě někoho zařadit do popisované skupiny satanu podobných? Není řečeno nic, co by naznačovalo opak, a kupodivu mnoho svědků včetně starších a cestujících dozorců to pro takové zařazení a tomu odpovídající zacházení s těmito lidmi považovalo za postačující.

V následující tabulce ze záznamů vedoucího sboru o celosvětové činnosti svědků Jehovových jsou udány každoroční počty pokřtěných a celkový počet aktivních členů za léta 1970 až 1979 včetně:

2. Mojžíšova 20:16; 3. Mojžíšova 19:16; Žalm 15:3; 1. list Petrův 2:21-23

Rok	Počet pokřtěných	Celkový počet vykazujících aktivitu
1970	164 193	1 384 782
1971	149 808	1 510 245
1972	163 123	1 596 442
1973	193 990	1 656 673
1974	297 872	1 880 713
1975	295 073	2 062 449
1976	196 656	2 138 537
1977	124 459	2 117 194
1978	95 052	2 086 698
1979	113 672	2 097 070
Celkový počet pokřtěných za 10 let		1 793 898

Podle toho bylo za deset let do roku 1979 pokřtěno celkem 1 793 898 lidí. Organizace obvykle odhaduje, že každý rok umírá 1 % členů. Jestliže to zohledníme, pak by to znamenalo každoroční ztrátu tímto způsobem zhruba 185 308 osob. Když tento počet odečteme od počtu pokřtěných, pak by musel být za těchto deset let, kdyby všichni v organizaci zůstali, přírůstek 1 608 590. Co z toho ale plyne? Přičteme-li těch 1 608 590 k počtu aktivních v roce předcházejícím toto desetileté období, totiž k 1 256 784 (v r. 1969), pak by měly být v roce 1979 činné celkem 2 865 374 osoby. Zpráva pro tento rok vykazuje ovšem pouze 2 097 070 členů. To znamená, že za těchto deset let 768 304 osoby organizaci opustily, nebo přestaly být činné. To odpovídá čtyřem z deseti pokřtěných v tomtéž období. Nebo úplně jinak řečeno: organizaci opustil každý čtvrtý. Důvody, proč to vypadá jako "točící dveře", jsou rozmanité. Nedělám si iluze, že každý z těchto více než půl milionu lidi, kdo v těch deseti letech opustil organizaci, to učinil z důvodu svědomí nebo že by všichni z nich byli lidé pokorní a s pravými pohnutkami, kteří se zajímají víc o pravdu nežli o sebe. Mnozí docela zřejmě nejsou; někteří se dopouštěli nemravností buď předtím, nebo po odchodu; jiní, kteří odešli, dělali později přesně to, co organizaci vytýkali - byli pomstychtiví a vysmívali se, užívali polopravd a zlehčování. Někteří dokonce při setkáních nebo shromážděních svědků Jehovových působili výtržnosti, což považuji za chování politováníhodné. Ale znám osobně mnoho lidí, kteří takoví nejsou, u kterých všechno svědčí pro to, že jsou to slušní, bohabojní a soucitní lidé. Z hlediska následků mohli svým postojem, který zaujali, a způsobem, kterým poté jednali, pouze vše ztratit

a nezískat nic. V mnoha případech nebyli rozrušeni bezcitným zacházením, které sami zakoušeli; bylo to tím, že viděli, jak se takto zachází s druhými, viděli, že lidé trpí strnulou tvrdostí a úzkoprsostí, dokonce nadutostí ze strany zodpovědných mužů, starších a ostatních, nebo tím, že poznali bolestné následky určitých organizačních nařízení, která nestála na pevném základě Bible. Nebyli to žádní nabručení a pomstychtiví kverulanti, nýbrž lidé, kteří prostě žádali více soucitu, věrnější následování příkladu Božího vlastního Syna, Pána křesťanské rodiny víry. Tento cit pro ostatní je podle mého mínění rozhodujícím znakem pro pravost pohnutek. Podobně směrodatný je jejich zájem o pravdu, zájem neproviňovat se zkreslováním Božího vlastního Slova, zájem nebýt pokrytci, zájem nevypadat, že věří, čemu nevěří, že podporují to, co s dobrým svědomím podporovat nemohou, že odsuzují, co Bible, jak vidí, sama neodsuzuje - taková starost, jak věřím, určuje správnost pohnutek kohokoli, kdo zaujímá takový postoj. Znám mnoho lidí, kteří jasně prokazují právě , takový zájem, avšak jsou označováni jako "odpadlíci", "antikristové" a "nástroje satanovy". Pokaždé bylo jediným důvodem odsouzení to, že nemohli upřímně souhlasit se všemi učeními nebo zásadami organizace.

Cítím se být takovým lidem zavázán. Téměř v každém jednotlivém případě se s nimi sešla malá skupina tří až pěti mužů ("právní výbor") k tajnému setkáni, při kterém svědkové mohli jen vypovídat, ale nemohli se zúčastnit projednávání. Později bylo sboru přečteno stručné hlášení o vyloučení ze společenství, ve kterém nebyla řeč ani o výpovědích svědků, ani o důkazech, které vedly k vyloučení. Po přečtení oznámení se od každého svědka očekávalo, že s vyloučenými již nepromluví, čímž jim byla odebrána jakákoliv možnost cokoliv svým přátelům nebo známým vysvětlit. Kdyby tak učinili před vyloučením ze společenství, bylo by jim to započteno jako pokus o "přetahování", "oslabování jednoty sboru", "rozsévání rozbrojů" nebo "vytváření sekty". A kdo ze svědků by s nimi mluvil poté, ohrožoval by své vlastní postavení, a podobně by mu hrozilo vyloučení ze společenství. Tím byla zajištěna dokonalá karanténa a každá diskuse přikryta "pokličkou Záznamy o vyloučení ze společenství, včetně všech údajných důkazů odpočívají nyní v jednom z rozsáhlých svazků ve služebním oddělení v Brooklynu (nebo v kanceláři jedné z odboček) a nesou označení "NENIČIT". Tyto svazky obsahující vznesená obvinění jsou stejně jako vyslýchací protokoly tajné a nelze do nich nahlížet.

Bible říká: "Pravý druh miluje celou dobu a je bratrem, který se narodil pro čas tísně." Myslíval jsem si, že mám mnoho takových přátel. Když se ovšem krize dostala do rozhodujícího bodu, zjistil jsem, že jich mám jen pár. Nicméně jsou mi o to dražší, ať už se o mě zasadili mnoha, nebo málo slovy. Kvůli mému bývalému postavení se o mne lidé zajímají. Avšak

téměř nikdo se nikdy neptá, co ti ostatní, ti, kteří nebyli tak známí, ačkoliv prošli týmiž zkušenostmi v podstatě se stejným utrpením a za stejnou cenu.

Co to asi znamená pro matku, která dala své dcerce život, která ji opatrovala, pečovala o ni v nemoci, která své děvče později v letech dospívání vychovala, žila s ní jejími starostmi, cítila její zklamání a smutek jako svoje vlastní, spolu s ní plakala... Co to musí znamenat pro tuto matku, když ji nyní dospělá dcera náhle odmítá, a to jen proto, že její matka chce zůstat věrná svému svědomí a Bohu?

Jaké to musí být pro otce nebo matku, když jejich syn nebo dcera vstoupí do manželství a řeknou jim, že z nějakého důvodu "by bylo nejlepší, kdyby na svatbu nepřišli", nebo když se dovědí, že dcera porodila dítě, a vzkazuje jim, že by své vnouče neměli navštěvovat.

To není výplod obrazotvornosti. Přesně to se stává mnoha rodičům, kteří patřili mezi svědky Jehovovy.

Posuďte jen jeden příklad matky z Pensylvánie, která píše:

> "Mám v organizaci děti, žijí v manželství a dokonce mě ze začátku po mém vystoupení z organizace zvali k sobě domů, abych si odpočinula. Jejich postoj ke mně jako k člověku se nezměnil. Když ovšem potom vyšla oznámení (ve Strážné věži z 15. září 1981, která obsahovala přesný návod pro zacházení s lidmi, kteří sami vystoupili), začaly se mi vyhýbat. nechtějí se mnou mluvit po telefonu ani se se mnou stýkat. Musím s tím něco dělat, ale nevím co. Nic nepodnikám, abych neudělala něco špatně, co by je ještě více odcizilo. Nevolám jim, aby si nezměnili telefonní číslo, ani nepíši, protože se - jak jsem řekla bojím cokoli vyjádřit proto, že by si to mohli vykládat jako útok. Musela jsem proto do nemocnice kvůli nervovému vyčerpání a krátce nato jsem znovu stála před další krizí, přičemž každá z těchto událostí mě naneštěstí přemohla." "Možná, že se ti vede stejně. Nevím, jak se mám se ztrátou svých dětí (a budoucích vnoučat) vyrovnat. Je to obrovská ztráta."

Kdyby mé dřívější postavení mohlo nějak přispět k tomu, aby situace těch lidí mohla být viděna otevřeněji, a kdyby to mohlo napomoci změně v chování k takovým lidem, pak cítím, že by toto postavení bylo aspoň jednou užitečné. Myslím přitom na slova apoštola Pavla:

> "Bůh vidí do našeho srdce a doufám, že i vy ve svém svědomí do našeho srdce vidíte. Nechceme se vám znovu doporučovat, nýbrž dáváme vám příležitost, abyste se námi chlubili a měli se čím bránit lidem, kteří se chlubí tím, co je před očima, a ne tím, co je v srdci." "Dejte nám místo ve svém srdci! Nikomu jsme neublížili, nikomu jsme neukřivdili, nikoho jsme neošidili. Neříkám to, abych vás odsuzoval, vždyť jsem vám už dříve řekl: Máte v mém srdci takové místo, že jsme spolu spjati ve smrti i v životě."

Kdyby informace uvedené v této knize mohly napomoci k tomu, aby se za jedinou takovou matku děti nestyděly, nýbrž byly na ni pyšné, protože následovala hlas svého svědomí, pak by všechna ta námaha stála za to.

Tím jsem v podstatě řekl, proč jsou v této knize zaznamenány věci, které jsem viděl, slyšel a prožil v průběhu svých devíti let ve vedoucím sboru svědků Jehovových. Je to zřejmě nutné proto, aby bylo možno dobrat se kořene problémů, které z obou stran poraňují tak mnoho srdcí. To, co zde uvádím, není myšleno jako nějaké "odhalení". Ačkoli je pravda, že některé věci mnou otřásly, neuvádím je z tohoto důvodu. Ale dají se na nich velmi příkladně ukázat zásadní a velmi vážné problémy a otázky. Můžeme na nich vidět, k jakým extrémům může vést "věrnost organizaci", jak to, že lidé, kteří jsou v podstatě milí a mají dobré úmysly, mohou dojít tak daleko, že rozhodují a jednají nepřátelsky a nespravedlivě, někdy až krutě. Budou uvedena jména, časy a místa, poněvadž to z hlediska věrohodnosti a přesnosti obrazu považuji za nutné. Bez těchto údajů by mnozí pravdivost řečeného zcela určitě zpochybnili anebo popřeli. Tam, kde se to nezdá důležité, a tam, kde by to jmenovaným mohlo způsobit nežádoucí těžkosti, jména a další znaky totožnosti neuvádím. Jednotlivé osoby jsou popisovány tak, jak v celkovému obrazu vystupují. Jestliže jsou někteří, jako Nathan Knorr a Fred Franz, citováni častěji, pak je to proto, že měli častokrát co říci, a proto, že jejich slova měla větší vliv a účinek. Jiní, jako Lyman Swingle a Karl Adams jsou možná také častěji citováni, protože jsem k nim měl díky své práci blíž než k ostatním.

2. Korintským 5:11, 12; 7:2, 3, EP

Snažil jsem se být při takových citacích spravedlivý a nevytrhávat nic ze souvislosti, nedávat jim smysl, který v nich nebyl. Uvedené citáty jsou podle mého názoru pro zmiňované osoby příznačné a odpovídají jejich povahám s jejich obvyklými náhledy, přístupem a osobitostí. Přesto jsem nechal pár citátů anonymních, mezi nimi také několik citátů členů vedoucího sboru, protože jsem chtěl jednotlivce nebo jeho blízké ušetřit zbytečných těžkostí či brát ohled na zvláštní, občas tragické okolnosti v životě příslušného člověka. To ovšem očividně nebylo možné ve všech případech, protože jinak by tato zpráva neměla význam. Věřím také, že nikdo z nás nemůže čekat, že bude zcela zproštěn zodpovědnosti, která vyplývá z Ježíšových slov:

> ***"Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. Neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen."***

Matouš 12:36, 37, EP Žalm 37:5-9, 32, 33; Římanům 12:17-21, 1. list Petrův 2:21-23

Můžeme hledat i získat odpuštění zlých nebo zraňujících věcí, které jsme řekli. Ale přesto za ně nadále zůstáváme odpovědni. Někteří pravděpodobně některé informace zavrhnou jako "praní našeho špinavého prádla na veřejnosti". Pozoruhodné však je, že titíž nemají obecně nic proti praní "špinavého prádla" jiných vyznání, velmi je to zajímá a dokonce to šíří na veřejnosti. Co ovšem probíhá uvnitř jejich vlastní náboženské organizace, o tom by se podle nich nemělo mimo ni diskutovat.

Tvrdou skutečností ovšem je, že mezi svědky Jehovovými dnes prostě není žádná možnost takto diskutovat. Na kohokoli, kdo by se o to chtěl pokusit, by se dívali jako na někoho; kdo projevuje vzpurného ducha, a to by vedlo jen k následnému vyloučení ze společenství. Poněvadž se o těchto věcech nemůže hovořit uvnitř organizace a pokud se o nich nemá hovořit mimo, znamená to, že pak musí zůstat bez projednání a bez povšimnutí. Někteří by samozřejmě byli rádi, kdyby to tak zůstalo. Ale bylo by to tak správné? Je správné, že křesťan po právu spoléhá na Boha, který všechno vidí a který je pravým a posledním Soudcem nade vším. Naprosto určitě může On sám všechno bezpráví zcela a s konečnou platností napravit. Není žádného ospravedlnění pro zlostnou odvetu a nenávistná protiobvinění. Není místa pro "taktiku očerňování". V tomto ohledu Bible nenechává žádné pochybnosti. Má to ovšem znamenat, že musíme o nespravedlnosti zcela mlčet?

Vyžaduje to, abychom byli zticha, když se ve jménu Božím rozšiřuje nepravda? Je snad to, že o tom mluvíme, dokladem "znevážení Bohem ustavené autority?" Stanovisko organizace říká, že se žádná křivda nestala. Všechno, co bylo a je, je prý v naprostém souladu s Písmem, a ve skutečnosti Písmo svaté dokonce takové jednání vyžaduje. Pokud tomu tak je, pak by nemělo být námitek proti otevřené diskusi. Z takové rozpravy by dokonce měla být správnost stanoviska organizace ještě zjevnější a taková rozprava by ji měla obhájit před každým obviněním z bezpráví. Jen ten, kdo je skutečně za křivdy zodpovědný, má raději mlčení a snaží se je vynutit tak, jak to dělaly a dělají diktátorské režimy a autoritativní náboženství v minulosti i v současné době.

Pobízejí příklady Bible k tomu, abychom zakrývali špatnosti tam, kde se jedná o vyšší mocenská místa? Nevypadá to tak, poněvadž činnost izraelských proroků se často zaměřovala právě na takové lidi a tito proroci otevřeně hlásali, jak se tito vůdcové a mocní mužové odchýlili od Božích

zákonů a jaké to pro ně mělo následky. Právě na tuto upřímnost a otevřenost svědkové Jehovovi často poukazovali jako na důkaz toho, že Bible je pravdivou a skutečně Boží knihou. A co teprve Ježíšovi apoštolové a učedníci? Byl to právě vládnoucí aparát lidu Boží smlouvy - jeho synedrium (velerada), jeho starší a božsky ustavená kněžská autorita - který tak horlivě nesouhlasil s tím, že apoštolové hlásali, jak nespravedlivě naložili s Ježíšem.) V obou případech: jak izraelští proroci, tak Kristovi učedníci ohlašovali tyto nepravosti z úcty a v poslušnosti k vyšší autoritě a v zájmu lidí, kteří se o tom měli dovědět. Dnes očividně nemá nikdo Boží pověření proroka nebo apoštola. Ale člověk nemusí být prorokem, aby následoval příklad Božích proroků. Jinak by ztratila smysl Ježíšova slova, v nichž ty, kteří byli tupeni a o nichž se říkala každá špatnost, povzbuzoval aby se radovali, neboť tak "pronásledovali proroky před vámi". Právě proto, že tito křesťané obdobně jednali, obdobně se s nimi i zacházelo. Člověk nemusí být apoštolem, aby následoval příklad apoštolů, ani nemusí být (nebo předstírat, že je) Mesiášem, aby mohl kráčet v šlépějích Ježíše Krista.

Strážná věž z 15. srpna 1982 v jedné úvaze o Judových slovech o těch, kteří se "slávám rouhají" (verš 8), uvádí, že k těmto slávám patři "ustanoveni křesťanští dozorci", a varuje před "sklonem znevažovat Bohem propůjčenou autoritu". Viz též orámovanou tabulku na str. 29 téhož čísla. Viz kniha Všechno Písmo je inspirováno Bohem a je užitečné (All Scripture Is Inspired of God and Beneficial), vydaná r. 1963, str. 341 Skutky apoštolú 4:5-23; 5:17-4 Matouš 5:11, 12, srovnej s Listem Jakubovým 5:10, 11

Mezi tím, co učinili Božímu Synu, a tím, co se děje dnešním lidem, je obrovský rozdíl - v důležitosti, významu i důsledcích. Ale lze se domnívat, že princip otevřenosti schválený Bohem a v předcházejících příkladech uvedený stále platí i v dnešní situaci a přinejmenším ukazuje, že On v žádném případě není proti odkrývání nespravedlnosti a nepravdy za předpokladu, že pohnutkou je zde snaha pomoci a upozornit lidi na skutečnosti, které by jim mohly pomoci ke správným rozhodnutím. Zdá se, že rčení "Zlo vítězí, když dobří zůstávají zticha" tady platí.

Bez ohledu na závažnost věcí zde předložených mě ony samotné k mému rozhodnutí nedovedly. Ale způsobily, že jsem vážněji než kdykoli předtím uvažoval o významu hlavních částí a učení Bible - proč apoštol Pavel zdůrazňoval spasení skrze víru a "ne ... díky skutkům, aby žádný člověk neměl důvod k chlubení", jaký je skutečný rozdíl mezi spravedlností z dodržování zákona a spravedlností, která pochází z Boží milosti nebo nezasloužené dobroty, jaký význam má role Božího Syna jako hlavy křesťanské církve, jaký je opravdový smysl shromáždění, proč v něm Bůh

člověku propůjčil autoritu a jak může být tato moc zneužívána. Věci, které jsem viděl, slyšel a zažil jako člen vedoucího sboru svědků Jehovových, jako člen součásti vnitřního kruhu výkonné moci, mě přesvědčily více než cokoli předtím o rozhodující důležitosti těchto tezí.

Mnozí jiní z řad svědků Jehovových, kteří neznali to všechno, co zde předkládám, také dospěli na rozcestí a sami se rozhodli jednoduše na základě toho, co četli v Bibli. Avšak jiní teď stojí před vážnou krizí svědomí a to s nejistotou, s pocitem nejasné, mučivé úzkosti nebo dokonce s pocitem viny. Mám naději, že by jim tato kniha s tím, co je v ní uvedeno, mohla pomoci, a cítím to jako závazek. Je zde, aby ji použili, jakkoli je jejich svědomí, když se podřídí vedení Božím duchem a slovem, povede.

1. Korintským 11:1; Efezským 5:1, 1. list Petrův 2:21

Kapitola TŘETÍ

VEDOUCI SBOR

> ***"Ne že bychom chtěli panovat nad vaší vírou, nýbrž chceme pomáhat vaši radosti ve víře přece stojíte!" - 2. Korintským 1:24, Ekumenický překlad***

Tato slova apoštola Pavla mi během těch devíti let mé působnosti ve vedoucím sboru svědků Jehovových přicházela na mysl znovu a znovu. Možná bych si přál, aby to mohli všichni svědkové Jehovovi sami zažít. Pak by snad mohli pochopit, co slova samotná nemohou zprostředkovat.

Na vysvětlenou co je vedoucí sbor: Podle pojetí svědků Jehovových Ježíš Kristus, coby hlava společenství, zaopatřuje a vede své společenství pomocí třídy "věrného a rozvážného otroka". Dnes tato třída sestává z pozůstatku 144 000 pomazaných - dědiců Kristova nebeského království. Přesto pouze malý počet mužů z této třídy, kteří vystupují jako vedoucí sbor, plní veškeré správní úlohy nejen nad 8 700 "pomazanými", z nichž byli vybráni, nýbrž i nad více než čtyřmi miliony ostatních lidí počítajících se k organizaci, kteří však nejsou považováni za nebeské dědice. Když jsem se v roce 1971 stal jedním z jedenácti členů celosvětového vedoucího sboru, připadalo mi to jako ohromná zodpovědnost. (Počet později vzrostl až na osmnáct členů v roce 1977 a dnes je to 12 osob). Avšak první z týdenních zasedání kterých jsem se účastnil, ukázala něco docela jiného, než jsem očekával.

> **Výraz "věrný a rozvážný otrok" je vzat z Ježíšova podobenství v Matouši 24:45-47, počet 144 000 pochází ze Zjevení 7:4 a 14:3. Viz Strážná věž z 1. ledna 1993, sV. 15 V té době to bylo těchto jedenáct: Nathan Knorr, Fred Franz, Grant Suiter, Thomas Sullivan, Milton Henschel, Lyman Swingle, John Groh (těchto sedm byli ředitelé Společnosti Strážná věž), William Jackson, Leo Greenlees, George Gangas a Raymond Franz Sullivan, Groh, Knorr, Jackson, Suiter a Greenlees již zemřeli.**

Krátce před tím bylo v předsedání zavedeno střídání a toho roku byl předsedajícím viceprezident Fred Franz. Ale o tom, o jakých záležitostech se bude jednat, rozhodoval prezident Nathan Knorr. Všechny záležitosti, které považoval za vhodné k projednání, přinesl na zasedání s sebou a to bylo obvykle i poprvé, kdy jsme se o předmětu jednání něco dozvěděli. Někdy se celé zasedání skládalo z posuzování doporučení ze seznamu cestujících dozorců z různých zemí, přičemž se předčítalo jméno, stáří, datum křtu, zda je "pomazaný", nebo ne a počet let ve službě. Většinou to

pro nás byla jen jména a jen velmi zřídka jsme někoho z nich znali. Po takovém přečtení seznamů ze Surinamu ,Zambie nebo Srí Lanky jsme o jmenování těchto mužů hlasovali. Vzpomínám si na Thomase Sullivana (obvykle nazývaného "Bud"), který tehdy měl přes osmdesát let, byl téměř slepý a chatrného zdraví. Vždy u podobných zasedání usínal a nikdo se jej neodvažoval probudit, aby hlasoval o něčem, o čem skoro nic nevěděl. Někdy skončilo celé sezení po několika málo minutách; vzpomínám si, že jedno trvalo pouhých sedm minut (včetně modlitby na začátku). Prezident Knorr s sebou také občas přinesl "problémovou poštu", která obsahovala dotazy k určitým způsobům jednání jednotlivých svědků, a vedoucí sbor měl rozhodnout, podle jakých zásad se má v těchto případech postupovat, zda určitý způsob chování zasluhuje vyloučení ze společenství nebo zda se má postupovat s menší přísností nebo má-li se vůbec něco podnikat. Tehdy se (až do roku 1975) předpokládalo, že všechna rozhodnutí budou jednomyslná. Po diskusi obvykle někdo podal návrh, někdo jiný jej podpořil a pak předseda vyzval k hlasování. Jestliže se hlasovalo nejednomyslně, když ten či onen člen návrh nepodpořil, pak se obvykle našlo nějaké kompromisní řešení, které už všichni mohli schválit. Za takových okolností je přirozené, že jsme byli pod určitým tlakem raději souhlasit s většinou, než stát osaměle na svém a budit tak dojem nezávislosti nebo disharmonie. Byla i hlasování, při kterých jsem ruku nezvedl, ale zpravidla jsem se přizpůsoboval. V těch několika málo případech, kdy jsem nehlasoval, to skončilo tím, že někdo předložil kompromisní návrh, a ačkoli ani ten se mi zcela nezamlouval, obyčejně jsem ustoupil a připojil se k většině.

Celý vedoucí sbor se scházel každou středu.

Člověk měl pocit, že se musí přizpůsobovat proto, aby se věci spíš rozhodovaly a vyřizovaly, než aby končily ve slepé uličce. Avšak vyvstávaly otázky, kvůli kterým to pro mě bylo těžší a těžší. Jak ubíhaly týdny, točila se jednání kolem takových otázek, jako zda je otec vhodný na úřad staršího, když synovi nebo dceři dovolil vstoupit do manželství v pouhých osmnácti letech; zda může někdo být starším, když schvaluje to, že jeho syn nebo dcera usiluje o vyšší vzdělání; zda se může stát starším někdo, kdo pracuje na směny a někdy (když je na noční směně) se nezúčastní shromáždění sboru; zda se starší mohou spokojit s nepřímým důkazem cizoložství nebo se svědectvím manželky o tom, že se jí její muž přiznal k cizoložství, a je-li to dostatečný důvod k tomu, aby byl připuštěn biblický rozvod a opětovné vstoupení do manželství; zda je rozvod biblicky přijatelný, když v případě cizoložství viník a ne nevinný partner

podal žádost o rozvod; do jaké míry je platný rozvod, o který bylo požádáno z jiného důvodu než cizoložství, a poté, co byl uznán, vyšly na světlo důkazy předrozvodového cizoložství; jak věc posuzovat, když je rozvod uznán a dojde k porozvodovému cizoložství; zda nevinný partner, který má pohlavní styk se svým nevěrným partnerem (poté, co se dověděl o jeho nevěře), již nemá právo se s takovým partnerem rozvést a vzít si někoho jiného; zda má svědek zaplatit pokutu, která mu byla uložena za přestoupení zákona z důvodu jeho svědecké činnosti nebo za nějaký postoj, který zaujal proto, aby dodržel učení svědků; zda je správné posílat potraviny nebo jinou pomoc prostřednictvím Červeného kříže (zde šlo především o to, že Červený kříž lze považovat za polonáboženskou organizaci; toto jednání trvalo dost dlouho a pokračovalo i na následujícím zasedání); zda je správné, když Společnost pomocí tajných kanálů převádí peníze do určitých zemí (např. Indonésie) tak, aby za americké dolary získala větší částku, i když je to podle zákonů dané země nelegální; je-li správné dovážet do některých zemí určitá zařízení, aniž by se podle zákona zaplatila vysoká dovozní daň; zda svědkové, kteří jsou v odborech, smějí přijmout stávkovou povinnost nebo mají-li od odborů přijmout úkol uklízet na půdě odborové organizace namísto toho, aby hlídkovali proti stávkokazům; zda by svědkové mohli splnit brannou povinnost jednoduše tím, že by pracovali na bavlníkových plantážích (v Bolívii) apod.

Vyšší vzdělání je v nelibosti, protože údajně vede ke ztrátě víry a podporuje ovzduší, které může vést k nemravnosti.

V té době platilo pravidlo, že rozvod byl platný podle Písma pouze tehdy, kdy o něj požádal nevinný partner. Byla taková zásada, že se pokuta nemá platit, protože za daných okolností by to bylo doznání viny, a tedy ohrožení bezúhonnosti. Tato zásada byla později změněna.

Je to jen částečná ukázka věcí, které se během prvních dvou let mého působení ve vedoucím sboru projednávaly. Naše rozhodnutí měla značné následky na životy ostatních lidí. Například ve věcech rozvodů slouží starší sboru jako jakýsi církevní soud, a pokud ten není s platností rozvodu spokojen, je ten, který po rozvodu znovu vstoupí do manželství, vyloučen ze společenství. Vedle již zmíněných věcí byla ještě jedna, která vyvolala značný ohlas. Šlo o jeden manželský pár svědků z Kalifornie. V jejich ložnici někdo zahlédl nějakou literaturu a fotografie s neobvyklými pohlavními praktikami. (Nemohu si vzpomenout, že bychom se dozvěděli, jakým způsobem se vlastně do jejich ložnice dostal člověk, který o této záležitosti zprávu podal.) Vyšetřování a vyslýchání místními staršími potvrdilo, že manželský pár při pohlavních stycích skutečně pěstoval také jiné praktiky než prosté pohlavní spojení. Starší napsali do Brooklynu a byl

svolán vedoucí sbor, aby rozhodl, co se má vůči tomuto páru podniknout, má-li se vůbec něco dělat. Dokud nám toho rána nebyla tato korespondence přečtena, neměl nikdo z nás, kromě prezidenta, příležitost se nad touto otázkou předtím zamyslet. A přesto jen o několik hodin později padlo rozhodnutí, že tento manželský pár má být vyloučen ze společenství. Později to bylo zveřejněno jako výslovná zásada a ta platila pro všechny, kteří se podobnými praktikami úmyslně zabývali. Zveřejněná látka byla chápána a uplatňována tak, že se manželé cítili povinni oznámit starším, že se v jejich manželství podobné praktiky uplatňují nebo rozvíjí, přičemž není rozdíl, je-li to za vzájemného souhlasu, nebo pouze z iniciativy jednoho z partnerů. (V posledně jmenovaném případě se od partnera, který s tím nezačal, očekávalo, že se sám, pokud nebude druhý partner ochoten, přihlásí u starších.) Nepřijít by bylo všeobecně chápáno jako výraz nekajícné mysli; a tedy jako důvod pro vyloučení ze společenství. Přitom víra, že vyloučením ze společenství je člověk odříznut od jediné organizace, ve které lze nalézt spasení, stejně jako to, že je odříznut od přátel a příbuzných, vyvíjí veliký tlak na to, aby se lidé bez ohledu na obtížnost doznání (nebo oznámení) starším podrobovali. Rozhodnutí vedoucího sboru z roku 1972 vedlo ke značnému množství "jednání právních výborů", na kterých starší prošetřovali oznámení nebo doznání těchto pohlavních praktik.

Poprvé se na takové pohlavní styky zaměřil článek ve Strážné věži z 15. prosince 1969 (str. 765, 766), který se o nich dost významně rozepisoval. Ten nepochybně posloužil ke zvýšení citlivosti starších na zprávy o takovém chování a v první řadě pravděpodobně zapříčinil, že byla tato zpráva o věcech v soukromé ložnici oněch lidí podána. Viz Strážná věž z 1. prosince 1972, str. 734-736; též z 15. listopadu 1972, str. 703, 704

Ženy zakoušely až bolestnou trapnost u takových výslechů, když musely starším odpovídat na otázky týkající se jejich manželského soukromí. Mnohá manželství, ve kterých jeden z partnerů nebyl svědkem, prodělala bouřlivá období, protože tento partner usilovně bránil tomu, co považoval za neospravedlnitelné vměšování se do soukromí ložnice. Některá manželství na tom ztroskotala a rozvedla se. V následujících pěti letech docházela dosud nebývalá záplava dopisu. Ve většině z nich byla vyjádřena pochybnost, zda vůbec existuje biblický podklad, který by opravňoval členy vedoucího sboru vměšovat se takovým způsobem do osobního života druhých, a zaznívala v nich též neschopnost uznat platnost důvodů, které byly na podporu tohoto postoje publikovány. (Především se to biblicky podkládalo listem Římanům, kapitolou 1, verši 24-27, kde je řeč o homosexualitě, a ti, kteří Společnosti psali, poukazovali na to, že nechápou, jak by se to dalo použít na heterosexuální vztahy mezi mužem a ženou.)

Jiné dopisy, často od manželek, jednoduše vyjadřovaly zmatek, úzkost a nejistotu, zda je jejich milostná předehra" přípustná. Jedna žena uvedla, že hovořila se starším, a ten jí řekl, že má napsat vedoucímu sboru, "aby si byla jistá". A tak napsala a vysvětlovala, že se spolu s manželem vroucně milují, a pak popsala určitý způsob předehry", na kterou si oba zvykli, a dodala: "Věřím, že je to věcí svědomí, ale píši Vám, abych si byla jistá." A zakončila slovy:

> "Mám hrozný strach a trpím a tentokrát mám ještě větší obavu o (manželovo) porozumění pro pravdu ... Vím, že vy mi řeknete, co dělat."

V dalším typickém dopise píše starší, že má problém, který si chce ve své mysli a ve svém srdci urovnat, a proto je podle něj nejlepší "obrátit se pro radu k "matce". Problém se týkal jeho manželského pohlavního života. Jeho ženě a jemu samotnému nebyla jasná "hranice, kam až je možné při předehře před vlastním pohlavním aktem zajít". Ubezpečil Společnost, že "já a moje žena budeme následovat jakoukoli radu, kterou nám k tomuto dopisu dáte".

Ve sdělení vedoucímu sboru z 9. srpna 1976 jeden z pracovníků ústředí, který se zabýval korespondencí, uvádí: "Kvůli tomuto postoji tam, kde je manžel nevěřící (míněno není svědek), čas to došlo k nesčetném počtu problémů. Ženy se zdráhaly tímto způsobem podněcovat takového manžela nebo se takto nechat dráždit od něj. Výsledkem toho bylo ztroskotání manželství."

Mnoho svědků Jehovových se na organizaci odvolává jako na "naši matku", a sice proto, že ten to výraz byl tímto způsobem použit ve Strážné věži v čísle z 1. února 1952, str. 80 a v čísle z 1. května 1957, str. 274, 284.

Tyto dopisy ukazují, jak bezvýhradně tito lidé vedoucímu sboru důvěřovali a jak věřili, že jim muži, kteří tento vedoucí sbor představovali, mohou říct, kde je "hranice, kam až je možné zajít" dokonce v takových intimních oblastech jejich osobního života, i to, jak věřili, že by měli tu hranici danou "k tomuto dopisu" řádně dodržovat. Společnost odeslala mnoho dopisů s odpověďmi. Často se v nich snažila podat nějaké omezené vysvětlení (přičemž říkala něco, aniž by to docela řekla) týkající se toho, jaká sexuální předehra je ještě v přípustných mezích, a takto ostatní druhy předehry vyloučila. Sdělení jednoho člena služebního oddělení Společnosti z června 1976 se zabývá telefonickým rozhovorem s instruktorem seminářů (pro starší). Toto sdělení říká, že instruktor telefonoval ohledně jednoho staršího v jednom ze seminářů, který se doznal k určitým nedovoleným pohlavním praktikám ve svém manželství. Ve sdělení stojí:

> "Bratr [následuje jméno instruktora] s ním tuto záležitost podrobně probral, aby zjistil, zda se opravdu jednalo o orální kopulaci... (Instruktor) mu s ohledem na okolnosti sdělil, že by měl jít za ostatními členy výboru - náhodou byli v téže třídě jiní dva členové výboru - a tak šel a hovořil s nimi. (Instruktor) teď neví, co by se

> mělo dělat dál... Bylo (mu) navrženo, aby o tom Společnosti podal podrobnou zprávu tak, aby měl do budoucna, kdyby nastal podobný případ, pokyny, jak takovou záležitost řešit, a nemusel telefonovat."

Toto dokládá, do jakých intimností dotazy zacházely a do jaké míry ústředí organizace na celou situaci dohlíželo. Dopis za dopisem prozrazují, že se zmiňovaní lidé cítili být před Bohem jasně zodpovědní sdělovat starším každou odchylku od normy stanovené vedoucím sborem. Jednomu muži ze státu na americkém středozápadě, který doznal, že se prohřešil proti rozhodnutí vedoucího sboru ve věci svých manželských vztahů, řekli starší, že o tom napíší Společnosti; on sám k tomu ještě napsal doprovodný dopis. Uplynulo osm týdnů a nakonec ještě jednou napsal do Brooklynu: "Čekání, úzkost a předtucha jsou skoro více, než mohu unést." Psal, že mu byly ve shromáždění odňaty všechny úlohy, včetně modliteb při shromážděních, a že: "Téměř každý týden ztrácím něco, na čem jsem pracoval a zač jsem se třicet let modlil." Prosil o brzkou odpověď a říkal:

> "Potřebuji přece, pokud jde o to, jak si stojím v Jehovově organizaci, nějakou duševní útěchu."

Někteří starší se snažili přistupovat k věci umírněněji. Pak se jim ovšem mohlo stát, že za to byli centrálou v Brooklynu pokáráni. Posuďte tento dopis:

> 9. srpna 1976
> Radě starších Sboru v W. Svědků Jehovových,
>
> Milý bratři: Držíme v rukou kopii dopisu z 21. července od výboru sboru v S: v Kalifornii, ve kterém se píše o věcech týkajících se i J. Dejte nám prosím vědět, zda někteří starší sboru neudíleli nesprávné rady v otázkách orálního pohlavního styku. Jestliže starší manželům radili, že orální pohlavní styk není nevhodný, pak se ptáme, na jakém podkladě tyto rady dávali? Jestliže jim poradili nesprávně, pak nám prosím sdělte, zda byly podniknuty příslušné kroky k napraveni jakéhokoli nedorozuměni na straně těch, kterým byla nesprávná rada poskytnuta, a dejte nám rovněž vědět, zda zúčastněni starší mezi tím souhlasí s tím, co bylo o orálním pohlavním styku uvedeno v publikacích Společnosti. Pokud někdo z Vás bratři jako starší někomu poradil, že orální pohlavní styk je jako předehra před vlastním pohlavním stykem přípustný, pak taková rada nebyla správná. Děkujeme Vám za pozornost, kterou věnujete výše uvedené záležitosti. Nechť je Jehovovo bohaté požehnání s Vámi ve Vašem usilování vždy se příkladně starat o povinnosti Vás starších.
> Vaši bratři
> Kopie: Právní výbor sboru v S. Svědků Jehovových, Kalifornie

Uvedený dopis je překladem fotokopie originálu, který zaslalo služební oddělení Společnosti jedné radě starších (jména a určení místa byly vymazány). Zajímavé je, že někteří starší byli dokonce toho názoru, že postoj vedoucího sboru je poněkud shovívavý a nezachází dostatečně daleko. V jednom dopise staršího z USA stojí:

> **Kopie (uvedená v Příloze) byla vyhotovena z průklepu, a proto nenese ani v angličtině razítko. Značka "SCE" identifikuje jako pisatele dopisu Meiona Campbella ze služebního oddělení.**
>
> "Někteří bratři starší věkem byli toho názoru, že vedoucí sbor měl jít v odsouzení nepřirozených praktik manželských párů ještě dál a zahrnout také určité polohy při pohlavním aktu..."

A tento starší dále vyslovuje svůj vlastní názor:

> "Protože Jehova v této (18.) kapitole Třetí Mojžíšovy, jakož i v jiných kapitolách, zachází v otázkách sexuálního chování do takových podrobností, proč není manželským párům řečeno nic o přípustných a nepřípustných polohách při pohlavním spojení? Nebylo by pravděpodobné, že by Jehova takto učinil, kdyby tuto osobní a soukromou oblast manželského života chtěl otevřít dohledu nebo názorům soudců nebo starších mužů Izraele tak, aby se proti přestupníkům mohlo náležitě postupovat?"

Mezi těmi, kteří byli postiženi nařízeními organizace, byli také lidé, u nichž byly obvyklé pohlavní funkce vážně narušeny operací nebo nehodou. Někteří z nich vyjadřovali zděšení z toho, kam je rozhodnutí vedoucího sboru postavilo. Jeden muž, který se kdysi tímto způsobem stal impotentním, mohl v létech, která následovala, plnit svou sexuální úlohu jedním z prostředků, které byly nyní organizací odsouzeny. Řekl, že před tímto rozhodnutím vedoucího sboru se alespoň necítil jako poloviční muž, protože svou ženu dokázal stále ještě uspokojit. Napsal, že pro postoj uvedený v časopisu Strážná věž nevidí biblický důkaz, ale jeho žena cítila povinnost uposlechnout' a on, protože ji miluje, ustoupil. Ví sice, že je stále stejným člověkem jako předtím, přesto se citově hroutí, protože se obává, že to vážně naruší jejich manželství. Prosil, aby mu bylo sděleno, zda v Boží vůli neexistuje nějaká "mezera", která by mu umožnila najít uspokojení a udělat ženě radost. Všechny tyto situace kladou na svědomí starších povolaných k jednání s těmi, kteří přestoupili rozhodnutí vedoucího sboru, nemalé nároky. Na závěr se v již dříve zmíněném dopise staršího píše:

> "Zjišťuji, že mohu použít jen biblické zákony a zásady, jimž se vší upřímností a přesvědčením v reprezentaci Jehovy a Krista Ježíše rozumí. a pokud mám tyto zákony a zásady při vykonávání povinností staršího sboru uplatňovat, chci tak činit ne proto, že považuji za samozřejmé, že toto je Jehovova organizace a já ji budu následovat bez ohledu na to, co řekne, ale proto, že opravdově věřím. že je to

> biblicky potvrzeno a je to správné. A tak chci dál věřit podle toho, jak Pavel napomínal Tesalonické ve druhé kapitole, 13. verši, aby přijali slovo Boží ne jako slovo lidské, ale, jak vpravdě je, jako slovo Boží."

Ačkoli mé osobní zvyklosti jsou určitě opakem uvedených praktik, mohu přesto čestně říci, že jsem se s rozhodnutím vedoucího sboru o vyloučení ze společenství neztotožňoval. Ale to je všechno, co mohu říct. Nebylo mi vůbec příjemné, když jsem od vedoucího sboru dostal za úkol připravit materiály k odůvodnění rozhodnutí, přesto jsem úkol přijal a napsal vše v souladu s rozhodnutím tak, jak vedoucí sbor požadoval. Nemohu tedy říci, že bych jednal podle toho, jak to právě citovaný starší pěkně vyjádřil. Má víra v organizaci jako jediného Božího prostředníka na zemi způsobila, že jsem udělal to, co jsem tehdy bez zvlášť -velkých výčitek svědomí udělal. Většina korespondence na toto téma se nikdy k vedoucímu sboru nedostala, protože ji vyřizovali pracovníci korespondenční sekce ústředí nebo členové služebního oddělení. Jsem si ale jist, že z osobních styků a rozhovorů si členové vedoucího sboru museli uvědomovat, že mnozí lidé cítí jejich nepřiměřené vměšování do soukromého života lidí. Když se po asi pěti letech toto téma dostalo znovu na pořad jednání, byla zásada o vylučování ze společenství zrušena a vedoucí sbor se z této intimní oblasti životů jiných lidí v podstatě stáhl. Opět jsem byl vedoucím sborem pověřen, abych k vydání připravil materiál, tentokrát za účelem oznámení změny. Moci přiznat, že se organizace mýlila, znamenalo pro mě, byť nepřímo, osobní uspokojení. Tento materiál přinesla Strážná věž 15. 2. 1978 na str. 30 a 32, kde stálo mezi jiným:

> "... s ohledem na nepřítomnost jasných biblických pokynů... "že to jsou záležitosti, ve kterých musí manželské dvojice samy nést před Bohem odpovědnost, a že není úkolem starších ve sboru, aby určovali chování v takových intimních manželských vztazích nebo aby někomu odnímali pospolitost (pouze na základě takového jednání)... Prostě je tím vyjádřen zdravý smysl pro odpovědnost, abychom nechali rozhodovat Písmo a zdrželi se dogmatického postoje v případech, kde pro to není dostatečný podklad, protože nejsou biblické důkazy."

Ve skutečnosti jsem takto uvažoval o celé spoustě záležitostí, které k nám přicházely. V převážné většině věci, o kterých jsme rozhodovali, neexistoval v Písmu pro dogmatická stanoviska žádný podklad. Tento názor jsem zde vyjádřil a v tomto bodu byl vedoucím sborem přijat. Později jsem jej vyjadřoval znovu a znovu, ale byl přijímán jen zřídka. Když si prohlížím dopisy, z nichž některé jsem uvedl, připadá mi to zadostiučinění, které mi napsání opravujícího materiálu přineslo, poněkud prázdné. Vím totiž, že bez ohledu na to, co bylo řečeno, nemohou být nikdy vynahrazeny nebo napraveny všechny škody způsobené ztrapněním, pomatením, citovými útrapami, hlodajícím pocitem viny a rozpadlými manželstvími, ke kterým došlo následkem dřívějšího rozhodnutí - rozhodnutí, které během několika hodin udělali muži, z nichž téměř všichni k této věci přistupovali

"chladně", aniž by o tom byli předtím něco věděli, aniž by přemýšleli, rozjímali, aniž by se za to byli nějak zvlášť modlili nebo zkoumali Písmo. A přesto mělo jejich rozhodnutí celých pět let dalekosáhlou moc a mnoho lidí postihlo na celý život. Nic z toho se nemuselo stát.

Objevila se i jiná otázka, která měla určitou spojitost s tím, co bylo uvedeno výše, a ta se týkala jedné svědkyně Jehovovy v Jižní Americe. Její manžel přiznal, že měl sexuální poměr s jinou ženou. Problém byl v tom, že uvedl, že tento poměr patřil mezi druhy již dříve popsané; v tomto případě se jednalo o anální, a ne genitální spojení. Rozhodnutí vedoucího sboru říkalo, že to nelze hodnotit jako cizoložství a že pro cizoložství je v každém případě zapotřebí genitálního spojení, u kterého je "možné plodit děti". Proto se prý ten muž nestal "jedním tělem" s jinou ženou, a manželka tedy nemá žádný důvod pro rozvod podle Písma a budoucí nové uzavření manželství. Podle tehdy platného pravidla musela rozhodnutí padnout jednomyslně a já sem se přizpůsobil. Avšak cítil jsem se hluboce znepokojen, když jsem pomyslel na tu ženu a na to, jak jí bylo sděleno, že podle Písma se nemůže uvolnit od manžela, který se provinil takovým skutkem. Zároveň z rozhodnutí vyplývalo, že se není možné nechat rozvést podle Bible s manželem, který měl homosexuální styky s jinými muži nebo měl dokonce poměr se zvířetem, protože muž se nemůže stát "jedním tělem" s jiným mužem nebo se zvířetem tak, aby tím mohli být zplozeni potomci. Časopis Strážná věž to na začátku onoho roku dokonce doslova nařídil.' Hluboké znepokojení mě vedlo k tomu, abych si slova použitá v Matouši, kapitole 19, verši 9, v původním jazyce (řečtině) důkladněji prostudoval. V Překladu nového světa Společnosti se uvádí Ježíšova slova takto:

> ***"Říkám vám, že každý, kdo se rozvádí se svou manželkou, vyjma z důvodu smilstva a žení se s jinou, cizoloží."***

Jsou zde použita dvě odlišná slova - "smilstvo" a "cizoložství". Přesto po desetiletí zaujímaly publikace Strážné věže stanovisko, že se obě v podstatě vztahují na jedno a totéž, že se smilstvem" rozumí cizoložný vztah muže k jiné než jeho vlastní "manželce (popř. ženy k jinému než jejímu vlastnímu manželovi). Proč tedy Matouš použil k zapsání Ježíšova výroku dvě různá slova (porneia a moikheia), když je přece v obou případech míněno jedno a totéž - cizoložství?

> **Viz Strážná věž z 1. 1. 1972, str. 31, 32**

Pátrání v mnoha překladech, biblických slovnících, výkladech a lexikonech v bételské knihovně jasně ukázalo příčinu. Prakticky každá kniha, kterou

jsem otevřel, ukazovala, že řecké slovo porneia (v Překladu nového světa překládané jako "smilstvo") je velmi široký pojem a užívá se v souvislosti se všemi druhy pohlavní nemravnosti, a z tohoto důvodu se v mnoha překladech Bible převádí jako "nemravnost", "sexuální nemravnost", "necudnost" nebo "nevěrnost". Z lexikonů jasně vyplývalo, že se tento pojem též užíval pro vztahy homosexuální. Avšak rozhodujícím bodem bylo, že jsem si uvědomil, že Bible sama používá slova porneia v Listu Judově, verši 7, k označení nechvalně známého homosexuálního chování lidí v Sodomě a Gomoře. Připravil jsem čtrnáctistránkový materiál s výsledky svého výzkumu a zhotovil kopie pro každého člena vedoucího sboru. Nebyl jsem si ovšem jist, jak to bude přijato, a tak jsem zašel za Fredem Franzem do jeho kanceláře a vysvětlil jsem mu, co jsem udělal, i to, že mám pochybnosti o příznivém přijetí tohoto materiálu. Jeho odpověď zněla: "Nemyslím, že by mohly nastat nějaké těžkosti." Ačkoli byla tato slova velmi stručná, zněla v nich důvěra. Když jsem se zeptal, jestli by se nepodíval, na co jsem přišel, odmítl a znovu řekl, že podle něj nebudou "žádné problémy". Měl jsem dojem, že si něco z toho, co ukazoval můj výzkum, uvědomoval, ačkoli jsem nemohl vědět, jak dlouho. Protože byl hlavním překladatelem Překladu nového světa, měl jsem za to, že měl přinejmenším ponětí o pravém významu slova porneia ("smilstvo"). Když se věc dostala na zasedání vedoucího sboru, byl materiál, který sem předložil poté, co jej podpořil Fred Franz, přijat. Dostal sem za úkol připravit k vydání ve Strážné věži články, ve kterých se změněné stanovisko představí.

Slovu "cizoložství" v řeckém originálu Matouše 19:9 odpovídá slovo moikheia, které má - na rozdíl od slova porneia - velmi úzký význam omezující se na cizoložství v obvyklém slova smyslu překlad Nového světa nenese jméno překladatele a je uváděn jako anonymní dílo "výboru pro překlad Bible nového světa". Dalšími členy výboru byli Nathan Knorr, Albert Schroeder a Cieorge Gangas; avšak jedině Fred Franz dostatečně ovládal biblické jazyky na to, aby se mohl pokusit o takový překlad. Řečtinu studoval dva roky na univerzitě v Cincinnati, ovšem v hebrejštině byl jen samouk. Viz Strážná věž z 15. prosince 1972, str. 766-768

Stále si vzpomínám, že nějaký čas po zveřejnění tohoto článku přišel dopis od jedné svědkyně, která před lety zjistila, že její muž se pohlavně stýkal s nějakým zvířetem. "Nemohla jsem žít s takovým mužem," řekla a rozvedla se s ním. Později se znovu provdala. Protože nebyla "biblicky svobodná", vyloučil ji sbor ze společenství. Poté, co vyšly články ve Strážné věži, napsala a prosila, aby se s ohledem na nynější změněný postoj udělalo něco, co by očistilo její jméno od hanby, kterou vyloučením ze společenství utrpěla. Mohl jsem jí pouze napsat, že ty články samy o sobě ospravedlnily to, jak se zachovala. Ačkoli připravit články přiznávající a napravující

mylný názor organizace bylo zadostiučiněním, myšlenka, že se nikdy nedají odčinit všechny škody, které předchozí postoje za desetiletí způsobily - a jen Bůh ví, kolika lidem - nutila k vystřízlivění. Ve skutečnosti byl tehdy vedoucí sbor zároveň soudním dvorem i zákonodárcem, protože jeho rozhodnutí a definice měly pro všechny svědky Jehovovy moc zákona. Byl to "vedoucí sbor" v podobném smyslu jako synedrium v biblických dobách, neboť měl i podobnou úlohu. Právě tak, jako se tehdy všechny otázky týkající se národa jména Jehovova předkládaly k objasnění synedriu v Jeruzalémě, předkládají se vedoucímu sboru svědků Jehovových v Brooklynu. Ale v žádném slova smyslu se nejednalo o výkonný orgán. Výkonná moc i zodpovědnost spočívaly výhradně na prezidentu korporace Nathanu H. Knorrovi. To jsem neočekával, neboť v roce mého jmenování pronesl viceprezident Franz řeč, která byla později vydána ve Strážné věži z 15. 1?. 1971, ve které proti sobě postavil roli vedoucího sboru a roli korporace, Biblické a traktátní společnosti Strážná věž. Řeč, kterou někteří nazývali řeč o ocasu vrtícím psem", byla smělá a otevřená a znovu a znovu zdůrazňovala, že korporace je pouze "prostředníkem", "dočasným nástrojem", který vedoucí sbor používá (str. 754, 760):

> "Tato po celém světě evangelizující organizace není řízena nějakou dnešní legální korporací, kterou snad vyžadují zákony lidmi utvořených politických vlád stojících nyní před zničením v "boji v rozhodující den všemohoucího Boha" u Har-Magedonu. (Zjevení Janovo 16:14-16) žádná právní společnost světa tuto evangelizační organizaci neutváří ani nevede. Naopak, ona vede takové společnosti jako pouhé nástroje pro užitečnou práci velkého Teokrata. Proto se řídí vzorem, který On vytvořil. Je to teokratická organizace, která je řízena Bohem shora dolů, ne od řadových členů nahoru. Její oddaní, pokřtění členové podléhají Teokracii! Legální pozemské společnosti s brzkým zánikem lidských vlád, které je zřídily, přestanou.
>
> Členové Společnosti, kteří jsou oprávnění hlasovat, se starají o to, aby vedoucí sbor mohl přímo a co možná nejlépe využívat tento "správní nástroj" v zájmu díla třídy "věrného a rozvážného otroka" tím, že členové vedoucího sboru jsou v radě ředitelů Společnosti. Oni uznávají, že Společnost není správním tělesem, nýbrž pouze prováděcím prostředníkem. Proto si hlasující členové nepřejí, aby.existovaly nějaké předpoklady konfliktu nebo rozdělení. Nechtějí, aby nastala situace, kdy "správní nástroj" ovládá a řídí svého uživatele, kterým je vedoucí sbor zastupující třídu "věrného a rozvážného otroka". Konečně ocas nevrtí psem, ale pes vrtí ocasem. Náboženský právní nástroj odpovídající císařově zákonu by se neměl pokoušet řídit a ovládat svého tvůrce; nýbrž tvůrce náboženského právního nástroje by měl ovládat a řídit jej.

Byla to silná slova. Problémem ovšem bylo, že představovala obraz, který byl naprostým opakem skutečných poměrů. Vedoucí sbor korporaci neovládal. Ani v době zmíněné viceprezidentovy přednášky, ani v čase jejího zveřejnění, ani v následujících asi čtyřech letech. Představený obraz

se přece naplnil, ovšem teprve po velmi drastických úpravách, které byly žel spojeny s výbuchy citů a značným rozdělením. Dnešním svědkům Jehovovým to může připadat zvláštní, ale vedoucí sbor tak, jak byl v této řeči popsán, v celé historii organizace nikdy neexistoval. Trvalo to přes devadesát let, než vůbec povstal, a jeho dnešní existence trvá jen něco přes desetiletí. Chtěl bych objasnit, proč to říkám a jak to odpovídá skutečnostem.

TŘI MONARCHOVÉ

> ***"Víte, že vládcové panují nad národy a velicí je utlačují. Ne tak bude mezi vámi." - Matouš 20:25, 26, Ekumenický překlad.***

Historie svědků Jehovových se začíná psát zejména vydáním prvního čísla časopisu Strážná věž 1. července 1879. V roce 1881 byla ustavena korporace "Biblická a traktátní společnost Strážná věž" a v roce 1884 pak byla zapsána do rejstříku. Je jistě pravda, že tato korporace tehdy "neutvářela, nevedla, neovládala ani neřídila (abychom použili viceprezidentova slova) vedoucí sbor přívrženců Strážné věže. Ani to nebylo možné, protože "vedoucí sbor" vůbec neexistoval. Charles Taze Russell začal vydávat Strážnou věž jako svůj vlastní časopis a byl jeho jediným vydavatelem. Za jeho života jej všichni, kteří se řadili ke Společnosti Strážná věž, považovali za svého jednoho a jediného pastora. Je pravda, že Společnost po svém založení měla radu ředitelů (ke které původně patřila také Russellova manželka Maria). Ale toto představenstvo nebylo považováno za vedoucí sbor a ani takto nesloužilo. Přesto Strážná věž z 15. prosince 1971 na stranách 760 a 761 otiskla tento výrok:

> "Jak ukazují dostupné skutečnosti, došlo ke spojení vedoucího sboru s Pensylvánskou biblickou a traktátní společností Strážná věž. C. T. Russell v poslední čtvrtině 19. století očividně patřil k tehdejšímu vedoucímu sboru."

Co tyto "dostupné skutečnosti" opravdu ukazují? Co se týče rady ředitelů, Russell sám v mimořádném vydání Sionské Strážné věže z 25. dubna 1894 na straně 59 uvádí:

> "Protože máme k 1. prosinci 1893 tři tisíce sedm set pět (3 705) hlasů z celkového počtu šest tisíc tři sta osmdesát tři (6 383) hlasů, sestra Russellová a já samozřejmě volíme představitele a tím také Společnost ovládáme. Ředitelé to od počátku také takto chápou. Rozumí se, že jejich užitečnost vystupuje do popředí v případě našeho úmrtí."

Z kursu, který Russell důsledně sledoval, je zřejmé, že ředitele (ani nikoho jiného) za vedoucí sbor spolu se sebou prostě nepovažoval. Strážná věž 1. března 19?3 na straně 68 říká:

> Když byl často tázán ostatními: Kdo je onen věrný a moudrý služebník? Bratr Russell vždy odpověděl: "Někteří říkají, že jsem to já; zatímco druzí říkají, že je to Společnost."

Článek pak pokračuje:

> Obojí odpovídá pravdě, neboť bratr Russell byl skutečně v pravém smyslu slova Společností tím, že bez ohledu na kohokoli na zemi řídil politiku a kurs Společnosti. Někdy hledal rady u jiných, kteří patřili ke Společnosti, naslouchal jejich návrhům a pak jednal dle svého vlastního úsudku, přičemž věřil, že Pán chce, aby tak postupoval.

V roce 1906 C. T. Russell odpověděl na otázku několika čtenářů Strážné věže:

> **Paní Russellová z důvodu názorových neshod se svým mužem ze své funkce spoluvydavatele Strážné věže v říjnu 1886 odstoupila a v listopadu 1897 od svého manžela odešla. Avšak až do 12. února 1900 zůstávala ředitelkou Společnosti. V roce 1906 byla rozvedena.**
>
> Ne, pravdy, které jako Boží mluvčí představuji, nebyly zjeveny ve viděních nebo snech, ani slyšitelným Božím hlasem, ani všechny najednou, ale postupně, zvláště od roku 1870 a zejména od roku 1880. Toto jasné odkrytí pravdy nepochází ani z nějaké lidské chytrosti, ani z bystrosti smyslů, ale z té prosté skutečnosti, že nadešel Boží pravý čas; a kdybych nemluvil já a nenašel by se jiný prostředník, vykřikovaly by i kameny.

Protože věřil, že on sám je "Božím mluvčím" a prostředníkem pro zjevování pravdy, je pochopitelné, že neviděl žádnou potřebu vedoucího sboru. Rok po tomto výroku sepsal Russell "poslední vůli a závěť, která vyšla po jeho smrti v témže roce v časopise Strážná věž 1. prosince 1916. Protože nic jiného tak jasně neukazuje, jak naprostá byla Russellova moc nad časopisem Strážná věž, je plné znění textu uvedeno v dodatku. Zde si můžeme povšimnout, co se říká ve druhém odstavci publikované závěti:

> Když jsem Biblické a traktátní společnosti Strážná věž daroval časopisy Sionská Strážná věž (Zion `s Watch Tower), Stará teologie čtvrtletně (Old Theologv QuarterlyJ a autorská práva na knihy Studia Písem na úsvitu milénia (Iillenial Dawn "Scripttere Studies), různé další brožurky, zpěvníky atd., činil jsem tak s výslovnou podmínkou, že mám mít za svého života úplný dohled nad všemi záležitostmi okolo těchto publikací a že po mé smrti budou dál vedeny podle mých přání. Tímto v následujícím oznamuji svá přání - shodná s mou vůlí:

Ačkoli Russell časopis Strážná věž korporaci (při jejím zápisu do rejstříku v roce 1884) daroval, zcela jasně jej považoval za svůj časopis, který se měl vydávat podle jeho vůle i po jeho smrti. Dal pokyn, aby po jeho smrti

přešla celá zodpovědnost za vydávání časopisu Strážná věž na vydavatelský výbor složený z pěti mužů, které osobně vybral a jmenoval.' Všechny akcie s právem hlasu dal ve své závěti pěti ženám, které jmenoval členkami správní rady, a pro případ, že by u některého člena vydavatelského výboru byla v pochybnosti jeho důvěryhodnost, sloužily by tyto ženy spolu s dalšími představenými korporace (zřejmě řediteli) a se zbytkem vydavatelského výboru jako soudní rada, která by měla v případě obviněného člena vydavatelského výboru rozhodnout. Protože jednotlivec nemůže tvořit kolektivní sbor, ukazují skutečnosti, že za života C. T. Russella, tedy až do roku 1916, neexistovalo ani zdání vedoucího sboru. Za prezidentství jeho následníka Josepha F. Rutherforda tomu nebylo jinak.

Kniha Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí (Jehovah's Witnesses in the Divine Purpose) vydaná v roce 1959 na str. 64 říká, že podle zákona Russellovy hlasy zemřely spolu s ním.

Člověk by se mohl domnívat, že členové vydavatelského výboru spolu s radou ředitelů tvořili takový vedoucí sbor. Ale fakta ukazují, že tomu tak nebylo. Na výroční valné hromadě korporace v lednu 1917 byl Rutherford zvolen, aby nahradil Russella na místě prezidenta. Na počátku jeho prezidentské dráhy se s ním dostali do sporu čtyři ze sedmi ředitelů (většina) pro, podle jejich názoru, svévolné jednání. Neuznával radu řiditelů a nespolupracoval s ní, nýbrž jednostranně rozhodoval, jednal a až později sděloval, co se rozhodl udělat. Ti čtyři ředitelé měli pocit, že to vůbec není v souladu s kursem, který naznačil pastor Russell, "věrný a moudrý služebník". Právě tyto jejich výhrady vedly k jejich rychlému odstranění. Rutherford zjistil, že sice byli osobně vyvoleni C. T. Russellem za ředitele na celý svůj život, avšak jejich ředitelování nebylo nikdy potvrzeno výroční valnou hromadou korporace. Podle A. H. MacMillana, tehdejšího prominentního pracovníka ústředí, se Rutherford poradil s cizím právníkem, který mu potvrdil, že na základě této skutečnosti je z právního hlediska možné je propustit. Rutherford si tedy mohl vybrat. Mohl přistoupit na námitky většiny představenstva a snažit se polepšit. (Kdyby měl tyto muže za většinu "vedoucího sboru" ve smyslu popsaném Strážnou věží z roku 1971, byl by k tomu morálně zavázán.) Anebo mohl použít zmíněnou právnickou radu, užít svou prezidentskou autoritu a ředitele, kteří s ním nesouhlasili, propustit. Rozhodl se pro druhou možnost a místo nich jmenoval ředitele, které si sám vybral. A co vydavatelský výbor? Strážná věž z 15. června 1938 na straně 185 ukazuje, že většina tohoto výboru se v roce 1925 "silně stavěla proti" zveřejnění článku s názvem "Zrození národa" (čímž bylo míněno, že "království začalo" v roce 1914). Strážná věž uvádí, co to znamenalo pro ty, kteří s prezidentem nesouhlasili:

" .. ale z milosti Páně byl (článek) uveřejněn a to ve skutečnosti znamenalo začátek konce vydavatelského výboru a ukázalo, že Pán sám řídí svou organizaci."

Příznačné pro tento způsob jednání bylo Rutherfordovo rozhodnutí vydat knihu (Ukončené tajemství (Finished Mystery), která byla představována jako "Russellovo posmrtné dílo", ale ve skutečnosti ji napsal Clayton J. Woodworth a George I-l. Fisher. Nejen, že se Rutherford o napsání této knihy s řediteli neradil, oni ani nevěděli do jejího uvedení v "rodině bételu" - mezi zaměstnanci ústředí - že byla vydána. Pozdější publikace Strážné věže, včetně knihy Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí (str. 70, 71), vzbuzuji dojem, že toto byla počáteční a nejdůležitější příčina námitek čtyř ředitelů. To je zkreslení skutečnosti, protože Rutherford oznámil propuštění těchto mužů z jejich úřadu ředitelů ve stejný den (17. července 1917), ve kterém knihu Ukončené tajemství spolupracovníkům představil. Oznámení o propuštění ředitelů dokonce proběhlo ještě před uvedením knihy.

Nyní byl vydavatelský výbor vyloučen. Rutherford účinně odstranil jakýkoli odpor vůči jeho úplné vládě nad organizací. V této souvislosti je zajímavé, že po celou tu dobu se nejen v knize Ukončené tajemství (hlavním jablku sváru roku 1917), nýbrž i v časopisu Strážná věž důrazně učilo, že pastor Russell skutečně byl "věrný a moudrý služebník" předpovězený v Písmu, kterého Pán učiní "správcem nad svým majetkem". Následující výroky ze Strážné věže z 1. května 1922, str.132, zřetelně ukazují, jakým způsobem se toto učení užívalo k naléhání na úplné podrobení se každého.

VĚRNOST JE ODDANOST

Být věrný znamená být oddaný. Být oddaný Pánu znamená být Pánu poslušný. Opustit a zavrhnout Pánem vyvolený nástroj znamená opustit a zavrhnout samotného Pána podle zásady, že ten, kdo odmítá služebníka, kterého poslal Pán, odmítá samotného Pána. Dnes není nikdo v současné pravdě, kdo by mohl čestně říct, že by získal poznání o Božím plánu z nějakého jiného zdroje než prostřednictvím služby bratra Russella, ať už přímo, nebo nepřímo. Skrze svého proroka Ezechiele nastínil Jehova službu služebníka a povolal za něj muže oděného lněným šatem a majícího na bedrech písařský kalamář a poručil mu, aby prošel městem (křesťanstvem) a utěšoval vzdychající tím, že osvítil jejich mysli ve věcech Božího velkého plánu.

Povšimněte si, že to byla výsada udělená nikoli člověkem, nýbrž samotným Pánem. Ovšem v souladu s Božím plánem byl použit člověk. Tím člověkem, který tuto službu vykonával z milosti Páně, byl bratr Russell.

Také ve Strážné věži z 1. března 1923, str. 68 a 71, bylo v článku nadepsaném "Zkouška oddanosti" srovnáváno podrobení se Russellovým učením a metodám s podrobením se vůli Páně.

> Věříme, že všichni, kteří se nyní radují v současné pravdě, přiznají, že bratr Russell věrně vyplnil úřad zvláštního služebníka Páně; a že byl postaven nad celým majetkem Páně.
>
> Každý spolusluţebník ukázal svoji schopnost nebo způsobilost a ve stejném měřítku je umocnil tak, jak radostně se poddal vůli Páně tím že na poli žně Páně pracoval v souladu s cestou Páně a takto Pán užil bratra Russella k tomu, aby vyznačil tuto cestu, protože bratr Russell zastával úřad tohoto "věrného a moudrého služebníka". Dělal dílo Páně podle Páně cesty. Když tedy bratr Russell konal podle cesty Páně Pak jakákoli jiná cesta je cesta Páně opačná a tedy nemůže jít o věrnou péči o zájmy království Páně.
>
> **Viz Ukončené tajemství, str. 4, 11; Strážná věž, 1. březen 1922, str.72, 73; 1. květen 1922, str. 131; 1. březen 1923, str. 67, 68**

Věc byla docela jasná. Buď se člověk postaví do jedné řady s ostatními a podrobí se učením a cestě tohoto "správce nad majetkem Páně (Russella), anebo bude vinen tím, že zavrhl Krista Ježíše, a stane se tedy odpadlíkem. Jen zřídkakdy býval apel na lidskou autoritu tak silně vysloven. Zvláštní pozornost si proto zaslouží to, že jen pár let po Russelově smrti a právě v době těchto tvrzení o něm byly opatření, která Russell za svůj život učinil, jakož i jeho osobní výběr mužů na místa ve vedení odsunuty novým prezidentem stranou. To, co Russell odkázal ve své "závěti", se nebralo v úvahu, jako by to nemělo právní a zřejmě ani mravní závaznost. Strážná věž z 15. prosince 1931, str.376, o tom říká:

> Skutečnosti, které jsou dobře známé a dají se uplatnit na Ježíšova prorocká slova, jsou tyto: V roce 1914 posadil Jehova svého krále na svůj trůn. Během bezprostředně následujících tří a půl let dal příležitost těm, kteří přijali volání do království, prokázat, zda jsou sobečtí nebo nezištní. V roce 1916 prezident Biblické a traktátní společnosti Strážná věž zemřel. Byl nalezen list papíru podepsány a nazvaný poslední vůle a závěť" který však ve skutečnosti "závětí" nebyl. Později se ukázalo, že bratr Russell několik let před svou smrtí došel k závěru, že závěť nemůže učinit. Dílo Boží organizace není ovládáno člověkem ani nemůže být ovládáno jakýmkoli stvořením. Proto nebylo možné vykonávat dílo Společnosti k oslavě Páně a jeho cti takovým způsobem. jak to bylo napsáno na onom listu nazvaném "závěť".

Pouhých osm let předtím Strážná věž, "Boží kanál", tvrdila, že Russell "dělal dílo Páně podle Páně cesty", a tedy "jakákoli jiná cesta je cestě Páně opačná". Nyní, o osm let později, byli všichni, kteří něco namítali proti tomu, jak Rutherford odsunul stranou pokyny muže, kterého Strážná věž

tak neústupně obhajovala jako věrného a moudrého služebníka", představeni jako lidé, kteří "jsou hnáni zlomyslností a nepřátelstvím, jako činitelé nepravosti:

> Tato vybraná nebo odmítnutá třída však pláče a vzdychá a skřípe zuby proti svým bratřím tím, že říkají "nedbá se vůle bratra Russella a Strážná věž se nevydává tak, jak to on nařídil" pozvedají své ruce, ve svatém zděšení a prolévají krokodýlí slzy, protože Pánova organizace na zemi není užívána podle vůle člověka. Jinými slovy, používají tyto záminky jako důvod svého pláče a nářku a žalu. Bědují, naříkají a pláčou, protože nemají v rukou vedení Společnosti. Skřípou zuby nad těmi, kteří pracují na díle Páně, a předvádějí všechny způsoby zlomyslnosti, nepřátelství a lživých prohlášení proti těm, o kterých kdysi tvrdili, že jsou jejich bratřími. Juda se zmiňuje ve svém dopise o stejné třídě a jeho slova přesně určují čas, kdy tento nářek a pláč začínají, a sice tehdy, když Pán Ježíš Kristus přichází ke chrámu Jehovovu, aby soudil. Říká: "Tito jsou reptači, nespokojenci, kteří podle svých žádostí (sobeckých) chodí, jejichž ústa mluví pýchu (tvrdí, že jsou Božími oblíbenci) a pochlebují osobám pro svůj užitek (jinými slovy vyjadřují svůj obdiv osobě z lidí a sami touží být obdivováni a jejich chování a způsob jednání přesně odpovídají slovům apoštola)." Nápadně předstírají lásku a oddanost k člověku, jmenovitě k bratru Russellovi, ale jasně ukazují, že to činí se sobeckým úmyslem získat nějaké výhody. Zmínka o těchto věcech a zjevný úmysl Páně dovolit svému lidu, aby jim porozuměl, má za cíl uchránit je takových dělníků nepravosti.

Je těžko vysvětlit takový vrtkavý, nestálý a nevyzpytatelný postup. Přesto to byl údajný sdělovací kanál, který Pán Ježíš Kristus shledal natolik hodným, že jej učinil jediným prostředkem k vedení lidí na zemi. Ve skutečnosti to byl Rutherford, který od roku 1925 bezvýhradně vládl Společnosti a v následujících letech jen posiloval svůj vliv na veškerou činnost organizace. tomu patřila veškerá moc nad tím, co bude k poskytování duchovní potravy sborům na celém světě skrze kanál Strážné věže a ostatních publikací použito. Vzpomínám si, jak mi můj strýc jednoho dne ve své kanceláři vypravoval, jak při jedné příležitosti Rutherford předložil bételské rodině k projednání nový pohled na určitý problém. Strýc líčil, že se při jednání o novém pohledu vyjádřil z biblického hlediska odmítavě. Řekl, že potom, ačkoli dal jasně najevo, že to nepovažuje za biblické, jej Rutherford osobně pověřil přípravou materiálů na podporu tohoto nového pohledu.

> **A. H. MacMillan píše v díle Víra na pochodu na str.15?: "Russell v tom, jak mají plnit své po vinnosti, mnohé ponechával na jednotlivcích... Rutherford namísto toho, aby každý jednotlivec podával svůj názor, říkal to, co si myslel, a konal podle vlastního uvážení, chtěli kazatelské dílo sjednotit a postupně se sám Rutherford stal hlavním mluvčím organizace. Myslel si, že tímto způsobem bude moci být poselství šířeno bez nesrovnalostí."**
>
> **Tímto problémem byl buď nový pohled na to, že "vyšší moci" v Římanům 13:1 nejsou zemské vlády, nýbrž Jehova Bůh a Ježíš Kristus, nebo šlo o rozhodnutí odstranit rady starších. Dnes už si nepamatuji, který z nich to byl.**

Při jiné příležitosti vyprávěl, že "Soudce" (Rutherford) později za svého prezidentství stanovil pevnou zásadu, že časopis Strážná věž bude přinášet pouze články zdůrazňující proroctví a kazatelské dílo. Tak došlo k tomu, že se do časopisu po celou řadu let jednoduše nedostaly na řadu články o lásce, dobrotě, milosrdenství, trpělivosti a podobných vlastnostech. A tak téměř po šedesát let prezidentství Russella a Rutherforda jednali při výkonu své prezidentské pravomoci každý podle vlastního výsadního práva bez jediného náznaku vedoucího sboru. Když 8. ledna 1942 Soudce Rutherford zemřel, byl radou ředitelů za prezidenta jednomyslně zvolen Nathan H. Knorr. V podstatě zůstalo uspořádání organizace beze změny, když si odmyslíme menší úpravy, kdy se Knórr zbavil některých svých povinností. (Okolnosti způsobily, že to bylo nutné, neboť počet svědků za doby Knorrova prezidentství vzrostl ze 108 000 v době Rutherfordovy smrti na více než dva miliony.) Knorr, který nebyl ani spisovatel, ani zvláštní písmák, se v biblických věcech opíral o Freda Franze (viceprezidenta) jako o více či méně poslední instanci a nejdůležitějšího pisatele organizace. Otázky, jako ty, které se projednávaly na zasedáních vedoucího sboru (o nichž byla řeč na počátku této kapitoly), byly předkládány k rozhodnutí Fredu Franzovi. Když byl prezident Knorr toho názoru, že by rozhodnutí mohlo mít nějaký kritický účinek na působnost Společnosti v určité zemi, obvykle to osobně projednal s Fredem Franzem a nerozpakoval se dát najevo, jak se musí podle jeho názoru za daných okolností pragmaticky postupovat, přičemž, bylo-li to nutné, viceprezidentův názor zamítl. Jak již bylo poznamenáno a ukázáno na rozhodnutí znovu zavést rady starších do sborů, trval tento základní vztah až do 70. let. Toto rozhodnutí z velké části záviselo na představě a názoru jediného člověka - viceprezidenta - a když on změnil svůj názor a přiklonil se k znovuzavedení rad starších, dal mu i prezident za pravdu. Totéž platilo v podstatě pro všechny zveřejňované materiály. Prezident z materiálů předložených různými pisateli vybíral pro Strážnou věž hlavní články a předával je písárně ke korekturám, nezbytným úpravám a vypilování. Nakonec si je přečetl viceprezident a prezident, a pokud je schválili, byly zveřejněny. Karl Adams, který byl, když jsem tam v roce 1965 nastoupil, zodpovědný za písárnu, mi vysvětlil, že prezident dal oddělení značnou svobodu k přepracovávání těchto materiálů. Ale poukázal na jednu výjimku, a to všechny materiály napsané viceprezidentem. řekl, že "co přijde od bratra Franze, se považuje za "připravené k uveřejnění bez jakýchkoli úprav." Nicméně i zde mohl mít prezident přednost. Například v roce 1967 poslal prezident Knorr Karlu Adamsovi, Edu Dunlapovi a mně po jednom výtisku "Otázek čtenářů", které vypracoval a podal ke

zveřejnění Fred Franz. Právě rok předtím vyšla kniha Freda Franze, ve které bylo poukázáno na to, že rok 1975 označuje konec šestitisícileté historie lidstva. V ní přirovnával 6 000 let k šesti dnům po tisíci letech a napsal:

> A tak za nemnoho let v této naší generaci dospějeme k období, na které by se Jehova Bůh mohl dívat jako na sedmý den lidské existence.
>
> PROČ LIDSKÉ STVOŘENÍ BUDE JEŠTĚ OSVOBOZENO
>
> Jak by to bylo vhodné, aby Jehova Bůh učinil z tohoto přicházejícího tisíciletého období sabatní odpočinek a osvobození, velký jubilejní sabat pro provolání svobody po celé zemi všem jejím obyvatelům! Pro lidstvo by to bylo nanejvýš časové. Bylo by to nanejvýš vhodné i od Boha, nebo "vzpomeň si, že lidstvo má ještě před sebou období, o němž poslední kniha Svaté Bible mluví jako:o tisícileté vládě Ježíše Krista nad. zemí, jako: o Kristově tisíciletém panství. I když byl Ježíš Kristus před devatenácti stoletími na zemi, řekl: o sobě proroctví: "Neboť Syn člověka je Pánem sabatu." (Matouš 12:8) Nebyla by to pouhá náhoda nebo shoda okolností, ale bylo by to podle láskyplného záměru Jehovy Boha, aby panství Ježíše Krista, Pána sabatu, probíhalo souběžně se sedmým tisíciletím lidské existence.

Po mnohá desetiletí nebylo mezi svědky Jehovovými tolik vzrušení, kolik vyvolaly tyto výroky. Zvedla se obrovská vlna očekávání, které daleko předčilo pocit blížícího se konce, který jsme já a ostatní prožili začátkem čtyřicátých let. Proto jsme také byli ohromeni, když jsme uviděli, že v "Otázkách čtenářů" vypracovaných Fredem Franzem se obhajuje, že konec 6 000 let vlastně nastane o jeden rok dříve, než bylo v nové knize uveřejněno, a to v roce 1974 místo 1975. Jak Knorr řekl Karlu Adamsovi, zašel za Fredem Franzem, jakmile materiál obdržel, a ptal se, proč tak náhlá změna. Franz na to rozhodně odpověděl: "Protože tak to je. Je to rok 1974." Knorr se z té změny cítil nesvůj, a proto nám třem poslal kopii s žádostí, abychom předložili vlastní postřehy. Viceprezidentova argumentace se veskrze opírala o použití základních a řadových číslovek ve zprávě o potopě v 1. Mojžíšově kapitole sedmé, verších 6 a 11 ("šest set let" a "v šestistém roce"). Argumentace se pokoušela ukázat, že počet let stanovený v nové knize se od doby potopy o rok liší a že je potřeba ještě jeden rok přičíst, což znamenalo, že konec 6 000 let nastane o rok dříve - v roce 1974 místo 1975. Všichni tři jsme zdvořile napsali, že si nemyslíme, že by tento materiál měl být vydán, protože by na bratry působil nanejvýš znepokojivě. Prezident byl zjevně stejného názoru, protože viceprezidentem připravený materiál nebyl nikdy zveřejněn, což se stávalo jen zřídka.

Právě v době Knorrova prezidentství se pojem "vedoucí sbor" začal častěji používat. V literatuře se nyní začal tento pojem spojovat s radou ředitelů Společnosti Strážná věž. V knize Způsobilí pro kazatelskou službu

(Qualified to Be Ministers), kterou Společnost vydala v roce 1955, se na str. 381 objevuje výrok:

> "Od té doby, co Pán přišel do svého chrámu, je viditelný vedoucí sbor po léta úzce ztotožňován s radou ředitelů této korporace."

Sedm členů rady ředitelů bylo tedy považováno za sedm členů vedoucího sboru". "Skutečností však je, že jejich situace byla téměř stejná jako u ředitelů za Russellových a Rutherfordových dnů. Na to poukazuje Marley Cole, svědek, který (s plnou podporou Společnosti) napsal knihu nazvanou Svědkové Jehovovi Společnost nového světa. V části nazvané "Vnitřní vzpoura" nejprve popisuje rozpory mezi Rutherfordem a představenstvem v roce 1917:

> "Čtyři ředitelé chtěli reorganizaci... Avšak věci stály tak, že vládl li prezident. Neptal se jich. Dával jim vědět, co dělal, až poté, co to bylo hotovo. Postavil je do situace poradců na právní záležitosti korporace." "Rutherford se nestaral o odpor. Pastor před ním to dělal právě tak. Pastor rozhodoval. Pastor vydával administrativní pokyny bez předchozího souhlasu představenstva."

V poznámce pod čarou k tomu Cole dodává:

> "To, že i potom prezident Společnosti pokračuje v uplatňování takové neomezené volnosti, můžeme vidět z následujícího záznamu o činnosti N. H. Knorra při uvádění nového překladu Bible."

Dále je citována Strážná věž z 15. září 1950, str. 315 a 316. V ní je odhaleno, že prezident obeznámil představenstvo s existencí Překladu nového světa (pravděpodobně jednoho z největších projektů, kterými se kdy organizace zabývala) až poté, co byla řecká Písma hotova a připravena k tisku. Až do roku 1971, kdy se konala přednáška o "ocasu, který vrtí psem", se rada ředitelů nescházela nikterak pravidelně, ale jen tehdy, když se prezident rozhodl ji svolat. Někdy uběhly celé měsíce bez zasedání a zřejmě nejčastěji byly na pořadu jednání takové záležitosti korporace, jako nabývání majetku nebo nového vybavení. Zpravidla se ředitelé k biblickým materiálům nevyjadřovali a ani jejich souhlas nikdo nevyhledával. Viceprezident Franz to objasnil, když v roce 1954 vypovídal před soudem ve Skotsku v takzvaném případu Walsh. Na otázku, co se dělalo při nějaké větší změně v učení a jestli taková změna musela být nejprve schválena radou ředitelů, viceprezident odpověděl (podle oficiálního soudního protokolu, přičemž "D" znamená dotaz advokáta a "O" odpověď Freda Franze):

> "D. Má v duchovních otázkách každý člen rady ředitelů stejný hlas? O. Prezident je mluvčí. On pronáší projevy, které ukazují pokrok v chápání Písem. Pak může dočasně pověřit jiné členy ústředí, aby měli další přednášky, ve kterých jsou probírány části Bible, na které padlo další světlo. D. Řekněte nám, jsou tyto pokroky, jak je nazýváte, odsouhlaseny řediteli? O. Ne. D. Jak se z nich tedy stanou projevy? O. Procházejí redakčním výborem a já po biblickém prověření

dávám svůj souhlas. Pak jsou dále předány prezidentu Knorrovi a ten udělí konečný souhlas. D. Dostanou se vůbec před radu ředitelů? O. Ne."

Viceprezident sice odkazuje na "redakční výbor, ale později s ním z členů rady ředitelů ztotožňuje jen sebe a prezidenta Knorra. ve skutečnosti kromě těch dvou nebyl žádný oficiální "redakční výbor". V roce 1965 byl jediným dalším, jehož podpis byl na materiálech ke zveřejnění požadován, Karl Adams, který však nepatřil mezi představenstvo ani nevyznával, že by byl ze třídy "pomazaných".

Z vlastní zkušenosti jsem věděl, že tato výpověď ohledně rady ředitelů je pravdivá. Před rokem 1971 jsem se s několika spolupracovníky z oddělení pro písemnosti zúčastnil zasedání, které bylo svoláno Karlem Adamsem. Vyvstala otázka, jak bychom mohli dostat prezidentovo povolení k určitým vylepšením časopisu Strážná věž. Někdo navrhl, aby Lyman Swingle, jako jeden z přítomných autorů, protlačil tuto záležitost ke Knorrovi. Swinglova odpověď byla krátká, ale přesvědčivě vyjadřovala skutečnou situaci. Řekl: "Proč já? Co mohu udělat? Jsem jen ředitel." Ani po rozšíření vedoucího sboru nad původních sedm ředitelů se situace nezměnila. Na jedno zasedání v roce 1975 se dostal k projednání nějaký materiál, který viceprezident připravil pro kongres. Zabýval se podobenstvím o hořčičném zrnu a kvasu (Matouš, 13. kapitola) a snažil se dopodrobna dokázat, že "nebeské království" v těchto dvou podobenstvích zmíněných Ježišem je ve skutečnosti "zdánlivé", napodobenina. Jeden z členů vedoucího sboru, který si tento materiál přečetl, se touto argumentací necítil být přesvědčen. Po projednání jen pět ze čtrnácti přítomných členů (včetně Knorra a Freda Franze) hlasovalo ve prospěch použití materiálu v projevu na kongresu, ostatních devět nesouhlasilo. A tak nebyl materiál použit - jako projev, ale objevil se v knize rozdávané na kongresu a za několik měsíců také ve Strážné věži. Skutečnost, že téměř dvě třetiny přítomných členů vedoucího sboru vyjádřily přinejmenším nedostatek důvěry v materiál, neovlivnila prezidentovo rozhodnutí jej zveřejnit.

Nebyl to jen obsah časopisů a jiné literatury, byly to také všechny ostatní rysy celosvětové činnosti svědků Jehovových řízení více než devadesáti kanceláří odboček (každý dozorce odbočky byl označován jako "předsedající služebník křesťanství pro oblast do níž byl jmenován"), dohled nad veškerou činností cestujících zmocněnců, vedení misionářské školy Gileád, přidělování misionářů a jejich práce, plánování kongresů a kongresových programů - to všechno a ještě mnohem více podléhalo výsadnímu právu jediného člověka: prezidenta korporace. To, zda vedoucí sbor něco z těchto oblastí projednával nebo neprojednával, plně záleželo na jeho uvážení a rozhodnutí. To vše se dalo jen stěží sloučit s články, které

vyšly po viceprezidentově přednášce o "ocasu, který vrtí psem". Znělo to tak rozhodně a přesvědčivě.

> A tak tedy, ačkoli v devatenáctém století nebyli po ruce žádní apoštolové, musel Svatý Boží duch při vzniku vedoucího sboru pro pomazaný ostatek třídy "věrného a rozvážného otroka" působit. Fakta mluví sama za sebe. Na scénu vstoupila skupina pomazaných křesťanů, kteří se ujali povinností ve správě věcí oddaného, pokřtěného a pomazaného lidu Jehovova, který šel ve stopách Ježíše Krista, a snažili se završit dílo, o kterém je řeč v Ježíšově proroctví zaznamenaném v Matouši 24:45-47. Skutečnosti hovoří výmluvněji než slova. Vedoucí sbor je zde. Jehovovi křesťanští svědkové vděčně věří a trvají na tom, že toto není žádná náboženská organizace jednoho muže, nýbrž že má vedoucí sbor z duchem pomazaných křesťanů.

Naneštěstí to jednoduše nebyla pravda. Fakta dosud uvedená ve vlastních schválených publikacích Společnosti Strážná věž a ve výrocích ředitelů jednoznačně ukazují, že v 19. století za Russellova prezidentování fakticky nebyl žádný vedoucí sbor, žádný nebyl ve dvacátém století za prezidenta Rutherforda a neexistoval žádný vedoucí sbor ve smyslu napsaném toutéž Strážnou věží v době prezidenta Knorra. Uvedený obraz byl velmi dojemný, avšak byl to obraz neskutečný, smyšlený. Skutečností je, že od samého počátku organizace zde přetrvávalo monarchické uspořádání (slovo "monarcha" pochází z řečtiny a znamená "ten, kdo vládne sám", ve slovnících se též definuje jako "ten, kdo má výsadní postavení a moc"). To, že první prezident byl dobrotivý, druhý tvrdý a autokratický a třetí obchodně založený, nemění nic na skutečnosti, že každý z těchto tří prezidentů uplatňoval monarchickou moc. Velká většina svědků, které Strážná věž nazývá "řadoví", včetně většiny "pomazaných", kteří tvoří "třídu věrného a rozvážného otroka", o tom neměla ani tušení. Ti, kteří měli ve svém postavení blízko k trůnu, to věděli; a čím blíže byli, tím více si fakta uvědomovali. Obzvlášť to platilo o členech vedoucího sboru a v roce 1975 "pes" rozhodl, že je na čase začít "vrtět ocasem". Většina členů byla toho názoru, že přišla doba, ve které se vyřčená . a publikovaná slova konečně začala shodovat se skutečností. Je zajímavé, že to, co se událo, bylo vlastně totéž, co navrhovali čtyři ředitelé v roce 1917 - nová organizace, pokus, který byl později v publikacích Strážné věže důsledně označován za "ctižádostivou intriku" a "vzbouřenecké spiknutí", které "z Boží milosti neuspělo"! O padesát pět let později v podstatě stejné návrhy přece uspěly, ale až po - pro vedoucí sbor - bouřných měsících.

Strážná věž, 15. prosince 1971, str. 761

Kapitola ČTVRTÁ

VNITŘNÍ POZDVIŽENÍ A PŘESTAVBA

> ***"A tak ať se nikdo nechlubí lidmi." - 1. Korintským 3:21, Ekumenický překlad.***

Informacemi, které kniha Pomůcka k porozumění Bible uváděla o starších, nepochybně nastal určitý proces. Až dosud byly sbory pod dohledem jediného člověka, "služebníka sboru". Jeho nahrazení radou starších nastolilo otázky okolo odboček organizace, v nichž byl dozorcem pro celou zemi jediný člověk, který podobně jako biskup nebo arcibiskup dohlížel na velký region složený z mnoha sborů. I světové ústředí mělo svého prezidenta, kterého jsem sám (na semináři pro odbočkové dozorce v Brooklynu) nazval "předsedající dozorce všech sborů na celé zemi". Očividně zřejmá anomálie, kontrast mezi situací ve sborech a v mezinárodním ústředí, vedla k proslovu a článkům ve Strážné věži o "ocasu vrtícím psem", jež se pokoušely rozdíl mezi situací ve sborech a ve světovém ústředí vysvětlovat. Je téměř jisté, že toutéž dobou byly tyto články míněny tak, aby daly hlasujícím členům korporace najevo, že by se neměli pokoušet svým hlasováním vyjadřovat ve prospěch nějakých změn ve struktuře ústředí ani se vyslovovat k členství a administrativě ve vedoucím sboru. V roce zmíněného projevu, 1971, se prezident Knorr rozhodl dovolit vedoucímu sboru přezkoumat a posoudit knihu nazvanou Organizace, jež káže království a činí učedníky, tedy určitou církevní příručku stanovující organizační strukturu a zásady ovládající cely systém, od ústředí přes odbočky, oblasti, kraje a dál až do sborů. O dodání podkladů k této knize nebyl požádán vedoucí sbor. Prezident pověřil projektem napsání této knihy Karla Adamse, dozorce písárny (nebyl členem vedoucího sboru ani nevyznával, že by byl jedním z pomazaných). A ten určil mě a Eda Dunlapa, abychom s ním na vývoji příručky spolupracovali a napsali každý asi jednu třetinu materiálu.

> **Prezident Knorr seděl v té chvíli na podiu a neprojevoval s tímto označením žádný nesouhlas.**

Materiál, který jsme vypracovali, uváděl v soulad vztah vedoucího sboru a korporací s články o "ocasu vrtícím psem". Když se některé body, které s tím souvisely, dostaly před vedoucí sbor, vyvolaly poněkud žhavou debatu. Prezident Knorr jasně vyjádřil pocit, že se někdo snaží "převzít" jeho odpovědnost a práci. Zdůraznil, že se vedoucí sbor má starat o přísně

"duchovní záležitosti" a ostatní že zastanou korporace. Ale jak členové sboru věděli, jim přidělené "duchovní záležitosti" se tehdy téměř výlučně skládaly z až rituálního schvalování neznámých lidí na místa cestujících dozorců a věnování pozornosti stálému přílivu otázek ve "věcech vyloučení ze společenství". V určitých okamžicích diskuse jsem vyjadřoval svůj názor, že i ostatní záležitosti duchovní povahy jsou v pravomoci vedoucího sboru. (Osobně jsem nemohl nalézt soulad mezi existujícím monarchickým uspořádáním a Ježíšovými výroky, že "vy všichni jste bratři" a "váš Vůdce je jeden, Kristus"; že "panovníci národů se nad nimi vypínají jako páni a že velcí muži nad nimi vykonávají autoritu", ale "mezi vámi to tak není". Prostě se mi nezdálo čestné říci to, co bylo v roce 1971 řečeno v článcích Strážné věže, a pak to nerespektovat.) Avšak kdykoliv jsem se takto vyjádřil, prezident bral tyto poznámky osobně a táhle, s napětím v hlase řekl: "Očividně jsou někteří nespokojeni s tím, jak dělám svou práci." Zašel až do jejích podrobností a pak řekl: "někteří nyní zjevně nechtějí, abych se těmito věcmi nadále zabýval" a "přineste to všechno sem, dejte to Rayi Franzovi a nechte, ať to dělá on". Bylo těžko uvěřit, že by mu tak zcela unikl smysl mých poznámek, to, že jsem se vyjadřoval ve prospěch sborového uspořádání, a ne ve prospěch předání moci jednoho jednotlivého úředníka jinému samotnému úředníku. Pokaždé jsem se mu to snažil vysvětlit, vyjasnit, že to, co bylo řečeno, nebylo v žádném případě míněno jako osobní útok, že se domnívám, že by ŽÁDNY jednotlivec neměl mít pravomoci, o kterých byla řeč, ale že z mého chápání Bible i Strážné věže jsou to záležitosti pro sbor osob.říkal jsem znovu a znovu, že kdyby šlo o jediného člověka, který by obstarával vše, pak bych volil jeho; že jsem cítil, že dělá a i v minulosti dělal to, co má; že nemám žádné výhrady k tomu, co dělá. Avšak nezdálo se, že by to zanechalo nějaký dojem, a uvědomil jsem si, že ať říkám cokoli, jen vyvolávám hněv.

Byly mi určeny kapitoly "Tvoje služba Bohu", "Ochrana čistoty sboru" a "Vytrvalost, která vede k Božímu schválení". Matouš 23:8, 10; 20:25, 26

A tak jsem to po několika pokusech vzdal. V těchto případech zbytek členů vedoucího sboru seděl a nic neříkal. To, co se stalo o několik let později, bylo překvapením. V roce 1975 dva bételští starší (jeden starší člen služebního oddělení a druhý pomocník dozorce bételského domova - Bethel Home) napsali vedoucímu sboru dopisy vyjadřující zájem o určité okolnosti panující mezi pracovníky ústředí, zejména poukazovali na atmosféru strachu vytvářenou nadřízenými a na vzrůstající nedůvěru a z toho vyplývající nespokojenost. V té době každý, kdo se hlásil do služby v ústředí ("bételská služba"), musel zůstat nejméně čtyři roky. Většina žadatelů byli mladí muži mezi 19 a 20 lety. Čtyři roky se rovnaly pětině

jejich dosavadního života. Když jsme seděli v jídelně, často jsem se ptal lidí vedle mne: Jak dlouho jsi tady? Za těch deset let, která jsem strávil v ústředí, jsem nikdy neslyšel nikoho z nich mluvit v okrouhlých číslech: okolo roku, okolo dvou let. Odpovídali: jeden a sedm, dva a pět, tři a jeden a tak dál, vždy uváděli roky a přesný počet měsíců. Nemohl jsem si pomoci, ale napadlo mě, že lidé odpykávající si vězeňský trest často stejným způsobem určují čas. Bylo všeobecně těžké přimět tyto mladíky, aby vyjádřili svůj názor na službu v ústředí. Jak jsem se dozvěděl od přátel, kteří s nimi pracovali blíže, neradi mluvili příliš otevřeně, protože se báli, že cokoli negativního by řekli, způsobí, že budou označeni lidově "B.A.", tj. někdo s "negativním smýšlením" (angl. "bad attitude", pozn. překl.). Mnozí se cítili jako "kolečka ve stroji", jako pracovníci, ale ne lidé. Pracovní nejistota pramenila z toho, že věděli, že mohou být kdykoliv bez předchozího rozhovoru převedeni na jinou práci, často i bez vysvětlení provedené změny. Linie "vedení - zaměstnanec" byla jasně vytyčena a dodržována. Měsíční příspěvky ve výši čtrnáct dolarů často s bídou (někdy ani to ne) pokryly náklady na dopravu tam a zpět na shromáždění v Sále království. Ti, jejichž rodiny byly zámožnější, neměli problémy, jelikož se jim dostávalo pomoci zvenčí. Ale ostatní si mohli zřídka dovolit víc než holé nezbytnosti. Pro ty ze vzdálenějších míst, zvláště ze západních států, bylo téměř nemožné strávit dovolenou se svou rodinou, zejména pokud pocházeli z chudých rodin. Zato pravidelně slyšeli pozdravy předávané členům bételské rodiny členy vedoucího sboru a dalších, kteří cestovali po celých státech i jiných koutech světa s proslovy. Vídávali úředníky korporací, jak jezdí v nových Oldsmobilech nakoupených Společností, o které se starali a myli je takoví, jako oni sami. Jejich pracovní náplň, osm hodin a čtyřicet minut každý den, čtyři hodiny v sobotu ráno spolu s návštěvami shromáždění třikrát týdně, plus každotýdenní "svědecká" činnost, zjevně působila, že se mnohým jejich životy zdály velmi stísněné, rutinní, únavné. Ale věděli, že polevit v kterékoli z těchto oblastí by je nepochybně zařadilo do třídy "B.A." a skončilo jejich předvoláním za účelem napravení jejich postoje. Dopisy těch dvou bételských starších se těchto oblastí dotkly, ale bez větších podrobností. Prezident to opět naneštěstí chápal jako zárodek kritiky své administrativy. Vyslovil se tedy, že chce, aby vedoucí sbor uspořádal v této věci slyšení, a to se uskutečnilo 2. dubna 1975. Hovořilo mnoho bételských starších a bylo uvedeno mnoho z dříve zmíněných zvláštností. Ti, kteří hovořili, se ani neoddávali osobním výpadům, ani se ničeho nedožadovali, ale zdůrazňovali potřebu více si vážit individuality, potřebu bratrské komunikace a prospěch z toho, když se umožní těm, kteří jsou blízko problémům, podílet se na rozhodování a řešení. Pomocník dozorce domova bétel řekl: "Zdá se, že se více zabýváme výrobou než lidmi." Dr. Dixon, lékař pro zaměstnance, vypravoval, že

často míval návštěvy manželských párů soužených tím, že manželky nebyly s to se vyrovnat s tlaky a udržet krok s náročným rozvrhem. Mnohé ženy, když s ním hovořily, propadaly až slzám. O týden později, 9. dubna, oficiální "Minuty" (Minutes) ze zasedání vedoucího sboru uvedly:

> "Byly učiněny poznámky ke vztahu vedoucího sboru a korporací a k tomu, co bylo publikováno ve Strážné věži 15. prosince 1971. Bylo odhlasováno, že výbor pěti, tvořený L. K. Greenleesem, A. D. Schroederem, R. V. Franzem, D. Sydlikem a J. C. Boothem, se bude zabývat záležitostmi týkajícími se tohoto předmětu, povinnostmi úředníků korporací a souvisejícími problémy, vezme v úvahu myšlenky N. H. Knorra, F. W. Franze a G. Suitera, kteří jsou představenými dvou společností, a pak přinese doporučení. Základní myšlenkou je posílit jednotu organizace."

Na setkání o tři týdny později, 30. dubna, nás prezident Knorr překvapil návrhem, aby od té chvíle byly všechny záležitosti rozhodovány dvoutřetinovou většinou hlasů aktivních členů (kterých bylo tehdy sedmnáct). K tomu oficiální "Minuty" z tohoto zasedání uvedly:

> "L. K. Greenlees pak začal svou zprávou výboru pěti, který byl ustaven na žádost bratra Knorra, aby mu řekl, co by měl dělat. Výbor velmi pečlivě uvážil Strážnou věž z 15, prosince 1971, odstavec 29 a také celou stranu 760. Výbor má za to, že dnes by měl řídit korporace vedoucí sbor, a ne naopak. Korporace by měly uznat, že sedmnáctičlenný vedoucí sbor má pravomoc řídit práci sborů po celém světě. Při uvedení tohoto uspořádání do praxe v bételu nastalo v porovnání se sbory zpoždění. Vyskytly se zmatky. Nechceme duální organizaci." "Následovaly zdlouhavé diskuse o otázkách souvisejících s vedoucím sborem, korporacemi a prezidentem s poznámkami všech členů. Na závěr dne byl vznesen návrh N. H. Knorra následovaný poznámkou E. C. Chitty. N. K. Greenlees také podal návrh. Bylo odsouhlaseno, že tyto tři návrhy budou oxeroxovány a kopie rozdány všem členům, přičemž opětovné setkání bude následující den v 8.00 hod. Bude ponechán čas k modlitbám nad záležitostí, což je velmi důležité."

Kolegium kardinálů při hlasování o nástupci papeže požaduje podobnou dvoutřetinovou většinu

Xeroxované návrhy pak následovaly v tomto pořadí:

> "N. H. Knorr: Navrhuji, aby vedoucí sbor převzal zodpovědnost za dílo nařízené Chartou Pensylvánské korporace a ujal se pravomocí stanovených v Chartě Pensylvánské korporace i pravomocí všech ostatních korporací po celém světě, které svědkové Jehovovi používají."
>
> E. C. Chitty řekl: "Převzít znamená odlehčit druhé straně. Věřím, že pravomoci zůstávají tak, jak jsou. Spíše by bylo vhodné říci: dohlížet nad pravomocemi."
>
> L. K. Greenlees řekl: "Navrhuji, aby se vedoucí sbor ujal v souladu s Písmem plné zodpovědnosti a autority v řízení a dohledu nad celosvětovým společenstvím

> svědků Jehovových a jejich aktivitami; aby všichni členové a úředníci kterékoliv a všech z korporací, které svědkové Jehovovi používají, jednali v souladu a pod vedením tohoto vedoucího sboru, aby tento vyšší vztah mezi vedoucím sborem a korporacemi vešel v platnost, co nejdříve to bude možné, bez újmy nebo poškození díla království."

Následujícího dne, 1. května, byla opět dlouhá debata. Viceprezident (který napsal zmíněné články Strážné věže) zvláště oponoval těmto návrhům i jakékoli změně v existujícím uspořádání a jakémukoli omezení prezidentovy autority. (Uvědomil jsem si jeho poznámky z roku 1971, které s tím byly v souladu, o tom, že Ježíš Kristus bude organizaci řídit skrze jednoho člověka až do příchodu nového pořádku.) Nezmínil se o zřejmých rozporech mezi tím, co představily články Strážné věže (a jejich hrdá tvrzení o vedoucím sboru používajícím korporace jako pouhé nástroje), a třemi návrhy, z nichž každý ukazoval, že jejich předkladatelé (včetně prezidenta) uznávali, že vedoucí sbor na korporace v této době nedohlížel. Jednání pokračovalo sem a tam. Zdálo se, že obrat nadešel s poznámkami úsečného pokladního tajemníka předních korporací Společnosti Granta Suitera. Na rozdíl od ostatních, kteří až dosud hovořili ve prospěch změn, bylo jeho vyjádření vcelku osobní a zjevně uvolnilo dlouho zadržovaný názor na prezidenta, kterého přímo jmenoval. Když se zabýval správním uspořádáním, neměl žádné zvláštní výhrady, kromě toho, co se týkalo práva udělat si určité změny ve své vlastní kanceláři, které požadoval a byly mu zamítnuty. Ale jak pokračoval, jeho tvář začala brunátnět, jeho lícní svaly se stahovaly a hlas nabíral na síle. Svůj projev uzavřel poznámkou:

> "Já říkám, pokud máme být vedoucí sbor, tak pojďme vést. Zatím jsem ničemu nevládl."

Ta slova mě natolik zasáhla, že jsem rád, že jsem si je zapamatoval a zaznamenal tak, jak je vyslovil. Zda měla vyvolat pocit, který vyvolala, nevím. Mohlo to být jen náhlé vzplanutí, které možná nenaznačovalo žádnou od srdce jdoucí pohnutku. V každém případě posloužila k tomu, abych velice vážně uvažoval o správné motivaci, a cítil jsem vážný zájem o to, aby cokoli se v celé této záležitosti stane, bylo výsledkem upřímné touhy všech zúčastněných pevněji se držet biblických zásad a příkladů, a ne něčeho jiného. Celé to zasedání mi připadalo rozrušené zejména proto, že se celková atmosféra neslučovala s tím, co by člověk čekal od sboru křesťanů. Avšak krátce po posledně zmíněných větách pokladního tajemníka se Nathan Knorr zřejmě rozhodl a učinil dlouhé prohlášeni zkráceně zaznamenané Miltonem Henschelem, který sám učinil určité návrhy a který pracoval jako tajemník vedoucího sboru. Jak je zaznamenáno v oficiálních "Minutách", prezidentovo prohlášení obsahovalo tyto výroky:

"Myslím, že by bylo velmi dobré, aby vedoucí sbor následoval zásady zmíněné bratrem Henschelem a navrhl program, maje na paměti, co říká Strážná věž, že vedoucí sbor je vedoucím sborem svědků Jehovových. Nehodlám argumentovat pro ani proti. Dle mého názoru to není nutné. Vyhlásila to *Strážná věž*."

"... Bude to vedoucí sbor, kdo bude mít veškerou vedoucí moc a vliv. Ujme se pravomoci jako vedoucí sbor, bude řídit pomocí různých oddělení, která ustanoví, a bude mít svou organizaci."

Anglické governing (governing body vedoucí sbor) lze též přeložit jako 'vládnoucí' pozn. překl.)

Milton Henschel, vysoký a zpravidla vážný muž hovořil při jednáních zřídkakdy, ale když pro mluvil, tak dosti pevně a rozhodně. Za svých mladých let byl osobním tajemníkem prezidenta Knorra v nyní pojednávané době mu bylo přes padesát.

Nakonec řekl: "Toto navrhuji." Poněkud mě překvapilo, že jeho návrh byl podpořen viceprezidentem F. W. Franzem. Návrh jako celek byl vedoucím sborem jednomyslně přijat.

Zdálo se, že smělý jazyk užitý před čtyřmi léty se mění od pouhých slov ve skutečnost. Z výroků prezidenta to vypadalo, že bude následovat hladký přechod. Ale byl to jen klid před vůbec nejbouřlivějším obdobím.

V následujících měsících se jmenovaný "výbor pěti" jednotlivě setkal se všemi členy vedoucího sboru a dalšími třiatřiceti dlouholetými pracovníky ústředí. Velká většina podporovala reorganizaci. Výbor načrtl podrobné návrhy na uspořádání výborů vedoucího sboru, které by se zabývaly různými aspekty celosvětové činnosti. Jedenáct ze sedmnácti členů vedoucího sboru při osobních rozhovorech v zásadě naznačilo souhlas. Ze zbývajících šesti, George Gangas, horlivý a výbušný Řek a jeden z nejstarších členů sboru, byl nejistý a proměnlivý ve svých výrocích podle momentální nálady. Charles Fekel, Východoevropan, byl po mnoho let ředitelem společnosti (Society Director), ale byl sesazen na základě obvinění, že slevil ze své bezúhonnosti přísahou, kterou učinil při přijímání amerického občanství. Tehdy byl mezi posledními jmenovanými do vedoucího sboru, byl velmi mírné povahy, zřídkakdy se účastnil diskuse, hlasoval spolu s většinou a k této otázce měl málo co říct. Lloyd Barry, Novozélanďan a také poslední přírůstek do vedoucího sboru, přišel do Brooklynu po mnoha letech ve funkci odbočkového dozorce v Japonsku, kde svědecká činnost zaznamenala fenomenální vzrůst. Vyjádřil silné pochybnosti o doporučeních, zejména o decentralizačním účinku, který by měla na prezidentství; v dopise z 5. září 1975 označoval doporučované

změny jako "revoluční". Bill Jackson, upřímný realistický Texasan (ne tak výjimečný, jak by se někomu zdálo), strávil většinu svého života v ústředí a, stejně jako Barry, měl pocit, že by věci měly co nejvíce zůstat tak, jak jsou. Zvláště když se pod dosavadní administrativou dosáhlo tak dobrých číselných přírůstků. Nejsilnější hlasy z opozice byly prezidentův a viceprezidentův, hlasy navrhovatele a sekundanta dříve citovaných návrhů! V období, kdy jmenovaný "výbor pěti" prováděl pohovory s dlouholetými pracovníky k tomu, aby zjistil jejich názor, nadešel týden prezidentova předsedání za stoly v bételu. Po několik rán využíval příležitost probírat to, co nazýval "vyšetřování" (pohovory výboru pěti), před 1 200 nebo více členy "rodiny bételu" v několika jídelnách (všech spojených zvukem a obrazem) a říkal, že "někteří lidé" dávají přednost změně věcí, které se určitým způsobem prováděly po celou dobu života organizace. Ptal se znovu a znovu, "kde je jejich důkaz, že to nefunguje a že je potřeba změny?"říkal, že se "vyšetřování" snaží "dokázat, že tato rodina je špatná", ale "pár nespokojenců" "nezkazí radost většině". Naléhal, aby všichni "věřili Společnosti", a poukazoval na její mnohé výsledky. V jedné chvíli řekl velmi silně a vzrušeně, že změny, které někteří v bételské rodině a její práci chtějí, "nastanou jen přes mou mrtvolu". Ve vší poctivosti je nutno říct, že Nathan Knorr nezpochybnitelně věřil, že tehdejší uspořádání bylo správné. Věděl, že viceprezident, nejuznávanější badatel, o nějž se opíral v biblických záležitostech, to cítí stejně. Knorr byl v podstatě přátelský, častokrát vřelý člověk. Když nebyl ve své prezidentské "uniformě" či roli, opravdu rád jsem se s ním stýkal. Avšak jeho postavení, jak se často stává, obvykle neumožňovalo vidět tuto jeho stránku a (opět nepochybně vzhledem k pocitu, že úloha, kterou vykonává, je Boží vůlí) měl sklon reagovat velmi rychle a prudce na jakékoli zjevné napadení jeho autority. Lidé se naučili nedělat to. Proto vážně pochybuji, že by se Nathan vyrovnal s některými drsnými zásahy, které měly později přijít od kolektivního sboru, který zdědil jeho prezidentskou autoritu. Dokáži se vžít do jeho pocitů a reakcí, protože jsem mnoho let sloužil jako dozorce odbočky v Portoriku a v Dominikánské republice, kde jsem měl podle přetrvávajícího organizačního náhledu být "prvním mužem" země, osobním vyslancem prezidenta. Má snaha jednat podle tohoto náhledu mě stále nutila uvědomovat si své "postavení" a udržovat je. Avšak po těžké zkušenosti jsem shledal, že snažit se žít podle tohoto organizačního pojetí nevede k dobrým vztahům s ostatními a z mého vlastního života se ztrácí radost. Konfrontace, které to přinášelo, jsem vůbec necítil jako něco přirozeného a po čase jsem se vzdal snahy napodobit to, co jsem viděl v ústředí. Výsledkem toho se můj život stal radostnějším a celkovým svým užitkem mnohem plodnějším a prospěšnějším.

Každé ráno je v bételu rozebírán tzv. "denní text". Jde o předem určený biblický verš, ke které-mu je určen určitý odstavec ze Strážné věže. Předsedající pokládá ostatním otázky a sám též může poskytnout svůj komentář. - Pozn. překl.)

Slova v uvozovkách jsou z poznámek zapsaných ve chvíli, kdy byla vyřčena; samozřejmě je v každém případě slyšelo více než tisíc lidí.

Prezidentova posledně zmíněná slova se ukázala téměř prorocká. V době, kdy je říkal, již zřejmě měl vyvinut zhoubný nádor na mozku, i když to nevešlo ve známost, dokud nebyla reorganizace s konečnou platností Faith Accomplishment. K jejímu oficiálnímu ukončení došlo 1. ledna 1976 a Knorr zemřel o rok a půl později 8. června 1977. Prezidentovu vcelku halasnému odporu se vyrovnal, a snad jej i předčil, viceprezident. 7. září 1975 při příležitosti slavnostního zakončení studia misionářů gileádské školy uspořádaného pro členy bételské rodiny a pozvané hosty (vesměs příbuzné a přátele absolvující třídy) měl viceprezident jako obvykle při takovém závěrečném programu projev. Fred Franz měl nenapodobitelný, často dramatický (až melodramatický) styl řeči. To, co následuje, je z přesné kopie jeho řeči, ale psaná slova nejsou s to zachytit všechny změny hlasu, ducha, "vůni" i příležitostný sarkasmus jeho řeči. Jeho úvodní slova jasně ukázala, kam řeč míří. Když si uvědomíme, že výbor pěti náležitě vybraný vedoucím sborem právě v té době navrhoval, aby školení, určování a dohled nad misionáři byly řízeny vedoucím sborem namísto korporacemi, všimneme si možná jeho úvodu. Řekl:

> "Tato třída je vysílána Pensylvánskou biblickou a traktátní společností Strážná věž ve spolupráci s Biblickou a traktátní společností Strážná věž New York, Inc. Dnes bývá vznášena otázka, jaké právo má Biblická a traktátní společnost Strážná věž vysílat misionáře do pole. Kdo zmocnil Pensylvánskou biblickou a traktátní společnost Strážná věž, aby vysílala misionáře do celého světa?"
>
> "Tato vyzývavá otázka může být vznesena na základě dřívějších okolností. A to na základě skutečnosti, že Biblická a traktátní společnost Strážná věž byla založena člověkem, který se stal světovým evangelistou, jedním z nejpřednějších světových evangelistů tohoto dvacátého století, a který získal široký věhlas při své cestě okolo světa v roce 1912. Tím člověkem byl Charles Taze Russell z pensylvánské Allegheny."

Zaměřil se jasně na korporaci; vedoucí sbor nebyl zmíněn. Ovšemže nikdo nevznesl "vyzývavou otázku", o které mluvil, skutečným problémem ve vedoucím sboru bylo, zda jeho řeč před čtyřmi léty o vztahu vedoucího sboru a korporací má být brána vážně. Avšak on pokračoval svým zvláštním způsobem:

> "Přemítal jsem o této věci. Vy možná také. Jak se Russell stal evangelistou? Kdo z něj učinil evangelistu? ...fungovaly různé náboženské instituce křesťanstva.

> Například Anglikánská církev se svým řídícím sborem, Protestantská episkopální církev se svým řídícím sborem. Byla zde Metodistická církev se svou konferencí, také Presbyteriánská církev ke které Russell kdysi patřil, se svým Synodem. Byla Kongregační církev, se kterou byl Russell spojen, se svou ústřední kongregací." "Ale žádná z těchto řídících organizací ... neučinila Russella evangelistou či misionářem."

Aniž by se přímo odvolával na vedoucí sbor, podařilo se mu jej uvést nepřímo, odkazováním na "řídící sbory" pod různými jmény. (Mohl též zmínit Jezuity, jejichž řídící orgán se nazýval též vedoucí sbor.) Ale hlavním bodem bylo, že žádný takový vedoucí sbor neměl nic společného se zakladatelem korporace Strážná věž, ani nezkoumal jeho autoritu. Russell byl "nezávislý", bez vztahu ke kterémukoli z nich. Vedoucí sbor ustavil "výbor pěti" a tento výbor doporučoval, aby byly ustaveny stálé výbory, které by se staraly o řízení práce po celém světě. A tak následující slova nabývají na významu, když poté, co hovořil o sedmdesáti učednících, které vyslal Ježíš, absolventům řekl:

> "Neměli bychom si představovat, že vysláním sedmdesáti učedníků ... vysláním jich po dvojicích Pán Ježíš Kristus udělal z každých dvou výbor, a tak ze sedmdesáti evangelistů bylo pětatřicet výborů po dvou... Jste dnes po svém absolvování vysíláni jako misionáři ... dva budou vysláni do Bolívie, ostatní možná po čtyřech, šesti nebo osmi do různých zemí za svými úkoly. Ale nemyslete si, vy misionáři, kteří jste vysíláni dohromady dva, nebo možná čtyři, šest, možná osm, že jste vysíláni jako výbory, které převezmou práci v zemi, do které jste byli určeni. Nic takového! Jste vysíláni jako jednotliví misionáři, abyste spolupracovali s odbočkou Biblické a traktátní společnosti Strážná věž, která provádí a řídí práci v zemi, do které jste určeni jako evangelisté. Tak ať vás nenapadá tahle myšlenka výborů...

V tom všem zůstal vedoucí sbor "nápadný svou nepřítomností", zastíněn korporací. Nikdo nikdy nenavrhoval, aby byli misionáři vysíláni jako "výbory" nebo aby "převzali práci" v určených zemích, ale posloužilo to jako prostředek k uvedení myšlenky výborů a ke zpochybnění navrhovaného pojetí. Řeč pokračovala dál k Filipu "evangelistovi" a opět byla vznesena otázka: "Kdo z něj učinil evangelistu nebo misionáře? Viceprezident se odvolával na události v šesté kapitole Skutků, kde apoštolové, coby orgán, shledali nutným určit sedm mužů Viz Skutky 8:5-13; 21:8 včetně Filipa, aby se starali o rozdělování jídla a tak zamezili stížnostem, že jsou diskriminovány jisté vdovy. Pak řekl:

> "Když se podíváte do McClintockovy a Strongovy encyklopedie náboženského věděni, zjistíte, že práce, do které apoštolové určili těch sedm mužů, se nazývá polosvětská práce. Apoštolové tuto polosvětskou práci nechtěli, a tak ji převedli na těch sedm mužů a řekli: "Vy se budete starat o tohle a my se zaměříme na modlitby a vyučování. Bylo těchto dvanáct apoštolů Pána Ježíše Krista tím, že ze sebe sňali odpovědnost za obsluhu u stolů, pouhými loutkami v čele shromáždění Božího a

> Ježíše Krista? Samozřejmě - nebyli pouze loutkami, protože se soustřeďovali na duchovní záležitosti."

Těm členům vedoucího sboru, kteří slyšeli prezidentovo zdůrazňování, že vedoucí sbor by se měl starat o "přísně duchovní věci" a zbytek ponechat korporaci, musela viceprezidentova slova znít povědomě. Avšak kupodivu více než polovina mužů z vedoucího sboru trávila svých osm hodin a čtyřicet minut každého dne právě takovou "polosvětskou prací". Dan Sydlik á Charles Fekel pracovali ve výrobě; Leo Crreenlees obstarával pojištění a podobné záležitosti pro kancelář pokladního tajemníka; John Booth dohlížel na bételskou kuchyni; Bill Jackson se zabýval právními záležitostmi a dokumenty; Grant Suiter byl denně zaměstnán financemi, investicemi, akciemi, záměry; a Milton Henschel a sám prezident (který kontroloval všecka tato pracovní zařazení) se angažovali v mnohé "polosvětské" práci v administrativě, o které viceprezident řekl, že by měla být "přenesena" na jiné. Dále byl uváděn příběh Pavla, obráceného Saula, který po svém obrácení, když šel do Jeruzaléma, našel pouze dva z apoštolů, a ne celý sbor, a příležitostně se pak dostal do Antiochie v Sýrii. Když viceprezident mluvil o povolání Pavla a Barnabáše k misionářské činnosti Duchem svatým, neustále zdůrazňoval, že to všechno bylo učiněno skrze sbor v Antiochii (tedy ne skrze Jeruzalém, kde se nacházel sbor apoštolů)." řekl:

> "A pak náhle [Pavel] sloužil v syrské Antiochii, ne v Izraeli, ale v Sýrii; proč Boží duch hovořil k tomuto sboru v Antiochii a řekl: "Vyčleňte mi ze všech VY, sbor v Antiochii, dva muže, jmenovitě Barnabáše a Saula, k dílu, k němuž jsem je povolal. A sbor v Antiochii tak učinil, vložili na Pavla (neboli Saula) a Barnabáše ruce a vyslali je... A oni vyšli s pomocí svatého ducha, který působil skrze sbor v Antiochii, na svou první misijní cestu."
>
> "A tak vidíte Pána Ježíše Krista jednat jako Hlavu sboru, působit přímo, bez konzultací s někým na zemi o tom, co může a co nemůže dělat. A tak jednal, pokud šlo o Pavla a Barnabáše, a oni oba byli apoštoly sboru v Antiochii."
>
> **Mějme na paměti, že celý základ učení svědků o uspořádání s "vedoucím sborem" a jeho autoritou je v tom, že takové uspořádání bylo v biblických dobách spravováno z Jeruzaléma.**

Vzpomínám, že jsem tam v tomto okamžiku seděl a říkal si: Uvědomuje si ten člověk, co říká? Vím, oč mu jde, odstranit důraz na vedoucí sbor tak, aby se udržela moc korporace a jejího prezidenta, ale uvědomuje si důsledky toho, co říká? Ve snaze dosáhnout svého cíle podkopává celé učení a tvrzení o existenci ústředního vedoucího sboru, který v 1. století působil z Jeruzaléma s celosvětovou autoritou dohlížet a řídit všechny

sbory opravdových křesťanů všude a ve všech věcech. Pojetí, které publikace Společnosti budovaly v myšlení všech svědků Jehovových a kterého se převážná většina dnes přidržuje." Ale viceprezident ještě neskončil a hnal svou myšlenku s ještě větší silou. Při popisu ukončení Pavlovy a Barnabášovy první misijní cesty pokračoval s narůstající intenzitou a dramatičností:

> "... a kam šli, kde se hlásili? Zde je záznam, přečtěte si jej sami v závěrečných verších 14. kapitoly Skutků. Vrátili se zpět do Antiochie k tamnímu sboru a říká se zde, že jim všechno podrobně vypravovali - sboru, který je z nezasloužené dobroty Boží poslal do díla, které konali. Takže tam se hlásili." "Záznam také říká, že na krátký čas zůstali v Antiochii. Co následovalo? Náhle se něco stalo a Pavel a Barnabáš odešli do Jeruzaléma. Co se tedy dělo? Co je přivedlo do Jeruzaléma?" "Byl to sbor apoštolů a ostatních starších jeruzalémského sboru, kteří je předvolali a řekli:"Pohleďme! Slyšeli jsme, že vy dva jste vyšli na misijní cestu, vrátili se a nepřišli sem do Jeruzaléma podat nám o tom zprávu. VITE, KDO JSME? Jsme jeruzalémský koncil. COŽ NEUZNÁVÁTE VEDENI PÁNA JEŽÍŠE KRISTA? Pokud sem rychle nepřijdete, přijmeme proti vám kárná opatření! " "Je to to, co zpráva říká? Vskutku, kdyby takto s Pavlem a Barnabášem jednali za to, že podali zprávu sboru, skrze nějž je svatý duch vyslal, pak by se koncil jeruzalémských apoštolů a starších židovských sborů stavěl nad vůdcovství Pána Ježíše Krista."

Jeho závěry byly zcela správné. Byly ale také zcela v rozporu s názorem představovaným v publikacích Společnosti, které uváděly obraz Jeruzaléma jako sídla vedoucího sboru, který jako Kristův prostředník vykonával veškerou správu a řízení nade všemi křesťany a který jednal s božskou autoritou. Není pochyb o tom, proč, na rozdíl od jiných viceprezidentových projevů, tento nebyl nikdy použit za základ článků časopisu Strážná věž. Kterémukoli jednotlivému svědku by uvedením takového argumentu byla jeho řeč počítána za kacířskou, rebelskou. Kdyby se jeho slova vzala doslovně, znamenalo by to, že každý sbor, kdyby věřil v Krista, a Duch svatý by tak nařídil, by mohl vysílat své vlastní misionáře a mohl by tak činit bez porady s kýmkoli jiným ať v Brooklynu, nebo v odbočkové kanceláři. Ani na chvíli jsem nezapochyboval o tom, jak rychlou a nepříznivou odezvu by to vyvolalo v ústředí a v kancelářích Společnosti. Bylo by to vnímáno jako ohrožení jejich autority a každý sbor, který by takto učinil, by byl otázán: "Víte, kdo jsme? Což neuznáváte vedení Pána Ježíše Krista působící skrze nás?" Vše, co ve své řeči řekl, byla pravda, úplná pravda. Ale zřejmě to nebylo o nic více určeno k tomu, aby se to naplno uplatnilo, než závěry, které byly učiněny před čtyřmi lety v řeči o "ocasu vrtícím psem". Ovšem kromě odkazů na Antiochii, kde se pokoušel dát vedle sebe korporaci působící nezávisle na vedoucím sboru. řeč pokračovala, aby ukázala, že skutečným důvodem, proč šli Pavel a Barnabáš do Jeruzaléma, jak je zapsáno ve Skutcích, kapitole 15, bylo to, že sám Jeruzalém byl zdrojem vážných potíží pro sbor v Antiochii. Muži

přicházející z Jeruzaléma rozdmýchávali spory nad otázkami dodržování zákona a obřízky. Takže cesta do Jeruzaléma měla zvrátit výsledky učení těchto jeruzalémských dělajících potíže. Pokračuje ve své argumentaci, zabýval se druhou misijní cestou Pavla a jeho nového druha Sílase a znovu zdůrazňoval, že to bylo ze sboru v Antiochii, odkud vyšli, a tak byl "znovu použit sbor v Antiochii k vyslání jedněch z nejvýznamnějších misionářů v historii Bible". A oni se vrátili do Antiochie a z Antiochie se Pavel vypravil na svou třetí cestu. Ze zprávy v knize Skutků viceprezident vyvodil:

> "A tak, když zkoumáme tyto záznamy o těchto dvou nejvýznamnějších misionářích v dějinách Bible, zjišťujeme, že byli zvláště vysláni Pánem Ježíšem Kristem, Hlavou církve, což je skutečnost, které se Biblická a traktátní společnost Strážná Věž drží a uznává ji od svého založení. A tak vidíme, jak Pán Ježíš Kristus je Hlavou církve a má právo jednat přímo, bez ohledu na jakékoliv další organizace, nezávisle na tom, kdo je představuje. On je Hlavou církve. Nemůžeme napadat to, co ON DĚLÁ."

Tyto poslední tři věty vyřčené viceprezidentem představují názor zastávaný dnes mnoha svědky. Za přijímání tohoto názoru jsou nyní označováni jako "odpadlíci". Avšak tyto výroky opět nebyly míněny tak, jak vyzněly. Pro viceprezidenta znamenalo v té době napadnout autoritu Biblické a traktátní společnosti Strážná věž a autoritu jejího prezidenta totéž, jako napadnout Pána Ježíše Krista. Nevěřil, že by uvažování a jednání "výboru pěti", ustanoveného vedoucím sborem, mohlo jakýmkoliv způsobem představovat vedení ze strany Hlavy církve z toho prostého důvodu, že On, Ježíš Kristus, způsobil založení korporace a jednal skrze ni. Tato úvaha mi připadala zmatená. To, že právě v tomto byl celý nápor jeho řeči, je vidět z toho, že - přicházeje k jádru věci -- nyní všechny tyto závěry použil na současnou dobu. Hovořil o povýšení Charlese Taze Russella, o jeho začátcích vydávání nového časopisu Strážná věž a o tom, "kdo dal moc tomuto muži toto činit". A pak k Russellově založení Siónské biblické a traktátní společnosti Strážná věž dodal:

> "A uvědomte si, přátelé, že když zakládal Společnost, Biblickou a traktátní společnost Strážná věž, nezakládal NIC NEDĚLAJÍCÍ společnost nebo organizaci."

řekl, že Pán Ježíš Kristus a Boží duch pozvedli Russella a také podpořili utvoření korporace, "této aktivní, něcodělající Společnosti. Viceprezident pak popsal počátky gileádské školy; to, že to byla myšlenka prezidenta korporace; to, že když byla založena, dostala podporu od rady ředitelů a prezident měl na školu dohlížet. Když viceprezident řečnil, seděl Nathan Knorr na pódiu a Fred Franz na něj při následujících postřezích pohybem ruky ukázal:

> "A tak vidíte, drazí přátelé, že rada ředitelů newyorské a pensylvánské korporace tak, jak byla ustavena, měla úctu k úřadu prezidenta a nepokládala prezidenta

> těchto organizací za nehybnou loutku s kamennou tváří předsedající společnosti, nicnedělající společnosti."

Od počátku projevu jsem si myslel, že toto je jeho cíl, a tak to pro mě nebylo překvapením, ačkoliv jazyk, který použil, mě překvapil. Od této chvíle se tón jeho řeči uklidnil a on pokračoval, aby vyzdvihl ten konkrétní den, 7. září 1975, a řekl:

> "A víte, co to znamená? Proč je, podle tohoto kalendáře, hebrejského kalendáře ze země izraelské (poukazoval na malou knížečku, kterou držel v ruce), proč je toto druhý den měsíce Tisri lunárního roku 1976 a víte, jaký to má význam? Proč je to druhý den sedmého tisíciletí lidské existence tady na zemi dnes, zde, v den vašeho absolvování? Neznamená to něco? Není to něco velkého (potlesk), že úvodní den sedmého tisíciletí lidské existence se vyznačuje působením Biblické a traktátní společnosti Strážná věž, která ve shodě se zásadami svých stanov vysílá 59. třídu gileádské školy pro misionáře?"
>
> "Jehova Bůh jí zajisté požehnal a po svém ovoci vešla ve známost jako schválené zastoupení v rukou Jehovy Boha, a tak není potřeba zpochybňovat právo a autoritu této společnosti vysílat misionáře."
>
> "A povšimněte si, přátelé, že právě tak jako Bůh použil antiochijský sbor k vyslání dvou nejvýznamnějších misionářů prvního století, Pavla a Barnabáše, tak dnes používá Pensylvánskou biblickou a traktátní společnost Strážná věž ve spolupráci s newyorskou korporací k vysílání dalších misionářů, a ti jsou určeni k tomu, aby udržovali tento směr. A to je něco velmi potěšujícího."

Bezpochyby viceprezidentovi v jeho mysli někdo "hodil rukavici", vyzval prezidentství na souboj. Tímto projevem byla bojová linie pečlivě a ostře narýsována. Korporace měla své svrchované území, a to bylo za hranicemi vedoucího sboru. Smutné bylo, že mnoho svých spolučlenů z vedoucího sboru viceprezident zřetelně zařadil do role agresorů a otevřeně na ně poukázal, jako by neuznávali autoritu Pána Ježíše Krista propůjčenou "schválenému zastoupení" - korporaci. Přítomní hosté, rodiče a přátelé absolvující třídy byli mnoha věcmi, které řekl, i celým náporem jeho řeči a místy kousavým jazykem většinou mystifikováni. Členové bételské rodiny, ačkoliv měli již z poznámek učiněných prezidentem a viceprezidentem při jejich předsedání stolům povrchní představu o potížích, měli nyní ještě silnější podezření, že ve vedoucím sboru vskutku probíhají spory, zjevný boj o moc. Kontrast mezi tímto projevem a řečí o "ocasu vrtícím psem" před čtyřmi lety mohl jen stěží být větší. Byly předneseny stejným mužem a přesto se zdálo, že míří zcela opačným směrem. Nebyl bych upřímný, kdybych nepřipustil, že jsem toho dne posluchárnu opouštěl hluboce rozrušený a taky poněkud nešťastný. Jako by Boží slovo bylo cosi, co lze použít tak, aby se to, je-lito za daných okolností vhodné, hodilo pro jeden argument, nebo, jsou-li okolnosti odlišné, pro argument opačný. To mě znepokojovalo více než všechny ostatní stránky věci. Stejně jako v případě Nathana Knorra mi i tentokrát určité okolnosti pomáhaly jednání Freda Franze chápat. Koncem roku 1941 si Soudce Rutherford ležící na smrtelné

posteli v Beth Sarimu povolal tři muže: Nathana Knorra, Freda Franze a Haydena Covingtona. Řekl jim, že chce, aby po jeho smrti pokračovali a "drželi pohromadě". Připomínalo to "závěť" pastora Russella ačkoliv to bylo vyjádření ústní, ne písemné.

> **Po tomto projevu hovořil prezident Knorr, viditelně pohnut a téměř neschopen slova. Velmi ocenil to, co bylo řečeno, a jsem si jist, že jeho pocity byly naprosto upřímné. Potom měl příjemný projev o "užitečnosti řeči".**

O dvacet let později v roce 1961 Fred Franz ve spisku Posvěť se jméno tvé (Let Your Name Be Sanctified) na tuto událost narážel v pojednání o zprávě o Elijášovi předávajícím svůj prorocký plášť (podle Překladu nového světa "úřední oděv") svému nástupci Elíšovi. Představil to jako prorocké drama a uvedl:

> Rutherford byl upoután na lůžko na tichomořském pobřeží, když byly Spojené státy americké 7. prosince 1941 vehnány do 2. světové války. Dva muži z "pomazaného" ostatku (jeden od roku 1913, druhý od roku 1922) a jeden z "jiných ovcí" (od roku 1934) byli povoláni z ústředí v Brooklynu k Rutherfordově lůžku v domě nazvaném "Beth Sarim" v San Diegu v Kalifornii. 24. prosince 1941 dal těmto třem závěrečné instrukce. Po léta doufal, že uvidí věrné proroky, včetně Eliáše a Elíši, vzkříšené a uvedené v Království "knížat celé země", v Božím novém světě. (žalm 45:16) Ale ve čtvrtek 8. ledna 1942 Rutherford zemřel ve dvaasedmdesáti letech jako věrný svědek Jehovy Boha, zcela oddaný zájmům Božího království. Osvědčil svou nebojácnost na straně Jehovy v rozhodujícím sporu o vládu nad celým světem.
>
> Z dnešního pohledu se nám to jeví tak, že Eliášovo dílo skončilo, aby je následovalo dílo Elíšovo. Bylo to, jako když Eliáš a Elíša po rozdělení vod přešli Jordán na východní břeh a kráčeli společně očekávajíc Eliášovo vystoupení.

Když vedoucí sbor projednával navrhovanou reorganizaci, viceprezident se přímo odvolal na toto pověření umírajícím Rutherfordem. Nepochybuji o tom, že Fred Franz cítil, že tehdy došlo k určitému "předání pláště". Jak bylo řečeno, po Rutherfordovi následoval v úřadu prezidenta Nathan Knorr. Hayden Covington, velký texaský právník, který obhajoval svědky Jehovovy před Nejvyšším soudem Spojených států v mnoha případech, byl Knorrem požádán, aby se stal viceprezidentem, přestože Covlngton nevyznával, že by patřil do třídy "pomazaných". (To ukazuje, že ani Rutherford, ani Nathan Knorr původně nepociťovali "pomazání" jako předpoklad k řízení celosvětového díla.) Covingtonovo svědectví přednesené při Walshově procesu ve Skotsku ukazuje, že to tak nebylo až do doby, kdy o pár let později přišla nějaká korespondence s dotazem, jak je možné, že on i Knorr hovořili o tom,, že není "pomazaný", a Covington se rozhodl odstoupit. Vztahy mezi těmi dvěma se po čase zhoršily, až konečně Covington opustil ústředí a odešel do soukromé praxe. Po

Covingtonově rezignaci byl v roce 1944 zvolen viceprezidentem Fred Franz.

2. Královská 2:8, 11-14

Ačkoli ze tří dědiců Rutherfordova předání odpovědnosti na smrtelné posteli (což mimochodem ukazuje, že zde nefungoval žádný vedoucí sbor) nyní zůstali dva, zřejmě s jistotou pociťovali, že úloha naplnit proroctví nadále platí. Když byl Fred Franz, tehdy již prezident Společnosti, na velkém sjezdu v Cincinnati (Ohio) v roce 1978 požádán, aby před asi 30 000 lidmi hovořil o svých životních zkušenostech svědka, rozhodl se většinu času strávit pojednáváním o svém vztahu k zemřelému Nathanu Knorrovi a zvlášť zdůrazňoval poslední slova Soudce Rutherforda, která jim řekl. Lze po pravdě říct, že se projev Freda Franze podobal chvalořečí, když popisoval Knorrovy kvality a zdůrazňoval, že s Nathanem Knorrem držel až do konce "právě tak, jak to chtěl Soudce", a říkal, že je na to hrdý. Tento pohled na "předání pláště" snad ještě více objasnil výrok z téhož roku při zasedání tehdejšího výboru pro písemnosti (Writing Commitee) vedoucího sboru. Přítomni byli Lyman Swingle, Ewart Chitty, Lloyd Barry, Fred Franz a já. Ed Dunlap napsal výklad k Jakubovu listu a Fred Franz žádal úpravy v Dunlapově pojednání o Jakubovi, kde učedník ve třetí kapitole, verši 1 říká:

> ***"Nemnozí z vás by se měli stát učiteli, moji bratři, protože víte, že obdržíme těžší soud."***

Materiál, který Dunlap připravil, říkal, že se zřejmě jedná o výstrahu před neznalými jednotlivci chtějícími sloužit jako učitelé jen z touhy po důležitosti. Fred Franz písemně žádal vypustit většinu látky, aniž by podal nějaké zvláštní vysvětlení kromě otázky:

> "Pokud Ježíš dal, aby někteří byli učiteli, kolika měl dát? A dává-li Ježíš, jak může Jakub říct "Nemnozí z vás by se měli stát učiteli? Jak se sám Jakub stal učitelem?"

Protože jsem byl určen, abych nad projektem vývoje komentáře dohlížel, požádal jsem Freda Franze při zasedání výboru, aby svou námitku vysvětlil a řekl nám, co si on myslí, že je tímto textem míněno. Prohlásil, že věří, že to znamená, že Boží vůlí je, aby v celém křesťanském společenství bylo jen několik mužů, kteří by právem mohli být nazýváni "učiteli". Zeptal jsem se, kdo by to v naší době měl být. Odpověděl velice tiše:

> "Věřím, že jsem to já. Jsem zde v ústředí více než padesát let a po většinu tohoto času jsem byl zapojen na poli psaní a zkoumání, a tak věřím, že jsem to já. A jsou na zemi i někteří další bratři."

Covington těžce zápasil se závislostí na alkoholu a podstoupil jednu "odvykací" kůru, když ještě sloužil v ústředí. Další podstoupil ve Speersově nemocnici v Daytonu (Kentucky) poté, co byl v sedmdesátých letech vyloučen ze společenství, a nad problémem konečně zvítězil. Byl znovu přijat a jeho členství trvalo až do jeho smrti.

Tato odpověď byla další událost, jejíž účinek byl tak překvapující, že se mi její slova vypálila do paměti. Nebyl jsem jejím jediným svědkem, protože byla vyřčena před dalšími třemi členy výboru pro písemnosti. Jeho poznámkou jsme mohli identifikovat jen jediného učitele na zemi: Freda Franze. Kdo jsou ostatní, zůstalo na našich dohadech. Jak jsem řekl Lymanu Swinglovi při nejedné příležitosti poté, litoval jsem, že jsem v té věci nepokračoval dále a nezeptal se na jména dalších "učitelů" naší doby. Ale tou odpovědí jsem oněměl. Ve stejném materiálu, ve kterém uvedl své námitky proti Dunlapovu materiálu, prezident Franz též navrhoval přidat do připravovaného výkladu následující body (citováno od 2. strany jeho písemných připomínek):

> "Jak se Jakub sám stal učitelem, nevíme, až na to, že se mu po svém vzkříšení zjevil jeho nevlastní bratr Ježíš Kristus. (1. Kor. 15:7, Skutky 1:14) Ne každý zasvěcený, pokřtěný křesťan, který by se chtěl "stát učitelem, tak činí ze sobeckých a ctižádostivých pohnutek. Takovým učitelem se správnými pohnutkami byl v červenci roku 1879 sedmadvacetiletý redaktor a nakladatel časopisu Siónská strážná věž a hlasatel Kristovy přítomnosti [pastor Russell]."

Toto připomínalo jeho řeč k absolventům Gileádu v roce 1975, kdy dal najevo své přesvědčení, že Ježíš Kristus pastora Russella osobně povýšil, aby uskutečnil zvláštní úlohu. Tento materiál o tři roky později ukazoval, že prezident Franz cítil, že takové osobní vyvolení jedince Kristem pokračovalo i v ostatních případech s tím důsledkem, že jen několik vybraných bylo povýšeno na zvláštní "učitele" společenství. Avšak výše navrhovaný materiál uvádějící do obrazu Russella nebyl použit a informace od strany 99 až po začátek strany 102 v Komentáři k Jakubovu dopisu, které jsem napsal tak, aby bylo vyhověno námitkám prezidenta Franze, nahradily původní Dunlapův materiál. Bylo to v jistém smyslu vyvrácení prezidentovy představy, poněvadž Ježíšova slova v Matouši, 23. kapitole, 8. verši "ale vy se nenechte nazývat Rabbi, protože jeden je váš učitel, zatímco vy všichni jste bratři" se mi zdála být zcela proti myšlence velmi malého počtu mužů tvořících poněkud výlučnou skupinku zvlášť vybraných "učitelů" - několika vyvolených.

Karl Klein se při několika příležitostech na zasedáních vedoucího sboru odvolával na Freda Franze jako na dlouholeté "orákulum" organizace. Ačkoli to obyčejně říkal s úsměvem, opakované použití tohoto výrazu naznačovalo více než pouhý žert.

Náhrada, kterou jsem předložil, byla ve výboru schválena a vydána. Je zde i další důvod tak zřejmého rozporu mezi určitými výraznými a působivými výroky, které vyšly tiskem (jako například v článcích o "ocasu vrtícím psem"), a poměrně bázlivou a nedorostlou skutečností. Důvodem je, že si představitelé korporace vysvětlovali, že malá zástupná změna nebo reforma bude dostatečnou náhradou nebo "znamením" větší, opravdu smysluplné změny. Například pouhý fakt, že v roce 1971 se prezident Knorr rozhodl vzdát se svého monopolu na předsedání v bételských jídelnách a rozdělit se s ostatními členy rady ředitelů, i to, že se rozhodl jim umožnit pravidelné střídání v předsedání při jednáních vedoucího sboru, bylo chápáno jako vše, co je potřeba k prokázání, že korporace (a jejich představitelé) jsou řízeni vedoucím sborem a podléhají mu a že pes vskutku vrtí ocasem. Nedošlo k ničemu hmatatelnému, žádné podstatné změně v uspořádání správy. Ani se nepovažovalo za nutné působivě vykreslený obraz uskutečnit. To, že Fred Franz měl takovou představu, se zdá kupodivu být zřejmé zejména od doby před více než dvaceti lety, kdy v roce 1944 napsal pro Strážnou věž články, které obsahovaly všechny základní závěry o starších a dozorcích tak, jak se objevily v knize Pomůcka. Navzdory tomu tehdy žádná změna ve sborovém uspořádání nenastala. Ale bylo to řečeno, vydáno a mělo se to za dostatečné. V těchto článcích byl rok 1944 představován jako rok vyznačený biblickým proroctvím a to hlavně proto, že byla odhlasována změna, díky níž hlasovací právo v korporaci již nebylo vázáno na desetidolarový příspěvek jako předtím. Namísto toho mělo právo hlasovat nejvýše pět set osob vybraných představenstvem korporace. Každý, kdo navštívil výroční schůzi Společnosti Strážná věž, při které se volí ředitelé, ví, že jsou neobyčejně rutinní a že hlasování je hlavně pouhou formalitou. Převážná část hlasujících členů neví o vnitřním chodu organizace vlastně nic a nemá ani vliv, ani právo mluvit nebo kontrolovat politiku a programy organizace. Vlastní pracovní část setkání netrvá obvykle déle než hodinu; a pak je až do následujícího roku po všem. Přesto bylo přijetí tohoto dodatku týkajícího se hlasujících členů uvedeno v článcích Strážné věže z 1. prosince 1971 (napsaných Fredem Franzem) jako událost takového významu a velikosti, že se stala ohniskem výkladu proroctví z Daniele 8:14, týkajícího se 2 300 prorockých dnů, po nichž "svaté místo bude uvedeno do svého správného stavu". Pochybuji, že by to jeden svědek z tisíce, kterému by tento verš byl dnes ukázán, spojoval s rokem 1944 a tehdy provedenou změnou v korporaci. - Přesto to dodnes zůstává oficiálním výkladem tohoto proroctví. Je to další příklad schopnosti vzít poměrně nedůležitou událost - a odít ji symbolickou hodnotou, jako by se jednalo o událost obrovského významu. 15. srpna 1975 výbor pěti konečně představil svá zjištění a doporučení. Jménem výboru jsem připravil dokument o pětačtyřiceti stránkách vykládající

historické a zejména biblické důvody doporučení, aby se v podstatě monarchické uspořádání změnilo, a navíc devatenáct stran naznačujících systém výborů vedoucího - sboru pro řízení různých oblastí působnosti. Úvodní dokument končil tímto odstavcem:

> "Všechny úvahy výboru pěti jsou výsledkem mnoha modliteb a starostlivého přemýšlení. Upřímně doufáme, že Boží duch nás vedl v závěrech, a modlíme se, aby byly vedoucímu sboru při jeho rozhodování ku pomoci. Máme naději, že doporučované úpravy, budou-li schváleny, přispějí k ještě pěknějším, pokojnějším vztahům mezi členy vedoucího sboru a pomohou odstranit napětí, které se občas vynořilo při našich setkáních. (Ž 133:1, Jk 3:17,18) Též doufáme, že doporučované úpravy, budou-li přijaty, poslouží k pozvednuti a ještě většímu vyniknutí vůdcovství Krista Ježíše a ducha ryzího bratrství mezi jeho učedníky. - Marek 9:50"

Tato slova vyjadřovala mé upřímné pocity a naděje. Nechápu, jak mohla být pochopena jako výzva proti spravování sboru Kristem Ježíšem. Materiál se dostal k vedoucímu sboru a při schůzi 10. září 1975 bylo zřejmé, že valná většina je nakloněna základním doporučovaným změnám. Avšak byl určen druhý výbor pěti, aby učinil závěrečné úpravy. Vedoucí sbor nevybral ani prezidenta, ani viceprezidenta, aby pracovali v tomto výboru, poněvadž jasně vyjádřili svůj nesouhlas. V tomto bodu vyjadřovaly prezidentovy poznámky hlavně pochybnosti ohledně praktičnosti změn. Avšak viceprezident dal zřetelně najevo, že návrhy chápe jako "útok na prezidentství".

> **Průvodní dopis napsaný Leo Greenleesem obsahoval tento výrok: "Naše doporučení nejsou motivována nespokojeností s dílem tak, jak bylo dosud řízeno, ale hlavně zájmem o to, aby bylo řízeno Biblí a články Strážné věže. Věříme, že jakmile budou ve věci uplatněny biblické principy, bude směr, kterým bychom se měli dát, zřejmý."**
>
> **Tento druhý výbor pěti tvořili Milton Henschel, Ewart Chitty, Lyman Swingle, Lloyd Barry a Ted Jaracz**

Když mu byl přečten prezidentův vlastní návrh, odvětil, že bratr Knorr učinil toto prohlášení "pod nátlakem". Lyman Swingle vyslovil svůj pocit, že všichni členové vedoucího sboru mají k prezidentovi úctu a nemají jej za nehybnou loutku s kamennou tváří v čele nicnedělající společnosti, přičemž použil viceprezidentova jazyka z jeho výstupu před absolventy. Zdůraznil, že v navrhovaném uspořádání by prezident nadále mohl užívat své energie, úsilí a iniciativy. Viceprezident později během diskuse trval na tom, že dokument výboru pěti způsobil to, co řekl. Řekl, že na nadcházejícím výročním setkání bude hlasovat pro pokračování vlády korporace, a dodal, že jeho řeč ke gileádským absolventům byla zadostiučiněním povinnosti uvědomit o tom bratry, aby neměli pocit, že si z nich někdo "tropí žerty".

Poté, co druhý výbor dokončil svá doporučení a předložil je 3. prosince 1975, došlo k závěrečnému hlasování. Předsedající vyzval k zvednutí rukou. Všichni kromě dvou zvedli ruku ve prospěch návrhu doporučení zavést. Dva, kteří ji nezvedli, byli prezident a viceprezident. Následujícího dne se vedoucí sbor sešel znovu. Viceprezident řekl, že se předcházejícího dne na diskusi nepodílel, poněvadž s tím nechtěl mít nic víc společného"; účastnit se by znamenalo jeho podporu, což by "ze zásady nemohl učinit". Opakovaně se odvolával na Nathana Knorra jako na "výkonného ředitele" ("chief executive" - pozn. překl.) Společnosti, "výkonného ředitele Pánova lidu na zemi", a řekl, že "Ježíš Kristus není zde na zemi, a tak využívá svých zástupců, aby vykonávali jeho vůli". Dan Sydlik, hranatě stavěný muž slovanského původu s hlubokým hlasem, řekl, že by "rád viděl, jak se bratr Knorr a bratr Franz obracejí k Písmu nebo dokonce k Strážné věži pro podporu svých postojů, ale v tomto případě tomu tak není". Leo Greenlees poznamenal, že když se správě vedoucího sboru rády podřizují sbory, proč ne korporace. Prezident své poznámky podstatně omezil, s poznámkou, že si myslel, že korporace bude působit "vedle" vedoucího sboru namísto navrhovaného uspořádání podřizujícího korporaci, a dodal "což je pravděpodobně správné". Viceprezident řekl, že si také myslel, že vedle sebe budou pracovat dvě organizace (snad jako Antiochie a Jeruzalém?), a dodal: "Nikdy mě nenapadlo to, co chce vedoucí sbor nyní udělat."

Asi jediná podstatná změna v doporučení prvního výboru, kterou navrhl druhý výbor, byla v tom, že kromě střídavého předsednictví v každém výboru vedoucího sboru by měl existovat stálý "koordinátor" výboru.

Bylo zřejmé, že prezident a viceprezident zůstávají v opozici. Lloyd Barry je napjatým hlasem třesoucím se vzrušením prosil, aby do věci nevnášeli nejednomyslnost, protože je zřejmé, že i tak bude schválena. Uskutečnilo se další hlasování a tentokrát zvedl svou ruku i prezident Knorr a viceprezident jej následoval. o čtyři roky později, v roce 1979, na zasedání vedoucího sboru Fred Franz, tehdy již prezident, prohlásil, že tehdy hlasoval ve prospěch změny "pod nátlakem". S tím bych souhlasil. Když Nathan Knorr povolil, cítil se Fred Franz nucen k němu přidat. Dále řekl, že změně nebyl nakloněn a že od té doby "jen čekal", jaký bude výsledek. Připojený graf připravený druhým výborem pěti ukazuje uspořádání, které vešlo v platnost 1. ledna 1976. Pensylvánská biblická a traktátní společnost Strážná věž John Booth, člen prvního výboru pěti a kdysi farmář ze severu státu New York, hluboce myslící gentleman, který ovšem obvykle míval potíže s vyjádřením svých myšlenek, se zdá nejlépe popsal to, co se tehdy stalo s korporací. Na jednom z prvních setkání výboru pěti řekl:

> "Korporace je jen právním nástrojem. Je jako pero ležící na stole. Když chci pero použít, zvednu je. Když jsem skončil, odložím je, dokud je nebudu potřebovat znovu."

Do takového postavení se Pensylvánská biblická a traktátní společnost Strážná věž a její dceřiné korporace nyní dostaly. To nevyhnutelně znamenalo, že prezidentova pravomoc byla zdecimována a vlastně zmizela a že tento úřad nyní plnil téměř čistě právní funkce. Když Nathan Knorr zemřel, uvažoval vedoucí sbor o jeho nástupci. Nejpravděpodobnější kandidáti byli viceprezident Franz a Milton Henschel, který s Knorrem úzce spolupracoval ve vedení. Henschel navrhl, aby se prezidentem stal Fred Franz, a to také bylo jednomyslně přijato. Když došlo na nahrazení Knorra na místě "koordinátora" vydavatelského výboru, zdálo se, že jeho logickým nástupcem bude Henschel, ale Fred Franz, nyní prezident, se vyslovil ve prospěch Lloyda Barryho. Vztahy mezi Knorrem a Henschelem byly v posledních letech špatné a při jednom z rozhovorů s prvním výborem pěti Knorr naznačil, že má za to, že kdyby to bylo nutné, mohl by jeho (prezidentskou) práci převzít Barry. Fred Franz to zřejmě viděl tak trochu ve světle Rutherfordových instrukcí na smrtelné posteli a cítil, že je tedy na místě nějaké předání "pláště" Barrymu, ale vedoucí sbor na toto místo odhlasoval Henschela. Článek v časopisu Time podávající zprávu o zvolení Freda Franze novým prezidentem uvedl:

> "Ačkoliv jen málo lidí zná jeho jméno, získal více než papežskou moc nad více než 2,2 miliónu duší po celém světě."

Toto tvrzení mohlo být jen stěží dál od pravdy. Byla by to pravda asi před rokem, ale úřad prezidenta, ač stále ještě požíval značné vážnosti a důležitosti, již nebyl tou celosvětovou základnou moci, jakou býVal. Jen málo lidí mimo vedoucí sbor mohlo docenit, jak drastická změna nastala. Kdyby měl prezident vskutku tak rozsáhlou moc jako papež, ačkoli bez všech ozdob a okázalosti papežství, pak by se odbočkoví dozorci svým polem působnosti - každý z nich byl "předsedajícím služebníkem křesťanství pro své území, pro něž byl určen" - vyrovnali arcibiskupům. Také zde nastala změna, když tuto zodpovědnost převzaly výbory odboček.

> **Time, 11. července 1977, str. 64**

Léta 1976 a 1977 přinesla některé příjemné chvíle. V mezinárodním ústředí bylo zřetelně odlišné klima, více ducha bratrství, otevřenosti a rovnosti. Někteří to srovnávali s "oknem", které v katolické církvi otevřel papež Jan XXIII, aby "umožnil nadýchat se čerstvého vzduchu." Nové výbory vedoucího sboru uvedly v platnost mnoho změn ke zlepšení podmínek v bételské rodině jak v Brooklynu, tak ve více než devadesáti odbočkách.

Větší pozornost se věnovala finančním potřebám takzvaných "řadových" členů, zvláštním potřebám žen a starších věkem. Během roku 1976 se konala řada setkání s uznávanými a váženými muži různých kategorií: nejprve se zástupci odboček z celého světa, pak s cestujícími zástupci ze Spojených států; a nakonec byli do Brooklynu pozváni starší sborů zastupující různé části země: Ve všech případech byla svoboda v rozhovorech a ve vyjadřování osvěžující a odlišná od toho, co bývalo v minulosti. Pochybuji, že by se z toho dalo mnoho vycítit na úrovni sborů, poněvadž mnohé návrhy těchto mužů nebyly v žádném významném rozsahu provedeny. Nicméně mnoho svědků doceňovalo, že vydávané materiály alespoň na čas více zdůrazňovaly autoritu Písma a vůdcovství Ježíše Krista a méně autoritu lidské organizace. Pociťovali celkově umírněnější, vyváženější, soucitnější pojetí. Jak řekl jeden dlouholetý svědek: "Cítil jsem, že musím něco dělat, nyní začínám pociťovat, že to chci dělat." Setkání vedoucího sboru také doznala do jisté míry změnu atmosféry. To, že obecně známý rok 1975 uplynul bez nadějně očekávaného příchodu tisíciletého milostivého léta, mělo bezpochyby poněkud pokořující účinek ve znatelném slábnutí dogmatismu. V hlasování se odrážela větší ohleduplnost k životům lidí při zavádění nových nařízení a menší náklonnost zařazovat určitá jednání mezi "přestupky k vyloučení ze společenství", ačkoliv to nikdy nebylo dokonalé. Během tohoto roku (1976) se začalo zdraví Nathana Knorra zhoršovat. Přesto se, pokud byl schopen, účastnil, podílel se na diskusi, a ač zjevně neměl radost z prováděných změn, prokazoval se spoluprací a pomocí. Jeho výroky občas pomohly překonat krajní názory. Ačkoliv byly zřídkakdy podloženy Písmem, odrážely zdravý rozum v jeho přístupu k věcem. Tou dobou Fred Franz raději seděl a poslouchal, pouze příležitostně se účastnil diskuse, a s tím, co chtěl říct, téměř výlučně přicházel na závěr jednání těsně před hlasováním. Tou dobou byl obecný konsensus v myšlení (podle jednotlivých příspěvků) očividný a jeho poznámky byly často v protikladu k mínění většiny. Snad nic neukazuje změnu myšlení vedoucího sboru v tomto období nápadněji než skutečnost, že hlasování, i když občas doznalo posun způsobený vlivem viceprezidentových poznámek v poslední chvíli, často dopadalo opačně proti smyslu jeho vyjádření. Avšak hlavně své uvažování nedával vůbec najevo, dokud nenadešla obvyklá výzva k hlasování, a jak je zaznamenáno v oficiálních minutách", v mnoha případech bylo hlasování "šestnáct (nebo jakékoliv číslo) pro; jeden se zdržel". Tím jedním býval viceprezident. To se většinou stávalo, když byla předmětem změna zásady, týkající se takzvané "věci vyloučení ze společenství". Věci světské nebo polosvětské povahy (jako nabývání vlastnictví, úřední výkony) nebo jmenování do odbočkových výborů byly obvykle odhlasovány jednomyslně. Když bylo nové uspořádání

odhlasováno, bylo těžké uvěřit, že nastala tak rozsáhlá změna v uspořádání správy, zvláště vzhledem k silnému odporu ze strany nejvýše postavených mužů organizace i ze strany jejich blízkých spolupracovníků stojících mimo vedoucí sbor. Vážně jsem doufal, že "vyvažující" a vyrovnávající účinek změny dovolí větší umírněnost, omezení dogmatismu, větší zájem o jednotlivce a jejich jedinečné okolnosti a problémy a snad, jednoho dne, vyloučení autoritářského přístupu, který přinesl tolik nařízení a zmocnil se tak rozsáhlé kontroly nad osobními životy lidí.

Jak jsem napsal, něco z toho se uskutečnilo. Chvíli to vydrželo. A pak, během dvou let, jako mrazivý podzimní vítr, který předznamenává ještě větší chlad, se znovu a znovu začaly vynořovat důkazy velmi zřetelného obratu zpět.

Kapitola PÁTÁ

TRADICE A ZÁKONICTVÍ

> ***"A tak jste svou tradicí zrušili slovo Boži. Lid tento... učí naukám, jež jsou jen příkazy lidskými." - Matouš 15:6, 9, Ekumenický překlad.***

Většina svědků Jehovových si představuje zasedání vedoucího sboru jako setkání mužů, kteří tráví značnou část svého času intenzivním studiem Božího slova. Myslí si, že se scházejí, aby pokorně zvažovali, jak by mohli lépe pomoci svým bratrům rozumět Písmu, aby je tvořivým a pozitivním způsobem budovali ve víře a lásce, v hodnotách, které motivují opravdové křesťanské dílo, a že toto vše dělají na schůzkách, kde se vždy odvolávají na Bibli jako jedinou platnou, konečnou a nejvyšší autoritu. Jak již bylo ukázáno, členové vedoucího sboru lépe než kdokoli jiný věděli, že články Strážné věže popisující vztahy mezi korporací a vedoucím sborem představovaly obraz, který se skutečností nesouhlasil. A tak členové vedoucího sboru lépe než kdokoli jiný také vědí, že obraz popsaný v předcházejícím odstavci se od reality výrazně liší. Při procházení záznamů z jednoho setkání za druhým zjišťuji, že nejvýznačnějším a neustálým rysem zabírajícím čas bylo projednávání problémů, které nakonec vždy vedly k otázce: "Jedná se o věc zasluhující vyloučení ze společenství?"

Přirovnal bych vedoucí sbor (a v mysli jsem to často dělal) ke skupině mužů postavených ke zdi, s níž mnoho lidí svrhává míče, aby je ti dole chytali a házeli zpět. Míče padají tak často a v takovém počtu, že je jen málo času na něco jiného. Vskutku se zdálo, že každé přijaté a odeslané rozhodnutí pouze přinášelo další otázky vrhané na nás z nových úhlů a nechávalo jen málo času na opravdu pozitivní, konstruktivní uvažování, studium, diskusi a jednání.

> **Vzhledem k tomu, že všechna zasedání vedoucího sboru jsou zcela uzavřená, jsou svědky toho, co se na zasedáních vlastně děje, jen jeho členové.**

Po léta jsem zasedal na mnoha a mnoha schůzkách, kde se hovořilo o otázkách, které mohly vážně ovlivnit životy lidí, a přesto se zde Bible nedostala do rukou ani do úst téměř nikoho ze zúčastněných. Mělo to důvody ... více důvodů. Mnoho členů vedoucího sboru připouštělo, že jsou tak zaměstnáni různými záležitostmi, že mají jen málo času na studium Bible. Vůbec není nadsazené říci, že průměrný člen strávil ne více, ale

občas i méně času takovým studiem než mnozí takzvaní "řadoví" svědkové. Někteří z publikačního výboru (což zahrnovalo představitele a ředitele Pensylvánské korporace) byli v tomto ohledu zvlášť pozoruhodní, neboť k nim přicházelo ohromné množství spisů, a oni měli za to, že nemohou nebo by neměli jejich posuzováním a předkládáním závěrů nebo doporučení pověřit nikoho jiného. Při málo příležitostech, při kterých byla na programu nějaká čistě biblická diskuse, se obyčejně projednával článek nebo články pro Strážnou věž. které připravil jednotlivec a ke kterým byly nějaké námitky. V těchto případech se pravidelně stávalo, že Milton Henschel, Grant Suiter nebo jiný člen tohoto výboru, ačkoli byli se záležitostí seznámeni týden nebo dva předem, cítili povinnost prohlásit: "Měl jsem jen málo času, abych se na to podíval, byl jsem hodně zaneprázdněn." Není důvod pochybovat, že byli opravdu vytíženi. Ale přicházela mi na mysl otázka, jak tedy mohli s dobrým svědomím odhlasovat schválení materiálu, když nebyli schopni nad ním přemýšlet, hledat v Písmu tak, aby jej podrobili zkoušce. A jakmile se něco jednou vydá, mají to miliony lidí považovat za "pravdu". Jaké jiné písemnosti se tomu mohou svou důležitostí vyrovnat? Ale tito bratři nebyli ve svém postoji nikterak osamoceni, neboť diskuse samy jasně ukazovaly, že velká většina členů vedoucího sboru udělala jen o málo víc, než že si napsaný materiál přečetla. Téma se často zrodilo v mysli pisatele bez porady s vedoucím sborem i přesto, že představovalo nějaké "nové" pojetí Písma, a pisatel často zpracoval všechny své argumenty a dovedl materiál do závěrečné podoby bez toho, aby o věci promluvil a prověřil své uvažování s alespoň jedním dalším člověkem.

Dokonce za života Nathana Knorra to byl normální postup hlavního pisatele Společnosti, Freda Franze. Ať v konečné podobě měl někdo jiný - obvykle jen prezident - možnost zvážit a pro diskutovat vyvinuté myšlenky nebo výklady.

Argumentace byla často složitá, spletitá, takového druhu, že povrchní čtení nemohlo nikdy umožnit dostatečný rozbor k ověření její platnosti a určení, je-li biblicky spolehlivá, nebo jedná-li se jen o akrobatickou logiku, obratné žonglování s texty, které následkem toho říkají něco jiného, než ve skutečnosti říkají. Ti, kteří materiál jen četli, obvykle hlasovali v jeho prospěch; ti, kteří navíc studovali a zkoumali, s největší pravděpodobností vznášeli vážné dotazy. - A tak se stalo, že po projednání článku, který představoval pohled, že "dožínková slavnost (oslavovaná podle Bible na konci žňového období) zobrazovala poměry v historii svědků na počátku jejich duchovní žně, hlasoval pro jeho přijetí dostatečný - počet členů. Člen, který tehdy sloužil jako koordinátor výboru pro písemnosti, potom řekl: "V pořádku, jak chcete, pošlu to do továrny vytisknout. Ale to

neznamená, že tomu věřím. Je to jen další kámen navršený na ohromný pomník svědectví, že Strážná věž není neomylná."

Druhá příčina nedostatku opravdu biblické diskuse zřejmě vyplývá, jak věřím, z předcházející. A tou je, že většina vedoucího sboru nebyla ve skutečnosti zběhlá v Písmu, neboť jejich "zaneprázdněnost" nebyla nijak nová. Sám jsem byl od roku 1965 v takovém záběru, že jsem nacházel jen málo času na opravdu vážné studium. Ale myslím, že záležitost má hlubší podstatu. Věřím, že převládal pocit, že takové studium a zkoumání ve skutečnosti nejsou až tak nezbytné a že zásady a učení organizace vyvinuté za mnohá desetiletí - jsou samy o sobě spolehlivým vodítkem. A tak jakýkoli návrh učiněný ve vedoucím sboru, pokud byl s takovými tradičními zásadami a učením uspokojivě ve shodě, musel být v pořádku. Na tento závěr ukazují fakta. Občas byla dlouhá rozprava nad otázkou "vyloučení ze společenství" náhle rozhodnuta, protože někdo našel ustanovení, které se k záležitosti vztahovalo, buď v knize Společnosti Organizace, anebo pravděpodobněji v knize nazvané "Pomůcka pro odpovídání na korespondenci kanceláře odbočky", což je abecedně uspořádaný souhrn zásad vztahujících se na širokou škálu témat - zaměstnání, manželství, rozvody, politika, vojenské záležitosti, odbory, krev a desítky dalších. A když se takové ustanovení našlo, ač se na podporu konkrétního článku politiky Společnosti necitovalo z Písma nic, zdálo se, že je tím záležitost pro většinu členů sboru vyřešena, a oni obvykle bez váhání hlasovali ve prospěch jakéhokoli takového návrhu, byl-li v souladu s otištěnými zásadami. Zažil jsem to několikrát a způsob, jakým tento druh otištěných zásad mohl mít za následek tak náhlou změnu průběhu i rozřešení diskuse, na mne nikdy nepřestal působit.

Viz Strážná věž, 15. únor 1980, str. 8-24

Posledním důvodem, proč v takových jednáních hrála Bible tak malou roli, je, že případ za případem otázka zahrnovala něco, o čem samo Písmo mlčí. Projednávání mělo kupříkladu rozhodnout, zda injekce séra má být posuzována stejně jako krevní transfuze, nebo zda přijímání krevních destiček má být považováno za stejně nežádoucí jako přijímání konzervovaných červených krvinek. Nebo se mohla diskuse soustředit na zásadu zavazující ženy, které se provinily nevěrou, vyznat to svému muži (ačkoli byl znám svou krajně násilnou povahou), neboť jinak by snaha ženy o pokání nebyla uznána za platnou a ona by byla vyloučena ze společenství. Kde se Písmo zabývá takovými záležitostmi?

Považte tento příklad, který vedoucímu sboru přišel k projednání a rozhodnutí. Jeden svědek Jehovův, řidič nákladního auta společnosti Coca-Cola, měl na své trase velkou vojenskou základnu, kam směřovaly početné dodávky. Otázkou bylo: Může to dělat a zůstat členem v dobrém postavení, nebo je to přestupek zasluhující vyloučení? (Rozhodujícím faktorem zde bylo zapojení vojenského majetku a personálu.) A opět, kde vůbec Písmo o takových záležitostech pojednává a kde o nich hovoří tak jasně, že tím lze rozumně zdůvodnit potřebu uvedených výkladů a postojů? Předloženo nebylo nic ,a přesto většina sboru rozhodla, že tato práce je nepřijatelná a že ten muž bude muset dostat jinou trasu, aby si své dobré postavení zachoval. Přišel též podobný případ týkající se svědka - hudebníka, který hrál v jazzové skupině v důstojnickém klubu na vojenské základně. Také toto bylo většinou sboru posouzeno jako nepřijatelné. Písmo mlčelo, lidské uvažování dodalo odpovědi. Všeobecně, pokud se v diskusích tohoto druhu někdo z těch, kteří podporovali odsouzení skutku nebo chování, odvolával na Písmo, bylo to na velmi široké výroky jako "nejste částí světa" z Janova evangelia, 5. kapitoly, verše 19. Pokud nějaký člen vedoucího sboru o projednávaném skutku nebo chování pochyboval a nemohl si vzpomenout na jiný argument proti, nezřídka se uchýlil k tomuto textu a rozvinul jej a použil bez ohledu na okolnosti. Jako by potřeba nechat zbytek Písma definovat, co takto široký výrok znamená a nač se vztahuje, byla často považována za nadbytečnou nebo nenáležitou.

Významným faktorem při rozhodování vedoucího sboru bylo pravidlo dvoutřetinové většiny. To mělo občas podivné následky. Bylo pravidlem, že návrh musí podpořit dvoutřetinová většina (činných členů). Osobně jsem oceňoval příležitost "zdržet se" bez pocitu vykonávání "práva veta". V nevýznamných záležitostech sem zpravidla hlasoval s většinou, i když jsem ne zcela souhlasil. Ale když vyvstaly otázky, které se vážně dotýkaly mého svědomí, často jsem se ocital v menšině - zřídkakdy sám, ale často jen s jedním, dvěma nebo třemi členy vyjadřujícími zásadní výhrady tím, že hlasovali proti návrhu. První dva roky po uskutečnění velké změny ve správním uspořádání (oficiálně byla zavedena 1. ledna 1976) se to nestávalo tak často. Avšak v posledních dvou letech mého členství mě silný trend k "tvrdé linii" nutil zdržovat se hlasování častěji.

Ale nyní považte, co se občas stávalo, když byl vedoucí sbor ve svém názoru zcela rozdělen. A nebylo to až tak nezvyklé, jak by si někdo mohl myslet. Mohla se například projednávat otázka zahrnující chování, které Společnost kdysi v minulosti označila jako "přestupek zasluhující vyloučení ze společenství" - možná to, že byla nějakému člověku vstříknuta nějaká krevní frakce na zvládnutí začínající smrtelné nemoci nebo případ ženy, mající manžela nesvědka ve vojenské službě, která

pracovala ve štábu na manželově vojenské základně. Někdy byl při takových jednáních vedoucí sbor docela rozdělen, občas dokonce rozštěpen přesně uprostřed. I většina mohla být pro odstranění určitého jednání či chování z kategorie "přestupku zasluhujících vyloučení. Uvažujme, co mohlo nastat z důvodu pravidla dvoutřetinové většiny: Pokud ze čtrnácti přítomných členů bylo devět pro odstranění nálepky" označující přestupek k vyloučení a pouze pět podporovalo její ponechání, nebyla většina pro změnu takové nálepky dostatečná. Jakkoli to byla jasná převaha, devět ještě nebylo většinou dvoutřetinovou. (I kdyby ve prospěch změny hlasovalo deset členů, stále by to nebylo dost, neboť ačkoli by to byla dvoutřetinová většina ze čtrnácti přítomných, pravidlem byla dvoutřetinová většina ze všech činných členů, jichž bylo povětšinou sedmnáct nebo osmnáct.) Jestli někdo z devíti podporujících odstranění z kategorie vyloučení předložil návrh, neuspěl, protože ke schválení bylo potřeba dvanácti hlasů. Ovšem pokud by někdo z pěti, kteří podporovali udržení ve skupině přestupků zasluhujících vyloučení, navrhl, aby zásada nadále platila, rovněž by neuspěl. Ale ani neschválení návrhu na zachování kategorie nevedlo k jejímu odstranění. Proč ne? Protože platila taková zásada, že návrh na změnu dosavadní politiky musí být schválen před jejím uskutečněním. Při jednom z prvních případů takto rozděleného hlasování Milton Henschel vyjádřil názor, že tam, kde není dvoutřetinová většina, by měl "přetrvat status quo", nic by se nemělo měnit. Nebývalo zvykem, aby se některý člen v takovém případě rozmyslel a hlasoval jinak, a tak to obvykle končilo patem. To znamenalo, že svědek nebo svědkyně, kteří něco takového udělali nebo měli určité zaměstnání, zasluhovali vyloučení ze společenství i nadále, ačkoli většina vedoucího sboru jasně vyjádřila, že si je nezaslouží! Při nejedné příležitosti, kdy významná menšina nebo dokonce většina (ačkoli ne dvoutřetinová) měla za to, že předmět by neměl být přestupkem zasluhujícím vyloučení, jsem vyslovil svůj pocit, že náš postoj je nelogický až nepochopitelný. Jak jsme to mohli nechat být a dovolit vylučování lidi za takové věci, když přímo uvnitř vedoucího sboru nás bylo několik, občas i většina, kteří měli za to, že probírané jednání nezasluhuje tak kruté odsouzení? Jak by se bratři a sestry cítily kdyby věděli, jak to je, a přesto byli ze společenství vyloučeni? Pro ilustraci: pokud by pět starších sboru tvořících "právní výbor" mělo projednávat nějaký případ a tři z pěti nevěřili, že by chování nebo jednání člověka vyžadovalo jeho vyloučení, bylo by jejich stanovisko z důvodu třípětinové a ne dvoutřetinové většiny neplatné? Byl by pak takový člověk vyloučen? Jistě ne. Jak jsme tedy mohli dovolit, aby pouhé hlasovací pravidlo bylo příčinou přetrvání tradičního postoje k vyloučení, když měla většina členů vedoucího sboru opačný názor? Neměli jsme alespoň ve všech záležitostech vyloučení ze společenství zaujmout takové stanovisko, že se nebude vylučovat, jestliže

významná menšina (a zvláště většina jakkoli malá) má za to, že pro vyloučení není dostatek podkladů? Tyto otázky vedoucímu sboru zůstaly bez odezvy, ale znovu a znovu se v takových případech se samozřejmostí udržovala v platnosti dříve zavedená tradiční politika, jako by to bylo normální. Účinek na životy lidí jaksi neměl dostatečnou váhu na to, aby pohnul city členů k tomu, aby v takových případech odložili svou "standardní" politiku. Někde v minulosti organizace se formulovala zásada vylučování (často jako výsledek uvažování jednoho člověka, člověka až příliš často dojemně odloučeného od poměrů, o které šlo), a ta byla uvedena v platnost; bylo přijato pravidlo, a to platilo, dokud je dvoutřetinová většina nezrušila. Snad žádný jiný případ neobjasňuje tento podivný přístup tak dobře, jako otázka náhradní služby.

To, že jsou zasedání vedoucího sboru tajná, samozřejmě snižuje pravděpodobnost toho, že se to kdo dozví. "Minuty" z těchto setkání jsou ostatním svědkům zcela nepřístupné.

"Náhradní služba" znamená civilní službu nabízenou úřady jako možnost pro ty, kteří mají z důvodů svědomí výhrady k účasti na vojenské službě. Poměrně mnoho osvícených zemí svým občanům takovou možnost nabízí. Oficiální stanovisko Společnosti Strážná věž, které se vyvinulo za druhé světové války, je, že svědek Jehovův, který přijme takovou alternativní službu, se "kompromituje" a porušuje svou bezúhonnost před Bohem. V pozadí jsou úvahy, že je-li tato služba "náhradní", tedy je na místě toho, co nahrazuje, a (jak úvaha zřejmě pokračuje) znamená stejnou věc. Protože se tato služba nabízí místo vojenské služby a poněvadž vojenská služba zahrnuje (alespoň v možnosti) prolévání krve, pak kdokoli, kdo tuto náhradu přijímá, se stává "vinen krví". Tato pozoruhodná zásada vyvinutá před existencí vedoucího sboru se stala skutečností a zřejmě o ní v období, kdy dělali všechna hlavní politická rozhodnutí, rozhodli Fred Franz a Nathan Knorr. Poslušní této zásady, doslova tisíce svědků Jehovových v různých zemích celého světa po celá léta chodily do vězení namísto toho, aby přijaly nabízenou náhradní službu. I v této chvíli jsou svědkové ve věženích právě z tohoto důvodu. Selhání ve věrnosti zásadám Společnosti by automaticky znamenalo "oddělení" a stejné zacházení jako při vyloučení. V listopadu 1977 se dopis od svědka z Belgie ptal na důvody, na kterých je tato politika založena. To vedlo k projednávání záležitosti vedoucím sborem nejprve 28. ledna 1978, pak 1. března a znovu 26. září, 11. října, 18. října a 15. listopadu. Byl proveden celosvětový průzkum a přišly dopisy z asi devadesáti kanceláří odboček. Značná část ukazovala, že svědkové v jednotlivých zemích stěží chápou, kde je nějaký biblický základ přijatého stanoviska. Uvažme, k čemu došlo ve vedoucím sboru. 11.

října 1978 bylo na zasedání přítomno třináct členů, devět z nich hlasovalo pro změnu tradiční politiky tak, aby rozhodnutí přijmout nebo odmítnout náhradní službu bylo ponecháno na svědomí jednotlivce, čtyři nehlasovali. Výsledek? Protože členů sboru bylo šestnáct a devět nejsou dvě třetiny ze šestnácti, žádná změna nenastala. 15. listopadu bylo přítomno všech šestnáct členů a jedenáct hlasovalo ve prospěch změny zásady tak, aby se svědek, který ve svém svědomí mohl přijmout takovou službu, nezařazoval automaticky do skupiny Bohu nevěrných a nebyl oddělen od společenství. To byla dvoutřetinová většina. Nastala změna? Ne, neboť po krátké přestávce jeden z členů vedoucího sboru oznámil, že se rozmyslel. To dvoutřetinovou většinu rozbilo. Následující hlasování s patnácti přítomnými členy ukázalo, že devět bylo pro změnu, pět proti a jeden se zdržel. Ačkoli se při všech těchto hlasováních vyjádřila jasná většina vedoucího sboru pro její odstranění, platila stávající zásada i nadále a od svědků se očekávalo, že budou spíše riskovat vězení, než aby přijali náhradní službu - i přesto, že ve svém svědomí cítili, že to v Božích očích není nesprávné. Jakkoli se to může zdát neuvěřitelné, takový byl přijatý postoj, a jako by jej i většina členů vedoucího sboru přijala za něco, čím se není potřeba vzrušovat. Konec konců, řídili se platnými pravidly. Ve všech těchto rozporných případech nebylo možné "vyloučeníhodné přestupky" jasně ztotožnit s hříchy podle Písma. Byl to čistě výsledek organizační politiky. Jakmile se zásada jednou publikovala, bylo celosvětovému bratrstvu uloženo, aby ji neslo se všemi jejími důsledky. Je nesprávné cítit za takových okolností přiléhavost Ježíšových slov: "Svazují těžká břemena a nakládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem"? Nechávám to na rozhodnutí čtenáři. Vím pouze, co mi řeklo mé svědomí a jaké stanovisko jsem byl nucen zaujmout. Nicméně cítím, že členové vedoucího sboru v podstatě věřili, že jednají správně. Jak uvažovali, co je přimělo k tomu, že trvali na vylučování navzdory nesouhlasu významné menšiny nebo i poloviny nebo větší části svých kolegů? V jednom případě, kdy už dlouhá diskuse dávala tušit tuto situaci, vyslovil Ted Jaracz názor, který nejspíš odráží uvažování ostatních. Stejně jako Dan Sydlik byl Jaracz slovanského (polského) původu, ale lišili se jak postavou, tak temperamentem. Zatímco Sydlik byl často, pokud šlo o správnost či nesprávnost otázky, pohnut "dobrými" city, Jaracz byl věcnější. Na tomto zasedání připustil, že "stávající politika může jednotlivcům, o jejichž situaci se jedná, působit mnohé útrapy", a dodal: "To neznamená, že bychom s nimi v jejich věci necítili, ale musíme si vždy uvědomovat, že nejednáme pouze se dvěma nebo třemi lidmi - musíme vidět rozsáhlou celosvětovou organizaci a myslet na účinky, které to na ni má.

Podle mých záznamů hlasovali pro: John Booth, Ewart Chitty, Ray Fran George Gangas, Leo Greenlees, Albert Schroeder, Grant Suiter, Lyman Swingle a Dan Sydlik. Proti hlasovali: Carey Barber, Fred Franz, Milton Henschel, William Jackson a Karl Klein. Ted Jaracz se zdržel.

Matouš 23:4, EP

Jako by tento názor, že co je dobré pro organizaci, je dobré pro lidi v ní, a že zájmy jednotlivců je v podstatě možné oželet, pokud se zdá, že to zájmy velké organizace požadují, byl mnoha členy právoplatně přijat. Navíc by někdo mohl předložit argument, že jakékoli změkčení stanoviska by mohlo "otevřít cestu" přílivu přestupků. Pokud se vědělo o jednom nebo více krajních příkladech špatného jednání, které se daly vztáhnout na projednávanou otázku, byly představovány jako mocný důkaz možného nebezpečí. Zlověstné strašidlo takového nebezpečí se obvykle nadnášelo v případech, kdy bylo zřejmé, že se značný počet členů vedoucího sboru přiklání ke změně, a to ještě dříve, než byl přednesen návrh. V jednom takovém případě Milton Henschel vážně naléhal na obezřetnost a uzavřel slovy: "Nevíme, jak daleko naši bratři, pokud jim to dovolíme, zajdou." Věřím, že on i ostatní, kteří se v tomto smyslu vyslovili při jiných příležitostech, bezpochyby upřímně cítili, že je nezbytné pevně zachovávat určité dlouhodobé zásady, aby "udrželi lid v řadě" a aby je uchovali za ochrannou "hradbou" tak, aby nezbloudili. Kdyby byla ochranná "hradba" těchto zásad v Božím slově skutečně zřetelně narýsována, byl bych musel souhlasit a udělal bych to rád. Ale často tomu tak nebylo. Jasně to ukazovala skutečnost, že starší (často muži ve výborech odboček), kteří o předmětu psali, nenašli v Písmu nic, co by o věci pojednávalo, i skutečnost, že samotný vedoucí sbor také nic nenašel. A tak se museli členové v dlouhé diskusi, a v mnoha ohledech dokonce ve sporu, uchýlit k vlastnímu odůvodňování. Při posledně zmíněné příležitosti jsem po výroku Miltona Henschela poznamenal, že nevěřím, že by to bylo na nás bratrům dovolovat" cokoli dělat. Řekl jsem, že spíše věřím, že Bůh je "ten, který jim "dovoluje" dělat určité věci buď proto, že to Boží slovo schvaluje, nebo proto, že o tom mlčí, a že On je ten, kdo zakazuje, když jeho Slovo jednání jasně, buď výslovně nebo čistě ze zásady, odsuzuje. Poznamenal jsem, že nevěřím, že jako nedokonalí, k chybám náchylní lidé, jsme kdy byli zmocněni Bohem k rozhodování, co by se ostatním mělo a nemělo dovolit.

Má otázka před sborem zněla: "Není-li věc zřetelně v Písmu, proč bychom se měli snažit brát na sebe roli Boha? Stejně nám to nejde. Proč nenechat Jeho, aby byl v takových případech těmto lidem Soudcem?"

Tento názor jsem opakoval i při jiných příležitostech, kdy předkládané argumenty byly stejného druhu, ale nepociťoval jsem, že by to většina

viděla v tomto světle, a nenasvědčovala tomu ani jejich rozhodnutí. Malovat obraz věštící možné nezkrotné páchání nepravostí ze strany bratří jednoduše proto, že jsme my jako vedoucí sbor odstranili nějaké existující nařízení, na mě působilo stejně, jako bychom řekli, že podezříváme bratry z nedostatku opravdové lásky k spravedlnosti, že je podezříváme z vnitřního chtění hřešit a z toho, že jim v tom brání pouze organizační předpisy. Na mysl mi přišel článek otištěný před několika lety v časopisu Probuďte se! vydávaném Společností. Popisoval policejní stávku v kanadském Montrealu a ukazoval, jak jednodenní nepřítomnost policejních sil vedla ke všem různým nezákonným činům občanů zákonům jinak věrných. Článek v Probuďte se! poukazoval na to, že ryzí křesťané nemusí být podrobováni zákonnému donucování k tomu, aby jednali zákonným způsobem. Proč tedy, podivoval jsem se, zastával vedoucí sbor stanovisko, že je nebezpečné odstranit tradiční nařízení, ve víře, že by to mohlo "otevřít cestu" rozšíření nemravnosti a špatného chování mezi bratřími? Co to říkalo o našem postoji a naší důvěře v tyto bratry? Oč se to liší od pocitu, že tito bratři byli z těch, kteří během policejní stávky v Montrealu porušovali zákony, a nakolik jsme věřili, že jejich láska je opravdu hluboká a čistá? Chvílemi se zdálo, jako by ve vedoucím sboru převládal názor: nevěř nikomu, jen sobě. Ani to mi nepřipadalo jako doporučeníhodná skromnost.

Dalším klíčem k pochopení myšlení v takových případech byl často kladený důraz na dlouhé trvání určité politiky. Z toho důvodu byly tisíce po léta věrny politice Společnosti, ač jim to působilo těžkosti, které možná vedly k věznění či jinému utrpení. Namítalo se, že uskutečnění změny by nyní mohlo způsobit, že by ti, kterých se to týká, mohli mít dojem, že to, co podstoupili, bylo zbytečné. A poněvadž v takovém utrpení nalezli osobní zadostiučinění a považovali je za "utrpení za spravedlivou věc", mohli by nyní cítit zklamání a možná by to dokonce měli za nespravedlivé, že oni protrpěli martyrium, zatímco ostatní tomu nyní mohou uniknout. Shledal jsem těžké to srovnávat s duchem, kterého podporuje Písmo. Zdálo by se, že takoví lidé by se místo toho měli radovat, když vědí, že ostatní nebudou muset nést taková břemena v zájmu setrvání v dobrém postavení v organizaci.

Viz Probuďte se!, 8. prosinec 1969, str. 21-23

Pro objasnění, pokud člověk přišel o statek kvůli velkým daním, neměl by se radovat spolu s přáteli, kteří stáli před podobnou ztrátou, když se dozvěděl, že těžká daň byla zrušena? Neměl by horník trpící na plíce být rád, zlepší-li se podmínky v dolech, ačkoli on z toho již nemůže mít

prospěch? Dá se předpokládat, že ryzí křesťan by se radoval. Postoj, ve kterém někteří členové sboru vyjadřovali své hluboké znepokojení, se spíš podobal povaze mužů z Ježíšova vyprávění o vinici, mužů, kteří po dlouhé hodiny trpěli horko a těžkou práci a kterým připadalo nespravedlivé, že dělníci, kteří přišli v hodině jedenácté, nemuseli podstoupit to, co oni, aby dostali stejnou mzdu. Nebo vyprávění o starším bratru marnotratného syna, který svému otci řekl "Tolik let ti sloužím jako otrok a ani jednou jsem nepřestoupil tvé přikázáni" a cítil se ukřivděn, že jeho bratr nemusel dělat to, co on, aby došel otcova uznání." Znovu mi připadalo, že čekat, že by bratři neměli radost z toho, že ostatní nemusí trpět tím, co oni, je stejné, jako připisovat jim zlé pohnutky. Zdálo se mi, že jsme se sami sebe potřebovali zeptat, nakolik lze vyjadřované znepokojení vysledovat v zájmu o vlastní "image" vedoucího sboru, ve starosti o jeho věrohodnost a o udržení důvěry lidí, a to vše pod vlivem strachu, že připuštění chyby by to vše mohlo oslabit. Následky vyplývající z těchto rozdělených rozhodnutí vůbec nebyly bezvýznamné. Nepodřídit se jednou publikovaným nebo jinak oznámeným rozhodnutím vedoucího sboru mohlo přinášet a také přinášelo vyloučení, odříznutí od rodiny a přátel. Na druhé straně podřídit se mohlo vyžadovat vzdát se určitého zaměstnání, občas i tehdy, když byl nedostatek pracovních míst a náklady na rodinu byly vysoké. Mohlo to znamenat postavit se proti přáním životního partnera, což mohlo vést a někdy i vedlo k rozvodu, rozpadu manželství, domova, rodiny, k oddělení dětí od otce a matky. Mohlo to znamenat pocit nutnosti odmítnout poslušnost určitému zákonu a následovné zatčení a poslání do vězení pryč od rodiny a domova. Mohlo to také ve skutečnosti znamenat ztrátu života samého, nebo, což se ještě hůř snáší, vidět zemřít své milované.

Abychom pochopili obtíže, které mohly nastat, i když se změna v nějakém dřívějším nařízení provedla, uvažme stanovisko organizace týkající se hemofiliků a užívání krevních frakcí (jako faktor VIII, srážlivý faktor) k zastavení nebezpečného krvácení. Po mnoho let se na dotazy, které hemofilikové posílali na ústředí organizace (nebo na její kanceláře odboček), odpovídalo, že proti přijetí takové krevní frakce jedenkrát nelze nic namítat. Ale kdyby to bylo více než jednou, znamenalo by to "jedení" takové krevní frakce, a tudíž by se to považovalo za přestoupení biblického zákazu jíst krev. V pozdějších letech se toto pravidlo změnilo. Ti pracovníci, kteří odpovídali na korespondenci, věděli, že v minulosti odesílali dopisy opačného obsahu, a že hemofilici, kteří si "jednorázově" vzali svou injekci, byli stále pod dojmem, že učiní-li to znovu, bude se jim to počítat jako přestoupení Písma. Kvůli udržování takového postoje mohli vykrvácet k smrti. Vedení publikování nového stanoviska nepřálo, poněvadž starý postoj nebyl nikdy otištěn, nýbrž pouze sdělován

jednotlivým tazatelům. Něco vydat by vyžadovalo nejprve vysvětlení, jaké bylo původní stanovisko, a pak vyjasnit, že nyní je již překonané. To se zdálo nežádoucí. A tak tito pracovníci pečlivě prohledávali záznamy a snažili se najít jména a adresy všech takových lidí a každému z nich poslali další dopis oznamující změnu. Zaměstnanci ústředí cítili, že je to tak lepší. Pak si ale uvědomili, že mnohé dotazy přicházely telefonicky, že o takových telefonních hovorech nemají žádné záznamy a že nelze zjistit, kdo oni dotazující se hemofilici byli. Nevěděli, zda někdo v mezidobí mezi starým a novým nařízením neumřel; také nevěděli, zda už nezemřeli někteří z těch, které nebyli schopni kontaktovat proto, že se drželi starého nařízení. Věděli pouze, že se řídili instrukcemi a byli oddaně poslušní svých nadřízených v organizaci. Tato zásada byla oficiálně změněna na setkání vedoucího sboru 11. června 1975. (Viz také Příloha.) Až roku 1978 ve Strážné věži z 15. června změna konečně, byť poněkud tajemně, vyšla tiskem v čísle o použití injekcí sér v boji proti chorobám (hemofilie - vrozená krvácivost - ovšem není nakažlivá choroba, ale dědičná porucha). Stále nebylo doznáno, že to představuje změnu předchozí zásady o vícenásobném používání krevních frakcí hemofiliky.

Při poslouchání některých argumentů uváděných při zasedáních vedoucího sboru jsem si v mysli vybavil mnohé případy, které svědkové Jehovovi přivedli před Nejvyšší soud Spojených států. Oponující právníci užívali argumenty v mnoha ohledech podobné těm, které používali členové vedoucího sboru. Tito právníci zdůrazňovali potenciální nebezpečí. Tvrdili, že je velké nebezpečí, že by se navštěvování ode dveří ke dveřím mohlo stát obtěžováním nebo zástěrkou zlodějství nebo jiné trestné činnosti, a to že opravňuje omezit svobodu svědků při vykonávání této činnosti.říkali, že dát svědkům svobodu, aby dál pokračovali ve své veřejné činnosti nebo aby promlouvali v parcích nebo určitých spolcích, by mohlo vést k davovému násilí způsobenému nepříznivým a nepřátelským postojem celé společnosti, a proto by taková omezení měla být uložena. Argumentovali tím, že připustit, aby svědkové vyjadřovali své názory na takové věci jako vzdávání pocty vlajce, nebo aby vyjadřovali svůj postoj k světským vládám jako "k součásti Ďáblovy organizace", by mohlo být ke škodě zájmů širší společnosti, mohlo by to směřovat k rozšíření neloajálnosti a z toho důvodu být též pobuřující; a omezení tedy považovali za nezbytná. Soudcové Nejvyššího soudu v mnoha případech prokázali pozoruhodný nadhled a prozíravost při prosekávání se takovými argumenty, když poukazovali na to, že jsou klamavé. Nesouhlasili s tím, že by práva jednotlivce nebo malé, nepopulární menšiny mohla být omezena jen proto, že obavy z možného domnělého nebezpečí nebo údajné zájmy širší většiny působí, že se to zdá žádoucí. Trvali na tom, že dříve než mohou být zavedeny jakékoli

právoplatné překážky omezující svobodu, musí být nebezpečí více než "obava," více než něco, co se podle předpokladu teprve pravděpodobně vyvine. Musí být prokázáno "jasné a přítomné nebezpečí", takové, které skutečně existuje. Kolik příznivých rozhodnutí by svědkové obdrželi, kdyby soudcové Nejvyššího soudu neprokázali tolik rozvážné moudrosti, takovou schopnost vidět skutečný problém, takový zájem o jednotlivce? Jejich rozhodnutí byla v publikacích Společnosti přijata s potleskem. Naneštěstí, vysoká laťka jejich soudů a přístupu k citově zatíženým otázkám se často zdála být na vyšší úrovni, než jakou při mnoha zasedáních ukazoval vedoucí sbor. Připomínám si výrok jednoho soudce Nejvyššího soudu vjednom případu svědků. Řekl:

> "Případ je tak obtížný ne proto, že by podklady pro jeho rozhodnutí byly nejasné, ale proto, že vlajka, o níž jde, je naše vlastní. Nicméně aplikujeme omezení Ústavy bez obavy, že by svoboda rozumové a duchovní rozmanitosti i opačnosti způsobila rozklad společenského uspořádání ... svoboda odlišovat se není omezena na věci, na nichž ne mnoho záleží. To by byl pouhý stín svobody. Zkouška její podstaty je v právu lišit se ve věcech, které se dotýkají samotného srdce existujícího řádu."

Viz publikaci Společnosti Obrana a právní základ dobré zprávy, str. 58 (Defending and Legally Establishing the Good News).

Důvěra, kterou soudce "existujícímu společenskému řádu" vyslovil, a svobody, které takto hájil, se zdály značně větší než důvěra některých členů vedoucího sboru ve své bližní svědky a v účinek, který by jejich svoboda svědomí, kdyby se uplatnila, mohla mít na existující "teokratický řád". Kdyby soudcové Nejvyššího soudu uvažovali jako někteří členové vedoucího sboru, pak by svědkové pravděpodobně prohrávali případ za případem.

Rozhodnutí soudu soudí dějiny. Ale Písmo ohlašuje, že jednoho dne každý křesťanský starší "předloží účty" Nejvyššímu Soudci ze svého jednání a zacházení s Božími ovečkami, a tedy ti, kteří mezi křesťany uplatňují velké pravomoci, mají vážný důvod pro to, aby pečlivě zvažovali, co činí. Z titulu moci, kterou organizace svými rozhodnutími vykonává nad svými členy, a pro ohromný vliv, který tato rozhodnutí mohou mít na lidské životy, se mi zdá správné posoudit to, co považuji za největší příklady nedůslednosti, které jsem za devět let v tomto vedoucím sboru zažil. Stále je mi zatěžko uvěřit, že muži, kteří vyjadřovali tak velikou starost o "nekompromisní stanovisko", o "udržení čistoty organizace", o to, jak se vyvarovat každého poskvrnění "světem", mohli současně mávnutím ruky přejít poměry, které lze označit jedině za šokující. Sami můžete z následující kapitoly posoudit příhodnost tohoto výrazu.

Kapitola ŠESTÁ

DVOJI METR

> ***"Na stolici Mojžíšově zasedli zákoníci a farizeové. Proto čiňte a zachovávejte všechno, co vám řeknou; ale podle jejich skutků nejednejte: neboť oni mluví a nečiní." - Matouš 23:2, 3, Ekumenický překlad.***

V publikacích Společnosti Strážná věž je možno najít mnoho cenných a užitečných diskusí. Články často přispívají k víře ve Stvořitele, podporují zdravý rodinný život, napomínají k poctivosti, zdůrazňují důležitost pokory a dalších ctností, a to na biblickém základě. Jiné články se hlasitě vyslovují proti náboženským podvodům a pokrytectví. Posuďte například část článku vydaného v časopisu Strážná věž:

> MŮŽETE BÝT VĚRNI BOHU, A PŘESTO ZAKRÝVAT FAKTA?
>
> K čemu vede, když se lež nechá být bez povšimnutí? Nepomáhá mlčení tomu, aby lež prošla jako pravda, aby měla větší volnost k ovlivňování mnohých, a to možná k jejich vážné újmě? Co se děje, když je nesprávnému počínání nebo nemravnosti dovoleno postupovat bez odhalení a odsouzení? Není to jako ukrývání infekční choroby bez jakékoli snahy ji léčit a zabránit, aby se šířila? Když jsou lidé ve velkém nebezpečí ze strany, z níž to nečekají, nebo jsou zaváděni těmi, které považují za své přátele - je nelaskavé je varovat? Možná dají přednost tomu, že varování neuvěří. Možná to dokonce budou mít za zlé. Ale je tím člověk osvobozen od mravní zodpovědnosti varovat? Pokud patříte k těm, kdo usilují být věrni Bohu, pak jsou pro vás sporné body, které tyto otázky vznášejí, životně důležité. Proč? Protože Boží služebníci v každém údobí dějin museli čelit výzvě právě těchto sporných otázek. Museli odhalovat falešnost a provinění - ne jen všeobecně, nýbrž s určitostí - v zájmu čistého uctívání. Bylo by bývalo mnohem snažší mlčet, nebo říkat jen to, co lidé chtěli slyšet. Ale věrnost vůči Bohu a láska k bližnímu je vedla k tomu, aby mluvili. Uvědomovali si, že "lepší je zjevné kárání než skrytá láska". - Přísloví 27:5
>
> **Pokračující vzor**
>
> Uvažte situaci v dávném Izraeli a příklad, který tehdy dali Boží proroci. V tomto národě se nezřízeně konalo zlo. Nečestnost, násilí, nemravnost a pokrytectví zneuctívaly jméno Boha, kterého Izraelité údajně uctívali. Přivítal lid Boží nápravu? Naopak, Bible ukazuje, že prorokům řekli: "Neuvidíte, a těm, kdo měli viděni: "Neuvidíte pro nás ve vidění nic přímočarého. Mluvte k nám hladké věci; vizte ve viděni podvodné věci. Odbočte z cesty; odchylte se ze stezky. - Izajáš 30:9-11 Většina náboženských vůdců usiluje o popularitu tím, že dělají právě to - omlouvají a očisťuji provinění a přestoupení Božích spravedlivých požadavků a

> cest. Ale Boží příkazy jeho opravdovým prorokům jsou doloženy příkladem toho, co řekl prorok Ezechiel: "Pokud jde nyní o tebe, synu člověka, učinil jsem tě strážným izraelskému domu a z mých úst uslyšíš slovo a dáš jim ode mne výstrahu."

Společnost Strážná věž se za celou svou historii nikdy neprovinila "omlouváním a "očišťováním provinění a přestoupení Božích spravedlivých požadavků a cest" ze strany různých náboženských organizací a jejich vůdců. Publikace Strážné věže vynikají v tom, jak po celém světě neohroženě zveřejňují jakékoli nesprávné počínání nebo důkaz pokrytectví v těchto organizacích. Poukazují na podobnost mezi klamností takových náboženských vůdců a klamností farizeů za dnů Ježíšových a dávají jasně najevo svůj vlastní postoj přesného zachovávání spravedlivých měřítek, mravní bezúhonnosti a přímého a čestného jednání se všemi. A právě to způsobilo velké znepokojení určitou informací, která vyšla na světlo ve stejné době, ve které se ve vedoucím sboru svědků Jehovových hovořilo o otázce náhradní služby. Zpráva přišla z Mexika. Sama informace byla překvapivá, ale ještě více mě zneklidnil naprostý rozpor, který vyšel najevo mezi postojem organizace zaujmutým vůči této zemi v porovnání se stanoviskem přijatým v jiné - východoafrické zemi Malawi (dříve Njasko).

Pro porozumění je důležité znát určité pozadí. Počínaje rokem 1964 začali svědkové Jehovovi v Malawi zakoušet pronásledování a násilí v míře na dnešní dobu neobvyklé. Následné vlny zlomyslných útoků a brutality divokých mas se přes ně přehnaly v letech 1964, 1967, 1972 a znovu v roce 1975. Při prvním útoku shořelo nebo bylo jinak zničeno 1081 malých obydlí Malawijských rodin, bylo vypáleno 588 polí s úrodou. Při útocích v roce 1967 svědkové zaznamenali znásilnění více než jednoho tisíce svých žen. Jedna matka byla znásilněna šesti různými muži a její třináctiletá dcera třemi. Nejméně čtyřicet žen oznámilo, že zásluhou toho potratilo. Násilí, bití, mučení i vraždy v každé vlně probíhaly vlastně bez toho, že by jim úřady bránily, a dosáhly takové intenzity, že tisíce rodin uprchly od svých domovů a polí do sousedních zemí. V roce 1972 byl úřední odhad 8975 uprchlých do Zambie a 11 600 do Mosambiku. V době, kdy násilí ustalo, rodiny pronikaly zpět do své rodné země. Ale pak je nová vlna přinutila znovu utéct. K celé tragédii se ještě přidávaly zprávy z uprchlických táborů, kde následkem nedostatku léků a léčení umíraly malé děti.

V čem byl problém, okolo kterého se točila tato vracející se bouře násilí? Bylo to odmítnutí svědků zakoupit si stranickou legitimaci vládnoucí politické strany. Malawi je státem jedné strany, který ovládá Malawijská kongresová strana skrze svého vůdce, dr. Kamuzu Bandu, "doživotního

prezidenta" země. Dotazujícím se svědkům Jehovovým bylo odbočkovou kanceláří Společnosti sděleno, že nákup takové stranické průkazky by byl narušením jejich křesťanské neutrality, kompromisem a tedy nevěrností Bohu. Stanovisko odbočkové kanceláře bylo podporováno světovým ústředím organizace a bylo podrobně uvedeno v publikacích Společnosti Strážná věž. Převážná většina malawijských svědků pevně dodržovala tento postoj i přes ohromnou cenu, kterou je to stálo. Brutalita páchaná na bezbranném lidu Malawi nemůže být nikdy ospravedlněna. O tom nepochybuji. Vláda a straničtí funkcionáři se rozhodli dosáhnout stavu totálního podrobení se jejich politice tím, že všichni lidé museli mít stranickou legitimaci; to se považovalo za hmatatelný důkaz oddanosti vládnoucí struktuře. Podrobnosti o těchto útocích a podmínkách v uprchlických táborech lze nalézt v Ročence svědků Jehovových 1965, str. 171; v časopisu Probuďte se! z 8. února 1968, str. 16-22; Strážné věži z 1. února 1968, str. 71-79; Probuďte se! z 8. února 1972, str. 9-28 a z 8. prosince 1975, str. 3-13. Metody, které byly k dosažení tohoto cíle použity, byly zvrácené a zločinné.

Avšak napadá mě vážná otázka ohledně stanoviska kanceláře odbočky podporovaného světovým ústředím v Brooklynu. Ta otázka má mnoho důvodů. V roce 1975 jsem dostal za úkol napsat materiál o poslední vlně teroru namířené proti svědkům v Malawi. Při vysvětlování, proč svědkové Jehovovi považují zakoupení stranické průkazky za tak závažné, jsem uvedl informace zveřejněné již dříve, srovnávající jejich postoj s postojem křesťanů v prvních stoletích, kteří odmítali dát 1 špetku kadidla na oltář v oběť "géniu" římského císaře. Když jsem je psal, měl jsem pocit nejistoty - je toto srovnání úplně správné? Položení kadidla na oltář bylo bezpochyby považováno za akt uctívání. Ale bylo nabytí stranické průkazky také tak jasně aktem uctívání? V tomto směru jsem neviděl žádný výrazný argument. Bylo to tedy porušením křesťanské neutrality a bezúhonnosti před Bohem? Nemohu říct, že by tehdy mé uvažování o této otázce plně vykrystalizovalo, a ani nyní v tomto bodu nejsem dogmatik. Ale napadly mě následující myšlenky, které mě přinutily přemýšlet o tom, jak pevný základ má organizace, jejíhož vedoucího sboru jsem byl nyní členem, pro takový jasný a nezlomný postoj odsuzující zakoupení takového průkazu jako akt nevěrnosti Bohu.

Otázka se točila kolem skutečnosti, že ona průkazka byla průkazkou "politickou" a znamenala členství v "politické" straně. Pro mnohé, a zvláště pro svědky Jehovovy, slovo "politický" označuje něco neodmyslitelně zlého. Zkorumpovaní politici po staletí přispívali k hanlivému nádechu, který dnes tento výraz často má. Totéž je však možno říct o takových slovech jako například "zbožný", která často díky pokrytectví některých

nábožných lidí vyvolávají vidinu svatouškovství a falešné posvátnosti. Přesto slovo "zbožný" skutečně souvisí se svědomitou úctou a upřímnou oddaností Bohu; to je jeho základní význam. Podobně má slovo "politický" svou základní definici:

> "Mající pevný nebo pravidelný systém nebo administrativu vlády; související s civilní vládou a její administrativou; podílející se na státních nebo národních záležitostech; přináležející k národu nebo státu nebo národům nebo státům, odlišný od občanský nebo obecně; pojednávající o politice nebo vládě; viz *politické* strany."

Tento argument byl uveden v časopisu Probuďte se! 8. prosince 1972 na str. 20. Články, které jsem napsal, se objevily v čísle z 8. prosince 1975 téže publikace. New Websters Dictionary, Deluse Encyclopedic Edition.

Věděl jsem, že slovo "politický", stejně jako "politika", pochází z řeckého slova polis, což znamená jednoduše obec. V řečtině polités znamenalo "občan" a přídavné jméno politikos (od kterého se odvozuje slovo "politický") znamenalo "občanský, státní". Angličtina (i čeština, pozn. překl.) přejala tyto termíny z latiny a latinské slovo politia jednoduše znamená "občanství, vláda, správa". Ze stejného základu se odvozují slova "policie" a "politika". Zřejmě veškerá vláda je v tomto základním smyslu slova politická. Každá vláda na zemi je politickou jednotkou; všichni lidé organizovaní pod určitou formou vlády tvoří "stát" (angl. "polity" z řeckého politeia). Být občanem jakékoli země znamená být příslušníkem takového politického státu užívajícím výhody a nesoucím zodpovědnost, které toto příslušnictví přináší. Míra, do které se člověk podřídí požadavkům takového politického státu ,se může lišit; ale příslušnost je stále skutečností. O takových politických státech a jejich vládcích píše apoštol Pavel ve třináctě kapitole Římanům a nabádá k podřízení se jim jako "Božím služebníkům". Pravda, politická aktivita může být zkorumpovaná - a není pochyb, že politický stav Říma byl neobyčejně zkorumpovaný - to však samo o sobě neznamená, že vše politické je ve své podstatě zlé. Neznamená to ani, že státní občanství - příslušnost k politickému státu nebo národu - je svou podstatou špatné. Za přídavný, vedlejší (ne základní nebo podstatný) význam, který slovo "politika" může mít, jsou svým zápasem o moc do značné míry zodpovědny politické strany. "Intriky nebo machinace těch, kteří usilují o osobní moc, slávu, postavení apod.", toto je zlé, ale ne proto, že všechno, co souvisí s politickou aktivitou, je zlé, neboť absence politické aktivity je ve svém světském smyslu absencí vlády.

A to vede k druhému důvodu mé otázky. Dokážu pochopit, proč člověk může z důvodu svědomí toužit být oddělen od politického boje a dravé soutěže, které všeobecně charakterizují stranickou politiku. Okolnost, která mě přiměla tak vážně uvažovat o situaci v Malawi, byla nicméně ta, že to byl a je stát jedné strany. Malawijská kongresová strana je vládnoucí stranou v zemi, kde nejsou dovoleny strany jiné. A tak je de facto totéž, co samotná vláda, je "nejvyšší vládní mocí". Pokud může člověk být občanem a tedy příslušníkem státního politického společenství bez toho, aby porušil svou bezúhonnost před Bohem, v čem je důkaz, že podřízení se vládě, která trvá (jak se hlava státu vyslovila) na tom, aby si každý zakoupil průkazku vládnoucí strany, je takovým přestupkem? Divil jsem se a stále se ptám, jak velký je v tom rozdíl? Nejvíc ze všeho se sám sebe ptám, zda by se Abraham, Daniel, Ježíš a jeho apoštolové nebo první křesťané, kdyby se ocitli v podobných okolnostech v biblických dobách, dívali na podřízení se požadavkům takové vlády stejně, jako to uvedla organizace? Připusťme, že v Malawi nebyl přijat žádný skutečný zákon vyžadující zakoupení průkazky. Ale byla by tato technická záležitost považována Ježíšem Kristem za rozhodující, když to vládní moc celostátně vyhlásila? Jak by to chápali křesťané prvního století ve světle apoštolova napomínání: "Dávejte všem, co jim patří: daň tomu, kdo vyžaduje daň; poplatek tomu, kdo vyžaduje poplatek; strach tomu, kdo vyžaduje takový strach; čest tomu, kdo vyžaduje takovou čest"? Podřídit se takovým požadavkům by tehdy jako nyní bylo někým jistě odsouzeno jako "kompromis", "kapitulace" před požadavky politické moci. Ale jsem si jist, že za dnů Ježíše bylo mnoho oddaných židů, kteří cítili, že přistoupit na požadavky vojenských důstojníků nenáviděného římského impéria a nosit jistá zavazadla na míli daleko by bylo tak jako tak zavrženíhodné; mnozí by spíše podstoupili trest a špatné zacházení, než aby se poddali Přesto Ježíš řekl, aby se podřídili a šli ne jednu míli, ale dvě Mnoha jeho posluchačům se tato rada nepochybně příčila, zaváněla jim zbabělou kapitulací, a ne nezlomnou oddaností zásadě nikterak neustupovat nepřátelské, pohanské moci. Jednou věcí sem si nakonec byl jist. Dříve než budu přijatý postoj obhajovat nebo rozšiřovat, chci být zcela přesvědčen, že je pevně postaven na Božím slově, a ne na lidském uvažování, zvláště když má tak těžké následky. A již jsem si nebyl jist, že by Písmo jasně a jednoznačně podporovalo politiku zastávanou vůči situaci v Malawi. Chápal bych, že člověk může být svědomím tlačen k tomu, aby odmítl koupit si takovou průkazku, a pokud by tomu tak bylo, pak by takový člověk v souladu s radou apoštola v Římanům, kapitole 14, verších 1 až 5 a ve verši 23,) měl odmítnout. Ale nebylo mi jasné, proč by v této věci měl někdo někomu vnucovat své svědomí nebo proč by se měl takový postoj představovat jako pevná norma, které se ostatní mají držet, "Srovnej Matouš 17:24-27, kde Ježíš prohlašuje, že určitá daň se na něj

správně nevztahuje, ale přesto Petrovi říká, aby ji zaplatil, aby "nepohoršili autority."

Římanům 13:7; Matouš 5:41

Tyto verše říkají: "Vítejte člověka, který má slabosti ve své víře ale ne k rozhodováni o vnitřních otázkách. Někdo má víru, že může jíst všechno, ale ten, kdo je slabý, jí zeleninu. Ať ten, kdo ji, nepohlíží svrchu na toho, kdo nejí, a ať ten, kdo nejí nesoudí toho, kdo jí, protože ho Bůh přivítal." "Má-li však pochybnosti, již je odsouzen, jestliže jí, protože nejí z víry. Vskutku všechno, co není z víry, je hřích." zvláště když neexistuje nějaká výraznější podpora ze strany Písma nebo skutečností.

Na pozadí okolností souvisejících s Malawi nyní uvažte informace, které vyšly najevo, když vedoucí sbor projednával otázku náhradní služby. Mnohé výroky jeho členů, kteří o této otázce diskutovali, odrážely přísný, neústupný postoj, k jakému byli vyzýváni svědkové v Malawi. Objevovala se taková prohlášení:

> "I když existuje jen nejmenší náznak kompromisu nebo pochybnost, neměli bychom to dělat." "Nesmíme ustupovat... Znovu musí být jasně dáno najevo, že neutrální postoj, nebýt ze světa, nedotýkat se nečistých rukou světa - náboženství, politiky, vojenství - nepodporovat je přímo ani nepřímo, to je postoj požehnaný Jehovou. Nechceme žádné šedé oblasti, chceme přesně vědět, že si stojíme jako nekompromisní křesťané." . dělat civilní práci namísto vojenské povinnosti je ... tiché nebo mlčenlivé uznání závazku vůči Césarově válečné mašinérii... Po křesťanu nelze vyžadovat, aby - ať přímo, či nepřímo - podporoval vojenskou kliku." "Kdyby svědek Jehovův řekl soudci, že je ochoten přijmout práci v nemocnici nebo jí podobnou, znamenalo by to uzavření "dohody mezi ním a soudcem a bylo by to porušením jeho bezúhonnosti před Bohem." "Přijetí náhradní civilní služby je forma morální podpory celému systému."" "Měli bychom mít na celém světě stejný postoj. Měli bychom být v této věci rozhodní... Kdybychom bratřím dovolili takovou volnost, měli bychom problémy ... bratři si potřebují vycvičit své svědomí." "Jestliže Césarovi ustoupíme, není jediného svědka."" "Ti, kteří tuto náhradní službu přijímají, si vybrali snadnou cestu."

Překvapilo mě, že ve stejnou dobu ti, kteří tato pevná, neústupná prohlášení dělali, věděli o situaci v Mexiku. Když jsem každému členu předkládal kopii přehledu zpráv o náhradní službě od výborů odboček, připojil jsem i materiál zaslaný výborem odbočky v Mexiku. Obsahoval tuto část zabývající se identifikační cartillou pro vojenskou službu" ("cartilla" znamená osvědčení):

byl postoj svědků Jehovových k takovému ilegálnímu získávání "cartilly" v souvislosti s tímto zákonem? Dopis odbočkového výboru pokračuje:

> Mladí zvěstovatelé v Mexiku nemají žádné potíže s vojenskou službou. Ačkoli jsou zákony o vojenské službě velmi výslovné, všeobecně nejsou nikterak přísně uplatňovány. Pokud se zvěstovatel, když dospěje do vojenského věku, sám dobrovolně nedostaví před odvodni komisi, není povolán. Na druhé straně ti, kteří mají svou "cartillu" a jsou v záloze, nejsou povoláni nikdy. Musí se dostavit pouze k orazítkování své "cartilly", když jsou převáděni z jedné zálohy do druhé, ale to neobsahuje žádné ceremonie, nýbrž jen dostaveni se do kanceláře, kde se "cartilla" orazítkuje. "Cartilla" se stala průkazem totožnosti. Používá se k doloženi totožnosti k žádosti o práci, ačkoli to není nepostradatelné. Tento dokument je ovšem nutný k získání pasu. člověk nemůže opustit zemi bez "cartilly" nebo bez zvláštního povoleni získávaného od vojenských úřadů. Zvěstovatel, který si přeje získat "cartillu", jde k odvodni komisi a přihlásí se, že chce svou "cartillu", což ovšem nestačí, to znamená není to legalizováno. Aby se to mohlo legalizovat, jde za někým známým, kdo má vliv, nebo přímo za úředníkem. Jemu musí zaplatit určitou částku (podle toho, o kolik požádal. Tímto způsobem získávají zvěstovatelé nebo většina z nich svou "cartillu".

Zkrátka v Mexiku jsou muži v odvodním věku povinni podstoupit určité období vojenského výcviku, a to během jednoho roku. Při zápisu dostane přihlášený "cartillu" s místy, kam se zaznamenává účast na týdenních vojenských výcvikových kursech. Je nezákonné a trestné, když jakýkoli úředník vyplní záznam o účasti, aniž by byl přihlášený skutečně přítomen. Avšak úředníci mohou být podplaceni, aby to udělali, a tak to mnoho mužů v Mexiku dělá. Podle výboru odbočkové kanceláře je to také obvyklá praktika mezi mexickými svědky Jehovovými. Proč? Povšimněte si, co dále zpráva odbočky říká:

> Postoj bratrů v Mexiku k této záležitosti byl před lety zvážen Společnosti a máme informaci, podle které se řídíme od doby, kdy se bratři byli na tuto věc Společnosti tázat. (Viz přiložená fotokopie.)

Co to bylo za informaci, kterou Společnost poskytla a kterou se kancelář odbočky v Mexiku léta řídila? Jak byla poskytnuta? Jak se tato informace srovnávala s postojem zaujatým v Malawi a se silnými a neústupnými výroky členů vedoucího sboru proti nejmenšímu náznaku kompromisu", proti "přímé i nepřímé" "morální podpoře" vojenských úřadů? "Několik dní po zasedání vedoucího sboru 15. listopadu 1978, které v otázce náhradní služby skončilo na mrtvém bodě, jsem jel do Mexika. Dostal jsem za úkol navštívit kanceláře odboček v Mexiku a několika dalších středoamerických

zemích. Během setkání s mexickým výborem odbočky se jeho členové zmínili o praxi, kterou jejich zpráva popisovala. Říkali, že hrozné pronásledování, které za to, že odmítli koupi stranické legitimace, zakoušeli svědkové Jehovovi v Malawi, způsobilo, že mnoho mexických svědků cítilo výčitky svědomí. Ovšem dali jasně najevo, ; že jejich rady mexickým svědkům byly plně v souladu s radami, které obdržel odbočkový výbor od světového ústředí. Co to bylo za rady? Pro někoho nemusí být lehké uvěřit, že takové rady byly poskytnuty, ale toto je důkaz, který předložil odbočkový výbor. Nejprve tento dopis:

9. února 1960
N. H. Knorr
129 Columbia Heights
Brooklyn 1, New úork
Drahý bratře Knorre:
Máme dvě otázky, ke kterým bychom rádi znali zásady Společnosti. Za prvé máme případ, kdy otec dívky je služebníkem sboru. Tato dívka je vdaná a její manžel stejně jako ona byli zvěstovateli a žili s otcem, služebníkem sboru. Zeť byl vyloučen, protože měl jinou ženu. Tento zeť za nějakou dobu založil dvě rodiny jednu se svou právoplatnou ženou a sestrou v pravdě, se kterou žije v domě svého tchána, který je služebníkem sboru, a v téže době založil rodinu s jinou ženou. Kvůli tomu, že tchán tohoto zkaženého muže dovoluje, aby žil s jeho dcerou v jeho vlastním domě bylo ve sboru již mnoho nejasnosti a sporů, až se nakonec snížil počet zvěstovatelů a sbor (jednotka) je ve velmi špatném stavu. Otázka zní: má dcera právo žit s tímto mužem? Je pravda, že to je její zákonný manžel, ale on ve stejné době má ještě další rodinu. Dělá tchán dobře, když tomuto muži dovoluje žit se svou dcerou (sestrou) ve svém domě? Rádi bychom znali zásady Společnosti tak, abychom mohli tento případ zvládnout. Další věc, o které chceme psát, je zákon přikazující pořadový výcvik jako součást vojenského výcvikového programu. Po jednoročním "pochodováni" dostanete kartu, prokazující, že jste si odpochodoval svůj jeden rok, a tato karta je hlavním dokumentem pro získáni pasu, řidičského průkazu a k zajištění mnoha právních úkonů. Bratři chápou křesťanský postoj neutrality vzhledem k takovým věcem, ale mnoho bratrů to dělá tak, že zaplatí určitým úředníkům a ti jim kartu zajisti. Je takové jednáni správné? Pokud takový bratr skutečně pochoduje, pak uplatňujeme zásadu, že takový bratr udělal kompromis a nemůže mu být nejméně tři roky přidělen úkol služebníka. Ale je tady třeba bratr, který je služebník nebo oblastní služebník, má svou kartu, kterou používal a používá k právním úkonům, ale nepochodoval. Co je v tomto ohledu správné? Je zde mezi bratřími zvykem, že zaplatí určitý obnos a tak si zajisti svou kartu. Mnozí z nich slouží jako oblastní služebníci nebo služebníci sboru. žijí ve lži? Nebo je to jen jedna z části tohoto zkaženého systému věci? Máme to přejit, nebo s tím máme

něco dělat? V této zemi je mnoho podvodů. Policista vás může vytáhnout z auta za nějaký dopravní přestupek a vydělá si na "mordida" neboli na malý čtyřiceticentový úplatek. Každý ví, že na to nemá právo, ale raději mu dávají pět pesos místo toho, aby s ním šli na policejní stanici a tam dostali pokutu padesát pesos. Je to zde zvykem, běžnou praxi. Je to s "pochodovací kartou" stejné? Uvítáme k tomuto Vaši radu.
Sloužíce Jehovovi s Vámi.

To, co jste právě přečetli, je (překlad) kopie dopisu mexického výboru odbočky prezidentu Společnosti, v jehož druhém odstavci je uvedena otázka odbočky ohledně úplatků za falzifikované vojenské dokumenty. (Kopie byla zhotovena z průklepu, který si ponechala odbočka a který na rozdíl od originálu obvykle nebyl podepsán.) Jaká byla odpověď? Od Společnosti přišel dvoustránkový dopis s datem 2. června 1960. Druhá strana se zabývá zmíněnou vojenskou otázkou. Tuto stránku dopisu obsahující rady k uvedeným dotazům mi ukázal odbočkový výbor. (Anglický originál viz Příloha.)

La Torre Del Vigia
Calzada Melchor Ocampo No. 71
México 9, D.E.
Mexico
2. června 1960 (157) Strana dvě
... postup tak, jak je výše uveden, by nebyl nezbytný. Hlavni kámen úrazu, jmenovitě cizoložství muže, by byl odstraněn. Následně bude věc muset být velmi nekompromisně a jasně předložena jak služebníku sboru, tak jeho dceři. Služebník sboru bude muset udělat první krok správným směrem v.zájmu sboru, kterému je svým jednáním kamenem úrazu, a pokud odmítne vyhnat cizoložného zetě, bude dále působit pohoršení sboru, narušovat jeho jednotu a pokoj srdci a myslí. Pokud si nezvolí správný postup, pak musí být z místa služebníka sboru odvolán. Co se týče těch, kteří jsou od vojenského výcviku osvobozeni finanční transakci s příslušnými úředníky, je to součástí toho, co se děje v dalších latinskoamerických zemích, kde bratři skrze nějaké úředníky platí za své uvolněni, aby si udrželi svobodu pro teokratické aktivity. Pokud jsou příslušníci vojenského aparátu ochotni přijmout takové urovnání zaplacením poplatku, pak je to na zodpovědnosti těchto představitelů státu. V takovém případě zaplacené peníze nejdou vojenskému aparátu, ale přivlastňuje si je jedinec, který se takového urovnání ujímá. Pokud to svědomí určitých bratří dovoluje, aby přistoupili na takové urovnáni proto, aby si zachovali svobodu, pak nemáme námitek. Samozřejmě pokud by se svým jednáním dostali do nesnázi, pak je budou muset vzít sami na sebe a nemůžeme jim nijak pomoci. Ale pokud je u vás takové urovnání běžné a uznávají je i

> inspektoři, kteří nezkoumají pravdivost věci, pak lze záležitost pominout pro výhody, které z ni plynou. V případě, že by nastalo vojenské nebezpečí a tito bratři by byli konfrontováni se svými pochodovacími kartami, byli by povinni udělat takové rozhodnuti, s nímž by se penězi již nevyplatili a jejich povaha by byla podrobena zkoušce a oni by v rozhodující zkoušce museli dokázat svou křesťanskou neutralitu.
> Vaši věrni ve službě Království.

Ačkoli dopis odbočky byl adresován prezidentu Knorrovi, odpověď označenou podpisem korporace zřejmě napsal viceprezident Fred Franz, který - jak již bylo dříve řečeno - byl pravidelně povoláván k formulaci zásad tohoto typu. Jazyk je také typický pro viceprezidenta. Výrazy, které tento dopis obsahuje, stojí za povšimnutí. Jistě stojí za to vrátit se zpět a porovnat je s dříve uvedenými výroky členu vedoucího sboru diskutujících o otázce náhradní služby; s výroky, v nichž nebyla opatrná slova ani krasomluva, nýbrž často byly strohé, dokonce útočné. V této odpovědi na dotaz z Mexika je slovo "úplatek nahrazeno poukazem na "finanční transakci", "zaplacení poplatku". Je zdůrazňována skutečnost, že se spíše platí jednotlivci než "vojenskému aparátu" a zjevně se poukazuje na to, že to jaksi vylepšuje mravní charakter "transakce". Dopis hovoří o uspořádání, které je "běžné", a říká, že pokud inspektoři nezkoumají "pravdivost věci", pak to lze "pojmout" pro "výhody, které z ní plynou". Dopis končí zmínkou o zachování bezúhonnosti v případné budoucí "rozhodující zkoušky".

Kdyby se stejné poselství podalo v jazyce členů vedoucího sboru, který bylo možno zaslechnout při zasedáních, na nichž se projednávala náhradní služba, pak věřím, že by vypadalo spíše takto:

> "Úplatky zkorumpovaným úředníkům dávají svědkové Jehovovi i v jiných latinskoamerických zemích. Pokud jsou příslušníci vojenské mašinérie ochotni nechat se podplatit, je to jejich riziko. Přinejmenším nedáváte úplatek samotné vojenské mašinérii - jenom nějakému plukovníkovi nebo jinému důstojníkovi, kterému jde úplatek do kapsy. Pokud svědomí bratrů dovolí udělat "obchod s nějakým úředníkem", který bere, nemáme námitek. Samozřejmě, kdyby byly nějaké potíže, nemohou se na nás obracet o pomoc. Vzhledem k tomu, že to u vás všichni takhle dělají a inspektory falšované dokumenty nezajímají, tak se i vy v kanceláři odbočky můžete dívat jinam. Teprve kdyby přišla válka, bude dost času na starosti o to, jak se k otázce neutrality postavit.
> Vaši věrní ve službě Království"

Nechci být sarkastický a nemyslím si, že by v tom, co jsem napsal, byl sarkasmus. Věřím, že to je přijatelné podání rady, kterou Společnost poskytla mexické odbočkové kanceláři, předložené v realistickém jazyce bez eufemismů - jazyce, který se více podobá jazyku užívanému na zmíněných zasedáních vedoucího sboru. Jeden důvod, proč mne tato

informace tolik šokovala, je ten, že v téže době, kdy dopis od Společnosti uvádí "nemáme námitek", pokud se svědkové v Mexiku rozhodnou "vyplatit se penězi", trávily stovky mladých mužů v Dominikánské republice vzácná léta svého života ve vězení - proto, že odmítli stejný způsob výcviku. Někteří z nich, jako Leon Glass a jeho bratr Enrique, byli za odmítnutí odsouzeni i dvakrát nebo třikrát a až devět let svého mládí protrpěli ve vězení. V těch letech přijeli do Dominikánské republiky i prezident a viceprezident Společnosti a navštívili dokonce vězení, ve kterých byli zadržováni mnozí z těchto mužů. Je pro mne nepochopitelné, jak to, že se vědělo o situaci těchto dominikánských vězňů, a přece se používalo dvojího metru.

Čtyři roky po tom, co byla do Mexika dána tato rada, nastal první výbuch násilných útoků proti Jehovovým svědkům v Malawi (1964) a otázka placení za stranickou průkazku získala na důležitosti. Postoj kanceláře odbočky v Malawi byl takový, že učinit ho tak by znamenalo porušení křesťanské neutrality, byl by to ústupek nehodný ryzího křesťana. Světové ústředí o tomto postoji vědělo. Násilnosti po čase ustaly a znovu vypukly v roce 1967 tak prudce, že tisíce svědků byly ze své země zahnány na útěk. Do světového ústředí přicházely záplavy zpráv o zvyšujícím se počtu hrozných zvěrstev. Jaký účinek to na ně a jejich svědomí mělo s ohledem na postoj přijatý v Mexiku? Svědkové v Malawi byli biti, mučeni, ženy znásilňovány, domovy a pole ničeny, celé rodiny utíkaly do jiných zemí - odhodláni držet se stanoviska organizace, že zaplatit za stranickou průkazku by byl čin morální zrady. V tomtéž čase v Mexiku svědkové podpláceli vojenské úředníky, aby jim vyplnili falešné osvědčení o tom, že splnili svou povinnost vojenské služby, a když zašli do kanceláře odbočky, neřekli její pracovníci, kteří se řídili radami Společnosti, nic, co by jakkoli naznačovalo, že toto jednání není v souladu s požadavky organizace nebo se zásadami Božího slova. Jak to zapůsobilo na ty, kteří měli v organizaci nejvyšší postavení a kteří o tom věděli? Uvažte:

Devět let poté, co mexická odbočka napsala svůj první dopis, napsala druhý dopis s datem 27. srpna 1969, který byl také adresován prezidentu Knorrovi. Tentokrát zdůrazňovali určitou věc, o které se domnívali, že byla přehlížena. Uvedeny jsou třetí a čtvrtá strana materiálu, který mi poskytl výbor odbočky. Podtrhl jsem hlavní body, na které se odbočka zaměřila.

> Otázka. Během červnového setkání odbočky byl projednáván materiál uváděný na stranách 34 a 35 "Pomůcky k odpovídání". Vzhledem k tomu, jakým způsobem se zde řeší vojenská otázka, předložil jsem záležitost několika tamním bratřím, ale protože jsem si myslel, že jsem možná nepamatoval na některé podrobnosti, domníval jsem se, že nejlépe bude napsat a počkat na odpověď. po

prohlédnutí záznamů jsme našli dopis s datem 9. února 1960, čís. 123, ve kterém byla otázka, co dělat, když zde mnozí platili peněžní částky za to, že dostanou právní dokument dávaný těm, kteří jsou v odvodovém věku. Avšak v dotazu nebyla zmínka o tom, že po získání takového dokumentu je jeho majitel v prvních zálohách, a kdyby nastalo nebezpečí, na které uniformovaná armáda nestačí, může být povolán. Ptáme se tedy: Znamená to změnu politiky stanovené v dopisu z 2. června 1960 (157), strana 2, který odpovídal na náš výše zmíněný dopis? Váš dopis říkal toto: "Co se týče těch, kteří jsou od vojenského výcviku osvobozeni finanční transakci s příslušnými úředníky, je to součásti toho, co se děje v dalších latinskoamerických zemích, kde bratři skrze nějaké úředníky platí za své uvolněni, aby si udrželi svobodu pro teokratické aktivity. Pokud jsou příslušníci vojenského aparátu ochotni přijmout takové urovnání zaplacením poplatku, pak je to na zodpovědnost těchto představitelů státu. V takovém případě zaplacené peníze nejdou vojenskému aparátu, ale přivlastňuje si je jedinec, který se takového urovnání ujímá. Pokud to svědomí určitých bratři dovoluje, aby přistoupili na takové urovnáni proto, aby si zachovali svobodu, pak nemáme námitek. Samozřejmě pokud by se svým jednáním dostali do nesnázi, pak je budou muset vzít sami na sebe a nemůžeme jim nijak pomoci. Ale pokud je u vás takové urovnáni běžné a uznávají jej i inspektoři, kteří nezkoumají pravdivost věci, pak lze záležitost pominout pro výhody, které z ni plynou. V případě, že by nastalo vojenské nebezpečí a tito bratři by byli konfrontováni se svými pochodovacími kartami, byli by povinni udělat takové rozhodnuti, s nímž by se penězi již nevyplatili a jejich povaha by byla podrobena zkoušce a oni by v rozhodující zkoušce museli dokázat svou křesťanskou neutralitu." To, co bylo citováno, se dodržuje, ale zdá se tito bratři jsou v prvních zálohách. Samozřejmě, zdá se, že Jehovovo požehnání bylo na jeho služebnících, protože dílo šlo kupředu, ačkoli většina krajských a obvodových služebníků a členů bételské rodiny v posledních letech takto postupovala. Velmi bychom od vás v této věci uvítali informaci, jestli se má něco měnit, nebo ne. Pokud by se provedla změna a postupovalo by se jinak, bratři by nemohli dostat pas, ale vždy by mohli navštěvovat shromážděni v zemi. Pokud by se udělala změna, jaká by byla situace těch, kteří jsou v prvních zálohách? Jak se s tím vypořádat? Očekáváme Vaši odpověď v této věci.

Stavba naši nové budovy postupuje velmi dobře a těšíme se na její dokončeni a užívání k Jehovově chvále a růstu bratři ve shromážděních, která se tam budou konat. Buďte ujištěni mou láskou a přáním všeho nejlepšího.
Váš bratr a spoluslužebník

Odeslaná odpověď z 5. září 1969 nese razítko newyorské korporace, ale značka před datem ukazuje, že byl napsán prezidentem pomocí tajemníka ("A" je značka prezidenta, "AG" je značka jednoho z jeho tajemníků). Uvědomme si, že světové ústředí bylo plně informováno o hrozném utrpení svědků Jehovových v Malawi, které zažili v letech 1964 a 1967 za to, že odmítli zaplatit za stranickou průkazku, kterou jim nutila vláda jejich země, a uvažme odpověď na dotaz mexické odbočky z 5. září 1969:

> Odbočka Mexiko
> Drazí bratři:
> A/AG 5. září 1969
> Dostali jsme Váš dopis z 27. srpna (182), ve kterém se ptáte na bratry registrované v Mexiku, kteří jsou nyní v prvních rezervách. Dopis ze 4. února 1960 (123), který jste citovali, pokrývá celou záležitost. Není co dodat. Pokud by kdy byli povoláni, je zodpovědnost za to, co udělají, na těchto jednotlivcích, teprve tehdy stačí jakkoli jednat. Mezi tím tito bratři, kteří byli registrováni a kteří zaplatili poplatek, jsou svobodni v tom, aby pokračovali ve službě. Ne my dáváme souhlas v této věci, ale je to jejich svědomí, ne naše, které jim umožnilo.jednat způsobem, kterým jednali. Pokud jim svědomí dovoluje udělat to, co udělali, a nedělají přitom nijaké ústupky, pak tu věc jednoduše zastrčte do šuplíku. Není důvod, abyste odpovídali na nějaké otázky nebo to jednotlivcům nějak komentovali ani abyste se pouštěli do nějaké diskuse. Možná jednoho dne budeme stát před problémem, a oni se budou muset rozhodnout, jako o tom hovoří i dopis, a pak to bude na nich, aby se rozhodli. Nemůžeme rozhodovat o životech všech na celém světě. Pokud jim svědomí dovolilo udělat, co udělali, a jsou registrováni v zálohách, pak je to jejich starost, pokud je to znepokojuje. Není to starost kanceláře Společnosti. Společnost vždy říkala, že by lidé měli dodržovat zákon, a pokud jednotlivci udělali, co jste popisovali ve Vašem dopisu, a svědomí je netrápí, pak necháváme záležitost takovou, jaká je. Není důvod, abychom rozhodovali o svědomí jiného člověka, ani abychom se nad záležitosti přeli nebo se pouštěli do kontroverzi. Pokud jednotlivci nedělají ústupky tím, že by se chápali zbraní, a pokud jim to, co dělají, nadále dovoluje překovávat své meče na radlice, pak rozhodnuti spočívá na nich. Pokud by ve svých životech změnili tento postoj, pak je dost času na to, aby dozorci ve sboru zasáhli. A tak nechte věci ve stavu, v jakém jsou od února 1960, bez dalších komentářů.
>
> Nechť je s Vámi Jehovovo bohaté požehnání.
>
> Vaši bratři

To všechno je naprosto neuvěřitelné, protože postoj organizace k příslušnosti k armádě byl vždy stejný jako postoj k členství v "politické" organizaci. V obou případech by kterýkoli svědek, který vstoupil do takové příslušnosti, byl automaticky "oddělen". Přesto dal výbor mexické odbočky nad slunce jasněji najevo, že všichni svědkové, kteří obdrželi vyplněné osvědčení o vojenské službě (prostřednictvím úplatku), jsou nyní zařazeni do prvních záloh armády. Svědkové v Malawi nasazovali životy a zdraví, domovy a zemi, aby dodrželi postoj, který organizace přijala pro jejich zemi. V Mexiku nešlo o žádné takové nebezpečí, a přesto se zde uplatňovala politika nejvyšší shovívavosti. Tam mohli být svědkové příslušníky prvních záloh armády a přece být i krajskými nebo oblastními dozorci a členy bételské rodiny! Zpráva odbočkového výboru to jasně ukazuje (stejně jako to, jak obvyklá byla mezi svědky praxe podplácení, aby získali ono osvědčení).

Zpráva pokračuje slovy:

> Jak bylo ukázáno ve výše zmíněném dopisu z Brooklynu, bratři musí v této věci užívat vlastní svědomí. Nicméně by bylo dobré vyjasnit, že se to v organizaci v Mexiku stalo běžným, že se "cartilla" získává tímto způsobem (placením). Nesnáze způsobené neobdržením "cartilly" jsou nemožnost opustit zemi (což bratři z této země často dělají, když navštěvuji shromážděni ve Spojených státech) nebo menši potíže při obstarávání práce, kdy je tento dokument požadován. Kromě toho mladí muži nemají žádný silný důvod k tomu, aby se pokoušeli tento dokument získat. Ale je tak snadné jej dostat a poradit se s ostatními mladými muži, kteří jej již obdrželi a kteří jim řeknou, jak se to dá udělat, a tak tito mladí ani sami neuvažuji, je-li pro ně správné získat tento dokument výše uvedeným způsobem.

Doslova tisíce svědků v Mexiku znají pravdu tak, jak je popsána. Znají ji všichni členové výboru mexické odbočky. A všichni členové vedoucího sboru svědků Jehovových vědí, jaký názor na věc vyslovilo světové ústředí. Avšak mimo Mexiko má ponětí o napsaném jen velmi málo lidí. Pravděpodobně mezi ně nepatří žádný svědek v Malawi. Dvojí metr si zřetelněji představit nedokážu. Ani si nedovedu představit ještě pokroucenější úvahy, které umožnily postoj zaujatý v Mexiku a v téže době tak horlivou a dogmatickou argumentaci o tom, že přijmout náhradní službu je odsouzeníhodné, protože je "vládou považována za splnění vojenské služby", protože je to "tiché nebo mlčenlivé uznání závazku vůči Césarově válečné mašinérii". Titíž lidé, kteří učinili tato prohlášení na zasedáních vedoucího sboru a kteří trvali na tom, že "nechceme žádné šedé oblasti" a "bratři si potřebují vycvičit své svědomí", přitom věděli, že již

více než dvacet let je mezi svědky Jehovovými v Mexiku běžnou praxí dávat úplatky za osvědčení, které říká, že splnili svou vojenskou službu, praxí, o které světové ústředí oficiálně prohlásilo, že je "na jejich svědomí". Navzdory tomu, někteří členové (a naštěstí to na několika zasedáních byla jen menšina) hájili tradiční postoj označující člověka nálepkou "oddělený" za to, že soudci na otázku o práci v nemocnici dal jednoduchou a pravdivou odpověď, že mu to svědomí dovoluje. Podporovali tuto zásadu a přitom věděli, že v Mexiku muži, kteří jsou staršími, oblastními a krajskými dozorci a pracovníky kanceláře odbočky, podpláceli úředníky, aby dostali vyplněné osvědčení o vojenské službě uvádějící, že nyní jsou v prvních zálohách armády, "válečné mašinérie". Jeden člen vedoucího sboru zastávající tradiční stanovisko citoval člena výboru dánské odbočky Richarda Abrahamsona, který ohledně náhradní služby řekl: "Třesu se hrůzou, když pomyslím, že bychom ponechali tyto mladé muže jejich vlastní volbě." Avšak oficiální rada zaslaná ústředím organizace mexické odbočce byla, že placení úplatku (mladých bratrů) za falzifikovaný dokument, který je staví do prvních záloh, je "...jejich starost, pokud je to znepokojuje. Není to starost kanceláře Společnosti." A dále dopis uvádí: "Není důvod, abychom rozhodovali o svědomí jiného člověka..."

Proč nebylo zaujato stejné stanovisko k těm v Malawi? Vážně pochybuji o tom, že by většina tamních svědků dospěla ke stejnému závěru jako personál odbočkové kanceláře. A stejně je možno pochybovat o tom, že mezi těmi, kteří takové zásadní rozhodnutí učinili, byl jediný malawijský domorodec. Což na těch, kteří mají v organizaci moc, neleží žádná zodpovědnost za rozdílnost daných pokynů, která dosahuje až groteskních rozměrů? Pozoruhodné je, že - pokud se týče zanedbání malawijských úřadů dodržovat principy jejich ústavy - Společnost Strážná věž prohlásila, že "největší zodpovědnost" spočívá na prezidentu Bandovi:

> "Jestli je zná a umožňuje, aby (špatné zacházení se svědky) pokračovalo, pak zajisté jako vedoucí představitel země a Malawijské kongresové strany musí nést zodpovědnost za to, co se děje v jeho zemi a ve jménu jeho strany." "Taktéž členové Parlamentu a strany, kteří buď naváděli mladé lidi k násilí, anebo dělali, že nevidí, co se děje, nemohou ujít zodpovědnosti. Mohou být státní zaměstnanci, policejní důstojníci, právníci a další zodpovědní představitelé, kteří v zájmu bezpečnosti svého postavení přecházejí to, co se děje v Malawi, mlčením, zproštěni zodpovědnosti?

Stejné měřítko, kterým organizace soudí jednání úřadů v Malawi, by určitě mělo být použito také na organizaci. Pokud vedoucí sbor, který nejen věděl, co bylo řečeno o malawijských úřadech a jejich zodpovědnosti, ale také znal stanovisko organizace v Mexiku, opravdu věřil, že postoj vyhlášený bratrům v Malawi je správný, pak by se jistě měl cítit nucen zavrhnout stanovisko přijaté v Mexiku. Aby mohli udržovat nesmlouvavé

stanovisko zaujaté v Malawi, měli by rozhodně být přesvědčeni o správnosti takového stanoviska jako bezpochyby jediného možného postoje opravdového křesťana, postoje, který je pevně založen na Božím slově. Schvalovat jakýmkoli způsobem stanovisko, které zaujali vůči Mexiku, by bylo popřením takového přesvědčení. Kdyby na druhé straně věřili, že stanovisko přijaté v Mexiku, umožňující mužům uplatnit jejich osobní svědomí co se týče obstarání vojenského osvědčení (i ilegálními prostředky), je správné nebo alespoň přijatelné, pak by bratrům v Malawi měli jistě povolit stejné právo uplatňovat svědomí ve věci, ve které nebylo žádné podpláceni, žádná nezákonnost, žádné falzifikování. Jakékoli vyhýbavé stanovisko, "dělání, že nevidí, co se děje", "přecházení mlčením" možná v "zájmu bezpečnosti svého postavení", by znamenalo stejné jednání, jaké ze strany malawijských představitelů odshora až dolů odsoudili.

Co se vlastně říkalo na zasedání vedoucího sboru, na kterém bylo upozorněno na informaci z Mexika? Politika pro Mexiko byla prvotně vyvinuta pouze dvěma muži, ale věděl o tom celý vedoucí sbor. Jakou cítil zodpovědnost a jak reagoval na zřejmou rozdílnost mezi tímto stanoviskem a stanoviskem přijatým v Malawi? Když jsem záležitost uvedl, nebylo od těch, kteří tak energickými a neústupnými slovy argumentovali proti náhradní službě, slyšet ani jediné slovo nesouhlasu nebo morálního pobouření. Nikdo nevolal po nějaké změně stávající politiky v Mexiku navzdory smělému prohlášení proti jen "náznaku" kompromisu. Přestože malawijské svědky zasáhla již třetí a čtvrtá vlna (1972 a 1975), neslyšel jsem žádný výraz ohromení nad rozdílností tamního měřítka a měřítka používaného v Mexiku. Většina členů zjevně měla za to, že mohou přijmout mexickou politiku a mezitím trvat na docela odlišném měřítku pro lidi jinde. A znovu si nemyslím, že záležitost byla jednoduše způsobena lidmi, jednotlivými dotyčnými členy. Dospěl jsem k závěru, že tento náhled je ve skutečnosti typickým výsledkem jakéhokoli mocenského uspořádání, které ke křesťanství přistupuje zákonicky a umožňuje těm, kteří se na něm podílí, vidět dvě měřítka, aniž by cítili výčitky svědomí. Jejich zásluhou cítili bratři v Mexiku nepokoj ve svém svědomí, když se dověděli o hlubokém utrpení malawijských svědků, kteří odmítli zaplatit zákonným způsobem právoplatnou cenu za stranickou průkazku vlády spravující zemi, zatímco oni sami si obstarávali vojenské osvědčení pomocí úplatků. Avšak ti na "vrcholu" takzvané "věže ze slonoviny" jsou, zdá se, podivně neteční k takovým pocitům, necitliví vůči následkům, které lidem způsobují takové dvojí míry. Domnívám se, že toto je také následek systému, což je také jeden z důvodů, proč mne takový systém osobně odpuzuje.

Na sklonku roku 1978 o politice v Mexiku věděli všichni členové vedoucího sboru. Téměř o rok později, v září 1979, se vedoucí sbor vrátil k projednávání otevřené otázky náhradní služby. Tentokrát to způsobil dopis z Polska. Milton Henschel varováním, že náhradní služba by mohla být pastí na indoktrinaci bratrů", naléhavě upozorňoval na nejvyšší "obezřetnost a vyslovoval se ve prospěch praxe mnoha polských svědků, kteří chodí pracovat do uhelných dolů, aby se vyhnuli odvodu. Lloyd Barry opět nabádal, abychom udržovali stanovisko, že svědek "by měl zůstat volný od veškeré vojenské organizace". Ted Jaracz řekl, že "naši bratři budou mít problémy a vzhlížejí k Jehovově organizaci, aby je vedla", že je potřeba se vyhnout rozdílnosti názorů, že bychom bratrům neměli dávat myšlenku, že vedoucí sbor říká "jděte a podvolte se" řádům náhradní služby. Carey Barber vyslovil názor, že "zde není místa pro uplatňování svědomí, to je něco, v čem musíme vytrvat" bez ustupování. Fred Franz řekl, že naše "svědomí musí být vycvičeno Biblí", a znovu prohlásil, že podporuje tradiční stanovisko proti jakémukoli přijímání náhradní služby. Ewart Chitty tou dobou předložil svou rezignaci v souladu s přáním vedoucího sboru a nebyl již jeho členem. Grant Suiter na zasedání nebyl přítomen; oba, on i Chitty, na setkání 15. listopadu 1978 hlasovali pro změnu politiky. Ve vedoucím sboru byli ovšem dva noví členové - Jack Barr (z Anglie) a Martin Poetzinger (z Německa) - a ti byli na zasedání 15. září 1979 přítomni. Když byl konečně představen návrh, rozdělilo se hlasování přesně uprostřed. Osm bylo pro změnu politiky, osm proti ní (včetně dvou nových členů). 3. února 1980 se tento předmět ještě jednou dostal na pořad dne. Tou dobou již uplynul více než rok od mé návštěvy v Mexiku a na další každoroční návštěvě tam byl Albert Schroeder. Členové mexického odbočkového výboru opět vyjádřili své znepokojení nad podplácením za účelem obstarání falzifikovaných dokumentů o vojenské službě a Schroeder po svém návratu vedoucímu sboru vylíčil pokračující stav. Poznámky různých členů během zasedání očividně ukázaly, že dvoutřetinová většina k otázce náhradní služby nebude dosažena na žádné straně, a nebyl ani podán návrh. Věc byla "uložena do šuplíku". Od chvíle, kdy byl v listopadu 1977 obdržen dopis od Michela Webera, staršího v Belgii, až do února 1980 se vedoucí sbor svědků Jehovových pokoušel vyřešit tuto otázku při šesti různých příležitostech - bez úspěchu. Jenže co lidé, které Strážná věž nazývá "řadoví", postižení touto pokračující politikou? Mohou otázku také "uložit do šuplíku"? Naopak, neschopnost vedoucího sboru dosáhnout nepostradatelné dvoutřetinové většiny znamená, že muži svědků Jehovových v kterékoli zemi na světě, kteří jednají podle svého svědomí a přijmou náhradní službu jako řádný požadavek státu, tak mohou učinit jen za cenu toho, že budou posuzováni jako by byli vně organizace, stejně jako vyloučení. To také znamenalo, že

si vedoucí sbor jako celek přeje, aby pokračovala dvacet let stará politika platná v Mexiku, zatímco naprosto odlišná politika v Malawi zůstala beze změn.

DVOJÍ ZÁVAŽÍ

"Dvojí druh závaží je pro Jehovu něčím odporným, a podvodné váhy nejsou dobré. "-Přísloví 20:23 Když se podíváme na ostatní okolnosti panující mezi svědky Jehovovými v Mexiku, možná nám to pomůže porozumět uvažování některých členů vedoucího sboru. Následkem mexické revoluce a z důvodu dlouhé historie katolické církve, která vlastnila obrovské množství půdy a jiného majetku v zemi, mexická ústava až donedávna všem náboženským organizacím zakazovala vlastnit majetek. Církve a církevní vlastnictví zde byly ve skutečnosti pod dozorem státu, který je náboženským organizacím dovoloval používat. Vzhledem k minulému vykořisťování cizím klérem nebyla v Mexiku dovolena činnost žádným zahraničním misionářům nebo duchovním. Co z toho vyplývalo pro organizaci svědků? Administrativa ústředí organizace svědků Jehovových se před mnoha desítkami let rozhodla, že z důvodu existujícího zákona se svědkové Jehovovi v Mexiku nebudou prezentovat jako náboženská, ale jako "kulturní" organizace. Na místě založená korporace, La Torre del Vigía, byla registrována mexickou vládou." A tak svědkové Jehovovi v Mexiku po mnohá desetiletí hovořili ne o tom, že mají náboženská setkání, ale že mají "kulturní" setkání. Na těchto setkáních neměli žádné modlitby ani písně a to platilo také pro větší shromáždění. Když chodili ode dveří ke dveřím, nosili jen literaturu Strážné věže (o které říkali, že jim ji zajišťuje Společnost Strážná věž jako "pomůcku pro jejich kulturní činnost"). Nenosili s sebou Bibli, neboť ta by jejich činnost ztotožnila s činností náboženskou. Skupina svědků v určitém místě nebyla nazývána "sbor", ale "spolek". Nehovořili o křtu, ale o stejné věci mluvili jako o provedení "symbolu". Tato "dvojí řeč" nebyla kvůli tomu, že by žili v nějaké totalitní zemi, která potlačuje svobodu náboženského vyznání. Dělali to z velké části proto, aby se vyhnuli nutnosti dodržet vládní nařízení ohledně vlastnictví majetku náboženskými organizacemi. Ani bychom si neměli myslet, že toto uspořádání započali a rozhodli sami mexičtí svědkové; bylo to uspořádání vypracované a uplatněné světovým ústředím v Brooklynu.

Je zajímavé vedle sebe postavit úmyslné vyloučení modliteb a písní na setkáních svědků v Mexiku s jednáním Společnosti ve Spojených státech, kde byli spíše ochotni bojovat případ od případu až k Nejvyššímu soudu

země, než aby se vzdali určitých činností, jako nabízení literatury ode dveří ke dveřím bez licence a bez registrace na policii, právo užívat aut s tlampači, rozšiřovat literaturu na nárožích a mnoho dalších činností, které ústavní práva poskytují. Organizace nechtěla upustit ani od jediné z těchto věcí. Bojovala za jejich udržení, ačkoli tyto konkrétní činnosti jistě nepatří mezi věci, které dělali raní křesťané v prvním století, a tedy nemohou být počítány mezi prvořadé křesťanské praktiky. Ovšem sborová nebo skupinová modlitba byla prvořadou bohoslužebnou činností na setkáních raných křesťanů a k Božím služebníkům patří od nepaměti. Mexická vláda proti modlitbě při náboženských setkáních nic nenamítala. Avšak svědkům Jehovovým byl dán pokyn, aby říkali, že jejich setkání nejsou náboženská. Jen málo věcí lze považovat za více související s uctíváním Boha, za více duchovní, než modlitbu. Když královský výnos v Persii zakázal na třicet dní modlitbu ke komukoli, vyjma krále, prorok Daniel to považoval za otázku tak důležitou, že porušením výnosu riskoval své postavení, majetek i život sám.

Mám fotokopii registrace z 10. června 1943, ve které ministerstvo zahraničí (Secretaría de Relaciones Exteriores) povoluje registraci La To re del Vigía jako "neziskového občanského sdružení založeného pro šíření vědy, vzdělání a kultury" ("Asociación Civil Fundada para la Dimdgación Cientifica, Educadora y Cultural No Lucrativa"). Je to zřejmě původní registrace a v tom případě je toto uspořádání zavedeno po více než čtyřicet šest let.

Mexická vláda ve skutečnosti projevovala vůči svědkům Jehovovým značnou shovívavost, protože muselo být známo, že jejich vlastní prezentace jako nenáboženské, "kulturní" organizaceje jednoduše vytáčkou. V roce 1970 jsme spolu s mou ženou navštívili mezinárodní shromáždění v Mexico City a byli jsme ubytování u odbočkové kanceláře Společnosti. Prezident Knor tam byl také a během naše ho pobytu naši skupinu provedl po nových budovách mexické odbočky. Během cesty se přímo vyjádřil i k právnímu statutu "kulturní organizace", který se v Mexiku udržoval, a jako hlavní důvod tohoto neobvyklého stavu uvedl skutečnost, že to organizaci umožnilo udržet si kontrolu nad svým majetkem v této zemi.

Avšak ústředí organizace považovalo za vhodné obětovat sborovou modlitbu mezi svědky Jehovovými v celém Mexiku. S jakým prospěchem, jaká "výhoda" z toho vzešla? Tím, že se vzdala sborových modliteb, písní a užívání Bible při svědecké aktivitě, si organizace mohla udržet vlastnictví majetku Společnosti v Mexiku a nakládat s ním bez vládních omezení, kterým se ostatní náboženské společnosti přizpůsobily. Byli ochotni říkat, že jejich organizace není náboženskou organizací, že jejich setkání nejsou náboženská setkání, že jejich svědecká aktivita není náboženskou aktivitou, že křest není náboženský akt - přitom v každé jiné zemi světa svědkové Jehovovi říkali opak. (Další informace viz Příloha.) Vzhledem k tomu, že o tomto uspořádání věděli, klonili se možná někteří členové vedoucího sboru

k akceptování placení úplatků za falešné dokumenty, jako k něčemu, co nepříliš vybočuje z řady celkové politiky svědků Jehovových v této zemi. To možná zčásti vysvětluje, jak mohli tak neoblomně mluvit o tom, že "nesmíme ustupovat" v jiných zemích. Zdá se zřejmé, že v myslích mnoha členů se nejedná o otázku dvou měřítek. V jejich myslích je jen jediné: Dělat všechno, o čem organizace rozhodne a co schválí. Organizace učinila rozhodnutí ohledně Mexika a tamní praxe podplácení a nechala to na svědomí jednotlivců a tak je to přijatelné a člověk může dát úplatek za vojenské osvědčení a přitom může být využíván nejzodpovědnějším způsobem, aniž by na straně těch, kteří řídí tamní práci, bylo potřeba zvláštních starostí před Bohem. Opačně organizace rozhodla vzhledem k náhradní službě (jako též rozhodla, pokud jde o situaci v Malawi), a tak každý člověk, který nedodrží takové rozhodnutí, není hoden ve sboru zastávat jakékoli postavení a ve skutečnosti je narušitelem bezúhonnosti před Bohem.

Nemohl jsem pochopit, jak mohou křesťané přijmout takový názor, a dodnes tomu nerozumím. Mělo to za následek, že mi všechno to smělé, téměř křiklavé volání po "zachování čistoty od světa" znělo jako prázdná slova, pouhá rétorika, působivý jazyk, který neodpovídá skutečnosti. Tváří v tvář skutečnostem, které byly hovořícím i naslouchajícím členům dobře známé, jsem nemohl najít souvislost s argumentací, která umožnila použití takových výrazů. Žil jsem v zemích Latinské Ameriky téměř dvacet let a žádné úplatky jsem neplatil. Ovšem dobře vím, že jsou některá místa, nejen v Latinské Americe, ale na všech částech zeměkoule, kde - ačkoli je zákon na vaší straně a vše je dokonale legitimní -je téměř nemožné získat určité věci bez zaplacení úředníkovi, který na to nemá právo. Není těžké pochopit, že člověk postavený do takové situace se na to může dívat jako na formu vydírání. Dokonce výběrčí daní a vojáci mohli v biblických dobách vyžadovat víc, než se patřilo, a takto vydírat. Nezdá se mi správné odsuzovat lidi, kteří se cítili být donuceni podrobit se takovému vydírání. A víc než to, netroufám si soudit ty v Mexiku; kteří neměli zákon na své straně, jednali proti zákonu, kteří se nepodrobili vydírání, ale místo toho se sami úmyslně domáhali nezákonného jednání úředníka prostřednictvím nabídnutí peněz, aby dostali falzifikovaný, ilegální dokument. To není to, co mě na celé záležitosti tolik šokovalo nebo dokonce vyděsilo.

Je to spíše způsob, jakým nejvýše postavení mužové umožnili, aby domnělé "organizační zájmy" byly počítány za mnohem důležitější ve srovnání se zájmy obyčejných lidí - lidí s dětmi a domovy a prací, jednotlivců, z nichž mnozí prokazují, že jsou každým kouskem ve své oddanosti Bohu stejně svědomití jako kdokoli z mužů, kteří zasedají jako

soud, aby rozhodovali, co patří a co nepatří do oblasti vyhrazené jejich svědomí.

Jsou to muži u moci, kteří si sami udělili právo mít rozdílné názory, ale kteří od všech ostatních vyžadují jednotnost;

jsou to muži, kteří nedůvěřují ostatním v jejich užívání křesťanské svobody svědomí, ale kteří od ostatních očekávají, že budou bezvýhradně důvěřovat jim a jejich rozhodnutím, zatímco oni sami sobě poskytli právo užívat své svědomí, aby přehlíželi nezákonné manévrování a zřetelné zkreslování skutečnosti.

Jsou to muži u moci, kteří proto, že změna v jednom hlasu zmenšuje většinu z 66,6 % na 62,5 %, jsou ochotni připustit, aby se v platnosti udržovala zásada, která pro jiné může mít za následek věznění, celé měsíce dlouhé odloučení od rodiny a domova, dokonce několikaleté vězení, a přitom těmto lidem není jasný biblický podklad této zásady, kterou mají dodržovat, a v některých případech navíc věří, že tato zásada není správná.

Jsou to muži u moci, kteří mohou zavést politiku, která vyvolává to, že obyčejní lidé, muži, ženy a děti, stojí před ztrátou domovů a země, bitím, mučením, znásilněním a smrtí kvůli odmítnutí zaplatit legální poplatek za průkazku organizace, která je podle všeho vedoucí silou v jejich zemi. A mezitím mužům v jiné zemi říkají, že je přijatelné, když podplatí vojenské úředníky pro kartu, která lživě říká, že splnili svou vojenskou službu a jsou v prvních zálohách armády.

Toto všechno jsem shledal šokující. A jakkoli mohou být mnozí sebeupřímnější, dosud mě to děsí. Osobně nedovedu pochopit, jak mohou dospělí muži nevidět takovou rozporuplnost v tom všem, jak je to může neodpuzovat, jak mohou nebýt hluboce pohnuti účinky toho všeho na lidské životy. Nakonec mě to jednoduše přesvědčilo, že "věrnost organizaci" může lidi vést k neuvěřitelným závěrům, dovolit jim odůvodnit i nejhrubší nespravedlnost, zbavit je zvláštního pohnutí nad jakýmkoli utrpením, které může být způsobeno jejich zásadami. Znecitlivující účinek, který může věrnost organizaci působit, je samozřejmě dobře doložen a po staletí se znovu a znovu projevoval jak v náboženské, tak v politické historii, jako v krajních případech inkvizice a během nacistického režimu. Ale stále to může působit nepříjemným dojmem, když to člověk vidí v těsné blízkosti v oblastech, kde by to nikdy nečekal. To mému rozumu mocně objasňuje důvod, proč Bůh nikdy neměl v úmyslu, aby lidé nad svými bližními uplatňovali takovou nepřiměřenou moc.

Kapitola SEDMÁ

PŘEDPOVĚDI A OPOVÁŽLIVOST

> ***"Když prorok mluví ve jménu Jehovy a slovo nenastane ani se neuskuteční, je to slovo, které Jehova nemluvil. Prorok je mluvil s opovážlivostí. Nezalekneš se ho." - 5. Mojžíšova 18:22***

Když budeme mluvit o postojích k zaslíbenému návratu Ježíše Krista, bude jistě přijatelnější dychtivost nežli apatie. Prvotní křesťané jistě nebyli apatičtí k budoucím událostem, v něž doufali.

Nedávno jsem sledoval televizní vysílání, v němž zástupce pro veřejné vztahy kanceláře kanadské odbočky svědků Jehovových, Walter Graham, odpovídal na otázky o selhání předpovědí týkajících se Kristova návratu. Řekl, že jestliže by na svědcích Jehovových měla být nalezena v tomto ohledu jakákoli chyba, pak to bylo jen následkem "našeho nadšení po ospravedlnění Božího jména a spatření jeho Královské vlády na zemi".

Většina lidí bude, domnívám se, souhlasit, že je jen lidské dělat chyby tím, že se něco řekne bez přemýšlení, takže přání nebo snad silná touha a nadšení převládne nad úsudkem, což vede k unáhleným závěrům. Každý z nás to někdy udělal. Kdyby toto bylo všechno, oč se jedná, pak by se o to jistě nikdo více nezajímal. Osobně však nevěřím, že to je všechno. Kořeny jsou hlouběji a to, co z nich vyrůstá, má daleko větší význam než nějaká obvyklá, náhodná chyba, které se všichni občas dopustíme. Především je tomu tak pro způsob, jakým tyto předpovědi ovlivnily nejdůležitější životní zájmy lidí.

Skutečností, kterou nelze brát na lehkou váhu, je, že vedoucí sbor vidí svědky Jehovovy, přinejmenším ty ze "třídy pomazaných" (k níž všichni členové vedoucího sboru patří), v roli "proroka", jemuž je tato obrovská odpovědnost dána Bohem. V tomto smyslu přinesla Strážná věž z 1. dubna 1972 na straně 197 článek nazvaný "Poznají, že prorok byl mezi nimi". Článek nastolil otázku, zda má Jehova Bůh v současné době proroka ,aby pomohl lidem, "aby je varoval před nebezpečím a ukázal věci, které mají přijít". Odpověď byla ano, zapsané ukazuje, že existuje takový prorok.

POZNÁNÍ "PROROKA"

Tyto otázky mohou být zodpovězeny kladně. Kdo je tento prorok?

Tento "prorok" nebyl jeden muž, ale skupina mužů a žen. Byla to malá skupina

následovníků Ježíše Krista, známá toho času jako Mezinárodní badatelé Bible. Dnes jsou známi jako Jehovovi křesťanští svědkové. Stále ohlašují varování a připojily se k nim a ve svěřeném díle jim pomáhají stovky tisíců osob, které s vírou uslyšely jejich poselství.
Samozřejmě je snadné říci, že tato skupina působí jako "prorok" Boží. Jiná věc je to dokázat. To je možno udělat
jediným způsobem, kritickým zhodnocením zapsaného. Co to ukazuje?

Stojí za to "zapsané" prozkoumat. To, že odhalíme omyly, potvrdí i vedení organizace. Jednou ráno v roce 1980, když v brooklynském domově bétel sloužil jako vedoucí diskuse nad denním textem, vyprávěl prezident Společnosti Fred Franz rodině ústředí obšírně své vzpomínky na očekávání týkající se roku 1925, který byl předpovězen jako čas plného projevení se Kristovy tisícileté vlády. Citoval Soudce Rutherforda, který prý později o svých vlastních předpovědích řekl: "Vím, udělal sem ze sebe osla." Organizace však nakládá s těmito chybami pouze jako s důkazy lidské nedokonalosti a také jako s důkazy velké touhy a nadšení vidět splnění Božích slibů.

Věřím, že "zapsané" ukazuje více než toto. Jedna věc je totiž, když člověk sám ze sebe "osla" udělá, protože očekává, že se něco stane. Něco jiného však je, když naléhá na jiné, aby sdíleli jeho názory, když je kritizuje, pokud to nedělají, nebo když dokonce zpochybňuje jejich víru nebo napadá jejich pohnutky, jestliže věci nevidí stejně jako on.

Tento Rutherfordův výrok je citován ve Strážné věži z 1. října 1984 na str. 24.

Ještě mnohem vážnější to však je pro organizaci, která tak jedná, a přitom se představuje jako ustanovený Boží mluvčí pro celé lidstvo - a dělá to ne několik dnů nebo měsíců, ale celé roky a dokonce desítky let, opakovaně, v celosvětovém měřítku. Odpovědnosti za výsledky se jistě nelze jednoduše zbavit výrokem: Vždyť nikdo není dokonalý." Nikdo není dokonalý, ale každý z nás nese odpovědnost za to, co dělá. A to platí zvláště tehdy, když naše činy dramaticky ovlivňují něco tak důležitého, jako je vztah jiných lidí k Bohu. Neméně vážné je to tehdy, když má skupina lidí na předpovědi vztahující se k určitému datu rozdílné názory, avšak navenek u svých stoupenců budí zdání jednoty, aby je povzbudila v neochvějné víře v tyto předpovědi. Myslím, že mým zkušenostem s vedoucím sborem musím připsat k dobru, že jsem také tyto věci mohl pochopit. Během prvních zhruba dvaceti let mého aktivního spojení se svědky Jehovovými jsem měl nanejvýš mlhavé představy o nějakých selháních minulých předpovědí a jednoduše jsem jim nepřikládal větší význam. Nezajímal jsem se o

literaturu napadající z tohoto hlediska naše učení. Od konce padesátých let se i jisté publikace Společnosti, jako např. Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí (o historii organizace) a Společností sponzorovaná kniha víra na pochodu, o těchto selháních zmiňovaly, ovšem způsobem, jako by měly jen zanedbatelné důsledky, a já sám jsem je viděl ve stejném světle. Trvalo mi to až do konce sedmdesátých let, než jsem zjistil, jak daleko tato věc zašla. Tehdy jsem se o tom nedověděl z četby tzv. "opoziční literatury", ale ze samotných publikací Strážné věže a od aktivních, vážených svědků, včetně spolučlenů vedoucího sboru svědků Jehovových.

Rok 1914 je stěžejním datem, na němž spočívá hlavní část doktrinální a mocenské struktury svědků Jehovových. Dnes svědkové Jehovovi ve spojitosti s tímto datem věří, že:

> V roce 1914 nastala lidskému zraku neviditelná "přítomnost" Ježíše Krista, začal čas soudu pro všechny k němu se veřejně hlásící následovníky a pro svět. V roce 1914 začal Ježíš Kristus aktivně vládnout nad celým světem, jeho království začalo oficiálně přebírat moc. Rok 1914 označuje začátek "posledních dnů" nebo "času konce", který byl předpovězen biblickým proroctvím. Generace lidí žijících v roce 1914 a majících již tehdy schopnost porozumět tomu, co viděli, má být "generací, která nepomine, dokud se všechny věci nesplní", včetně zničení existujícího systému věcí. Tři a půl roku po roce 1914 (v roce 1918) začalo vzkříšení křesťanů spících ve smrti, od apoštolů k dnešku. Asi ve stejném čase (v roce 1918) tehdy žijící skuteční následovnici Krista vešli do duchovního zajetí velkého Babylonu a byli z něj osvobozeni následujícího roku 1919, kdy je Kristus potvrdil jako "věrného a rozvážného otroka", jako své schválené zastupitelstvo pro řízení jeho díla a péči o jeho zájmy na zemi, jako jeho jediný kanál zprostředkující vedení a osvícení pro jeho služebníky na celém světě. Od toho času pokračuje konečná "sklizeň", v níž budou lidé rozděleni do dvou tříd: na "ovce a kozly", na předurčené k záchraně, nebo k záhubě.

Oslabení víry ve význam základního data 1914 by oslabilo celou (výše popsanou) doktrinální nadstavbu, která na něm stojí. To by také oslabilo nárok na zvláštní pravomoce pro ty, kteří jako oficiální mluvčí skupina jednají za třídu "věrného a rozvážného otroka".

Odstranit toto datum, které má takový význam, by mohlo znamenat skutečný kolaps celé doktrinální a mocenské stavby, která je na něm založena. Natolik je rozhodující. Avšak málo svědků Jehovových dnes ví, že po téměř půl století - od roku 1879 do konce dvacátých let našeho století - byly časy proroctví uváděné v časopisu Strážná věž a v příbuzných publikacích naprosto odlišné od právě uvedených článků víry. Až do nedávné doby jsem si to neuvědomoval. Pak jsem zjistil, že po dobu téměř padesáti let "kanál" Strážné věže přiřazoval všem výše uvedeným událostem jiná data a že to bylo jen selhání všech původních očekávání

ohledně roku 1914, které vedlo k uvedení nových dat, v nichž by se proroctví měla vyplnit.

Jak jsem se již zmínil v jedné z předešlých kapitol, výzkum, který jsem musel dělat ve spojitosti s knihou Pomůcka k porozuměni Bible, mi jasně ukázal, že datum, které Společnost spojuje se zničením Jeruzaléma Babylonem, rok 607 před Kristem, je v naprostém rozporu se všemi známými historickými důkazy. Stále jsem však tomuto datu důvěřoval, i když jsem cítil, že Písmem podloženo není. Bez roku 607 př. Kr. by bylo rozhodující datum, rok 1914, zpochybněno. Přijal jsem názor, že historické důkazy jsou patrně chybné, a argumentoval jsem tímto způsobem v knize Pomůcka.

Potom, v roce 1977, poslal ze Švédska jeden svědek Jehovův jménem Carl Olof Jonsson do brooklynského ústředí rozsáhlou a objemnou výzkumnou práci, kterou sepsal na téma biblická chronologie a chronologické spekulace. Jonsson byl starším a byl to více než dvacet let aktivní svědek Jehovův. Protože jsem sám měl zkušenosti s výzkumem chronologie, byl jsem velmi překvapen, jak hluboko do věci pronikl, a také tím, jak úplné a průkazné jeho dílo bylo. V podstatě usiloval o to, aby se vedoucí sbor zaměřil na slabiny chronologických výpočtů Společnosti, které vedou k roku 1914 jako ke konečnému bodu "časů pohanů", o kterých se zmiňuje Ježíš ve 21. kapitole Lukáše, verši 24 (v překladu Nového světa jsou nazvány "ustanovené časy národů").

Krátce řečeno, rok 1914 je odvozen následujícím postupem: Ve čtvrté kapitole Danielova proroctví se vyskytuje výraz "sedm časů", který je zde použit na babylonského krále Nebukadnesara a popisuje období sedmi let šílenství, které král prožije. Společnost učí, že těchto "sedm časů".je prorocky cosi více, jmenovitě doba sahající od pádu Jeruzaléma (datovaného Společností do roku 607 př. Kr.) do konce "časů pohanů", a vysvětluje, že to znamená dobu, během níž pohanské národy "nepřetržitě" panují nad celou zemí. Těch "sedm časů" se vykládá jako sedm let, z nichž každý má 360 dní. Sedm násobeno 360 dává 2 520 dní. Avšak do souvislosti se dávají i jiná proroctví, která užívají výrazu "den za rok". Využitím tohoto vzorce se 2 520 dní stává 2 520 roky, které plynou od roku 607 př. Kr. do roku 1914 po Kristu. Jak již bylo dříve zmíněno, současná učení Společnosti o začátku Kristovy královské vlády, o "posledních dnech", o začátku vzkříšení a o událostech s tím spojených jsou všechna provázána s tímto výpočtem. Pouze nemnozí svědkové jsou schopni vysvětlit tuto spletitou kalkulaci a kombinaci zapojených textů, ale výsledek tohoto postupu a výpočtu přijímají.

Většina svědků Jehovových chápe, že vysvětlení vedoucí k roku 1914 je více nebo méně jedinečné pro jejich organizaci, a ví, že bylo původně zveřejněno prvním prezidentem Společnosti, pastorem Russellem. Na vnitřní straně desek knihy *Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí*, kterou Společnost vydala, jsou tato tvrzení:

> "1870 Charles Taze Russell začíná svá studia Bible s malou skupinou příznivců"
> "1877 Je vydána kniha "Tři světy" (Three Worlds), aby označila datum 1914 jako konec "časů pohanů".
>
> **Daniel 4:17, 23-33; 4. Mojžíšova 14:34; Ezechiel 4:6**

Poznámky zde i celá kniha působí dojmem, že právě kniha "Tři světy" (kterou Russel pouze financoval) byla první publikací, která obsahovala toto učení o roku 1914. Právě to jsem si myslel do té doby, než do světového ústředí přišel zmíněný materiál od švédského staršího. Pak jsem si uvědomil, kolik skutečností bylo v publikacích Společnosti ignorováno nebo záměrně přehlédnuto. Jonsson jako první vysledoval dlouhou historii chronologických spekulací. Ukázal, že svévolné používání vzorce "rok za den" na různá časová období v Bibli původně praktikovali židovští rabíni již v prvním století po Kristu. V 9. století po Kr. začala "skupina židovských rabínů" počítat a předpovídat za použití tohoto vzorce den = rok ve spojitosti s časovými etapami 1 290, 1 335 a 2 300 dní, nacházejícími se v Danielově proroctví, a v každém případě aplikovala své výsledky na čas, v němž se měl objevit Mesiáš.ř Mezi vyznávajícími křesťany se tato praxe poprvé objevuje ve 12. stol. počínaje římskokatolickým opatem Joachimem z Floris. Nejenom dny nacházející se v Danielově proroctví, ale také období 1 260 dnů uvedené ve Zjevení, jedenácté kapitole, třetím verši a dvanácté kapitole, šestém verši, byly nyní interpretovány využitím metody "rok za den". Postupem času dospěli různí vykladači k pozoruhodné posloupnosti dat. Jejich předpovědi zahrnovaly rok 1260, pak 1360 a později,různá data v 16. století. Vždy bylo nutné udělat změnu a nový výklad poté, co jedno datum za druhým uplynulo, aniž by se cokoli z předpovězeného stalo.

V roce 1796 předpověděl George Bell, píšící pro Londýnský magazín, pád "Antikrista" (podle jeho názoru papeže). To se mělo stát v roce "1797 nebo 1813". Jeho předpověď byla založena na 1 260 dnech, ale stavěla na jiném počátečním bodu než předpovědi jiných vykladačů (někteří začínali své výpočty od narození Krista, jiní od pádu Jeruzaléma, jiní od vzniku katolické církve). Svou předpověď napsal během Francouzské revoluce. Nedlouho poté se stala šokující událost - papež byl zajat francouzskými

vojsky a byl přinucen odejít do exilu. Mnozí to vzali jako nejzřetelnější vyplnění biblických proroctví a rok 1798 jimi byl přijat jako konec 1 260 prorockých dnů. Od toho byl pak odvozen názor, že následující rok, 1799, označuje začátek "posledních dnů".

Daniel 8:14; 1?:11, 1?. Celý text výzkumu Carla Olofa Jonssona byl vydán pod názvem The Gentile Times Reconsidered (Hart Publishers, Lethbridge, 1983; 2. vydáni Conunentary Press, 1986).

Další společenské otřesy v Evropě spustily záplavy nových předpovědí. Mezi těmi, kdo předpovídali, byl v Anglii muž jménem John Aquila Brown. Na začátku 19. století publikoval vysvětlení 2 300 dnů z Danielova proroctví, kapitoly dvanácté, a ukázal, že tyto skončí v roce 1844. Tento výklad si též osvojil americký průkopník adventistického hnutí (hnutí vyznavačů druhého příchodu), William Miller. Uvidíme, jakou úlohu tyto výpočty později sehrály v historii svědků Jehovových. Ovšem John Aquila Brown vytvořil i další vysvětlení, které je těsně spjato s rokem 1914, jenž vystupuje ve víře svědků Jehovových. Jak to? Je dokazatelné, že Brown byl opravdovým původcem výkladu "sedmi časů" ze čtvrté kapitoly Danielovy, původcem výkladu, který za použití vzorce den = rok vede k 2 520 rokům. Brown tento výklad poprvé publikoval v roce 1823 a jeho metoda převedla "sedm časů" na 2 520 roků naprosto stejným způsobem, jako to můžeme vidět dnes v publikacích Strážné věže. To bylo dvacet devět let před tím, než se narodil Charles Taze Russell, čtyřicet sedm let před tím, než začal se svou skupinou studovat Bibli, a více než půl století před tím, než se objevila kniha "Tři světy". O tom jsem před přečtením materiálu poslaného Společnosti ze Švédska vůbec nevěděl. Avšak John Aquila Brown započal svou 2 520letou etapu v roce 604 př. Kr., a proto končila v roce 1917. Brown předpověděl, že potom bude "dosažena plná sláva království Izraele".

Kde má potom svůj původ zdůrazňování data roku 1914? Po selhání očekávání okolo roku 1844 se rozštěpily různé skupiny adventistů a stanovily nová data pro Kristův příchod. Jednu z těchto skupin zformoval N. H. Barbour z Rochesteru, stát New York. Barbour studoval práce Johna Aquily Browna, přijal mnohá jeho vysvětlení, ale změnil výchozí bod 2 520 let na rok 606 př. Kr. a přišel s konečným rokem 1914 po Kr. (Ve skutečnosti to byla chyba ve výpočtu, protože tak by to bylo pouze 2 519 let.) V roce 1873 začal Barbour vydávat pro své příznivce druhého příchodu časopis nazvaný nejdříve Půlnoční pláč (The Midnight Cry) a později Posel jitra (Herald of the Morning). Na další stránce je kopie titulní strany Půlnočního pláče z července roku 1878, tedy jeden rok před

vydáním prvního čísla časopisu Strážná věž. Všimněte si výroku v pravém dolním rohu: ",Times of Gentiles` end in 1914" - "časy pohanů končí v roce 1914". Tato kopie byla pořízena z té, která - ačkoli není dostupná pro všeobecné užití - leží v archivu brooklynského ústředí. To, že tam tato kopie existuje, ukazuje, že někteří lidé z ústředí museli vědět, že časopis Strážná věž jednoznačně nebyl prvním časopisem, který zveřejnil a obhajoval rok 1914 jako datum konce časů pohanů. Toto učení bylo skutečně přejato z adventistické publikace N. H. Barboura. Lze si také povšimnout, že v té době, v červenci 1878, se stal C. T. Russell "zástupcem vydavatele" adventistického časopisu Posel Jitra. Russell sám vysvětluje, jak se spojil s N. H. Barbourem a jak dospěl k přijetí Barbourovy chronologie, z níž většinu včetně výkladu "sedmi časů" z Danielovy čtvrté kapitoly přejal naopak Barbour od Johna Aquily Browna. Russellovo vysvětlení bylo publikováno ve Strážné věži z 15. července 1906.

> Bylo to asi v lednu 1876 kdy se má pozornost zaměřila na problematiku prorockého času, protože se to vztahuje k těmto učením i nadějím. Stalo se to asi tak: Obdržel jsem list nazvaný Herald of the morning, který mi poslal jeho vydavatel, pan N. H. Barbour Když jsem jej otevřel, okamžitě jsem ho podle obrázku na obálce ztotožnil s adventismem a se zvědavostí jsem jej zkoumal, abych se dověděl, jaký další termín zničení světa uvedou. Ale posuďte mé překvapení a uspokojení, když jsem z jeho obsahu zjistil, že vydavatel se začal otevřenýma očima dívat na věci, které po několik let těší naše srdce zde v Allegheny - na to, že účelem návratu našeho Pána není zničit, ale požehnat všem rodinám na zemi a že jeho příchod má být jako příchod zloděje ne však v těle ale jako duchovní bytosti neviditelné člověku: a že shromažďování jeho církve a oddělování "pšenice" od "koukolu" bude probíhat na konci tohoto věku bez toho, že by si to svět uvědomoval. Zaradoval jsem se, když jsem našel jiné, kteří docházejí ke stejně vyspělému názoru, byl jsem však naplněn úžasem, když jsem objevil velmi obezřetné prohlášení, že vydavatel věří proroctvím ukazujícím že Pán je již ve světě přítomen (neviděny a neviditelný) a že žňové práce, sklizeň pšenice, už probíhají - a že tento názor je zaručen časový mi proroctvími. o kterých ještě před několika měsíci předpokládal že selhala. Zde je nová myšlenka: Mohlo by to být, že časová proroctví, kterými jsem tak dlouho opovrhoval proto jak je adventisté nesprávně užívali. měla ve skutečnosti ukazovat kdyby Pán měl byt neviditelně přítomen. aby ustanovil své království - věc, která, jak jsem jasně viděl, nemohla být známa jiným způsobem? Zdálo se, že je to přinejmenším rozumné, velmi rozumné, očekávat, že Pán bude o této věci informovat svůj lid, zejména proto, že slíbil, že věrni nebudou ponecháni v temnotě se světem a že, ačkoli ten den Pána měl přijít na všechny ostatní jako zloděj v noci (nepozorovaně, nevědomky), nebude tomu tak pro bdící, opravdové svaté. - 1. Tes. 5:4. Vzpomněl jsem si na některé argumenty. použité přítelem Jonasem Wendellem a jinými adventisty. které dokazovaly že v roce 1873 budeme svědky zničení světa atd. - na chronologii světa, ukazující že šest tisíc let od Adama skončilo na začátku roku 1873 - a na jiné argumenty odvozené z Písma a považované za souhlasné. Což mohly tyto časové argumenty, které jsem opomíjel jako nehodné pozornosti, skutečně obsahovat důležitou pravdu, kterou oni špatně použili?

všimněte si, že až do tohoto bodu Russell prohlašuje, že nebral žádný zřetel na časová proroctví a že jimi ve skutečnosti "opovrhoval". Co však nyní udělal?

> Dychtiv odkudkoli se dovědět vše, co Bůh učí, okamžitě jsem napsal panu Barbourovi, abych jej informoval o svém souhlasu v jiných bodech a zvláště jsem chtěl vědět, proč a podle jakých biblických důkazů datuje Kristovu přítomnost a že všechny evangelia od podzimu roku 1874. Odpověď ukázala že má domněnka byla správná totiž že *časové argumenty*, chronologie atd., byly tytéž které užívali vyznavači druhého příchodu v roce 1873, a vysvětlovala, jak pan Barbour a pan J. H. Paton z Michiganu, jeho spolupracovník, byli až do té doby řádnými adventisty; a že když datum 1874 přešlo bez toho, že by byl svět zničen, a bez toho, že by viděli Krista v těle, byli na nějakou dobu zaraženi. Prověřovali časová proroctví, která zdánlivě minula bez vyplnění, a nebyli s to najít žádnou chybu a chtěli vědět, zda nebyl čas správný, ale jejich očekávání chybná - zda vyhlídky na obnovení a požehnání světa, které jsem sám s jinými učil neměly být tím co očekávat. Zdá se, že nedlouho po jejich zklamání v roce 1874, zaznamenal čtenář *Herald of the Morning,* který měl kopii *Diaglott* něco zvláštního, že v Matouši 24:27, 37, 39 je slovo v naší obecné verzi převáděné jako příchod překládané jako přítomnost. Toto byla ta stopa a po ní byli vedeni skrze prorocky čas ke správným názorům na účel a způsob Pánova návratu. Já jsem byl naopak veden nejprve ke správným názorům na účel a způsob druhého příchodu našeho Pána a potom ke zkoumání času pro tyto věci, ukázané v Božím slově. Takto vede Bůh své děti často z různých výchozích bodů pravdy; ovšem tam, kde je opravdové a důvěřivé srdce, tam musí výsledek svést všechny takové dohromady.
>
> Ale neexistovaly žádné knihy ani publikace, které by předkládaly časová proroctví tak, jak jim bylo porozuměno, a proto jsem panu Barbourovi zaplatil cestovní výdaje, aby mne přijel navštívit do Filadelfie (kde jsem v létě 1876 pracoval), aby mi úplně a biblicky ukázal, pokud by mohl, že proroctví označovala rok 1874 jako datum kdy začaly Pánova přítomnost i "žeň". Přijel a důkazy mě uspokojily. Protože jsem člověk pozitivního přesvědčení a plně Bohu oddaný, hned jsem viděl, že tyto zvláštní časy, v nichž žijeme, kladou důležité požadavky na naše povinnosti a práci jako Kristových učedníků; že jsouce v čase žně, měli bychom sklízet; a že současná pravda je srpem, který má Pán na to, abychom jím žali a sklízeli všude mezi jeho dětmi.

A tak návštěva adventisty N. I. Barboura změnila Russellovo mínění o časových proroctvích. Russell se stal zástupcem vydavatele Barbourova časopisu Posel Jitra. Od té doby jsou časová proroctví nápadným rysem Russellových písemností a časopisu Strážná věž, který brzy založil.

Výklad "sedmi časů" i rok 1914, kterého se Russell chopil, to vše bylo spjato s datem 1874, které za prvořadě důležité považoval již Barbour a jeho příznivci (rok 1914 byl dosud vzdálen několik desítek let, zatímco rok 1874 právě minul). Věřili, že rok 1874 označoval konec 6 000 let lidské historie a v tomto roce očekávali návrat Krista. Když tento rok pominul, cítili rozčarování. Jak ukazuje dříve citovaný materiál, B. W. Keith, přispěvatel do Barbourova adventistického časopisu, později poznamenal,

že jistý překlad Nového zákona, The Emphatic Diaglott, užil v textu vztahujícím se na Kristův druhý příchod slovo "přítomnost" na místo "příchod". Keith předložil Barbourovi tu myšlenku, že se Kristus v roce 1874 vskutku vrátil, ale neviditelně, a že Kristus je nyní neviditelně "přítomen" a provádí soud.

Proti "neviditelné přítomnosti" je velmi obtížné argumentovat nebo ji vyvracet. Je to něco, jako když vám přítel řekne, že ví, že ho neviditelně navštěvuje mrtvý rodič a utěšuje jej, a vy se pak vašemu příteli pokoušíte dokázat, že tak to skutečně není. Toto pojetí "neviditelné přítomnosti" tak umožnilo těmto adventistům sdruženým kolem Barboura říci, že koneckonců měli "správné datum (1874), ale že v této době očekávali špatné věci". Toto vysvětlení Russell tak přijal a osvojil si ho.

> **Bylo to po schůzce s Barbourem, kdy Russell napsal článek pro The Bible Examiner, publikovaný George Stotrsem, dalším adventistou, v němž Russell vyhlásil rok 1914, ke kterému do spěl Barbour. Podobně jako v názvech mnohých adventistických časopisů, také časopis, který začal vydávat Russell, obsahoval v názvu slovo "hlasatel" ("herald") - Siónská strážná věž a hlasatel Kristovy přítomnosti (o které věřil, že začala v roce 1874). Dříve citovaná Strážná věž z 15. července 1906, ukazuje, že předložili právě tento argument.**

Dnes více než čtyři miliony svědků Jehovových věří a učí, že Kristova neviditelná přítomnost začala v roce 1914. Velmi málo si jich uvědomuje, že po dobu téměř padesáti let Společnost Strážná věž ve své roli proroka oznamovala a hlásala, že taková neviditelná přítomnost začala v roce 1874. Svědkové Jehovovi to učili ještě v roce 1929, patnáct let po roce 1914.)

Svědkové Jehovovi dnes věří, že Kristus svou královskou vládu oficiálně započal v roce 1914. Strážná věž po desítky let učila, že se to událo v roce 1878.

Svědkové Jehovovi dnes věří, že "poslední dny" a "čas konce" také začaly v roce 1914. Časopis Strážná věž učil téměř půl století, že "poslední dny" začaly v roce 1799 (podle výkladu přijatého od George Bella, který publikoval v roce 1796).

Dnes věří, že vzkříšení pomazaných křesťanů, kteří zemřeli od dob Kristových, se začalo uskutečňovat v roce 1918. Více než 40 let učila Strážná věž, že to začalo v roce 1881.

Jejich současná víra je, že počínaje rokem 1914, po něm, a zvláště od roku 1919 probíhá velká "žeň", která má vyvrcholit zničením současného systému a všech těch, kteří nereagují na jejich zvěstovatelskou činnost. Namísto toho časopis Strážná věž od svého začátku učil, že "žeň" probíhá

od roku 1874 do roku 1914 a že v roce 1914 dojde ke zničení všech lidských institucí tohoto světa.

Dnes organizace datuje pád "velkého Babylonu" ("světové říše falešného náboženství") na rok 1919. Nejméně po čtyři desetiletí to Strážná věž ohlašovala na rok 1878 s tím, že Babylon bude zcela zničen během roku 1914 nebo 1918.

Co bylo příčinou toho, že se změnila všechna tato zásadní prorocká učení, kterým po dlouhá desetiletí věřilo tolik lidí? Bylo to totéž, jako v případě celé dlouhé řady předpovědí táhnoucí se od třináctého století - neuskutečnění se jimi zveřejňovaných očekávání. Někdo může mít sklon brát to s rezervou jako pouhé tvrzení. Koneckonců stěží má nyní kdokoli ze svědků Jehovových přístup ke starším číslům Strážné věže. I když dnes publikace Společnosti pojednávají o dávné historii organizace, buďto je zcela přehlížejí, nebo předkládají jen částečný, často změněný pohled na tato tak dlouho obhajovaná učení. Poskytují jen malou představu, jak rozhodně a s jakou důvěrou byly tyto názory předkládány.

Viz knihu Proroctví (Prophecy) vydanou v roce 1929, str. 64, 65. Strážná věž z 15. srpna 1974 se zmiňuje o této víře, ale nijak nenaznačuje, že její vyučování pokračovalo po roce 1914.

Zvažte dále část dokladů ze "zapsaného" této organizace, která si dělá nárok na úlohu novodobého proroka. Při přezkoumávání dřívějších vydání časopisu Strážná věž od roku 1879 dále si lze všimnout pozoruhodného rysu: očekávalo se, že všechny velké události se stanou právě tehdy. I když věřili, že rok 1914 bude označovat konec "časů pohanů", neznamenalo toto datum v jejich myšlení něco velkého. Daleko větší význam přikládali roku 1874 a víře, že tehdy Kristus zahájil svou neviditelnou přítomnost a poté se ujal své královské vlády. Očekávali, že velmi brzy zažijí své převedení do nebeského života. Tímto měla být uzavřena příležitost stát se součástí "Kristovy nevěsty". Věřili také, že dlouho před rokem 1914 vstoupil svět do doby velkého soužení, které se bude zhoršovat a vyústí do stavu chaosu a anarchie. V roce 1914 mělo být již po všem, dokonáno a Ježíš Kristus měl vzít plně do rukou pozemské záležitosti, jeho království mělo zcela nahradit všechny lidské systémy moci.

Toto je příznačně dokresleno v následujícím materiálu z lednového čísla Strážné věže z roku 1881; některé pasáže jsou zde podtrženy pro rychlejší orientaci:

> Vidíme také, že <u>žně židovského věku a věku evangelia jsou paralelní nejen počátečním bodem, ale také délkou trvání;</u> jejich žeň trvala celkem 40 let od doby

> Ježíšova pomazání (od začátku jejich sklizně v r. 30) do doby zničení Jeruzaléma v roce 70. Tak také naše, začínající v roce 1874, se uzavírají koncem dne hněvu a koncem časů pohanů", rokem 1914 - podobnou a paralelní epochou 40 let. Prvních sedm let židovské žně bylo zvláště věnováno sklizni zralé pšenice z církve; z toho tři a půl roku to bylo za jeho přítomnosti jakožto Ženicha a tři a půl roku z toho po tom, co k nim přišel jako král a vešel do slávy, ale to vše bylo pod jeho dohledem a vedením. Jak říká Jan, vyčistil své sýpky, sklidil svou pšenici a spálil plevy. V tom je paralela naplněna: Zjišťujeme [jak bylo dříve ukázáno - viz "Day Dawn"], že *zákon a proroci* prohlašují přítomného při vyvrcholení jubilejního cyklu v roce 1874. Paralely nám ukazují, že *žeň* začala a že shromažďování nevěsty na bezpečné místo bude trvat paralelních sedm let a skončí v roce 1881. Ale jak, kdy a proč "dům služebníků" na Kristu ztroskotal? Jestliže to můžeme zjistit, pak nás to povede k tomu jak, kdy a proč dům evangelia klopýtá, zvláště pak z hlediska skutečnosti, že v tak mnoha podrobnostech je závěrečné dílo tohoto věku *přesným odrazem* toho předchozího.
>
> Věříme že Kristus je nyní přítomen v tom smyslu, že na sebe začal přebírat svou velkou moc a vládu. Tato práce začala oddělováním koukolu od pšenice v žijící církvi a shromažďováním pšenice všech věků v moci jeho království. "Tomu, kdo obstojí, zaručím, že bude se mnou na mém trůně" a "tomu dám moc nad národy", aby se pokračovalo, dokud všechny věci nebudou jemu podřízeny. Zdá se také správné, že všechna práce by měla začít převzetím jeho nevěsty a tím, že dva se stanou jedním.

Skutečným "klíčovým" datem pro Strážnou věž tehdy jasně byl rok 1874. Od tohoto data byl Kristus přítomen. V následujících 40 letech měl završit všechnu svou žeň. Protože tomu věřili, měli pocit, že by měly velmi rychle nastat dramatické události, snad právě v roce 1881, jak to bylo obhajováno v dalším článku nazvaném "Jak dlouho, ó Pane?" Všimněte si těchto bodů:

> Je nepochybné, že se mnozí ptají sami sebe: "Jak brzy přijde naše proměna?" Na tuto proměnu se mnozí z nás po léta těšili a my s velkou radostí dosud myslíme na ten čas, kdy budeme shromážděni pod Ježíšem a uvidíme jej takového, jaký je. V článku, týkajícím se naší proměny, v prosincovém čísle jsme vyjádřili názor, že je blíže, než mnozí předpokládali, a i když se nebudeme pokoušet dokazovat naši změnu v nějakém zvláštním čase, stále si klademe za cíl podívat se na některé z důkazů, které, zdá se, ukazují převedení nebo proměnu z přirozeného do duchovního stavu během tohoto času nebo na podzim našeho roku 1881. Důkazy, že naše proměna proběhne v tomto čase, narůstají, protože jsme viděli, že proměna k duchovnímu tělu není manželství. Zatímco jsme si mysleli, že manželství je tou proměnou, a věděli jsme, že po dobu tři a půl roku existuje zvláštní výhoda pro nominální církev (nyní opuštěnou) od roku 1878, nemohli jsme očekávat žádné přeložení této věci z roku 1881 nebo během těchto tří a půl roku. Jakmile jsme však zjistili, že vstup do manželství není jenom být připraven (rozpoznáním jeho přítomnosti) ke změně, ale také že samotný vstup je sám proměnou, pak důkazy že jsme se začali měnit (nebo budeme proměněni) v čase který jsme uvedli jsou silné a pro všechny zainteresované jsou samy sebou doporučením že jsou cennou látkou ke zkoumání Kromě jakéhokoli přímého důkazu, že naše proměna je již blízko, skutečnost, že způsob naší proměny může být nyní pochopen, je důkazem, že jsme

blízko doby naší *proměny,* protože pravda je "pokrm v pravý čas" a může být náležitě pochopena. Buď to vzpomenuto, že po jaře 1878 (od doby, kdy víme, že Ježíš měl být jako Král) byl obraz svatosti neboli svatební šat velmi diskutován. A vedle paralely s koncem židovského věku a náklonnosti, která bude v tom čase prokázána židovskému národu, což poukazuje na přítomnost Krále, byl důkazem správnosti aplikace také požadavek svatebního šatu, neboť "Král přišel, aby viděl hosty" (Mat. 22:11), a proto se všichni zajímali o to, aby věděli, jak před ním stojí. Protože je nyní přehlídka hostů poslední událostí před naší proměnou, která předchází manželství, a my všichni jsme si nyní proměny vědomi, mohlo by se zdát, že čas pro toto je blízko. Nyní předložíme, co uvádíme z předobrazů a prorockých článků, které, zdá se, ukazují převedení svatých a uzavření dveří pyšným v roce 1881.

Následovala podrobná argumentace se zdůrazněním podzimu 1881 jako pravděpodobného času jejich proměny k nebeskému životu a času, "kdy se dveře - příležitost stát se členem nevěsty - uzavřou". To by bylo 35 let před rokem 1914, který pro ně byl jednoduše konečným bodem, časem, ve kterém by všechno mělo skončit. Očekávání, že pomazaní křesťané ze "třídy nevěsty" podstoupí proměnu k nebeskému životu na podzim 1881, se očividně neuskutečnilo. Jak míjela léta, začalo se časové rozpětí pozornosti prodlužovat a o něco více se zdůrazňoval rok 1914. Stále to však byl konečný termín, ve kterém bude dokončeno odstranění pozemských vládců a kdy dojde ke zničení "křesťanstva podle jména", neboť se věřilo, že Kristus roku 1878 začal plně vykonávat svou královskou moc, jak to ukazovala i Russellova kniha, která vyšla v roce 1889 a jmenovala se Čas je blízko (The Time Is At Hand).

Paralelní rozdělování

... dům, do něhož přišel jako ženich a žnec na začátku jejich sklizně (začátek jeho služby); a právě před svým ukřižováním se jim představil jako jejich Král, přičemž jim ukázal svou královskou moc tak, že proti nim vyřkl soud, tím, že nechá jejich dům zničit, a příznačným skutkem vyčištění jejich chrámu (Luk. 19:41-46; Mar. 11:15-17). Právě tak tomu je při této žni: Přítomnost našeho Pána jako ženicha a Pána žně byla rozpoznána během prvních tří let od L.P 1874 do L.P. 1878. Od tohoto času bylo důrazně ukazováno že ten čas již přišel v roce 1878 kdy začal královský soud v Božím domě. Je to právě ono, k čemu se váže Zjev. 14:14-20, a náš Pán je ohlášen jako korunovaný Pán žně. Rok 1878, jsa odpovídajícím rokem převzetí moci a autority v tomto systému věcí jasně označuje čas pro skutečné převzetí moci Králem králů naším současným, duchovním, neviditelným Pánem - čas kdy sám uchopí svou velkou moc aby vládl, čas, který je v proroctví těsně spojen se vzkříšením věrných a začátkem soužení a hněvu nad národy (Zjev. 11:17, 18).

Dokonce ještě po přelomu století na počátku let 1900 se pozornost soustřeďovala na roky 1874 a 1878 jako na klíčová data ke kterým mířily

všechny úvahy. Svědkové Jehovovi byli v "posledních dnech" od roku 1799, v době "žně" od roku 1874, Kristus se ujal své královské vlády roku 1878 a poté začalo vzkříšení. Průběh let nezměnil tato prohlášení. Na rozdíl od předpovědí o přenesení žijících svatých do nebe, které bylo očekáváno v roce 1881, vztahovali všechno k neviditelným událostem. Bez viditelných důkazů, které by je diskreditovaly, mohla být tato prohlášení nadále udržována a ve skutečnosti také udržována byla. Ještě tři roky před rokem 1914, v roce 1911, Strážná věž stále prohlašovala důležitost let 1874, 1878 a 1881. "velký Babylon" padl v roce 1878 a jeho "dokonalý konec" měl přijít v roce 1914. Byla však provedena úprava týkající se "uzavření dveří" pro příležitost stát se částí nebeské královské třídy, které se dříve datovalo do roku 1881. Nyní byli čtenáři Strážné věže informováni, že "dveře" jsou "pootevřené", v tomto materiálu z 15. června 1911:

> Kdy jsme si všimli těchto paralel, objevili jsme rok 1874 jako začátek této "žně" a shromažďování "vyvolených" ze čtyř světových stran: rok 1878 jako čas, kdy byl Babylon formálně zavržen - Laodicea vyvržena - čas, od kterého platí: "Babylon padl, padl" - padl z Boží vůle. Paralela na rok 1881 zdá se ukazuje, že jistá přízeň k těm z Babylóna pokračovala až dosud i přes odmítnutí tohoto systému; a od té doby chápeme, že tento vztah nebyl nijak výhodný, nýbrž naopak, byl v mnoha smyslech slova významnou nevýhodou, z níž se jen s obtížemi mohl někdo s pomocí Boží milostí a pravdy osvobodit. A v souladu s těmito paralelami bude říjen 1914 svědkem úplného konce Babylóna "jako velikého milníku vrženého do moře", úplně zničeného jako systému.
>
> Jdouce zpět: Připouštíme jako rozumné vyvodit, že ukončení výhod pro tělesný Izrael představuje ukončení zvláštních výhod tohoto věku evangelia, totiž pozvání k vyššímu povolání; podle našeho pochopení veřejné nebo všeobecné "povolávání" tohoto věku do královské cti skončil v říjnu 1881. jak již ale bylo ukázáno ve *Scripture Studies* rozlišujeme mezi koncem "povolání" a uzavřením "dveří" a věříme že dveře do královské třídy nejsou dosud uzavřeny že jsou dočasně pootevřené, aby bylo umožněno vystrčit ty, kdo již přijali "povolání" a kdo selhali v užití svých privilegií a příležitosti sebe obětovat, a aby jiným bylo dovoleno vstoupit, aby vzali své koruny v souladu se Zjev. 3:11. Současná doba, od roku 1881 až do úplného zavření dveří příležitosti pro oběť v Pánově službě, je proto údobím "prosévání" všech, kdo jsou již v Boží přízni, ve smluvním vztahu s Bohem.

Datum zničení, rok 1914, bylo nyní na dosah ruky. S jeho příchodem měla být ukončena sklizeň, měly vyvrcholit poslední dny, měly se plně uskutečnit všechny naděje. Co přesně učily publikace Strážné věže o tom, co se mělo stát v době příchodu roku 1914.

Kniha Čas je blízko, publikovaná dvacet pět let před rokem 1914, ustanovila sedm následujících bodů:

> V této kapitole předkládáme biblické důkazy dokazující, že úplný konec časů pohanů, tj. úplný konec jejich propůjčení panství bude dosažen L.P. 1914: a že toto datum bude nejzazším limitem vlády nedokonalého člověka A budiž shledáno, že

jestliže je toto skutečností pevně ustanovenou Písmem, pak se prokáže: -
Za prvé, že v tomto datu Boží království, za které nás učil náš Pán se modlit slovy "přijď království Tvé", získá úplnou a všeobecnou nadvládu a že pak bude "ustaveno" nebo pevně zřízeno na zemi.
Za druhé, dokáže se, že ten, jehož právem je převzít toto panství, bude přítomen jako nový "Vládce" země; a nejen to, ale dokáže se také, že On bude přítomen po značnou dobu před tímto datem, protože zničení těchto pohanských vlád je přímo způsobeno tím, že On je roztříští na kusy jako nádobu z hlíny (Žalm 2:9; Zjev. 2:27) a na jejich místo ustanoví svou vlastní spravedlivou vládu.
Za třetí, dokáže se, že nějakou dobu před koncem L.P. 1914 bude poslední člen božsky rozpoznané Církve Kristovy, "královského kněžstva", "těla Kristova" oslaven spolu s Hlavou, protože každý člen má vládnout s Kristem, jsa s ním spojen v království, které nemůže být plně "ustaveno" bez každého člena.

Za čtvrté, dokáže se, že od tohoto času Jeruzalém již nikdy nebude pošlapáván pohany. ale povstane z prachu Boží nepřízně ke slávě, protože "časy pohanů" budou naplněny nebo ukončeny.

Za páté, dokáže se, že tímto datem, nebo dříve, se začne odstraňovat slepota Izraele; protože jejich "částečná slepota" měla trvat jen "dokud nevejde plný počet pohanů" (Řím. 11:25), nebo jinými slovy, dokud nebude zcela vybrán plný počet z pohanů, kteří mají být členy těla nebo nevěsty Kristovy.

Za šesté, dokáže se, že velký "čas soužení, jaký zde nebyl nikdy od pokolení", dosáhne svého vyvrcholení v celosvětové nadvládě anarchie: a potom se člověk naučí být tichý a znát, že Jehova je Bůh a že bude vyvyšován v zemi. (ž 46:10) Proběhnou stavy věcí, o nichž se symbolickým jazykem hovoří jako o zuřících vlnách oceánu, tavící se zemi, padajících horstvech a hořícím nebi, a soužením zmítané lidstvo začne rozpoznávat "nové nebe a novou zemi" s jejich pokojnými požehnáními. Pánův Pomazaný a jeho oprávněná a spravedlivá moc však bude nejdříve rozpoznána skupinou Božích dětí v průběhu velkého soužení - třídou představovanou na grafu věků písmeny m a t (viz také strany 235 až 239, díl 1), poté těsně před jeho ukončením tělesným Izraelem a nakonec celým lidstvem.

Za sedmé, dokáže se, že před tímto datem Boží království organizované v moci bude na zemi a potom udeří a rozbije pohanskou sochu (Dan. 2:34) - a zcela zničí moc těchto králů. Jeho vlastní vláda a panství budou zničeny tak rychle, jak rychle jeho změněným vlivem a působením rozbije a roztříští "mocnosti, které jsou" - občanské a církevní - železo a hlína.

Tyto výroky jsou z vydání, které vyšlo před rokem 1914. Všimněte si, jak některé výroky z tohoto vydání byly "přizpůsobeny" ve vydání z roku 1924, tedy po roce 1914. Jak lze vidět v citovaném materiálu, vydání před rokem 1914 jasně uvedlo, že rok 1914 "bude nejzažším limitem vlády nedokonalého člověka". Říká se v něm, že v tomto termínu Boží království "získá úplnou a všeobecnou nadvládu a že pak bude "ustaveno nebo pevně zřízeno na zemi".

Vydání po roce 1914 toto zakrývá těmito slovy:

> "V této kapitole předkládáme biblické důkazy, dokazující, že úplný konec časů pohanů, tj. úplný konec jejich propůjčení panství bude dosažen L.P. 1914 a že se v tomto čase uvidí rozbití vlády nedokonalého člověka. A budiž shledáno, že je-li to ukázáno jako skutečnost pevně ustanovená Písmem, pak se to dokáže: - Za prvé, že v tomto datu Boží království, za které nás učil náš Pán se modlit slovy "přijď království Tvé", začne získávat vliv a že krátce nato bude "ustaveno" nebo pevně zřízeno na zemi na ruinách současných institucí."

V bodě tři je ve vydání před rokem 1914 řečeno, že před koncem roku 1914 bude poslední člen "těla Kristova" oslaven slávou. Také zde je ve vydání po roce 1914 změněna formulace a vypuštěna jakákoli zmínka o roce 1914:

> Za třetí, dokáže se, že nějakou dobu před koncem převratu bude poslední člen božsky rozpoznané Církve Kristovy, "královského kněžstva", "těla Kristova" oslaven Hlavou, protože každý člen má vládnout s Kristem jsa s ním spojen v království, které nemůže být plně "ustaveno" bez každého člena.

V pozdějším vydání je tak vidět zřetelná snaha zakrýt zřejmá selhání velmi rozhodných výroků o roku 1914, jakmile proběhl bez toho, že by se předpovězené události staly. Málo svědků Jehovových má dnes alespoň nějakou představu o závažnosti výroků spojených s tímto rokem nebo o skutečnosti, že se ani jeden z původních sedmi bodů nevyplnil tak, jak bylo řečeno. Těmto očekáváním se nyní dostává v publikacích Společnosti pouze. těch nejkratších zmínek; některá jsou zcela opomíjena. Ve skutečnosti lze čtením posledních publikací Společnosti nabýt dojmu, že Russell, prezident Strážné věže, o tom, co měl rok 1914 přinést, nijak určitě nemluvil. Tyto publikace vedou k závěru, že za jakákoli silná očekávání nebo dogmatické výroky byli odpovědni jiní, čtenáři. Příklad můžeme nalézt v oficiálních dějinách Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí na straně 52.

> Není pochyb o tom, že v průběhu této doby byli mnozí přehorliví ve svých výrocích o tom, co mohlo být očekáváno. Někteří četli ve Strážné věži tvrzení, která nikdy nebyla takto zamýšlena, ale v době Russella byla nutná, aby upoutala pozornost k jistotě, že během konce časů pohanů nastane velká změna. Russell stále povzbuzoval své čtenáře, aby byli bdělí zejména s ohledem na prvek času.

Kniha cituje výňatky z časopisů Strážná věž, které ovšem po důkladnějším přezkoumání uvedené výroky jednoduše nepodporují.

> **Tak je tomu také s výroky o letech 1878 a 1881, které byly i s výroky o letech 1799 a 1874 na konec odstraněny jako chybné.**

Jediný citát zabývající se určitým "prvkem času", je ze Strážné věže z roku 1893, kde se říká:

> Velká bouře je na dosah ruky. I když nevíme přesně, kdy přijde, zdá se rozumné předpokládat, že to nemůže být za více než dvanáct nebo čtrnáct let.

To není nic, co by učiněné prohlášení dokazovalo; pouze to potvrzuje, co ukazují jiné Russellovy písemnosti, že výslovně očekával vypuknutí celosvětových problémů před rokem 1914, podle citovaného materiálu ne později než v roce 1905 nebo 1907, a tento výbuch měl vést ke konečné destrukci všech pozemských vlád v tomto konečném termínu. Dva roky před rokem 1914 vybízela Strážná věž své čtenáře k obezřetnosti. Kniha Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí (strana 53) cituje Russellovo tvrzení ve Strážné věži z roku 1912 takto:

> Jistě existuje prostor pro malé názorové rozdíly na tuto věc a nám přísluší, abychom k sobě byli vzájemně co nejvíce velkorysí. Propůjčení vlády pohanům končí asi v říjnu 1914 nebo v říjnu 1915. Údobí silných svárů a anarchie "jaké nikdy nebylo v historii národa" bude asi konečným závěrem časů pohanů nebo začátkem Mesiášské vlády. Připomínáme však našim čtenářům opět, že jsme nic neprorokovali o časech pohanů končících obdobím soužení ani o slavném období, které bude následovat po této katastrofě. Pouze jsme poukazovali na to, co říká Písmo, předložili naše názory s ohledem na jeho význam a vybídli jsme naše čtenáře, aby posoudili, každý sám pro sebe, co to znamená. Tato proroctví nám říkají stále totéž... Někdo však může učinit rozhodné výroky o tom, co ví nebo neví. Tím se my nikdy nezabýváme; ale pouze říkáme, že věříme tak a tak z těch a těch důvodů.

Toto je tedy obraz, o jaký usiluje organizace. Srovnejte to s jinými výroky, uvedenými v časopisu Strážná věž a jiných publikacích, s výroky, k nimž se dnes Společnost vůbec nehlásí. Zeptejte se, zda je pravda, že odpovědnost za jakékoli dogmatické výroky je mimo Společnost a spočívá na těch, kdo "vkládali" do těchto publikací jistotu, kterou Společnost nikdy neměla v úmyslu, zvláště o tom, co měl přinést rok 1914.

Z knihy Čas je blízko (strany 98 a 99), vydané v roce 1889, čteme následující:

> *Opravdu, očekává se, že nastanou velké věci, že v průběhu 26 let budou všechny současné vlády svrženy a rozpuštěny; my však žijeme ve zvláštní a příznačné době v "Jehovově dnu" v němž věci rychle vrcholí*; a je psáno "Krátké dílo učiní Pán na zemi" (viz Sv. 1, kap. xv)
>
> S ohledem na tyto silné biblické důkazy týkající se časů pohanů, považujeme za nepopiratelnou pravdu že nastane konečný závěr království tohoto světa a dokonalé zřízení království Božího bude dokončeno na konci L.P. 1914. Pak modlitba, kterou se Církev od odchodu svého Pána modlí, - "přijď království Tvé" - bude vyslyšena; a v této moudrosti a spravedlivé vládě bude celá země naplněna slávou Pána - poznáním a spravedlností a mírem (Ž. 72:19; Iz. 6:3; Abk. 2:14); a vůle Boží bude *"jako v nebi, tak i na zemi"*.

Jestliže řeknete, že něco je nejen pravda, ale že to považujete za "nepopiratelnou pravdu", není to totéž jako říct, že víte, že to tak je? Cožpak toto není "zabývání se jednoznačnými výroky"? Jestli zde existuje

rozdíl, v čem tedy spočívá? Ve stejné publikaci na straně 101 je tento výrok:

> ... a žijící svatí stejně jako mnozí z tohoto světa jsou nyní ve službě jako Pánovi vojáci při překonávání chyb a zla. Nechť ale nikdo nečiní ukvapené závěry, že je zde symbolizována pokojná přeměna národů; neboť mnohá písma jako Zjev. 11:17,18; Dan. 12:1; 2. Tes. 2:8; žalmy 149 a 47 říkají pravý opak. Nebuďte překvapeni, že v následujících kapitolách předkládáme *důkazy* o tom, že *zřizování Božího království* již začalo, že na to poukazuje proroctví o tom, že v roce 1878 mělo začít vykazovat moc, a že *"bitva velkého dne Boha Všemohoucího"* (Zjev.16:14), která skončí L.P. 1914 vyvrácením současného pozemského vládcovství. je již započata. Soustřeďování armády je z hlediska Božího slova snadno viditelné. Jestliže náš zrak nebude zaslepen předsudky, když správně zaostříme dalekohled Božího slova, zřetelně uvidíme povahu mnohých událostí, které mají nastat v "Pánův den" - že jsme ve skutečném středu těchto událostí a že "velký den Jeho hněvu přichází".

Dva roky poté, co byla tato kniha publikována, vyšla v roce 1891 jiná Russellova kniha Přijď království Tvé (Thy Kingdom Come) a na straně 153 můžeme číst následující:

> Pád, epidemie, zničení atd., předpovězené mystickému Babylonu, byly nastíněny ve velkém soužení a národní zkáze, které dopadly na tělesný Izrael a které skončily úplným vyvrácením tohoto národa v roce 70. A toto období úpadku se rovněž shoduje, protože od doby, kdy náš Pán řekl "dům váš zůstane pustý", od L.P. 33 do L.P.70 to bylo 36 1/2 roku a od L.P. 1878 ke konci L.P. 1914 je to 36 a 1/2 roku. *A tak jak je již vidět z proroctví, bude ke konci L.P. 1914 odstraněno to, co Bůh nazývá Babylonem a člověk křesťanstvem.*

Následujícího roku, v roce 1892, psala Strážná věž z 15. ledna, že konečná "bitva" již začala a její konec má přijít v roce 1914:

> Zatímco bylo pro nás příjemným překvapením (z hlediska tak často zveřejňovaných opačných pocitů), když jsme shledali, že situace v Evropě je taková, jak jsme ji zde popsali - v souladu s tím, co máme vedeni Písmem očekávat - je naše důvěra ve Slovo Boží á ve světlo současné pravdy, které na ně září, tak velká, že jsme nemohli pochybovat o jeho svědectví, ať by se dělo cokoli. Datum ukončení této bitvy je s konečnou platností označeno v Písmu na říjen 1914. V současné době již probíhá od října 1874. Dosud to byl hlavně boj slov a čas organizujících se sil - kapitálu, práce, zbraní a tajných spolků. Dosud nikdy nebyl taková doba spolčování se jako v současnosti. Spojují se spolu nejenom národy na ochranu před jinými národy, ale v národech se organizují různé frakce na ochranu svých zájmů. Dosud však tyto různé frakce zkoumají situaci, zkoušejí sílu svých oponentů a hledají, jak uskutečnit své plány a síly pro další bitvy, které mnozí, bez biblických svědectví, považují za nevyhnutelné. Jiní dosud klamou sami sebe, volají: Mír! Mír!, i když mír není možný, dokud nezavládne Boží království vynucující si prosazování jeho vůle na zemi tak, jak je tomu nyní na nebi. Tento charakter boje musí pokračovat se střídavými úspěchy pro všechny zúčastněné; organizace musí být velmi pečlivá; a konečný zápas bude srovnatelně krátký strašný a rozhodný - končící ve všeobecné anarchii. V mnohých ohledech se přesvědčení velkých světových generálů shoduje s předpověďmi Božího slova. Pak

> "Běda člověku nebo národu, který začne příští válku v Evropě, protože to bude válka *vyhlazovací."* To bude podníceno nejen nepřátelstvím mezi národy, ale také sociální nespokojeností, ambicemi a nenávistí, a *kdyby nebyl učiněn konec zřízením Božího království v rukou jeho vyvoleného a pak oslavením jeho církve. byla by lidská rasa vyhubena. - Mat. 24:22*

Tento krátký úryvek, který se objevil ve Strážné věži z července 1894, odhaluje, jak v této době viděli světové podmínky jako jasný důkaz toho, že se svět měl chystat k poslednímu záchvatu bolesti se svým posledním vzdechem v roce 1914:

> MŮŽE TO BÝT ODLOŽENO DO ROKU 1914?
>
> Před sedmnácti roky říkali lidé, kteří se zabývají časovými charakteristikami předloženými v Millenial Dawn (Rozbřesk tisíciletí), že se zdají být rozumné v mnoha směrech, ale že se jistě nyní i při ukončení roku 1914 nevyskytnou tak radikální změny: Kdybyste dokázali, že by měly nastat během století nebo dvou, pak by se zdály více pravděpodobné. Jaké změny dosud nastaly a jak rychle postupují? "Staré rychle pomíjí a nové přichází." Při vědomí nedávných pracovních potíží a hrozící anarchie nám nyní naši čtenáři píší, aby se dověděli, zda nemůže, být datum 1914 chybné. Říkají, že nechápou, jak současné podmínky mohou při takovém napětí vydržet tak dlouho. My nevidíme žádný důvod pro změnu dat - ani bychom je nemohli změnit, i kdybychom chtěli. Věříme, že jsou to Boží data, ne naše. Mějte ale na mysli, že konec roku 1914 není termínem pro začátek, ale pro konec času soužení. Nevidíme žádný důvod pro to, abychom měnili náš názor vyjádřený ve stanovisku představeném ve Strážné věži z 15. ledna 92. Radíme, aby byla znovu přečtena.

Je pravda, že je zde užito slovo "názor", ale jaký to má význam, když současně je do obrazu vtažen Bůh jako podpora vyhlášených dat? Kdo by mohl pochybovat o "Božích datech"?

Dnes organizace obvykle říká, že tyto věci jsou okrajové a zanedbatelné ve srovnání s tím, co údajně uváděli jako hlavní pravdu, totiž to, že Společnost správně učila o "konci časů pohanů" v roce 1914. To je také jediný článek víry z raných dob, který se týká roku 1914 a který dosud zůstává. Tímto se však dopouštějí vůbec té největší dezinformace. Neboť všechno, co ve skutečnosti zůstalo, je fráze "konec časů pohanů". Význam, který tomuto výrazu nyní připisují, je zcela odlišný od významu, který mu Společnost Strážná věž dávala po čtyřicet let až do roku 1914. Během celých těchto čtyřiceti let příznivci a členové Společnosti Strážná věž rozuměli, že "konec časů pohanů" znamená úplné vyvrácení všech pozemských vlád, jejich totální odstranění a náhradu celosvětovou vládou Kristova království. Neměla zůstat žádná lidská vláda. Připomeňme si výrok ze stran 98 a 99 knihy Čas je blízko, že "v průběhu 26 let" (od roku 1889) "budou všechny současné vlády svrženy a rozpuštěny", že "s ohledem na tyto silné biblické důkazy týkající se časů pohanů, považujeme za nepopiratelnou

pravdu, že nastane konečný závěr království tohoto světa a dokonalé zřízení království Božího bude dokončeno na konci L.P. 1914".

Dnes je význam připisovaný frázi "konec časů pohanů" (nebo Ustanovené časy národů") zcela odlišný. Není to skutečný konec vládnutí lidských vlád jako výsledek jejich zničení Kristem. Nyní se říká, že to má být konec jejich "nepřerušené vlády" na zemi, jejíž přerušení je výsledkem toho, že Kristus neviditelně převzal svou královskou moc a začal vládnout v roce 1914 a že obrátil svou pozornost zvláštním způsobem na zemi (což je ve skutečnosti to, co se dříve učilo o roku 1874). Protože se to opět mělo stát v říši neviditelného, je obtížné s takovou teorií polemizovat. Skutečnost, že se od roku 1914 v panství pozemských vlád vůbec nic nezměnilo, se nezdá mít nějaké následky. Dnes se říká, že jejich "propůjčení" moci skončilo neviditelným zrušením neviditelným Králem, a tak přišel "konec" jejich "ustanoveného" času.

Je to totéž, jako bych čtyřicet let prohlašoval, že nežádoucí držitel majetku bude k určitému datu vyhnán a navždy vystěhován, a potom, když ten den uplyne a nežádoucí držitel bude stále zde a klidně si bude pokračovat dál jako obvykle, to vysvětlím slovy: "Zrušil jsem mu pronájem a pokud vím, je to totéž, jako kdyby se skutečně vystěhoval. A kromě toho, nyní věci pozoruji mnohem bedlivěji."

Čím blíže byl rok 1914, tím byly předpovědi opatrnější. Zatímco Russell tvrdil, že bouře soužení a všeobecná anarchie nastanou před říjnem 1914, později se v čísle z roku 1904 psalo:

> VŠEOBECNÁ ANARCHIIE - TĚSNĚ PŘED NEBO PO ŘÍJNU L.P. 1914
>
> Co se na první pohled zdá být skutečnou maličkostí a vůbec s věcí nesouvisející, nakonec změnilo naše přesvědčení týkající se času, kdy lze v souladu s prorockými čísly očekávat, že nastane všeobecná anarchie. Nyní očekáváme, že anarchistické vyvrcholení velkého času soužení, který bude předcházet Tisíciletí blaženosti, bude po říjnu L.P. 1914 - velmi rychle nato, podle našeho názoru - "v jedné hodině", "náhle".

A zatímco v roce 1894 Russell ujišťoval, že čísla zde objasněná jsou "Boží data, ne naše", ve Strážné věži z 1. října 1907, sedm let před rokem 1914, říkal:

> Drahý bratr se dotazuje, zda si můžeme být absolutně jisti, že chronologie ustavená v Dawn Studies je správná - že sklizeň začala v roce 1874 a bude končit v roce 1914 v celosvětovém soužení, které svrhne všechny současné instituce a bude následováno panováním spravedlivého Krále slávy a jeho nevěsty, církve?
>
> My odpovídáme tak, jak jsme to často dělali již dříve v Dawn, ústně i písemně, že jsme nikdy nepovažovali naše výpočty za neomylně správné; nikdy jsme neprohlašovali, že je to poznání, ani že jsou

> založeny na neoddiskutovatelných důkazech, skutečnostech, znalostech; naše tvrzení vždy bylo, že jsou založeny na víře.
>
> **Strážná věž, 1. červenec 1904**

Stejný článek však pokračuje naznačováním, že těm, kteří pochybovali o těchto výpočtech, chyběla víra. Říká:

> Připomínáme vám opět, že slabé body chronologie jsou podpořeny různými proroctvími, která se proplétají tak pozoruhodným způsobem, že víra v chronologii se téměř stává poznáním, že je správná. Změna jednoho roku by rozbila nádherný soulad, protože některá proroctví jsou počítána od let před naším letopočtem, některá v našem letopočtu a některá závisí na obou. Věříme, že Bůh chtěl, aby tato proroctví byla pochopena "v náležitém čase"; my věříme, že je nyní chápeme a ona k nám mluví právě touto chronologií. Nezapečeťují tím tuto chronologii? Ona přispívají k víře, a ne naopak. Náš Pán prohlásil "Moudří porozumějí" a říká nám "Bděte", abychom mohli vědět; a je to tato chronologie, která nás (kteří můžeme a přijímáme ji vírou) přesvědčuje, že podobenství o deseti pannách se v současné době plní že první volání bylo slyšet v roce 1844 a druhé volání "ženich jde", - bylo v roce 1874.

Jak užitečné to je - nebo jak velkou pokoru to zde ukazuje - uznat omylnost a současně přivádět k závěru, že víru projevují a mezi "moudré, kteří porozumí" patří jen ti, kdo přijali něčí názor? Nebyli by pak ti, kdo nedbali těchto volání v letech 1844 a 1874, logicky zařazeni do stejné kategorie jako "pošetilé panny" z podobenství? Stejný článek předtím říkal:

> Boží časy a údobí jsou dávány takovým způsobem, aby byly přesvědčivé pro ty, kteří jsou známostí s Bohem schopni rozpoznat jeho charakteristické metody.

A tak, jestliže kdokoli vyjádřil pochyby o chronologii Společnosti, byla důvtipně zpochybněna sama kvalita jeho vztahu s Bohem - stejně jako jeho víra a moudrost. To je forma intelektuálního zastrašování, praktika, která se mnohonásobně rozšířila, jakmile rok 1914 uplynul a očekávání tak široce ve světě publikovaná nesplnil.

Kapitola OSMÁ

OSPRAVEDLNĚNÍ A ZASTRAŠOVÁNÍ

> ***"Mnohomluvnost nezůstává bez přestoupení, kdežto kdo krotí své rty, je prozíravý." - Přísloví 10:19, Ekumenický překlad.***

Charles Taze Russell, který o sobě mluvil jako o "Božích ústech", zemřel roku 1916. Jako dědictví po něm zůstala řada časových proroctví, z nichž se ani jedno nenaplnilo tak, jak bylo předpovězeno. A zůstaly po něm také tisíce zmatených stoupenců. Kniha Světlo (Light), vydaná v roce 1930, na straně 194 popisuje situaci takto:

> "Všechen lid Páně vzhlížel k roku 1914 s radostným očekáváním. Když se čas přiblížil a zase pominul, nastalo velké zklamání, mrzutosti a nářky a lidu Páně se dostalo mnoho výčitek. Zvlášť klérus a jeho spojenci se jim posmívali a ukazovali na ně s pohrdáním, protože tolik mluvili o roce 1914, a ten uplynul, aniž by se jejich proroctví vyplnila.

Když léta 1914 a 1915 přešla, a přitom nebyla zničena všechna království a lidské instituce, vládu nad zemí nepřevzalo Kristovo království, pomazaní nepřešli do nebeského života, "veliký Babylon" nebyl zničen ani Izrael se neobrátil ke křesťanství - což bylo všechno předpovězeno na rok 1914 - vyvstaly mezi příznivci Strážné věže vážné pochybnosti. Jistě, vypukla první světová válka, ale ta neměla za následek předpovídanou celosvětovou anarchii. V říjnu 1916, krátce před svou smrtí, se Russell v předmluvě k novému vydání knihy Čas je blízko (The Time Is At Hand) snažil snížit význam nepřesnosti toho, co předpovídal pro rok 1914. Zde je názorná ukázka toho, jaký zaujal postoj:

> "Autor uznává, že v této knize předkládá myšlenku, že svatí Páně mohou očekávat, že budou s Ním ve slávě na konci časů pohanů. Byla to přirozená chyba, které se dalo snadno dopustit, ale Pán to zvrátil k požehnání svému lidu. Pomyšlení, že Církev by byla shromážděna do slávy do října 1914, mělo na tisíce jistě velmi povzbuzující a posvěcující účinek, z nichž všichni za to mohou Pána chválit - i za tuto chybu. Skutečně mohou mnozí říci, že jsou Pánu vděční, když naděje Církve nebyla do očekávané doby splněna, a že my, lid Páně, máme další příležitosti dokonávat svatost a být se svým Pánem účastníky předkládání Jeho zvěsti Jeho lidu."

Říci, že Bůh i Kristus udělali chybu a že Bůh překonal určité předpovědi, představuje velmi výhodný únik od toho, aby musel nést skutečnou odpovědnost za to, že jako "Boží data" falešně podával věci, které nebyly Božími daty, ale prostě výplod neoprávněné lidské spekulace. Je vidět zásluhu dokonce i v tom, že nesprávně předpovídal, protože "povzbuzující a posvěcující účinek" má za následek, že člověk může "chválit Pána - i za

chybu". Tento přístup umožnil ještě více falešných předpovědí s jejich "povzbuzujícími" účinky. To připomíná definici pravého proroka v Božím slovu:

> ***"Běda těm, kteří říkají, že dobré je špatné a špatné je dobré, těm, kteří vydávají tmu za světlo a světlo za tmu, těm, kteří vydávají hořké za sladké a sladké za hořké!"***
>
> **Izajáš 5:20.**

Pokud byl Russell naživu, i několik let po jeho smrti, neztráceli stoupenci naději. Když válka končila a situace se začala normalizovat, vyvolával každý další rok stále více otázek týkajících se předložené chronologie. Tuto situaci zdědil Soudce Rutherford. (Byl zvolen prezidentem Společnosti v lednu 1917 na výročním setkání korporace.) Stál před volbou mezi dvěma možnostmi: buď upřímně připustí omyl, nebo se bude snažit ospravedlnit předpovědi svého předchůdce. Vybral si cestu ospravedlňování. Aby rychle oživil ztrácející se důvěru na straně čtenářů Strážné věže, jednal rychle a zařídil, aby v roce 1917, tedy následujícího roku po Russellově smrti, vyšla kniha Ukončené tajemství (The Finished Mystery). Tato kniha se snažila některé události, které se očekávaly v roce 1914, posunout na rok 1918, a to pomocí paralely s potlačení židovské vzpoury Římany. Římané dobyli Jeruzalém v roce 70 po Kr., ale boj skončil teprve po třech a půl letech v roce 73. Stejná doba se přičetla k podzimu 1914 a Ukončené tajemství vyhlíželo nyní jaro 1918 jako nové datum velkého významu. Podtržená místa v úsecích této knihy ukazují, co se nyní předpovídalo. Při čtení si všimněte používaného jazyka a ptejte se, zda bychom se dopustili vkládání něčeho, co tam není, kdybychom řekli, že text obsahoval přímé předpovědi a vyvolával očekávání, která se nikdy nesplnila:

> ... Marek 1:5; Lukáš 1:5, 65; 3:1; 7:17; Skutky 11:29; Řím. 15:31 a zejména Jan 7:1-3 a 1. Tesalonickým 2:14-16.
> Údaje uvedené v poznámkách ke Zjevení 2:1 dokazují, že dobytí Judska nebylo dovršeno před velikonocemi roku 73 po Kr. a ve světle předcházejících úseků z Písma *dokazují*, že jaro 1918 přinese křesťanstvu záchvat utrpení větší než zakusilo na podzim 1914. Jen si znovu prostudujte tabulku Paralelní rozdělování ve svazek 2, strany 246 a 247; změňte 37 na 40. 70 na 73 a 1914 na 1918 a věříme. že je to tak správné a že se to naplní "s mocí velikou a slávou" (Marek 13:26). Do října 1915 bylo úplně nemožné předvídat, zda náš Pán měl na mysli, že roky 70 nebo 73 by nám měly sloužit jako ukazatel k okamžiku, kdy židovský stát dospěje ke konci. Navíc jsme viděli zaslíbená znamení "úzkost bezradných národů na zemi; lidi zmítající se strachem a očekáváním toho, co přichází na celý svět," a my pro to máme slovo Páně, že když uvidíme tyto věci, "blízko jest království Boží",

"dokonce ve dveřích" a "přibližuje se vykoupení vaše" (Lukáš 21:25-36; Marek 13:27-30). Je možné, že rok 1980 označuje znovushromáždění celého tělesného Izraele z jejich zajetí ve smrti. Je to právě 70 let od roku 1910, data, kdy pastor Russell dal své velké svědectví židovskému národu v newyorském hipodromu. Viz str. 551 (1). Jestliže však doba nominálního soužení Sionu (Izajáš 66:8) má nastat na jaře 1918 a jestliže jsme nyní jen "jeden den" (jeden rok) od události, o které se Prorok zmiňuje, jaké by mělo být naše očekávání, pokud jde o zkušenost "malého stádce" v mezidobí? "Symbolické soužení ve výše uvedeném proroctví se vztahuje na dobu velkého soužení - soužení, které má ještě přijít na nominální evangelijní církev. veliký Babylon, a někteří jsou považováni za hodné toho. aby z něho unikli."

V roce 1918 měly tedy křesťanské národy utrpět "záchvat utrpení" větší, než který zakusily v roce 1914, když začala první světová válka. Ve skutečnosti viděly konec války v příměří. Kniha zároveň předpovídala, že ostatek "pomazaných", "posledních z Elijášovy třídy", zažije v tomto roce přechod do nebe, jak říká strana 64:

"Čtyřicátý den po svém zmrtvýchvstání vystoupil Kristus na nebe. To potvrzuje naději na oslavení církve 40 let (jeden rok za jeden den) po probuzení spících svatých na jaře 1878. Sedm dnů před potopou může představovat sedm let od roku 1914 do roku 1921, kdy uprostřed tohoto "týdne let" poslední Mesiášovy údy přejdou za oponu. Třída velkého zástupu bude odříznuta na jeho konci - skutečnost, že vidíme první polovinu tohoto týdne tak zřetelně vyznačenou, nás vede k tomu, abychom očekávali dalšího tři a půl roku svědectví třídy velkého zástupu, protože se zdá, že je to cesta Nebeského otce, aby dokonal své dílo během týdnů a půltýdnů od samého začátku stvoření až do dneška. Smlouva s Abrahamem v roce 2045 před Kristem byla polovina cesty (každá cesta trvá 2 081 let) mezi pádem Adama v roce 4127 před Kristem a obrácením Kornelia v roce 36 po Kristu. Poslední zachovávání předobrazného léta milostivého Izraelem v roce 626 před Kristem byla polovina cesty (2 500 na každou cestu) od konce Adamova dne v roce 3 127 před Kristem a začátkem doby obnovení v roce 1874. Zajetí v roce 606 př. Kr. označuje začátek časů pohanů, polovici cesty (2 520 každá cesta) mezi koncem Adamova tisíciletého dne, 3127 před Kristem a koncem časů pohanů v roce 1914. Zajetí v roce 606 př. Kr. označuje bod poloviny cesty (3 520 celá cesta) mezi pádem člověka v roce 4127 před Kristem a jeho plným obnovením, aby se líbil Bohu v roce 2914 po Kristu. Kristova smrt v roce 33 po Kr. označuje polovinu cesty (1845 let celá cesta) mezi smrtí Jákoba v roce 1813 před Kristem a navrácením přízně Izraeli v roce 1878 po Kristu. Smrt Kristova v roce 33 byla polovina cesty (tři a půl let každá cesta) mezi jeho křtem v roce 29 a obrácením Kornelia v roce 36. Procitnutí spících svatých v roce 1878 po Kristu bylo právě v půli cesty (tři a půl roku každým směrem) mezi začátkem doby navrácení v roce 1874 a koncem vyššího povolání v roce 1881. Máme za to, že k oslavení malého stádce na jaře 1918 po Kristu dojde v polovině cesty (tři a půl roku každým směrem) mezi koncem doby pohanů a koncem Nebeské cesty v roce 1921."

Tato předpověď stejně jako podobná, týkající se roku 1881, selhala. Snad nejsilnější slova vůbec byla použita v předpovědích hrozné zkázy, která měla přijít na křesťanské církve a jejich členy v roce 1918, kdy jejich těla

měla být rozhazována místo pohřbu. Stránky 484 a 485 obsahují dva z několika příkladů v tomto proroctví:

CÍRKVE PŘESTANOU EXISTOVAT

(Ezechiel 24:20.21) *Tedy řekl jsem jim: Slovo Hospodinovo stalo se ke mně, řkoucí: Rci domu izraelskému: Takto praví Panovník Hospodin: Aj, já poškvrním svatyně své, vyvýšenosti síly vaší, žádosti oči vašich a toho, čehož šanuje duše vaše. Též synové vaši i dcery vaše, kterýchž jste zanechali, mečem padnou.* - Bůh uvádí důvod. Byl to obraz nebo podobenství toho, co se má stát s křesťanstvem. Do roku 1878 byla nominální církev ve smyslu Boží svatyně neboli chrámu: ale od té doby - s vyvrcholením v roce 1918 - ji odstraňuje ranami nebo morem bludných učení a skutky které Bůh dovolí. Církev byla silou křesťanstva, kolem které se soustředil život a kolem níž byly budovány její instituce. To byla touha lidských očí, všichni křesťané to milovali. Avšak Bůh měl ukázat zneuctění, které církevnictví udělalo z křesťanské církve, a působit, aby církevní organizace se před Ním staly jako nečistá věc, které se nikdo nebude dotýkat ani pro ni naříkat. A "děti církve" zahynou válečným mečem revolucí anarchií a mečem Ducha ať je vidět že ztratili svou naději života v duchovní rovině že "dveře j sou zavřeny".
(Ez) 24:22. B*udete tak činit, jakž já činím. Brady nezastřete, aniž čího pokrmu jísti budete. - Tak všeobecné a hrozné bude utrpení, že mrtví budou ležet, aniž by je kdo pochovával nebo nad nimi plakal. Nelze naříkat pro mrtvé v době, kdy živí jsou zachváceni soužením horším než je smrt.*

PASTOR RUSSELL MRTEV, ALE ZNOVU PROMLUVÍ
(Ez) 24:25.26. *Ty pak synu člověčí, zdali v ten den, když já odejmu od nich sílu jejich, veselé okrasy jejich, žádost oči jejich, a to, po čemž touží duše jejich, syny jejich i dcery jejich, zdali v ten den přijde k tobě ten, kdož uteče, vypravuje tu novinu.* - V roce 1918, kdy Bůh zničí církve jako celek a jejich členy po milionech, se také stane, že kdokoli vyvázne přijde k dílu pastora Russella, aby poznal význam pádu křesťanstva.
(Ez) 24:27: *V ten den otevrou se ústa tvá při přítomnosti toho, kterýž ušel, i budeš mluviti, a nebudeš více němým. Takž jim budeš zázrakem, i zvědi, že já jsem Hospodin.* - Hlas pastora Russella utichl ve smrti a jeho hlas je v tomto srovnání němý vůči tomu co bude V době revoluce a anarchie bude mluvit a už nebude němý k těm, kdo uniknou zkáze toho dne. Pastor Russell jim bude "znamením", řekne jim pravdu o Božím určení soužení, když nahlédnou do jeho knih rozptýlených v desítkách milionů výtisků po celém křesťanstvu. Jeho slovo jim bude znamením naděje, umožní jim vidět světlou stranu oblaku a těšit se s nadějí na slavné Boží království, které bude ustanoveno. Potom "poznají Hospodina".

Nejen křesťanské církve, ale i jejich vlády potká katastrofa a zapomnění:

Křesťanstvo to neunese. ---------- 513

(Ez) 31:14: *Proto aby se nevyvyšovalo v zrostu svém žádné dřiví při vodách, a aby nevypouštělo vrchů svých mezi hustými větvemi, a nevypínalo se nad jiné vysokostí svou žádné dřevo zapojené vodami, proto že všichni ti oddáni jsou k smrti, dolů do země mezi syny lidské s těmi, kteříž sestupují do jámy.* - Žádný jiný systém na zemi

nesmí následovat jeho pyšného příkladu; neboť všichni jsou vydáni jako systémy do smrti, do nečestného místa mezi nejnižší společnost.
31:15: *Takto praví Panovník Hospodin: Toho dne, v kterýž on vstoupil do hrobu, přivedl jsem k kvíleni, a přikryl jsem příčinou jeho propast, a zadržel jsem potoky její, aby se zastavily vody mnohé, a učinil jsem, aby zármutek nesl příčinou jeho Libán, a všecko dříví polní příčinou jeho aby umdlelo.* - V roce 1918, kdy křesťanstvo jako systém upadne do zapomnění (šeolu), budou je následovat revoluční republiky, Bůh způsobí naříkání. Nakrátko ještě zabrání hrozícím vlnám anarchie. Způsobí, aby národy naříkaly pro křesťanstvo a aby všechny lidské systémy (stromy) světa (pole) díky jeho pádu oslábly. 31:16: *Od hřmotu pádu jeho učinil jsem, že se třásli národové, když jsem jej svedl do hrobu s těmi, kteříž sestupují do jámy. Nad čímž se potěšila na zemi dole všecka dříví Eden, což výborného a dobrého jest na Libánu, vše, což zapojeného jest vodou.* - Bůh způsobí, aby se národy třásly pod gigantickými revolucemi. když zavrhne světské křesťanstvo jako organizovaný systém pryč do zapomnění (jak učinil se židy v podobenství o bohatci).

31:17: *I ti s nim sstoupili do hrobu k těm, kteříž jsou zbiti mečem, i rámě jeho, i kteříž sedali v stínu jeho u prostřed národů.* - Ale i oni. upadnou v zapomnění (šeol) (E392, 372) spolu s křesťanstvem, jakož i těmi, kdo byli jeho mocí, kteří bydleli mezi lidmi pod jeho ochranou.

Všechny tyto věci byly předpovězeny na rok 1918. Žádná z nich se. neuskutečnila. Ale kniha předpovídala také ohromné události pro rok 1920. Obrovské revoluce, které měly začít v roce 1918, měly v roce 1920 vyvrcholit zmizením všech řádných vlád:

258 ---------- *Ukončené tajemství* ---------- Zk 16

... aby dal jemu kalich vína prchlivosti hněvu svého. - Víno z kmene země - Zj 14: 17-20; Jr 8:14; Iz 51:17-20; Jr 25:26-28; Zj 18:6. (Zj 16:20): *A všichni ostrovové pominuli* - Také republiky zmizí na podzim roku 1920. *A hory nejsou nalezeny* - Každé království země pomine. pohltí je anarchie.
16:21: *A pršely na lidi* - řecky: "ty lidi", kteří se klaní šelmě a jejímu obrazu, tedy klérus
S nebe kroupy - pravda, ucelená, přicházející s ničivou silou. Poslední věta o tom, jak se jeví sedmý svazek Studií písma těm, kdo se klaní šelmě a jejímu obrazu. - Zj 11:19; 28:17; 30:30; Ez 13:11; Jozue 10:11.
Veliké jako centnéřové - 113 liber (asi 5O kg - pozn. překl.)
(Mal 3.:10). Další pohled na sedmý svazek Studií písma, jak se jeví těm, kdo se klaní šelmě a jejímu obrazu, nacházíme v poslední ráně seslané na Egypt, ve smrti prvorozených, 2. Mojžíšova, kapitoly 11 a 12. Jakmile přišla na Egypťany počínaje faraónem tato rána, chtěli popohnat odcházející lid a byli ochotni jim dát poklady ze stříbra (velký zástup) a ze zlata (malé stádce). V souvislosti s větou, že "nebylo domu, kde by nebylo něčeho mrtvého", lze připustit, že pokud byly některé sekty přehlédnuty v poznámce ke Zjevení 8. a 9, pak to nebylo záměrné a opraví se to v pozdějších vydáních. Tři dny, v nichž faraónovo vojsko pronásledovalo Izraelce na poušť představuje tři roky 1917 do 1920, kdy všichni faraónovi vyslanci budou zatopeni v moři anarchie. Z jejich vozů - organizací - odpadnou kola.

Takže, také radikální živly, které měly vyvolat revoluce v křesťanství v roce 1918 a dát vznik dělnickým a socialistickým vládám, se měly dočkat zániku těchto hnutí. Mělo k tomu dojít proto, že stejně jako tato hnutí přivodila pád existujících křesťanských vlád, tak i ona měla být v roce 1920 svržena anarchisty

542 ---------- *Ukončené tajemství* ---------- Ez 35

... na církevnictví a křesťanství v hněvu a prchlivosti a s nenávistnou závistí, tak Bůh učiní socialistickému, dělnickému uspořádání věcí. Jako on pomohly svrhnout křesťanství, tak je svrhnou zase anarchisté.

(Ez) 35:12. *A zvíš, že "já Hospodin slyšel jsem všecka hanění tvá, kteráž jsi mluvila o horách Izraelských", řkoucí: Zpuštěnyť jsou, námť jsou dány k sežrání.* - Dělnické vlády atd. poznají, že Bůh vládne ve věcech lidí a že Všemohoucí bude věnovat pozornost jejich slovům proti národům (horám) křesťanstva (Izrael), když po pádu duchovenstva dělníci řeknou: "Národy byly zpustošeny a jsou dány nám, pracujícímu lidu, abychom si je rozdělili."

35:13. *Nebo jste se honosili proti mně ústy svými, a množili proti mně slova svá, což jsem sám slyšel* - Když socialistické a podobná hnutí mluví divoce proti kapitalismu a podvědomě proti křesťanství, mluví ve skutečnosti proti řádu, který Bůh dovolil a ve kterém Bůh byl v přebývání Ducha Svatého v takových opravdových křesťanech, kteří žili v těchto systémech. Když vyjadřují cíl vyvést svět ze tmy špatné ekonomiky, sociálních a politických podmínek, nevědomky se vychloubají proti Bohu tím, že předstírají, že udělají, co Bůh už dříve plánoval, aby udělala Jeho věrná Církev a co absolutně nemůže dokázat žádná nižší instance. Bůh nenechá projít slova socialistů syndikalistů dělnických hnutí atd. bez povšimnutí. Vyslechne je a nezapomene na spravedlivou odplatu.

35:14. *Takto praví Panovník Hospodin: Jakž se veselí všecka ta země, tak pustinu učiním z tebe.* - Až přijde čas napravení všech věcí, jednou z věcí, které nebudou napraveny, je socialistické, dělnické hnutí. Když se celá společnost bude radovat z nového pořádku věcí, jak je uspořádá Bůh, pak socialistický stát bude naprosto a navždy zpustošen.

35:15. *Jakž se veselíš nad dědictvím domu Izraelského, proto že zpustl, tak učiním i tobě. Pustinou budeš, ó horo Seir, i všecka země Idumenská naskrze, i zvědi že já jsem Hospodin.* - Stejně jako se tělesně smýšlející lidé odpadlí od křesťanství, kteří stranili radikálům a revolucionářům, budou radovat z dědictví zpustošení, které padne na křesťanstvo po roce 1918, tak učiní Bůh úspěšným revolučním hnutím: bude naprosto zničeno "dokonce všechno z něho" Ani náznak nepřežije násilí celosvětové, vše zahrnující anarchie na podzim roku 1920. (Zjevení 11:7-13).

"Celosvětová, všezahrnující anarchie na podzim roku 1920." Ani přes důrazný, vyzývavý projev a přesvědčivost tvrzení se nic z toho nestalo. Podobně jako rok 1914, prošly i roky 1918 a 1920 bez předpovězené "bolestivé křeče" pro křesťanstvo, bez podvrácení vlád a zničení jejích církví a bez přenesení pomazaných do nebe. Místo toho byl v roce 1918 prezident Rutherford a dalších šest hlavních úředníků Společnosti vyšetřován a odsouzen do vězení do konce války za to, že Ukončené tajemství a další publikace obsahovaly pobuřující výroky. Následujícího

roku, 1919, byli propuštěni a zproštěni všech obvinění. Mohli tedy na svobodě sledovat události roku 1920, roku ve kterém měly na podzim - podle Ukončeného tajemství - být všechny republiky a "všechna království země pohlcena v anarchii". Do té doby však vyvinuli a začali rozšiřovat nové předpovědi. Ještě neuplynul ani rok 1920 a už bylo stanoveno nové datum očekávání.

MILIONY DNES ŽIJÍCÍCH NIKDY NEZEMŘOU

"Neposlal jsem ty proroky, přesto běželi sami, nemluvil jsem k nim, přesto sami prorokovali. "- Jeremjáš 23:21

V roce 1920 vydal prezident Strážné věže Rutherford knížečku s názvem Miliony dnes žijících nikdy nezemřou. Tento lákavý výrok používá organizace dodnes. Byl založen na nové předpovědi prezidenta Strážné věže. Celá váha tvrzení, že miliony tehdy žijících lidí nikdy nezemřou, se vázala k novému datu: 1925. Všimněte si na podtržených úsecích této knížky, co se o tomto roce říká na stranách 56, 57, 61 a 62:

> Zcela obyčejný výpočet dovede nás nyní k daným důkazům. Sedmdesát milostivých let po padesáti letech Dá sumu 3500 let. Počátek této doby jest jak víme v roce 1575 před Kristem. Tudíž 1575 + 1925 = 3500 let. V roce 1925 končí velký předobraz a začíná období nové, které nastiňoval. Čeho měli bychom v tomto období očekávat V celém předobrazu bylo nastíněno znovuzbudování světa. V období novém musí se tudíž vše vyplniti. Lidstvo zpět k životu přivésti bude zde hlavní součástkou Božské činnosti. Jak však písmo sv. píše o jistojistém z mrtvých vstání Abrahama, Izáka a Jakuba a jiných věrných starého zákona, tak můžeme býti jisti, že tito opravdu k životu se vrátí a se vší jistotou můžeme býti v roce 1925 svědky jejich návratu z objetí smrti k životu a dokonalosti, na základě čeho budou určeni k viditelným, zákonitým zástupcům nových řádů na světě.
> V době, kdy bude království Boží vybudováno, budou Kristus a jeho vznešená církev, kteří dohromady mají tvořiti Mesiáše lidstva a dávati žehnání, o které dlouho se modlilo. po kterém vždy toužilo. A potom bude mír a ne válka, jak praví prorok : "Ale stane se v posledních dnech, že utvrzena bude hora domu Hospodinova na vrch hor, a vyvýšena nad pahrbky, i pohrnou se k ní národové! A půjdou lidé mnozí říkajíce: "Pojd'te, a vstupme na horu Hospodinovu, totiž do domu Boha Jakobova, a bude nás vyučovati cestám svým, i budeme choditi-po stezkách jeho. Nebo ze Siona vyjde zákon, a slovo Hospodinovo z Jeruzaléma. Onť bude souditi mezi národy mnohými, a trestati bude národy silné za dlouhé časy. zkují meče své v motyky. a oštěpy své v srpy. Nepozdvihne národ proti národu meče, a nebudou se více učiti boji. Ale seděti bude každý pod vinným kmenem svým, a pod fíkovím svým a nebude žádného, kdo by se strašil, nebo ústa Hospodinova zástupu mluvila. (Micheáš4, 1-4.)
>
> **Světští panovníci**

Jak jsme již prve vyložili, počíná začátek cyklu milostivých let rokem1925. V tomto čase má být světská fáze království zjištěna. V jedenácté kapitole.ve své epištole k židům zaznamenává apoštol Pavel řadu věrných mužů, kteří před ukřižováním Páně a před vyvolením církve zemřeli. Tito nemohou nikdy tvořiti díl nebeské třídy; oni neměli nebeských nadějí Bůh má ale něco výhodného pro ně v pohotovosti. Oni se mají vrátiti z objetí smrti a státi se panovníky tohoto světa dle zaslíbení Božího. (Žalm 45, 16; Izajáš 32, 1 ; Matouš 8, 11.) Proto můžeme s jistotou v roce 1925 očekávati návrat Abrahamův, Izákův, Jakubův a jiných věrných sluhů Páně starého zákona, obzvláště těch, o kterých apoštol Pavel se zmiňuje k lidské dokonalosti. Ostatní lidstvo jim neporozumělo, nemůže je tudíž zachovávati; budou je však v jistém čase po zřízení království slyšeti. Potom stane se, že každý, kdo bude zachovávati slov Božích. smrti nespatří. Tato zaslíbení by Kristus nedal, kdyby je nechtěl svého času splniti. On zase pravil: "A každý, kdož jest živ a věří ve mne, neumře na věky." (Jan 11, 26) Věříme tomuto výroku mistrovu Když tomu tak jest, pak máme (až přijde čas, kdy se to svět dozví) všichni, kteří věříme a zákona Božího poslušni jsme, kladný výrok Ježíšův, že nikdy nezemřeme. Jen ze stanoviska toho, že staré řády. starý svět končí a se ztrácí, že rokem 1925 vrátí se staří věrní starého zákona. a že počíná období řádů nových, můžeme tvrditi. že miliony žijícího lidstva nikdy nezemrou; ještě ne- zejména vzato ze stanoviska Bible, která dokazuje; že mnoho milionů v roce 1925 žiti bude věčně.

To neznamená samozřejmě, že žádný nezemře, neb mnoho lidstva bude se zdráhati Božího zákona uposlechnouti; oni však, kteří zlými byli a obrátí se a činiti budou dobře, žíti budou. To vše předpověděl prorok Boží: "A když by se obrátil bezbožný od bezbožnosti své, kterouž činil, a činil by soud a spravedlnost, ten duši svou zachová při životě. Nebo prohlédl a odvrátil se ode všech přestoupení svých, jichž se dopouštěl, jistě že živ bude a nezemře." (Ezechiel 18, 21. 28.)

To bylo základem takzvané "milionové kampaně", celosvětového úsilí upoutat pozornost k poselství této knížky; trvala dva roky. Kniha Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí uvádí:

"Ve velkých městech byly rozmístěny velké poutače se zářícími písmeny: "Miliony dnes žijících nikdy nezemřou.""

Tato publicita byla podpořena novinovými inzeráty. Všechny veřejné proslovy pořádané představiteli Strážné věže se zaměřovaly na toto téma. Společnost zaznamenává tento jev jako celosvětové úsilí. Příležitostně používá tohoto nápadného hesla i dnes. Neinformuje však čtenáře, že prvotní základ a veškerá síla tvrzení, že "Miliony dnes žijících nikdy nezemřou", spočívala na předpovědích týkajících se roku 1925, předpovědích, které se ukázaly jako naprosto falešné.

V roce 1921 vydal Rutherford svou první knihu v plné velikosti - Harfa Boží. Znovu ujišťovala, že Společnost věří, že rok 1799 byl začátek "posledních dnů" a 1874 byl rok, kdy začala Kristova "neviditelná

přítomnost". Všimněte si v následujících úsecích, kde jsou klíčové body podtrženy, jakým způsobem byly podmínky ve světě a vývoj událostí tehdejší doby používány jako "nesporná" svědectví na podporu těchto dat:

Cílem tohoto pojednávání není vstoupiti do podrobných vykládáni chronologie biblické. Náš účel zde jest, upozorniti na určitá, důležitá data a tak viděti jak dalece, a zdali vůbec byla proroctví těmito daty splněna. Chronologie, alespoň jistou mírou závisí na přesných výpočtech a proto je vždy nějak možnost nesprávnosti. Splněné proroctví znamená udání se předpověděných věcí, které pak ve skutečnosti existují a jsou trvale ustálené. Pozorovatelné skutečnosti si neodporují. Ty stojí jako tiši svědkové jichž svědectví musí býti považováno co nepopíratelné.

Svědkové Jehovovi podle Božího předsevzetí, str. 98, 100, 104 Zde jsou ku povšimnutí dvě letitá data, která nesmíme splésti, ale určitě rozlíšiti, totiž, počátek "času konce" a "přítomnosti Páně." "Čas konce" obsahuje periodu času od r. 1799 po Kr., jak shora označeno, až k času úplného svrženi říše satanovy a ustanoveni království Mesiášova. čas druhé přítomnosti Páně datuje od r: 1874 jak vysloveno předem. Ovšem že ta poslední perioda leží přirozeně v prve jmenované době a padne do poslední části období, které známe co "čas konce".

Od toho času lze pozorovati ve spojeni s tímto velký vzrůst poznání ve veškeré vědě; ano, ve skutečnosti veškerá lidská věda se rozmnožila. Obyčejná škola, mající vždy odpor v papežství, poskytla prostředky všeobecného vzdělání a vzrůst poznávání všem vrstvám lidu. Vyšší školy a university začaly růsti po celém světě. Se vzrůstem vědy v různých směrech přišly mnohé vynálezy, které nyní má člověk, čas i práci šetřící stroje, atd.

Před rokem 1799 byly prostředky dopravní tak ubohé že člověk mohl uraziti pouze krátkou vzdálenost za den. Musel cestovati vozy, maje zapřažené koně neb voly, aneb pěšky; a chtěl-li se dostati přes moře, musel užíti člunu plachetního který byl velmi pomalý. V roce 1831 byla vynalezena první lokomotiva s parním strojem. Takový obdivuhodný postup byl učiněn v tomto poměru, že nyní lze kdokoli cestovati téměř po každé částí země poměrně velmi rychle železničním vlakem. Později přišly elektrické stroje, elektrické tramvaje a plyn, a nyní je cestováni ohromně rozšířeno v každé části země. Není nic neobyčejného, cestuje-li člověk rychlostí 120-160 km za hodinu, a toto zvláště letadly, kterážto jsou nejnovějším vynálezem.

Shora zmíněné vynálezy jsou ve spojení se "dnem Božího připravování", v době přítomnosti Kristovy. Nahum 2:1-6.

V roku 1844 byl vynalezen telegraf a později telefon. Tyto nástroje byly nejprve užívány s dráty a pomocí elektřiny byla poselství rozesílána po celé zemí, nyní však pozdějším vynálezem jsou dráty odstraněny a poselství sviští vzduchem užíváním bezdrátových zařízeni po celé zemi.

Tento veliký vzrůst vědy a ohromné pohybování lidí sem a tam v různých částech země je bez pochyby splněním proroctví, svědčícím o "času konce." Tyto všeobecné pravdivé skutečnosti nemohou býti sporné, a musí dostačiti ku přesvědčení každé rozumné mysle, že my jsme v "času konce" od roku 1799. pozdější část "času konce" Ježíš označuje jako čas žně, když praví: "žeň pak jest skonáni světa" (věku). Pravil, že bude v tom čase přítomen. Od roku 1874 je další

část doby "času konce". Od roku 1874 počíná čas druhé přítomnosti Páně, jak zhora uvedeno. Apoštol Pavel jmenuje v jednom ze svých dopisů mnohé věci, které se staly vzhledem k Izraelským vyslovuje, že "napsáno jest k napomenutí našemu, kteří jsme na konci světa." (věku) (1. Korintským 19:11) Musí se tedy předpokládati, že těm věcem bude rozuměno v "čase konce."
Pracující třídy byly vždy utlačovány a drženy v poddanství finančních, duchovních a politických knížat. Přesně v roce 1874, v počátku druhé přítomnosti Páně, byla na světě utvořena první mezinárodní dělnická organisace. Od toho času nastal podivuhodný vzrůst světla, a vynálezy i objevy byly příliš mnohé, než abychom se mohli zde o nich zmiňovati, ale zmínka je učiněna o některých z těch, které přišly na světlo od roku 1874, jako další doklad přítomnosti našeho Pána od toho data, jak následují: Počítací stroje, aeroplány, aluminium, antiseptická chirurgie, automatické železniční spojky, automobily, Pluhy automatické, kinematograf, velocipedy, kaučuk, korespondenční školy, indukční motory, objevy v nejtmavější Africe, velké poznáni o Božím předsevzetí, dynamit, elektrické železnice, elektrické sváření železa, pohyblivé schody, bezohňové vařiče, vidění do dálky, plynové hnací stroje, samovazače, svítiplyn, motory, sazečské stroje, stroje na výrobu zápalek, severní točna, panamský Průplav, pasteurizace, železniční sígnály, Rentgenové paprsky, stroje na šití bot, bezdýmný prach, jižní točna, podmořské čluny, radium, mrakodrapy, podzemní dráhy, mluvící stroje, telefony, psací stroje, elektrické bezprašné čističe. atd. atd.

Všimněte si zejména, že po popisu rozvoje takových věcí, jako jsou biblické společnosti, školy a univerzity; dále parní, elektrické a plynové dopravní prostředky, telegraf a telefon - přičemž to všechno má za následek veliký vzrůst vědy a pohybování pak kniha na stranách 202 a 203 uvádí:

"[Toto] je bez pochybností splněním proroctví, svědčícím o času konce. Tyto všeobecné pravdivé skutečnosti nemohou býti sporné, a musí dostačiti ku přesvědčení každé rozumné mysle, že my jsme v času konce od roku 1799."

Co je "bez pochybností", je logicky neomylné. Slovo "neomylné" zde není použito, ale všechny záměry a cíle si na to dělají nárok. A pokud někdo pochybuje nebo není přesvědčen, pak prostě nepatří do kategorie těch, kdo mají "rozumnou mysl". Jde tedy o intelektuální zastrašování, zbraň, kterou skutečná pravda nikdy nemusí uplatňovat. Ať měly tyto předpovědi a silná ujišťování o dřívějších datech jakýkoli "povzbuzující a posvěcující" účinek, v roce 1922, tedy osm let po roce 1914, opadla důvěra, kterou mnozí vkládali v časová proroctví Společnosti. Metody, ke kterým se ústředí organizace uchýlilo ve snaze překonat tento problém, jsou zřejmé. Ty také tvoří předlohu, kterou vidíme v pozdější době - po roce 1975.

Místo aby se organizace mírnila ve svých tvrzeních o svých výkladech nebo aby zaujala skromnější postoj ke své autoritě, začala daleko více trvat na přizpůsobení a ve svých tvrzeních o přesnosti své chronologie se stala dogmatičtější. "Věrnost" k učení "věrného a rozvážného otroka" (tehdy to s určitostí vztahovali na pastora Russella) byla hlavním heslem. Ti, kdo měli pochybnosti o chronologii založené na jeho učení (jejich chronologie byla

založená zase na učení N. H. Barboura, Johna Aquily Browna a jiných), byli líčeni nejen jako někdo, komu se nedostává víry, ale také jako příliš ovlivnění vlastní moudrostí, jako pyšní, vystavující své já, ctižádostiví, svévolní, svedení protivníkem a jako někdo, kdo se provinil tím, že odešel od Pána. Přikládat váhu svědectvím starověkých historiků, která se lišila od dat organizace, znamenalo vkládat důvěru v "agenty Satanovy říše".

Pokud tomu nechcete uvěřit, zamyslete se nad výroky, které se stále objevovaly ve článcích ve Strážné věži během let 1922 a 1923. Všimněte si, jak často se tu vyskytují pojmy jako "nesporný", "správný nad veškerou pochybnost", "božsky dosvědčený", "absolutně a jednoznačně správný", "nesporně podložený", "s dokázanou jistotou", "božského původu" - termíny, které se vztahují na celé chronologické schéma včetně let 1799 (začátek posledních dnů), 1874 (začátek Kristovy neviditelné přítomnosti), 1878 (začátek vzkříšení pomazaných), 1881 (kdy byl Russell plně pomazaný jako služebník Páně), stejně jako roky 1914, 1918 a nejmladší prorocké datum 1925, které mělo mít "stejné biblické opodstatnění jako rok 1914". Pro přehlednost jsou tyto úseky podtrženy:

Strážná věž z 1. března 1922

> ČAS ŽNĚ
>
> Ježíš řekl, že tento věk skončí žní, kdy zde bude přítomen, a že pak vyšle své posly, aby shromáždili jeho vyvolené. (Matouš 13:24-30; 24:31) Máme očekávat, že Pán bude mít v době žně na zemi nějaké svědky, aby oznámili skutečnost jeho přítomnosti a žně samotné Zde je další důkaz okolností, další hmatatelná fakta, která hovoří hlasitěji než slyšitelná slova to jest: Byl to Bratr Russell kdo ohlásil čas žně a přítomnost Pána žně. Byl to on, kdo první procházel celou zemí a volal: "Žeň je zde; jděte na pole a pracujte!". A tisíce jiných, kteří uposlechli tohoto volání, se připojili k vyhlašování této zvěsti. Ježíš jednoduše řekl, že během doby jeho přítomnosti bude mít věrného a rozvážného otroka, kterého použije k tomu, aby dával domu (domácnosti víry) pokrm v pravý čas. Dnes každý, kdo zná božský plán věků, musí věrohodně odpovědět, že odvodil toto poznání ze studia Bible v souvislosti s tím, co napsal Bratr Russell, že do té doby ani nevěděl, že Bůh má plán spasení. Každý, kdo se dnes raduje ve světle pravdy Božího slova, si uvědomuje, že Pán mu přinesl tuto pravdu, rozvíjí ji službou a prací, kterou začal Bratr Russell krátce po přítomnosti Pána.

Článek s nadpisem "Moudrý vůči Bohu" (to platí o Russellovi) hovoří opovržlivě o těch, kdo "věří, že mají větší moudrost než jiní", a říká, že takoví příznačně "mluví dogmaticky". O několik odstavců dále začíná předkládat "nesporné skutečnosti" o letech 1799 a 1874. Co je "dogmatismus" u druhých, je zřejmě považováno za "upřímné přesvědčení", pokud se to vztahuje na autory časopisu.

MOUDRÝ VŮČI BOHU

Byl moudrý? Podle toho, jak svět rozumí tomuto slovu, zejména jak jej definují světští klerikálové, nebyl. A díky Bohu, že nebyl. Kdyby měl velkou světskou moudrost, jakou uplatňují ti, kdo jej hanobí, Pán by jej nikdy nebyl použil. Budiž však řečeno, že tito tak zvaní učení klerikálové jej obviňují z toho, že nebyl znalec řečtiny a hebrejštiny. Toto obvinění je pravdivé. Skutečnosti nepochybně ukazují, že většina lidí, kteří mají znalosti řečtiny a hebrejštiny, berou sami sebe příliš vážně. Začínají si myslet, že znají tolik, že musejí přinést něco překvapivého, aby vyvrátili, co udělal někdo jiný. Odcházejí od cesty Páně a opírají se o vlastní chápání, které je v rozporu s Jeho Slovem. (Přísloví 3:5, 6). Obvykle hovoří a píší tak, že normální mysl to nemůže pochopit: a to dělají v naději, že před očima druhých ukážou, jak velká je jejich moudrost. Protože věří, že jejich moudrost je větší než moudrost jiných, mluví dogmaticky, bez ohledu na to, zda je to pravda, nebo ne, což závisí na tom, co mají druzí spolknout, protože nejsou schopni obsáhnout tuto domnělou moudrost. Tyto nesporné zkušenosti tedy ukazují, že čas konce začal v roce 1799; že druhá přítomnost Páně začala v roce 1874; že poté následovala žeň a že také padlo na Boží slovo více světla. V této souvislosti připomeňme slova Ježíše: "Když pán ustanovuje nad svou čeledí služebníka, aby jim včas dával pokrm, který služebník je věrný a rozumný? Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu nalezne, že tak činí." (Matouš 24:45-46)

Číslo o dva měsíce pozdější, z 1. května 1922, pokračovalo v kampani, která měla vymýtit jakoukoli pochybnost o učení organizace. Používá přitom tutéž taktiku:

PLODY CTIŽÁDOSTI

Stále znovu povstávají někteří, kdo dosud následovali Pána, aspoň na čas, kdo mají určitou míru krásy mysli a charakteru a možná i osoby - ti kdo sami sebe berou příliš vážně. Podaří se jim přesvědčit sebe sama, že Pán je určil aby dohlíželi na Boží věci a vyvedli Boží lid z pouště. Když jdou svou cestou, stanou se ve své mysli přesvědčenými, že Pán udělal chybu, když vyvolil bratra Russela jako svého služebníka, a jejich pochybnosti vedou později k závěru, že bratr Russell vůbec nebyl "ten služebník". Začnou pochybovat o tom co bratr Russell napsal, a tak se i vyjádří. Tím znevažují Slovo Páně, které říká Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespoléhej. Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky." Tím, že znevažují toto napomenutí a nechají se vést podlým vlivem protivníka, sami sebe nakonec přesvědčí, že jejich vznešenou povinností je odčinit všechny věci, které Bratr Russell učil, a nasměrovat pohled církve správným směrem. Připravují rukopisy a plány na podporu tohoto přesvědčení, a tak předkládají své pohledy. Když je předloží druhým a dostane se jim rady, že jejich úvahy nejsou správné, vykonstruují, že to znamená touhu zabránit jim, aby jejich světlo mohlo svítit, a znevažují takovou radu. Jsou si úplně jisti, že tomu musejí učit lidi a odčinit to, co bylo vyučováno, že začnou zveřejňovat své úvahy a rozesílat je posvěceným. Jejich argumenty se líbí těm kdo je prověřují pouze povrchně, a zvláště těm, kdo zapomněli, na to čemu byli vyučováni. V myslích některých, kdo to čtou, vznikají pochybnosti. Začíná zkouška.

Věrnost vůči učení společnosti, které bylo převzato od Russella, byla postavena na roveň věrnosti vůči Bohu a Kristu. Popírat učení Russella znamenalo zapřít Krista. Toto překvapivé tvrzení je jednoduše vyjádřeno v témže vydání Strážné věže:

> "Ježíš jasně ukázal, že během své druhé přítomnosti bude mít ve své církvi věrného a rozvážného otroka, skrze kterého bude dávat domácnosti víry pokrm v pravý čas. Existuje přesvědčivý důkaz o Pánově druhé přítomnosti, o času žně a o tom, že úřad "tohoto otroka" byl vyplněn Bratrem Russellem. To v žádném případě není uctívání člověka. Nezáleží na tom, kdo to byl Charles T. Russell - zda byl lékařem, stavebním dělníkem, nebo prodavačem košil. Sv. Petr byl rybářem, sv. Pavel právníkem. Ale tyto věci jsou nehmatatelné. A navíc tito muži byli nádobami vyvolenými od Pána. Bez ohledu na zemské povolání, Bratr Russell byl především služebníkem Pána. Zavrhovat jej a jeho dílo je tedy totéž jako zavrhovat Pána - na základě zde uvedených zásad."

Tento způsob argumentace je přesně stejný, jaký se používal o půl století později, v osmdesátých letech, když se odsuzovali takzvaní odpadlíci". Chronologie byla tehdy stejně jako nyní hlavním faktorem, ze kterého se stala "zkouška víry" ve věci opravdovosti něčího křesťanství. Stejné vydání Strážné věže varovalo také, že pochybnosti o datovacím systému Společnosti, včetně letopočtů 1799, 1874, 1914 a 1925 povedou ve skutečnosti k "zavržení Boha a našeho Pána Ježíše Krista a krve, kterou jsme byli koupeni." Říká:

> "Znovu nastupuje zkouška. Tentokrát se týká chronologie. Pokud někdo jde touto cestou, zjistíme, že cesta pochybnosti a odporu přivede člověka do pochybností o druhé přítomnosti Páně, o času žně, o úřadu "onoho služebníka" a toho, kdo jej vykonává, o důkazech konce světa, o nastolení království, o blízkosti nápravy člověka a konečně vede k zavržení Boha a našeho Pána Ježíše Krista a krve, kterou jsme byli koupeni."

Jedno číslo za druhým se zaměřovalo na chronologii, kterou Společnost uváděla, a hovořilo odmítavě o každém protikladném důkazu; jen opěvovalo přesnost datovacího systému vlastní organizace. Rok 1914 byl jedním znakem tohoto systému a Strážná věž trvala na tom, že všechna data (a tvrzení, která s nimi souvisela) jsou správná, jsou produktem božského vedení; není tedy třeba o nich jakkoliv pochybovat. Strážná věž z 15. května 1922:

> CHRONOLOGIE
>
> "Nemáme žádné pochybnosti, pokud jde o chronologii dat týkajících se let 1874, 1914, 1918 a 1925. Někteří tvrdí, že našli nové světlo v souvislosti s obdobím "sedmdesáti let zpustošení" a zajetí Izraele v Babylóně, a horlivě se snaží druhé přesvědčit, že Bratr Russell se mýlil. Apoštol Jakub nás ujišťuje, že "má-li kdo nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána." Věříme tomuto slibu a je správné denně prosit za nebeskou

> moudrost a milost. Věříme také, že ke trůnu nebeské milosti vystupují denně modlitby svatých za božské vedení, pokud jde o to, co má vyjít ve Strážné věži, a velice si jich ceníme."

Čtenáři byli varováni, aby se nenechali snadno odklánět důkazy ze světské historie, která byla v rozporu s chronologií společnosti. Všimněte si závěrečných vět tohoto odstavce:

> Je známo, že některé z jejich nejlepších "autorit" jsou někdy nespolehlivé, jako například Josephus a Ptolemaios. Tito mužové žili v prvních dvou stoletích po Kristu. Měli problémy sestavit své záznamy; úplná data neměli k dispozici. Není pochybností, že udělali to nejlepší, co mohli ve svých omezených podmínkách učinit. Jsou považováni za nejlepší z těch, které poskytuje světská historie. Určitá data od nich a dalších jsou historiky všeobecně přijímána; jestliže je však něco všeobecně přijímáno, neznamená to naprostou přesnost. Pro zvýšení působivosti jejich moudrosti na čtenáře jsou jejich závěry často podány pozitivně a student je nakloněn je akceptovat přímo bez dalšího prověřování.

Porovnej poslední větu s tónem, který používá Strážná věž dále, když vyzývá k přijetí svého systému datování:

> POZNAMENÁN BOŽÍM SCHVÁLENÍM
>
> Počítalo se s tím, že letopočty a 1918 byly vytyčeny; a Pán položil svou pečeť na léta 1914 a 1918 s jistotou bez možnosti omylu. Jaký další důkaz potřebujeme? Když použijeme téhož měřítka a začneme příchodem synů izraelských do Kanaánu a připočítáme plných 70 cyklů po padesáti letech, jak jasně naznačuje Jehovovo poslání Židů do Babylóna na celých 70 let, je snadné určit, že rok 1925 pravděpodobně podzim bude začátkem antitypu milostivého léta. O roce 1925 nemůže být více otázek než bylo o roce 1914. Skutečnost, že všechny věci, které někteří vyhlíželi v roce 1914, se neudálý hmotně, nemění na chronologii vůbec nic." Když postřehneme tak zřetelně označené datum, pak je pro zdravou mysl velmi jednoduché dojít k závěru, že všechno, co se má dít, se musí soustředit kolem tohoto data, takže mnozí jsou naklonění očekávat ještě více, než bylo skutečně předpovězeno. Tak tomu bylo v letech 1844, 1874, 1878, stejně jako 1914 a 1918. Při pohledu zpět nyní snadno vidíme, že tato data byla jasně vyznačena v Písmu a nepochyb-ně jimi Pán chtěl povzbudit svůj lid a zároveň chtěl, aby byli zkoušeni a tříbeni, když se neuskutečnilo všechno, co někteří očekávali. Jestliže se v roce 1925 nestane všechno, co někteří v tomto roce očekávali, nezmění se datum o nic více než ve všech ostatních případech.

Nesplněná očekávání vyplývající z dřívějších proroctví jsou znovu kladena za vinu Pánu, kdy on je jako by používal "nepochybně k tomu, aby povzbudil svůj lid". V tomto pojetí není vidět nic zvláštního na tom, že by Bůh a Kristus použili falešnost jako prostředek k povzbuzeni svých služebníků. Ale v Písmu si čteme že "Bůh je světlo a ve spojení s ním není vůbec žádná tma." Představa, že by Bůh a jeho Syn používali omylu k vedení křesťanů, je Písmu cizí. Je to jednoznačně pokus postavit pochybujícího do defenzívy, uvalit na něho roli člověka, který si stěžuje na

Boha.
Velký důraz byl kladen na tvrzení, že by bylo katastrofální změnit předkládanou chronologii byť i o jeden rok, "zničilo by to celý systém chronologie" podávané Společností. Je skutečností, že většinu letopočtů užívaných pro období před naším letopočtem sama Společnost později podstatně změnila. Žádné slovo se nezdálo příliš nadsazené a žádný argument příliš silný, pokud šlo o dotvrzování správnosti toho, co se tehdy nazývalo "chronologie současné pravdy". Následující argumenty ze Strážné věže z 15. června 1922 čtěte s vědomím, že většina obsahu se později zrušila:

> DALŠÍ DŮKAZ CHRONOLOGIE SOUČASNÉ PRAVDY
>
> Existuje velmi známý matematický "zákon pravděpodobnosti". Uplatňuje se často i ve všedním životě, když se řeší věci, o kterých se pochybuje. Když v rodině s dětmi dojde k nějaké lumpárně, je pravděpodobné - vskutku jisté - že to udělalo některé dítě a že ostatní děti to neudělaly. Jestliže se v jednom domě během noci něco rozbije, pak podle zákona pravděpodobnosti může jít o čistou náhodu; jestliže se to však stane ve dvou domech, pak se pravděpodobně nejedná o náhodu, ale o něčí záměr. Jestliže se však totéž objeví v případě tří nebo více domácností, pak už to přestává být náhoda, ale s jistotou jde o záměr.
> Chronologie současné pravdy mohla byt pouhá náhoda, nebýt opakování ve dvou velkých cyklech 1 845 a 2 520 let což ji přesouvá z oblasti náhody do sféry jistoty. Kdyby existovalo pouze jedno nebo dvě odpovídající data v těchto cyklech, mohlo by jít o pouhou shodu, ale kde dochází k několikanásobnému opakování dat a událostí, nemůže to být náhoda, ale musí to být záměr nebo plán jediné osobní bytosti, která je schopna takto plánovat - samého Jehovy *a taková chronologie sama musí být správná.*
> V případě Velké pyramidy v Gíze by souhlas jednoho nebo dvou rozměrů s chronologií současné pravdy mohl být náhodný, ale jestliže si odpovídají celé tucty rozměrů pak je to důkaz že tentýž Bůh projektoval pyramidu i plán - a to současně dokazuje správnost chronologie.
> Také shoda chronologie s určitými rozměry ve stánku a Ezechielově chrámě označuje tuto chronologii jako správnou. Dotvrzujeme to právě na základě takových a mnoha dalších shod - v souhlase se spolehlivými vědeckými zákony. *Na základě Písma vědy a historie je chronologie současné pravdy nepochybně správná*. Její spolehlivost byla bohatě dosvědčena daty a událostmi v letech 1874 1914 a 1918. Chronologie současné pravdy je bezpečnou základnou, na které se posvěcené Boží dítě může snažit vyhlížet věci budoucí. - 1. Petrova 1: 11, 12; Jan 16:13.
>
> **1. Janova 1:5**
> **Strážná věž, 15. červen 1922, str. 187.**

Chronologie stála "pevná jako skála, založená na Božím slově", tvrdil článek a zdůrazňoval; že víra v ní je "záležitost víry v Jehovu a jeho

vdechnuté slovo". Lpělo se na "božské" povaze dnes obecně odmítané chronologie - ne na některých částech, ale na ní jako celku, "absolutně". Nesla "pečeť souhlasu všemohoucího Boha". Strážná věž z 15. července 1922 pod názvem "Silné lano chronologie" zveřejňovala:

> "Chronologie současné pravdy je především řetězec dat, podobně jako jiné chronologie. To znamená, že se ví o každém datu, co mu předchází a co následuje, a každý krok je podložen spolehlivým důkazem. Kdyby to však byl veškerý důkaz věrohodnosti chronologie, nemohli bychom jej prosazovat o nic spolehlivěji než světské chronologie. S takovou by šlo o řetěz o nic silnější než nejslabší článek. Existují však pevné vazby mezi daty chronologie současné pravdy. Tyto vnitřní vazby mezi daty dodávají daleko větší váhu, než jak ji vidíme u jiných chronologií. Některé z nich jsou tak pozoruhodné, že jasně naznačují, že nejde o chronologii lidskou ale Boží Chronologie současné pravdy má božský původ, je Bohem dosvědčená a stojí samostatně jako absolutně a neměně správná."
>
> NESPORNĚ DOKÁZANÁ
>
> Je-li nějaký letopočet dosvědčen z několika stran, pak stojí pevně. Vědecký zákon pravděpodobnosti uděluje spojeným paprskům lana chronologie daleko větší sílu, než je součet jednotlivých důkazových linií. Jde o zákon, na který se automaticky spoléháme v závažných věcech: jestliže se něco stane jen jedenkrát, může se jednat o náhodu, jestliže se to projeví dvakrát, je to skoro určitě pravda, a jestliže se to vyskytne více než dvakrát, je obvykle nemožné aby to bylo náhodou nebo aby to nebyla pravda, součet několika důkazů to zcela přenáší ze sféry náhody do dokázané jistoty. Tato Zásada se aplikuje denně v nejzávažnějších soudních případech. O svědectví jediného svědka lze pochybovat, ale svědectví dvou nebo tří svědků nesporně dosvědčuje pravdu. "Ústy dvou nebo tří svědků bude potvrzena každá výpověď." - 2. Korintským 13:1 V chronologii současné pravdy je tolik vzájemných vazeb mezi daty, že nejde jen o řadu letopočtů, ani o řetěz, ale o lano z paprsků, které jsou pevně propletené - je to božsky jednotný systém, kde většina dat má velmi významné vztahy k ostatním, což je znakem, že tento systém není lidského původu."
>
> DŮKAZ BOŽSKÉHO PŮVODU
>
> Jasně ukážeme, že chronologie současné pravdy vykazuje nesporný důkaz Božího předzvědění základních dat, že to je důkaz božského původu a že tento systém není lidský vynález, ale objev Boží pravdy. Tento důkaz spočívá v mnoha spojovacích vzájemných vazbách mezi jednotlivými letopočty. Bez těchto vazeb by se chronologie nelišila od světských systémů, ale jestliže v chronologii jsou obsaženy, pak věříme, že nesou pečeť schválení všemohoucího Boha.

Na "paralelismy" jako na důkaz božského původu předkládaného datovacího systému se velmi spoléhalo, když se paralelní periody 1 845 a 2 520 let aplikovaly na rozhodující data a události v historii." O systému používání paralelismů píše Strážná věž v témže čísle:

> "Paralelismy tohoto druhu jsou důkazem božského původu chronologie současné pravdy protože ukazují předzvědění. V uvedeném případě rozdělení Izraele a

křesťanstva, mezi kterými je 2 520 let, je důkaz, že když bylo dopuštěno první rozdělení, druhé bylo předzvěděno. To je pravda, protože mezi těmito dvěma událostmi jsou vazby časové i podobnost charakteru jevů. Když zjistíme, že zde existuje posloupnost nebo systém paralelních dat skládajících se z letopočtů oddělených od sebe 2 520 lety, pak je zřejmé, že šlo o předzvědění. Bylo by absurdní tvrdit. že objevené vztahy nebyly výsledkem Božího uspořádání. Takové předvídání má pouze Bůh, a to dokazuje, že natolik ovládá čas i události, že z nich může utkat tak nádherný a harmonický celek, který je příliš vznešený, než aby to byl výsledek náhody nebo lidského vynálezu."

I když je tento systém podáván tak samozřejmě jako produkt božské prozřetelnosti a přesto, že popírat její spolehlivost a významnost by bylo "absurdní" - sama organizace později celý systém používání paralelismů zavrhla. Celý tento materiál, jenž stále řeší sebemenší tendence pochybovat o časových proroctvích, které tvořily tak podstatnou část doktrinální struktury organizace, jako by připravoval čtenáře Strážné věže na nadcházející událost. Očividně měl za cíl vytvořit určitý postoj před výročním shromážděním v Cedar Point v Ohiu. Hlavní proslov tohoto setkání, o kterém se pravidelně hovořilo jako o velkém milníku v historii organizace, byl postaven na základech, které byly položeny dosavadními články ve Strážné věži. Dnes cituje organizace malou část tohoto proslovu na obhajobu svého pojetí roku 1914. Přehlíží skutečnost, že roky 1799 a 1874 v uváděných argumentech figurovaly se stejnou silou a na závěr byli posluchači vyzváni, aby spěli k tomu, co uvádí následující úsek Strážné věže z 1. listopadu 1922:

"Biblické proroctví ukazuje, že Pán se měl podruhé zjevit v roce - 1874. Naplněné proroctví ukazuje nade vší pochybnost. že se v tomto roce zjevil. Naplněné proroctví je jinak ohlášená fyzická skutečnost; a tyto skutečnosti jsou nesporné. Všichni opravdoví strážci jsou s těmito skutečnostmi obeznámeni, jak je to podáno v Písmu a vysvětleno ve výkladech zvláštního služebníka Páně. Ježíš sám prohlásil, že v době jeho přítomnosti bude žeň jeho lidu, během níž shromáždí své věrné k sobě. Toto dílo se děje již několik let a blíží se jeho dovršení. Řekl, že během své přítomnosti bude mít ně- koho, kdo ponese úřad věrného a rozvážného otroka, skrze kterého bude dávat svému lidu pokrm ve vyměřený čas. Všechny tyto skutečnosti ukazují, že tato proroctví se naplnila." DEN PŘÍPRAVY

Proč přišel Král? Aby ustavil své království a vládl jako Král. Ale dříve než začala jeho vláda, musel vykonat přípravné dílo. Spolu s ním mají vládnout údové jeho těla, a ti tedy musejí být shromážděni a připraveni ještě před začátkem kralování. Časy pohanů pod dohledem boha tohoto světa skončily 1. srpna 1914. Do té doby by pro Pána, Krále slávy, nebylo důsledné, kdyby vzal na sebe velkou moc a kraloval. (Ezechiel 21:27) Je zde přítomen od roku 1874 a ze skutečností, které nyní vidíme, vyplývá, že období od 1874 do 1914 je den přípravy. To v žádném případě není útok proti myšlence, že "čas konce" byl v období od 1799 do 1914. O období od 1799 do 1874 nelze říci, že by to byl den přípravy, ale den přibývajícího světla. Není rozumné si myslet, že by Král začal konat přípravy v době, když zde ještě nebyl přítomen. Toto království připravoval Bůh celých šest tisíc let.

Devatenáct století shromažďoval z lidí královskou třídu. Od roku 1874 je zde Král slávy přítomen, a během té doby koná žeň a shromažďuje k sobě chrámovou třídu. A roku 1914 se Král slávy chopil moci a kraluje. Očistil rty chrámové třídy a vysílá je s poselstvím. Důležitost poselství království nelze docenit. Je to zvěst všech zvěstí! Je to zvěst této hodiny. Spočívá na těch, kdo jsou Páně a nesou ji dál. Nebeské království je za dveřmi; Král kraluje; Satanova říše se rozpadá; miliony dnes žijících lidí nikdy nezemřou.
Věříš tomu? Věříš. že Král slávy je zde a že zde je přítomen již od roku 1874? Věříš, že během této doby koná svou žeň? Věříš, že v této době má věrného a rozvážného otroka, skrze kterého řídí své dílo a sytí domácnost víry. Věříš, že Pán je nyní ve svém chrámě a soudí národy země? Věříš, že Král slávy již začal svou vládu? Pak tedy zpět do pole, ó vy synové nejvyššího Boha! Přepásejte se zbrojí! Buďte střízliví, bdělí, buďte aktivní, buďte stateční! Buďte věrní a praví svědkové Pána. Jděte vpřed v boji, dokud nezpustne každá známka Babylonu. Neste tuto zvěst do široka i do dáli! Svět musí poznat, že Jehova je Bůh a že Ježíš Kristus je Král králů a Pán pánů. Toto je den všech dnů. Hle, Král vládne! Vy jste jeho zvěstovatelé! A proto zvěstujte, zvěstujte, zvěstujte Krále a jeho království!"

Přes bouřlivé výzvy k "věrnosti" vůči učení a chronologii pastora Russella jsou tato slova pozoruhodná v tom, že vykazují první náznaky postupného distancování se od tohoto učení. V knize Čas je blízko Russell učil, že "rok 1878 je paralelou Kristova převzetí moci a úřadu v předobraze, a tím jasně označuje dobu, kdy náš přítomný, duchovní, neviditelný Pán skutečně převezme moc jako Král králů - dobu, kdy začne kralovat". Rutherfordovým proslovem v Cedar Pointu byly tyto - neviditelné - události posunuty z roku 1878 na rok 1914, tedy na rok, který se ukázal jako prázdný, kdy se nesplnilo nic z toho, co bylo předpovídáno a co se očekávalo. Byl to začátek celkového přesunu takřka všech událostí z období před rokem 1914 na rok 1914 nebo později. V souladu s knížkou Miliony dnes žijících nikdy nezemřou organizace učila, že velký cyklus milostivého léta (který podle Božího zákona skrze Mojžíše v sobě zahrnoval po sobě následující období po padesáti letech, kdy padesátý rok byl létem milostivým) ukazuje na rok 1925 jako na dobu úplného projevení se Kristovy vlády a návratu starodávných proroků na zemi. V roce 1924 vydala organizace brožurku s názvem Cesta do ráje (The Way to Paradise), určenou mladým lidem. Všimněte si, s jakou důvěrou byly tyto předpovědi předkládány mladým lidem, včetně popisu zemského Jeruzaléma jako hlavního města světa obnoveného lidstva:

224 ---------- *Cesta do ráje*

...výsada nebeského pozvání. Bůh prokázal, že snadno dokáže najít z pohanů takové, kterými by zaplnil místa největší cti ve svém království. To bude velmi pokořující pro Židy, když uvidí, o co přišli. Židovský kalendářní rok začínal na podzim, zhruba prvního října. Rok 1926 začne tedy okolo prvního října 1925. Je správné očekávat, že po tomto datu uvidíme, jak se Boží přízeň začíná vracet k židovskému národu jako části světa. Mnozí ze Židů již s touhou vyhlížejí svou

starou vlast - Palestinu. Jak jsme již viděli, Boží čas vyhrazený pohanům jako národům vypršel v roce 1914. Tak jako židovský národ jako celek ztratil Boží přízeň, když ukřižoval Ježíše, a pohany jako národy Bůh už dále neuznává, Kristus brzy začne jednat se světem - s jednotlivci, počínaje Židy a konče starodávnými hodnými postavami. Máme tedy očekávat, že krátce po roce 1925 uvidíme, jak vstane Ábel, Henoch, Noe, Abraham, Izák, Jákob, Melchisedech, Jób, Mojžíš, Samuel, David, Izajáš, Jeremjáš, Ezechiel, Daniel, Jan Křtitel a další uvedení v jedenácté kapitole epištoly Židům.
Ti budou tvořit jádro nového království na zemi. Jednou z prvních věcí, které bude potřeba udělat, je uvést Jeruzalém do stavu, aby mohl být hlavním městem světa. To bude vyžadovat mnoho práce, ale bude mnoho ochotných...

Ze zpráv v současné době víme, že se již soustřeďuje pozornost na Palestinu a tisíce Židů se pokouší vrátit se tam. Mnoho práce již bylo vykonáno výstavbou lepších silnic a kultivací polí. Neměli bychom však očekávat mnoho systematické práce v této oblasti, dokud nevstanou tato "knížata" a nebudou tím pověřena. Hlavní město každého státu by mělo být v přímém a rychlém spojení se všemi částmi svého území. Má-li byt Jeruzalém hlavním městem světa, měl by mít možnost být rychle ve styku s každým místem. Kristovo království má za tisíc let odčinit všechno zlo, které bylo vykonáno za uplynulých šest tisíc let. Staromódní metody nebudou stačit. Už nyní vidíme nastupovat veliké změny. Bezdrátové spojení a rozhlas dokáže přenášet zprávy do poloviny světa, a než přijdou knížata budou tyto vynálezy natolik zdokonaleny, že jimi bude možné navázat spojení s kterýmkoli koutem světa. Každý na světě bude, abychom tak řekli, "v jedné místnosti". Tato místnost bude o něco větší, než v jakých jsme dnes zvyklí mít naše shromáždění. Jen si přečtěte Izajáše 2:3 a Zacharjáše 14:16 a uvidíte, jak bude jednoduché, aby "všichni šli do Jeruzaléma". Knížata mohou snadno vysílat své instrukce do kterékoli části světa. Představte si, že kníže Abraham, až bude mít nějaké obecné instrukce, zavolá: "Prosím pozor! ... a všichni lidé na všech místech budou poslouchat a uslyší každé slovo, které bude říkat, uslyší je tak jednoduše, jako kdyby k nim mluvil z pódia v sále. Samozřejmě, pokud někdo chce navštívit Jeruzalém a osobně se setkat s knížaty nebo pokud si kníže bude přát vykonat osobní inspekci nějakého veřejného díla. letadla budou brzy tak zdokonalena, že cesta z Jeruzaléma kamkoli na světě bude otázkou několika hodin. To bude skutečně nový svět, slavný v každém směru. - Zacharjáš 14:20, 21; Zjevení 21; Žalm 72 a 145. Tito starodávní svatí budou mít také moc používat "železný prut" pro případ, že bude třeba jednat se svévolnými a neposlušnými. Všichni se musí naučit, že nespravedlnost nebude dovolena. Spravedlnost je základem zákona nového království. - Žalm 37:9, 10, 2, 38. Není pochyby, že mnoho chlapců a děvčat, kteří čtou tuto knihu, se dožijí toho, že uvidí Abrahama, Izáka, Jákoba, Josefa, Daniele a další věrné muže dávnověku, jak vycházejí ve slávě svého, lepšího vzkříšení". Budou dokonalí myslí i tělem. Nebude dlouho trvat a Kristus je ustanoví na jejich místa cti a moci jako zemské představitele. Svět a všechny současné vymoženosti se jim budou na první pohled zdát divné, ale na tyto nové metody si brzy zvyknou. Možná se budou zpočátku bavit, vždyť nikdy neviděli telefon, rádio, auto, elektrické světlo, letadla, parní lokomotivy a mnoho dalších

> věcí, které běžně používáme. Jaká výsada žít právě v této době a vidět konec starého a příchod nového! Ze všech dob historie země dnešek je nejúžasnější.

Není třeba říkat, že chlapci a děvčata, jimž byla tato publikace určena, jsou nyní staří lidé, přinejmenším šedesáti- sedmdesátiletí. když Společnost občas používá velkolepého hesla "Miliony dnes žijících lidí nikdy nezemřou" a upozorňuje, že svědků je v současné době již několik milionů, záměrně přehlíží zcela zřejmý původní záměr tohoto hesla. Tvrzení, že "Miliony dnes žijících lidí nikdy nezemřou", nebylo míněno pro lidi devadesátých let, ale pro generaci v první polovině dvacátých let. Tehdy žil pouze zlomek těchto více než čtyř milionů svědků Jehovových. Uvedený výrok by byl jaksi opodstatněn pouze v případě, že by dnes žilo více než dva miliony svědků starých okolo 70 let nebo starších. Rok 1925, na kterém stavěly předpovědi a uvedené heslo, ukázal, že nic z předpovězeného se nestalo. Celé učení bylo bez základu, pouhý výmysl, prorocká fantazie. Přesto celý tento materiál, který vyšel ve Strážné věži a jiných publikacích, byl pokládán za "pokrm v pravý čas", který dal Bůh skrze svůj kanál, o kterém se tvrdilo, že má zvláštní schválení a vedení Ježíše Krista jakožto právě vládnoucího Krále. Sami říkají, že mluvili jako Boží "jedinečný prorok". Rok 1925 přešel a nesplnění posledních předpovědí dokázalo, že tito předpovídatelé nejednali jako "věrný a rozvážný otrok". Nedrželi se věrně a pokorně vdechnutého Božího slova, které jediné si zaslouží označení "nesporné", "absolutně a jednoznačně správné", "pevně postavené". Nebyli ani rozvážní během těch let, kdy po celém světě vydávali tak dogmatická tvrzení, přičemž tuto nerozvážnost uznal i Soudce Rutherford přiznáním, že sám ze sebe udělal "osla".

Zastrašovací tón v rádoby Božím "kanálu" - Strážné věži, ctižádost, pýcha a nevěrnost vůči Kristu, ze kterých byl osočován každý, kdo se nechtěl dát tímto velikášským kursem, nepochybně ovlivnila většinu, aby "následovali vůdce", když vyslovoval tato ‚oslovská tvrzení. Mnozí si však uvědomili, že už nemohou podporovat tento nezodpovědný směr, a po roce 1925 zaznamenala organizace velké ztráty. Jak popisují nejnovější publikace organizace situaci z roku 1925? Ročenka Svědků Jehovových z roku 1925 přiřkla problém ne organizaci, která rozšiřovala informace, ale "bratrům", kteří je četli.

> Rok 1925 přišel a odešel. Ježíšovi pomazaní následovníci byli stále jako třída na zemi. Věrní mužové dávnověku - Abraham, David a další - nevstali z mrtvých, aby se stali knížaty na zemi. (Žalm 45:16) Anna MacDonaldová vzpomíná: "Rok 1925 byl pro mnohé bratry smutným rokem. Někteří z nich klopýtli, jejich naděje ztroskotaly. Doufali, že uvidí některé ze starodávných svatých (jako třeba Abrahama) vzkříšené. Místo aby to považovali za pravděpodobnost vyčetli v tom jistotu a někteří z nich se těšili, že uvidí své milované vzkříšené."

Opravňuje přehled zveřejněných výroků ve Strážné věži, citovaných na předcházejících stránkách této knihy, přesunutí odpovědnosti na "bratry", odpovědnosti za to, že vyrostly tak velké naděje a že tak ztroskotaly? Ročenka z roku 1980 (vydaná v témž roce, kdy prezident Franz informoval rodinu ústředí o Rutherfordově soukromé poznámce) dává věci podobný směr. Hovoří o návštěvě Soudce Rutherforda ve Švýcarsku v květnu 1926 na shromáždění a jeho účasti na setkání, kde byly kladeny otázky a kde došlo k tomuto rozhovoru:

> "Otázka: Vrátili se starodávní svatí věrní?"
> "Odpověď (Rutherfordova): Samozřejmě, že se nevrátili. Nikdo je neviděl, a bylo by bláznivé něco takového ohlašovat. V knize "Miliony..." se říká, že je rozumné očekávat jejich návrat krátce po roce 1925, ale bylo to pouze vyjádření názoru."

Každý má právo vyjádřit svůj názor. Ale lidé, kteří o sobě tvrdí, že jsou Božími mluvčími na zemi, rozhodně nemají právo vyjadřovat pouhé názory, když tvrdí, že to, co říkají, je podloženo vlastním Božím slovem a že by tak mělo být přijímáno. Jestliže se po celém světě šíří výroky coby Boží poselství pro lidstvo, jako duchovní "pokrm v pravý čas", pak ti, kdo je zveřejňují, určitě nejsou "věrní" nebo "rozvážní", když nezodpovědně vyjadřují bludné názory, křečovitě je hájí a ponižují každého, kdo s nimi nesouhlasí nebo dokonce zpochybňují jejich věrnost a pokoru před Bohem.

V roce 1930 postavila organizace v Kalifornii v San Diegu dům nazvaný Beth-Sarim. Kniha Nový svět (The New Worl) napsaná Fredem Franzem o něm říká:

> ...byli okamžitě v bitvě poraženi a svrženi z nebe dolů na zem. Ten bezbožník a jeho démoni nyní přinášejí velké hrůzy na zemi i moře, aby přivedli všechny národy k totalitnímu systému a vyvolali hořkost všech lidí proti Bohu. Pán Ježíš nyní přišel do chrámu k soudu a zbytek údů jeho těla, který je ještě na zemi, se shromáždil jako do chrámu v dokonalou jednotu s ním (Malachiáš 3:1-3) a lze tedy očekávat, že věrní mužové dávnověku vstanou kterýkoli z dnešních dní. Písmo nám dává dobrý podklad, abychom věřili, že to bude krátce předtím, než propukne Armagedon.
> V této naději byl v roce 1930 postaven dům v San Diegu, v Kalifornii, o kterém náboženský nepřítel píše se zlými úmysly, a byl nazván "Beth-Sarim", což znamená "Dům knížat". Nyní důvěřujeme že se sem nastěhují tato knížata při svém návratu. Nejnovější skutečnosti ukazují, že náboženští lidé tohoto zatraceného světa skřípají zuby právě kvůli tomuto svědectví, které "Dům knížat" nese novému světu. Návrat starodávných věrných, kteří se soudem nad lidmi ujmou vlády, nepřinese těmto náboženským lidem a jejich spojencům žádnou radost.

Jak bylo v předcházející kapitole uvedeno, v roce 1941, šestnáct let po roce 1925, při sjezdu v St. Louis v Missouri prezident Rutherford znovu ujišťoval děti, že věrní muži a ženy Bible se velmi brzy vrátí a povedou mladé lidi při jejich výběru manželského partnera. Radil, aby s manželstvím počkali až do té doby. Když Strážná věž popisovala události

té doby, komentovala právě vyšlou knihu Děti jako "nástroj, který jim dal Pán, aby mohly v posledních měsících před Armagedonem účinně pracovat". Přibližně o tři sta měsíců později, v roce 1966 se vynořilo další datum: rok 1975.

Krátce poté, když tato kniha vyšla (1942), byl dům prodán. Na velkém shromáždění svědků Jehovových roku 1950 na stadióně Yankee v New York City měl Fred Franz proslov, kde celou myšlenku předpovídaného návratu "knížat" před Armagedonem oficiálně opustil a nahradil ji názorem, že zástupci Společnosti ve shromážděních tuto roli knížat již naplnili.

Kapitola DEVÁTÁ

1975: "VHODNÝ ČAS PRO BOŽÍ ZÁSAH"

> ***"Není vaše věc znáti časy nebo příhodnosti časů, které Otec v moci své položil." - Skutky 1:7, Bible kralická***

Ve druhé polovině Rutherfordova prezidentství byla většina z časových proroctví z prvního období tak usilovně propagovaných postupně opuštěna nebo posunuta. Počátek "posledních dnů" byl přeložen z roku 1799 na rok 1914. Kristova přítomnost v roce 1874 byla také přesunuta na rok 1914 (jak se stalo v roce 1922 také s oficiálním počátkem Kristova aktivního kralování). Začátek vzkříšení byl posunut z roku 1878 na rok 1918. Dlouhou dobu se tvrdilo, že rok 1914 přinese "konec světa" v tom smyslu, že Bůh "legálně" ukončí propůjčení moci světským národům na zemi. Ale i od toho se upustilo a "konec" nebo "závěr systému věcí" (jak se píše v překladu nového světa) má přijít až v budoucnu.

Všechny tyto věci byly prohlášeny za neviditelné a jejich přijetí zřejmě záleželo jen na víře v předložený výklad. Po jedné schůzce vedoucího sboru, na které se projednávala časová proroctví a změny, mi Bill Jackson s úsměvem řekl: "Dříve jsme vždycky říkali, že stačí přeložit datum z jednoho ramene na druhé." Teprve po Rutherfordově smrti v roce 1942 nastala změna ohledně roku 606 př. Kr. jako počátku 2 520 let. Je pozoruhodné, že celých šedesát let si toho nikdo nevšiml ani se nezabýval tou skutečností, že počítáno od roku 606 př. Kr. spadá konec období 2 520 let do roku 1915. Výchozí bod byl pak v tichosti posunut na rok 607 př. Kr., což umožnilo ponechat rok 1914 jako konec 2 520 let. Neobjevil se žádný historický důkaz, který by naznačoval, že Jeruzalém byl zničen o rok dříve, než se dosud věřilo. Posunutí vyvrácení Jeruzaléma o jeden rok zpět diktovala touha organizace udržet rok 1914 jako klíčové datum, na které tolik let poukazovala (což neplatilo o roce 1915), a na papíře to přece není žádný problém. Uprostřed čtyřicátých let 20. století bylo rozhodnuto, že pokud jde o dobu uplynulou od stvoření Adama, liší se chronologie používaná v době prezidentů Russella a Rutherforda asi o 100 let.

A roku 1966 organizace vyhlásila, že konec šesti tisíc let lidských dějin přijde v roce 1975, a ne roku 1874, jak se dříve učilo. Toto bylo zveřejněno v knize nazvané Věčný život ve svobodě Božích synů, kterou napsal Fred Franz. Hned v první kapitole této knihy je řeč o milostivém létě, které hrálo důležitou roli v předpovědích o roce 1925. Byla zde (tak jako i tehdy) obhajována víra v šest "dní", každý tisíc let dlouhý, v nichž mělo lidstvo žít

v nedokonalosti, a které má následovat sedmý tisíc let dlouhý "den", ve kterém bude znovu nastolena dokonalost ve velkém milostivém létě osvobození z otroctví hříchu, nemoci a smrti. Na str. 28 a 29 této knihy se píše:

> 28 ---------- VĚČNÝ ŽIVOT VE SVOBODĚ BOŽICH SYNŮ
>
> 1 Od Usherovy doby bylo prováděno intensivní studium biblické chronologie. v tomto dvacátém století bylo prováděno nezávislé studium, které se neřídí slepě některými tradičními chronologickými propočty křesťanstva, a uveřejněná časová tabulka, jež je výsledkem tohoto nezávislého studia, udává datum stvoření člověka na rok 4.026 př.n.l." Podle této spolehlivé biblické chronologie skončí šest tisíc roku od stvoření člověka:a v roce 1975, a sedmé tisícileté období lidských dějin začne na podzim 1975 př. n.l.
> brzy, ano, v této generaci skončí šest tisíc roků existence člověka na zemi. Jehova Bůh je časově neomezený, jak je psáno v Žalmu 90:1, 2: "Jehovo, ty sám jsi naším skutečným příbytkem z pokolení do pokolení. Dříve než se zrodily hory, dříve než jsi přistoupil k tomu, abys jako v porodních bolestech zplodil zemi a úrodnou půdu, ano, od neurčeného času do neurčeného času ty jsi Bůh." Z hlediska Jehovy Boha je tedy těchto uplynulých šest tisíc roků lidské existence jen jako šest dní o dvaceti a čtyřech hodinách, neboť tentýž žalm (verš 3, 4) Říká dále: "Působíš, že smrtelný člověk se navrací k rozpadlé hmotě, a říkáš: "Navraťte se, synové lidští. Neboť tisíc let jest v tvých očích jen jako včerejší den, když pominul, a jako noční hlídka". A tak za nemnoho let v této naší generaci dospějeme k období, na které by se Jehova Bůh mohl dívat jako na sedmý den lidské existence.

Jaký to má význam? Kniha pokračuje touto aplikací rozvíjených bodů:

> PROČ LIDSKÉ STVOŘENÍ BUDE JEŠTĚ OSVOBOZENO
>
> Jak by to bylo vhodné, aby Jehova Bůh učinil z tohoto přicházejícího tisíciletého období sabatní údobí odpočinku a osvobození, velký jubilejní sabat pro provolání svobody po celé zemi všem jejím obyvatelům! Pro lidstvo by to bylo nanejvýš časové. Bylo by to nanejvýš vhodné i od Boha, neboť, vzpomeň si, že lidstvo má. ještě před sebou období, o němž poslední kniha Svaté Bible mluví jako o tisícileté vládě Ježíše Krista nad zemí, jako o Kristově tisíciletém panství. Když byl Ježíš Kristus před devatenácti stoletími na zemi, řekl o sobě prorocky: "Neboť Syn člověka je Pánem sabatu." (Matouš 12:8) Nebyla by to pouhá náhoda nebo shoda okolností, ale bylo by to podle láskyplného záměru Jehovy Boha, aby panství Ježíše Krista, Pána sabatu, probíhalo souběžně se sedmým tisíciletím lidské existence.

Říkala organizace "bez obalu", že rok 1975 bude označovat začátek tisíciletí? Ne. Ale výše uvedený odstavec byl vyvrcholením vší uvedené, důkladně zkonstruované argumentace, kterou tato kapitola budovala. Nebyla uvedena žádná jasná, bezpodmínečná předpověď o roku 1975. Ale autor měl odvahu prohlásit za "vhodné" a "nanejvýš vhodné i od Boha", aby Bůh započal tisíciletí právě tehdy. Zdálo by se rozumné, aby nedokonalý člověk říkal, co je nebo není "vhodné" pro Všemohoucího

Boha, s docela velkou dávkou jistoty, a jistě ne jen jako pouhé "vyjádření názoru". Rozvážnostţ to chce, nebo spíše vyžaduje. Ještě silnější je další tvrzení, že by to bylo "podle láskyplného záměru Jehovy Boha, aby panství Ježíše Krista, "Pána sabatu", probíhalo souběžně se sedmým tisíciletím lidské existence", kteréžto sedmé tisíciletí mělo podle předchozího tvrzení začít v roce 1975. Téhož roku se v Probuďte se!, doprovodném časopisu Strážné věže, v čísle z 8. října 1966, objevil článek nazvaný "Jak dlouho to ještě bude trvat", který pod nadpisem "6 000 let končí v roce 1975" uváděl, že milénium bude posledním tisícem let 7 000 let dlouhého dne Božího odpočinutí. Na stránkách 19 a 20 dále říkal:

> A tak skutečnost, že se blížíme konci prvních 6 000 let dějin lidstva, má obrovský význam. Souvisí Boží den odpočinku s časem, po který je člověk na zemi od svého stvoření? Zjevně ano. Z nejspolehlivějších výzkumů biblické chronologie, které souhlasí s mnoha uznávanými daty světské historie, zjišťujeme, že Adam byl stvořen na podzim roku 4026 př. Kr. Eva mohla být stvořena v témže roce a hned nato musel začít Boží den odpočinku. Ve kterém roce tedy skončí prvních 6 000 let dějin lidstva a také prvních 6 000 let Božího dne odpočinutí? V roce 1975. To je pozoruhodné, zvláště uvážíme-li, že v roce 1914 začaly "poslední dny" a že hmatatelné skutečnosti našich dní, jimiž se naplňují proroctví, označují naši generaci jako poslední na tomto zlém světě. Můžeme tedy očekávat, že v blízké budoucnosti se budou odehrávat věci, které nadchnou ty, kdo věří Bohu a Jeho zaslíbením. To znamená, že během relativně mála let budeme svědky naplnění zbývajících proroctví, která se týkají "času konce".

Strážná věž z 1. května 1968 dále oživovala tato očekávání. Za použití velmi podobného argumentu jako poslední uváděný článek říkala (na str. 272):

> "V nejbližší budoucnosti vezmou události rychlý spád, neboť tento starý systém jde vstříc definitivnímu konci. Bude trvat nanejvýš několik let, než se naplní poslední část biblických proroctví o těchto "posledních dnech" a lidé, kteří budou naživu. se dočkají osvobození v Kristově slavném tisíciletém kralování. Jaké těžké dny, ale současně jaké velkolepé dny jsou před námi!"

Po dvaceti letech se někdo může ptát, co měla znamenat ta "nejbližší budoucnost"? Kolik let je "nanejvýš několik let"?

V článku "Co přinesou 70. léta?" - v Probuďte se! z 8. října 1968 - se opět zdůrazňovala krátkost zbývajícího času, když na začátku bylo uvedeno (strana 13):

> "Skutečnost, že již uplynulo padesát čtyři let období nazývaného "poslední dny", je nanejvýš významná. To znamená, že zbývá nanejvýš několik málo let, než Bůh zničí zkažený systém věcí panující na zemi."

Dále se článek dostal k roku 1975 jako konci šesti tisíc let lidské historie a uvedl (strana 14):

> "Je zde i další cesta, která nám pomáhá potvrdit skutečnost, že žijeme v několika posledních letech tohoto času konce. (Dan. 12:9) Bible ukazuje, že se blížíme konci plných 6 000 let lidské historie."

Stále znovu publikace Strážné věže citovaly výroky významných lidí nebo "odborníků" z různých oblastí, kteří se nějak zmiňovali o roku 1975. Např. výrok Deana Achesona, bývalého ministra zahraničí Spojených států, který řekl:

> "Vím dost na to, abych vás mohl ujistit, že za 15 let (tj. okolo roku 1975) bude tento svět pro život příliš nebezpečný."

Opakovaně byla citována kniha dvou odborníků na výživu Hlad - 1975 (Famine-1975), zvláště tato tvrzení:

> "Okolo roku 1975 bude svět postižen katastrofou nebývalého rozsahu. V nerozvinutých zemích bude řádit hladomor, jakého dosud nebylo."
> "Předpovídám určité datum, rok 1975, kdy na nás vší svou strašlivou vahou dolehne nová krize."
> "Okolo roku 1975 budou v mnoha hladovějících zemích na pořadu dne občanské nepokoje, anarchie, vojenské diktatury, stoupající inflace, dopravní neštěstí a chaos."

Tři roky poté, co se v knize věčný život ve svobodě Božích synů poprvé zaměřil na rok 1975, napsal Fred Franz další publikaci nazvanou Tisíc let pokoje se blíží (The Approaching Peace of a Thousand Years). Pokud se v něčem lišila, pak to bylo jazykem, který byl ještě rozhodnější a určitější než jazyk publikace předcházející. Byla vydána roku 1969 a na stranách 25 a 26 obsahovala tato tvrzení:

> V nedávné době překontrolovali opravdoví badatelé Bible svaté její chronologii. Podle jejich výpočtů skončí šesté tisíciletí života lidstva na zemi v polovině sedmdesátých let. A tak sedmé tisíciletí od stvoření člověka Jehovou Bohem začne za méně než deset let.
>
> Aby mohl být Pán Ježíš Kristus "Pánem i sabatu", bude muset být tisíciletí jeho panování sedmé v řadě tisíciletých období neboli milénií. (Matouš 12:8) Bude to tedy sabatní vláda.

Zde je argumentace vcelku jasná a přímá: Jako je sabat sedmým obdobím následujícím po šesti obdobích lopoty, tak bude tisícileté panování Kristovo sabatním sedmým tisíciletím. Tentýž materiál se také objevil ve Strážné věži z 15. října 1969. následujícím šest tisíciletí lopoty a utrpení. Toto podání není v žádném smyslu neurčité nebo dvojznačné. Stejně jako bylo určeno, co by bylo "vhodné", aby dělal Bůh, byl nyní také stanoven požadavek na Ježíše Krista. Aby byl, kým sám říká, že bude, pak jeho kralování "bude muset být" v sedmém z řady tisíciletí. Lidská úvaha ukládá tento požadavek Božímu Synu. Šest tisíc let skončí v roce 1975; Kristus podle předchozího argumentu "bude muset" vládnout sedmých tisíc let. "Věrný a rozvážný otrok" tak ve skutečnosti vytyčil program, u nějž

očekává, že jej jeho Pán dodrží, pokud má dostát svému slovu.
Ačkoli je styl psaní mnohem vytříbenější a výrazy jsou mnohem uhlazenější, je tento materiál značně podobny tomu, co předkládal Soudce Rutherford ve své knížce Miliony dnes žijících nikdy nezemřou, ve které učinil, jak sám později přiznal, oslovská tvrzení. Kromě nyní rozšiřovaného data to vypadalo, jako by se čas vrátil zpět o téměř půl století do dnů před rokem 1925. Rozdíl byl v tom, že věci, o nichž se tehdy mluvilo, se nyní říkaly o roce 1975

> **Je pravda, že (na straně 25) je použit méně určitý výraz "polovina sedmdesátých let", ale rok 1975 již byl uváděn jako biblicky vyznačené datum a toto datum bylo tehdy pevně vštěpováno do myslí všech svědků Jehovových na celém světě.**

Když nadešla sedmdesátá léta, budování očekávání nepřestalo. Probud'te se! z 8. října 1971 opět hovořilo o šesti obdobích lopoty a dřiny následovaných sedmým (sabatním) obdobím odpočinku a uvedlo:

> "A tak jak se přibližujeme dovršení šesti tisíc let lidské existence v tomto desetiletí, je zde vzrušující naděje, že velkolepý Sabat odpočinku a úlevy je vskutku na dosah."

Všechna tato tvrzení měla jasně vyvolávat a stupňovat naděje a očekávání. Nebyla určena k tomu, aby vzrušenou atmosféru uklidňovala nebo tlumila. Pravda, většina z nich byla doprovázena určitými zeslabujícími větami jako "netvrdíme to s určitostí" nebo "neurčujeme žádné určité datum", "nevíme dne ani hodiny". Ale je třeba si uvědomit, že v této oblasti nebyla organizace žádným nováčkem. Celá její historie od samého počátku budila naděje týkající se určitých dat, aby tato data nakonec přešla a naděje se nesplnily. V minulých případech se publikace Společnosti snažily následně uvalit zodpovědnost za všechna zklamání ne na ty, kdo vydávali informace, ale na jejich příjemce, kteří tíhli k přílišným očekáváním. Pak by si ale zodpovědní mužové v organizaci měli uvědomovat nebezpečí, podstatu lidské přirozenosti a to, jak snadno mohou být probuzeny obrovské naděje.

Avšak i když se opatrně vyhýbali jakékoli přímé předpovědi, že určitým datem začne milénium, schvalovali tito zodpovědní mužové užívání výrazů "během relativně mála let", "v nejbližší budoucnosti", "nanejvýš několik málo let", "v několika posledních letech", které byly všechny používány v časopisech Strážná věž a Probuďte se! spolu s odkazy na začátek tisícileté vlády a vždy v kontextu zahrnujícím rok 1975. Mají taková slova nějaký význam? Nebo byla použita jen volně a nedbale? Copak je možné pohrávat si s nadějemi, plány a pocity lidí? Nicméně Strážná věž z 15. srpna 1968

dokonce naznačovala, že by člověk měl být opatrný při přikládání přílišné váhy vlastním varovným slovům Ježíše Krista.

> Jedno je absolutně jisté. Biblická chronologie, která se potvrzuje naplněným biblickým proroctvím, ukazuje, že šest tisíc let lidské existence bude brzy u konce, ano, během této generace! (Mat. 24:34) Proto není čas na lhostejnost a sebeuspokojení. Není vhodná doba pohrávat si s Ježíšovými slovy, že "o tom dni a hodině neví nikdo, ani nebeští andělé, ani Syn, ale pouze Otec". (Mat. 24:36) Naopak, měli bychom si stále horlivě uvědomovat, že konec tohoto systému věcí se rychle přibližuje svému násilnému konci. Neklamte se, stačí, že Otec sám zná obojí - "den i hodinu"!

Jak může "věrný a rozvážný otrok" říct něco takového vlastně říct "Dobrá, můj Pán řekl to a to, ale nemusíte to brát tak vážně; naopak, uvědomte si, že to, co vám říkám já, vás má vést ve vašem životě"?

Některé nejrozhodnější výroky pocházejí ze služebního oddělení světového ústředí, kde se píše měsíčník "Služba království", který je určen jen svědkům, a nikoli veřejnosti. Vydání z března 1968 vybízelo k zapojení se do kazatelské aktivity plným časem ("průkopnická služba") a uvedlo:

> "Vzhledem ke krátkosti zbývajícího času chceme to činit tak často, jak to okolnosti dovolí. Pomyslete, bratři, že zbývá již jen asi devadesát měsíců, než se naplní 6 000 let existence člověka na zemi."

Služba království z května roku 1974 poukazuje na "krátký zbývající čas" a říká:

> Množí se zprávy o bratřích, kteří prodávají domy a majetek a plánují strávit zbytek svých dnů v tomto starém systému věcí průkopnickou službou. Je to jistě příkladný způsob, jak prožít krátký čas, který ještě zbývá do konce tohoto zkaženého světa. (1. Janova 2:17)

Nemálo svědků se právě takto zachovalo. Prodali své podniky, opustili zaměstnání, prodali domy a pole a přestěhovali se se svými ženami a dětmi do jiných oblastí, aby "sloužili tam, kde je větší potřeba", přičemž spoléhali, že mají dostatek prostředků do roku 1975. Jiní, mezi nimi i starší lidé, si nechali vyplatit pojištění a prodali cenné papíry. Někteří odložili chirurgické operace v naději, že po příchodu milénia je už ani nebudou potřebovat. Nyní, když rok 1975 přešel a došly jim peníze nebo se vážně zhoršilo jejich zdraví, se museli snažit vyrovnat s tvrdou realitou a dát se znovu dohromady, jak to nejlépe šlo.

Jak se v té době uvažovalo ve vedoucím sboru? Někteří starší muži ve vedoucím sboru sami zažili zklamaná očekávání z let 1914 a 1925, stejně jako naděje vzbuzené na počátku let čtyřicátých. Většina z nich, jak jsem pozoroval, zaujala postoj "počkáme a uvidíme". Zdráhali se volat po zdrženlivosti, protože byl zaznamenán značný vzrůst počtu členů. Posuďte údaje o křtech v období od roku 1960 do roku 1975:

Rok	Počet pokřtěných
1960	69 027
1961	63 070
1962	69 649
1963	62 798
1964	68 236
1965	64 393
1966	58 904
1967	74 981
1968	82 842
1969	120 805
1970	164 193
1971	149 808
1972	163 123
1973	193 990
1974	297 872
1975	295 073

Od roku 1960 do roku 1966 se míra přírůstků téměř zastavila. Ale po roce 1966, kdy bylo vyznačeno datum 1975, nastalo, jak ukazuje tabulka, fenomenální období růstu. Nevzpomínám si, že bych v letech 1971 až 1974, kdy jsem sloužil ve vedoucím sboru, slyšel od někoho z jeho členů nějaký silnější výraz znepokojení z nadšeného očekávání, které vzbudili. Nebudu předstírat, že to se mnou zpočátku nehýbalo, když kniha Věčný život ve svobodě Božích synů v roce 1966 vyšla se svým zářivým obrazem blížícího se tisíciletého léta milostivého. Ani nebudu tvrdit, že jsem se nepodílel na počátečních úsecích kampaně, která měla soustředit pozornost na cílový rok 1975. Ale každým rokem následujícím po roce 1966 se mi tato představa zdála méně a méně skutečná. Čím více jsem četl Bibli, tím méně mi celé toto pojetí zapadalo; neshodovalo se s tím, co řekl sám Ježíš Kristus ve výrocích, jako jsou tyto:

> ***"O tom dni a hodině neví nikdo, ani nebeští andělé ani Syn, ale pouze Otec."***
>
> ***"Zůstaňte proto ostražití, protože nevíte, který den váš Pán přijde."***
>
> ***"Proto se i vy prokažte jako připravení, protože Syn člověka přijde v hodinu, o které si to nepomyslíte."***
>
> ***"Vyhlížejte, zůstaňte bdělí, neboť nevíte, kdy je ustanovený čas."***

"Nepatří vám, abyste získali poznání o časech nebo obdobích, která Otec vložil do své vlastní pravomoci."

Citováno z Matouše 24:36, 42, 44; Marka 13:33; Skutků 1:7.

Jako součást ústředí organizace, která překypovala radostí z právě dosahovaného vrcholu pozoruhodného růstu, jsem však sotva mohl něco dělat. Snažil jsem se zmírnit některé články na toto téma, které se ke mně dostaly k úpravám, ale to bylo téměř všechno. Jen ve své osobní aktivitě - v osobních rozhovorech i projevech na veřejnosti - jsem se přece snažil přivést pozornost na výše uvedená místa Písma. Jednoho nedělního večera v roce 1974, poté, co jsme se s manželkou vrátili ze série přednášek v jiné části země, k nám večer přišel můj strýc, tehdejší viceprezident. (Jelikož velmi špatně viděl, předčítali jsme mu hlasitě každý týden studijní materiály ze Strážné věže.) Moje žena se zmínila o tom, že jsem o víkendu v jedné přednášce varoval bratry před přehnaným nadšením rokem 1975. Na to strýc rychle odpověděl: "A proč by neměli být nadšeni? Vždyť to musí nadchnout každého člověka." Nepochybuji o tom, že ze všech členů vedoucího sboru byl právě viceprezident nejvíce přesvědčen o správnosti toho, co napsal a na co ostatní spoléhali. Jiného večera v létě 1975 se k našemu předčítání jako obyčejně přidal jeden starší bratr řeckého původu jménem Peterson (původně Papagyropoulos). Po čtení mu můj strýc řekl: "Víš, v roce 1914 to bylo velmi podobné. Až do léta byl naprostý klid. A pak se najednou začaly dít věci a vypukla válka." Předtím, někdy na počátku roku 1975, podnikl prezident Knorr cestu kolem světa a viceprezidenta Franze vzal s sebou. Ve všech navštívených zemích se viceprezidentovy projevy soustředily na rok 1975. Po jejich návratu, když se z mnoha zemí doslechli zprávy o strhujících účincích viceprezidentových projevů, chtěli ostatní členové vedoucího sboru slyšet magnetofonový záznam pořízený v Austrálii Ve svém projevu hovořil viceprezident o roce 1975 jako "roce velikých možností a obrovských nadějí". Svým posluchačům řekl, že podle židovského kalendáře se nacházejí již v pátém lunárním měsíci roku 1975 a že zbývá již méně než sedm lunárních měsíců. Několikrát zdůraznil, že židovský rok skončí s Roš Hašanah - židovským Novým rokem - 5. září 1975. Potvrdil, že se v této krátké době musí odehrát velmi mnoho věcí, má-li nastat definitivní konec, a pokračoval, že je možná přibližně roční odchylka vzhledem k tomu, že mezi stvořením Adama a stvořením Evy asi uplynula nějaká doba. Připomněl zklamané naděje z let 1914 a 1925 a citoval Rutherfordova slova o tom, že ze sebe "udělal osla". Řekl, že se organizace naučila nedělat "velice odvážné, rozhodné předpovědi". Avšak ke konci své posluchače vybízel, aby na druhé straně nezaujali nesprávný názor a nepředpokládali, že nadcházející zánik může být "léta vzdálen", a nesoustředili tak svou

pozornost na jiné věci, jako sňatek, založení rodiny, vybudování úspěšného podniku nebo několikaleté inženýrské studium na vysoké škole.

Po vyslechnutí pásku se ozvaly starostlivé hlasy několika členů vedoucího sboru, že i když nebyly učiněny žádné "velice odvážné, rozhodné předpovědi", určité předpovědi vysloveny byly a jejich důsledek byl hmatatelný právě v probuzeném nadšení. Poprvé tak byly při jednání vedoucího sboru vysloveny tyto obavy. Ale podniknuto nebylo nic, nebyla dohodnuta žádná politika. Z téže řeči viceprezident zopakoval mnoho bodů na následující závěrečné slavnosti gileádské školy 2. března 1975

Rok 1975 uplynul - stejně jako roky 1881, 1914, 1918, 1920, 1925 a léta čtyřicátá. Na veřejnosti se nesplněným očekáváním organizace, spojeným s rokem 1975, dostalo velké publicity. I v řadách samotných svědků Jehovových se o tom hodně mluvilo. Podle mého názoru ale nikdy nepřišla řeč na vlastní jádro problému. Podle mého se opravdové otázky netýkaly jen správnosti nebo nesprávnosti názoru nějakého jednotlivce, spolehlivosti nebo nedůvěryhodnosti organizace či rozumnosti nebo lehkověrností jejich členů. Zdálo se mi, že opravdu důležitým činitelem je, do jakého světla tyto předpovědi nevyhnutelně staví Boha a jeho Slovo. Když lidé vyslovují takové předpovědi a říkají, že jednají na biblických základech, když své argumenty pro tyto předpovědi podkládají biblickými texty, když dokonce tvrdí, že jsou Božím "sdělovacím kanálem" - jaké následky má, když se jejich předpovědi ukáží jako falešné? Bude to Bohu ke cti, bude to posilovat víru v Něho a ve spolehlivost jeho Slova? Anebo bude výsledkem pravý opak? Neposkytne to jen další motiv k tomu, aby se někteří cítili oprávněni podceňovat poselství a učení Bible? Ti svědkové, kteří učinili zásadní změny ve svém životě, se ve většině případů znovu uchytili a dál žili navzdory rozčarování. Ale nepodařilo se to všem. V každém případě však škody takto způsobené měly mnohé následky.

V roce 1976, rok poté, co uplynulo ono široce vyhlašované datum, začali někteří členové vedoucího sboru naléhat, aby bylo učiněno veřejné přiznání, že se organizace mýlila a vyvolala falešná očekávání. Jiní říkali, že si nemyslí, že bychom měli dělat něco takového, jelikož bychom tím "jen dali zbraně do rukou protivníků". Milton Henschel doporučoval, že by bylo moudré se o věci jednoduše dále nezmiňovat a že po určité době o ní i bratři přestanou mluvit. Návrh ve prospěch písemného prohlášení neměl dostatečnou podporu. Téhož roku vyšel ve Strážné věži z 15. července článek dotýkající se zklamaných očekávání, který se ovšem nutně podroboval postoji přetrvávajícímu ve vedoucím sboru, a tudíž nebylo možné žádné jasné přiznání zodpovědnosti organizace. V roce 1977 se toto znovu vynořilo na zasedání. Ač byly vzneseny znovu tytéž námitky, byl

návrh přijat a prohlášení mělo být předneseno na sjezdu v projevu, který měl připravit Lloyd Barry. Pokud vím, o svých pocitech potom s Lloydem hovořili členové vedoucího sboru Ted Jaraci a Milton Henschel. V každém případě nebylo v přednášce ani zmínky o roce 1975. Vzpomínám si, že jsem se na to Lloyda zeptal a on odpověděl, že to prostě nebyl schopen vtěsnat do svého tématu. Uplynuly téměř dva roky a vedoucí sbor tuto věc znovu zvažoval. Tehdy již vše ukazovalo, že rok 1975 způsobil značný "pokles důvěry - hodnosti".

Stejného druhu byly poznámky mnoha pracovníků ústředí. Jeden nazval rok 1975 "mlýnským kamenem", který nám visí na krku. Robert Wallen, tajemník vedoucího sboru, napsal:

> "Jsem více než 39 let pokřtěným svědkem a s Jehovovou pomocí budu dál věrným služebníkem. Ale nebyl bych upřímný, kdybych tvrdil, že nejsem zklamán. Když totiž vím, že mé pocity o roce 1975 byly vyvolány tím, co jsem četl v různých publikacích, a potom se mi tvrdí, že já sám jsem z nich vyvodil nesprávné závěry, je to, jak já cítím nespravedlivé a nečestné. Když přece vím, že nejsme neomylní, je podle mého názoru jen vhodné, aby chyby, které jsme udělali jako nedokonalí, ale bohabojní lidé, byly napraveny."

Raymond Richardson z písárny řekl:

> "Nejsou lidé vedeni k pokoře a nejsou ochotnější důvěřovat tam, kde je otevřenost? Bible sama je nejlepším příkladem otevřenosti. To je jeden z nejvýznamnějších důvodů, proč ji považujeme za pravdivou."

Fred Rusk, také z písárny, napsal:

> "Navzdory všem zmírňujícím prohlášením napomínajícím bratry, aby neříkali, že Armagedon přijde v roce 1975, zůstává skutečností, že v časopisech a jiných publikací bylo mnoho článků, kde bylo více než jen naznačeno, že starý systém bude uprostřed 70. let nahrazen novým Jehovovým systémem."

Merton Campbell ze služebního oddělení napsal:

> "Nedávno telefonovala z práce jedna sestra z Massachusetts. Ona i její muž pracují, aby mohli vyrovnat účty, které se jim nahromadily z důvodu nemoci. Říkala, že měli takovou důvěru, že v roce 1975 přijde konec, že jen s velkými obtížemi snášejí břímě tohoto systému. Tento případ je typický pro mnoho bratří, s nimiž se setkáváme."

Harold Jackson, též služební oddělení:

> "To, co teď potřebujeme, není prohlášení o tom, že jsme se mýlili o roce 1975, ale spíše vysvětlení, proč se celá věc tak dlouho ignorovala, když se to dotklo tolika životů. Nyní stojíme před ztrátou důvěry a ta může mít katastrofální následky. Pokud budeme něco říkat, pak mluvme bez vytáček a buďme vůči bratřím otevření a upřímní."

Howard Zenke, totéž oddělení:

> "Nechceme přece, aby si bratři něco přečetli nebo vyslechli a pak si pro sebe řekli, že se náš přístup podobá Watergate."

Další komentáře vyznívaly podobně. Ironické bylo, že někteří, kteří dnes nejvíce kritizovali, před rokem 1975 nejhalasněji zdůrazňovali toto datum a jeho krajní "naléhavost", dokonce napsali některé z dříve citovaných článků a schvalovali pochvalné zprávy ve Službě království o těch, kdo před příchodem roku 1975 prodávali své domy a majetek. Mnohá nejdogmatičtější prohlášení o roce 1975 pocházela od cestujících zástupců (oblastních a krajských dozorců), kteří všichni bezprostředně podléhali dohledu služebního oddělení. Na zasedáni vedoucího sboru 6. března 1979 byly proti zveřejňování jakéhokoliv stanoviska vzneseny tytéž argumenty - že by to organizaci vystavilo jen další kritice protivníku, že po tak dlouhé době už žádné omluvy nejsou nutné, že by se tím stejně ničeho nedosáhlo. Avšak i ti, kteří takto argumentovali, byli méně neoblomní než na minulých schůzkách. Zvláště k tomu přispěla okolnost, že v posledních dvou letech došlo na celém světě k vážnému propadu počtu členů. Odhalují to roční výkazy o počtu členů zapojených do svědecké činnosti:

Rok	Celkový počet činných	Procentní přírůstek proti předchozímu roku
1970	1 384 782	10,2
1971	1 510 245	9,1
1972	1 596 442	5,7
1973	1 656 673	3,8
1974	1 880 713	13,5
1975	2 062 449	9.7
1976	2 138 537	3,7
1977	2 117 194	-1,0
1978	2 086 698	-1,4

Tento významný pokles zřejmě zapůsobil na členy vedoucího sboru více než cokoliv jiného. Hlasováním 15 proti 3 bylo rozhodnuto ve prospěch prohlášení, ve kterém bude alespoň částečně doznána spoluzodpovědnost za nastalý omyl. To bylo uveřejněno ve Strážné věži z 15. března 1980. Téměř čtyři roky potřebovala organizace k tomu, aby její administrativa konečně připustila, že se mýlila, že po celé desetiletí budovala falešné naděje. Takové prohlášení mohlo být méně otevřené, ale pravdivé. Všechno, co se napsalo, muselo být před ‚publikováním přijatelné pro vedoucí sbor jako celek. Vím o tom protože jsem byl pověřen vypracováním tohoto prohlášení. Jako již předtím v podobných případech jsem se musel řídit ne tím, co bych rád napsal nebo snad tím, co podle mého mínění měli bratři slyšet, ale jen o čem se dalo říct, že po předložení získá souhlas dvou třetin vedoucího sboru. Dnes je celé to desetileté budování nadějí soustředěných na rok 1975 odloženo jako bezvýznamné. A

organizace znovu v podstatě vyslovuje Russellova slova z roku 1916, že ona myšlenka "měla na tisíce jistě velmi povzbuzující a posvěcující účinek, z nichž všichni za to mohou Pána chválit - i za tuto chybu".

ROK 1914 A "TATO GENERACE"

> ***"Lůžko bude krátké, nebude možno narovnat se, a přikrývka úzká, že se do ní nezavineš." - Izajáš 28:20, Ekumenický překlad***

Vedoucí sbor svědků Jehovových se cítí docela nesvůj, pokud jde o nejdůležitější přetrvávající časové proroctví. Časový rámec vyhrazený na jeho splnění se ukazuje jako docela krátký a těsný na to, aby pokryl vše, co bylo předpovězeno. A každý další rok, který uplyne, tento nepokoj jen prohlubuje.

Rok 1914 - přes tři desetiletí vedený jako konečný bod časových předpovědí organizace - je nyní počátečním bodem časového proroctví, které tvoří hlavní stimul pro "naléhavost" činnosti svědků Jehovových. Slova Ježíše Krista "Vpravdě vám říkám, že tato generace rozhodně nepomine, dokud se to všechno nestane" prý začala platit právě rokem 1914. (Matouš 24:34) Povšimněte si zde podtržených tvrzení.

> Ježíš mluvil zřejmě o lidech, kteří byli dostatečně staří, aby mohli *s porozuměním* být svědky toho, co se dělo. Když začaly "poslední dny," Ježíš říkal, že někteří z těch, kteří zažijí objevení se "znamení posledních dnů," budou stále naživu, až Bůh tento systém dovede ke konci.
> I když budeme předpokládat že by si již patnáctiletí byli schopni uvědomit důležitost toho co se v roce 1914 stalo znamená to. že nejmladším z "této generace" je dnes již téměř sedmdesát. Velká většina příslušníků generace, o které Ježíš hovořil, již zemřela a zbývající se blíží vysokému věku. A pamatujte, že Ježíš řekl, že konec tohoto zkaženého světa nastane *před* tím, než tato generace vymře. To nám samo o sobě říká, že zbývajících let do předpovězeného konce nemůže být mnoho.

Když o tom časopis Probuďte se! z 8. října 1968 před téměř čtvrt stoletím v době před rokem 1975 pojednával, byl důraz na tom, jak brzy generace 1914 pomine a jak málo času této generaci zbývá. Všem svědkům, kteří by si tehdy mysleli, že to může trvat ještě dvacet nebo třicet let, by bylo vytýkáno, že svým postojem ukazují chabou víru. Jakmile rok 1975 uplynul, začal se důraz měnit. Nyní byla snaha ukázat, že doba pro generaci 1914 není tak krátká, jak by si někdo mohl myslet, a že se může ještě docela protáhnout. A tak Strážná věž z 1. října 1978 mluvila ne o těch, kteří "mohli s porozuměním být svědky toho, co se dělo" v roce 1914, ale o těch, kteří "byli schopni pozorovat" události začínající tímto rokem. Toto by logicky mohlo snížit minimální věk těch, ze kterých se "tato generace"

skládá. Strážná věž pokračovala tímto směrem a o dva roky později, 15. října 1980, citovala článek časopisu U. S. News World Report, který naznačoval, že deset let by mohl být věk, ve kterém začínají události mít "trvalý účinek na paměť člověka". Článek říkal, že pokud je to pravda, "pak dnes žije více než 13 milionů Američanů, kteří si pamatují na první světovou válku". Pamatování" též dovoluje útlejší věk než porozumění o němž se v dříve citovaném Probuďte se! z roku 1968 předpokládalo, že se objevuje mezi "patnáctiletými"). První světová válka trvala do roku 1918, přičemž americká účast začala až v roce 1917. Věk deset let uvedený v onom publicistickém časopise se tedy nemusí nutně vztahovat na rok 1914. Ačkoli by se dalo různými výpočty tu a tam získat nějaký ten rok, skutečností zůstává, že doba generace z roku 1914 se velkou rychlostí zkracuje, protože mezi starými lidmi je nejvyšší úmrtnost. Vedoucí sbor si to uvědomuje, a proto se věc mnohokrát dostala na pořad jednání.

Tato otázka vyvstala během schůzky vedoucího sboru 7. června 1978. Vedly k tomu předcházející okolnosti. Člen vedoucího sboru Albert Schroeder účastníkům rozdal demografickou zprávu o Spojených státech. Tyto údaje ukazovaly, že v roce 1978 bylo naživu méně než jedno procento populace, která v roce 1914 patřila mezi -náctileté (teenagery). Ovšem okolností, která mnohem více přitahovala pozornost, byla Schroederova tvrzení, která vyřkl při návštěvě určitých evropských zemí. Do Brooklynu se dostala zpráva, že naznačoval, že výraz "tato generace" tak, jak jej říká Ježíš ve 24. kapitole Matouše, verši 34, se vztahuje na generaci "pomazaných", a dokud bude někdo z nich žít, tato "generace" nepomine. Toto bylo samozřejmě v rozporu s učením organizace a nebylo to schváleno vedoucím sborem. Když se s touto věcí po Schroederově návratu začalo, byl jím navrhovaný výklad odmítnut a odhlasovalo se, že "Otázky čtenářů" v následujícím čísle Strážné věže znovu potvrdí standardní učení týkající se "této generace" Je zajímavé, že Schroederovi se za jeho neoprávněný a rozporný názor vyřčený v Evropě nedostalo žádné výtky nebo pokárání.

Viz Strážná věž, 1. října 1978

Otázka se opět vynořila na zasedáních 6. března a 14. listopadu 1979. Protože se pozornost opět zaměřovala na toto téma, udělal jsem fotokopie prvních dvaceti stran materiálu zaslaného švédským starším, který podrobně popisoval historii chronologických spekulací a odhaloval skutečný zdroj výpočtů s 2 520 lety a rokem 1914. Každý člen vedoucího sboru obdržel kopii. Avšak kromě nahodilých poznámek nebyl nikdo z účastníků připraven tento materiál projednat. Lyman Swingle jako hlava

písárny byl s tímto materiálem již obeznámen. Obrátil pozornost vedoucího sboru na některé dogmatické, neústupné výroky vydané ve Strážných věžích v roce 1922 a nahlas přečetl některé úryvky. Řekl, že v roce 1914 byl příliš mladý (sotva čtyřletý), aby si na to pamatoval, ale že si vzpomíná na debaty, ke kterým u nich doma došlo ohledně roku 1925. Řekl, že také ví, co se dělo v roce 1975, a že by osobně nechtěl být zklamán dalším datem.

Z tehdejších členů vedoucího sboru byl jediný Fred Franz více než -náctiletý, tehdy mu bylo 21. George Gangasovi bylo 18, Johnu Boothovi 12, Karlu Kleinovi a Carey Barberovi bylo 9, Lymanu Swinglovi byly 4, Albertu Schroederovi 3, Jacku Barrovi Lloyd Batry, Dan Sydlik, Milton Henschel a Ted Jaracz v roce 1914 ještě nebyli na světě.

Během zasedání jsem poukázal na to, že Společností udávaný počáteční rok 607 př. Kr. nelze doložit žádnými historickými důkazy. Pokud platí tradiční učení organizace, jak použít Ježíšových doprovodných slov lidem žijícím v roce 1914? řekl: "... až to všechno uvidíte, vězte, že on je blízko u dveří" a "když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko". Publikace pravidelně prohlašovaly, že tato slova začala platit od roku 1914 na ty křesťany, kteří žili v roce 1914. Ale pokud je tomu tak, pak na které z nich to platí? Na ty, kterým tehdy bylo padesát? Ale takovým by, kdyby byli naživu, bylo nyní (tj. v roce 1979, ve kterém se to projednávalo) 115 let. Na čtyřicetileté? Těm by bylo 105. Dokonce třicetiletým by bylo v roce 1979 devadesát pět a sotva dvacetiletým by v roce 1979 bylo pětaosmdesát. (A i ti by se dnes byli dožívali stovky.)

Pokud by tedy tato strhující slova "pozvedněte hlavu, protože se přibližuje vaše vysvobození, je u dveří" vskutku platila na lidi v roce 1914 a pokud by znamenala, že mohou doufat, že uvidí konec, bylo by dobré toto vzrušující oznámení zmírnit: "Ano, možná to uvidíte - to jest za předpokladu, že jste nyní docela mladí a budete žít velmi, velmi dlouhý život." Například jsem poukázal na mého otce, který se narodil v roce 1891 a v roce 1914 byl teprve třiadvacetiletý mladík. Žil ne sedm nebo osm desítek let, ale dožil se 86 let. Nyní před dvěma lety zemřel, aniž by předpovídané věci uviděl. A tak jsem se vedoucího sboru zeptal, nakolik smysluplné bylo v roce 1914 použít Ježíšova slova v Matouši, kapitole 24, verších 33 a 34, když jedinými, kteří mohli doufat, že uvidí jejich splnění, byly - náctileté nebo mladší děti? Nedostal jsem žádnou určitou odpověď. Avšak mnoho členů vyslovilo svou podporu existujícímu učení organizace o "této generaci" a roce 1914. Lloyd Barry vyjádřil osobní úžas nad tím, že uvnitř vedoucího sboru existují pochybnosti o tomto učení. K výrokům, které četl Lyman Swingle ze Strážných věží z roku 1922, řekl, že na nich

nevidí nic znepokojivého, že byly "současnou pravdou" pro bratry v tomto období.

> **Výraz "současná pravda" byl populární v době Russella a Rutherforda a byl založen na chybném překladu. Petrova 1:12. Překlad nového světa zdepřesněji říká "pravda, která je ve vás přítomna".**

Co se týče stáří generace 1914, poukázal na to, že v některých částech Sovětského svazu jsou oblasti, kde se lidé dožívají 130 let. Vybízel, aby byl bratřím tlumočen jednotný postoj tak, aby byl zachován pocit naléhavosti. Ostatní vyslovovali souhlasné názory. Když si mě o něco později předsedající všiml, poznamenal jsem, že se mi zdá, že bychom si měli uvědomovat, že to, co se dnes učí jako "současná pravda", může být časem "minulá pravda", a že "současná pravda", která nahrazuje takovou "minulou pravdu", sama může být nahrazena "budoucí pravdou". Cítil jsem, že slovo "pravda" užívané takovým způsobem jednoduše nemá význam. Několik členů vedoucího sboru se zeptalo, pokud stávající vysvětlení není správné, jak potom Ježíšovy výroky vysvětlit? Jak se zdálo, tato otázka mířila na mne, a proto jsem odpověděl, že se domnívám, že existuje vysvětlení, které je v souladu s Písmem a fakty, neměli bychom však nic pronášet bez přemýšlení, ale vše pečlivě probádat a zvážit. Řekl jsem, že si myslím, že existují bratři, kteří jsou schopni udělat takovou práci, potřebují ovšem pověření vedoucího sboru. Měl o to vedoucí sbor zájem? Nikdo neodpověděl a otázka byla přeskočena.

Ke konci jednání členové vedoucího sboru s několika málo výjimkami ukázali, že se domnívají, že rok 1914 a učení o "této generaci" s ním spojené mají být dále zdůrazňovány. Koordinátor výboru pro písemnosti Lyman Swingle poznamenal: "V pořádku, jak chcete. Alespoň víte, že celou věc okolo roku 1914 dostali svědkové Jehovovi - jak to leží a běží - od adventistů."

Snad nejvíc mě zneklidňovalo vědomí, že zatímco organizace naléhala, aby bratři neochvějně důvěřovali tomuto výkladu, byli na zodpovědných místech organizace lidé, kteří sami dali najevo, že předpovědím založeným na roce 1914 ne plně důvěřují. Jako pozoruhodný příklad slouží, že na zasedání 19. února 1975, na kterém vedoucí sbor poslouchal nahrávku projevu Freda Franze o roku 1975, následovala diskuse o neurčitosti časových proroctví. Nathan Knorr, tehdejší prezident, nahlas řekl:

> "Jsou věci, které vím - vím, že Jehova je Bůh, že Kristus Ježíš je jeho Syn, že dal svůj život za nás jako výkupné, že existuje vzkříšení. V jiných věcech si tak jist nejsem. Rok 1914 - nevím. Dlouho jsme o roce 1914 hovořili. Možná máme pravdu, a já doufám, že máme."

Na této schůzce se projednával rok 1975, a tak bylo překvapením, že by se v takové souvislosti mělo hovořit o mnohem podstatnějším datu, jakým je rok 1914. Jak bylo uvedeno, prezidentova slova nebyla vyřčena v soukromém rozhovoru, ale před vedoucím sborem.

Před hlavním jednáním o roce 1914 (14. listopadu 1979 na schůzce úplného vedoucího sboru), projednával výbor pro písemnosti na svém setkání, zda je doporučeníhodné pokračovat ve zdůrazňování roku 1914. Při jednání výboru bylo navrženo, abychom alespoň upustili od "prosazování" tohoto data. Jak si vzpomínám, Karl Klein nám připomněl občas užívanou praktiku po nějakou dobu mlčet o určité nauce tak, aby to v případě změny nemělo přílišný vliv. Stojí za povšimnutí, že výbor pro písemnosti jednomyslně odhlasoval, aby se ohledně roku 1914 v publikacích následovala v podstatě tatáž zásada. Avšak tato situace neměla dlouhého trvání, protože na své řádné schůzce dal vedoucí sbor jasně najevoţe většina je pro obvyklé zdůrazňování tohoto data. Že se otázky o tomto učení neomezovaly jen na Brooklyn, jsem si uvědomil při jedné příhodě na cestě po západní Africe na podzim roku 1979. V Nigérii mě dva členové výboru nigerijské odbočky a dlouholetí misionáři vzali na prohlídku nemovitostí, které Společnost získala pro stavbu nového ústředí odbočky. Na zpáteční cestě jsem se zeptal, kdy očekávají, že budou schopni se nastěhovat do nového sídla. Odpověděli, že se vším vyčištěním pozemku, schválením plánů, získáním nezbytných povolení a vlastní stavbou by mohli být hotovi do roku 1983. Proto jsem se zeptal: "Dostáváte od místních bratrů nějaké otázky týkající se času, který uplynul od roku 1914?" Na chvíli bylo ticho a pak koordinátor odbočky řekl: "Ne, bratři v Nigérii se na takové věci ptají zřídkakdy - ovšem MY se ptáme." Dlouholetý misionář téměř okamžitě řekl: "Bratře Franzi, nemohlo by to být tak, že Ježíšova zmínka o této generaci platila na lidi, kteří se tehdy dožili vyvrácení Jeruzaléma? Pokud by tomu tak bylo, pak by to odpovídalo." Je docela zřejmé, že ne všechno v jeho úvahách do sebe zapadalo tak, jako ve stávajícím učení. Odpověděl jsem, že připouštím, že by to bylo možné, ovšem více se pro tuto myšlenku nedá říci. Zopakoval jsem tento rozhovor po svém návratu vedoucímu sboru, neboť byl pro mne důkazem otázek existujících v myslích lidí na celém světě, v myslích uznávaných mužů na důležitých místech. Poznámky těchto lidí z Nigérie a způsob, jakým je vyslovili, jasně ukazoval, že o této otázce diskutovali ještě před mou návštěvou.

Krátce po mém návratu z Afriky na zasedání vedoucího sboru 17. února 1980 Lloyd Barry opět vyslovil své pocity okolo učení týkajícího se roku 1914 a "této generace". Lyman Swingle řekl, že materiál zveřejněný v "Otázkách čtenářů" v roce 1978 tuto věc v myšlení bratrů ještě neurovnal.

Albert Schroeder přinesl zprávu, že na gileádské škole a v seminářích výborů odboček bratři přišli s faktem, že v roce 1984 uplyne sedmdesát let od roku 1914 (číslo sedmdesát se asi považovalo za zvlášť důležité). Vedoucí sbor se rozhodl záležitost projednat na následující schůzce."

> **V rozporu s tím, co někteří tvrdí, vedoucí sbor datu 1984 nikdy nepřikládal žádnou důležitost, a pokud si vzpomínám, byla to jediná příležitost, kdy bylo toto datum zmíněno, a to jen ve vztahu s pověstmi.**

Předsednický výbor složený z Alberta Schroedera (předsedajícího), Karla Kleina a Granta Suitera tehdy vyprodukoval nanejvýš neobvyklý dokument. Každý člen vedoucího sboru dostal kopii. Tito tři muži stručně řečeno navrhovali, aby se výraz tato generace" vztahoval ne na lidi žijící v roce 1914, ale aby začal platit o čtyřicet tři roky později - v roce 1957! Toto je překlad materiálu přesně tak, jak jej tito tři členové vedoucímu sboru předložili:

> Členům vedoucího sboru - k projednáni 5. března 1980
> Otázka: Co je "tato generace" (genea)? (Mt 24:34; Mk 13:30; Lk 21:32) (mnoho výkladů) říká: genea "většinou označuje současnictví". Sv. 1, str. 663 Většina říká, že genea se liší od genos; genos znamená potomstvo, lid, rasa. Viz TDNT Sv. I, str. 685 (genos v 1P 2:9)
> Odpověď: může být spojena s otázkou o Mt 24:33. Co je míněno slovy "až to všechno uvidíte"? Langeho výklad (sv. B) naznačuje, že "to všechno" se nevztahuje na rok 70, ani na parousií v roce 1919, ale na nebeské jevy ve verších 29 a 30, které nyní od počátku kosmického věku v roce 1957 vidíme. V tomto případě by to byla současná generace lidi žijících od roku 1957.
>
> Tři úseky
>
> Langeho výklad rozděluje 24. kapitolu Matouše na "tři cykly"
> 1. cyklus - Matouš 24:1-14
> 2. cyklus - Matouš 24:15-28
> 3. cyklus - Matouš 24:29-49 (synteleia nebo ukončeni)
> (Viz sv. 8, str. 921, 929, a 427)
> Podle tři části otázky v Mt 24:3.
>
> Strážná věž a Boži tisícileté království nyní Matouše 24 též rozděluji na tři úseky:
> (1) Mt 24:3-22 má souběžné vyplněni v 1. století a nyní od roku 1914. (Viz sv. 75, str. 273, str. 205)
> (2) Mt 24:23-28 období do Kristovy parousie v roce 1914. (Viz sv 75, str. 275)
> (3) Mt 24:29-44 "znameni na nebi" mají doslovnou platnost od počátku kosmického věku v roce 1957 a dále budou zahrnovat Kristovu erkhomenon (příchod jako soudce na začátku "velkého soužení").
> (Viz sv 75, str. 276, odst. 18; str. 328) "To všechno"

by se v kontextu muselo odkazovat na nejbližší vyjmenované části složeného znamení, jmenovité nebeské jevy ve verších 29 a 30. Pokud je to pravda: Pak se "tato generace" vztahuje na současné lidi schopné uvědomováni od roku 1957 dále. Potvrzeno v myšlenkách C.T. Russela v Barean Commentary, str. 217: "Genea, lidé žijící současně, kteří jsou svědky zmíněných znamení." Sv. 4, str. 604

Předsednický výbor, 3.3.1980

V roce 1957 byl do vesmíru vypuštěn první ruský Sputnik. Je zřejmé, že se předsednický výbor domníval, že tato událost může být chápána jako začátek naplňování těchto Ježíšových slov:

> "Zatmí se slunce, a měsíc nedá své světla svého, a hvězdy budou padat z nebe, a nebeské moci budou otřeseny."

Na základě této aplikace dospěli k uvedenému závěru:

> "Pak se 'tato generace' vztahuje na současné lidi schopné uvědomování počínaje rokem 1957."

Tito tři mužové nenavrhovali od roku 1914 zcela upustit. Zůstal by jako "konec časů pohanů". Ale tato generace by se začala počítat až od roku 1957. S ohledem na rychle se snižující počet lidí generace 1914 by se tato nová aplikace oné fráze bezpochyby ukázala jako užitečnější, než to, že se nějací lidé v určitých částech Sovětského svazu údajně dožívají 130 let. Ve srovnání s počátkem v roce 1914 by tento nový počáteční rok pro období ohraničené výrazem "tato generace" poskytl dalších 43 let. Zásady vedoucího sboru vyžadovaly, aby před každým doporučením jakéhokoli výboru byla mezi členy výboru jednomyslná shoda (naopak rozdělení v názorech mělo být vedoucímu sboru předloženo k urovnání). Uvedení nové myšlenky týkající se roku 1957 patřilo tedy mezi to, s čím museli všichni tři členové předsednického výboru souhlasit. Myslím, že kdybych se na toto doporučení zeptal dnes, odpověděli by: "Ale to byl jen návrh." Možná. Ale i tak to byl návrh vážně předložený. A aby takový návrh vůbec mohli předložit, museli Albert Schroeder, Karl Klein a Grant Suiter byt ochotni spatřit uskutečnění navrhovaných změn. Jestliže by jejich víra a přesvědčení - pokud jde o dlouholeté učení o "této generaci" (vztahující se na rok 1914 a dále) - byla silná, pevná a jednoznačná, pak by jistě nepřišli s nově nabízeným výkladem. Vedoucí sbor nový pohled navrhovaný těmito členy nepřijal. Pronesené poznámky ukázaly, že to mnozí považovali za fantazii. Avšak skutečností zůstává, že členové vedoucího sboru Schroeder, Klein a Suiter představili svou myšlenku jako vážně míněný návrh, který ukazoval jejich vlastní nedostatek přesvědčení, pokud jde o platnost stávajícího učení na toto téma.

Až dodnes jsou však "prorockou" organizací dále publikována smělá, definitivní a energická prohlášení týkající se roku 1914 a "této generace" jako biblicky doložená skutečnost a všichni svědkové Jehovovi jsou naléhavě vybízeni, aby tomu plně důvěřovali a nesli toto poselství lidem na celém světě. Ve zjevné snaze uklidnit starosti o řídnoucí řady generace 1914, tatáž Strážná věž, která naznačovala, že věková hranice příslušníků generace 1914 by mohla být snížena na deset let, také řekla:

> "A pokud by zkažený systém tohoto světa přežil konec tohoto století (rok 2000), což je vysoce nepravděpodobné s ohledem na světové trendy a naplnění biblických proroctví, i tak by stále přežívala generace první světové války."

Na přelomu století bude desetiletým z roku 1914 devadesát šest. Stále jich několik může zbýt a to je zřejmě chápáno jako vše, co je nezbytné, aby se Ježíšova slova naplnila - samozřejmě, záleží na tom, zda přijmeme myšlenku, že Ježíš svými slovy mířil zvláště na desetileté děti.

Nevím, jaký bude postoj vedoucího sboru k této věci v budoucnu. Svým zdůrazňováním roku 1914 s novým úsilím si ve skutečnosti "ustlali své lůžko" a domnívají se, jak se zdá, že jsou nuceni na něm ležet. Ale doba generace 1914 se ukazuje jako lůžko, které je nepohodlně krátké, a zdůvodňování, kterým se toto doktrinální "lůžko" má přikrýt, je jako přikrývka, která je příliš úzká a nemůže nepropustit chladná fakta skutečnosti. Samozřejmě je možné, že nakonec budou cítit povinnost provést nějaké úpravy. Avšak pochybuji, že to udělají, dokud budou světová čísla ukazovat alespoň nějaký vzrůst. Je těžké uvěřit, že by jako počáteční datum přijali rok 1957 navrhovaný členy Schroederem, Kleinem a Suiterem. Nicméně mají další možnosti. Mohou přijmout historické důkazy zařazující vyvrácení Jeruzaléma na dobu o dvacet let pozdější než Společností udávaný rok 607 př. Kr. Tím by časy pohanů (za použití jejich výkladu o 2520 letech) skončily asi v roce 1934. Ale roku 1914, jak bylo ukázáno, byla přičtena tak obrovská důležitost, váže se k němu tak velká část doktrinální nadstavby, že i tento krok se zdá být nepravděpodobný. Možná by se myšlenka Alberta Schroedera aplikovat tento výrok na třídu "pomazaných" (idea, která se v organizaci vznášela po mnoho let) ukázala mnohem přijatelnější. Navíc jsou zde každým rokem stále noví lidé (někteří dost mladí), kteří se rozhodují, že patří ke třídě "pomazaných". To by učení o "této generaci" poskytlo téměř neohraničené časové rozpětí.

Jednu věc mohu s určitostí říct. Pro mne samotného bylo uvažování vedoucího sboru neuvěřitelné. Je pro mne tragické, že časová proroctví jsou světu rozhlašována jako něco pevného, na co by se lidé mohli a měli s důvěrou spolehnout, na čem by mohli a měli budovat své naděje, vytvářet životní plány. A přitom právě ti, kteří je publikují, vědí, že v jejich vlastním kolektivním orgánu neexistuje jednomyslnost založená na ryzím a pevném

přesvědčení o správnosti tohoto učení. Je možné, že při pohledu na celé pozadí těch desetiletí, kdy organizace opravovala a posouvala data, je jejich postoj srozumitelnější. Snad ještě neuvěřitelnější pro mne je, že členové předsednického výboru Albert Schroeder, Karl Klein a Grant Suiter asi během dvou měsíců po podání jejich nové myšlenky o "této generaci" zařadili učení o začátku Kristovy přítomnosti v roce 1914 mezi rozhodující nauky pro určování, zda je někdo (včetně pracovníků ústředí) vinen "odpadlictvím", a tedy zda zasluhuje vyloučení ze společenství. Udělali to a přitom věděli, že sotva před několika měsíci zpochybňovali z toho plynoucí doprovodnou nauku týkající se "této generace". Ale o této záležitosti bude pojednávat následující kapitola.

Kapitola DESÁTÁ

BOD ROZHODNUTÍ

> ***"Ale cokoliv mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. A vůbec všecko pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všecko. Pro něho jsem všecko ostatní odepsal a pokládám to za nic." - Filipským 3:7, 8, Ekumenický překlad.***

Koncem roku 1979 jsem dorazil na své osobní rozcestí. Téměř čtyřicet let jsem sloužil jako služebník plným časem na všech úrovních struktury organizace. Posledních patnáct let jsem strávil ve světovém ústředí a z toho uplynulých devět roků Jako člen celosvětového vedoucího sboru svědků Jehovových. Byly to právě ty poslední roky, které pro mne byly rozhodujícím obdobím. Nedávno jsem četl citát jednoho, dnes už zemřelého státníka. Oceňuji správnost tohoto citátu:

> "Velkým nepřítelem pravdy velmi často není lež - záměrná, důmyslná a podlá - ale mýtus - vytrvalý, přesvědčivý a nerealistický."

Začal jsem si uvědomovat, do jaké míry bylo to, na čem jsem zakládal celý běh svého života v dospělosti, právě toto, mýtus "vytrvalý, přesvědčivý a nerealistický". Ne že by se změnil můj pohled na Bibli. Naopak, tím, co sem prožíval, jsem si jí stále více vážil. Ona samotná dávala smysl a význam dění, které jsem viděl, postojům, které jsem poznal, argumentaci, kterou jsem slyšel, a napětí a tlaku, které jsem cítil. Změna, která přece nastala, vyplývá z toho, že jsem si uvědomil, že můj způsob nahlížení na Písmo vycházel z naprosto sektářského stanoviska, a já jsem si myslel, že sem před touto pastí uchráněn. Když jsem nechal promlouvat samotné Písmo, aniž by všechno nejdříve prošlo trychtýřem omylného lidského působení jako "kanálem", zjistil jsem, že dostalo nesmírně větší význam. Opravdu mě udivilo, o kolik z jeho přínosu jsem se připravoval.

Zůstávala otázka, co bych měl dělat. Léta ve vedoucím sboru to, co jsem slyšel na schůzkách i mimo ně, duch, který jsem viděl se projevovat, mě stále vedly k tomu, abych si uvědomoval, že pokud jde o organizaci, "vinné měchy zestárly", ztratila veškerou pružnost, kterou snad někdy měla, a utužovala svůj odpor vůči jakékoli nápravě podle Písma, ať šlo o věrouku, nebo její způsoby zacházení s těmi kdo u ní hledali vedení. Cítil jsem a stále se domnívám, že ve vedoucím sboru bylo mnoho dobrých mužů. V jednom telefonním rozhovoru z velké dálky mi bývalý svědek řekl: "Byli jsme následovníky následovníku. Jiný se vyjádřil: "Byli jsme oběti obětí." Myslím, že oba výroky jsou pravdivé.

Charles Taze Russell následoval názory některých mužů své doby, stal se obětí některých mýtů, které propagovali jako "zjevenou pravdu". Každá pozdější část organizačního vedení se stala dalším následovníkem, někdy byl přidán další mýtus na podporu nebo rozvinutí původního mýtu. Vůči těmto mužům, které osobně znám, necítím hořkost, ale lítost, neboť i já jsem byl taková "oběť obětí", "následovník následovníků". I když pro mne byl každý rok ve vedoucím sboru, zejména po roce 1976, stále těžší a více vyčerpávající, upínal jsem se k naději, že se to zlepší. Včas jsem musel poznat, že to byla naděje, které se nedostávalo podpory. Nevzpíral jsem se autoritě, byl jsem proti extrémům, do jakých byla vykonávána. Nedokázal jsem věřit, že by Bůh chtěl, aby lidé ovládali životy svých bližních - příslušníků společenství křesťanů - způsobem, který proniká všechny oblasti. Rozuměl jsem tomu tak, že Kristus uděluje autoritu ve své církvi pouze ke službě, ne k panování Podobně jsem neměl nic proti "organizaci" ve smyslu řádného uspořádání, protože jsem chápal, že křesťanské shromáždění samo o sobě nějaké řádné uspořádání obsahuje Věřil jsem však že účel a funkce jakéhokoli uspořádání a vůbec jeho existence je ‚v pomoci bratřím; ono je zde proto, aby sloužilo jejich zájmům ne naopak. Ať jde o jakékoli uspořádání, má budovat muže a ženy, aby nebyli duchovními nemluvňaty závislými na lidech nebo institucionalizovaném systému, ale aby byli schopni vystupovat jako dospělí, zralí křesťané. Cílem organizace není vychovávat pouze k tomu, aby se poslušně přizpůsobili soustavě organizačních pravidel a předpisů, ale aby se stali lidmi, "kteří používáním cvičili svou vnímavost, aby rozlišovali mezi správným a nesprávným".

Srovnej Ježíšova slova v Lukáši 5:37-39 Matouš 20:25-28; 23:8-12; 2. Korintským 4:5; 1. Petrova 5:3 1. Korintským 12:4-11, 25; 14:40

Ať se jedná o jakékoliv uspořádání, musí přispívat k pravému smyslu bratrství se svobodou mluvit a vzájemně si důvěřovat, což opravdové bratrství přináší - není to společnost několika málo lidí, kteří vládnou, a mnoha kteří jsou ovládáni. A vůbec, ať jde o jakékoliv uspořádání, způsob, jak se ujímat vedení, musí být osobním příkladem, tím, že se takoví lidé pevně drží Božího slova, předávají a vštěpují pokyny Pána způsobem, jakým On jim je dal, ne tím, že je "přizpůsobí", aby vyhovovaly tomu, co se zdá být v zájmu lidsky utvořené organizace, ne tím, že dají druhým pocítit váhu své autority způsobem, jakým to dělají velcí mužové tohoto světa To musí vést k vyvýšení Krista Ježíše jako Hlavy, nikdy ne k vyvyšování pozemské mocenské struktury a jejích úředníků. Cítil sem, že role Krista Ježíše jako Hlavy byla zastíněna a vlastně zatlačena do pozadí autoritářským chováním, stálým doporučováním sebe sama a sebechválou

organizace. A dále, nepopíral jsem hodnotu a potřebu vyučování. Ale nemohl jsem přijmout, že by se výklady organizace, založené na kolísavých lidských úvahách, daly svou autoritou byť jen přirovnávat ke skutečným výrokům v neměnném Božím slově. Velká důležitost přikládaná tradičním názorům, ohýbání a zkreslování Božího slova, aby se přizpůsobilo takovým náhledům, a nedůslednosti, z nichž vyplývala dvojí měřítka, byly pro mne zdrojem vážného emocionálního zmatku. Jako nepřijatelné jsem shledal ne učení, ale dogmatismus. Během let své služby ve vedoucím sboru jsem se snažil projevovat toto své přesvědčení. Od začátku jsem viděl, že mi to přináší těžkosti a nevraživost. Na konci to znamenalo odmítnutí a vyloučení.

Na podzim 1979 jsem měl za úkol navštívit v rámci okružní cesty" několik kanceláří odboček v západní Africe, mezi nimi některé v zemích, kde vláda činnost svědků Jehovových oficiálně zakázala. Protože jsem věděl, jak snadno se mohlo stát něco, pro co bych mohl být zadržen a uvězněn, cítil jsem povinnost promluvit si se svou ženou o některých mých starostech. (Vzhledem k jejím dřívějším zdravotním problémům, včetně stavu její krve, který jí v roce 1969 málem přivodil smrt, jsem považoval za nejlepší cestovat sám.) I když mi nemohla pomoci, mohla vědět o mém citovém napětí. Nikdy jsem s ní nediskutoval o skutečných okolnostech, které byly zdrojem tohoto napětí, tedy toho, co mě skutečně trápilo. Neměl jsem k tomu odvahu. Ale tentokrát jsem cítil, že je to nejen na místě, ale že s ní musím hovořit o tom, čeho jsem si byl vědom, zvláště ve světle Písma. Jak by mi lidé mohli bránit, abych s vlastní ženou nesdílel pravdy, které jsem viděl v Božím slově?

Židům 5:14; 1. Korintským 8:9; 16:13, 14 Matouš 20:25

V té době jsme došli k závěru, že pro nás bude nejlepší ukončit svou činnost ve světovém ústředí. Cítili jsme, že to bude pro pokoj naší mysli a srdce, stejně jako to, že si to žádá naše fyzické zdraví. Také jsme měli chabou naději, že bychom mohli mít dítě; ve skutečnosti jsme o tom mluvili již se dvěma lékaři, mezi nimi důvěrně s dr. Carltonem, který léčil zaměstnance ústředí Bylo mi sedmapadesát a věděl jsem, že v tomto věku bude velmi těžké najít nějaké běžné zaměstnání. Ale důvěřoval jsem, že to nějak dopadne. Rozhodnutí nebylo lehké. Táhlo mě to na dvě strany. Na jedné straně jsem cítil, že když zůstanu ve vedoucím sboru, mohl bych alespoň já mluvit v zájmu druhých, v zájmu Písma, v zájmu zmírnění a rovnováhy, i když mě poslouchali podrážděně nebo můj hlas ignorovali. Cítil jsem, že čas, kdy tak mohu konat, se rychle krátí, a že ať je můj hlas ve vedoucím sboru jakýkoli, brzy mi to znemožní a umlčí mě. Ale viděl

jsem také, jak ve mně roste touha vymanit se z podezřívavé atmosféry, osvobodit se z podílu na mocenské struktuře, kterou jsem nedovedl biblicky obhájit, a na rozhodnutích, nad kterými jsem z morálního hlediska nemohl zavírat oči. A tato touha byla stejně silná.

Pokud by mým cílem byl klid a pohodlí, určitě bych se rozhodl zůstat, protože nám jako pracovníkům ústředí byly zabezpečeny všechny naše fyzické potřeby. Dlouhé roky "staršovství" by nám poskytly možnost vybrat si některý z lepších bytů, které se periodicky uvolňovaly v mnoha velkých budovách Společnosti. Měli bychom ročně zhruba šest týdnů dovolené a jako člen vedoucího sboru jsem vždy měl možnost ji spojit s přednáškovým angažmá, takže bych se dostal kamkoli ve Spojených státech a Kanadě, a v případě okružní cesty na kterékoliv místo na světě. (Členové vedoucího sboru mohou pravidelně trávit svou dovolenou na místech, o kterých si většina lidí může dovolit jen snít.) V roce 1978 jsme s manželkou cestovali více než padesátkrát letadlem, během těch let jsme byli ve Střední a Jižní Americe, Asii, Evropě, Africe a na Středním východě. Moje žena je o třináct let mladší než já. Věděli jsme o nebezpečí, na která nás lékaři upozorňovali, ale byli jsme ochotni je podstoupit. Nedlouho předtím Společnost koupila patnáctiposchoďový Towers Hotel jako doplněk k jiným desetiposchoďovým rezidencím, které již v oblasti Brooklyn Heights vlastnila. Od té doby Společnost koupila (pomocí zprostředkovatelů) Standish Ams Hotel a Bossert Hotel, oba v Brooklynu.

Kdyby mým cílem byly prestiž a uznání, asi bych si nemusel nic jiného přát. Z pozvánek na přednášky jsem měsíčně musel asi tři čtvrtiny odmítnout. Když jsem cestoval v mezinárodním měřítku - do Paříže, Atén, Madridu, Lisabonu, Mexico City, Sao Paula nebo téměř kteréhokoli jiného většího města - stačilo jen dát vědět kanceláři odbočky a zorganizovali shromáždění, na která přišly tisíce svědků Jehovových. Mluvit před obecenstvem pěti tisíc až třiceti tisíc osob bylo téměř něco všedního. Ať cestuje člen vedoucího sboru kamkoliv, prakticky vždy je mezi svými spolusvědky čestným hostem Pokud šlo o samotný vedoucí sbor, bylo mi vcelku jasné, že vážnost ze strany kolegu ve vedoucím sboru bylo možné udržovat prostě pravidelným vyjadřováním úplné loajality vůči organizaci, a až na několik výjimek tím, že člověk sledoval, k čemu se většina při diskusi přiklání, jak mluví, a podle toho pak sám mluvil a hlasoval. Ale vůbec nejsem cynik, když to tak říkám. Těch málo ostatních členů vedoucího sboru, kteří občas cítili nutkání svého svědomí vyslovit námitky vůči určitým tradičním postojům, metodám nebo učení, ví - dokonce i když to neřeknou nahlas - že to tak je. Přes to všechno mi bylo přiděleno členství v něčem, co by se dalo označit jako dva z vlivnějších výborů vedoucího sboru - ve výboru pro písemnosti a ve služebním výboru. Ve výboru pro

písemnosti uznali za vhodné, abych dohlížel na redakční práci (ne vlastní psaní) na několika publikacích, které se měly tisknout v mnoha jazycích v milionových nákladech Bylo snadné rozpoznat "recept", pokud se to tak může nazvat jak si udržet výsadní postavení v organizaci. Ale já jsem to pro své svědomí nemohl přijmout. Musel bych být slepý, abych neviděl, že se moje výroky o některých jevech, motivované tím, že jsem cítil, co je jasná zásada Písma, mnoha lidem ve vedoucím sboru nelíbily. Někdy jsem šel na schůzku rozhodnut, že raději nic neřeknu, než abych viděl rostoucí nevraživost. Když se pak ale probíraly otázky, které mohly vážně ovlivnit životy mnoha lidí, viděl jsem, že se nemohu držet zpět a něco neříct. Cítil bych se vinen, kdybych to neudělal. Nenamlouval jsem si, že má slova budou brána nějak zvlášť vážně - ze zkušenosti jsem věděl, že se tím spíše zhorší a znejistí má situace. Ale cítil jsem, že kdybych se za něco nepostavil, za určitou zásadu, o které jsem věděl, že je pro křesťanství rozhodující, pak by to ani nedávalo valný smysl životu, ani by nemělo smysl tam chodit.

To vše mi připomínalo Ježíšova slova v Matouši 23:6. Patřili sem knihy Končí vše dnešním životem? - napsal Reinhard; Život má skutečně smysl (Life Does Have a Purpose od Edwarda Dunlapa); Vytvářet šťástný rodinný život (Making Your Family Life Happy - napsal hlavně Colin Quackenbush); Zvolit si nejlepši životni cestu (Choosing the Best Way of Life od Reinharda Lengtata), a Komentář k Jakubovu dopisu (Commentary on the Letter of James) od Edwarda Dunlapa. V období své rezignace jsem nesl redakční zodpovědnost za knihu o životě Ježíše Krista, kterou měl napsat Ed Dunlap.

Už jsem se zmínil, že asi od roku 1978 se ve vedoucím sboru začalo projevovat jiné ovzduší. Počáteční euforie, která provázela dramatickou změnu v řízení, vyprchala. Duch bratrského "soudružství", který jako by na čas převládl, i doprovodné projevy zmírnění, větší pružnost v postojích také znatelně pohasly. členové se usadili ve svých funkcích v různých výborech a po čase jako by spolu někteří měřili síly. Mezi členy začaly být zřejmé dělící čáry, takže často nebylo těžké předvídat výsledky hlasování o určitých věcech. Jestliže například zvedli ruce Milton Henschel, Fred Franz, Ted Jaracz a Lloyd Barry, mohl si být člověk obecně vzato jist, že zvednou ruce i Carey Barber, Martin Poetzinger, Wilham Jackson, George Gangas, Grant Suiter a Jack Barr. Jestliže ruce dříve jmenovaných zůstaly dole, bylo tomu tak obvykle i u těch druhých. U několika dalších bylo pravděpodobné, že budou hlasovat s nimi, ale jejich hlas se nedal natolik odhadnout. Až na málo výjimek převládal tento model. Podle tohoto schématu probíhala hlasování zvláště tehdy, když šlo o nějakou tradiční zásadu nebo postoj. Bylo možné si být té měř jist, kdo bude hlasovat pro zachování tradiční politiky a proti jakékoliv její změně. Dokonce i v

případě "náhradní služby", o které byla řeč už v jedné předcházející kapitole, tito členové, i když byli v menšině, znemožnili, aby v této věci dvoutřetinová většina odhlasovala změnu stanoviska. V určitých sporných případech se zdálo, jako by se u některých členů projevovaly známky "lobbyismu". Cítil sem, že když někdo chtěl představit nějaké informace mimo vlastní zasedání, pak nejlepším způsobem bylo to napsat a předložit to všem členům. Pak aspoň každý věděl totéž a karty byly na stole. Takové písemné návrhy byly ovšem dosti vzácné a jen zřídka se stávaly předmětem diskuse.

To, co se odehrálo na zasedání vedoucího sboru 14. listopadu 1979, bylo podle mého názoru předzvěstí traumatických událostí, které na jaře 1980 silně otřásly světovým ústředím a vyústily ve vyloučení několika jeho členů ze společenství pro "odpadnutí" a také v mé vystoupení z vedoucího sboru a z ústředí. Toho dne jsme se zabývali čtyřmi menšími záležitostmi; všechny návrhy jednomyslně prošly. Veškerý pocit harmonie, který snad ještě existoval, ovšem náhle zmizel díky jediné vznětlivé poznámce. Grant Suiter řekl, že by rád prohovořil jednu záležitost, o které se prý "vede hodně klepů". Prý slyšel, že někteří členové vedoucího sboru a písárny učinili ve svých přednáškách poznámky, které nejsou v souladu s učením Společnosti, a způsobili tak zmatek. Prý také slyšel, že se v rodině pracovníků ústředí někteří vyjádřili například: "Až zemře král Saul, všechno se změní." Dosud nikdy jsem od nikoho z ústředí neslyšel podobnou poznámku. Grant Suiter neuvedl, odkud má své informace nebo kdo je zdrojem "klepů", o kterých mluvil, ale velmi se rozčílil a jeho slova i výraz tváře odrážely silné a zanícené rozrušeni. Poprvé padlo na schůzce vedoucího sboru slovo "odpadnutí". Rozproudila se dlouhá diskuse, v níž většina členů naznačovala, že něco takového slyší poprvé. Já sám jsem prohlásil, že jsem měl přednášky po celých Spojených státech a v mnoha zemích a že v žádné z nich jsem se nikdy nevyjádřil v rozporu s publikovaným učením organizace. Jen vzácně se stávalo, že by přednášky někoho z vedoucího sboru vůbec nikdo nenahrával, a kdyby bylo řečeno něco nesprávného, existoval by důkaz. Poukázal jsem na to, že se vedoucí sbor určitě nemusí opírat o fámy k tomu, aby to věděl, protože by se jistě našel někdo, kdo by se na to třeba v dopise ptal. Zeptal jsem se, zda Grant Suiter osobně ví o nějakém takovém případu ze strany někoho z členů vedoucího sboru nebo písárny. Poznamenal jednoduše, že "se o tom pořád mluví" a že členové výboru nějaké odbočky, kteří chodí na semináře pořádané v ústředí, řekli, že z toho "mají zmatek", protože od těch, kdo vedli výuku, slyšeli nějaké rozporné názory. Bylo rozhodnuto, že výbor pro vyučování (který dohlížel na semináře) to prošetří. Při jedné pozdější schůzce podali zprávu, že nenašli žádný důkaz toho, o čem byla řeč, a že

jediný "zmatek" mezi lidmi z odboček se týkal jednoho bodu při výuce vedené členem vedoucího sboru Carey Barberem. Hovořil o tom, že Kristovo království začalo v roce 33 při nanebevzetí, a někteří viděli potíž v tom, jak se to slučuje s učením o roce 1914." Řešením záležitosti byla dohoda, že všichni členové vedoucího sboru budou při svých proslovech opatrní. Na schůzi však bylo výslovně řečeno, že to neznamená žádný pokus o kontrolu soukromých rozhovorů členů mezi osobními přáteli. Toto druhé stanovisko však ve zkoušce neobstálo. Považuji tuto diskusi za významnou. Grant Suiter sice nenaznačil, že by věděl o nějakém případu, kdy některý z členů vedoucího sboru řekl na přednášce něco, co je v rozporu s publikovaným učením, ale věděl jsem, že některé členy by citovat mohl. Sbor se už zabýval případem návštěvy Alberta Schroedera v některých evropských odbočkách a jeho předkládání pohledu, že výraz "tato generace" má možná jiný význam, než který se publikuje. Zprávy o tom se k nám dostaly z více než jednoho místa. Také se vědělo, že prezident Fred Franz zavedl nový výklad ohledně "klíčů království" (Matouš, kapitola 16, verš 19), když vyučoval určité třídy gileádské školy - výklad, který odporoval publikovanému učení organizace. Udělal to bez předchozí konzultace s vedoucím sborem a tento názor předkládal ne jako návrh, ale jako správný pohled Celé třídy gileádských absolventů šly ke zkouškám s tímto novým pohledem, o kterém ostatní bratři vůbec neslyšeli. Žádný z těchto případů se však na zasedání neprobíral a ani já jsem se k tomu neklonil Cítil jsem však jakýsi jiný proud, který dříve nebo později vyjde najevo. A nepochyboval jsem, že až se tak stane, neobrátí se proti někomu z takových lidí, ale proti mně osobně a z lidí mimo vedoucí sbor proti Edwardu Dunlapovi. Kvůli stanoviskům, která jsem cítil na straně některých členů, jsem uvažoval, že se stáhnu ze služebního výboru a omezím se pouze na členství ve výboru pro písemnosti. Při jednom rozhovoru s Robertem Wallenem, který byl tajemníkem služebního výboru (ale nepatřil k vedoucímu sboru), jsem se zmínil, že jsem skoro rozhodnut z tohoto výboru vystoupit. Jeho reakcí bylo: "To přece nemůžeš udělat! Ve výboru přece musí být rovnováha." A přesvědčoval mě, abych své rozhodnutí změnil. Stejně nevraživá atmosféra, jaká byla na zasedání 14. listopadu 1979, vyplynula na povrch i při další schůzce, a jak jsem očekával, byl jsem konkrétně zmíněn i já. V průběhu schůzky Lloyd Barry, který měl na starosti sestavení každého čísla časopisu Strážná věž a jeho přípravu pro vydání, vyslovil silné rozhořčení nad tím, že jsem se nepodepsal pod značné množství (uvedl kolik) článků pro Strážnou věž, které připravoval výbor pro písemnosti. (Každý článek, který se měl vydat, koloval napřed mezi pěti členy výboru a jejich podpisy nahoře znamenaly odsouhlasení.) Nechápal jsem sice, proč to vytahuje teď na schůzce, kde jsou všichni, místo aby mi to napřed řekl osobně nebo na setkání výboru

pro písemnosti; uznal jsem však, že to, co říká, je pravda. (Byl jsem překvapen, když jsem slyšel přesný počet mnou nepodepsaných článků, protože jsem je nepočítal; on však ano.) Vysvětlil jsem to tak, že v těchto případech jsem se nepodepsal jednoduše proto, že jsem pro své svědomí nemohl. Zároveň jsem se nijak nepokoušel zveřejnění těchto článků zabránit (některé články byly od prezidenta, zabývaly se proroctvími Jeremjáše a kladly velký důraz na "prorockou úlohu" organizace a také na určitá data jako r. 1914 a 1919), ani jsem z toho nechtěl dělat předmět sporu. Nepodepsáním se jsem vyjádřil, že se zdržuji, ne že se vzpírám. Před celým vedoucím sborem jsem konstatoval, že pokud by se to chápalo jako problém nebo jako něco nežádoucího, když se někdo pro své svědomí nepodepíše, pak existuje jednoduché řešení. Mohou jmenovat do výboru pro písemnosti někoho jiného, komu svědomí nebude bránit takové materiály schvalovat. Zároveň jsem se zmínil o svých úvahách o odstoupení ze služebního výboru, abych mohl věnovat více času potřebám písárny. Přenechal jsem záležitost zcela v jejich rukou a dal najevo, že to přijmu, ať rozhodnou jakkoli. Po zasedání mi ve své kanceláři Lyman Swingle, tehdejší koordinátor výboru pro písemnosti i písárny, řekl: "To mi přece nemůžeš udělat! Když se sami rozhodnou tě odsunout z výboru pro písemnosti, prosím. Ale nenabízej jim rezignaci ty sám." Byl hodně rozrušen. Odpověděl jsem mu, že to všechno přenechávám na vedoucím sboru, ale že mám dost sporů a uvítal bych něco, co by zmírnilo napětí, které jsem cítil. Znovu na mě naléhal. Vedoucí sbor mé přidělení nezměnil. Přesto však jsem měl silnou předtuchu, že to vře. Ale nemohl jsem vědět, že se během šesti měsíců dostanu doprostřed takřka fanaticky silné bouře, kdy bude vedoucí sbor reagovat tvrdými opatřeními vůči něčemu, co bude považovat za "spiknuti" vážných rozměrů, spiknutí ohrožující samotné jádro organizace. Uvažte sami, co toto "nebezpečné spiknutí" ve skutečnosti bylo, jak "obrovský" byl jeho rozsah, jak těžký byl zločin zúčastněných, čím byla ospravedlněna mentalita "stavu obležení", která v organizaci vznikla a která pokračuje až dodnes, uvažte události, které vedly k "čistkám" na jaře 1980.

Den před mým odjezdem do Paříže, první stanice ve směru do západní Afriky (16. listopadu 1979), vedl prezident Společnosti ranní diskusi nad denním biblickým textem (právě v tom týdnu předsedal). Ve svém komentáři řekl, že někteří pochybují o stanovisku Společnosti (uvedeném v jedné z posledních Strážných věží, které říká, že Ježíš Kristus je prostředníkem pouze pro "pomazané", a ne pro zbývající čtyři miliony svědků Jehovových. O těchto pochybovačích řekl:

> "Chtějí všechny smíchat dohromady a učinit Ježíše prostředníkem pro každého Toma, Dicka a Harryho."

Musel jsem myslet na všechny ty Tomy a Dicky a Harry, kteří byli mezi přítomnými spolupracovníky světového ústředí a kladl jsem si otázku, jak jim tato slova zní. Věděl jsem, že se na toto téma v rámci rodiny bétel mnoho mluvilo, zčásti velmi negativně. Prezident pak tvrdil, že učení Společnosti je správné. Jediný biblický text, který přitom uvedl, byl ze Židům, kapitoly 12:

> ***"Když vytrváte, je to dobré ke kázni. Bůh s vámi jedná jako se syny. Vždyť kterého syna otec neukázňuje? Jste-li však bez kázně, jíž se všichni stali účastníky, jste ve skutečnosti nemanželské děti, a ne synové."***

Pak uvedl příklad koně, jehož pán jej ukázňuje, aby jej naučil chodit dokola v manéži: "Občas je snad potřeba několik švihnutí bičem, abychom ho k tomu přiměli." Vyzval každého, kdo o tomto učení Společnosti pochybuje, aby vydržel, podrobil se kázni a ukázal, že má odvahu to spolknout.

Večer toho dne jsem odletěl do Paříže, ale přesto mi po celé dny bylo špatně nejen z těch slov, ale z celého přístupu a ducha, jehož jsem byl během několika posledních let svědkem. Z Písma mi bylo jasné, že Ježíš Kristus nabízí zprostředkování smíření s Bohem pro každého Toma, Dicka i Harryho a že položil svůj život za všechny lidi, že přinesl oběť vykoupení a že z ní může mít užitek každý, kdo se rozhodne Jej přijmout. To je přesně opačný postoj, než jaký zazněl během oné diskuse v ústředí. Zdálo se, že slyšíme "jinou dobrou zprávu", ne dobrou zvěst, kterou nám zanechali inspirovaní pisatelé Bible v prvním století. Později k tomu Ed Dunlap řekl: "Vždycky jsem si myslel, že to, co nás uschopňuje vytrvat, je víra, a ne odvaha."

Viz Strážná věž z 1. dubna 1979, sV. 31, a z 15. listopadu 1979, str. 21-27

Předposlední zemí, kterou jsem v Africe navštívil, bylo Mali. Většina tamních misionářů pocházela z Francie. Když jsem s velkou námahou francouzsky přednesl některé body, které jsem probíral s misionáři v každé zemi, zeptal jsem se dále, zda nemají nějaké otázky. Druhá z otázek zněla: "Strážná věž říká, že Ježíš je prostředníkem pouze pomazaných, ne pro nás ostatní. Mohl bys nám to vysvětlit? Není naším prostředníkem ani pří modlitbě?" Kdybych měl zájem rozsévat pochybnosti, pak by to byla otevřená příležitost. Snažil jsem se je však upokojit a odkázal na 1. list Janův, kap. 2, verš 1, kde je řeč o Ježíši jako "pomocníkovi" těch, pro které je "usmiřující obětí za hříchy", včetně hříchů celého světa". Řekl jsem, že i když si Ježíše nemají představovat jako svého Prostředníka, že jej jistě mohou mít za svého Pomocníka. A že si mohou jednou věcí být jisti: On má na nich stejně velký zájem jako na komkoli jiném na zemi. Měl jsem

dojem, že se mi podařilo zabránit tomu, aby se to stalo vážným problémem, a neřekl jsem nic, co by nějak zpochybňovalo výroky Strážné věže. Avšak o několik dní později, když jsem jel na letiště, abych dále pokračoval v cestě do Senegalu, přišli mě vyprovodit misionáři. Jedna z misionářek ke mně přistoupila a zeptala se: "A to není Ježíš náš prostředník ani v modlitbě?" Nemohl jsem udělat nic jiného než v podstatě zopakovat a znovu zdůraznit, co jsem už řekl dříve při setkání misionářů v jejich domově. Asi po třech týdnech jsem se vrátil do Brooklynu, bez problémů, kromě toho, že při dvacetihodinové cestě z Ouagadougou v Horní Voltě do Abidjanu v Pobřeží Slonoviny náš vlak v noci vykolejil. Ráno po mém návratu seděl vedle mě u snídaně člen jednoho výboru odbočky se svou ženou, kteří tu byli na návštěvě. Sotva jsme se dali do jídla, žena chtěla vědět, zda by mi mohla položit jednu otázku. Odpověděl jsem: "Otázku můžete položit. Jestli ji budu moci zodpovědět, to nevím." řekla, že minulý večer byla na studiu Strážné věže, kde byla řeč o Kristově roli prostředníka. A pak mi položila přesně tutéž otázku jako ta francouzská misionářka v Mali. Dal jsem jí stejnou odpověď. Následující víkend jsem měl za úkol přednášet v New Jersey a hned potom ke mně přistoupila jedna posluchačka, aktivní svědkyně, která řekla, že má několik otázek. Měla tři otázky a druhá z nich se týkala prostřednictví Krista. Znovu jsem dal stejnou odpověď.

Zmiňuji se o těchto příhodách proto, že ukazují, jak jsem postupoval vždy, když mi takoví lidé kladli otázky týkající se publikovaného učení organizace. Jakékoli otázky ohledně biblického odůvodnění učení organizace, které jsem sám měl, jsem řešil pouze s blízkými známými, se kterými jsem byl už dlouho v kontaktu, z nichž všichni (pokud šlo o muže) byli starší. Do roku 1980 bylo na světě kromě mé manželky pouze čtyři nebo pět lidí, kteří do určité míry věděli o mých skutečných starostech, a nikdo z nich neznal všechny jejich důvody. K tomu by potřebovali další knihu jako je tato. Neměl jsem ovšem ani nejmenší pochyby, že mnoho jiných svědků Jehovových má řadu podobných starostí jako já. Za svá léta ve vedoucím sboru jsem neviděl žádný náznak, že by se těmito starostmi někdo upřímně zabýval nebo že by jim věnoval zaslouženou pozornost, pečlivě a důkladně studoval Písmo a rozhodl ne na základě dlouho zastávaných tradičních názorů, ale na základě biblického důkazu nebo toho, že biblický důkaz neexistuje. Místo toho byly vidět náznaky vedoucí k závěru, že každá otevřená diskuse o těchto problémech se považuje za velké nebezpečí pro organizaci, za nevěrnost jejím zájmům. Jednota (spíše uniformita) se očividně považovala za důležitější než pravda. O pochybnostech o učení organizace se mohlo diskutovat v užším kruhu vedoucího sboru, ale nikde jinde. Ať byla v užším kruhu debata o čemkoli

jakkoli vzrušená, vedoucí sbor musí vůči všem vně vypadat jednomyslně, i kdyby se tím ve skutečnosti zakrývala vážná neshoda v řešené otázce.

V Písmu svatém jsem nenašel nic, co by ospravedlňovalo toto předstírání, protože Písmo samo je věrohodné svou upřímností a otevřeností, když přiznává rozdíly mezi prvotními křesťany, včetně apoštolů a starších. A co bylo ještě důležitější, v Bibli jsem nenašel nic, co by ospravedlňovalo omezování diskuse na takovou vybranou uzavřenou společnost lidí, jejichž rozhodnutí, pokud je schválí dvoutřetinová většina, musí všichni křesťané přijmout jako "zjevenou pravdu". Nevěřil jsem, že by se pravda musela bát otevřené diskuse a mít nějaký důvod vyhýbat se důkladnému prověřování. Učení, které potřebuje ochranu před takovým prošetřením, si nezaslouží, aby je někdo zastával. Od doby, kdy jsem psal příručku Pomůcka k porozumění Bible, jsem měl úzký kontakt s Edwardem Dunlapem. Poznal jsem ho v r. 1964, když jsem se účastnil desetiměsíčního kursu na gileádské škole. Byl tehdy tajemníkem školy a zároveň jedním ze čtyř vyučujících. Náš ročník (už devětatřicátý) měl asi sto osob, z nichž většina pocházela z kanceláří odboček. Je možné pravdivě říci, že mnozí z nich považovali Dunlapovy přednášky za daleko nejlepší, pokud jde o to, jak přispívaly k porozumění Bible. Ed pocházel z Oklahomy a byl poněkud drsného vzhledu. Měl běžné vzdělání, dokázal však srozumitelným jazykem vysvětlit velmi obtížná a komplikovaná témata, ať šlo o funkci Mojžíšova zákona, nebo vědecké studium v oblasti genetiky. Ještě důležitější pro mne byla jeho přímost. Kromě jeho záliby v křiklavých kravatách, byl v podstatě obyčejný, nenápadný člověk, a to zjevem, chováním i mluvou. Ať mu byla svěřena jakákoli odpovědnost, zůstával stále stejný. Jeho osobnost jsem odhalil při jedné příhodě, v souvislosti se semestrální zkouškou. V kurzu jsme probírali různé Pavlovy listy a každý týden byla zkouška z toho, co jsme studovali. Mezi otázkami byly i všeobecné údaje o pravděpodobném místě a době napsání každého listu. Brali jsme najednou pouze jeden list, nebylo tedy těžké si to zapamatovat. Když se však přiblížily zkoušky na konci semestru, uvědomil jsem si, že tam bude všech třináct Pavlových listů, a vznikl velký problém, jak si zapamatovat různé předpokládané doby a místa. Knihy nejsou v Bibli seřazeny chronologicky. Dlouho jsem se s tím lopotil a nakonec jsem si přecejen vymyslel systém, jak si všechno zapamatovat. Přišla zkouška a my jsme na to měli dvě hodiny. Byl jsem hotov o něco dříve, a když jsem vycházel ze třídy, potkal jsem Eda, jak vchází dovnitř. Zeptal se mě: "No, tak jaké to bylo?" Odpověděl jsem: "Ale, nebylo to špatné. Ale já ti to neodpustím." Chtěl vědět, co tím myslím. Na to jsem řekl: "Tak pracně jsem vymýšlel systém, jak si zapamatovat dobu a místo napsání každého dopisu, a ty se pak na to vůbec nezeptáš." Vzal mou odpověď vážněji, než

jsem si představoval, a řekl: "Víš, proč se na to při semestrálních zkouškách neptám? Sám si to totiž nedokážu všechno zapamatovat." Na škole byli čtyři vyučující: Ulysses Glass, Bill Wilkinson, Fred Rusk a Ed Dunlap. Myslím, že nikomu neukřivdím, když řeknu, že ze všech čtyř by takto odpověděl pouze Ed. Bylo to příznačné pro jeho skromný charakter.

Byl vždy organizaci plně oddaný a stál ve službě plným časem stejně dlouho jako já. A další okolnost, která o něm něco říká, je nemoc, kterou měl koncem šedesátých let. Lidově se to nazývá tiky, odborně zánět trojklaného nervu v obličeji, a je to jedna z nejbolestivějších chorob. Řezavou, oslepující bolest může vyvolat kdeco, jemný průvan, dotek, který dráždí nerv, a když se nemoc zhoršuje, člověk dokáže sotva dělat tak běžné úkony jako učesat si vlasy, vyčistit zuby nebo se najíst, aniž by přitom neriskoval, že dostane záchvat. Některé takto postižené to vede až k sebevraždě. Ed takto trpěl sedm let. Někdy se mu ulevilo, pak to bylo znovu horší. V té době dospěl Nathan Knorr, prezident, k názoru (možná mu to někdo řekl), že v tom bude něco citového z Edovy strany, že to není čistě fyzického původu. Při jednom rozhovoru s Edem se ho ptal na jeho manželský život a jiné věci související s jeho nemocí. Ed jej ujistil, že to nemá s jeho nemocí naprosto nic společného, že záchvaty přicházejí nečekaně, i když se má dobře nebo je na dovolené. Prezident však Edovu vysvětlení nepřikládal žádnou váhu a sdělil mu, že se rozhodl poslat ho na nějaký čas do továrny, aby tam pracoval fyzicky. Měl pracovat v knihárně. Ed měl tehdy přes šedesát, už nějaký čas bral silné léky, které mu předepisoval závodní lékař, aby utišil bolestivé záchvaty. Někdy byl celé dny nebo týdny pro nemoc upoután na lůžko. Teď ho poslali do knihárny a tam měl podávat materiál do stroje na knihvazačské lince. Dělal to po několik měsíců a tiše se snažil co nejlépe plnit tento "teokratický" úkol. Jak se mi ale svěřil, poprvé si uvědomil, jakou absolutní moc má organizace nad jeho životem. Jeho pokusy vysvětlit to se ignorovaly a proti zdravému rozumu ho postavili do situace, která byla vzhledem k jeho nemoci nejméně vhodná. O několik let později, když už byl zcela zoufalý, se dověděl o jednom neurochirurgovi z Pittsburgu, který měl za to, že objevil příčinu tohoto prastarého onemocnění a dovedl je mikrochirurgicky léčit. Ed se podrobil operaci (včetně odstranění části lebky a operace v těsné blízkosti hlavní tepny do mozku, která probíhá paralelně s postiženým nervem) a nakonec se uzdravil.

Neočekával, že by se mu organizace omluvila za těžký omyl při posuzování jeho nemoci, za to, jaký zaujala postoj a jak řešila jeho palčivý problém. Také se žádné omluvy nedočkal. Během práce na Pomoci i potom jsme měli kanceláře skoro vedle sebe, a tak jsme spolu pravidelně hovořili a dělili jsme se spolu o všechno zajímavé, na co jsme při svých studiích

narazili. Výbor pro písemnosti a vedoucí sbor nás pověřily, abychom spolu pracovali na několika projektech, jako např. na Komentáři k Jakubovu dopisu. Při rozhovorech jsme spolu ne vždy a ve všem souhlasili, ale to neovlivnilo naše přátelství a vzájemnou úctu. Zmiňuji se o tom všem proto, že Edward Dunlap byl jeden z mála, kdo věděli, jak hluboká byla má nejistota v tom, co jsem viděl v organizaci a zvláště ve vedoucím sboru. On mou nejistotu sdílel. Stejně jako já si nedokázal srovnat s Biblí to, co viděl, slyšel a četl. I když patřil k organizaci již od začátku třicátých let, většinu času se nepočítal k "pomazaným". Na konci sedmdesátých let jsem s ním o tom jednoho dne mluvil a on mi vysvětlil, že když přistoupil k organizaci, Strážná věž tehdy učila, že jsou dvě třídy, které zdědí nebeský život: "vyvolení" (oněch 144 000) a "veliký zástup" (podle Zjevení, sedmé kapitoly). O "velikém zástupu" se říkalo, že to jsou křesťané s menší vírou než mají vyvolení, a tedy - i když sice také obdrží nebeský život, přesto "velký zástup nebude mezi těmi, kdo budou vládnout s Kristem jako králové a kněží. Ed si myslel -jak to pro něj bylo příznačné - že proto, že jedna třída má jasně vyšší postavení než druhá, on patří určitě k té nižší třídě, k "velkému zástupu". Pak přišel rok 1935 a Soudce Rutherford na kongresu ve Washingtonu D.C. vyhlásil "zjevenou pravdu", že podle Bible "velký zástup" není určen k životu v nebi, ale na zemi. Jak se Ed vyjádřil, měl vždycky naději na život v nebi, cítil, že nemůže být nic krásnějšího než sloužit v Boží přítomnosti spolu s jeho Synem. Protože však nyní organizace změnila své učení, podřídil tomu tyto své naděje a přijal to, co mělo být jeho nadějí jako jednoho z "velkého zástupu". Teprve v roce 1979 se probojoval k jasnému rozhodnutí, že žádná lidská organizace nemůže změnit nabídku Písma tím, že stanoví datum, kdy se změní naděje, kterou Bible předkládá jako platnou pro každého, kdo se této naděje chopí, ať je to Tom, Dick, Harry nebo Ed. Tak začal čtyřiačtyřicet let po roce 1935 mít účast na symbolech, na chlebu a víně při Večeři Páně, což u svědku Jehovových činí pouze "pomazaní". Když se svědek nebo kdokoli jiný zeptá "Jak někdo pozná, zda patří ke třídě pomazaných s nebeskou nadějí?", pak standardní odpovědí je odkaz na Pavlův výrok v listu Římanům, kapitola 8, verše 16,17.

> ***"Duch sám vydává svědectví s naším duchem, že jsme Boží děti. Jsme-li tedy děti, jsme také dědicové, ale spoludědici s Kristem, za předpokladu, že spolu trpíme, abychom také byli spolu oslaveni."***

Podle oficiálního učení může mít toto "svědectví Ducha" pouze oněch 144 000 "pomazaných" a toto jim říká, že patří k vyvolené skupině 144 000, kteří jako jediní mohou mít naději na život v nebi. Všechny ostatní lze zatřídit jen jako "nastávající" Boží děti a jejich naděje se musí omezit na zemi. Když Ed četl tento text v souvislosti od začátku kapitoly, bylo mu jasné, že Pavel zde opravdu hovoří o dvou třídách. Avšak ne o dvou

třídách, které by se lišily svou nadějí na nebeský nebo pozemský život v budoucnu. U těchto dvou tříd se naopak jasně jednalo na jedné straně o ty, kteří jsou vedeni Božím Duchem, a na druhé straně o ty, které ovládalo hříšné tělo. Apoštol nevyzdvihuje protiklad mezi nadějí na život v nebi nebo na zemi, ale mezi životem a smrtí vůbec, mezi přátelstvím a nepřátelstvím vůči Bohu. Verše 6 až 9 uvádějí:

> ***"Dbát o tělo totiž znamená smrt, ale dbát o ducha znamená život a pokoj, protože dbát o tělo znamená nepřátelství s Bohem, neboť není podřízeno Božímu zákonu, ani ve skutečnosti nemůže být. Proto ti, kteří jsou v souladu s tělem, se nemohou líbit Bohu"***
> ***"Vy však nejste v souladu s tělem, ale s duchem, jestliže ve vás opravdu přebývá Boží duch. Pokud však někdo nemá Kristova ducha, ten mu nepatří."***

Pavlovi vůbec nešlo o otázku nebeského nebo pozemského života, ale jednoduše o to, jestli někdo žije Božím Duchem, nebo žije podle hříšného těla. Pavel dává jasně najevo, že je možné jedno, nebo druhé: Buď člověk má Božího Ducha a nese jeho ovoce, nebo je vůči Bohu v nepřátelském vztahu a nenáleží Kristu. Bez tohoto Ducha není žádný "život a pokoj", pouze smrt. Kdyby takový člověk měl Božího Ducha, pak je Božím synem, neboť Pavel říká (verš 14):

> ***"Všichni ti, kteří jsou vedeni Božím duchem, jsou totiž Boží synové."***

> **Srovnej Pavlovo užívání téhož obratu "vedený Duchem" v podobném kontrastu mezi hříšným tělem a Božím Duchem v Galatským 5:18, kde je řečeno, že ti, kteří jsou "vedeni Božím Duchem", nejsou "pod zákonem". Tvrdit, že to neplatí pro všechny křesťany, ale pouze pro vy branou skupinu, znamenalo nechat všechny ostatní stále pod zákonem a pod jeho odsouzením.**

Jak Ed poznamenal, Pavel neříká někteří, ale "všichni, kteří jsou vedeni Božím Duchem", jsou synové, jeho děti. Ti, kdo jsou vedeni Duchem, mají následkem toho "svědectví" Ducha a nesou ve svém životě ovoce, asi takovým způsobem, jak Bible říká, že Ábel, Henoch, Noe a další "obdrželi svědectví", že se líbili Bohu, Jaký vztah to všechno mělo k tomu, o čem hovořím, se ukáže v průběhu popisu dalšího vývoje.

Na tomto místě stačí už jen říci, že Ed se mnou sdílel tytéž základní pochybnosti, zvláště pochybnosti o dogmatismu a autoritářském duchu, který se projevoval. Zastával stejný názor jako já, že lidská autorita, pokud překročí své hraníce, nutně zlehčuje roli Krista jako hlavy církve. Krátce po mém návratu z Afriky nás v našem pokoji ve světové centrále navštívil dávný přítel. Jmenoval se René Vazquez a znal jsem ho již asi třicet let. Poprvé jsem se s ním setkal v Portoriku ve městě Mayaguez, kde bydlel u

svého otce, který byl podruhé ženatý. René tehdy ještě studoval na střední škole. Jeho otec se svou ženou byli velmi proti tomu, že René studuje se svědky Jehovovými. Jejich protivenství bylo tak silné, že jednoho večera po studiu Bible doma u jedněch misionářů cítil, že to už nevydrží. Strávil noc na lavičce v parku a ráno šel ke svému strýci a tetě a požádal je, zda by u nich mohl bydlet. Souhlasili. Svědky Jehovovy sice neměli v oblibě, ale byli tolerantní. Když René dokončil školu, ihned nastoupil "průkopnickou službu" plným časem. V roce 1953 navštívil kongres v New Yorku a rozhodl se, že zůstane ve Spojených státech. V Michiganu poznal jednu mladou dívku, oženil se a společně pracovali jako "průkopníci". Byli požádáni, aby cestovali po španělsky mluvících sborech na západě Spojených států. Později absolvovali školu Gilead a byli pak posláni do Španělska. Tam byl René brzy jmenován krajským dozorcem. Práce svědků byla v zemi oficiálně zakázána, a tak musel on i jeho žena Elsíe při svých cestách po Španělsku stále dávat pozor na policii a být si vědomi nebezpečí, že je objeví, zatknou nebo vypoví ze země. Všechna shromážděni se konala tajně. Po letech takové "podzemní" činnosti byl René nervově tak vyčerpán, že se málem zhroutil. To už byl se svou ženou ve Španělsku "sedm let. Kvůli zdraví a určitým potřebám v rodině Elsie se vrátili zpět do Spojených států, museli si však sami zaplatit cestu a přijeli opravdu bez peněz. Jediná práce, kterou dokázal René po svém návratu najít, byla v jedné ocelárně, kde musel zvedat těžká břemena. Byl malé, křehké postavy a hned druhý den se dostal do nemocnice. Později našel jinou práci a jakmile vyřešili svou finanční situaci, vrátili se zase do "průkopnické" služby, tentokrát do práce v oblasti a kraji a nakonec byli požádáni, aby se stali součásti personálu světového ústředí v Brooklynu. Renému byl svěřen dohled nad služební kanceláří, která se starala o všechny španělské sbory ve Spojených státech, ve kterých bylo přibližně třicet tisíc svědků. Pracoval zde až do roku 1969, kdy Elsie otěhotněla, a museli se tedy "bételské služby" vzdát. René mi tehdy řekl, že zkusí zůstat v New Yorku, ne proto, že by se mu líbilo město, ale s myšlenkou, že kdyby to okolnosti dovolily, mohl by být ústředí organizace nějak k službám. Dopadlo to tak, že během několika let věnoval dva dny v týdnu práci na překladech do španělštiny, vedl nahrávání španělských scének pro konference a částečně dělal práci oblastního a krajského dozorce mezi španělsky mluvícími sbory v okolí New Yorku. Předtím byl nějakou dobu v Portugalsku, a když vznikla portugalsky mluvící shromáždění, osvěžil si své jazykové znalosti a sloužil i tam. Nemyslím si, že by za nějakých třicet let práce pro organizaci mohl někdo v Portoriku, Španělsku nebo USA mít důvod ke stížnostem na Reného službu. Měl vcelku jemnou povahu, ale zároveň byl zásadový. Naučil se být pevný, ale přitom ne tvrdý nebo drsný. Dokonce i v jeho nynějším postavení, které popíšu dále, pochybuji, že by

někdo z těch, kdo s Reném Vazquezem spolupracovali, ať to bylo kdekoliv, popřel, že by toto hodnocení jeho osoby nebylo poctivé. Pokud měl nějakou chybu, pak to bylo jak sám přiznává - že nedokázal odmítnout, když ho někdo požádal, aby udělal něco pro druhé, zvláště když o to byl požádán Společností. Dnes uznává, že jeho rodina tím zbytečně trpěla.

Tak například už několik let neměli se svou ženou žádnou pořádnou dovolenou a připravovali se na cestu zpět do Španělska na návštěvu. Krátce před odjezdem mu zavolal Harley Miller, tehdejší vedoucí služebního oddělení a prosil Reného, aby právě v té době udělal nějakou práci v krajské službě. René cítil, že je správné to přijmout, protože úkol "Organizace Páně" nikdy neodmítl. Jeho žena pak odjela do Španělska se svou matkou. René bydlel nedaleko letiště La Guardia a členové služebního oddělení, mezi nimi Harley Miller, se s ním při svých cestách na víkendové přednášky vždy dohodli, že je René na letišti bude čekat a zaveze je zpět do bételu. Přílety bývaly někdy kolem půlnoci nebo ještě později. René trval na tom, že mě také vždy vyzvedne, a tak jsem to pro naše dlouholeté přátelství přijímal, dokud jsem se nedověděl, nakolik jeho ochoty pomoci využívají ostatní. Podle mne nakládali na jeho dobrou povahu mnoho, a tak jsem se potom snažil - kromě několika výjimek - najít si jiný způsob dopravy.

Myslím si, že kdyby bylo možné zjistit názor vedoucího sboru, koho by označil za hlavní osobnosti "spiknutí proti organizaci", kvůli kterému podnikl tak rázné kroky, aby je sprovodil ze světa, uvedl by nás tři: Eda, Reného a mne. Přitom jsme nikdy nebyli všichni tři spolu. V dané době jsem měl delší rozhovor s Reném snad dvakrát. Mezi Edem a Reném to bylo také tak. A na jaké údajně nekalé činnosti jsme se podíleli? Jednoduše na tom, že jsme spolu hovořili o Bibli jako přátelé, a to jako dlouholetí přátelé. V ten večer, když René přišel k nám do pokoje, právě navštěvoval jeden školicí kurs pro starší pořádaný Společností. Povídali jsme si o jeho dojmech, které byly vcelku dobré. V jednom okamžiku však řekl: "Mně se skoro zdá, jako bychom se klaněli číslům. Někdy bych všechny zprávy nejraději zrušil." Zprávami měl na mysli systém, kdy na konci každého měsíce každý svědek vypisuje seznam, jakou svědeckou činnost vykonával, kolik hodin tím strávil, kolik literatury rozšířil a tak dále. Vzpomněl jsem si na některé poznámky z posledního programu krajského sjezdu o "víře a skutcích" a hovořili jsme o tom, co k tomu apoštol říká Římanům. Rozuměl jsem tomu tak, že apoštolovo vyučování vede především k růstu lidí ve víře; potom následují skutky - protože pravá víra nese ovoce a je činorodá stejně jako pravá láska. Lidi můžeme stále nutit k tomu, aby konali určité skutky, a oni to pak pod tlakem také mohou dělat. Kde je však důkaz, že jsou ty skutky z víry a z lásky? A pokud nemají takový motiv, budou se

vůbec líbit Bohu? Bylo jasné, že skutky víry musí být spontánní, ne podle nějakého systému nebo s cílem přizpůsobit se určité formě, spontánní stejně jako skutky lásky. Nemohou být jako něco, co lidé vykonávají podle plánu, který naprogramoval někdo jiný. Organizační pomůcky jsou dobré, ale měly by sloužit k usnadnění, ne jako prostředek nenápadného nátlaku, který vždy, když se člověk nepřizpůsobí, vytváří pocit viny. Čím více se lidé snaží dohlížet na život a počínání svých bližních křesťanů, tím více vlastně vytlačují příležitost k tomu, aby jejich motivy byly víra a láska.

> **Důraz, který se klade na tyto zprávy, je nesporný. Každý svědek podává zprávy svému sboru, každý sbor je předává kanceláři odbočky ve své zemi, každá kancelář odbočky posílá podrobnou měsíční zprávu do světového ústředí, kde se tyto zprávy vyhodnocují, počítají se průměry a zaznamenávají procenta přírůstku. Studují se tam se stejně živým zájmem, s jakým velké firmy analyzují čísla ze svých záznamů o výrobě a růstu obratu; každý výkyv nebo pokles počtu svědků, kteří podávají zprávu, v počtu hodin nebo rozšiřování literatury je důvodem k zamyšlení. Představitelé odboček dostanou pocítit, když měsíční zprávy za jejich zemi nevykazují růst nebo, což je horší, naznačují úbytek.**

Uznal jsem, že je mnohem náročnější a namáhavější budovat víru lidí a autoritu prostřednictvím Písma, než do nich "hučet" nebo v nich vyvolávat pocity viny, ale z toho, co apoštol napsal, se mi zdálo, že tato náročnější cesta je jediná biblicky správná a moudrá. To byl vlastně obsah našeho rozhovoru. Tématu podávaných zpráv jsme se sice dotkli; ale pak jsme o nich už nemluvili. O něco později při setkání na chodbě v jedné z budov René řekl, že když přistupuje k lidem ve světle Pavlova dopisu Římanům, je jeho práce oblastního a krajského dozorce daleko radostnější a rozhovory se staršími mají větší význam. O několik týdnů později jsme k nim byli spolu s manželkou pozváni na večeři. Ačkoli jsme jako manželské dvojice chodili v prvních letech v New Yorku do stejného španělsky mluvícího sboru v Queens, od té doby jsme se vídali docela zřídka. Před jídlem i po něm chtěl René hovořit o myšlenkách z listu k Římanům. Cítil jsem povinnost - i když méně než vůči své ženě reagovat na jeho otázky a nevyhýbat se problémům. Znali jsme se třicet let a já jsem věděl, že vážně studuje Bibli. Mluvil jsem s ním jako s přítelem, ne jako s úředníkem organizace a při rozhovoru s ním o Božím slově jsem cítil odpovědnost především vůči Bohu, ne k lidem ani k organizaci. Kdybych se vyhýbal hovorům s lidmi, jako byl on, a nemluvil s nimi o tom, co jsem viděl jako jasné učení Písma, jak bych mohl říci to, co řekl Pavel efezským starším, jak to líčí Skutky, kapitola 20, verše ?6-27:

> ***"Proto vám v tento den prohlašuji před Bohem, že mou vinou nikdo nezahyne, neboť jsem vám oznámil celou Boží vůli a nic jsem nezamlčel. - Ekumenický překlad***

Pavel věděl, že právě toto mělo za následek, že se o něm v efezské synagoze mluvilo urážlivě. I já jsem věděl, že moje řeč může mít podobné následky. Mezi jinými úseky jsme mluvili o první části 8. kapitoly listu k Římanům (o které zde již byla řeč). Zajímalo mě, jak chápe čtrnáctý verš ohledně synovství vůči Bohu, když se na to dívá ve světle kontextu. Nikdy tento úsek v souvislosti nestudoval (což pravděpodobně platí prakticky o všech svědcích Jehovových). Když se tak na to nyní podíval, byla jeho reakce spontánní a vzrušující. Druhým se to může zdát samozřejmé, ale svědku Jehovovu to připadá jako zjevení. René řekl: "Po celé roky jsem měl pocit, že se vzpírám Duchu svatému, když jsem četl křesťanská Písma. Vždycky jsem četl a všechno vztahoval na sebe, pak jsem se najednou zastavil a řekl si: "Tyto věci přece neplatí pro mne, to platí jenom pro pomazané." Já, on i Bůh víme, že jsem jej nijak nepřesvědčoval, aby najednou viděl věci úplně jinak. Byla to jen samotná apoštolova slova v Bibli, která jej - čtena v kontextu - přesvědčila. Když jsem ho později náhodou potkal, řekl mi, že pro něj od toho okamžiku Bible jako celek oživla a nabyla daleko většího významu.

Možná se to zdá zvláštní, když jeden ze svědků Jehovových (dne z oněch asi 8 700 "pomazaných") dospěje k závěru, že slova Bible od Matouše až ke Zjevení jsou adresována jemu a platí pro něho osobně, ne jen "v širším smyslu", ale skutečně a přímo, a tím se otevřou dveře k celému houfu otázek, otázek, které mnohdy čekaly na odpověď, ale které neměl odvahu vyslovit. Když se podívám, jaké úsilí se v poslední době vynaložilo na udržení výkladů prezentovaných organizací, jak se manipulovalo s Písmem i fakty, mohu být pouze vděčný, že úsilí o zachování si přízně organizace mi nezabránilo, abych aspoň některým lidem na tyto věci v Písmu neukázal.

4. března 1980 jsem si podal žádost o dovolenou u osobního výboru vedoucího sboru na dobu od 24. března do 24. července. Má žena a já jsme cítili, že naše zdraví vyžaduje dlouhodobější změnu. Také jsem doufal, že během té doby zjistím možnosti najít nějaké zaměstnání a bydlení, kdybychom ukončili naši službu ve světovém ústředí. Veškerý náš majetek bylo asi 600 dolarů na vkladní knížce a sedm let staré auto. Jedním z prvních kroků bylo, že jsme podstoupili komplexní lékařské vyšetření. U mne se zjistilo vysoké riziko srdečního infarktu.

Na krajském shromáždění v Alabamě jsme se už dříve seznámili se svědkem, který se jmenoval Peter Gregerson. Později nás několikrát pozval k návštěvě Gadsdenu v Alabamě, abych mohl přednášet v místních sborech. Peter Gregerson si v oblasti Alabamy a Georgie vybudoval malý řetěz supermarketů. Když nás spolu s manželkou jedna "okružní cesta"

zavedla až do Izraele, Peter a jeho žena nás tam doprovázeli a strávili jsme spolu několik dnů z našeho čtrnáctidenního cestování po biblické zemí. Peter tehdy vyjádřil starosti o to, jaké následky měly předpovědi ("náznaky" předpovědí?) o roce 1975. Řekl, že si myslí, že by byla chyba, kdyby Společnost dále silně prosazovala svůj rok 1914, a že zklamání vyplývající z předpovědí o roce 1975 by nebylo ničím ve srovnání s tím, kdyby Společnost byla donucena ustoupit od chronologie založené na roce 1914. Uznal jsem, že jeho hodnocení je nepochybně správné, ale pak jsme o tom spolu už nemluvili. Když se Peter dověděl o našich plánech na dovolenou, naléhavě nás zval, abychom nějakou dobu strávili s nimi a zařídil pro nás obytný vůz, který patřil jednomu z jeho synů a ve kterém bychom mohli bydlet. Nabídl mi práci u něho na poli a zahradě, abych tak pomohl pokrýt část našich nákladů a současně mít více náročnějšího pohybu, který mi lékař doporučil. Petrův otec se stal svědkem Jehovovým, když byl Petr ještě malý a asi od čtyř let ho rodiče brali na všechna shromáždění. V mládí se stal "průkopníkem" plným časem a dokonce po svatbě a příchodu prvního dítěte usiloval o to, aby zůstal ve službě plným časem a vydělával si jako údržbář. Společnost jej poslala do tzv. problémových oblastí v Illinois a Iowě, kde měl pomoci řešit potíže a budovat některé sbory. V roce 1976 jej jako jednoho ze zástupců starších pozvali do Brooklynu k rozhovorům s vedoucím sborem a o několik let později byl požádán, aby jako instruktor vedl seminář pro starší v Alabamě. Asi rok po tomto kursu se však rozhodl, že se svého úřadu staršího ve sboru vzdá. Krátce předtím předal vedení své společnosti obchodu s potravinami jednomu ze svých bratří a volný čas využil k intenzivnějšímu studiu Bible. Trápily ho některé body učení organizace a chtěl se ujistit o svém přesvědčení, pokud jde o správnost toho, čemu věří, a znovu upevnit svou důvěru ve své celoživotní vyznání (bylo mu něco přes padesát let). Výsledkem však byl pravý opak. Čím více studoval Písma, tím více se přesvědčoval, že v teologii organizace jsou vážné omyly. To vedlo k jeho rozhodnutí opustit úřad staršího. V našem rozhovoru to formuloval takto: "Nedokážu se přimět k tomu, abych se postavil před lidi a vedl studium o věcech, u nichž nevidím biblické opodstatnění. Pak bych si připadal jako pokrytec a to mi svědomí nedovolí." Když jsem poprvé slyšel jeho rozhodnutí ,doporučil jsem mu, aby si to znovu promyslel, i když jsem nemohl popřít, že jeho vážné pochybnosti jsou oprávněné, a musel jsem respektovat jeho svědomitost a odpor proti vlastnímu pokrytectví. On dospěl na své životní rozcestí dříve než já.

To byl muž, kterého organizace později označila jako "ničemného", se kterým není radno jíst, a to, že jsem s ním byl v jedné restauraci v roce 1981, vedlo k mému soudu a vypovězení z organizace. Byl duben 1980,

byli jsme s manželkou na dovolené v Gadsdenu a tehdy jsem poprvé začal slýchat o tom, co se děje v Brooklynu a co se mi zdálo jako něco mimořádného. Očekávaná bouře začala.

INKVIZICE

> ***"Když odtud vyšel, začali na něj zákonici a farizeové zle dotírat a na mnohé se vyptávat, činíce mu tak nástrahy, aby jej mohli chytit za slovo." - Lukáš 11:53, 54, Ekumenický překlad***

Inkvizice je v náboženském smyslu slova zjišťování osobního přesvědčení a víry jednotlivce. Cílem inkvizice ve středověku nebylo jednotlivci pomoci nebo vytvořit základ pro rozhovor s ním, ale usvědčit jej jako kacíře. Důvod k zahájení takového vyšetřování často nemá nic společného s tím, že daný jednotlivec jedná rušivě, je zlý nebo dokonce nahlas projevuje své názory. Jako příčina pro uvedení inkvizice do pohybu stačí pouhé podezření. Podezřelý přitom nemá ve skutečnosti žádná práva; inkvizitoři jako by měli plné právo pátrat i po obsahu osobních rozhovorů s blízkými přáteli. Španělská inkvizice si získala tolik neslavný věhlas v historii nejen ohavnými tresty, ale též autoritářským přístupem a arogantními metodami výslechu používanými k tomu, aby si náboženský soudní dvůr vymohl přiznání. Mučení a tehdejší hrozné tresty jsou dnes zakázány, ale autoritářský přístup a arogantní metody výslechu je možno uplatňovat i dnes a naprosto beztrestně.

Zde si vzpomínám na jeden článek v časopise Probuďte se! z 22. ledna 1981, s nadpisem: "Sledování kořenů zákona". Zdůrazňovalo se v něm, jak ohromně příkladný byl Mojžíšův zákon. Mezi jiným se tam psalo:

> "Protože soud zasedal v branách města, není pochyb, že soudní procesy bývaly veřejné (5. Mojžíšova 16:18-20). Veřejná přelíčení bezpochyby pomáhala soudcům, aby byli důslední a spravedliví, což jsou vlastnosti, které při tajném výslechu často chybí."

Tuto zásadu chválila Společnost ve své publikaci. V praxi ji však úplně odmítala. Přesně tak to řekl Ježíš: "Říkají jedno a dělají druhé." - Matouš 23:3 podle English Bible. Jak jasně dokládají fakta, dávali přednost "tajným výslechům". K takovému postupu vede pouze strach z moci pravdy. Tyto metody slouží ne zájmům spravedlnosti nebo milosrdenství, ale cílům těch, kdo usilují o obvinění.

Čtyři týdny po mém nástupu na dovolenou v Alabamě mi zavolal Ed Dunlap. Po několika všeobecných slovech mi řekl. že do jeho kanceláře přišli dva členové vedoucího sboru, Lloyd Barry a Jack Barr, a celé tři hodiny se ho vyptávali na jeho osobní názory. V jednom okamžiku se Ed

zeptal: "Co má tahle atestace znamenat?" Nato jej ujistili, že se nejedná o atestaci, ale že jen chtěli vědět, jak se dívá na některé věci. Nijak mu nevysvětlili, proč ten výslech. I když tvrdili, že rozhovor slouží pouze k jejich informaci, Ed měl přesto silný dojem, že to je začátek inkvizitorské a trestné akce ze strany organizace. Vyptávali se ho na jeho názor na organizaci, na učení o roce 1914, o dvou třídách křesťanů, o nebeské naději a podobně. Pokud jde o organizaci, řekl jim, že zvláštní starosti mu činí patrný nedostatek biblického studia na straně členů vedoucího sboru, že cítí, že mají vůči bratřím povinnost klást takové studium a zkoumání Písma na první místo, namísto toho, aby se nechali zavalit papírovou prací a jinými záležitostmi, které pak biblické studium vytlačují. O roce 1914 jim otevřeně přiznal, že cítí, že je to něco, v čem bychom neměli být dogmatičtí, a zeptal se jich, zda vedoucí sbor sám věří, že je to naprosto jisté. Tito dva odpověděli, že jeden nebo dva členové mají pochybnosti, avšak sbor jako celek za tímto datem plně stojí. Řekl jim, že kdyby se z oddělení písárny vyjádřili i jiní, ukázalo by se, že na určité oblasti má téměř každý jiný názor. Jednoho dne se Albert Schroeder a Jack Barr začali vyptávat jednotlivě každého pracovníka písárny. Nikdo z nich nepřiznal, že by v souvislosti s konkrétními body učení cítil nějakou nejistotu, i když v osobních rozhovorech skutečně každý měl něco, na co vyjadřoval jiný náhled.

Ironická na celé věci byla nejednotnost stanovisek v rámci samotného vedoucího sboru, o čemž se vyslýchající před těmi, koho se vyptávali, nikdy nezmínili. Věděl jsem, že Lyman Swingle, koordinátor výboru pro písemnosti vedoucího sboru a koordinátor písárny je zrovna na okružní cestě. Bylo zvláštní, že takové intenzivní vyšetřování začalo v době jeho nepřítomnosti. Členové vedoucího sboru, kteří vyšetřování prováděli, nijak nenaznačili, že se stalo něco mimořádného, co by vyžadovalo takové důkladné vyptávání. Ze zkušeností s organizací jsem cítil, že když své jednání nijak nevysvětlí, naznačuje to něco ne nevinného či přívětivého, ale spíše něco, co na ty, jichž se to týká, působí zhoubně, jen co to vyjde najevo. Proto sem v pondělí 21. dubna 1980 zatelefonoval z Alabamy do Brooklynu a chtěl mluvit s Danem Sydlikem z vedoucího sboru. Pracovník v telefonní ústředně Společnosti mi řekl, že není přítomen. Tak jsem prosil o spojení s Albertem Schroederem, který toho roku vedoucímu sboru předsedal, ovšem ani on nebyl k dispozici. Na ústředně jsem tedy nechal vzkaz, že bych byl vděčný, kdyby mi někdo z nich zavolal. Příští den mi volal Albert Schroeder.

Než popíšu rozhovor a způsob, jakým předsedající vedoucího sboru odpovídal na mé otázky, zamyslete se, co se dělo v době před naším rozhovorem, o čemž jsem se dověděl později. 14. dubna, osm dní před tím,

než mi Schroeder telefonoval, jeden svědek z New Yorku jménem Joe Gould volal do brooklynského služebního oddělení a mluvil s Harley Millerem, členem pětičlenného výboru služebního oddělení. Vyprávěl Millerovi, že jeden z jeho kolegů, kubánský svědek jménem Humberto Godínez, s ním mluvil o rozhovoru, který vedl doma s přítelem, který byl příslušníkem rodiny bétel. Ten se prý v několika bodech vyjádřil odlišně od učení organizace. Miller Gouldovi doporučil, aby od Godíneze zjistil jméno onoho člena bételské rodiny. To se podařilo a dověděli se, že jde o Crise Sancheze. Godínez také uvedl, že během povídání padlo také jméno Eda Dunlapa, Reného Vazqueze a moje. Miller nedoporučil Gouldovi a Godínezovi, aby se s dotyčnými snažili záležitost vysvětlit ani aby hledali řešení v bratrském rozhovoru. Miller neřekl vůbec nic Edu Dunlapovi, kterého dobře znal a který pracoval v kanceláři naproti přes ulici. Nezavolal ani René Vazquezovi, kterého roky znal a jehož dobrovolnou řidičskou službu pravidelně využíval. Nespojil se ani s Crisem Sanchezem, který pracoval v továrně Společnosti a byl telefonicky dosažitelný. Nejprve mluvil se členy výboru služebního oddělení a ptal se, zda někdo z nich nemá podobné informace. Pak šel za předsedajícím vedoucího sboru Albertem Schroederem. Ten mu řekl, aby Godíneze a jeho ženu pozval do ústředí k rozhovoru s Millerem. Crisu Sanchezovi, Edu Dunlapovi, René Vazquezovi nebo mně nikdo neřekl vůbec nic. Předsednický výbor vedoucího sboru zřejmě cítil, že není žádoucí jednat příliš přátelsky, čímž by se zabránilo tomu, aby se celá záležitost hodně nafoukla. V rozhovoru s Godínezovými jim Miller navrhl, aby Godínez zavolal René Vazquezovi a "taktně" zjistil, zda se k této věci vyjádří. Miller sám se na to necítil ani nepovažoval za vhodné zavolat Edu Dunlapovi nebo přejít ulici a pohovořit si s ním o tom. Zavolali Renému a cíle bylo zřejmě dosaženo: René odpověděl způsobem, který bylo možné považovat za usvědčující. Pak proběhlo další setkání s Godínezovými, tentokrát s předsednickým výborem, na němž byli přítomni členové vedoucího sboru Schroeder, Suiter a Klein. K tomuto setkání došlo v úterý 15. dubna. René, Ed, Cris ani já jsme dosud nic nevěděli. Rozhovor trval dvě hodiny a všechno se nahrávalo. Prostřednictvím Godínezových vzpomínek a dojmů se dověděli o jeho rozhovoru s kubánským kolegou a dlouholetým přítelem Crisem Sanchezem, který se odehrál po večeři u Godínezů. Probrali řadu kontroverzních bodů. Ve svém podání se Godínez často zmiňoval o Reném, Edu Dunlapovi a o mně. Na konci nahrávky každý ze tří členů vedoucího sboru Godínezovy pochválil za jejich loajalitu a nakonec projevili nelibost (i to je na záznamu) nad těmi, o kterých byla v rozhovoru řeč.

Předsednický výbor vedoucího sboru se podobně jako Miller nijak nesnažil promluvit s Crisem Sanchezem, o kterém měl důkazy pouze z druhé ruky. Ani se nepokusili spojit se s René Vazquezem, Edem Dunlapem nebo se mnou, o kterých měli informace až ze třetí ruky. Přesto při pravidelném zasedání vedoucího sboru na druhý den, ve středu 16. dubna 1980, přehrál předsednický výbor celý dvouhodinový záznam rozhovoru celému vedoucímu sboru (Milton Henschel, Lyman Swingle a já jsme nebyli přítomni). To všechno se odehrálo týden předtím, než se mnou Schroeder telefonicky mluvil, a to teprve na mou žádost. Teprve po vyslechnutí záznamu na zasedání vedoucího sboru došlo k výslechu Eda Dunla a a následovně celé písárny. Nahrávka vyvolala vyšetřování členové vedoucího sboru, kteří vedli tyto výslechy, Barry, Barr a Schroeder, o tom věděli. Přesto nic neřekli, dokonce ani když se Ed Dunlap Barryho a Barra na důvod vyptávání přímo zeptal. Proč? Celá akce byla rychlá, rozsáhlá a dobře připravená. Cris Sanchez a jeho žena, a také Nestor Kuilan a jeho žena byli podrobeni výslechu. Cris a Nestor pracovali v oddělení překladů do španělštiny, kde dva dny v týdnu sloužil René. V té době zavolal Harley Miller Renému a prosil jej, aby přišel k němu do kanceláře. Řekl: "Chceme jen zjistit tvůj názor na některé věci." Předsednický výbor se dohodl na vytvoření vyšetřovacích výborů, aby se zvládly různé výslechy. S výjimkou Dana Sydlika nebyl nikdo v těchto výborech členem vedoucího sboru. Vedoucí sbor řídil všechny akce prostřednictvím předsednického výboru, ale od toho okamžiku zůstával v pozadí. Potom zařídili, aby si různí lidé, kteří patří do těchto vyšetřovacích výborů, vyslechli úseky onoho dvouhodinového záznamu přehraného vedoucímu sboru, aby je tak vybavili k tomu, co mají výbory dělat. Proto tyto výbory při výsleších Sancheze, Kuilana a Vazqueze stále používaly Edovo a mé jméno. Předsednický výbor však stále nepovažoval za vhodné nás informovat ani o tom, že taková magnetofonová nahrávka vůbec existuje. Proč?

Cíl těchto vyšetřovacích výborů byl zřejmý z toho, jakým směrem otázky mířily. Výbor, který vyslýchal Nestora Kuilana, jej požádal, aby popsal své osobní rozhovory s Edem Dunlapem a se mnou. Odpověděl, že si nemyslí, že by někdo další měl právo se vyptávat na jeho soukromé rozhovory. Dal najevo, že pokud by se jednalo o něco zlého nebo "hříšného", určitě by neváhal je informovat, ale že v tomto případě se o nic takového nejedná. Vyslýchající mu řekli, že by měl "spolupracovat, neboť jinak je možné, že ho vyloučí". Jeho odpověď zněla: "Vyloučit? Za co?" Dostalo se mu odpovědi: "Za zakrývání odpadnutí." Kuilan řekl: "Odpadnutí? Kde je jaké odpadnutí? Kdo jsou odpadlíci?" Odvětili, že to je třeba ještě prošetřit, ale že jsou si jisti, že něco takového tady existuje. Přirovnal bych to k tomu, jako když se někomu vyhrožuje uvězněním, pokud nebude spolupracovat a

podávat informace o určitých osobách, a když se zeptá proč, odpoví mu, že by to bylo za spoluúčast při bankovní loupeži. Když se zeptá, která banka byla vyloupena a kdo jsou pachatelé, dozví se: "No, my sice ještě nevíme, která banka byla vyloupena a kdo to udělal, ale jsme si jisti, že někde byla nějaká banka vyloupena a pokud nám neodpovíš, shledáme tě vinným ze spoluúčasti a půjdeš do vězení."

Nestor vysvětlil, že během svého studia na škole Gilead studoval u Eda Dunlapa jako jednoho ze svých lektorů a od té doby že ho zná, a mě že zná z doby, kdy jsem sloužil jako misionář a dozorce odbočky v Portoriku. Potvrdil, že s námi oběma příležitostně hovořil, ale že v těchto rozhovorech nebylo nic hříšného ani špatného a že to je jeho osobní věc. Když mi Albert Schroeder 22. dubna na mou žádost zavolal, byla justiční mašinérie organizace už v plném proudu a fungovala velmi rychle. Jako předsedající vedoucího sboru znal všechny skutečnosti lépe než kdokoliv jiný, protože všechny vyšetřovací výbory podléhaly předsednickému výboru. Věděl, že jeho výbor pouštěl zmíněný dvouhodinový záznam vedoucímu sboru, a to už před týdnem. Věděl, že všechny ty různé vyšetřovací výbory obdržely přesné instrukce, přičemž jim byly přehrávány úseky téže magnetofonové nahrávky, a že členové těchto výborů používali při svých výsleších mé jméno a jméno Eda Dunlapa, a to právě v době, kdy mluvil se mnou. Věděl, že součástí výslechů těchto výborů bylo mimořádně závažné obvinění z "odpadnutí". Musel vědět, jak vážný vliv to může mít na nás dva, které znal celá desetiletí, nás, které nazýval svými "bratry".

Co mi tedy řekl tehdy 21. dubna do telefonu? Uvažte sami: Po krátkých úvodních pozdravech jsem řekl: "Pověz mi, Berte, co se to děje v písárně?" On odpověděl:

> "No, víš, vedoucí sbor si myslel, že by bylo dobré, kdyby někteří z nás prošetřili to oddělení, aby se zjistilo, jak lze zlepšit koordinaci, spolupráci a účinnost oddělení - a - zda někteří bratři nemají vůči některým bodům výhrady."

Poslední větu o výhradách některých bratří řekl jen tak mimochodem, jako by to bylo vedlejší. Měl otevřenou příležitost mi říci, co se děje. Rozhodl se, že mi nic neřekne. Pak jsem se zeptal, jaké mohou být asi důvody pro tak důkladné vyšetřování. Měl nyní další příležitost mi poctivě situaci vysvětlit. Odpověděl mi:

> "No, oddělení není tak výkonné, jak by mělo být. Kniha pro kongres letos v létě jde do tiskárny příliš pozdě."

Podruhé mi záměrně dal vyhýbavou odpověď, místo aby otevřeně odpověděl na mou otázku. Na to jsem mu odvětil, že to není nic nového, že před rokem šly knihy Komentář k Jakubovu dopisu (od Eda Dunlapa) i kniha Zvolit si nejlepší životní cestu (od Reinharda Lengtata) do tiskárny

na začátku -ledna, tedy včas. (Věděl jsem to, protože mým úkolem bylo zajistit včasnou přípravu právě těchto knih. Knihu pro rok 1980 s názvem Cesta k pravému štěstí (Happiness, How to Find It) psal Gene Smalley, který dosud nikdy nepsal žádnou knihu, a tento projekt mi nepodléhal.) Dodal jsem ještě, že nechápu, proč by to mělo být důvodem pro takové vyšetřování. Schroeder pokračoval:

> "A pak - někteří bratři nejsou spokojeni s tím, jak se jejich články upravují. Ray Richardson řekl, že podal jeden článek o (zde uvedl téma článku) a byl nešťastný z toho, jak se to zpracovalo."

Nato jsem řekl: "Berte, pokud něco víš o autorech, pak víš, že nikdo nemá rád, když se jeho rukopis podrobí chirurgické operaci. To přece také není nic nového. Celou dobu, co existuje písárna, je to pořád tak. Co tomu říká Lyman (Swingle, koordinátor písárny)?" "No, Lyman tady teď není." "To vím také," odpověděl jsem. "Je na okružní cestě. Psal jsi" mu? Ne." Pak jsem konstatoval: "Berte, zdá se mi to velmi divné. Kdyby například Milton Henschel (koordinátor vydavatelského výboru, který dohlížel na veškerou činnost tiskárny) a ještě další člen vydavatelského výboru, třeba Grant Suiter, byli právě pryč a vedoucí sbor by se dověděl, že tiskárna nefunguje tak výkonně, jak by měla - myslíš, že by vedoucí sbor začal vyšetřovat každého v tiskárně a celou její činnost v době nepřítomnosti těchto dvou bratří?" (Věděl jsem, že by to nikoho ani nenapadlo.) chvíli váhal a pak řekl: "Vedoucí sbor nás o to požádal a my pro ně prostě připravujeme hlášení. Zítra bychom měli být hotovi." Moje odpověď zněla: "Byl bych ti vděčen, kdybys jim sdělil, co si o tom myslím. Myslím, že je to urážka pro Lymana Swingleho, pro něho jako člověka, pro roky jeho služby a pro jeho postavení, když se podniká něco takového, aniž by se to s ním konzultovalo nebo se mu aspoň dalo vědět." Schroeder řekl, že můj postoj přednese. Dodal jsem ještě, že pokud je něco opravdu velmi důležitého, co by bylo třeba projednat, že bych mohl kdykoliv přijet. On na to: "Mohl bys?" Odpověděl jsem: "Samozřejmě bych mohl. Jde jen o to nasednout do letadla a přijet." Zeptal se, jestli bych mohl přijet příští středu. Nato jsem řekl: "A jaký to bude mít smysl, když tam nebude Lyman Swingle?" Zde rozhovor skončil.

Předsedající vedoucího sboru svědků Jehovových měl několikrát příležitost otevřeně a poctivě reagovat na mé přání a informovat mě třeba takto: "Rayi, máme pocit, že zde jde o něco velmi vážného a dokonce se vyskytla obvinění z odpadnutí. Myslíme si, že bys měl vědět, že se to týká tebe, a myslíme si, že je jen křesťanské, abychom s tebou o tom hovořili dříve, než něco podnikneme." Místo toho neřekl nic, ani slovo, které by něco takového naznačovalo. Samozřejmě se mnou o tom nemohl hovořit dříve než začnou něco podnikat, protože on sám a ostatní členové

předsednického výboru už uvedli do pohybu rozsáhlou mašinérii magnetofonových nahrávek, vyšetřovacích výborů a. výslechů. Obraz, který mi podal představitel vedoucího sboru, byl tedy jednoduše řečeno podvodný, smyšlený. Ovšem neměl jsem tehdy možnost se dovědět, nakolik podvodné a smyšlené to vše bylo. Brzy jsem se to začínal dovídat, ale především ze zdrojů mimo vedoucí sbor. Bylo-li chování vedoucího sboru a jeho předsednického výboru v tomto ohledu těžko pochopitelné, považuji za ještě nevysvětlitelnější - a neospravedlnitelnější - že nebyli otevření a přímí vůči Edu Dunlapovi, který byl přímo ve světovém ústředí. Když se Barryho a Barra zeptal na účel jejich vyptávání, jednoduchá čestnost by je měla přimět k tomu, aby mu řekli, proč je vedoucí sbor pověřil úkolem vyslýchat jej a jaká těžká obvinění už existovala. Biblické zásady včetně slov Pána Ježíše Krista, že máme s lidmi zacházet tak, jak bychom chtěli, aby oni zacházeli s námi, by vyžadovala, aby mu někdo do očí řekl, jaká obvinění z "odpadlictví" se dějí za jeho zády. Ti, kdo o tom věděli, se rozhodli tak v dané době neučinit. Neodhodlali se k tomu takřka celý následující měsíc. A přitom podávali jeho jméno, stejně jako mé, členům vyšetřovacích výborů a pak právním výborům nejméně dvanácti či více lidem - a přesto za ním nikdo z vedoucího sboru nepřišel, aby mu řekl, jak vážná obvinění se pojí s jeho jménem. A to ho mnozí vídali denně! Nedovedu pochopit, jak může někdo takový způsob jednání považovat za křesťanský.

V pátek, 25. dubna, tedy tři dny po Schroederově telefonátu na mou výzvu, právní výbory s podporou a pod vedením předsednického výboru vedoucího sboru vyloučily Crise Sancheze, jeho ženu a Nestora Kuilana ze společenství. Jiným výborem byli vyloučeni Renéj a Elsie Vazquezovi a také jeden starší sousedního sboru, ve kterém René sloužil. Všechna jména kromě onoho staršího byla přečtena před celým personálem světového ústředí s tím, že byli vyloučeni: Vedoucí sbor tak informoval více než patnáct set osob. Nepovažovali za vhodné informovat mne. Samozřejmě jsem se o tom nakonec také dověděl, ale z telefonátů postižených, a ne od některého z mých kolegů - členů vedoucího sboru. Diane Beersová, která sloužila jako pracovník ústředí celých deset let a která se dobře znala s manžely Sanchezovými a Kuilanovými, popisuje své dojmy z těchto událostí z týdne od 21. do 26. dubna 1980 takto:

> "Myslím, že z celého týdne na mne nejsilněji zapůsobil krutý způsob, jakým se s těmito bratřími zacházelo. Nikdy nevěděli, kdy je vyzvou, aby přišli na schůzku výboru. Zazvonil telefon a Cris měl jít. Pak se vrátil, telefon zazvonil znovu a měl jít Nestor. A tak se to stále opakovalo. Celý týden byli v pohybu a nevěděli, co se děje. Jednoho dne jsem mluvila s Normou; řekla mi, že výbor chtěl, aby s nimi mluvila bez Crise a ona nevěděla, co má dělat. Poradila jsem jí, že by u toho Cris měl vždycky být, protože jinak nebude mít svědka, co jí řekli a jak jim ona

odpověděla. Mohli tvrdit cokoli a ona by neměla žádnou možnost dokázat, že to bylo jinak. Začalo se ukazovat, že se snaží postavit Normu proti Crisovi." "Teprve v pátek odpoledne (25. dubna) v 1G.45 komise konečně připochodovala do osmého poschodí, kde jsme všichni pracovali, a zamířila do konferenčního sálu přímo za mými zády. Bylo to ke konci pracovní doby a všichni odcházeli domů. Já jsem tam však zůstala, abych viděla, jak to dopadne. Volali postupně Crise, Normu, Nestora a Toni a vždycky, když někdo z nich vyšel, ptala jsem se, jak zněl rozsudek. Pamatuji se ještě, že když jsem přišla do Nestorovy kanceláře, abych s ním a Toni prohodila pár slov, řekli mi, abych raději odešla, abych se nedostala do problémů, když mě s nimi někdo uvidí. Šla jsem pěšky domů a musela jsem celou cestu bojovat se slzami. Byla jsem zničená. Nechtělo se mi věřit, co se děje. Na ten pocit nikdy nezapomenu. Po celé roky jsem zde měla svůj domov a bylo mi tu dobře a nyní jsem si připadala naprosto cize. Vzpomněla jsem si, jak Ježíš řekl, že je poznáme podle jejich ovoce, a to, co jsem viděla a slyšela během tohoto týdne, jsem si nedovedla sloučit s křesťanstvím. Bylo to tak drsné a bezcitné. Byli to lidé, kteří pro Společnost pracovali dlouhé roky. měli dobrou pověst a všichni je měli velmi rádi. A přesto jim nikdo neprokázal milosrdenství. To jsem nedokázala pochopit."
"Ten večer jsme měli shromáždění, ale já jsem nešla, protože jsem byla příliš rozrušená. Když se Leslie (bydlela na pokoji s Dianou) vrátila ze shromáždění, povídaly jsme si a najednou někdo zaklepal. Bylo kolem jedenácti hodin večer. Za dveřmi stála Toni Kuilanová. Ještě ani nevešla, zhroutila se a jen vzlykala. Nechtěla, aby Nestor věděl, jak velmi ji to rozrušilo. Seděly jsme všechny spolu, plakaly a povídaly. Ujistily jsme ji, že ona a Nestor jsou stále naši přátelé. Snažily jsme se ji povzbudit, jak jen jsme mohly. Tu noc jsem nemohla spát, mezi druhou a třetí hodinou ráno jsem vstala. Seděla jsem v koupelně, přemýšlela o všem, co se stalo, a zdálo se mi to jako zlý sen. - Připadalo mi to neskutečné." "V sobotu ráno jsem šla za Nestorem a Toni i za Crisem a Normou, a když jsem přišla ke Kuilanovým, měli právě návštěvu Johna Bootha (člena vedoucího sboru). Poslali ho, aby jim sdělil, že jejich odvolání bylo vedoucím sborem zamítnuto. Výbor jim v pátek večer řekl, že jejich odvolání musí předložit příští ráno do osmi hodin. Už to samo bylo směšné, ale oni své odvolání sepsali a podali skutečně před osmou hodinou. A oni poslali Bootha, aby jim řekl "Ne." Nestor se jej zeptal proč, načež Booth odpověděl, že je pouze poslem. Dal najevo, že se s nimi nechce o ničem bavit."

Tito lidé patřili k organizaci celá desetiletí a mnoho let svého života celou duší věnovali veškerý svůj čas tomu, co považovali za službu Bohu, a teď se na to všechno během pouhých šesti dnů - od 21. do 26. dubna - zapomnělo a oni byli vyloučeni ze společenství. Pokud vyšetřující během toho týdne používali Písmo, bylo to obviňujícím, odsuzujícím způsobem, ne tak, jak apoštol Pavel popisuje ve druhém listu Timoteovi, kapitole 2, verších 24 a 25, když říká:

"Služebník Kristův se nemá hádat, nýbrž má být laskavý ke všem, schopný učit a být trpělivý. Má vlídně poučovat odpůrce. Snad jim dá Bůh, že se obrátí, poznají pravdu." - Ekumenický překlad

Myslím, že není ke cti žádné náboženské společnosti, když není ochotna si najít čas - a to ne na několik hodin nebo dnů, ale ani za celé týdny a měsíce - aby s pomocí Božího slova diskutovala s lidmi, kteří mají pochybnosti o učení dané společnosti. Když je pak na ústředí vyslýchali a oni uváděli biblické argumenty, bylo jim sáhodlouze řečeno: "Nejsme tady, abychom diskutovali o vašich biblických otázkách." Harley Miller řekl René Vazquezovi: "Nedělám si nárok na to, že bych byl znalcem Bible. Snažím se držet publikací Společnosti, a to je tak všechno, co zvládnu." Hlavní otázkou vyslýchajících nebyla věrnost vůči Bohu a jeho slovu, ale loajalita k organizaci a jejímu učení. V tom je, jak jsem už ukázal, publikace Společnosti hojně podporovaly. Lze pravdivě říci, že nikdo z vyloučených nikdy neměl v úmyslu oddělit se sám od svědků Jehovových, ani je nenapadlo k tomu někoho povzbuzovat. Jejich typický postoj vyjadřuje dopis napsaný René Vazquezem v odvolání proti vyloučení jeho a jeho ženy:

René Vazquez
31-06 81 Street
Jackson Heights,
NY11370
Právní výbor
c/o Claudius Johnson
1670E 174 Street Apt. 6A
Bronx, NY 10472
4. května 1980

Milí bratři,
považuji za nutné tímto způsobem ještě jednou apelovat na Vaši zdravou úvahu, jakož i na Váš nestranný úsudek, abyste poznali, že nejsme vinni tím, z čeho jsme já a má žena obžalováni. Ve skutečnosti vůbec nechápeme a nevíme, kdo jsou naši žalobci.

Během výslechu jsme neustále znovu ze srdce a ve vší pravdivosti před Bohem Jehovou konstatovali, že samotná představa o podporováni nějaké sekty nebo toho, že bychom byli odpadlici, je z naší strany naprosto nemyslitelná. Copak to není vidět z mé oddané služby Bohu Jehovovi za posledních třicet let, a to natolik, že jsem věnoval minimální pozornost své rodině a světskému zaměstnání? Proč by se mé nedávné činy, pokud jde o soukromé rozhovory o některých biblických věcech s některými milými bratřími a přáteli, měly najednou považovat za útok na organizaci nebo za odpadnutí? Proč se má uplatňovat tak krajní opatřeni jako je vyloučení, když mé nedorozuměni nebo bolest srdce vyplývající z nemoudrých hovorů nebo opakování věcí, které nejsou v souladu s tím, co publikuje Společnost, mohla napravit a vyléčit zdravá úvaha, laskavost, opravdová křesťanská láska a milosrdenství? Kde je ten zlý bezbožný člověk, který nenávidí Jehovu, ten vzpurný jednotlivec, ten nekajícný činitel zlých skutků, kterého je třeba

vyhladit? Proč se muselo použít tak zákonické definice odpadnutí, a to takovým chladným a nemilosrdným způsobem k odsuzování lidí, kteří neudělali nic, než že dlouhé roky věrně sloužili a své duše vydali pro své bratry?

Kdo jsou ti, kteří působí potupu jménu Jehovy a vrhají špatné světlo na organizaci? Copak ty drastické akce, ke kterým dochází, používané nelaskavé způsoby, šířící se pomluvy, nemilosrdnost, nedostatek křesťanské lásky, podezírání, strach a hrůza z inkvizičních vyšetřování neznásobují tisíckrát více jakákoli nedorozuměni nebo nechtěné zlo způsobené nepatřičným opakováním některých věci?

Bratři, v našich srdcích není nic jiného než láska k celému společenství bratrů a má žena ani já jsme nikdy nechtěli jednat se zlým úmyslem, abychom způsobili zmatek nebo nepokoj jejich víry. Jak by v takové situaci jednal Ježíš Kristus?
Zdá se, že hlavním celém výboru bylo především nás obvinit, že jsme se snad dopustili odpadnutí. Přestože stále ze srdce vyjadřujeme, že snaha jít cestou odpadnutí je nemyslitelná, že něco takového nám nikdy nevstoupilo na mysl, stále nám vnucujete toto obvinění. Zdá se, že komise byla pověřena, aby dokázala, že jsme odpadlíci, tím, že naše soukromé osobní rozhovory s některými našimi milými přáteli byly ve skutečnosti součástí jednoho zlého plánu vytvořit sektu nebo způsobit rozdělené odpadnutím. Bratr Harold Jackson použil při dvou různých příležitostech obrazu dívky, která se dopustila smilstva, ale sama v mysli tuto představu tak odmítala, že ve skutečnosti věřila, že smilstvo nespáchala - ale byla těhotná. Na nás se to dá vysvětlit tak, že ať se nám představa odpadnutí zdá jakkoli nepřípustná a zlá, ať nám naše srdce a svědomí říká, že je nemyslitelné, že bychom se něčeho takového dopustili, přesto jsme odpadlíci.

Ale bratři, dokážeme rozlišovat mezi svou pravicí a levicí. Nejsme mladé děvče, které nemá rozum ani zkušenosti. Ale abych to vysvětlil: i kdyby to byla pravda, že jsme něco, co nejsme, protože tím nejsme ve svém srdci, mysli a svědomí, jak by v této situaci jednal Kristus Ježíš? Copak by neprokázal této dívce svou laskavost a milosrdenství, aby hřích nepanoval jako král, protože on zemřel, aby nám mohlo být prokázáno milosrdenství?

Avšak na druhé straně - byla by to moudrost zhůry, kdyby se příklad tohoto děvčete použil jako zásada pro odsouzení jiného případu, kde se dívka zcela určitě žádného smilstva nedopustila, která však má jen velké břicho? Co když důkladné vyšetření ukáže, že má podbřišní cystu, mluvila tedy pravdu a výslechy a psychický nátlak v ní vyvolávají hrozná vnitřní muka? A kromě toho začnou kolovat pomluvy, že je těhotná, že měla mít dvojčata, že už jednou se ji narodila trojčata

a tak dále. Nebyla by to velká nespravedlnost? Kdo napáchal opravdovou škodu? Copak by láska a milosrdenství Krista Ježíše nepředešla takové velké nespravedlnosti?

Právě z tohoto důvodu řekl Ježíš Kristus těm, které ho odsuzovali za to, že konal dobré skutky a uzdravoval v sobotu: "Nesuďte podle zdání, ale Suďte spravedlivým soudem." Jan 7:24)
Bratr Episcopo, jako jeden z clenu právního výboru, konstatoval formou sugestivních otázek, že odpadlík muže být velmi upřímný v tom, co vyučuje, ale přesto je odpadlík. To by znamenalo, že i pres naše neustálé ujišťování, že takové odpadlické jednání je nám nemyslitelné, že jsme nikdy neměli zlé úmysly vůči organizaci ani netvořili nějakou sektu, že se přesto s námi má jednat jako s odpadlíky, a to kvůli věcem, o kterých jsme mluvili v soukromých rozhovorech s našimi přáteli.

Kdybychom měli používat tuto definici odpadlictví, pak bychom museli dojít k závěru, že naše historie jako organizace svědku Jehovových je plná činu odpadnuti. Když jsme určili, že neviditelná přítomnost Ježíše Krista začala v roce 1874, byli jsme velice upřímní. Avšak Jehova věděl, že to, co jsme vyučovali, nebylo v souladu s biblickou pravdou. Pak by se na nás podle definic= bratra Episcopo musel dívat jako na odpadlíky. Často jsme se zbožnou oddaností a upřímnosti jako organizace vyučovali něco, co se ukázalo, že není v souladu s Božím slovem, a víra mnohých byla otřesena, když události neproběhly tak, jak jsme učili. Bylo by to v souladu s láskou a milosrdenstvím, kdybychom na základě toho organizaci odsoudili jako odpadlíka? Bylo by správné zařadit organizaci do třídy Hymenea a Filéta, kteří podkopávali viru druhých tím, že tvrdili, že zmrtvýchvstání již nastalo?

Zákrok proti nám se zdůvodňuje tím, že jsme v soukromých rozhovorech s některými bratřími diskutovali o určitých biblických otázkách. Hovořit důvěrně s přítelem nebo člověkem, kterému důvěřujeme, patří k základním právům každého člověka. Jestliže nám vezmete tuto svobodu nebo požadujete, abychom takový důvěrný rozhovor vyznali, a pak nás na základě takových vyjádření odsoudíte, nebo jestliže ty, komu jsme důvěřovali, pod hrozbou kroku proti nim nutíte, aby nás obvinili, že jsme s nimi mluvili, co je to potom za poddanost, kterou jako organizace vyžadujeme? Nebyla by to úplná, absolutní podřízenost? Nebyla by to pak ve skutečnosti urážka Ježíše Krista jako hlavy církve?

Můžeme uvést různé příklady takových rozhovorů v minulosti, kterých se mnozí účastnili, včetně některých z našeho právního výboru, kde se mluvilo o věcech organizací nepublikovaných a nevyučovaných. Jestliže vím o takových rozhovorech já, kolik dalších lidí o nich ví nebo vědělo? Nemělo by začít inkviziční

vyšetřování, aby se to vyjasnilo, a pak tvrdit, že ti všichni jsou odpadlíci? Pravý důvod, proč jsem neuvedl žádný takový příklad, kde bych uváděl jména, je ten, že vím, že by něco takového bylo nespravedlivé. Nechtěli jsme budit dojem, že ukazujeme prstem na někoho jiného. Cožpak mají tito bratři nyní žít v atmosféře strachu, kdy už jen zmínka o tom, že čte doma Bibli, by se považovala za podezření a možnost odpadlictví, neřku-li "kacířství"?

Při našem slyšeni jsem řekl, že je nám líto znepokojení, ke kterému jsme dali podnět velmi nemoudrým opakováním některých věcí před několika bratřími, a pak jsme vyjádřili ujištění, že už s druhými o těchto věcech nebudeme mluvit, ale každému, kdo se o tom zmíní, naopak řekneme, aby takové řeči zastavil. Tehdy Bratr Harold Jackson důrazně prohlásil, že je o tom musím nějak ubezpečit, a pokračoval, že představujeme pro organizaci nebezpečí. Došel k závěru, že něco zakrývám a že nevěří tomu, co říkám. Jaký pokyn dává Bible pro takový případ? Jak je mohu "ubezpečit"? Dokonce, i kdyby existovaly skutečné důvody pro obvinění z vytváření sekty, Titus 3:10 říká: "Sektáře jednou nebo dvakrát napomeň a pak se ho zřekni." Druhé napomenuti by bylo na miste tehdy, když daný jednotlivec pokračuje novými přestupky a dává najevo, že trvá na vytvoření sekty. Dokonce i kdybychom byli považováni za takové lidi, od samotného prvního nešťastného nedorozumění jsme mimořádným způsobem omezili styky s druhými lidmi proto, abychom se vyhnuli jakémukoli dalšímu nedorozuměni. Protože pouhé ústní ujištění by nestačilo, jak vyplývá z Pavlovy rady, potřebným ujištěním by bylo chováni jednotlivce, které by nepotřebovalo druhé napomínáni a pak následující opětovný projev zlého. Dokonce nám nebyla poskytnuta ani možnost pochybovat.

Bratr Jackson nejednou řekl, že to, o čem je řeč, představuje útok na samotné jádro organizace. Takový útok ovšem vůbec neexistuje a já osobně nevím o nikom, kdo by nějaký připravoval. Možná někdo něco řekl a někdo, kdo nedovede moudře rozlišovat, razí tento výrok s ukvapeným soudem a z toho vzešla stížnost? To se takový výrok nebo ukvapený soud má najednou brát jako absolutní pravda, kterou se všichni měří? Bratři, mimořádné a zvláštní kroky, které se v této situaci podnikly, jsou znepokojující a věc komplikují.

Odvoláváme se na základe spravedlnosti a milosrdenství, protože jsme byli odsouzeni neprávem za to, co jsme nevykonali.

Buďte ujištěni, že se za vás v této záležitosti budeme Jehovovi modlit, aby se vyjasnila k požehnáni jeho jména k duchovnímu zdaru jeho lidu.

Vaši bratři

René Vazquez
Elsie Vazquezová

Zhruba před třiceti lety odešel René z domova, aby unikl sužující netolerantní atmosféře a úzkoprsosti. Usiloval o svobodu, aby mohl jít za svým zájmem být mezi svědky Jehovovými. Od té doby se vydal celým svým srdcem a duší službě mezi nimi. A nyní během dvou týdnů viděl, jak těch třicet let dali stranou jako by neměly žádnou váhu, on sám byl podroben tvrdým výslechům, popřeli jeho ryzost motivů a byl označen jako buřič proti Bohu a Kristu. Jeho dopis vyjadřuje bolestný stesk, že se ocitl ve stejné náboženské netoleranci a úzkoprsosti; o které si myslel, že z ní utekl. Reného odvolání uznali, a tak se setkal s novým právním výborem, tvořeným z jiných pěti starších. Všechny jeho smířlivé pokusy ukázat, že se nesnažil dělat problémy z konkrétních otázek učení, že v nich nechtěl být dogmatický, odmítli jako vyhýbavé, jako důkaz viny. V jednom okamžiku, po hodinách zasypávání otázkami, ho přerušil Sam Friend, člen odvolacího výboru: "To jsou všechno žvásty! Přečtu ti teď seznam otázek a chci, abys na ně odpovídal ano, nebo ne." Reného mateřština byla španělština a nevěděl, co jsou to "žvásty", i když se dovtípil, že je to asi nějaký krajový výraz; říká, že v tom okamžiku ho to slovo udeřilo jako něco špinavého, něco se v něm hnulo a odpověděl: "Ne, na žádné vaše otázky už odpovídat nebudu. Zase se snažíte šťourat do mého nitra a já to už nehodlám trpět." Pak následovala přestávka; René vyšel na ulici a tam propukl v pláč.

Odvolací výbor potvrdil rozhodnutí o vyloučení. Nikdo z brooklynského služebního oddělení, koho René znal a s kým pracoval, včetně těch, kdo rádi využívali jeho laskavosti a pomoci po mnoho let, nepřišel říct ani to nejmenší, nic, čím by se ho někdo zastal, nepřišel vyjádřit prosbu, aby se s ním jednalo stejně laskavě. Na miskách vah spravedlnosti ze strany organizace neměla jeho nesporná upřímnost, bezúhonnost za celých třicet let žádnou váhu, protože nesouhlasil úplně s organizací a nezůstal bez jakýchkoli pochybností potichu. Zdá se, že někde v tom všem lze použít slova učedníka Jakuba, když píše:

Je sice pravda, že všechny tyto procesy probíhaly ve stylu "inkognito", ale v oddělení bylo mnoho takových, kteří věděli. co se děje, ať už proto, že Reného přímo znali, nebo díky "fámě".

"Mluvte a jednejte jako ti, kteří mají být souzeni podle zákona svobody. Vždyť bez milosrdenství bude souzen ten, kdo sám jednal nemilosrdně, ale milosrdenství se soudu bát nemusí."

Jakub 2:12, 13, OP

Teprve 8. května 1980 mě vedoucí sbor konečně informoval, že v tom figuruje i mé jméno. Předsedající Albert Schroeder mi zatelefonoval a řekl, že vedoucí sbor si přeje, abych přijel do Brooklynu a ukázal se jim. To bylo poprvé, kdy mi dali jakýkoli náznak, že se jedná i o mne. Uplynulo patnáct dní od našeho předchozího rozhovoru, ve kterém se předsedající několikrát opakovaně vyhnul tomu, aby mi řekl, co se vlastně děje. Stále jsem nevěděl nic o existenci dvouhodinového záznamu rozhovoru nebo o tom, že se přehrával na schůzce celého vedoucího sboru: Od této doby uběhlo ;třiadvacet dnů. Během těchto třiadvaceti dnů se páska přehrávala nejen vedoucímu sboru, ale její části včetně jména Eda Dunlapa a mne ještě nejméně sedmnácti dalším osobám mimo vedoucí sbor (členům vyšetřovacích a právních výborů), vyloučili tři pracovníky ústředí a tři mimo něj, z toho jednoho, který byl třicet let mým přítelem nahráli další rozhovor s mužem, který se jmenoval Bonelli (o této nahrávce bude řeč později), a vůbec nejen vítali, ale sami aktivně hledali jakékoli důkazy inkriminující povahy, které bylo možno získat od členů bételské rodiny i odjinud, přičemž u některých dokonce používali hrozby vyloučení, aby z nich dostali informace. Teprve po tom všem uznal vedoucí sbor za vhodné dát mi prostřednictvím svého předsednického výboru vědět, že mě považují zajednoho z těch, kdo je zapletený do toho, co se děje. Proč?

Všechno, co jsem věděl, pocházelo z jiných zdrojů, ne od vedoucího sboru, jehož jsem byl devět let členem. Volali mi spolupracovníci z bételu, kteří byli podrobeni křížovému výslechu a proti kterým bylo vedeno řízení, a vyjadřovali své znechucení z nelaskavého, netolerantního postoje. Měli za to, že ti, kdo řídili celý proces, prostě napřed probírali ostatní, aby se dostali ke svému skutečnému cíli, Edwardu Dunlapovi a mně. Zdálo se jim, že podnikají to, co považovali za strategičtější, a to začít "malými lidmi", méně známými a ne tak významnými, vyhlásit jejich "provinění", aby se zdálo, jako by situace měla velké a nebezpečné rozměry, a pak - až si položí co nejpevnější základy - mohli pokračovat a vyřídit známější a významnější osobnosti. Ať už měli pravdu, nebo ne, takto formulovali svůj dojem. Bylo by zajímavé slyšet lidi z předsednického výboru, k nimž nakonec směřovaly všechny zprávy a kteří odpovídali na všechny žádosti o řízení vyšetřujících a právních výborů - slyšet, jak asi tento výbor zdůvodňoval způsob svého postupu. Když mi předsedající Schroeder 8. května zavolal, vyjádřil jsem mu své pocity, jak těžko dovedu pochopit, proč po devíti letech každodenního života a práce se členy vedoucího sboru (s některými patnáct let) nebyl nikdo z nich natolik taktní, aby mi řekl, co se děje. (Abych členům jako celku nekřivdil, musím uznat, že možná do podrobností nevěděli, jak předsednický výbor tyto záležitosti řešil. Možná

neznali obsah našeho telefonického rozhovoru s Albertem Schroederem z 23. dubna, ani to, jaké zavádějící odpovědi mi dával na moje otázky - i když je možné, dokonce pravděpodobné, že tento rozhovor byl natočen na pásku, jak ukáže pozdější vývoj. Ať je tomu jakkoliv, je třeba uznat, že někteří nebo mnozí z členů možná očekávali a věřili, že předsednický výbor řeší věci na vysoké úrovni a v souhlase s křesťanskými principy jednají s druhými stejně, jako by chtěli aby se jednalo s nimi.)

Potom jsem se zeptal Alberta Schroedera, jak by mu bylo, kdyby se za jeho pobytu v Evropě, kde přednášel své myšlenky o odlišné aplikaci kritického pojmu "tato generace", o tom někteří v Brooklynu dověděli, a obžalovali ho z "odpadlických názorů" a pak by začali shromažďovat kdejaké výroky, které kdekoli kdykoli a s kýmkoli pronesl jako důkaz k opodstatnění tohoto těžkého obvinění - a to vše dělali, aniž by mu to vůbec sdělili nebo ho informovali, co se děje. Jak by mu asi bylo? Neodpověděl. Řekl jsem mu, že dle přání přijedu do Brooklynu a tím rozhovor skončil. Než jsem 19. května dorazil do Brooklynu, neustálé nervové vypětí mne dovedlo téměř na pokraj zhroucení. Pokud šlo o používané způsoby, zdálo se, že se tam děje něco nepochopitelného. "Zlý sen," říkali někteří. Jiní cítili potřebu silnějšího slova "paranoia". S nevinnými křesťany se zacházelo, jako by to byli nebezpeční nepřátelé. Nedávno se mi opět dostal do rukou výstřižek z novin New York Times, který jsem si před pár lety založil. Pod nadpisem "Nedůvěra mezi Nixonovými spolupracovníky", bylo mezi jiným napsáno:

> "Jeden psychiatr, který v letech 1971-1973 patřil k personálu Bílého domu, říká, že skupina blízkých spolupracovníků Richarda M. Nixona hluboce nedůvěřovala motivům ostatních, ohled na pocity druhých lidí se považoval za vadu a nedovedli respektovat ani loajální opozici nebo nesouhlas."
> "Nikdy nebyli myšlenkově schopni dostatečně rozeznat pojmy nesouhlas a neloajálnost, říká dr. Jerome H. Jaffe. V tom byla vlastní tragédie. Nesouhlasit znamenalo být neloajální. K tomuto tématu se stále znovu vracelo..."
> "Administrativa obdivovala lidi, kteří dovedli být při osobním rozhodování chladní a bez projevů citu, řekl "Brát ohled na pocity druhých, uznat, že při dosahování daného cíle nestojí za to lidi ničit, to vše nebylo něco, co by budilo obdiv. Takové starosti se považovaly za osudnou vadu."
> "Hluboce nedůvěřovali pohnutkám druhých lidí a nebyli schopni věřit, že by člověk dokázal víc než sledovat pouze své sobecké cíle, řekl.

Viděl jsem úděsnou podobnost mezi tím a postoji v Brooklynu na jaře 1980. "Nesouhlasit znamenalo být neloajální. K tomuto tématu se stále znovu vracelo." Kristova dobrota jako by vážně chyběla. Všechno teplo vřelého přátelství a soucitné porozumění, jako by nahradil chladný organizační přístup, který předpokládal to nejhorší. Pochybnosti nemohly být k ničemu dobré a shovívavost a trpělivost se považovaly za slabost, za nepřátelství vůči organizaci, jejím cílům uniformity a přizpůsobivosti. Bylo to, jako by se dala do chodu obrovská právní mašinérie, která si bezcitně a

neúprosně razila cestu ke svému konečnému cíli. Nemohl jsem vůbec uvěřit, že něco takového se skutečně děje.

Když jsem se vrátil na ústředí, našel jsem na svém psacím stole mezi jiným také dokument z ?8. dubna 1980 připravený předsednickým výborem.

Vedoucímu sboru:

NOVÉ DŮKAZY FALEŠNÉHO UČENÍ, KTERÉ SE ŠÍRÍ KOLEM

Níže jsou uvedeny některé body falešného učení, které se s věhlasem šíří z bételu. Na tyto body byl vedoucí sbor upozorňován zvenčí počínaje 19. dubnem.

1. Jehova v dnešní době nemá na zemi žádnou organizaci a její vedoucí sbor není řízen Jehovou.

2. Všichni pokřtění od Kristových dob (33 po Kr.) do konce by měli mít nebeskou naději. Ti všichni by se měli účastnit symbolu při Památce, nejen ti, kteří se počítají k pomazanému ostatku.

3. Systém "věrného a rozvážného otroka" skládající se z pomazaných a jejich vedoucího sboru za účelem řízení záležitosti Jehovova lidu není správný. V Matouši 24:45 použil Ježíš tohoto výrazu pouze jako znázornění věrnosti jednotlivců. Nějaká pravidla nejsou potřebná, stačí zachovávat Bibli.

4. Dnes neexistují dvě třídy, nebeská a pozemská, v Janovi 10:16 nazývaná též jako "jiné ovce".

5. Počet 144 000 uvedený ve Zjevení 7:9 a 14:1 je symbolický a nemá se brát doslovně. Ti, kdo patří k "velkému zástupu", který je zmíněn ve Zjevení 7:9, také slouží v nebi, jak naznačuje verš 15, kde se tvrdí, že tento zástup "dnem i noci slouží ve svém chrámě (naos)" nebo podle Meziřádkového překladu Království "v jeho nebeských příbytcích".

6. Dnes nežijeme ve zvláštním období "posledních dnů", ale "poslední dny" začaly před 1900 lety v roce 33 po Kr., jak ukazuje Petr ve Skutcích 2:17, když cituje proroka Joele.

7. Rok 1919 není ustanovené datum. Není pravda, že Ježíš Kristus tehdy zasedl na trůn, ale panuje ve svém království od r. 33 po Kr. Kristova přítomnost (parousia) ještě nenastala, ale nastane, až se zjeví znamení Syna člověka na nebi (Matouš 24:30) v budoucnosti.

8. Abraham, David a jiní věrní muži starého veku také budou mít nebeský život, což se zakládá na ep. Židům 11:15.

Poznámka: Výše uvedené biblické pohledy byly některými přijaty a nyní jsou podávány druhým jako "nové poznání". Tyto pohledy jsou v rozporu se základním biblickým rámcem křesťanské viry Společnosti (ep. Řím. 2:20, 3:2) Jsou rovněž v rozporu se "vzorem zdravých slov", která Jehovův lid biblicky přijímal po celá léta (2. Tim. 1:13). Takové "změny" odsuzuje Přísloví 29:21, 22. Proto to, co je výše uvedeno, jsou odchylky od pravdy, které podvracejí víru některých (2. Tim. 2:18). To vše se považuje za odpadnutí a předmět k řešení pro sborovou kázeň Viz ks 77, str. 58:

Předsednický výbor
28. 4. 1980

Některé body mě překvapily, protože jsem o nich nikdy nepřemýšlel, natož abych o nich s druhými mluvil. Dogmatický tón, kterým byly všechny body formulovány na mě působil odpudivě. Pomyslel jsem si, že "Poznámky" dole představovaly skutečnost, protože tyto poznámky opakovaně kladli důraz na "*základní biblický rámec křesťanské víry Společnosti",* na *"vzor zdravých slov, která Jehovův lid biblicky přijímal po celá léta."*
To mi bylo povědomé, protože to byl často používaný argument na zasedáních vedoucího sboru, argument, že je třeba trvat na dlouholetém tradičním učení Společnosti, jako kdyby roky, kdy se těmto argumentům věřilo, zaručovaly jejich správnost. Toto tradiční učení, tedy ne samo Boží slovo, tvořilo jádro celého problému.

20. května jsem se sešel s předsednickým výborem a oni mi pustili nahrávku se zprávou, kterou předali vedoucí korporaci, o rozhovorech se členy písárny a o následných krocích předsednického výboru, když uváděl do pohybu vyšetřovací a právní procesy. Pak mi do ruky vtiskli dvě magnetofonové pásky, které jsem si s sebou měl vzít a poslechnout. Jedna z nich byl záznam dvouhodinového rozhovoru s kubánským manželským párem (Godínezovými) a druhá o něco kratší rozhovor se svědkem jménem Bonelli. Poprvé jsem se tak dověděl o existenci dvouhodinového záznamu a o tom, že jej před více než měsícem pouštěli celému vedoucímu sboru. Připadá mi až směšné, že teď, když dosud přehráváním této nahrávky nadělali takovou spoušť v životech několika lidí, se uvolili mi to dát poslechnout, den před mým výslechem na plenárním zasedání vedoucího sboru. ; Vzal jsem si pásky s sebou do své kanceláře a přehrál si je. Udělalo se mi z toho špatně. Všechno nyní dostalo odporný nádech. Nepochybuji, že Godínezovi se snažili vše zopakovat tak, ! jak to slyšeli, protože jsem je znal a vždy pro mne byli slušní lidé. Když jsem však sledoval, jak Harley Miller vedl rozhovor, neustále jsem si kladl otázku: "Bylo to, co slyšeli, skutečně prezentováno takovým extrémním způsobem, jak to tady zní?"

Znemožnili mi to zjistit, neboť předsednický výbor již zařídil vytvoření právních výborů, které rozhodly o vyloučení postižených. ; Na konci pásku jsem slyšel, jak se tři členové předsednického výboru jednotlivě sami za sebe vyjadřovali, jako by byli spokojeni, že nyní mají o věci jasný obraz; napřed pochválili za loajalitu manžely, se kterými byl veden rozhovor, a potom odsuzovali postižené. Z toho mi bylo ještě hůře. Jak mohli takto jednat, aniž by mluvili s Crisem Sanchezem? Proč u toho nebyl? Proč Harley Miller svým návrhem (tak je na té pásce), aby Godínez Renému zavolal a "taktně" zjistil, jestli by se přiznal, ve skutečnosti René Vazqueze "shodil"? O co těmto lidem šlo? Čeho chtěli dosáhnout? Šlo jim opravdu upřímně o to, aby druhým pomohli, pochopili jejich stanovisko a dospěli k pokojnému řešení, aby věci vyjasnili s minimem nedorozumění a zranění, prostřednictvím laskavé rady, povzbuzení k mírnosti a moudrosti, pokud se jí nedostávalo - nebo chtěli vytvořit soudní případ proti těmto lidem? Na celé pásce jsem nenašel nic z toho, co by naznačovalo něco jiného než snahu vytvořit soudní případ.

Jestliže už ta první magnetofonová páska byla zlá, pak ta druhá byla ještě daleko horší. V tom prvním případě Godínezovi vzpomínali na rozhovor u nich doma a věřím, že upřímně vyjádřili způsob, jak je šokovalo to, co slyšeli. Druhá páska obsahovala především fámy. Ale nejvíce zraňující stránkou celého nahrávání byly výroky ze strany vyslýchajících z ústředí. Bonelli byl členem španělsky mluvícího sboru, který sousedil se sborem Reného. Nahrávka začínala tím, že Albert Schroeder představoval Bonelliho jako muže, který byl dříve ve dvou sborech "služebním pomocníkem" (neboli "diakonem"), ale nyní jím už není. Citoval Bonelliho, jak se vyjádřil, že v současném sboru nebyl jmenován jako služební pomocník pro odmítavý postoj jednoho z tamějších starších, který se jmenoval Angulo. Pak Bonelli svědčil proti staršímu, který přispěl k tomu, aby nebyl ustanoven jako služební pomocník. (Angulo byl jedním z vyloučených.) Také řekl, že po Památné slavnosti (Pánově večeři) 31. března šel k René Vazquezovi, kde viděl, jak žena a matka Reného přijímají chléb a víno. Bonelli řekl, že on sám měl také účast na symbolech. Bylo vidět, že vyslýchající, Albert Schroeder i Dave Olsen a Harold Jackson ze služebního oddělení, byli těmito posledními slovy překvapeni. Bonelli pokračoval a podal vysvětlení - cituji přesně jeho slova, jak jsou na pásce: "Já jsem to udělal mazaně." Pak řekl, že šel do bytu Reného, aby o nich něco zjistil. A dále pokračoval, že od jiného svědka vyrozuměl, že starší Angulo už získal budovu, kde se budou s Reném scházet, a že už několik lidí pokřtili v té jejich nové víře.

Před mým nástupem na dovolenou mi René vyprávěl, že on sám. jeho žena i matka s čistým svědomím cítí, že by mohli tyto symboly přijímat. Řekl, že

kdyby to udělali v sále království, určitě by z toho bylo moc řečí (je vzácností. když některý španělsky mluvicí sbor má někoho, kdo vyznává, že je jeden z "pomazaných".) Způsob, který vyvolá nejméně problémů, viděl v tom, aby jeho žena a matka přijímali symboly po shromáždění tiše doma. René mi řekl, že Bonelli nepatřil k jejich sboru, nikdo ho k nim domů nezval. ale on sám žádal, aby směl přijít. (Reného matka v jednom období vedla biblické studium s Bonellim a dobře ho znala.) Já osobně nevěřím, že by to byl jeho původní motiv.

Na těchto fámách nebylo ve skutečnosti ani slova pravdy. Vyslýchající se neptali, kde se tedy scházejí, ani jak se jmenují lidé, kteří tam měli být pokřtěni. I kdyby se byli zeptali, nebyli by mohli dostat odpověď, protože nikdo takový neexistoval. Po chvíli měl Bonelli problém něco anglicky vyjádřit, načež ho Harold Jackson, který umí španělsky, vyzval, aby to řekl španělsky, a on to pak přeložil do angličtiny. Bonelli se uchechtl a řekl:

"Moje angličtina sice není tak dobrá, avšak ty informace ano." Nato se rychle ozval hlas Dave Olsona: "Ano, bratře, říkáš nám přesně to, co potřebujeme. Pokračuj." Při těchto slovech mi bylo, jako by mi těžký balvan drtil srdce. Za celý rozhovor neřekl tento muž vůbec nic, co by se mohlo považovat za pomoc, kdyby cílem byla snaha pomoci lidem, kteří jeho- Písmo chápou nesprávně. Pouze pokud by cílem bylo vyvolat - právní případ, sehnat obviňující, odsuzující důkazy, jen v tomto případě mohl říci: "Říkáš nám přesně to, co potřebujeme." Avšak tyto podávané důkazy byly zpoloviny fámy, nepodložené a na prosto nesprávné, a ta druhá polovina by měla význam pouze tehdy, kdyby někdo tvrdil, že náboženská organizace má právo zakazovat osobní rozhovory o Bibli mezi blízkými přáteli, pokud neodpovídají přesně učeni organizace, a právo odsuzovat činy svědomí, které lidé konají dokonce v soukromí svého domova.

Na konci pásky se Dave Olson Bonelliho zeptal, zda by mohl uvést jména dalších "bratří", kteří by mohli podat podobné informace. Bonelli tvrdil, že o těchto "odpadlických" bodech víry se mluvilo s mnoha lidmi. Na Olsonovu žádost odpověděl tím, že si myslí, že zná "bratra" v New Jersey, který by mohl něco říci. Olson se zeptal na jméno. Bonelli odpověděl, že si nevzpomíná, ale že si myslí, že by se to dalo zjistit. Na to řekl Olson: "Ale musí být mnoho těch, kteří by o tom mohli podat informace." Bonelli řekl, že si myslí, že zná několik "sester", které by snad mohly. A jak se jmenují? To také ještě musí zjistit. Albert Schroeder pak poděkoval Bonellimu za spolupráci svědeckou výpovědí a poradil mu, aby pravidelně navštěvoval shromáždění, a tak zůstal duchovně silným, a dodal, aby za nimi přišel, kdyby se dověděl něco dalšího.

Podle mého názoru nic nevyjadřuje jasněji a mocněji zaměření celého procesu vyšetřování, vyptávání se a nakonec odsuzování, než právě tato

páska. Nevím o ničem, co by všem svědkům Jehovovým na celém světě lépe pomohlo získat vyvážený, ne jednostranný pohled na to, co se dělo, jaké "ovzduší" převládalo, jak se chovali lidé v ústředí, kteří byli ve spojení s Božím "kanálem", než aby si poslechli tuto pásku a srovnali ji s tím, co jim organizace říká nebo co se všelijak dověděli. Ale měli by také mít právo klást otázky, jak bylo ověřeno svědectví tohoto člověka, aby se odlišily skutečnosti od fám, a také právo zeptat se, proč muži, z centrály přikládali svědectví tohoto druhu takovou hodnotu "přesně to, co potřebujeme". Myslím si, že pravděpodobnost, že tak organizace učiní, tedy že dá poslechnout tuto kazetu jiným (aniž by něco na ní mazala) a že si bude klást nějaké otázky, je skutečně nulová. Osobně si myslím, že by ji raději zničili, než aby to umožnili. Dodnes nechápu, jak to, že se předsednický výbor nestyděl dát mi tu nahrávku poslechnout.

Vedoucí sbor věděl, že se během dnů po vyloučení spolupracovníků světové centrály začaly po bételu šířit pomluvy téhož druhu, jako byly obsaženy na této pásce. "Odpadlíci" prý vytvořili nové náboženství, prý mají svá vlastní shromáždění, kde křtili lidi, a jejich nová vira se nese dále jako "Synové svobody" takové a podobné výrazy byly běžné. I toto byla naprostá lež. Členové vedoucího sboru, kteří předsedali ranním biblickým diskusím, činili mnoho poznámek o "odpadlících", ale nepovažovali za vhodné rozvést, v čem tkví falešnost šířených pomluv. Ty se šířily nekontrolovaně a nakonec se roznesly po celé zeměkouli. A přitom každý svědek, který je řekl dál, vlastně vyjádřil, třebaže nevědomky, křivé svědectví proti svému bližnímu. Jediní, kdo měli pozici, že by mohli odhalit falešnost těchto pomluv a tak pomoci zastavit křivé svědectví, byli členové vedoucího sboru. Jen oni vědí, proč tak neučinili. Nepochybuji, že mezi nimi byli někteří, kteří opravdu věřili, že to, co slyší, byla skutečnost. Ale věřím také, že pro jejich pozici a váhu odpovědnosti bylo jejich povinností to prošetřit a pomoci druhým, aby viděli, že to není pravda, že jsou to smyšlenky, a ne obyčejné, ale zraňující a záměrně zlé výmysly.

Nebudu tvrdit, že chyby v úsudku byly pouze na jedné straně. Ani v nejmenším nepochybuji, že mezi námi, kteří jsme byli "postaveni na pranýř", byly případy neuvážených vyjádření. Jak naznačují důkazy, některé z nejkrajnějších výroků pronesl muž, který se brzy po oslovení nabídl jako "svědek obžaloby" ochotný svědčit proti jinému staršímu. Toho člověka osobně neznám, nikdy jsem se s ním nesetkal a neznám ani toho druhého staršího. Oba jsou pro mě naprosto cizí lidé. V zásadě nepovažuji za nesprávné, že ústředí připravilo aspoň nějaký průzkum věci v důsledku informací, na které bylo upozorněno. Bylo by zcela přirozené, kdyby tak učinilo. Jestliže věří, že to, co učí, je pravda od Boha, bylo by nesprávné, kdyby to nepodniklo.

Co však jen velmi těžko chápu a s čím nedovedu najít soulad v Písmu, je způsob, jakým se to dělo, příkré reakce, ukvapenost, použité metody - zakrývání a zadržování informací od osob, jejichž životních zájmů se to úzce dotýkalo, jejichž dobré jméno se ocitlo v sázce, křivolaké přístupy, kterých používali, aby získali poškozující informace, počínaje spoluprací až po hrozby vyloučením, aby dosáhli "spolupráce" při obstarávání obviňujících důkazů - a vrcholem byl duch toho všeho, zdrcující despotismus, bezcitný zákonický přístup a tvrdost, s jakou akce podnikali. Ať pronesli někteří z vyslýchaných jakkoli neuvážené výroky, myslím, že fakta ukazují, že je dalece předčily prostředky, které při vyřizování těchto záležitostí byly použity.

Inkvizitoři si stejně jako za inkvizice přivlastňovali všechna práva a ubozí obvinění neměli žádná. Vyšetřující cítili, že mají právo na každou otázku, a zároveň odmítali odpovídat na otázky položené jim. Trvali na zachování tajemství svých právních postupů, aby to nemohl sledovat nikdo jiný, ale přesto si osvojovali právo strkat nos do soukromých rozhovorů a činnosti vyslýchaných. Jejich právní utajenost byla v pořádku, zachovávání "důvěrnosti" a jejich vyhýbavost byla prostě "praktická", strategická, ale snaha obviněných zachovat soukromí osobních rozhovorů byla označována jako kličkování, jako důkaz skryté konspirace. říkali, že jejich vlastní kroky se budou brát jako důkaz jejich nadšení pro Boha, pro "zjevenou pravdu", ale současně podezřívali obviněné ze všeho nejhoršího a nepřipouštěli jejich upřímnost v touze postavit Boha na první místo, nepřipouštěli jejich lásku k pravdě i za cenu, že tato pravda odporovala tradičnímu učení. Když se například René Vazquez během svého výslechu snažil vyjadřovat mírně, ne dogmaticky, aby ukázal, že nijak nechce dělat ohnivé spory z méně významných bodů učení, a aby dal najevo, že netrvá na tom, aby druzí viděli věci jako on nebo aby přijímali jeho názory, zjistil, že pro členy právního výboru je to neuspokojivé. Snažili se mu dávat vinu za jeho vnitřní pocity a osobní přesvědčení. Jak sám říká, když toho nedosáhli otázkou z určitého směru, pak se otázkou odjinud snažili jej přimět k nějaké kategorické odpovědi. U jeho výslechu před prvním právním výborem vyslýchali spolu s ním ještě dalšího staršího, který se jmenoval Benjamin Angulo. Ten byl velmi přesvědčivý, v mnoha svých vyjádřeních až neoblomný. Když se René vyjadřovali zdrženlivě, jeden z členů komise, Harold Jackson, mu řekl: "Ty nejsi ani dobrý odpadlík. Vytkl mu, že si své názory víry neobhajuje rozhodně a pokračoval:

> "Podívej se na Angula! Ten si je hájí. Ty jsi o těchto věcech s Angulem mluvil a podívej se, jak o nich teď mluví. Zřejmě bude vyloučen a ty nemáš v těchto věcech jasno."

U druhého výslechu před odvolacím výborem, jak už bylo uvedeno, se René znovu snažil být vlídný a výsledkem byl výraz žvásty". Vlídnost, mírnost a ochota se podvolit, kde bylo možné, tyto vlastnosti nejsou dobrým důkazem pro něčí vyloučení jako vzdorovitého "odpadlíka". Ale taková vlastnost byla součástí Reného povahy, a ti, kdo ho znají, to mohou potvrdit.

Dva roky po jeho vyloučení ze společenství jsem s Reném o celé záležitosti mluvil a zeptal se ho, co si nyní myslí o svých rozhovorech s druhými o tom, jak to vidí v Písmu. Co by řekl někomu, kdo argumentuje, že podobně jako v případě, když ně kdo pracuje pro určitou firmu, dokud je součástí firmy, měl by podporovat všechny její postoje a pokud by nemohl, měl by napřed odejít a teprve pak zastávat něco jiného. Na to odpověděl:

> "To mluvíš o nějaké firmě, ale já jsem v takových pojmech neuvažoval. Viděl jsem, že se jedná o vyšší vztah, o vztah s Bohem. Vím, co jsem tehdy cítil, co bylo v mém srdci, a nikdo mi nemůže něco vykládat. Kdybych měl nějaké úmysly, proč bych to teď zapíral Když přišly ty výslechy, modlil jsem se. abych nebyl vyloučen. druzí se také modlili. A přece k tomu došlo."
> "Kdybych byl chtěl zůstat v organizaci jen proto, abych přetahoval druhé, to bych dnes musel bojovat za svou věc. Ale kde je ta sekta, pro kterou jsem pracoval? Kde jsou nějaké skutečnosti, které by dokazovaly, že jsem pro někoho takového pracoval? Dodnes, když mě kdo osloví a chce se mnou mluvit, raději čekám, až se pak sám ohlásí, než abych se já ujímal iniciativy."
> "Kdybych to vše měl prožívat ještě jednou, stál bych před stejným dilematem. Cítím, že jsem získal mnoho dobrého z toho, co jsem z Bible zjistil, ukázalo se to takovým požehnáním, že se věci vyjasnily a přivedly mne blíže k Bohu."
> "Kdybych byl připravoval nějaké spiknutí, mohl bych mít připravený postup. Všechno, co jsem dělal, bylo prosté přirozené a reagoval jsem jako obyčejný člověk. Tato lidská stránka zvítězila nad strachem před organizací. Nikdy jsem neměl v úmyslu oddělit se od svědků. Jednoduše jsem měl radost z toho, co jsem četl v Bibli. Závěry, ke kterým jsem dospěl, byly výsledkem mé osobní četby Bible. Nikdy jsem se nesnažil být dogmatickým."
> "Po třiceti letech jako svědek se nyní ptám sám sebe, proč i oni neměli soucit a milosrdenství jako já? Proč se maskovali podlými otázkami Jednání vedli tak, jako by měli sbírat důkazy viny, a ne pomoci "bloudícímu bratrovi."

Jednou z fám, které se velmi rozšířily, prakticky v mezinárodním měřítku, bylo, že tito tři muži (Vazquez, Sanchez a Kuilan), kteří pracovali ve španělském překladatelském oddělení, při překladu záměrně měnili materiál a že já jsem o tom věděl a přehlížel to. (Ve francouzsky mluvících zemích kolovaly tyto fámy v upravené podobě -- že se jednalo o francouzské překlady). K tomu řekl René toto:

> "To je přece směšné! To by nebylo možné. Žádné úpravy textů se nedělaly a nikdy nás to ani nenapadlo. Nikdo nás z toho nikdy ani ne obvinil. Vše, co bylo přeloženo, muselo projít přes kontrolu asi pěti různých lidí. Jako poslední to četl Fabio Silva. Při překladu se muselo vždy usilovat o věrnost původní myšlence."

Snad nejzlomyslnější pomluva, kterou starší a jiní v různých částech země šířili jako "pravdu", bylo, že odpadlíci prý měli spolu homosexuální styky. Je těžké si představit, kde tak hrubiánská lež vznikla. Jediné vysvětlení, které bych pro toto měl, je, že asi rok před tím, než začala inkviziční taktika, jeden z členů organizace na místě se značnou odpovědností byl obviněn z homosexuálních sklonů. Vedoucí sbor se tímto případem zabýval a snažil se všechno udržet v tichosti. Zdá se však, že se nějaké řeči dostaly do oběhu a tam, kde pomluvy vznikaly, se činy onoho muže přenesly na "odpadlíky". Bylo to snadné, protože šiřitelé pomluv se málokdy starají o fakta. Jiné možné vysvětlení neznám.

Proč lidé, kteří se chlubí svými vysokými křesťanskými principy, šíří tak zlé fámy, které nestaví na ničem jiném než na pomluvách? Myslím, že v mnoha případech to bylo prostě proto, že mnozí cítili potřebu nějak ve své mysli a v srdci ospravedlnit, co se stalo. Museli najít důvody jiné než pravdivé, kterými by si vysvětlili, proč proti bezúhonným lidem, které i jejich nejbližší spolupracovníci znali jako mírumilovné, byly podniknuty tak tvrdé kroky. Když tito lidé dostali nečekaně hrozné označení "odpadlík", vyžadovalo to něco víc, než mohly poskytnout dané skutečnosti. Bez toho by se ti, kteří znali tyto lidi, a jiní, kteří o nich slyšeli, ocitli před možností, že organizace, kterou viděli jako jediný Boží komunikační kanál a vedení na zemi, asi nebyla tím, co si o ní mysleli. Pro mnohé to bylo něco nemyslitelného. Krutě by to otřáslo jejich pocitem jistoty, jistoty, která do značné míry (mnohem víc, než by většina přiznala) spočívá ve slepé důvěře vůči jakési lidské organizaci.

Nejen, že se všechno kontrolovalo několika různými lidmi v Brooklynu, ale velká část personálu v kancelářích odboček ve španělsky mluvících zemích uměla anglicky a četla publikace v obou jazycích. Kdyby takové obvinění ze záměrného upravování bylo pravdivé, rychle by o tom přišla zpráva. Uvažovat jinak prozrazuje neznalost věci nebo nedostatečný zájem o věc na straně těch, kdo takové fámy pouštějí a šíří.

ZÁŽITKY ZE SYNEDRIA

> ***"Od správců se nežádá nic jiného, než aby byl každý shledán věrným. Mně tedy pramálo záleží na tom, soudíte-li mě vy nebo jakýkoliv lidský soud. Vždyť ani já nejsem soudcem sám nad sebou; ničeho si nejsem sice vědom, tím však ještě nejsem ospravedlněn, neboť mým soudcem je Pán." - 1. Korintským 4:2-4, Ekumenický překlad***

Když jsem dorazil do Brooklynu, dostal jsem najednou všechny informace, které přede mnou byly dosud tajeny. Druhý den brzy ráno jsem měl přijít na zasedání vedoucího sboru. Teprve potom jsem získal přehled a viděl, co se

dělo, viděl sled kroků a používané metody. V tom okamžiku to ve mně vyvolalo " pocit šoku. Nebyla příležitost zeptat se obviněných na přesnost ; toho, co mi teď podávali. Byli už vyloučeni a jejich svědectví bylo pro vedoucí sbor nepřijatelné. ‚Stále jsem nedokázal uvěřit, že by lidé, mezi nimiž jsem měl " svou celoživotní náboženskou domovinu, dokázali udělat to, co jsem viděl, že se už stalo. Mé pocity během cesty do New Yorku se zvláštním způsobem podobaly pocitům z doby, kdy jsem cestoval do Dominikánské republiky za režimu diktátora Trujilla. V Portoriku, odkud jsem odjížděl, bylo všechno volné a svobodné, lidé na ulicích a ve veřejných dopravních prostředcích se bavili nenuceně. Avšak jakmile letadlo přistálo na letišti, které se tehdy nazývalo Ciudad Trujillo (dnešní Santo Domingo), změna byla hmatatelná i rukama. Lidé si dávali velký pozor na to, co si říkají, v dopravních prostředcích se nemluvilo téměř vůbec, lidé měli starost, aby se jakákoli poznámka nebrala jako protistátní a nedostala se tajnému zpravodajskému systému, který pronikal celým režimem. Rozhovory a sdílení názorů, které byly v Portoriku zcela normální, byly v Dominikánské republice nebezpečné, aby si člověk nevysloužil označení nepřítele státu. V jedné zemi jste mohli vyjádřit názor, který se lišil od většiny, a přitom jste" nepociťovali starost, když jste se později dověděli, že to někdo jiný řekl dále. V druhé zemi si člověk dělal těžké výčitky, když pronesl cokoli, co neodpovídalo existující ideologii, člověk měl pocit, jako by se dopustil něčeho zlého, za co se cítil vinen, a už jen myšlenka, že by to někdo řekl dále, byla zlověstná. Pak vůbec nešlo o to, zda vyslovené byla pravda, nešlo o to, zda jste to řekli s čistým úmyslem a zda to bylo morálně správné. Záleželo jen na tom, jak to přijmou ti, kdo jsou u moci.

Všechny mé pocity tohoto druhu, které jsem prožíval ve světovém ústředí před jarem 1980, byly vždy povrchní, chvilkové. Nyní se však zdálo, že to, co mě obklopuje, mě zavalí. Názor, jaký zaujali ti, kdo vykonávali moc, byl jasný už z "instrukcí", které mi dal předsednický výbor, a také z poznámek členů tohoto výboru a pracovníků služebního oddělení zaznamenaných na magnetofonových nahrávkách. V této nanejvýš emotivní atmosféře a v ovzduší podezření, které se vytvořilo, bylo těžké pamatovat na to, že na všechno, co já nebo druzí řekneme, může ještě někdo pohlížet ne tak drsně, než jak to tito lidé už dali najevo. A vzhledem k tomu, že jsem celý život pilně sloužil organizaci, bylo těžké mít stále na paměti, že to, co se z hlediska organizace odsuzuje jako kacířské, může být z hlediska Božího slova správné a dobré. Věděl jsem, že ne já jsem vyhledával lidi, se kterými bych o těchto věcech mluvil; to oni za mnou přicházeli a cítil jsem povinnost odkázat je na odpovědi v Božím slově, dokonce i když se takto získané odpovědi lišily od odpovědí mužů, kteří měli moc. Považoval jsem

za jisté, že velká většina těch, před které jsem se měl postavit, uvidí věci pouze z hlediska organizace. Kdyby byli od začátku zaujali jiný postoj, byl jsem přesvědčen, že celá záležitost se mohla klidně, pokojně a jednoduše vyřešit přátelským, bratrským rozhovorem, v němž by se usilovalo o uklidnění, kdyby někdo řekl něco příliš vzrušeně, kde by se dalo vyzvat k sebeovládání, kdyby někdo byl bezohledný. Kdybychom se vyhnuli odsuzujícím konfrontacím, nechtěli se uchylovat k panovačným metodám a zákonickým přístupům, nebylo by bývalo třeba soukromých rozhovorů a incidentů, které se týkaly malé hrstky lidí a nemuselo se to rozmáznout do takových rozměrů, že se z toho stal slavný soudní případ, veřejný skandál se zhoubným vlivem na životy mnoha lidí, případ, který měl dozvuk a o kterém se nesly pomluvy v celosvětovém měřítku.

Když jsem předstupoval před vedoucí sbor, nechtěl jsem lít olej do už tak běsnícího ohně. Stejně už strávil několik velmi milovaných přátel. Byl jsem ochoten uznat, že něčeho já osobně hluboce lituji - dogmatických nebo fanatických výroků, které možná vyslovili někteří z postižených - i když jsem v té době neměl podle čeho posoudit, do jaké míry to je pravda, protože šlo především o lidi, se kterými jsem nikdy nemluvil o Bibli a některé z nich jsem ani neznal.

Zasedání vedoucího sboru ve středu 21. května 1980 zahájil jeho předsedající Albert Schroeder. Nejdříve oznámil, že předsednický výbor mě požádal, zda bych dovolil, aby se jednání vedoucího sboru se mnou nahrávalo s tím, že dostanu kopii pásky. V zasedací místnosti vedoucího sboru stál dlouhý oválný stůl, kde bylo místo asi pro dvacet osob. Všech sedmnáct členů bylo přítomno. Kromě Lymana Swingleho, který seděl po mé levici, se mnou nikdo nevyměnil ani slovo; nikdo (ani můj příbuzný, který byl členem vedoucího sboru) mě den předem nenavštívil ani v kanceláři, ani doma. Nedovedl jsem rozpoznat, zda v této zasedací místnosti vedoucího sboru bylo něco jako vřelost nebo bratrský soucit. Cítil jsem pouze to, co jsem prožíval, když jsem v minulosti býval na světských soudních procesech, s tím rozdílem, že v procesech jsem hovořil volněji a věděl jsem, že jsou tam i jiní, kdo mohou dosvědčit, co říkám, a vyjádřit své postoje. Tentokrát však šlo o uzavřené tajné zasedání; projevený postoj jako by pouze potvrzoval, co mi řekl René Vazquez o postoji projevovaném vůči němu. Předsedající pokračoval, že sbor si přeje, abych se vyjádřil ke každému z osmi bodů, které předsednický výbor uvedl jako důkazy odpadlictví (v jejich memorandu s datem 28. dubna). To jsem udělal; u každého bodu jsem se snažil být zdrženlivý, ne dogmatický, ústupný a smířlivý, nakolik jsem mohl, abych přitom nejednal proti svému svědomí tím, že bych byl nepoctivý nebo pokrytecký. Kategorická forma, jakou předsednický výbor podal své memorandum - jako by člověk buď

musel v těchto bodech plně akceptovat učení organizace, nebo se zase úplně ztotožnit s dogmaty vyjádřenými v memorandu - to prostě neodpovídalo mému případu. Žádný z těch osmi bodů nevyjadřoval to, co podle mého cítění bylo pravé jádro věci. Nešlo o to, zda Bůh má na zemi nějakou "organizaci", ale o to, jakou - centralizovanou ,vysoce strukturalizovanou, autoritativní organizaci, nebo prostě organizaci sborů bratrů, kde je jedinou autoritou autorita pomáhat, vést, sloužit, ale nikdy panovat. Proto má odpověď zněla, že věřím, že Bůh má na zemi organizaci v tom smyslu, že na zemi má církev, křesťanské shromáždění, bratrstvo. Otázkou nebylo, zda Bůh vedl nebo ještě povede členy vedoucího sboru, ale do jaké míry a za jakých podmínek? Nepochyboval jsem, že Bůh dá své vedení těmto mužům, kdyby je upřímně hledali (cítil jsem, že některá rozhodnutí učiněná zvláště v dřívějších letech byla rozhodnutí dobrá, soucitná), ale opravdu jsem si nemyslel, že to je samozřejmé; vždy to bylo podmíněné, závislé na určitých faktorech. Moje odpověď tedy obsahovala i výrok, že věřím, že takové vedení bylo vždy určováno mírou toho, nakolik se zůstalo blízko Božímu slovu; do takové míry Bůh své vedení uděluje nebo je zadržuje. (Myslím, že to platí pro každého jednotlivce nebo jakýkoliv kolektiv lidí, ať to je kdokoli.)

Tímto způsobem jsem odpovídal na všechny otázky. Kdyby kdokoli z obviněných mluvil o těchto věcech tak dogmaticky, kategoricky, jak to podával předsednický výbor, pak bych cítil touhu učinit, co mohu, jen aby se znovu dosáhlo nějaké míry rozumnosti a zdrženlivosti, aby bylo možné se raději smířit než znovu jitřit. Ustupoval jsem, nakolik jsem jen mohl. Jinak mi kladli poměrně málo otázek. Lyman Swingle se ptal na můj názor na biblické komentáře, ze kterých jsem čerpal, s tím, že se o tom ve vedoucím sboru diskutovalo. Odpověděl jsem, že jsem je začal více používat teprve až na podnět svého strýce (během projektu Pomůcka), a pokud platí, že se neměly používat už tehdy, pak by se celé police knihovny v bételu musely zlikvidovat, protože v nich byly tucty, spousty mnohasvazkových komentářů.

Martin Poetzinger, který strávil za nacismu několik let v koncentračních táborech, vyjádřil znepokojení z mých odpovědí na těch osm věroučných bodů. Zeptal se, jak je možné, že to vidím tak, jak jsem řekl, když druzí se o tom vyjadřovali tak rázně? (Stejně jako ostatní přítomní ani on nikdy s nikým z nich nemluvil osobně.) Odpověděl jsem, že nemohu být zodpovědný za to, jak se vyjadřují druzí, a upozornil jsem jej na Římanům, kapitolu 3, verš 8, a 2. list Petrův, kapitolu 3, verše 15 a 16, jako příklady toho, že i výroky apoštola Pavla byly nesprávně vyjadřovány nebo ze strany některých špatně chápány. I když jsem to tak neřekl, připadal jsem si opravdu tak, jak popisuje Lukáš v jedenácté kapitole, verši 54, jako mezi

lidmi, kteří zle dotírají a na mnohé se vyptávají, činíce tak nástrahy, aby mě mohli chytit za slovo. Chování vedoucího sboru v předcházejících týdnech způsobilo, že jsem se nemohl cítit jinak. Nato dal Poetzinger najevo svůj názor na vyloučené "odpadlíky". Rozrušeně řekl, že svůj skutečný postoj projevili tím, že "před svým odchodem vyhazovali literaturu Strážné věže do smetí" (a šlo o jednu z nejrozšířenějších pomluv v celé rodině bétel, dokonce člen vedoucího sboru to jednou ráno celé rodině oznámil). Řekl jsem Martinu Poetzingerovi, že bych nikdy nechtěl dospět k nějakému závěru, aniž bych napřed promluvil s dotyčnými a zjistil, jak to ve skutečnosti je. Během patnácti let, kdy jsem pracoval ve světovém ústředí - pokračoval jsem - se zřídkakdy stávalo, aby v odpadkových kontejnerech nebylo možné vidět velké množství literatury Společnosti - staré časopisy a knihy - zahazované členy bételské rodiny. Pokud je mi známo, vraceli se někteří z vyloučených spolupracovníků letadlem do Portorika a nejtěžší předměty, které bylo snadné znovu obstarat, byly právě knihy. Opakoval jsem, že nepovažuji za správné odsuzovat na základě něčeho, co se jen povídá, a že si myslím, že je to zvlášť nevhodné pro někoho, kdo vykonává úřad soudce. Pouze na mě hleděl, pak už neřekl ani slovo.

Další otázka se týkala Památné slavnosti (Pánovy večeře), kterou jsem slavil měsíc předem (v dubnu) v Homesteadu na Floridě.Chtěli vědět, zda je pravda, že jsem ve svém proslovu nemluvil o "jiných ovcích" (s pozemskou nadějí). Řekl jsem, že je to pravda, a odkázal jsem je na svou zkušenost v prvním roce poté, kdy jsem se vrátil do Brooklynu z Dominikánské republiky. Moje žena a já jsme šli k Památce do shromáždění, kde slavnost začínala brzy večer. Vrátili jsme se do bételského ústředí natolik včas, abychom slyšeli celé kázání mého strýce, který byl tehdy viceprezidentem. Po proslovu jsme byli spolu se strýcem pozváni k bételskému spolupracovníkovi Malcolmu Allenovi. Tam se moje žena hned obrátila na mého strýce: "Všimla jsem si, že ses ve svém kázání nikde nezmínil o jiných ovcích. Proč?" Odpověděl, že považoval tento večer za zaměřený speciálně pro "pomazané", a řekl: "A proto jsem se soustředil zcela na ně." řekl jsem vedoucímu sboru, že dosud mám své poznámky z této viceprezidentovy přednášky a že jsem je už mnohokrát použil při proslovech k Památné slavnosti. Pozval jsem je, aby se na ně podívali, pokud chtějí. (Sám Fred Franz byl přítomen, kdyby se jej chtěli zeptat.) Tím bylo téma vyřízeno. Moje lítost nad tím, co se stalo, tedy že někteří lidé se zřejmě ve svých výrocích vyjadřovali extrémně, byla upřímná. Řekl jsem sboru, že kdybych byl informován, udělal bych vše, co je v mých silách, abych to zastavil. Nepopíral jsem, že se jednalo neuváženě, a nevylučoval jsem z toho ani sebe, avšak konstatoval jsem, že považuji za nesprávné klást neuváženost na roveň zlomyslnosti. Vyjádřil

jsem svou úctu a důvěru v křesťanské vlastnosti těch, které jsem osobně znal, na které se tak nahlíželo a se kterými se takovým způsobem jednalo. Vyprávěl jsem, co jsem věděl o třicetileté službě Reného Vazqueze, o jeho upřímné oddanosti, jeho bezúhonném vystupování v Portoriku, Španělsku a v USA. Vyjádřil jsem i své zklamání, že po tolika letech společného života a práce se mnou jako s jedním z členů vedoucího sboru nikdo z nich nepovažoval za vhodné mluvit a podat mi poctivá fakta o tom, co se děje.

Typická byla pomluva (a ptají se mě na to lidé dokonce až z Nového Zélandu), že jsem při pro slovu vyzýval všechny, aby se účastnili symbolů, a že celé shromáždění tak učinilo (což by pro svědky Jehovovy byla opravdu podívaná). skutečností však je, že při té promluvě na Floridě v dubnu 1980 měli účast na symbolech přesně dva lidé, já osobně a jedna posluchačka, která však nepatřila ke svědkům, ale k jedné místní církvi.

Na to odpověděl pouze předsedající Schroeder. Rychle řekl: Ale ty jsi k nám také nebyl úplně čestný, Rayi. Neřekl jsi (v telefonním rozhovoru), odkud jsi věděl o vyšetřování v písárně." řekl jsem: "Ptal ses mě na to?" - "Ne," odpověděl. Já jsem pokračoval: "Kdybys ses byl zeptal, bez váhání bych ti byl odpověděl. Volal mi Ed Dunlap a zmínil se o tom." Krátce na to Karl Klein, další člen předsednického výboru, s úsměškem uznal: "Nebyli jsme k Rayovi úplně upřímní," a dodal: "Kdyby René Vazquez odpovídal na otázky stejně jako Ray, nebyl by vyloučen." Protože Karl Klein ani nikdo z ostatních členů celého vedoucího sboru se s Reném vůbec nepokusili mluvit, nebyli ani u jeho prvního "výslechového" pohovoru, ani při prvním jednání před právním výborem, ani při odvolacím řízení, mohli soudit jeho odpovědi pouze na základě zpráv, které jim podali ti, kdo za ně tuto činnost vykonávali. Nevěděl jsem, jak mohli soudit nebo srovnávat na základě informací z druhé ruky. Předsednický výbor, včetně Karla Kleina, si dovedl najít čas, aby se sešel s žalobci, aby slyšel obvinění, včetně nepříznivého svědectví manželů Godínezových a Bonelliho, ale nenašel si čas, aby si pohovořil s jediným z obviněných. To mohu sotva považovat za příkladný projev bratrské lásky nebo soucitu.

Většina celého sboru jen seděla a poslouchala, na nic se neptali a neměli žádné poznámky. Po dvou až třech hodinách (byl jsem citově příliš rozrušen, než abych měl ještě pojem o čase) mi bylo řečeno že mohu opustit zasedací místnost, že se se mnou znovu spojí. šel jsem do své kanceláře a čekal. Přišla doba oběda a z okna jsem viděl, jak členové vedoucího sboru jdou cestou přes zahradu do jídelny. Neměl jsem chuť na jídlo, a tak jsem čekal. Ve tři hodiny jsem se cítil natolik vyčerpaný, že jsem to nevydržel a šel do svého pokoje. Uplynulé týdny, telefonát s předsedajícím a šok z toho, když jsem zjistil, jak byl zavádějící, obavy

vyjadřované v řadě telefonátů těch, kdo byli podrobováni křížovým výslechům a tlaku, unáhlenost a neústupnost při vylučování, které následovalo, a nejvíce ze všeho nekonečné mlčení ze strany vedoucího sboru, kdy mě o ničem z toho neinformovali, to vše nyní vyvrcholilo dopoledním zážitkem, chladností postoje a hodinami čekání. Večer jsem byl nemocný. Ten večer mi do mého pokoje volal Schroeder a požádal mne, abych přišel na večerní schůzku vedoucího sboru k dalšímu dotazování. Moje žena vyřizovala telefon za mě a já jsem jí řekl, aby mu vzkázala, že jsem prostě nemocný, že nemohu přijít a že jsem už řekl všechno, co jsem říci chtěl. Mohou rozhodnout na základě toho, co slyšeli. Později večer k nám přišel Lyman Swingle, který bydlel o dvě poschodí nad námi, aby se zeptal, jak se mi daří. Byl jsem vděčný a řekl jsem mu, jakou zátěž pro mne znamenaly minulé týdny. řekl jsem mu, že to, co mě nejvíce trápí, nejsou kroky, o kterých sbor vůči mě rozhodne, ale že ty krásné pravdy Božího slova se jeví jako nepříjemné. Dnes tak jako tehdy si myslím, že nejzávažnějším aspektem všeho, co se dělo, byl způsob, jakým se systém učení organizace používal jako měřítko k hodnocení prostých biblických výroků a že tyto jednoduché výroky (protože neodpovídaly výkladovému "vzoru" organizace) byly podávány jako překroucené učení dokazující "odpadnutí".

Měl jsem na mysli jednoduché krásné výroky Božího slova, jako:

"Jeden je váš učitel, zatímco vy všichni jste bratři."

"Nejste pod zákonem, ale pod nezaslouženou laskavostí."

"Všichni ti, kteří jsou vedeni Božím duchem, jsou totiž Boží synové."

"Je jedno tělo a jeden Duch, stejně jako jste byli povoláni v té jedné naději, ke které jste byli povoláni, jeden Pán, jedna víra, jeden křest; jeden Bůh a Otec všech, který je nade všemi a prostřednictvím všech a ve všech."

"Kdykoli totiž jíte tento chléb a pijete tento pohár, ohlašujete Pánovu smrt, dokud on nepřijde."

"Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš."

"Nepatří vám, abyste získali poznání o časech nebo obdobích, která Otec vložil do své vlastní pravomoci."

Matouš 23:8; Římanům 6:14; 8:14; Efezckým 4:4-6; 1. Korintským 11:26; 1. Timoteovi 2:5; Skutky 1:7

Naproti tomu těch osm bodů, které předsednický výbor užíval jako jakési "vyznání víry", na jehož základě soudil lidi, neobsahovalo ani jediný bod, kde by se uvedené učení Společnosti dalo podepřít jednoduchými, jasnými výroky Písma. Na který jasný výrok v Písmu by mohl kdokoli, člen vedoucího sboru nebo kdokoli jiný, ukázat a říci: "Zde Bible jasně říká:"

1. Že Bůh má na zemi "organizaci" - takového druhu, jak se o tom zde hovoří - a používá vedoucí sbor k jejímu vedení? Kde se v Bibli říká něco takového?

2. Že nebeská naděje není otevřena pro kohokoliv, kdo se jí chopí, a že byla změněna v pozemskou naději (od roku 1935) a že Kristova slova v souvislosti se symboly chleba a vína "To čiňte na mou památku" neplatí pro všechny, kteří vírou přijali jeho výkupnou oběť? Která místa Písma to říkají?

3. Že "věrný a rozvážný otrok" je "třída" složená jen z určitých křesťanů, že toto označení neplatí pro jednotlivce, a že "věrný a rozvážný otrok" působí prostřednictvím vedoucího sboru? A znovu: Kde Bible říká něco takového?

4. Že křesťané jsou rozděleni do dvou tříd s různým vztahem k Bohu a ke Kristu, podle toho, zda budou žít v nebi nebo na zemi? Kde je to řečeno?

5. Že počet 144 000 ve Zjevení se musí chápat doslovně a že "velký zástup" se nevztahuje a nemůže vztahovat na lidi, kteří slouží v Božích nebeských příbytcích? Kde to Bible říká?

6. Že "poslední dny" začaly v roce 1914 a že když apoštol Petr (podle Skutků 2:17) mluvil o tom, že poslední dny začínají letnicemi, nemyslel tytéž "poslední dny" jako Pavel (ve 2. Timoteovi 3:1)? Kde?

7. Že to byl rok 1914, kdy se Kristus poprvé oficiálně posadil na trůn jako Král nad celou zemí a že toto kalendářní datum představuje začátek jeho parousie? Kde?

8. Že když Bible v Židům 11:16 říká, že muži jako Abraham, Izák a Jákob "usilovali o lepší místo, totiž o to, jež patří k nebi", že to možná neznamená, že obdrží život v nebi? Kde?

Žádný ze zde vyjádřených jednotlivých bodů učení Společnosti nebylo možné podepřít nějakým prostým přímým výrokem Písma. Každý bod by vyžadoval komplikované vysvětlování, složité kombinace textů a v některých případech hodně rozumové gymnastiky, kdybychom se pokoušeli je podpořit. A přesto se používaly k posuzování křesťanství lidí, byly podávány jako měřítko, podle něhož se rozhodovalo, zda člověk, který vydal svůj život do služby Bohu, je odpadlík!

Ráno po mém slyšení před vedoucím sborem ke mně do pokoje přišel předsedající Schroeder s magnetofonem, aby nahrál mou reakci na další svědectví jednoho člena personálu, Fabia Silvy, který vypravoval, co mu řekl René Vazquez, když jej René zase jednoho dne vezl z letiště. Řekl

jsem, že k důkazům z druhé ruky nemám co říct. Dopolední hodiny uplynuly. Pociťoval jsem potřebu opustit tento prostor a jeho tísnivou atmosféru. Když jsem věděl, že polední přestávka skončila, vyšel jsem z pokoje a kráčel po schodech nahoru; podařilo se mi promluvit s Lymanem Swinglem, když vycházel z výtahu do svého apartmá. Zeptal jsem se, jak dlouho musím ještě čekat. Řekl mi, že rozhodnutí už padlo, a že budu ještě téhož odpoledne informován. Na základě jeho poznámek jsem měl důvod si myslet, že někteří členové velmi usilovali o vyloučení; když se mnou mluvil, jeho tvář se najednou strašně stáhla a řekl: "Nedovedu pochopit, jak někteří lidé uvažují. Bojoval jsem, víš, jak jsem bojoval -" pak se jeho rty sevřely, ramena se začala zvedat a otevřeně se rozvzlykal. Najednou jsem zjistil, že se ho snažím potěšit, ujistit ho, že mi opravdu tolik nezáleží na jejich rozhodnutí, že prostě jen chci, aby se celá záležitost ukončila. Stále mu tekly slzy, a proto jsem odešel, aby mohl jít do svého apartmá. Vím, že ve vedoucím sboru není nikdo oddanější organizaci svědků Jehovových než Lyman Swingle. Cítil jsem k němu obdiv a lásku za jeho otevřenost a odvahu. Nemám tušení, jaký postoj by ke mně zaujal dnes. Možná úplně opačný. Vím jen, že - pokud ne z jiného důvodu - budu toho člověka mít vždycky rád za to, že mi toho dne tam na chodbě vyjádřil upřímný soucit. Z jeho zármutku jsem čerpal sílu.

Téhož odpoledne mi Schroeder doručil rozhodnutí vedoucího sboru. Ti, kdo mě chtěli vyloučit, zřejmě nedocílili dvoutřetinové většiny, protože mi jednoduše sdělili, že jsem žádán, abych odstoupil z vedoucího sboru a také jako člen personálu ústředí. Vedoucí sbor mi (a mé ženě) nabídl, že nás uvedou na seznam, kterému se říká "churaví zvláštní průkopníci" (tato úloha se často nabízí oblastním a krajským dozorcům, kteří pro věk nebo chatrné zdraví musí zanechat své služby spojené s cestováním). Ti, kdo jsou uvedeni na tomto seznamu, podávají sice měsíčně Společnosti zprávu, dostávají měsíční finanční podporu, ale nevyžaduje se od nich konkrétní "kvóta" hodin strávených zvěstovatelskou činností. Řekl jsem mu, že nechceme být pod něčím, co představuje nějaký závazek, dokonce i když není výslovně vyjádřen. Řekl ještě pár slov o tom, "jak velkolepý kus práce" je kniha pomůcka k porozumění bible. Potom odešel. Napsal jsem svou rezignaci, jak ji vidíte na další stránce. Dodnes dbám, abych dělal to, co jsem tam vyjádřil. S manželkou jsme na několik dní odjeli, abychom ovládli své city, a pak jsme se vrátili, abychom vystěhovali vše, co jsme si chtěli vzít s sebou. Většinu spisů jsem tam nechal, vzal jsem si především to, co se týkalo mne osobně. Cítil jsem potřebu být schopen zdokumentovat svou pozici v takových otázkách pro případ, že by můj postoj byl v budoucnu překrucován, jak se také několikrát stalo.

V následujících měsících byl Lyman Swingle (zůstal sice členem vedoucího sboru) zbaven funkce koordinátora výboru pro písemnosti a písárny a byl nahrazen Loydem Barrym. Pokud si vzpomínám, činil tehdy měsíční přídavek na obživu asi 175 dolarů na osobu.

Vedoucímu sboru

22. května 1980
Milí bratři,
Tímto dopisem předkládám svou rezignaci na členství ve vedoucím sboru. Také ukončím svou službu v bételu. Nadále se budu za Vás a za všechny služebníky Jehovovy na zemi modlit.
Váš bratr
R. V. Franz

Při svém návratu jsem viděl Eda Dunlapa, jak stojí před jednou z budov světového ústředí. Měl se toho dne setkat s právním výborem. Edovi bylo tehdy šedesát devět let. Před rokem (tedy v roce 1979) vážně hovořil o odchodu ze světového ústředí. Věděl, že byl předmětem osobního útoku uvnitř i vně vedoucího sboru. Jednou požádal výbor pro písemnosti, aby mu ulehčili od osočování. Výbor pověřil tři své členy - Lymana Swingleho, Lloyda Barryho a Edwarda Chittyho - aby promluvili se členem vedoucího sboru Karlem Kleinem (který v té době ještě nebyl členem výboru pro písemnosti, ačkoli se jím stal po Chittyho rezignaci). Naléhavě ho prosili, aby už nechodil do Edovy kanceláře a nekritizoval ho, a také aby ani s druhými o Edovi takto nemluvil. Zdá se, že to na čas bylo účinné, ač ne uvnitř vedoucího sboru a na jeho schůzkách, ale aspoň mimo vedoucí sbor. Když jsem koncem roku 1979 vyprávěl Edovi o našich plánech odejít, řekl, že tuto myšlenku zvažoval, ale došel k závěru, že pro něj to není proveditelné. Ve svém pokročilém věku a ekonomické situaci neviděl rozumnou naději, z čeho by on a jeho žena žili. Když zůstane, budou mít alespoň byt, jídlo a zdravotní péči, bude-li třeba. Řekl, že proto se rozhodl zůstat a dodal: "Když mi budou v písárně dělat problémy, prostě požádám o přeřazení do stolárny nebo k nějaké jiné takové práci." O necelý rok později byl předvolán k jednání před právní výbor. Toho dne jsem ho slyšel, jak mi říká: "Hodlám být velmi upřímný, je proti mé povaze, abych kličkoval." řekl, že moc nepochybuje o tom, co výbor udělá.

Blížil se konec května. Uplynulo asi šest týdnů od doby, kdy předsednický výbor přehrál vedoucímu sboru záznam s Godínezovými, kde se několikrát vyskytovalo Edovo jméno. Zhruba stejná doba uběhla od jeho rozhovoru s Barrym a Barrem, ve kterém jej ujišťovali, že hledají pár informací. Během celých těch týdnů - ačkoli byl Ed Dunlap přímo mezi nimi a dokonce do posledního okamžiku pracoval z pověření vedoucího sboru na knize o

životě Ježíše Krista - za ním nikdo z předsednického výboru nepřišel, aby s ním pohovořil, aby ho informoval o těžkých obviněních, která byla vznesena. Tito muži celou záležitost plně řídili, všichni Eda osobně znali, a přesto s ním do konce nikdo nepromluvil ani slovo na toto téma.

Albert Schroeder byl spolu s Edem mnoho let instruktorem na gileádské škole; Karl Klein byl jeho spolupracovníkem v písárně, přičemž měli kanceláře vedle sebe; Grant Suiter přišel asi rok před těmito událostmi za Edem s úkolem, který měl sám (Suiter) rozpracovat (osnova přednášek pro školicí kurs odboček), a požádal Eda, aby to udělal za něho s tím, že sám má moc práce a že si je jist, že Ed to "stejně udělá lépe".

Během těch šesti týdnů od prvního rozhovoru s Barrym a Barrem nepřišel za Edem Dunlapem nikdo z celého vedoucího sboru, aby s ním o tom mluvil, aby argumentoval nebo diskutoval o Božím slově s tímto člověkem, který patřil k organizaci téměř půl století, strávil nějakých čtyřicet let ve službě plným časem, vyznával nebeskou naději a kterému nyní bylo skoro sedmdesát. Oni sami jsou svědky toho, že je to pravda. Jak málo se podobali pastýři, který nechá devětadevadesát ovcí, aby hledal a zachránil jednu ztracenou, protože takovou byl v jejich očích. Opakuji, je možné, že mezi některými vyloučenými jednotlivci padla neuvážená slova. Právě popsané kroky lidí u moci však podle mne křičí daleko daleko hlasitěji, než kterékoli z těchto slov. Výbor pěti pracovníků ústředí byl pověřen, aby vykonal soud nad Edem Dunlapem. Vedoucí sbor se držel v pozadí. Všech pět pověřených bylo mladších než Ed, nikdo z nich se nepočítal k "pomazaným". Ke svému rozhodnutí dospěli po přesně jednodenním přemýšlení. Tyto výroky byly skutečně typické pro jejich postoj:

Když se zeptali na jeho názory na učení organizace o dvou třídách křesťanů, Ed poukázal na Římanům, kapitolu 8, verš 14, kde se píše, že Boží synové jsou "všichni ti, kteří jsou vedeni Božím Duchem". Zeptal se: "Jak jinak tomu lze rozumět?" Fred Rusk, který byl několik let instruktorem na gileádské škole, zatímco Ed byl jejím tajemníkem, řekl: "Ach, Ede, to je přece tvůj výklad." Ed se zeptal: "A jak jinak bys to vysvětlil?" Fred Rusk odpověděl: "Podívej, Ede, ty zde stojíš před soudem, ne já."

Na dotaz, co si myslí o tom, že organizace stanovuje pravidla, zdůraznil, že křesťan není pod zákonem, ale pod nezaslouženou laskavostí (milostí). Řekl, že víra a láska jsou větší síly ke spravedlnosti než pravidla, ať jsou jakákoli. Robert Wallen nadhodil: "Ale, Ede, já jsem rád, když mám někoho, kdo mi řekne, co mám dělat!" Ed měl na mysli slova apoštola ze Židům 5:13 a 14, že křesťané nemají být nemluvňata, ale dospělí lidé, "kteří používáním cvičili svou vnímavost, aby rozlišovali mezi správným a

nesprávným", a odpověděl: "Pak potřebuješ více číst Bibli." Robert Wallen se usmál a řekl: "Já a dva miliony dalších." Na to Ed odpověděl: "To, že to oni nedělají, tě neomlouvá, abys to také nemusel dělat." Zdůraznil, že to je hlavní problém: bratři prostě nestudují Bibli; spoléhají se na publikace; jejich svědomí není vycvičeno Biblí.

Hlavní faktor, o kterém se jednalo na všech těch zasedáních, byla zřejmě skutečnost, že Ed ve dvou případech hovořil o Bibli s některými z těch, kdo byli nyní vyloučeni. Právní výbor neměl. žádné důkazy, že k těmto rozhovorům skutečně došlo, ale sám dobrovolně nabídl informaci, když řekl, že od začátku chce být ve všem naprosto otevřený. Tito lidé se na něj obrátili a po společném jídle s nimi hovořil o úsecích z listu Římanům. Právní výbor chtěl vědět, zda o tom bude ještě s někým mluvit. Odpověděl, že neuvažuje o nějakém "tažení" mezi bratřími. Řekl však že pokud za ním někdo soukromě přijde, bude hledat pomoc a on ho bude moci odkázat na Písmo, aby v něm hledal odpovědi na svou otázku, že tak učiní, že bude cítit povinnost mu pomoci.

To byl s největší pravděpodobností rozhodující faktor. Taková svoboda soukromých biblických rozhovorů a projevů nebyla přijatelná, pohlíželo se na ni jako na kacířství, jako na něco nebezpečně rušivého.

Jeden výrok se zdál zvlášť paradoxní. Ed jim jasně řekl, že vůbec nemá touhu být vyloučen, že má bratry rád a netouží s nimi ztratit kontakt, ani o tom nepřemýšlí. Výbor na něho naléhal, aby "čekal na organizaci", a pak mu řekli: "Kdo ví? Možná, že za pět let se mnohé nebo všechny věci, které nám dnes říkáš, zveřejní a budou se vyučovat."

Věděli, jak proměnlivou povahu mělo učení organizace, a to byl jistě důvod, proč si mysleli, že to mohou říci. Co to však odhaluje o jejich přesvědčení o správnosti a pevném biblickém základu těchto sporných nauk? Jak mohli užívat tyto body učení organizace jako podkladu pro rozhodování, zda je tento muž věrný Boží služebník, nebo odpadlík, jestliže byli ochotni připustit možnost, že možná není pevné a nevydrží déle než pět let? Jestliže, připouštěli, že tato učení (kterým předsednický výbor připisoval takovou váhu) podléhají změnám natolik, že by stálo za to počkat, co přinese dalších pět let, proč nestálo za to počkat pět let s právním zákrokem proti tomuto muži, který věnoval organizaci ne pět let, ale půl století služby? Logika takového přístupu se dá pochopit pouze tehdy, když člověk přijme předpoklad (a ztotožní se s ním), že zájmy jednotlivce, včetně dobrého jména, pověsti získané těžkou prací i dlouhá léta služby lze obětovat, pokud stojí v cestě cílům organizace. Jsem si jist, že každý z členů tohoto právního výboru poznal, jak hlubokou lásku měl Edward Dunlap vůči Bohu, Kristu a Bibli - a přesto cítili, že proti němu

musí zakročit. Proč? Věděli, jaká nálada - vyjádřená předsednickým výborem - ve vedoucím sboru převládá. Věrnost organizaci od nich takový krok vyžadovala, neboť tento muž nepřijímal, nemohl přijímat, všechna tvrzení a výklady organizace.

> **Ed byl výborem pro vyučování vedoucího sboru pověřen, aby přednášel v rámci pravidelných školicích kursů pro pracovníky kanceláří odboček o listu Římanům.**

Tak Eda Dunlapa vyloučili a požádali ho, aby opustil místo, které bylo v bételském ústředí jeho domovem. Vrátil se do Oklahoma City, kde vyrostl a kde si ve svých dvaasedmdesáti letech vydělává na živobytí pro sebe a svou ženu tapetováním, řemeslem, které dělal, než začal svou čtyřicetiletou službu plným časem jako představitel Biblické a traktátní společnosti Strážná věž.

Nedovedu pochopit, jak mohou ti, kteří za to vše nesou odpovědnost, večer v modlitbě přistupovat k Bohu a říkat "Buď nám milostiv, jako i my jsme byli milosrdní vůči jiným."

Kapitola JEDENÁCTÁ

DOHRA

> ***"Vím, že po mém odchodu vstoupí mezi vás utlačující vlci a nebudou něžně zacházet se stádem." - Skutky apoštolů 20:29***

V angličtině existuje jeden starý slovní obrat: "Železná pěst v sametové rukavici." Nevěřím, že by až události na jaře 1980 měly za následek bezohlednost, kterou mocenská struktura projevila. Věřím, že bezohlednost zde již byla, a historie to ukazuje. To, co se ode hrávalo na jaře 1980, způsobilo pouze odložení oné sametové n rukavice, a tak se odhalila nepoddajná tvrdost, která byla pod ní. co následuje, tento závěr podporuje. Když se právní výbor složený z pěti bételských starších, kteří dělali pro vedoucí sbor to, co by měl dělat sám, naposledy sešel s Edem Dunlapem a oznámil mu jeho vyloučení, Ed řekl:

> "Když jste se takto rozhodli, dobrá. Ale neříkejte, že to je za od padnutí. Vy víte, že odpadlictví znamená vzpouru proti Bohu a Kristu Ježíši, a víte dobře, že to o mně neplatí."

V srpnovém čísle měsíčníku Naše služba království z 1 1980, který je zasílán všem sborům, stálo na titulní straně prohlášení, že z bételské rodiny byla vyloučena celá řada lidí a dále se zde hovořilo o "odpadnutí od organizace". Ačkoli byla i tato formulace nepravdivá (neboť se nekonala žádná vzpoura, ani proti organizaci), byla blíže pravdě než výroky na jiných místech. 28. května 1980 byl bételské rodině přečten můj dopis o odstoupení. 29. května bylo svoláno setkání bételských starších. Mezi nimi byl i John Mitchell, který sloužil jako tajemník služebního oddělení a kanceláře vedoucího sboru. Měl jsem s ním co do činění pouze jedinkrát, a sice když mi vyřizoval víza pro mou cestu do Afriky. S vyloučenými nikdy nemluvil. Avšak měl možnost vidět korespondenci právních výborů, která kanceláří procházela, a slyšet klevety o "kacířských" procesech. Ve svém vyprávění o dojmech ze schůzky starších a z projevů členů vedoucího sboru Schroedera a Barryho říká:

> "Schroederův proslov se zaměřil na téma organizace. Mluvil o hladce fungující organizaci a o tom, jak by určití jedinci, kteří si myslí, že nemohou souhlasit s jejími pravidly a nařízeními, měli odejít a neplést se do další práce, která zde postupuje. (Aby znázornil, jak v organizaci všechno hladce funguje, zvedl do výšky knihu Organizace odboček (Branch Organization) a řekl, že tato kniha obsahuje více než 1 000 pravidel a nařízení pro práci kanceláří odboček a brooklynského ústředí.) Zdůraznil, že se nejedná o "hon na čarodějnice, ale že zde zřejmě probíhá prosévání." "O těch, kteří organizaci opustili, řekl: "Nemůžeme říci, že nevěří Bibli. Na to byste museli být ateisty, abyste mohli takto uvažovat. Pouze ji jinak

chápou." Na závěr otevřel prostor otázkám bételských starších. Přihlásil se Harold Jackson a navrhl zavést forum nebo otevřenou diskusi o sporných otázkách. Schroeder na to odvětil, že něco takového není v plánu. Kdybychom měli otázky, mohli bychom je vyjádřit písemně. Další starší, Warren Weil, se zeptal, zda se již uvažovalo o tom, nechat bratry skládat přísahu věrnosti. Na to bratr Schroeder odpověděl, že touto cestou se zatím nebudeme ubírat." "Přednáška Lloyda Barryho se zdála být zaměřena na vyvrácení některých částí věrouky takzvaných odpadlíků a vyzněla jako výzva k věrnosti organizaci. Předčítal Přísloví 24:21, 22 a důrazně upozorňoval, abychom si dali pozor na ty, kteří jsou pro nějakou změnu. Opovržlivě se vyjádřil o tom, že se někteří shromažďují, aby nezávisle studovali Bibli. Tvrdil, že někteří tak činí dokonce místo společného studia Strážné věže v pondělí večer." "Podobně nepříznivě mluvil o těch, kteří rádi užívají biblické výklady od autorů z řad křesťanstva. (Spolupracovníci ze služebního oddělení měli Barnesovy Poznámky k Novému zákonu a nechávali je ležet volně na očích; po této poznámce je odložili do šuplíků.) Barry mluvil o našem bohatém dědictví, které jako svědkové Jehovovi máme, a byl očividně rozčilen tím, že někteří si toho necení tak vysoko jako on a přiklánějí se k myšlení, které by mohlo uškodit růstu a prosperitě organizace."

Ačkoli s nikým z nás, kteří jsme byli terčem těchto řečí, Jon o žádných biblických záležitostech ani žádných sporných otázkách nikdy nemluvil, dále napsal:

"Toto setkání a následné události ve mně zesílily pocit odporu, který ve mně narůstal od doby, kdy jsem poprvé slyšel překvapivou zprávu o vyloučeních ze společenství a o propuštění bratra Franze. Strážná věž z 1. srpna 1980 měla obsahovat článek, ve kterém je vyjmenováno všechno to, co se považuje za různé znaky odpadlictví. Ale již tehdy mi bylo zcela jasné, co mezi skutečné znaky patří. Velmi mě skličovala představa, že tyto následující znaky vykazuje sama organizace:

1) Potlačování svobodného čtení Bible. Nedocházelo sice k pálení Biblí, nicméně bylo zřejmé, že možnost zcela svobodně číst Bibli a otevřeně nad ní diskutovat byla omezována. Proč vedoucí sbor nepřipustí otevřenou diskusi o sporných otázkách, jak to bylo navrhováno, zvláště když by zde šlo o osoby, které již organizaci mnoho daly a které byly za své znalosti Bible vysoce uznávány? Co se snaží zakrýt? Cožpak by pravda v této zkoušce neobstála?

2) Očividné posunutí důrazu z Bible na naše bohaté dědictví neboli tradice organizace. Jak jsem dobře věděl, v tom byla chyba mnoha náboženských sekt, včetně farizeů. Matouš 15 a Marek 7 obsahují Ježíšova slova, jimiž je odsoudil za to, že přikládají větší hodnotu svým tradicím než Božímu slovu. Návrh požadovat složení přísahy věrnosti, aby se zajistila loajalita vůči organizaci a jejím tradicím mě úplně vyděsil. Přesto byl předložen ve vší vážnosti.

3) Metody inkvizice. Zjevně bylo jasné, že vedoucí sbor, o němž jsem se domníval, že by měl spíše sloužit bratřím, vládl velmi silnou autoritativní rukou a byl v této věci rozhodnut jednat rychle a rozhodně. Nebylo by mnohem moudřejší a rozumnější jednat trochu starostlivěji, s rozvahou, důkladně věci zkoumat a zvažovat a teprve potom se pozvolna a opatrně rozhodnout?

Vzpomínám, jak jsem na setkání starších uvažoval: "Přestaňte! Ne tak ukvapeně! Copak nevidíte, co tady děláte?" Neuvažoval jsem tak proto, že bych byl organizaci

nevěrný, ale proto, že jsem ji miloval a chtěl jsem, aby více než cokoli jiného byla založena na pevném základu pravdy.

Podobně jako on, i já jsem zpočátku ještě doufal, že až tento zlý sen přejde, zvítězí snad rozumnější myšlení. Doufal jsem, že emotivní, téměř hysterické smýšlení, mentalitu "stavu obležení", která měla za následek, že malá hromádka lidí věrných svědomí byla považována za obrovské ohrožení celosvětové organizace, nahradí pokojnější a rozvážnější smýšlení i jednání. Opak byl pravdou. Neuvěřitelné požadavky na totální přizpůsobení, které byly nyní vzneseny, nejsou snad lépe vyjádřeny nikde jinde než v následujícím dopisu z 1. září 1980, který služební oddělení světového ústředí rozesílalo všem cestujícím služebníkům - oblastním a krajským dozorcům. Zde je uveden materiál z prvních dvou stran dopisu. Zvlášť zajímavá je v této diskusi část nadepsaná Chránit stádo" (nejdůležitější body jsou podtrženy).

SCG:SSF 1. září 1980
Všem oblastním a krajským dozorcům

Milí bratři:

Víme, že spolu se svými manželkami máte velký užitek z krajských sjezdů "Božská láska". Velice dojímavým způsobem nám postavily před oči důvod, proč je láska ta nejprospěšnější vlastnost, kterou můžeme rozvíjet. (1. Kor. 13:13) Láska nám umožňuje setrvávat v jednotě navzdory všem omezením a nedostatkům, které projevujeme. (Kol. 3:12-19)
Můžete si být jisti, že bratři, kterým sloužíte, budou povzbuzeni a posílení ve víře skrze Váš láskyplný příklad. Došla nám řada dopisů, ve kterých je řeč o lásce, kterou jste Vy, bratři, a Vaše manželky prokázali. Jedna rada starších píše o svém oblastním dozorci: "(On) je opravdově oddán činěni vůle Jehovy ... všem duchovně pomáhá ... je přístupný k rozhovoru o každé věci. Má otevřené uši a projevuje schopnost vcítit se do situace bratři. Na takové bratry se můžeme spolehnout, kdyby v budoucnu přišly těžké časy."
Můžete mít důvěru, že si bratři váži Vašeho přátelství, Vaší společnosti a lásky, když se opravdově staráte o to ,co se jich týká (Fil. 2:19-23,29). proto stále usilujte, abyste s nimi zacházeli v lásce. Nikdy na ně netlačte ani je nehubujte. Veďte je, tvrdě s nimi pracujte, napomínejte je, pokud to potřebuji. Mějte trpělivost, pokud se Vám zdá, že dělají malé pokroky. Tímto láskyplným, trpělivým zacházením bratři pookřejí. (Matouš 11:28-30)

CHRÁNIT STÁDO

Jedna z hlavních úloh dozorce, který pase Boži stádo v jeho péči, spočívá v tom, že jej ochrání před nebezpečím (Sk. 20:28). Skutky 20:29,30 ukazuji, že

jedním z těchto nebezpečí mohou být lidé, kteří odpadli od viry. Toto téma je velice dobře rozebráno ve Strážné věži z 1. srpna 1980. Vy všichni se jistě budete chtít seznámit s obsahem těch studijních článků nanejvýš důkladně. Povzbuďte všechny starší a zvláště služební pomocníky, aby takto rovněž učinili. Klíčové body zahrňte do Vašeho programu "Pokračujte v tom, co jste se naučili".
Pomáhejte starším rozlišovat mezi odpadlíkem, který působí potíže, a křesťanem, který zeslábl ve víře a pochybuje (2. Petr. 2; Juda 22,23). Proti tomu prvnímu byste měli postupovat rázně poté, co jste se delší dobu snažili jej napravit. (2. Jana 7-10) Na druhé straně tomu, kdo je sláb ve víře, byste měli trpělivě a láskyplně pomáhat dosáhnout správného poznání, které upevni jeho víru.
Pamatujte, že odpadlík své bludné učeni nemusí rozšiřovat na to, aby byl vyloučen. Ve Strážné věži z 1. srpna 1980 stoji na str. 17, v odstavci 2: "Slovo ,,odpadnuti" (apostáze) pochází z řeckého výrazu, který znamená "stáni mimo", "pád, selháni", "vzpoura, opuštěni". Jestliže se tedy pokřtěný křesťan odvrátí od učeni Jehovy tak, jak je předkládá věrný a rozvážný otrok, a věří i přes biblické napomenuti nadále tvrdošíjně v jiné učeni, pak odpadl od viry. Delší dobu byste se měli laskavě snažit napravit jeho myšleni. Pokud však i po těchto zdlouhavých snahách napravit jeho myšleni dále věří svým odpadlickým myšlenkám a odmítá pojetí, které mu opatřuje třída otroka, pak ať jsou provedeny odpovídající právní kroky.

To neznamená, že Vy nebo starší uspořádáte "hon na čarodějnice" a budete vyšetřovat osobní viru Vašich bratří. Když však starší zpozorují v tomto ohledu něco dostatečně významného, bylo by vhodné přátelsky a diskrétně provést šetřeni, aby bylo chráněno stádo. Nemůžeme dostatečně zdůraznit, že v takovýchto případech je potřeba postupovat opatrně, uvážlivě, taktně a laskavě. - Jak. 1:19,20.

SPOLUPRÁCE MEZI RADAMI STARŠÍCH

V některých našich větších městech jsme zpozorovali, že někdy, když je odhaleno pácháni nepravosti, se to může týkat několika sborů. Je zapotřebí, aby starší těchto sborů úzce spolupracovali. Starší by si měli neustále uvědomovat nutnost rychle poskytovat starším v ostatních sborech informace o zvěstovatelích, které mohou vyvolat šetření. Každý, kdo upadl do nějakého provinění, potřebuje okamžitou pomoc. Každý, kdo se zatvrdí ve svém hříchu, musí být přísně pokárán, a pokud to nezapůsobí, pak vyloučen ze sboru. Bylo by dobré rady starších ve Vaší oblasti upozornit na materiál, který Vám byl předložen na Vašem semináři na podzim 1979 pod bodem č. 13 a který je nadepsán "Starší nadále potřebuji pomoc při řešení mezisborových problémů". Starším v dotyčných sborech by se měly spěšně předávat všechny,potřebné a dostupné informace.

> Chcete, aby starší silně pociťovali závazek před Bohem, že budou zabraňovat vnikáni a šíření nepravostí ve sboru. (1. Kor. 5:6-8) Právní výbory by měly velmi usilovně zjišťovat, zda někdo opravdu lituje, dříve, než mu odpustí, že sboru udělal špatné jméno. Všeobecně ten, kdo opravdově činí pokání, může ukázat nějaké "ovoce, které přísluší pokání". (Mat. 3:8) Nezapomeňme, že pokud je srdce člověka nepřístupné, spáchá za stejných okolnosti stejný hřích, i kdyby udělená rada nebo.pokárání byly sebelepší. Na ochranu stáda v takových případech musí být starší ochotni rozhodně zasáhnout.

Tento dopis představuje oficiální politiku. Ve skutečnosti říká, že to, že člověk věří - ne rozšiřuje, ale prostě věří - něčemu, co se liší od učení organizace, je podkladem toho, aby byl souzen jako "odpadlík"! ; Dopis nijak neomezuje takové odchylky ve víře na základní učení Božího slova, jako je příchod Božího syna jako člověka, výkupná oběť, víra v Kristovu prolitou krev jako základ spasení, zmrtvýchvstání nebo podobné zásadní biblické nauky. Dotyčný ; člověk dokonce nemusí nutně odmítat učení Bible, Božího slova, jen "učení Jehovy tak, jak je předkládá věrný a rozvážný otrok". Je to podobné, jako bychom řekli, že když někdo přijímá písemné poselství krále a řídí se jím, nijak to ještě nezaručuje jeho loajalitu; rozhodující je, že přijímá a řídí se tím, o čem služebný posel tvrdí, že si panovník myslí!

Symbol v záhlaví dopisu z 1. září 1980 sděluje, že jeho autorem byl Leon Weaver. Avšak neměli bychom si myslit, že tuto politiku "kontroly myšlení" vymyslel jeden člověk, právě tak jako to nebyl jen improvizovaný chvilkový projev extremismu, za který se člověk potom stydí, protože byl ukvapený, nelítostný a zcela nekřesťanský. Autor byl členem výboru služebního oddělení, jehož členové jako Harley Miller, David Olson, Joel Adams, Charles Woody a Leon Weaver jsou všichni zkušení představitelé organizace s desetiletými zkušenostmi. Jsou zástupci vedoucího sboru a dozírají na více než 7 500 sborů a na všechny starší a oblastní a krajské dozorce ve Spojených státech, kde žije jedna čtvrtina všech svědků Jehovových. Jsou v pravidelném styku se služebním výborem vedoucího sboru a předpokládá se, že důkladně znají všechny zásady vedoucího sboru a jsou s ním zajedno v jeho uvažování, názorech a duchu. Tím je však postoj v dopise zastávaný ještě více odstrašující. Jak z dlouholeté činnosti ve služebním výboru vím, každý dopis takové důležitosti musí být před odesláním předložen služebnímu výboru vedoucího sboru ke schválení. Námitka jediného člena by způsobila, že by dopis musel projednat celý vedoucí sbor. V každém případě musel být dopis a politika v něm uvedená

- připomínající postoj náboženské moci za dob inkvizice schválena celou řadou představitelů ústředí, včetně několika členů vedoucího sboru. Protože zde byla v sázce lidská přátelství, rodinné vztahy, osobní čest a jiné životní zájmy, dalo by se předpokládat, že tito lidé ono prohlášení z 1. září 1980 dlouze a pečlivě promysleli, než je schválili jako oficiální vyjádření "věrného a rozvážného otroka" Ježíše Krista. To, co tam bylo řečeno, se později nedalo lehce odbýt slovy: "My jsme to přece nemysleli doslova tak, jak to vyznělo." Jak ukazují fakta, byli lidé, mnoho lidí, vyloučeni ze společenství čistě na základě právě této politiky "kontroly myšlení". Očerňující nálepka "odpadlík" označuje jejich jméno jednoduše proto, že ve svých vlastních srdcích nemohli přijmout všechny výklady Společnosti.

Možná, že tato politika vyplynula z něčeho nebo byla ovlivněna něčím, co se v témže roce stalo v jednom newyorském sboru. Jon Mitchell, o němž jsem již uvedl, že část své pracovní doby pracoval ve služebním oddělení, podává zprávu:

> "Tak asi v té době (řeč je o začátku léta roku 1980) přišlo sdělení od F. W. Franze, zjevně jako odpověď na otázku, kterou poslal Harold Jackson (pracovník služebního oddělení). Myslím, že to bylo v jednom španělském sboru, kde byla jedna sestra pionýrka (kážící plným časem), která nedokázala s dobrým svědomím učit, že 144 000 ve Zjevení 7 a 14 je doslovný počet. Řekla, že nemá v úmyslu pro tento protichůdný názor získávat druhé nebo se snažit jej nějak zveřejňovat, avšak nechtěla by ty, se kterými studovala Bibli, učit, že počet 144 000 je třeba brát doslovně. Otázka bratra Jacksona zřejmě směřovala k tomu, zda může být takový člověk označen jako odpadlík, nebo ne. Sdělení potvrdilo, že takový člověk vskutku může být považován za odpadlíka a nesouhlasí-li s tím, že bude vyučovat, co jí Společnost nařídila, měla by být vyloučena ze společenství. Vzpomínám si, jak někdo ve služebním oddělení vyprávěl o výsledku tohoto případu a řekl, že ta holka odvolala. Byl jsem ohromen, jak mohl být takový výraz vzat do úst bez jakéhokoliv pocitu studu."

Člověk by si pomyslel, že extrémní postoj zaujatý v dříve citovaném dopisu z 1. září 1980, který byl cestujícími dozorci tlumočen všem starším, vyvolá ne-li bouři protestů, pak přinejmenším znatelný projev ohromení ze strany starších i ostatních. Na to však byli příliš dobře školeni. Několik jednotlivců se přece vyslovilo, ale jen opatrně, aby je též neoznačili za "odpadlíky". To, že nebyly žádné hlasité protesty, zajisté nebylo tím, že "si sami ověřili, co je dobrá a přijatelná a dokonalá Boží vůle", jak vybízí apoštol: Když si znovu přečteme odstavec na druhé straně, nenajdeme ani jediné místo Písma, které by dokládalo, že zásada "kontroly myšlení" má nějakou biblickou podporu. Křesťanova mysl má být "přiváděna do zajetí Krista", a ne do zajetí člověka nebo organizace. Odkud se tedy v člověku bere tato ochota vzdát se svědomí ve prospěch tak totální kontroly? Je to způsobeno pojetím "organizace". Toto pojetí podle všeho vytváří víru, že všechno, co říká organizace, je jako by to řekl Bůh sám. Ztělesněním

tohoto ducha, kterého vyvolala prohlášení Společnosti i onen dopis, je možná příhoda, která se udála na oblastním shromáždění starších z Alabamy. Krajský dozorce Bart Thompson zvedl jednu publikaci Společnosti se zeleným obalem a řekl: "Kdyby mi Společnost řekla, že tato kniha není zelená, nýbrž černá, pak bych řekl: "Vy víte, že bych mohl přísahat, že je zelená, ale jestli Společnost říká, že je černá, pak je černá!" Podobné příklady uváděli i jiní.

Pravda, je mnoho myslících svědků Jehovových, které takové křiklavé projevy slepé víry odpuzují. Přesto je většina stále ochotna se přizpůsobit nebo dokonce podniknout "právní kroky" proti těm, kdo vyjadřují pochyby o výkladech Společnosti. Proč? Snažím se ve své mysli a svým srdcem pochopit pocity všech těchto lidí, včetně těch ve vedoucím sboru. Podle mých vlastních zkušeností, které jsem získal jako jeden z nich, se domnívám, že jsou v podstatě zajatci nějakého přijetí (konceptu). Toto pojetí nebo představa, jakou mají o "organizaci", se zdá být natolik zosobněná, že je ona sama ovládá, pohání je a brzdí tím, že utváří jejich myšlení, jejich názory, jejich úsudek. Mnozí by podle mého mínění jednali úplně jinak, kdyby dbali pouze na Boha, Krista a Bibli, a zájmy ne organizace, ale svých bratrů v Kristu a bližních. Avšak zapojení konceptu "organizace" radikálně mění jejich myšlení a názory a stává se ve skutečnosti nejvlivnější a ovládající silou. Tak si myslím, že když členové vedoucího sboru uvažují a hovoří o organizaci, mají na mysli spíše ono pojetí než skutečnost. Představují si organizaci jako něco mnohem většího a významnějšího než jsou oni, uvažují o ní z hlediska počtu členů, šířky její působnosti, z hlediska mezinárodního a celosvětového. Přitom si zjevně neuvědomují, že tyto aspekty se spíše vztahují na pole působnosti organizace, než na to, co ona sama je. Když však naléhají na "věrnost organizaci", musí vědět - nebo by jistě měli vědět - že nemluví o tisících sborů a jejich členech, které organizace řídí. Hovoří o věrnosti zdroji tohoto řízení, zdroji učení, zdroji moci. Ať to členové vedoucího sboru uznávají, nebo o tom raději ani neuvažují, skutečností zůstává, že v těchto rozhodujících ohledech jsou oni - oni sami - "organizací". Jakákoli jiná autorita - výbory odboček, oblastní a krajští dozorci, starší sborů - je na nich naprosto závislá, jednostranně podléhá jejich nařízením, změnám i odvoláním bez jakýchkoli otázek. Apoštol Pavel v Římanům, 13. kapitole říká, že vládní moci "jsou umístěny do svých relativních postaveni Bohem". Jeho slova můžeme srovnat s popsaným stavem, neboť všechny autority existující v organizaci "jsou umístěny do svých relativních postavení vedoucím sborem" a plně podléhají jeho kontrole. Jak už jsem řekl, pochybuji, že by o těchto skutečnostech většina těchto lidí uvažovala. Pro ně tak organizace zůstává něčím nedefinovaným, abstraktním, spíše

nějakou ideou bez konkrétní podoby. Snad kvůli tomuto iluzornímu pohledu na "organizaci se může někdo stát členem takového sboru, který má prakticky neomezenou moc a autoritu, a nepociťovat palčivý pocit osobní zodpovědnosti za to, co vedoucí sbor dělá, za všechnu bolest, za všechny klamné informace a jejich následky. Zdá se, že uvažují "To udělala organizace, ne my." A protože věří, že "organizace je Božím vyvoleným nástrojem, je zodpovědnost přičítána Bohu. Byla to Jeho vůle - dokonce i tehdy, ukáže-li se konkrétní rozhodnutí nebo autoritativní učení později jako nesprávné a je revidováno. Špatné rozhodnutí může vést k vyloučení nebo jinak:::. ublížit. Ale jednotlivý člen vedoucího sboru se cítí být zproštěn osobní zodpovědnosti. Ať se navaří jakákoli kaše, Bůh to za "organizaci" vyřídí.

Nevyslovuji to, abych zatracoval, nýbrž jako prostředek k vysvětlení, pokus o pochopení, proč se mohou určití mužové, které považuji za čestné a v podstatě laskavé lidi, podílet na něčem, co by za normálních okolností dle mého názoru odmítli. Domnívám se, že výše popsaný koncept je žalostně mylný, je zhoubný a zároveň tragický. Drastická opatření uplatněná vůči lidem obviněným z "odpadlictví" byla podle mne téměř bez výjimky nejen neoprávněná, nýbrž i odpudivá a nehodná nejen křesťanství, ale i každé svobodné lidské společnosti. Přesto mi tato snaha o pochopení umožňuje oprostit se od hloubání a obírání se hořkostí k dotyčným lidem, ať už jednotlivcům nebo skupině. Hořkost jen boří a škodí. Není jediný z těchto lidí, kterého bych neuvítal ve svém domě, aniž bych se vyptával nebo očekával omluvu. Ani já, ani nikdo z mých osobních přátel nepomyslel na to že bychom s někým z nich nebo kýmkoli jiným přerušili styky kvůli odlišnému chápání. Toto přerušení kontaktů nebyl ani náš nápad, ani jsme je nezpůsobili.

Mé setkání s vedoucím sborem se nahrávalo a slíbili mi kopii pásku. Co z toho vzešlo? To, co se stalo, je, jak věřím, ukázka právě uvedených rysů. Asi tři týdny po mém návratu do Alabamy jsem měl možnost napsat vedoucímu sboru a při té příležitosti se zeptat na svou kopii magnetofonového záznamu. Dostal jsem odpověď s datem ?6. června 1980.

26. června 1980
R. V. Franz
c/o P. V. Gregerson
Route 9, Box 499
Gadsden, AL 35904

Milý bratře Franzi,
obdrželi jsme Tvůj dopis ze 19. června. Dotazovali jsme se v zásilkovém oddělení a tam nás informovali, že Tvůj nábytek byl řádně sbalen a odeslán v úterý 29. června. Měl bys jej tedy brzy dostat. K Tvému dotazu ohledně

magnetofonového pásku sdělujeme, že se tato záležitost vyřizuje a zašleme jej, jakmile bude pořízena kopie. Očekáváme dvě metodické knihy, které nám budeš posílat. Ve Tvém dopise byla rovněž řeč o materiálu ze sjezdových projevů, který jsi nám chtěl vrátit. Nechť Tě provází Jehovovo požehnáni a posíláme Ti pozdravy křesťanské lásky.
Tvoji bratři
za předsednický výbor

Uběhly dva týdny a došel tento dopis:

10. července 1980
Mr. Raymond V. Franz
c/o p. V. Gregerson
Route 9, Box 999
Gadsden, AL 35904

Milý bratře Franzi!
Ohledně našeho dopisu z 26. června sdělujeme následující: Děkujeme Ti za zasláni knih Organizace odboček (Branch Organization) a Metodiká vedoucího sboru (Governing Body Procedure), které zakrátko došly. Také zásilkové oddělení nám sdělilo, že odeslali Tvůj nábytek a že jsi jej již obdržel. Ačkoli předsednický výbor ve věci zaslání pásku z 20. května (i když se možná jedná o pásek ze setkání vedoucího sboru 21. května) uvedl, že se "záležitost vyřizuje", vedoucí sbor po důkladném uvážení nedoporučuje zhotovovat a vydávat jakékoliv kopie záznamů z těchto dnů. Také vzhledem k tomu, že se důvěrné materiály zaslané v dubnu členům vedoucího sboru nějak dostaly do rukou jednoho z nyní vyloučených pracovníků bételské rodiny, a protože byly dále rozšiřovány, vedoucí sbor rozhodl, že by nebylo vhodné zpřístupňovat záznamy z těchto schůzek (jak na páscích, tak v podobě písemných záznamů) komukoli mimo území Společnosti. Navíc se změnil i Tvůj status. Pokud bys měl v budoucnu zájem o informace z pásku, nebudeme mít nic proti jeho vyposlechnutí v bételu. Ačkoliv jsme ústně a také písemně uvedli, že Ti poskytneme kopii nahrávky, situace se zásadně změnila. Jak bezpochyby chápeš, považuje to vedoucí sbor za rozvážnější postup. Věříme, že shledáš toto opatření rozumným. Ve víře, že je u Tebe všechno v pořádku, Ti posíláme pozdravy naši křesťanské lásky.
Tvoji bratři
Za předsednický výbor

Dopis nevyhnutelně připomínal způsob, jakým se celá záležitost projednávala od počátku, kdy předsednický výbor spustil soudní mašinérii a podnikl kroky, které vedly k mnoha vyloučením ze společenství. Doufal

jsem, že to už pominulo. Neměl jsem ponětí, o čem je řeč, když se píše o "důvěrných materiálech zaslaných v dubnu členům vedoucího sboru". Nikoho z vyloučených jsem nepotkal ani během svého pobytu v Brooklynu, ani potom, až do mého návratu do Alabamy. Proto jsem napsal následující odpověď:

Watchtower Society
K rukám předsednického výboru
19. července 1980

Drazí bratři,
potvrzuji příjem Vašeho dopisu z 10. července. Ano, části nábytku nám došly v dobrém stavu a vážíme si práce bratří ze zásilkového oddělení za to, že se o to postarali. Beru na vědomí, co jste napsali o svém rozhodnutí, že magnetofonový pásek z 21. května (nesprávně jsem uvedl datum 20. května) nepošlete. Musí Vám však být jasné, že jsme,se dohodli a že předsedající (vedoucího) sboru před schůzkou potvrdil, že mi bude poskytnut. Nebyla uvedena žádná omezeni, např. můj status nebo to, zda jsem v bételu, nebo mimo něj. Bylo to prostě uznání jediné podmínky, kterou jsem požadoval předtím, než jsem souhlasil s nahráváním schůzky, a vy jste tuto úmluvu přijali. Protože jste to potvrdili i písemně, domnívám se, že byste měli dostát svému slovu. Není možné používat jako důvod pro porušeni dohody něco, co udělali jiní. Pokud nezamýšlíte tuto dohodu dodržet, pak je jasné, že jediná správná věc, kterou můžete udělat, je zničit ten pásek a všechny přepisy a kopie. Pokud já nemám právo na kopii, pak byste je neměli mít ani vy, neboť jsem na nahrávku přistoupil pouze za podmínky, že dostanu jednu kopii. Ještě jsem neprošel všechny své papíry, ale předpokládám, že mám ještě nějaké další materiály, které bych Vám měl vrátit a udělám to, jakmile to bude možné. Očekávám brzkou odpověď z Vaši strany ve věci toho magnetofonového pásku. Očekávám, že buď dostanu pásek, nebo dopis se sdělením, že pásek a všechny kopie nebo přepisy z něj byly zničeny. Děkuji Vám, že se o tuto záležitost postaráte. Kéž vám Bůh dopomůže k tomu, abyste zůstali věrni vznešeným zásadám Jeho slova a dobré zvěsti o Jeho království.
V Jehovově službě s Vámi
R. V. Franz

Toto je odpověď, kterou mi vedoucí sbor poslal o tři týdny později:

8. srpna 1980
Raymond Fránz
C/o P. V. Gregerson
Route 4, Box 994
Gadsden, AL 35909

Milý bratře Franzi,
obdrželi jsme Tvůj dopis z 19. července, který navazoval na dopis předsednického výboru z 10. července. Vedoucí sbor se rozhodl, že Ti prozatím pásky z 21. května nepošle, jak již bylo uvedeno v dopise z 10. července. Jak jsme v našem dopise napsali, pokud si chceš informace na těchto páscích vyslechnout, můžeš tak učinit v bételu.
Přijmi naše pozdravy

Tví Jehovovi spoluslužebníci
Za předsednický výbor

Neodpověděli na jedinou mnou nadnesenou věc. Přepadl mě stejný pocit neskutečnosti, který jsem pociťoval již dříve. Bylo to až k nevíře, že lidé na tak zodpovědných místech mohli jednat tak nezodpovědně. Z dopisu vyzníval názor, že jim ("organizaci ") náleží všechna práva a že práva jednotlivců, je-li to žádoucí nebo výhodné, je možné bez nějakých následků jednoduše obejít, paušálně odložit stranou. Napsal jsem tedy znovu:

28. srpna 1980
Předsednický výbor
Brooklyn, New York

Mili bratři,
dostal jsem Váš dopis z 8. srpna, kterým odpovídáte na můj z 19. července ohledně magnetofonového pásku, který jste souhlasili poslat. Váš dopis je určitá reakce, ne však odpověď. Jen zde zkráceně opakujete svůj dopis z 10. července a na věci uvedené v mém dopisu z 19. července se mi stále nedostává odpovědi. Skutečností je, že disponujete nahrávkou ze schůzky z 21. května jen proto, že jste nedodrželi naši dohodu. Stavět nové podmínky poté, co jsme se dohodli, a činit tak jednostranně a svévolně je vždy nepoctivé. Ve Vašem dopisu z 26. června jste písemně uznali, že jste se se mnou dohodli poskytnout mi kopii pásku ze setkáni a přislíbili jste, že kopii zhotovíte a pošlete. Můj status byl změněn již v té době a přesto jste jej později použili jako důvod nedodrženi naší domluvy. Důvody, které v dopisu z 10. července uvádíte pro nedodrženi Vašeho slibu, v žádném případě neospravedlňuji porušeni smlouvy. Prosím, zvažte následky takovéhoto způsobu jednáni a myslete na zásadu, která je uvedena ve 3. Mojžišově 19:15 a v Římanům 1:31. S ohledem na Vaši zjevnou starost; kterou vám vydáni pásku působí, jsem nabídl jediné čestné východisko, a sice likvidaci nahrávky, jakož i všech jejich kopii a přepisů. Jestliže si přejete pásek ponechat, pak bude jedině správné dodržet úmluvu, na základě které jste jej získali. Nepochybuji o tom, že byste v opačném případě, kdybych měl pásek v držení já a Vy byste žádali o obdrženi dohodnuté kopie, zastávali stejný postoj, jaký nyní zastávám já. - Mat. 7:12

Prosím, považujte výše uvedené za výraz mé starosti o Váš zdar, jakož i o zdar všech bratří. I když je snad možné považovat můj nynější status za bezvýznamný, přesto bych byl vděčen, kdybyste uvážili věci uvedené v tomto dopisu i v dopisu z 19. července.
Váš bratr
R. V. Franz

Téměř o měsíc později přišel další dopis:

GT/A 24. září 1980
Raymond V. Franz
Route 9, Box 444
Gadsden, AL 35904

Milý bratře Franzi,
obdrželi jsme Tvůj dopis z 28. srpna 1980 a zabývali se touto záležitosti. Tímto Ti oznamujeme, že nahrávky ze schůzky z 21. května 1980, o nichž ses zmiňoval, byly nyní zničeny. Při likvidaci byli přítomni tři svědkové z řad vedoucího sboru. Nebyly provedeny žádné písemné přepisy nahraného materiálu a nebyly nahrány žádné kopie. -Pásky byly zničeny. Takto je to v souladu s přáním, které jsi ve svých dopisech vyjádřil.

Tvoji bratři
Za předsednický výbor

Jak vyplývá z předložené výměny dopisů, spočívala má "přání" vlastně v tom, abych obdržel kopii pásku, tak jak mi to bylo přislíbeno. Protože se o něj vedoucí sbor jednoznačně nechtěl dělit (což poněkud připomíná aféru "Watergate"), navrhl jsem možnost, kterou si nakonec také zvolili. V každém případě jsem byl rád, že se tato věc vyřešila, a doufal jsem, že je konec všem dalším jednáním s vedoucím sborem. Ale nebyl.

Několik týdnů po mém návratu do Alabamy mi Společnost poslala šek na 10 000 dolarů jako dar, "aby mi pomohla znovu se usadit na jihu". O žádné peníze jsem nežádal, a tak byl tento počin neočekávaný a byl jsem za to vděčný. Vzal jsem si půjčku na dalších 5 000 dolarů a koupil pro nás obytný vůz a Peter Gregerson nám dovolil parkovat na jeho pozemku. Byl jsem vděčný za možnost (a byla to též ekonomická nutnost) dělat na Petrově pozemku namáhavé tělesné práce. Každý den jsem sekal trávu, vytrhával plevel a stříhal živý plot, popíchaly mě vosy i sršni, nesčetněkrát mě pokousali červení mravenci a potil jsem se, zvláště když jednou třicet dní po sobě bylo pravidelně nad 40 C. Nevzpomínám si, že bych někdy v životě zažil takovou fyzickou bolest jako v těchto měsících. Přesto jsem z toho měl radost, protože mi to pomohlo lépe se vypořádat s bolestí duševní.

Avšak nejvíce mi a mé ženě pomohlo naše každodenní čtení Bible. Každé ráno jsme si přečetli čtyři Žalmy, dokúd jsme je všechny neprobrali. Ačkoli jsme je předtím mnohokrát přečetli, připadaly nám skoro jako nové. Měly teď pro nás docela jinou cenu. Neboť jestli existuje část Bible, která jasně ukazuje, že může a má existovat naprosto osobní poměr mezi Bohem a jeho služebníky, pak to jsou právě Žalmy. Duševní neklid, vzdechy, pocit bezmocnosti a zoufalství, které jejich pisatelé tak často vyjadřují, spolu s úplným doznáním, že jejich veškerá a konečná naděje je a musí být ne v člověku, ale v Jehovovi Bohu, jejich Skále a nejvyšším útočišti - to vše se v nás dotklo velmi citlivé struny.

Mé rozhodnutí opustit světové ústředí nemělo mít za následek brzké problémy. Nešel jsem, abych vyhledával potíže. Ony si mě vyhledávaly samy. Několik měsíců jsme se radovali z pěkných vztahů se členy sboru svědků Jehovových v East Gadsden, účastnili jsme se jejich shromáždění i práce "v terénu". Několik měsíců po mém přistěhování napsal místní sbor starších do Brooklynu a doporučoval, abych byl jmenován starším sboru. Stručná a strohá odpověď zněla, že Společnost nepovažuje za vhodné doporučovat mne do tohoto úřadu (ani na místo služebního pomocníka). Jediným uvedeným důvodem bylo, že zpráva o mém odstoupení (která vyšla ve stejném vydání Naší služby království jako sdělení o vyloučení několika pracovníků ústředí) byla prý příliš čerstvá. Zdálo se mi, že duch dopisu předsedajícího dozorce sboru poněkud rozrušil, ale doporučil jsem mu, aby na to jednoduše zapomněl. Tímto dopisem a informacemi, které starší dostali na základě okružního dopisu Společnosti z 1. září 1980 (uvádějícím, že jako důvod pro vyloučení ze společenství stačí pouhá víra lišící se od učení publikovaných Společností), se atmosféra začala pozvolna měnit. V časopisu Strážná věž nyní vycházely články, které byly jednoznačně určeny ne k tomu, aby nastolily klid, ale aby se zaměřily na diskuse o údajném "odpadlictví". Od té chvíle až dosud probíhá mimořádná kampaň, která má slovem i tiskem ospravedlnit drastická opatření proti těm bratrům v Brooklynu, kteří byli tak rychle vyloučeni. Spíše než ubývání dogmatismu nastalo stále pronikavější dožadování se božské autority a volání po bezpodmínečné věrnosti. V jednom vydání za druhým se časopis Strážná věž soustřeďoval na zpochybňované body, trval na jejich správnosti a všeobecně působil spíše opevnění pozic než umírnění. Argumentace k tomuto cíli použitá, zdá se, dosáhla nových rekordů v překrucování jakýchkoli opačných názorů.

Vznikla atmosféra plná strachu a nedůvěry. Starší, kteří byli svou povahou umírnění, nyní váhali, aby to nebylo pokládáno za důkaz nevěrnosti. Teď našli příznivé příležitosti k vyjádření své tvrdé linie ti, kteří tíhli k drsným zásahům. Bylo to jako za dob amerického senátora McCarthyho na začátku

50. let, kdy se každý, kdo se zastal občanských práv a svobody a vyslovil nesouhlas s bezohlednými metodami potlačování nepopulárních ideologií, vystavoval reálnému nebezpečí, že bude označen za "stoupence komunistů" a přívržence radikálních živlů. Za těchto okolností se pro mě účast na shromážděních stávala stále tíživější, neboť to znamenalo poslouchat, jak se zneužívá Boží slovo tak, aby říkalo věci, které v něm nejsou. Kromě toho to znamenalo poslouchat neustálé sebeospravedlňování a sebechválu organizace. Člověk toužil alespoň po svobodě projevu, jaká byla v synagogách v 1. století, a která lidem, jako byli apoštolové, poskytovala příležitost postavit se za pravdu (i když i zde to nevyhnutelně vedlo k přitvrzení, které jim mohlo dveře synagogy případně zcela uzavřít). Ale jak jsem se Petru Gregersonovi zmínil, cítil jsem se v sále království jako host; byl to jejich sál, jejich shromáždění, jejich program a já jsem netoužil po tom, aby kvůli mě přišly jejich aktivity zkrátka. Tak jsem omezil své příspěvky na předčítání příslušných míst Písma, přičemž jsem jednoduše zdůrazňoval všechny části, které se k tématu hodily. Téměř pokaždé pak ke mně přišel někdo ze sboru, často někdo ze starších členů, aby mi vyslovil své uznání. Avšak s dále houstnoucí atmosférou "křížového tažení" jsem nabýval dojmu, že je jen otázkou času, než proti mně budou podniknuty další kroky. A tak se také stalo.

ZLOČIN A TREST

> ***"Farizeové a zákonici mezi sebou reptali: 'On přijímá hříšníky a jí s nimi!' - Lukáš 15:2, Ekumenický překlad***

Stačilo si jednou zajít na jídlo. Stalo se to takto: Asi šest měsíců po mém návratu do severní Alabamy poslala Společnost do této oblasti nového oblastního dozorce. Jeho předchůdce byl mírný člověk a spíše problémy tlumil, než aby je rozvířoval. Na jeho místo nyní nastoupil muž pověstný svou zvýšenou agresivitou. Asi ve stejnou dobu Společnost rozesílala oblastním a krajským dozorcům svůj dopis, ve kterém byla řeč o tom, že "odpadnutí" se vztahuje i na ty, kdo věří něčemu jinému než učení organizace. Při své druhé návštěvě ve sboru East Gadsden (v březnu 1981) si nový oblastní dozorce Wesley Benner domluvil setkání s Petrem Gregersonem a navštívil jej společně s Jimem Pitchfordem, jedním z místních starších. Důvod? Benner Petrovi řekl, že ve městě a v oblasti se o něm vypráví "hodně řečí". Peter řekl, že je mu to líto. Odkud tyto "řeči" pocházejí? Zprvu se Benner zdráhal, ale Peter poukázal na to, že to potřebuje vědět, aby mohl zjednat nápravu. Benner mu poté sdělil, že zdrojem byl jeden přiženěný Petrův příbuzný. Peter vysvětloval, že se ve svých projevech snažil být nanejvýš opatrný a že veškeré rozhovory na

biblické téma s lidmi z okolí omezil na své nejbližší příbuzné. Měl vážnou starost o to, že se lidé mimo jeho vlastní rodinu, jak řekl oblastní dozorce, zabývají "řečmi". "Jak je to tedy možné?" zeptal se. Wesley Benner to nedokázal vysvětlit. O čem potom mluvili? Benner se zmínil o jedné věci v určitém článku Strážné věže, proti kterému prý Peter vyslovoval námitky. Tato věc se v žádném případě nedala nazvat "důležité učení" Písma; šlo vlastně o formální záležitost.Nicméně tím, že Peter nesouhlasil s organizací, se to stalo důležité. Po dlouhé diskusi musel oblastní dozorce nakonec uznat, že v této věci vskutku může být chyba. (Skutečností je, že tento článek byl následně ze všech cizojazyčných vydání časopisu Strážná věž vypuštěn, ačkoli o tom čtenáři anglické verze nebyli nikdy informováni.) Peter potom řekl: "Šlo mi o to, aby nevyvstal spor, a udělal jsem, co jsem mohl, aby rozhovor proběhl pokojně a věcně." Když oblastní dozorce s místním starším odešli, měl Peter pocit, že celá věc skončila příznivě, a měl z toho radost. Ale neskončila. Následující týden mu oblastní dozorce vzkázal, že by se s ním chtěl sejít podruhé, aby spolu záležitost dále probrali. Peter mi řekl, že má pocit, že nadešel čas se rozhodnout. Atmosféra, kterou vedoucí sbor, jeho služební oddělení s okružním dopisem z 1. září 1980 a série článků ve Strážné věži vyvolaly, zhoustla do té míry, že zavládlo ovzduší "honu na čarodějnice". Měl dojem, že by bylo z jeho strany naivní nevidět, že s velkou pravděpodobností je na cestě snaha vyloučit jej ze společenství. Podle něj k tomu alespoň částečně přispělo to, jak přátelsky se mne ujal. Viděl pro sebe dvě možnosti: Buď ze sboru sám dobrovolně odejde, anebo nechá volný průběh snahám o jeho vyloučení až do jejich cíle. Nepřál si žádnou z těchto možností, ale věřil, že z těchto dvou by si měl zvolit tu první a dobrovolně se oddělit. Když jsem vyslovil pochybnost, zda už to došlo tak daleko, odvětil mi, že to zvažoval, modlil se za to a má pocit, že je to moudřejší řešení. Jak řekl, nejvíce starostí mu dělala rodina. Tři z jeho sedmi dětí žily v manželství, některé samy měly děti a kromě toho v té oblasti bydleli jeho tři bratři a dvě sestry a mnoho synovců a neteří. Všichni byli svědky Jehovovými. Kdyby připustil, aby představitelé organizace věc dotáhli až do bodu vyloučení ze společenství, pak by se všechny tyto rodiny dostaly do velmi obtížné situace. Postavilo by je to před těžké rozhodnutí, zda se s ním jako otcem, dědečkem, bratrem nebo strýcem mají stýkat, nebo zda mají poslechnout organizaci a stranit se jej. Navíc zaměstnával asi třicet pět svědků ve své obchodní společnosti.

Článek ve Strážné věži z 15. srpna 1980 se pokoušel ukázat, že řecké slovo naos (chrám nebo svatyně), které je použito ve Zjevení 7:15 v souvislosti s "velkým zástupem", by se mohlo vztahovat na chrámové nádvoří. potom tedy, jak článek uváděl, Ježíš vyhnal peněžoměnce z naos (viz str. 1 S, rámeček dole). Protože samotná Bible v Janově ev. 2:14-16 jednoznačně používá jiné

slovo (hieron), bylo toto tvrzení očividně nesprávné. Jeden starší to formuloval jako "pří klad intelektuální nepoctivosti nebo hlouposti".

Dobrovolné oddělení se mu zdálo lepší, neboť podle jeho chápání to prostě znamenalo, že již není členem sboru. Nebylo by nutné nesmlouvavě přerušit vztahy, což politika organizace v případě vyloučení ze společenství vyžaduje.

18. března 1981 podal Peter Gregerson své prohlášení o vy stoupení a to pak bylo přečteno ve sboru. Ačkoli následovaly obvyklé poznámky, zdálo se, že dopis, vzhledem k tomu, že Peter byl od dětství svědkem a dlouhá léta byl v čele aktivit místního sboru, vyčistil vzduch, protože v něm pokojně a bez nepřátelství předložil své důvody. Až na výjimky s ním svědkové Jehovovi v Gadsdenu, kteří se s ním setkali, jednali způsobem přinejmenším srdečným. Myslím, že by v tom pokračovali, kdyby se řídili svým vlastním smyslem pro to, co je správné a co ne. Zdálo se, že krize je zažehnána.

Asi po půl roce uveřejnil časopis Strážná věž články, které - změnily celou situaci. Někdo k tomu poznamenal: "Napsali tam všechno, jenom tam nedali tvoje a Gregersonovo jméno." Nedomnívám se, že by za tyto články mohla pouze situace v Gadsdenu. Avšak věřím, že měla určitý vliv na ty, kteří je připravovali."

A jakouže změnu tyto články přinesly? V roce 1974 jsem byl vedoucím sborem pověřen napsat několik článků o zacházení s vyloučenými. (Vedoucí sbor právě tehdy - rozhodl, že by to bylo vhodné.) Tyto články, které vedoucí sbor - řádně schválil, značně zmírňovaly postoj, který do té doby pře, vládal, povzbuzovaly svědky, aby v různých oblastech svých styků s vyloučenými projevovali více milosrdenství, a zmírňovaly přísné pokyny pro jednání s vyloučenými příslušníky rodiny.

Z vlastní zkušenosti jsem věděl, že vedoucí sbor kladl rovnítko mezi oddělení a vyloučení ze společenství pouze v takových případech, když někdo vstoupil do politiky nebo armády, ne při prostém vystoupení ze sboru. Dostal jsem totiž za úkol přepracovat příručku Pomůcka k odpovídáni na korespondenci kanceláře odbočky (Aid to Answering Branch Correspondence), ve které byly formulovány všechny takové zásady, a věděl jsem, že v souvislosti s oddělením se nedospělo k žádnému tak extrémnímu stanovisku. S lidmi, kteří vystoupili, se nezacházelo stejně jako s těmi, kdo byli vyloučeni, s jedinou výjimkou, že kdyby chtěli znovu vstoupit do sboru, museli by předložit žádost. Poté, co jsem se doslechl, že služební oddělení rozesílalo dopisy, ve kterých se tyto věci srovnávaly, jsem hovořil s jedním členem výboru služebního odděleni a poukázal na to, že tato záležitost nikdy nebyla předložena vedoucímu sboru a každé takové jednání je svévolí služebního oddělení (příklad příležitostného neoprávněného "vytváření zásad" uvnitř oddělení). On uznal, že nic takového vedoucím sborem neprošlo. Před sbor se dostaly dva

případy vyloučených, kteří chtěli navštěvovat shromáždění, avšak potřebovali pomoc. V jednom případě se jednalo o jednu mladou dívku, žijící na venkově v Nové Anglii, ve druhém o ženu v rehabilitačním středisku pro drogově závislé na středozápadě. Ani jedna se beztoho, že by ji někdo odvezl nemohla dostat do shromáždění. Vedoucí sbor rozhodl, že v takových případech je přijatelné zajistit dopravu.

Strážná věž z 15. září 1981 to nejen obrátila, nýbrž zčásti se vrátila k postojům ještě přísnějším než před rokem 1974. (To je příklad "křižování", které vede až za výchozí postavení.) Závažná změna nastala pro ty, kdo se dobrovolně oddělili (jak to před několika měsíci učinil Peter Gregerson). Poprvé byla oficiálně zveřejněna zásada, aby s každým, kdo takto učinil, bylo nakládáno stejně, jako kdyby byl vyloučen ze sboru. Když jsem tento materiál četl, neměl jsem, vzhledem k mým zkušenostem s vedoucím sborem (a zvláště s přihlédnutím k mým nedávným zkušenostem s předsednickým výborem), už žádnou pochybnost o tom, kam to všechno vede. Nemusel jsem dlouho čekat.

To, co nyní vypravuji, je tak podrobné ne proto, že jde o můj vlastní případ, ani proto, že je to tak neobvyklé, nýbrž proto, že je to tolik příznačné pro metody a jednání starších z řad svědků Jehovových, jaké zažili i ostatní v bezpočtu takových případů. Znázorňuje to ducha a myšlení starších tak, jak jim bylo vštípeno, myšlení a ducha odvozeného z centrálního zdroje.

Strážná věž, o níž je řeč, došla o dva týdny dříve, ačkoli byla vydána až s datem 15. září 1981. Během několika dnů přišel na návštěvu starší místního sboru svědků Jehovových v East Gadsdenu Dan Gregerson, Petrův nejmladší bratr. Zeptal se, jestli by mohl spolu s několika dalšími staršími přijít a promluvit si se mnou. Odpověděl jsem, že mi to nevadí, a zeptal se, o čem chtějí hovořit. Trochu váhal a pak jen řekl, že by se mnou chtěli probrat nějaké mé nepříznivé poznámky o organizaci. Když jsem se zeptal, kdože něco takového tvrdí, řekl, že ten člověk by raději zůstal anonymní. (Takové "výstřely z mlhy" jsou docela obvyklé a od obviněných se očekává, že to všechno vezmou za normální a správné.) Avšak zeptal jsem se ho, zda si nemyslí, že by se měla použít rada Ježíše Krista z Matouše, kapitoly 18, veršů 15 až 17 (kde se říká, že když má někdo stížnost proti bratru, má za ním sám nejdříve zajít a o věci si promluvit)? Dan mi dal za pravdu. Navrhl jsem mu, aby jako starší zašel za oním člověkem a doporučil mu, aby za mnou přišel, promluvil si se mnou o té věci a uplatnil tak Ježíšovu radu. Na to odpověděl, že se dotyčná osoba necítí "způsobilá". Poukázal jsem na to, že o to opravdu nejde a že nemám žádný zájem se s kýmkoli přít, ale pokud jsem někoho znepokojil, ocenil bych, kdyby mi to ten člověk řekl osobně, abych se mu mohl omluvit a uvést věc na pravou míru."

Ve Strážné věži z 1. prosince 1981 byl článek, který se pokoušel ospravedlnit časté kroky tam a zpět v různých částech učení Společnosti. Použil analogie s plachetnicí, která křižuje proti větru. Problém je v tom, že mnohé posuny v učení často vedou zpět až do bodu, kde začaly.

To bylo zaměřeno především proti těm, kdo sami odešli. I když ti, kdo vstoupili do politiky nebo armády, byli také označeni jako "oddělení", nejednalo se o dobrovolný krok z jejich strany ani na jejich žádost. Byl to automatický postup starších v souladu s politikou Společnosti. A tak se nový postoj týkal těch, kdo odešli dobrovolně.

Dan odpověděl, že starší také mají "zodpovědnost, aby chránili stádo a dávali pozor na zájmy ovcí". S tím jsem zcela souhlasil a řekl jsem, že si jistě uvědomuje, že by při tom starší měli určitě každého ze stáda povzbuzovat, aby dbal na Boží slovo a uplatňoval je ve svém životě. V předloženém případě by pak mohli oné zúčastněné straně pomoci, aby viděla potřebu uplatnit Ježíšovu radu a přijít a promluvit si se mnou. Pak bych mohl vědět, co se toho člověka dotklo, a náležitě se omluvit. řekl, že by toto téma opustil, a pokračoval tím, že se mnou zato chtěli mluvit o mých "stycích". Odvětil jsem, že to mohou kdykoli udělat, a domluvili jsme se, že spolu s dalším starším přijdou za dva dny. Přišli Dan Gregerson a starší jménem Theotis French. Rozhovor začal Danovým přečtením 2. Korintským, kapitoly 13, veršů 7 až 9, a informací, že přišli, aby "napravili" mé smýšlení v souvislosti se Strážnou věží z 15. září 1981, zvlášť pokud se týká mých styků s jeho bratrem Petrem Gregersonem, který se mezitím od společenství oddělil. Dan se totiž v srpnu zastavil v jedné restauraci, když jsme tam Petr, já a obě naše manželky jedli. Zeptal jsem se jich, zda je jim známo, že se právě zdržuji na pozemku Petra Crregersona a že on je v tomto smyslu můj hospodář a také můj zaměstnavatel. O tom věděli. Vysvětloval jsem, že se ve všem i v otázkách obecenství řídím svým svědomím a probral jsem radu apoštola Pavla o významu svědomí v Římanům, kapitole 14. Jsem ochoten udělat vše, co požaduje Bible, ale nevidím žádný důkaz, který by podporoval nový názor na ty, kdo se oddělili. Kde v Bibli to stojí? Následující konverzace se dala snadno předvídat: Dan se pro podporu odvolal na 1. Korintským, kapitolu 5. Poukázal jsem na to, že zde apoštol hovoří o tom, že se nemáme stýkat s těmi, kteří si říkají bratři a kteří jsou smilníky nebo lakomci nebo modláři nebo utrhači nebo opilci nebo lupiči. Takoví lidé mezi těmi, se kterými jsem se stýkal, nebyli a nechtěl bych je pod svou střechou. Ale určitě nechtěli řadit Petra Gregersona mezi takový druh lidí? Na to nikdo nic neřekl. Potom Dan uvedl slova 1. Janovy z 2. kapitoly, verše 19: "Vyšli z nás, ale nebyli našeho druhu, neboť kdyby byli našeho druhu, zůstali by s námi." Na otázku, co ukazuje kontext o lidech, o nichž Jan mluví,

připustili, že zde hovoří o "antikristech". Dodnes nevím, o kom mluvil. Poukázal jsem, že totéž platí o Janově druhém listu, verších 7 až 11, které pojednávají o stycích s takovými lidmi. Ujistil jsem je, že bych se nikdy nepřátelil s nějakým antikristem, někým, kdo se vzpírá Bohu a Kristu. Mezi mými známými ovšem nikdo takový není. Určitě nechtěli říct, že Peter Crregerson je antikrist? Znovu žádná reakce.

Dan Gregerson přiznal, že se svým bratrem Petrem nikdy nehovořil o jeho odlišných názorech ačkoliv si jich byl velmi dobře vědom.

Tímto ve skutečnosti biblické "napravování", kterého se mi od obou pastýřů dostalo, skončilo. Od té chvíle se odvolávali už jen na časopis Strážná věž. Přijímám, co je tam napsáno, podřizuji se vedení organizace? Poznamenal jsem, že nakonec přijde na to, co o kterékoliv věci říká Boží slovo. Některá učení jsou jednoznačně pevně zakotvena v Božím slově; jiná se naproti tomu mohou změnit. Abych to znázornil, zeptal jsem se Dana, zda považuje za možné, že by organizace jednou mohla změnit aplikaci Ježíšových slov o "této generaci" v Matouši, kapitole 24. (To, že členové vedoucího sboru Schroeder, Klein a Suiter již skutečně navrhli změnu, na základě které by se začátek "této generace" posunul z roku 1914 na 1957, jsem jim neřekl.) Odpověděl: "Pokud tuto změnu bude organizace v budoucnu považovat za správnou, pak ji přijmu." Nebyla to sice přímá odpověď, ale ukázala, že změnu považuje za možnou. Pak jsem se ho zeptal, zda považuje za myslitelné, že by organizace jednoho dne mohla provést změnu v učení o tom, že Ježíš dal svůj život jako výkupné za lidstvo. Beze slova se na mě podíval. Řekl jsem, že jsem si jist, že si nemyslí, že by se to mohlo stát, neboť toto učení má pevný biblický základ. U toho druhého učení se jedná o naše "současné chápání", které se může změnit a zcela určitě nestojí na stejném stupni s učením o výkupné oběti. Stejně tak jsem se díval na materiál ve Strážné věži z 15. září 1981 a zákaz styků s lidmi, kteří se oddělili. Teď začal Dan Gregerson mluvit o tom, že člověk "musí být pokorný" při přijímání Božího vedení. S tím jsem mohl z celého srdce souhlasit a dodal jsem, že i oni budou určitě souhlasit s tím že ti, kteří pokoru káží, by ji jako první měli uplatňovat. Pro znázornění jsem opět uvedl příklad skupiny lidí, kteří sedí v jednom pokoji a baví se spolu. Jeden z nich velmi rozhodně vysloví své názory na rozličné věci. Když je hotov, další člověk z místnosti poznamená, že v mnoha bodech z celého srdce sou hlásí s prvním řečníkem; avšak na pár z nich se dívá jinak a uvede své důvody. Vtom se první řečník rozlítí a vyzývá ostatní přítomné, aby toho druhého vykázali z místnosti jako nevhodného společníka - protože s ním nesouhlasí ve všech bodech. "Kdo se zde musí učit pokoře?"

zeptal jsem se. Opět žádná odpověď. Rozmluva krátce nato skončila a oni odešli.

Večer ke mně přišel Peter Gregerson, aby zjistil, jak to dopadlo. Bylo mu velice líto postoje, jaký vůči mně mají, a řekl, že ví, kam to může vést. Řekl, že chce, abych věděl, že pokud budu považovat za lepší přerušit s ním jakékoliv další styky, že to pochopí. Připomněl jsem mu příhodu, která se stala před rokem a půl jednoho večera v květnu 1980, krátce před mým odjezdem do Brooklynu na mé poslední setkání s vedoucím sborem. Seděli jsme sami v jeho autě a já jsem mu vyprávěl, že jsme to s Cynthií probírali a rozhodli se, že bude lepší se po tomto zasedání zpět do Alabamy nevracet, ale raději odejet k Cynthiiným příbuzným. řekl jsem, že nevím, jak jednání dopadne, a je třeba počítat s nejhorším. Proto nechci jemu a jeho rodině připravovat žádné nepříjemnosti.

V té době Peter Gregerson ještě neopustil společenství. Jeho oddělení přišlo téměř o rok později.

Dle našeho názoru byly problémy pro rodinu mé ženy méně pravděpodobné. Nato odpověděl, že jim velmi záleží na našem návratu a že s tím počítají. Říkal jsem mu, že jsme za to vděční, ale že má velkou rodinu - ženu, syny a dcery, bratry a sestry, vnuky a další příbuzné, všechno svědky Jehovovy a pokud bych byl vyloučen, mohlo by to pro ně znamenat vážné těžkosti a nepříjemnosti ze strany organizace.

Na to odpověděl: "Uvědomuji si to, a nemysli si, že jsem o tom hodně nepřemýšlel. Přesto jsme o tom u nás mluvili a vyrovnali jsme se s tím. Chceme, abyste se vrátili, a je jedno, jak to dopadne." Jak mnoho pro mne tato slova tehdy znamenala, se dá těžko, popsat. Řekl jsem mu, že nevidím žádný důvod teď, když nastala opačná situace, jednat jinak. Nemohl bych se přidat k něčemu, co označí za ničemného člověka, který jednal prostě podle svého svědomí, kterému jde o pravdu o zájmy druhých.

Po "nápravném" rozhovoru s oběma staršími se nic nedělo až do příjezdu oblastního dozorce Wesleyho Bennera o pár týdnů později. Domluvil se, že ke mně přijde s Danem Gregersonem. Na vlastní žádost přišel také Tom Gregerson, další Petrův bratr, druhý nejstarší. Rozhovor se znovu odvíjel podle téhož předvídatelného schématu s tou výjimkou, že oblastní dozorce měl ve zvyku mě stále přerušovat, až jsem jej, coby hosta v mém domě, nakonec musel požádat, aby mě alespoň nechal domluvit, než mi skočí do řeči. "Napravování" se opět opíralo o Strážnou věž, a ne o Bibli. A když jsem se znovu zeptal, zda opravdu považují Petra Gregersona za "ničemu",

o jakém je řeč v 1. Korintským, kapitole 5, nebo "antikrista, jak jej popisuje apoštol Jan, ani jeden se nevyjádřil.

Upozornil jsem je na dopis Římanům, kapitolu 14, kde apoštol zdůrazňuje, jak je pro každého důležité jednat věrně podle svědomí. Každý, kdo něco dělá a přitom pochybuje, zda je to podle Boží vůle, se dopouští hříchu, protože "cokoli není z víry, je hřích". Mé svědomí mi nedovoluje považovat Petra Gregersona za svévolníka nebo s ním tak jednat, když všechno, co vím, mi dokládá opak. Tím bych porušil zásadu Písma, která říká, že "kdokoli prohlašuje ničemného za spravedlivého a kdokoli prohlašuje spravedlivého za ničemného, ti oba jsou Jehovovi něčím odporným". Benner odpověděl, že pokud se musím já řídit svým svědomím, tak se také starší musí řídit jejich. A jestli je toto mé stanovisko, pak "podle toho budou muset jednat". (Svědomí starších zřejmě nepočítá s tolerantním respektováním svědomí jiných.) Jaké jednání měl na mysli, bylo jasné z jeho dalších výroků. řekl, že se považuje pouze za zprostředkovatele toho, co zaopatřuje organizace. Doslova prohlásil: "Papouškuji jen to, co říká vedoucí sbor." řekl to se zřejmou pýchou z důvodu, jakému nerozumím. Nikdy jsem si nemyslel, že být papouškem je nějaký záslužný výkon. Nedlouho poté rozhovor skončil a oni odešli. Tom Gregerson nevěřícně potřásl hlavou a řekl, že to byla poučná, leč deprimující zkušenost; že by nebyl věřil, že lidé mohou říkat věci, které slyšel.

1. listopadu začal v Gadsdenu pracovat stejný právní aparát, jaký předtím fungoval v Brooklynu. Neustále telefonovali starší a ptali se na jednu věc za druhou. Oznámili mi, že se se mnou sejde právní výbor. Měl jsem v úmyslu napsat vedoucímu sboru a předložit svou rezignaci na členství v korporacích Společnosti. (Několik let jsem byl hlasujícím členem pensylvánské i newyorské korporace.) A tak jsem spolu s informací vedoucímu sboru, že na toto členství rezignuji, 5. listopadu napsal:

> **Poučil jsem se z této zkušenosti. Kromě toho, že vzrostly mé sympatie k mnoha jiným, kteří byli cílem takových návštěv, prohloubilo se mé chápání způsobu, jakým moc na jakékoliv úrovni plodí pocit necitelné nadřazenosti. Přísloví 17:15**
>
> **Nadále jsem zůstal členem i poté, co jsem ústředí opustil. V letech 1980 a 1981 jsem obdržel obvyklé "oprávnění" pro hlasování na výroční schůzi. V prvním roce jsem toto hlasovací "oprávnění" odeslal, ale v roce 1981 jsem to zvláště s ohledem na materiál, který Společnost ve svých časopisech publikovala, nedokázal udělat.**

Někteří místní starší porozuměli informaci ve Strážné věži z 15. září 1981 jako oprávněni požadovat ode mě změnu v mém vztahu k člověku, na jehož pozemku žiji a

pro něhož pracuji, Petru Gregersonovi. Říkají, že proto, že se sám oddělil, bych jej měl považovat za někoho, s kým bych neměl jíst - zlého člověka a antikrista - a že nepodrobení se tomuto postoji si vyžádá vyloučení ze společenství. Brzy mi bude šedesát, nemám peněžní prostředky, a tak je pro mě nemožné přestěhovat se nebo hledat jiné zaměstnání. A tak bych rád věděl, zda smysl tvrzení uvedeného v tomto čísle časopisu je,opravdu takový, jak.jej uvádějí, jmenovitě zda přijetí pozvání k jídlu od mého hospodáře a zaměstnavatele může být důvodem pro vyloučení ze společenství. Jestliže však překročili záměr zveřejněného materiálu, pak by mi nějaká rada vedoucí k umírněnosti velmi ulehčila poněkud tíživou situaci. Budu vděčný za každé vysvětleni z Vaši strany, ať přímé nebo skrze některé z oddělení.

Téhož dne jsem měl telefonát od starších. Jejich telefonáty byly tak časté a jejich přístup tak málo bratrský, že mně i mé ženě každé zazvonění telefonu bralo klid. Proto jsem jí řekl, že pokud budou starší znovu telefonovat a já u toho nebudu, ať jim sdělí, že všechno, co chtějí říct, mají poslat písemně. Tak jim to také řekla. Další den napsal jmenovaný právní výbor dopis, který došel 10. listopadu 1981.

Mnoho svědků Jehovových nemohlo uvěřit, že bych byl skutečně vyloučen za to, že jsem jedl s jedním člověkem - Petrem Gregersonem. Někteří trvají na tom, že to tak nemohlo být. Doufám, že výměna dopisů, která tehdy nastala, tuto věc vysvětlí.

První dopis právního výboru nesl datum 6. listopadu 1981. Z tohoto dopisu jasně vyplývá, že podkladem "právního jednání" bylo jediné obvinění, a sice mé "styky s oddělenou osobou".

2822 Fields Avenue
East Gadsden, AL 35903
6. listopadu 1981
Raymond V. Franz
Route 9, Box 444
Gadsden, AL 35904

Milý bratře Franzi,
jak jsi nás ve čtvrtek prostřednictvím své manželky vyzval, zveme Tě tímto na setkáni s právním výborem v sobotu 19. listopadu ve 19 hodin do sálu království v East Gadsden. Účelem setkání je pohovořit s Tebou o Tvých pokračujících stycích s osobou, která se oddělila od sboru. Pokud se s námi nemůžeš sejít ve výše stanovenou dobu, pak se s námi spoj, abychom mohli domluvit jiný termín.
Tvoji bratři
Theotis French

Edgar Bryant
Dan Gregerson

Ve své písemné odpovědi jsem starším poukázal na to, že jsem se obrátil na vedoucí sbor s prosbou o přesnější vysvětlení materiálu uveřejněného ve Strážné věži 15. září 1981, a vyjádřil jsem svůj údiv, proč to nevzali v úvahu a nedopřáli mi čas, než přijde odpověď. Také jsem je upozornil na nevhodnost toho, aby Dan Gregerson sloužil v právním výboru, když už je mým žalobcem. Vyjádřil jsem naději, že bude právní výbor rozšířen, aby tak bylo umožněno spravedlivé a nestranné projednání této nové zásady a její aplikace." Odeslal jsem ten dopis a o týden později, v pátek 20. listopadu, když jsem přišel z práce domů, mi moje žena vyprávěla, že volal starší Theotis French a sdělil, že právní výbor se sejde již příští den, tj. v sobotu odpoledne. Prý mi to napsali v dopise. Odpoledne bylo v poště oznámení o doporučeném dopisu Ještě jsem spěšně stihl zajet na poštu, abych si ten dopis vyzvedl před zavřením. Bylo na něm datum 19. listopadu 1981.

2822 Fields Avenue
East Gadsden, AL 35903
19. listopadu 1981
Raymond V. Franz
Route 4, Box 499 F
Gadsden, AL 35904

Milý bratře Franzi,
probrali jsme v radě starších Tvůj dopis a rádi bychom odpověděli. Za prvé, chtěli bychom Ti oznámit, že jsme byli uvědomění o tom, že jsi odeslal jeden dopis Společnosti Strážná věž a že jsme se rozhodli přikročit ke slyšeni před právním výborem. Za druhé: S ohledem na to, že Dan Gregerson je žalobcem, rozhodl se sbor starších nahradit jej v právním výboru Larrym Johnsonem. Za třetí: Kromě Dana Gregersona existují ještě další osoby které by v této záležitosti mohly vystupovat jako svědkové ale nedomníváme se, že je nutné prozrazovat jejich jména, vzhledem k Tvému doznáni, že udržuješ styky s osobami, které se oddělily od společenství sboru. Pro informaci je dopis uveden v plném znění v příloze. Za čtvrté se starší rozhodli, že právní výbor bude složen ze tří starších. Chtěli bychom Tě ujistit, že bratři, kteří byli jmenováni, Tě neodsoudili již předem a budou k jednání přistupovat objektivně. Závěrem: určený právní výbor by si s Tebou, bratře Franzi, chtěl dohodnout schůzku na sobotu 21. listopadu v 16 hodin v sále království. Jestliže by ses nemohl dostavit, pak Tě vyzýváme, abys o tom zpravil jednoho z níže uvedených bratři, aby byl sjednán vhodnější termín.

Tví bratři,

Larry Johnson
Edgar Bryant
Theotis French

Tento dopis nebyl jen formální. Právě tak dobře mohl přijít od civilního soudu, neboť ačkoli byl podepsán "Tví bratři", nevyjadřoval ani trochu tepla v duchu křesťanského bratrství. V jeho tónu převládalo chladné zákonictví. Pokud by mě však skutečně dopředu neodsoudili (o čemž tvrdili, že se nestalo), jistě by z dopisu mluvil duch bratrství lásky, nějaká soucitná starost o životní zájmy člověka, kterému píší. I kdyby dali stranou mou celoživotní službu mezi svědky Jehovovými nebo mou službu ve vedoucím sboru, můj věk nebo mé stávající podmínky - i kdyby nedbali na to všechno, mělo by stále ještě být vidět něco láskyplného zájmu, dokonce i kdyby mě považovali za "jednoho z nejmenších bratří" Kristových (viz Matouš, kapitola 25, verš 40). Dle mého názoru neměl tento bezcitný postoj původ u těchto lidí. Pocházel z jiného zdroje. Tento dopis byl totiž typický.

Má žena již během telefonního hovoru staršímu Frenchovi řekla, že v sobotu očekáváme návštěvu z jiného státu USA a už jim nemůžeme dát vědět ani změnit naše plány. V pondělí nato, 23. listopadu, jsem napsal další dopis, ve kterém jsem projevil své ohromení nad tím, s jakou rychlostí a ne šetrností právní výbor postupoval. Téhož odpoledne volal starší French a sdělil, že se právní výbor sejde za dva dny, ve středu (25. listopadu) večer a rozhodne bez ohledu na to, zda budu přítomen, nebo ne. Usoudil jsem, že je zbytečné dopis který jsem napsal, odesílat. Vypadali, že mají nanejvýš naspěch, a nemyslím, že by to bylo z jejich vlastní iniciativy. Jak později předsedající výboru přiznal, byli ve spojení se zástupcem Společnosti, oblastním dozorcem Wesley Bennerem. Mnohé jejich výroky a postoje se nápadně kryly s těmi, které vyslovil u mne doma. A on byl téměř s jistotou zase ve spojení se služebním oddělením brooklynského ústředí a toto oddělení bylo - bez sebemenších pochyb - ve styku s vedoucím sborem. Není to nic neobvyklého; běžně se to tak dělá. Tyto metody mě nepřekvapily; jednoduše mne deprimovaly. Když nadešla středa (25. listopadu), rozhodl jsem se, že na to jednání, o kterém starší French řekl, že se bude konat "ve středu večer", raději půjdu, než abych byl souzen in absentia. Odpoledne jsem zavolal jednomu z členů výboru, abych zjistil přesnou hodinu. Jeho žena mi řekla, že už jsou v sále království. Zavolal jsem tam a dověděl se, že se schůzka bude konat odpoledne "večer" pro ně zřejmě začínal po třetí odpoledne. Řekl jsem, že jsem o tom nic nevěděl a že mi neřekli přesnou dobu. Na mou žádost souhlasili s posunutím začátku na 18. hodinu. Tom Gregerson vyjádřil přání jít se mnou, a tak jsem mu

zatelefonoval. Když jsme přišli do sálu království, odebrali jsme se do konferenční místnosti, kde byl právní výbor - starší French (předsedající), Bryant a Johnson. Řekli Tomu Gregersonovi, že u toho nemůže být, že nanejvýš může podat svědeckou výpověď. Odpověděl, že by chtěl být přítomen, protože přibližně třicet pět svědků Jehovových pracuje ve firmě (Warehouse Groceries), v jejímž je představenstvu. A chtěl vědět, jaký postoj bude v této otázce zaujmout. Zůstali u svého ne.

Po jeho odchodu zahájil výbor slyšení a povolal svědky. Byli dva: Dan Gregerson a Roberta Daleyová. Dan vypovídal jako první. Uvedl, že mě viděl spolu s Petrem Gregersonem (a našimi manželkami) ve Western Steak House. To bylo jádro jeho svědectví. Když skončil, zeptal jsem se ho, kdy to bylo, a on uznal, že to bylo v létě, a tedy dříve, než 15. září 1981 vyšla Strážná věž s novým pravidlem, které požadovalo, aby se s každým, kdo se dobrovolně oddělil od společenství, zacházelo stejně, jako by byl vyloučen. Nato jsem výboru řekl, že pokud si nemyslí, že zákony mohou platit ex post facto, pak je Danova svědecká výpověď irelevantní. Pak byla o svou výpověď požádána druhá svědkyně. V podstatě svědčila o téže věci jako Dan Gregerson, s tím rozdílem, že tentokrát to bylo v restauraci po zveřejnění Strážné věže z 15. září 1981. Ochotně jsem přiznal, že jsem v té době vskutku šel poobědvat s Petrem Gregersonem, a zeptal se jí, zda to nebylo tehdy, když s Petrem Gregersonem jedla také ona a její muž (starší sboru v East Gadsden). (Jednoho dne zašel Peter do Morrisonovy kavárny a náhodou se posadil zrovna za staršího Daleyho a jeho manželku. Protože Daley byl v prvním manželství Petrovým nevlastním otcem - oženil se s jeho matkou po smrti otce Peter do něj šťouchl, načež se Daley otočil á začali spolu mluvit. Daley Petra požádal, aby se posadil k nim a všichni tři spolu u jídla mluvili. Také toto se událo po 15. září 1981, kdy vyšla ona Strážná věž.)

Svědkyni to očividně rozrušilo a řekla, že je to pravda. Poté nějaké sestře vyprávěla, že ví, že to nebylo správné a že to už nikdy neudělá. (Po jednání jsem se o tom zmínil Petru Gregersonovi a on zvolal: "Ale oni se mnou jedli dokonce dvakrát! Jednou, když jsem zašel do Morrisons, už tam seděli a mávali na mě, abych si k nim přisedl." O druhém případě se svědkyně vůbec nezmínila a já jsem o tom tehdy nic nevěděl.) To byl celý souhrn a podstata "důkazů" proti mně. Oba svědkové opustili místnost. Právní výbor se potom začal ptát, jak se stavím ke Strážné věži z 15. září 1981. Chtěl jsem vědět, proč nechtějí počkat, až vedoucí sbor odpoví na můj dotaz z 5. listopadu. Tu předsedající, Theotis French, položil ruku na Strážnou věž, která ležela otevřená před ním a řekl: "Toto je veškerá autorita, kterou potřebujeme." Zeptal jsem se, zda by se necítili jistější, kdyby jim vedoucí sbor tento názor potvrdil. Opakoval, že se "musí držet toho, co je

uveřejněno" a že kromě toho "tak jako tak v té záležitosti telefonicky mluvili s Brooklynem". To bylo poprvé, co jsem o takovém telefonátu slyšel. Zřejmě proto předsedající výboru, starší French, mi přede dvěma dny po telefonu řekl, že sbor starších "nepovažuje za nutné" čekat, než vedoucí sbor na můj dopis odpoví. Postupovali stejně mlčenlivě, jako předtím předsednický výbor, a očividně neměli vůbec žádnou potřebu dát mi vědět, že již navázali kontakt s brooklynským ústředím.

Zeptal jsem se, zda mluvili s někým z vedoucího sboru. Odpověď zněla: "Ne, s členem služebního oddělení." A co jim řekli? French řekl, že jim bylo sděleno toto: "Nic se nezměnilo, můžete pokračovat." French dále řekl, že podle něj se "Společnost přísně podívala na předchozí postoj (ze Strážné věže z roku 1974) a vrací se nyní k tomu, jak to bylo předtím". (Takto se u mě doma v podstatě vyjádřil i oblastní dozorce Benner.) "Strážná věž nám pomáhá vidět, kde udělat jasnou dělící čáru v těchto věcech", pokračoval Theotis French. Starší Edgar Bryant ještě dodal: "Všichni se snažíme jednat tak, jak to od nás vyžaduje Strážná věž." Až do této chvíle se žádný z těchto tří mužů neodvolal na Bibli. Zdůraznil jsem, že ona je pro mne vodítkem. Podle jakých biblických důvodů bych měl Petra Gregersona považovat za člověka, se kterým není radno jíst? Starší Johnson otevřel 1. Korintským, kapitolu 5, přečetl pár veršů, zaváhal a přestal, aniž by přečtené verše nějak aplikoval. Pak jsem se každého jednoho člena zeptal, zda se upřímně domnívá, že Peter Gregerson patří k druhu lidí, jaký je popisován v těchto textech včetně míst, ve kterých Jan píše o "antikristech". Theotis French znepokojeně zareagoval a řekl, že "mu nenáleží tohoto muže posuzovat", že "o Petrovi neví všechno na to, aby jej mohl takto soudit". Zeptal jsem se jej, jak tedy mohou ode mě očekávat takový soud a to, že se jím budu řídit, když oni sami tak nechtějí učinit? Nato řekl: "Nejsme zde proto, abys nás poučoval, bratře Franzi." Ujistil jsem ho, že nemám v úmyslu je poučovat, avšak celý můj křesťanský způsob života je zpochybněn, stal se předmětem sporu, a já se domníval, že mám právo se k tomu vyjádřit. Ani Edgar Bryant, ani Larry Johnson se nechtěli vyjádřit, co si o Petru Gregersonovi myslí; a přitom se to, že s ním někdo šel jíst, považuje za téměř kriminální čin.

Předsedající pak řekl, že se domnívá, že nemá smysl dále diskutovat. Zavolali Toma Gregersona, aby zjistili, zda chce učinit nějakou výpověď. Když se zeptal, jaké důsledky bude mít postoj popsaný ve Strážné věži na zaměstnance jeho firmy, kteří jsou svědky Jehovovými a kterým se může občas stát, že poobědvají nebo pojedou na služební cestu s člověkem, který se oddělil od společenství, Larry Johnson odpověděl, že tady nejsou od toho, aby zodpovídali tuto otázku, a že se může zeptat jindy.

Tom Gregerson byl v té době prezidentem Warehouse Groceries.

Tom Gregerson odvětil, že už se ptá nějakou dobu, že se ptal i oblastního dozorce a stále se mu nedostalo odpovědi. Žádná odpověď. Jednání bylo uzavřeno a my jsme odešli. Právní výbor ještě zůstal, aby prodiskutoval "důkazy".

Asi o týden později zazvonil telefon a Larry Johnson mi sdělil, že se výbor rozhodl vyloučit mě ze společenství. Ode dne jeho telefonátu jsem měl sedm dní na odvolání.

Napsal jsem jim dlouhý "odvolací" dopis. Zdálo se mi, že nejlepší bude všechno, co chci říct, napsat. To, co se řekne, může člověk rychle změnit, zkomolit nebo jednoduše zapomenout; napsané naproti tomu zůstává a nedá se tak jednoduše přehlédnout. Má zkušenost z předcházejícího slyšení očividně ukázala, jak nezdravé ovzduší tam panovalo, takže se nedalo počítat s nějakou pokojnou a rozumnou biblickou diskusí nad věcí. Ve svém dopise jsem je upozornil na radu, kterou uveřejnila Společnost, o tom, že by starší v právních výborech měli "věci pečlivě zvažovat", nehledat "strnulá pravidla pro vedení", nýbrž měli by "vidět to zásadní" a "být si jisti, že rada je pevně zakotvena v Božím slově", měli by si "nechat dostatek času a snažit se proniknout k srdci toho člověka" a "prodiskutovat aplikaci těch textů Písma, které se vztahují na onen případ a být si jisti, že (obviněný) jim rozumí". Tak to bylo řečeno; praxe však byla jiná (a to, co se dělo, autoři této rady věděli). Následující dva odstavce snad shrnují jádro mého postoje:

> Možná, že by někdo mohl říct, že jsem nevyjádřil pokání z toho, že jsem šel jist s Petrem Gregersonem. Abych mohl činit pokání, musel bych být nejdříve přesvědčen o tom, že je to před Bohem hřích. Toto přesvědčení se dá vyvodit pouze z Božího slova, které jediné je inspirované a bezchybně spolehlivé (2. Tim. 3:16, 17). Tak jak rozumím Bibli, je věrnost vůči Bohu a jeho Slovu to nejdůležitější a předčí každou jinou věrnost, ať už jakéhokoliv druhu (Sk. 4:19,20, 5:29). Zdá se mi, že ani mně, ani kterémukoliv jinému člověku nebo skupině lidí nepřísluší něco k tomuto Slovu přidávat, leda by byli "shledáni lháři" nebo byli stiženi, Božími ranami (Přísloví 30:5,6, Zj. Jana 22:18,19). Tato biblická varováni nemohu brát na lehkou váhu. S ohledem na všechna napomenuti Bible, abych nesoudil druhé, mám zdravý strach z toho, abych se já sám (nebo jakýkoli jiný člověk nebo skupina lidí) nestal zákonodárcem a cítím se být přinucen přenechat takový soud samotnému Božímu slovu. Abych tak mohl činit, musím si být jist, že se neřídím jen nějakými lidskými měřítky, která se sama vydávají za božská, ale ve skutečnosti nejsou

> inspirována a nejsou podložena Božím slovem. Nepřeji si provinit se domýšlivostí a drzostí v tom, že bych soudil někoho, koho Bůh ve svém vlastním Slově takto neposuzuje. - Řím. 14:4, 10-12, Jakub 4:11,12, viz také Komentář k Jakubovu dopisu, str. 161 až 168.
>
> Ujišťuji Vás, že pokud mi pomůžete z Bible pochopit, že požití oběda s Petrem Gregersonem je hřích, budu před Bohem pokorně činit pokání z tohoto hříchu. Ti, kteří se mnou dosud mluvili, tak neučinili, nýbrž citovali výše zmíněný časopis, jako jejich "autoritu" (tento výraz použil předsedající právního výboru). Podle mého chápání se veškerá autorita v křesťanském sboru musí odvozovat z Božího slova a být na něm pevně založena. Přísloví 17:15 říká: "Kdokoli prohlašuje ničemného za spravedlivého a kdokoli prohlašuje spravedlivého za ničemného - ti oba jsou Jehovovi něčím odporným." Nepřeji si být Bohu odporný, a proto jsem tou věci velmi znepokojen.

Nakonec jsem ještě jednou apeloval na to, aby respektovali mou žádost a počkali na odpověď vedoucího sboru na můj dopis z 5. listopadu.

Již tehdy jsem však již téměř nepochyboval, že vedoucí sbor nehodlá na můj dopis odpovědět. Uplynul již měsíc a oni dobře věděli o mé situaci a o tom, jak nutně jejich vyjádření potřebuji. Za ta léta, která jsem zažil ve vedoucím sboru, jsem věděl, že ačkoli jsou raději v pozadí, jsou o veškerém postupu v mém případě zcela určitě informováni. Očekával bych, že služební oddělení postupovalo dál veškeré informace, které dostávalo ve zprávách oblastního dozorce. Jednání í výroky místních starších naznačovaly, že postup řídilo mocenské centrum prostřednictvím oblastního dozorce. Toto mocenské centrum - vedoucí sbor se bylo ochotno spojit s mými soudci (přes své služební oddělení), ne však reagovat na mou písemnou žádost o pomoc nebo jen potvrdit přijetí mého dopisu.

A tak jsem 11. prosince, sedm týdnů po svém prvním dopisu, opět napsal vedoucímu sboru, přiložil jsem jim kopii mého "odvolacího dopisu" a připomněl svůj dopis z 5. listopadu. Přesně sedm dnů poté, co jsem podal své odvolání, volal starší Frerich a sdělil mi, že byl ustaven odvolací výbor a vyjmenoval jména vybraných členů. Uplynuly tři dny a zavolal znovu; informoval mě, že odvolací výbor se se mnou sejde v neděli. Odpověděl jsem, že jsem mu psal, přičemž jsem jej žádal o přesné uvedení jmen členů výboru (u některých jsem se dověděl jen jejich příjmení a řekl jsem, že budu žádat o změnu ve složení výboru. Když jsem se zeptal, proč byli vybráni zrovna tito muži, řekl, že je vybral zástupce Společnosti Wesley Benner. Mezi vybranými do odvolacího výboru byli Willie Anderson, Earl Parnell a Rob Dibble. S ohledem na tu skutečnost, že mé hlavní obvinění

spočívalo v mých stycích s Petrem Gregersonem, byl pro mě takový výběr neuvěřitelný. U žádného z nich se nedalo očekávat, že by k jednání, ve kterém šlo o Petra Gregersona, přistupoval nezaujatě.

V mém dopise gadsdenským starším jsem poukázal na (jim dobře známou) skutečnost, že Willie Anderson stál v čele výboru, který se způsobem, jakým postupoval proti velkému počtu mladých lidí v místním sboru v Gadsdenu, postaral o značný rozruch. Peter Gregerson se pak obrátil na ústředí v Brooklynu s prosbou, aby vyslalo revizní výbor. Tento zjistil, že výbor pod vedením Willieho Andersona v celé řadě případů postupoval nepřiměřeně. To mělo od té doby na vztah mezi starším Andersonem a Petrem Gregersonem značný vliv. Důvod, proč oblastní dozorce Benner vybral Earla Parnella, byl ještě nepochopitelnější. Jedna z dcer Petra Gregersona byla vdaná za Parnellova syna, ale nebylo to dlouho, co se s ní rozvedl. Napjaté vztahy mezi rodiči obou z nich byly očividné; oblastní dozorce Benner o rozvodu věděl a člověk by si myslel, že má dostatek citu na to, aby si uvědomil, jak nevhodné je jmenovat staršího Parnella do případu, ve kterém je Peter Gregerson ústřední postavou. Podobně tomu bylo u Roba Dibbleho. Byl Parnellovým zetěm a jeho žena byla sestrou Parnellova syna, který se právě rozvedl s dcerou Petra Gregersona.

Jak jsem radě starších v Gadsdenu napsal, nedokázal jsem si představit výbor tří mužů méně doporučeníhodných pro nezaujaté a objektivní slyšení. (Jako logickou bych tuto volbu viděl jen v případě, že by z nějakých důvodů záměrně usilovali o to, aby rozhodnutí nebylo příznivé.) Ve svém dopisu jsem požadoval, aby byl vybrán zcela jiný odvolací výbor. Týž den, kdy jsem napsal tyto dopisy (20. prosince), znovu telefonoval starší French. Odvolací výbor mi chtěl sdělit, že se sejde o jeden den později, v pondělí, "ať už budu přítomen, nebo ne". Řekl jsem staršímu Frenchovi, že jsem písemně žádal o změnu složení výboru a také to, že jsem psal do brooklynského ústředí. Následujícího dne, v pondělí, jsem k němu domů osobně zanesl kopie těchto dopisů. O dva dny později, 23. prosince, jsem doporučeně dostal následující lístek:

> Ray Franzi,
> schůzka, která byla stanovena na čtvrtek 24. prosince v 19.00 hodin ve sboru East Gadsden, byla přeložena na 28. prosince 1981 v 19.00 hodin tamtéž. Velmi rádi Tě tam uvidíme.
> Theotis French

O nějaké schůzce navržené na čtvrtek mi nikdo nic neřekl. Ale výše uvedený lístek mi byl oficiálním oznámením o jednání v pondělí 28. prosince.

Během těch dvou dnů po doručení dopisů staršímu Frenchovi domů jsem se dověděl, že se snaží získat informace pro novou a zcela jinou obžalobu. Další Petrův bratr, Mark Gregerson, Petrovi řekl, že mu domů na Floridu telefonoval Theotis French. Mluvil s Markovou manželkou a ptal se jí, jestli si nevzpomíná, že bych měl někdy nějaké poznámky proti organizaci. Ona mu odpověděla, že ode mě nikdy neslyšela žádné takové poznámky proti nikomu, ani organizaci. Proč to chtěl vědět? Odpověděl, že se, jen poohlíží po informacích". S jejím mužem nechtěl mluvit.

A znovu se mi vynořily vzpomínky na situace podobné děsivému snu, které jsem zažil před rokem a půl, a na tehdejší jednání předsednického výboru vedoucího sboru. Od doby odeslání mého prvního dopisu vedoucímu sboru, ve kterém jsem žádal o vyjádření k materiálu ve Strážné věži z 15. září 1981 a v němž jsem uváděl, proč je to pro mne tak důležité, uběhlo skoro sedm týdnů. Mezitím jsem jim psal ještě dvakrát a žádal o nějakou zprávu. Nepovažovali za nutné mi nějak odpovědět ani potvrdit, že nějaký dopis dostali. Není to neuvěřitelné, že vedení mezinárodní organizace s miliony členů po celém světě, která si činí nárok být zářivým příkladem v uplatňování křesťanských zásad, se chová tímto způsobem? Ne, není, pokud člověk zná postoje, jaké v jejím vedení převládají. Osobně jsem zažil podobné ignorování dopisů, když měl vedoucí sboru za to ,že odpovědět by nebylo výhodné. Tak to jasně bylo i v mém případě. Od počátku jsem nepochyboval o tom, jaký to všechno má cíl. Způsob, jakým byla celá věc vedena, se mi skrznaskrz ošklivil. Mohu to označit jen za omezenost, očividné odhodlání najít něco, lhostejno jak bezvýznamné a malicherné, co by mohlo sloužit jako důvod pro mé vyloučení. A tak jsem 23. prosince napsal svůj poslední dopis a poslal z něj po jedné kopii vedoucímu sboru a radě starších sboru v East Gadsden.

Radě starších sboru East Gadsden
Gadsden, Alabama

23. prosince

Milá bratři,

Tímto stahuji zpět svéodvolání proti rozhodnuti o mém vyloučeni ze společenství. Činím tak z následujících důvodů:

Na základě svědectví, že jsem po zveřejněni Strážné věže z 15. září 1981 jedenkrát jedl s Petrem Gregersonem, mě první právní výbor rozhodl vyloučit ze společenství. To, že je možné čtyřicet let služby plným časem odepsat na základě tak bezvýznamné věci, je pro mě znakem toho, že nemáte zájem brát v úvahu důvody mého svědomí, které jsem podrobně popsal ve svém dopisu z 8. prosince 1981, ani mi z Bible ukázat, v čem jsem

pochybil.

Navíc se z volby členů odvolacího výboru tak, jak ji provedl oblastní dozorce, nedá očekávat poctivé zvážení mého případu. Jak jsem poukázal ve svém dopisu z 20. prosince 1981, byly zvoleni tři lidé, u nichž je očividně nejméně pravděpodobné, že by v mém případě jednali objektivně a bez osobního zaujetí. Tento výběr se nedá ničím ospravedlnit a dle mého názoru dělá ze spravedlnosti frašku.

Nic též, zdá se, nedokazuje, že by vedoucí sbor byl ochoten poskytnout mi nějakou pomoc nebo útěchu, protože můj dopis z 5. listopadu zůstává již sedmý týden nezodpovězen. Ačkoli předsedající původního právního výboru uvedl, že telefonoval služebnímu oddělení více než jedenkrát, nevěstí tyto hovory žádnou útěchu, protože podle předsedajícího mu řekli, že se nic nezměnilo, můžete pokračovat.

A nakonec se dovídám, že je zde pokus telefonicky, dokonce na velkou dálku, vypátrat věci, které by.se proti mně daly použit ve snaze mě obvinit. Toto se stalo před několika dny, poté, co jsem předložil svůj dopis z 20. prosince 1981, kde požaduji vytvoření jiného odvolacího výboru. Ačkoli si na mne kontaktovaná osoba nikdy nestěžovala, byla požádána, zda by si dokázala vzpomenout na něco, co jsem řekl a co by se dalo považovat za nevhodné. Kdybych ve sboru skutečně vyvolával nepokoj, něco opravdu zvráceného nebo zlomyslného, pak by se zajisté nebylo nutno uchylovat k takovým metodám pro doloženi obžaloby.

Pokračováni v takovém postupu může mít za následek jedině další poškozování mé pověsti. Je to výzva k podezírání a pomluvám.

Cítím se tak, jak to apoštol napsal ke Galaťským 6:17: "Ať už mi nikdo nepůsobí těžkosti, vždyť já nosím na svém těle jizvy Ježíšovy." V posledních osmi týdnech jsme byli já a má žena vystaveni duševním mukám nejen opakovanými návštěvami a tucty telefonátů (takže zvonění telefonu jsme již skoro nemohli snést), nýbrž mnohem více projevovaným přístupem. A navíc teď ještě zjišťujeme, že někdo tajně provádí pátráni, která jednoznačně škodí mým oprávněným osobním zájmům. Něco podobného jsem zažil loni v New Yorku, kde byly po dobu jednoho měsíce podnikány podobné snahy aniž mi o tom kdo řekl jediné slůvko, které by naznačilo, že jsem nějak obžalován za mé jednáni, a to i přesto, že jsem těm, kdo toto šetření vedli, dal zřetelnou příležitost se vyjádřit. Netoužím znovu podstoupit podobnou potupu zvláště proto, že nic nenasvědčuje tomu, že by pravda vyšla najevo tak, aby se odstranilo neodůvodněné poškozeni mé pověsti. To musí spočívat v Božích rukou - Matouš 10:26.

Skutečnost, že stahuji zpět své odvoláni, nemůže být v

žádném případě vykládána jako doznáni viny nebo jako přijeti rozhodnutí o vyloučeni ze společenství za jakkoli správné, oprávněné nebo biblicky zdůvodněné. Opět mohu spolu s apoštolem vyznat: "Je to pro mne velmi malicherná záležitost, že byste mě zkoumali vy nebo lidský soudní dvůr. Ani sám sebe nezkoumám. Nejsem si totiž sám proti sobě ničeho vědom. To však nedokazuje, že jsem spravedlivý, ale kdo mě zkoumá, je Jehova." (1.Kor. 4:3,4) Bezvýhradně důvěřuji jeho spravedlivému soudu a to, co jsem zažil, jen posílilo mou viru ve správnost a opravdovost jeho Slova. A pokud žiji, budu se snažit o to, abych zpřístupnil pravdu tohoto Slova ostatním k jejich požehnání a k Boži oslavě.

Pokud jde o mé bratry mezi svědky Jehovovými, mohu říct, že dobrá vůle mého srdce i mé prosby k Bohu jsou na jejich straně. Od roku 1938 jsem svědomitě sloužil jejich zájmům a ujišťuji Vás, že budu radostně nadále snášet další zkoušky, jestliže se mi ukáže pouze jiskřička naděje, že je jim to k užitku. - Srovnej Řim. 9:1-3.

V dokonalé úctě
R. V. Franz, Box 440-F<
Gadsden, AL 35904

Bylo mi téměř jasné, že ti, kdo celou aféru řídili, dostali pocit že "důkazy" použité pro mé vyloučení - jedno jídlo s Petrem Gregersonem - by mohly vypadat dost chatrně. A spíše než by se snažili opatřit důkazy z Božího slova (ukazující, že to byl opravdu hřích), které jsem ve svém odvolacím dopise žádal, pokoušeli se postavit silnější "případ" sháněním dalšího obviňujícího materiálu. Neviděl jsem nic dobrého v tom, abych se tomu dále poddával. O osm dní později zavolal Larry Johnson a sdělil mi, že obdrželi můj dopis a že vzhledem ke stažení mého odvolání se vyloučení ze společenství, o kterém rozhodl první právní výbor, považuje za nadále platné. Zdá se dosti trefné, že k tomuto telefonátu došlo právě v tento den. 1. ledna 1939 jsem se dal pokřtít a přesně o čtyřicet tři léta později, 31. prosince 1981, jsem byl exkomunikován - na základě jediného obvinění, že sem jedl oběd s někým, kdo se sám od sebe oddělil od společenství. Byl to ten pravý důvod toho, že takto jednali? Osobně tomu nevěřím. Domnívám se, že to byla prostě formalita použitá k dosažení cíle. V jejich myslích účel posvětil prostředky. To, že je nějaká organizace ochotna použít tak bezvýznamné formality, dle mého názoru prozrazuje značně nízkou úroveň jednáni a velkou nejistotu. Na základě mých předchozích zkušeností ve vedoucím sboru, podle chování předsednického výboru na jaře 1980 a také na základě materiálů vydaných od té doby až do současnosti se domnívám, že mé vyloučení považovala organizace za "výhodné", aby tak odvrátila

údajné "ohrožení". Pokud je tomu tak, pak i to, myslím, odhaluje obrovský pocit nejistoty - zvláště proto, že se zde jedná o mezinárodní organizaci, která tvrdí, že je Božím vyvoleným nástrojem, že za ní stojí Nejvyšší moc vesmíru a že je pověřena vládnoucím Králem, jako správce všech jeho zemských zájmu. Takto by zajisté nejednala organizace, která by si byla jistá svým učením a která by s klidem důvěřovala, že to, co předkládá, je Božím slovem pevně podložená pravda. Ani by se tak nechovala, kdyby měla skutečně důvěru ve své stoupence, kdyby důvěřovala, že její školení vytvořilo opravdu zralé křesťany, kteří nepotřebují žádné mateřské magisterium, které by jim předepisovalo, co mají číst, o čem hovořit a jak myslet, nýbrž by byli sami na základě svých poznatků z Božího slova schopni rozlišovat, co je pravda a co omyl. Toto jednání je však typické pro mnoho náboženských organizací minulosti již od prvního století, organizací, které si myslely, že musí bezpodmínečně vymýtit všechno, co podle jejich názoru představovalo ohrožení, protože by to mohlo omezit jejich moc nad ostatními. Ve své knize Historie křesťanství (A History of Christianity) popisuje Paul Johnson, jaké metody byly používány v oné temné době náboženské nesnášenlivosti, ze které vzešla inkvizice:

> "Myšlenkový zločin se dal těžko dokázat, proto inkvizice používala postupy, které byly u jiných soudů zakázány, a tak porušovala městská práva, psané i obyčejové zákony a vlastně každý aspekt zavedené jurisprudence."

Metody, které právní výbory složené ze starších sborů svědků Jehovových pravidelně používaly, lze pokládat za nehodné soudního systému jakékoliv osvícené (liberální) země. Muži, kteří jednali s těmi, kdo ne zcela souhlasili s "kanálem", "organizací", velmi často používali stejné zamlčování důležitých informací (jako jsou jména svědků obžaloby), používali anonymní informátory a podobné taktiky, které popisuje historik Johnson a které se uplatňovaly v době inkvizice. Jako tehdy i dnes ve velké většině případů platí to, co říká Johnson:

> "Šlo jednoduše o to, za každou cenu odsoudit; jen tímto způsobem bylo podle nich možné vymýtit kacířství.

STŘEŽIT STÁDO

> ***"Ale Diotrefés... nás zlomyslně pomlouvá, a na tom nemá dost - ani bratry nepřijímá, a těm, kdo je chtějí přijmout, v tom brání a vylučuje je z církve." - 3. list Janův 9, 10, Ekumenický překlad***

Když se lidé stojící vně, včetně reportérů z novin a časopisů ptají, jak se zachází s těmi, kdo nemohou svědomitě přijmout všechna učení Společnosti Strážná věž, předkládají představitelé organizace obraz téměř

laskavé tolerance. Noviny Chicago Tribune z 25. června 1983 citovaly jednoho mluvčího Strážné věže jménem Samuel Herd:

> "...nepokoj vyvolalo několik nespokojených bývalých členů, kteří se ve většině případů odvrátili od Bible." "Nejsme žádní duchovní policajti, řekl Herd. Nesnažíme se potlačovat ničí názory."

V jedněch novinách z Toronta je citován Walter Graham, hlavní tiskový mluvčí kanadské kanceláře odbočky Strážné věže, slovy, že nedokáže pochopit, proč se disidenti "bojí represálií" ze strany církve. V článku se píše:

> "Když někdo nechce žít podle našich zásad, může svobodně odejít. Nestrojíme mu úklady a netrápíme jej ani tělesně, ani duševně, řekl." "Pan Graham dodal, že stížnosti se vyřizují na úrovni sborů ve výborech starších. My nenařizujeme z ústředí. Naše organizace je velmi otevřená a každému ponechává široký rámec pro jeho individualitu, zdůraznil."

Podobně odpovídal i mluvčí světového ústředí v Brooklynu, Robert Batzer. Tato slova "pro styk s veřejností" však nemají nic společného se skutečnými poměry.

Mohli bychom zde uvést tucty příkladů. Jeden z nich, stejně názorný jako ostatní, pochází z Irska. Dva muži z Dublinu, oba přátelé a svědkové Jehovovi, si přečetli článek v časopisu Time popisující mé vyloučení ze společenství. Protože tomu nemohli uvěřit, zavolali a zeptali se reportérů, kteří jej napsali. Poté volali Petru Gregersonovi a nakonec mně. Oba byli staršími, jeden z nich byl "průkopník" plným časem a patřili k nejaktivnějším svědkům ve své zemi. V březnu roku 1982 přiletěli do Spojených států a strávili s námi pět dnů. Každý z nich byl svým způsobem typický Ir - Martin Merriman byl bystrý, růžolící člověk s tmavými kudrnatými vlasy, zatímco John May byl hubený blonďák spíše poetické povahy. Ve všech svých otázkách byli zcela bez zábran. Po pěti dnech nám řekli, že do Spojených států vlastně přijeli především proto, aby vedoucímu sboru osobně vyjádřili obavy, které oni a další svědkové v Irsku mají z tvrdé linie, která je v organizaci zřetelná. Zeptali se mě, jakou jim dávám naději, že je vedoucí sbor vyslechne. Odpověděl jsem, že to považuji za nanejvýš nepravděpodobné a že je to v podstatě marná snaha. Přinejlepším mohou doufat, že se s nimi soukromě setká jeden nebo dva členové. Očividně tomu nechtěli uvěřit. Pro ně to byla nejpřirozenější věc na světě, že jim členové vedoucího sboru, jejich bratři ve víře, budou ochotni udělit přinejmenším krátkou audienci v zájmu Irska, kde jsou tolik aktivní. Později shrnul Martin Merriman svá očekávání takto:

> "Byli jsme skálopevně přesvědčeni, že se s námi náš vedoucí sbor sejde a celou věc dá do pořádku - bylo to pro nás samozřejmé."

Po svém odjezdu z Gadsdenu zatelefonovali Jacku Barrovi z vedoucího sboru. Jeho manželka byla dříve misionářkou v Irsku a dobře se znala s rodinou Johna Maye. Vyprávěli mu, že byli v Gadsdenu, že mluvili s Petrem Gregersonem a se mnou a že mají otázky, které by chtěli vyjasnit. Barr byl překvapen a zeptal se: "Myslíte, že to bylo moudré?" John May odvětil: "Z pohledu organizace možná ne, ale my máme rádi pravdu a o tu nám jde." Jack Barr jim řekl, že členové vedoucího sboru jsou "velmi zaneprázdněni" a že pochybuje, že by nějaké setkání s nimi bylo možné. Odpověděli mu, že cestovali tisíce kilometrů a vydali mnoho peněz, a teď by chtěli mluvit s někým, kdo by jim mohl dát jednoznačnou odpověď. Příští ráno zavolali Lymanu Swinglemu, který byl tehdy předsedajícím vedoucího sboru. Když se John May představil, předsedající odpověděl: "Já vím, kdo si. Ty jsi ten muž, který se celých pět dnů zdržoval u lidí, kteří jsou vyloučení a oddělení od společenství. A ty jsi teď rytíř v zářivém brnění, který na svém bílém koni přejel Atlantik, aby dal znovu všechno do pořádku." Martin Merriman vyprávěl, že z výrazu jeho tváře a poetické povahy, jakou u něj znal, téměř slyšel, jak si říká: "To jsem si o sobě nemyslel, ale zní to moc hezky." John však jednoduše odpověděl, že on a Martin by velmi rádi vedoucímu sboru sdělili, co vědí a co by sboru mohlo pomoci pochopit náladu mnoha bratří v Irsku. Vyzval Swingleho, aby zatelefonoval kanceláři odbočky v Irsku a zjistil, co jsou zač, a dodal, že nemají v úmyslu dělat potíže, ale že prostě chtěli odpovědi na upřímné otázky, aby tím pomohli svým bratřím ve vlasti. Bylo mu řečeno: "Předložte to písemně." On však dále naléhal, aby je vyslechli, ale odpověď zněla stále stejně: "Předložte to písemně." Martin Merriman potom řekl:

> "Nemohu tomu uvěřit, že toto říkáte, že se s námi nesetkáte. Když přijedu domů a budu vyprávět svým bratřím a sestrám v Irsku, že se s námi nechcete setkat, že se vedoucí sbor s námi nechce sejít, řeknou, že jsem lhář. V Irsku chodíme po domech a chlubíme se lidem, že oni nemohou jednoduše jen tak navštívit svého biskupa, ale my můžeme zajít za naším vedoucím sborem."

Swingle řekl: "Takový případ tady ještě nebyl." Martin odpověděl: "Bratře Swingle, dovolil bych si tě upozornit na Skutky apoštolů, kapitolu patnáctou, kde je napsáno, že Pavel a Barnabáš šli do Jeruzaléma, aby se setkali s vedoucím sborem." Odpověď: "Tak vy jste tedy Pavel a Barnabáš?" Martin řekl, že tento názor jej velice bolí. Ale dostal znovu odpověď: "Předložte to písemně." Asi po dvaceti minutách Martin předsedajícímu vedoucího sboru řekl:

> "Před čtrnácti lety jsem byl římským katolíkem a svědkové Jehovovi ke mně přišli a položili mi otázky, na které jsem nedokázal odpovědět. Tak jsem zašel za svým knězem, farářem. Řekl: "Dobrý den, pojďte dál a posaďte se", a nabídl mi čaj a sušenky. Víš, bratře Swingle, on na moje otázky nedokázal odpovědět, ale alespoň mi prokázal laskavost tím, že si se mnou sedl a povídal.
> "Bratře Swingle, nežádám Vás, abyste se se mnou sešli. Neříkám, že se se mnou

> máte sejít. Já Vás o to prosím. Protože nyní stojím znovu na rozcestí jako před čtrnácti lety. Jsem zmaten, jsem rozrušen a prostě bych chtěl, aby mi moji pastýři pomohli." A odpověď na jeho úpěnlivou prosbu? "Předložte to písemně."

Martin Merriman říká, že byl hluboce zraněn a cítil, že by chtěl říct mnoho věcí. Ale místo toho říká: "Popřál jsem mu Jehovovo požehnání a řekl, že se za něj budu určitě modlit, neboť cítím; že jako starší který má takový postoj, opravdu potřebuje přímluvu. Nechali mu své telefonní číslo a čekali. Uběhly tři dny, aniž někdo zavolal. A tak odletěli zpět do Shannonu v Irsku, jak sami řekli, omráčení a nevěřící tomu, co slyšeli; celý jejich svět byl náhle temný, protože nechtěli slyšet, co uslyšeli, ani věřit, že se věci mají tak, jak je shledali. Vzpomeňte, jak to řekl ten kanadský tiskový mluvčí? "My nenařizujeme z ústředí. Naše organizace je velmi otevřená a každému ponechává široký rámec pro jeho individualitu." A nyní to srovnejte s tím, jak to dopadlo s těmi dvěma irskými svědky.

Týden po jejich návratu přijel Lloyd Barry z vedoucího sboru navštívit kancelář odbočky v Irsku. Martin a John doufali, že se s nimi setká, aby se pobavili o jejich otázkách. To však neudělal. Něco ale přece udělal. Uvedl v Irsku do pohybu právní řízení. Následující týden se s Johnem a Martinem spojila kancelář odbočky a požadovala, aby se sešli s odbočkovým výborem. Jejich cesta do Ameriky se stala předmětem vážného dotazování a nakonec je výbor odbočky požádal, aby s nikým nehovořili o tom, co ve Spojených státech slyšeli.

Je pro mne velmi zajímavé srovnávat, jak se postupovalo v jejich případě, jak v mém a jak proměnlivě Společnost uplatňovala své vlastní zásady. V mém případě stačila pouhá výpověď, že jsem jedl s někým, kdo se oddělil od společenství, na to, abych byl vyloučen. A zde, naproti tomu, strávili tito muži pět dní a nocí v domě stejného muže, mnohokrát s ním a se mnou jedli a vedli nekonečné diskuse. Vedoucí sbor byl o jejich pětidenní návštěvě informován, a přesto proti nim nic nepodnikl. Myslím si, že důvod je patrný. Kancelář odbočky velmi dobře věděla, jak jsou svědkové v Irsku naladěni, jakou mají nechuť k diktování a poroučení; věděla, jak si obou těchto mužů svědkové na celém severu Irska vážili. Byli bezpochyby toho názoru, že mají situaci v rukou a že je "politicky" výhodnější v tomto případě nijak tvrdě nezasahovat. Avšak podobně jako v mém případě byl asi po šesti měsících do oblasti Dublinu přidělen nový oblastní dozorce (E. G. Watt). Nedlouho poté byl ustaven právní výbor, aby prošetřil Johna Maye a Martina Merrimana. Když John May oblastnímu dozorci řekl, že jim šlo jedině o to dojít k pravdě, bylo mu řečeno: "Co je nebo není pravda, co je správné nebo ne, o to teď nejde. Jde jedině o to, zda to je v souladu se zásadami Společnosti a zda vy o tom mluvíte.

Tato výpověď přivedla Johna Maye k rozhodnutí: Krátce nato předložil své vystoupení z organizace. Bylo pro něj nemožné nadále podporovat systém, který jedná podle takovýchto měřítek. Nyní se pozornost soustředila na Martina Merrimana. Oblastní dozorce navštívil mnoho svědků v Dublinu a okolí a vyptával se na Martinovy názory. Někteří hned po takové návštěvě Martinovi volali, aby mu o tom vyptávání řekli. Takto tedy jednala organizace, kterou její kanadský představitel označil jako "velmi otevřenou", která každému "ponechává široký rámec pro jeho individualitu".

Martin Merriman byl předvolán ke slyšení. Odpovědným předem oznámil, že by chtěl písemně dostat tři věci: Kdo bude ve výboru, z čeho je obviněn a kdo jsou jeho žalobci. Když se jednoho dne vrátil domů, našel tam oblastního dozorce Watta. Watt mu řekl, že není nutné, aby to dostal písemně (což byl pozoruhodně pravý opak toho, co opakovaně slyšel v Brooklynu: "Předložte to písemně."). Martin Merriman strávil tři hodiny tím, aby konečně svého hosta přesvědčil o tom, že má právo tyto informace obdržet písemně. Nakonec vytrhl z poznámkového bloku jednoho ze svých dětí kus papíru, aby na ně tyto údaje napsal: Watt vyjmenoval jména členů výboru a řekl, že neexistuje žádná žaloba a žádní žalobci. S tím se Martin nespokojil a konečně Watt napsal, že slyšení je od toho, aby se "projednala situace, která znepokojuje sbor". (Dle Martinova do mu byly Wattovy návštěvy a výslechy právě tím faktorem, který mezi svědky vyvolával největší znepokojení.) Pak Watta požádal, aby list podepsal. Trvalo to další půl hodiny, než ho přesvědčil. Slyšení se konalo jedno sobotní odpoledne v sále království svědků Jehovových v Dun Laoghaire. Více než čtyřicet svědků vyjádřilo Martinovi přání jej na jednání doprovodit. Přijal tuto nabídku pouze u dvaceti z nich. Právní výbor sestávající z koordinátora odbočky, oblastního dozorce a jednoho místního staršího byl zděšen, když v sále království viděl všechny ty lidi. Budiž jim k dobru, že vyslechli svědectví těchto lidí o tom, že se Martin v žádném případě nepokoušel celou záležitost rozvířit, nýbrž naopak se snažil jakémukoliv rozruchu předejít. Okamžik největšího překvapení během jednání pro Martina nastal, když začal výboru vyprávět telefonický rozhovor mezi ním, Johnem Mayem a předsedajícím vedoucího sboru svědků Jehovových. Koordinátor odbočky Martina přerušil a řekl, že si magnetofonový pásek již poslechl. Martin byl ohromen: "Magnetofonový pásek? Jaký pásek?" Koordinátor odbočky trochu znejistěl a potom řekl, že vedoucí sbor zaslal kanceláři odbočky nahrávku telefonního rozhovoru.

Jestliže by tedy snad někdo pochyboval o obsahu tohoto rozhovoru tak, jak byl uveden na jiném místě této kapitoly, pak si může jeho obsah potvrdit v Brooklynu. To je také důvod, proč jsem již vyjádřil domněnku, že pro můj

telefonní rozhovor s Albertem Schroederem na jaře roku 1980 existují podobné důkazy. Teď bylo bezesporu jasné, že vedoucí sbor měl zvláštní zájem mít na magnetofonovém pásku názory ostatních, neboť přiznali, že rozhovor Lymana Swingleho s oběma svědky z Irska byl potají nahráván. Právní výbor proti Martinu Merrimanovi nepodnikl žádné kroky. Arthur Matthews, koordinátor odbočky, řekl zcela otevřeně, že nikdy neměli v pochybnosti jejich pohnutky. To bylo chvályhodné zjištění. A přesto podle oficiální politiky vedoucího sboru s Johnem Mayem, člověkem odděleným od společenství, nesměl žádný svědek mluvit. Brzy nato vedoucí sbor zařídil zvláštní návštěvu Irska, na kterou jel jeden z jeho členů, Jack Barr, a muž z brooklynské písárny jménem Robert Pevy (který dříve sloužil v Irsku jako misionář). Měli přednášky mezi svědky z oblasti Dublinu, přičemž zvláště zdůrazňoval důležitost "věrnosti organizaci". Po projevech přistoupil Martin Merriman k Jacku Barrovi na pódium a představil se: "Bratře Barre, já jsem byl ten na druhém konci drátu." Když se na něj Barr zmateně podíval, řekl Martin své jméno. Barr odpověděl: ", bratr Merriman - jsem rád, že tě takhle vidím." Martin odvětil: "Je to od tebe milé, bratře Barre. Raději bych to ovšem slyšel před šesti měsíci, když jsem byl v New Yorku." Zeptal se Barra, zda by si udělal čas, aby s ním probral jeho otázky. Poukázal na to, že si v Irsku mnozí dělají starosti se zásadou vedoucího sboru, která se týká osob, které se dobrovolně oddělily, a se závěrem, že je dokonce nesprávné těmto lidem říci "dobry den". Johna Maye označil za "slušného, pořádného člověka" a obrátil se na vedle sebe stojícího koordinátora odbočky Matthewse se slovy: "Je to tak, Arthure?" Ten odpověděl: "John May je poctivý muž." Merriman sdělil Jacku Barrovi, že už to řekl spolupracovníkům odbočkové kanceláře, a teď že to říká také jemu, že Johna Maye nebude považovat za ničemného člověka a že s ním i kdykoli půjde jíst. A opět se to zástupci vedoucího sboru nehodilo posadit se s ním a prodiskutovat jeho otázky. Po této návštěvě brooklynských představitelů se Martin dověděl, že svědkům byly znovu kladeny otázky, o čem všem s nimi hovořil. A potom, co se doslechl o rozhodnutí ve prospěch "tvrdší linie", se Martin Merriman 27. října 1982, po čtrnácti letech intenzivního členství, rozhodl vystoupit ze sboru. Co jej a Johna Maye (jakož i jejich ženy) přivedlo k tomuto rozhodnutí? To nebylo to, co slyšeli v rozhovoru s Petrem Gregersonem a se mnou. Opustili Gadsden s výslovným úmyslem zůstat nadále svědky Jehovovými a v rámci svých možností přispívat ke zdaru organizace. Když odjížděli, byli plní naděje, že se dá něco zlepšit a že vedoucí sbor pozná jejich upřímnost a čestné úmysly.

Skutečná zásluha (dá-li se to tak nazvat), které lze připsat jejich rozhodnutí, leží jinde než v Gadsdenu ve státě Alabama. Leží v Brooklynu - tam se

odehrávaly jejich rozhovory s členy vedoucího sboru, tam se tajně nahrával jeden z rozhovorů a odtud přicházely pokyny pro kancelář odbočky v Irsku, aby spustila program vyslýchání a vyšetřování dvou upřímných křesťanů, kteří pro svědky Jehovovy chtěli jen dobré. Jsem přesvědčen o tom, že kdyby neprožili to, jak organizace postupovala, a atmosféru, jaká zavládla po jejich odjezdu z Alabamy, byli by i dnes svědky Jehovovými. Organizace si nenašla čas na to, aby s nimi pohovořila o jejich otázkách a starostech, když stáli u jejích dveří. Ale byla ochotna s velkými náklady posílat vyslance za oceán a vynaložit mnoho hodin na vyslýchání a pátrání, aby byly chráněny "zájmy organizace". I kdyby vedoucí sbor nechtěl přijmout zodpovědnost za rozhodnutí těchto mužů, i kdyby ji odmítal, zůstává tato zodpovědnost na něm. Rozhodujícími faktory, které - více než cokoli jiného - vedly k rozčarování, byla slova, postoje a jednání vedoucího sboru.

Zkušenost těchto dvou mužů je v podstatě táž, jako zkušenost stovek ostatních. Čím blíže přicházeli ke svým "pastýřům", tím více se pod vnější sametovou hebkostí odhalovala nepoddajná, železně chladná tvrdost.

Ještě jednou a naposledy bych chtěl říct: Nemyslím si, že ta chladnost nebo tvrdost, ten povznesený, někdy až samolibý postoj, odpovídá normálnímu charakteru většiny uvedených mužů. Dle mého názoru rozhodně spočívá ve falešném učení, které organizaci umožňuje dělat si nároky na výlučnou moc a nepřístupnou nadřazenost, které jsou nestoudné a nepodložené zároveň. Toto pojetí si zaslouží nejen zpochybnění. Zasluhuje, aby bylo odhaleno takové, jaké je: jako škodlivá a Boha zneuctívající věrouka.

Kapitola DVANÁCTÁ

VYHLÍDKY

> ***"A proto neklesáme na mysli: i když navenek hyneme, vnitřně se den ze dne obnovujeme. Toto krátké a lehké soužení působí přenesmírnou váhu věčné slávy nám, kteří nehledíme k viditelnému, nýbrž k neviditelnému. Viditelné je dočasné, neviditelné však věčné." - 2. Korintským 4:16-18, Ekumenický překlad***

To je tedy základ mých úvah. To jsou základní sporné body, které mne přivedly ke krizi svědomí. Vyložil jsem jejich účinek, mé pocity, reakce a závěry, ke kterým jsem dospěl. Zda za něco stojí, může posoudit čtenář. Má otázka jednoduše zní: Jak by to ovlivnilo vaše vlastní svědomí? Tváři v tvář pěti miliardám lidí na Zemi, a jen Bůh ví, kolik jich bylo v minulosti, je život každého z nás jen malou částí celku. Jsme drobnými kapkami v obrovském proudu. A přece nás křesťanství učí, že ačkoli jsme malí a bezvýznamní, můžeme každý přispět lidem dobrem, které je vzhledem k naší malosti neúměrné. Umožňuje to víra a - jak to vyjádřil apoštol - "pohání nás láska, kterou má Kristus".

> **1. Korintským 3:6, 7; 2. Korintským 4:7, 15; 6:10; 2. Korintským 5:14; 1. list Janův 4:11, EP**

K tomu nepotřebujeme, aby za námi stála nějaká velká organizace, nepotřebujeme její vedení, dozor, pobízení ani nátlak. Více než postačující pro naši motivaci je porozumění Boží nezasloužené laskavosti v tom, že život je "darem", který nezávisí na našich skutcích, ale na víře. "Jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat." Pokud si vážíme naší křesťanské svobody a opatrujeme ji, nereagujeme na žádný nátlak. Ani se nepodrobíme jinému jhu než tomu, které se nabízí v těchto slovech:

> ***"Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším. Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží."Matouš 11:28-30, EP***

S jistotou cítím, že když se život blíží ke konci, pak jediné, co při pohledu zpět přináší opravdové uspokojení, je míra, do jaké ten život přispíval k užitku ostatních, především duchovně, ale také citově, tělesně i materiálně. Nemohu věřit, že je lepší žít v nevědomosti, nebo že je dobré podporovat lidi v tom, aby žili v iluzích. Dříve či později se iluze musí setkat s realitou. Čím déle to trvá, tím může být přechod způsobený vystřízlivěním -

traumatičtější. Jsem jen rád, že v mém vlastním případě to netrvalo ani o chvíli déle. Proto jsem napsal to, co jsem napsal. Upřímně jsem se snažil být po všech stránkách přesný. Po zkušenostech s tím, co se již stalo, co se publikovalo i šířilo skrze řeči a pomluvy, nepochybuji, že bude snaha zlehčit význam těchto informací. Jestli se dá najít něco, co lze nazvat chybou - třeba jen rozdíl jediného dne v datu, rozdíl o jednotku v číslici, chybějící čárka v citátu, špatně přepsané jméno nebo jiná taková chyba - pak myslím, že je docela pravděpodobné, že jsou takoví, kteří takové nebo srovnatelné věci využijí, aby řekli: "Ta kniha je plná chyb." Ať bude řečeno cokoliv, já stojím za tím, co jsem napsal. A pokud zde jsou chyby, budu vděčen každému, kdo mi je ukáže, a já udělám všechno pro to, abych je napravil.

Co přinese budoucnost pro organizaci svědků Jehovových a jejich vedoucí sbor? Ačkoli jsem často tázán, nemohu to vědět. Teprve čas ukáže. Jsou některé věci, ve kterých jsem si vcelku jist, ale těch je jen několik. Osobně se nedomnívám, že by došlo k nějakému masovému odchodu z organizace. V současnosti organizace hlásí docela dobrý vzrůst v mnoha zemích. Ohromná většina svědků Jehovových si prostě neuvědomuje skutečnost mocenské struktury. Z celoživotní zkušenosti mezi nimi, a to v mnoha zemích, vím, že pro velké procento svědků má organizace jakousi "auru", zář, která ji obklopuje, která dává jejím prohlášením nějakou vyšší důležitost, než jaká jde dohromady se slovy nedokonalých lidí. Tato učení nabývají esoterické kvality; "esoterické" ve smyslu "toho, co je určeno pro zvláště zasvěcené osoby a jen jimi může být pochopeno", tedy všeobecně pro uzavřenou a exkluzivní skupinu. Většina předpokládá, že schůzky vedoucího sboru jsou na vysoké úrovni, která se projevuje více než běžnou znalostí Písma a duchovní moudrostí. Všichni svědkové Jehovovi jsou nabádáni takto:

> "Platí i o nás, že poté, co jsme byli vychováni do naší současné duchovní síly a zralosti, jsme náhle chytřejší než naše dřívější živitelka a opouštíme osvícené vedení organizace, která nám byla matkou?"

Neustále se objevují napomenutí k pokoře, kterou se rozumí přijetí všeho, co organizace dává, jako by to pocházelo ze zdroje nejvyšší moudrosti. Skutečnost, že průměrný svědek má jen mlhavou představu o způsobu, kterým vedení dospívá ke svým závěrům, k této auře esoterické moudrosti jen přispívá. Oni jsou, jak sami říkají "jediná organizace na zemi, která rozumí hlubokým věcem Božím".

Jen málo jich bylo někdy konfrontováno s otázkami, o kterých pojednává tato kniha, a jejich výzvou vůči svědomí. Spíše věřím, že mnoho z nich, a možná většina, by se s těmito problémy raději nikdy nesetkala. Někteří mi osobně řekli, že mají radost z přátelství uvnitř organizace a nechtěli by

zažít jejich narušení. Též jsem se z nich radoval a jejich narušení jsem si také nepřál; cítil jsem a stále cítím lásku k lidem, se kterými jsem strávil většinu svého života. Ovšem cítil jsem také přítomnost otázek pravdy a cti, čestnosti a spravedlnosti, lásky a milosrdenství, které byly větší než ta přátelství a než má radost z nich. Tím nechci říct, že si myslím, že by se někdo měl vrhat do obtíží a vyhledávat nebo si vynucovat konfrontaci, která není nezbytná. Z celého srdce soucítím s těmi, kdo pocházejí z rodin svědků Jehovových a dobře znají ukrutné následky, jaké to může mít na vztahy uvnitř rodiny, když jsou její členové vyzváni, aby se synem či dcerou, bratrem nebo sestrou, anebo otcem či matkou jednali jako s "odpadlíkem", Bohem zavrženým a duchovně nečistým člověkem. Nikdy jsem nikoho nevedl k tomu, aby se ukvapeně hnal do takové situace; snažil jsem se tomu vyhnout i v mém vlastním případě. Ale za daného ovzduší v organizaci je stále těžší se tomu vyhnout bez ústupku ve vlastním svědomí, bez toho, aby si v tom člověk "zahrál roli", předstíraje víru v to, čemu možná nevěří, co je podle něj vlastně překroucením Božího slova, které plodí nekřesťanské, zhoubné následky.

Strážná věž, 1. únor 1952, str. 80 Strážná věž, 1. červenec 1973, str. 402

Znám mnoho lidí, kteří se pokoušeli v tichosti stáhnout, a někteří se v určitém smyslu "skrývají"; jsou to lidé, kteří zašli tak daleko, že se přestěhovali jinam, na (organizaci) neznámé místo, aby se vyhnuli útrapám. Mohl bych uvádět případ za případem, ve kterých, navzdory všemu úsilí vyhnout se konfrontaci, starší tyto lidi vyhledali a zajímali se jedině o to, jak z nich dostat nějaké prohlášení - ne o Bohu, Kristu nebo Bibli - ale o "organizaci". A jestliže v této "zkoušce věrnosti" postavené jako ultimátum tito lidé neuspějí, jsou téměř vždy vyloučeni ze společenství a odříznuti od přátel a rodinných příslušníků, kteří jsou členy organizace.

Typická je nedávná zkušenost jedné mladé ženy, manželky a matky, která se stala v jižním Michiganu. Byla staršími vyslýchána kvůli svým pochybnostem o určitých učeních a tato zkušenost na ni tak citově zapůsobila, že přestala chodit do shromáždění. Po několika měsících ji volali starší a žádali ji, aby se s nimi opět setkala. Řekla, že nechce prodělat další takový zážitek. Naléhali na ni a říkali, že jí chtějí pomoci v jejích pochybách a že to už bude poslední setkání, o které ji žádají. Její manžel, který není svědkem, jí poradil, aby šla a "měla to tak za sebou". A tak šla. Jak řekla: "Během prvních deseti minut mi bylo jasné, kam míří." Půl hodiny po začátku jejich dotazování ji vyloučili ze společenství. Říkala, že už z časového hlediska ji to ohromilo, a jak se vyjádřila: "Nemohla jsem věřit tomu, co dělali. Seděla jsem tam, celou tu dobu jsem vzlykala a za

třicet minut mne vykopli z království. Myslela jsem si, že mě budou se slzami v očích prosit, aby tomu předešli." Jeden z pěti starších, muž, který během jednání občas dřímal, později při slyšení řekl: "Ta žena má drzost říct, že si není jistá, jestli to je Boží organizace, nebo ne."

Pokud úsilí vyvarovat se střetu selže, je, myslím si, útěcha v tom, že příčina všeho rodinného neštěstí a bolesti spočívá jen na jedné straně. Je to úplně a zcela výsledek politiky organizace, za kterou stojí hrozba vyloučení pro každého, kdo se nepodrobí těmto zásadám, pro každého, kdo s vyloučenými a oddělenými lidmi - bez ohledu na to, nakolik ví, jak jsou upřímní a oddaní - nejedná, jako by je zavrhl Bůh. Náboženská nesnášenlivost, která působí jako rozdělující síla ničící rodinnou jednotu a lásku, tedy není oboustranná. Jako za Ježíšových dnů přichází z jedné strany, z jednoho zdroje, zdroj, který klade rovnítko mezi svědomitý nesouhlas a nevěrnost. Tam leží skutečná zodpovědnost za zranění citů a lidská neštěstí.

Matouš 10:17, 21; Marek 13:9-12; Lukáš 21:16

Ač mají vážnou starost o to, co vidí, je pro mnoho svědků těžké se vyrovnat s myšlenkou, že by sloužili Bohu bez spojení s nějakou mocnou organizací, bez výhod její velikosti a početní síly. Pravda, svědkové Jehovovi jsou ve srovnání s mnoha jinými malou organizací, ale jsou široce rozprostřeni. Jejich viditelné struktury nejsou tak působivé jako ty, které patří Vatikánu nebo jiným velkým náboženstvím; nicméně expandující světové ústředí, které nyní vlastní pořádný kus Brooklynu, mnohá zařízení odboček, z nichž k některým patří rozsáhlé tiskařské závody, to všechno bylo vystavěno nebo zakoupeno za miliony dolarů a pracují tam stovky pracovníků (v Brooklynu více než tři tisíce); i velké sály pro shromáždění a mnoho tisíc sálů království (nemálo z nich stálo více než čtvrt milionu dolarů) stačí na to, aby na průměrného člověka udělaly dojem. Každé nové nabytí nebo rozšíření hmotných statků je oslavováno jako znamení Božího požehnání a důkaz duchovního rozkvětu a úspěchu organizace. Především učení, že oni jsou výlučně jediným lidem na zemi, se kterým Bůh jedná, a že nařízení, která dostávají od vedoucího sboru, pocházejí z Božího "kanálu", pomáhá vyvolávat pocit soudržnosti a výjimečnosti. Pohled na všechny ostatní jako na lidi "ze světa" přispívá k jejich pocitu úzké sounáležitosti. Právě proto si myslím, že pro průměrného svědka je srovnatelně obtížné přemýšlet o službě Bohu bez těchto věcí tak, jako bylo pro Židy v prvním století těžké uvažovat o takové službě odděleně od náboženský h pořádků, na které byli zvyklí. Impozantní chrámové stavby a nádvoří v Jeruzalémě s chrámovou službou, prováděnou stovkami a tisíci

oddaných lidí, levitů a kněží, jejich nárok na to, že jsou výlučně vyvoleným Božím lidem, zatímco všichni ostatní jsou považováni za nečisté, to vše bylo v ohromném kontrastu s křesťany té doby, kteří neměli žádné velké stavby, kteří se scházeli v prostých domech, kteří neměli žádnou oddělenou třídu kněží nebo levitů a kteří pokorně přiznávali, že ‚v každém národu je Bohu přijatelný ten, kdo se ho bojí a působí spravedlnost. (Skutky 10:35) Docela mnoho lidí, zvláště mezi staršími svědků Jehovových, vyjadřuje upřímnou naději, že dojde k nějaké "reformě", která napraví špatnosti, kterých jsou si vědomi jak v učení, tak v organizační praxi. Někteří naznačují, že by se to mohlo stát změnou v personálu vedení. Ještě předtím, než jsem počátkem roku 1980 opustil ústředí, mi člen výboru odbočky jedné velké země, bystrý člověk, který si uvědomoval tíseň, jakou jsem pociťoval nad existujícími postoji a situací, řekl: "Rayi, nevzdávej se! To jsou staří lidé a nebudou žít věčně." Za tímto projevem nestála tvrdá, necitlivá, cynická osobnost, protože člověk, který tohle řekl, je naopak velmi hodný a dobrosrdečný. Takové projevy často rodí víra, že nějaká změna musí přijít, že tendence k ještě tvrdší linii, a dogmatičtějším postojům musí ustoupit křesťanštějšímu přístupu a pokornějšímu předkládání víry. Osobně se nedomnívám, že k nějaké zásadní změně dojde úmrtím lidí u moci. Říkám k zásadní změně, protože v historii hnutí docházelo k různě velikým změnám, z nichž některé byly výsledkem smrti Russella a Rutherforda. I přes tyto změny zůstala základní podstata stejná. Změny v mocenské struktuře v letech 1975-76 byly největší, jaké organizace za celou svou historii zažila. Moc se rozšířila na skupinu lidí a do popředí se dostalo mnoho nových tváří. Přesto tradiční víra a tradiční zásady přemohly veškeré úsilí přinést změnu od spekulativních výkladů, dogmatismu, talmudického zákonictví, řízení elitní skupinou a represivních opatření k upřímnému bratrství jednotnému v podstatných věcech a tolerantnímu a poddajnému ve věcech vedlejších jak ve víře, tak v praxi. Jako platilo o předešlých prezidentech Společnosti, byl i současný prezident, Fred Franz, vedoucí osobností, a ačkoliv samotné prezidentství bylo při decentralizaci v letech 1975-76 zbaveno ; vlastně vší své skutečné moci, zůstal on osobně velmi vlivný. Nyní je mu přes devadesát. Není pochyb, že jeho odchod ovlivní a změní situaci, protože mezi zbývajícími členy vedoucího sboru není žádná charismatická osobnost jako on (nebo jako jeho předchůdci Russell, Rutherford a Knorr). Protože doktrinální nadstavba vyvinutá od smrti Soudce Rutherforda v roce 1942 podobně jako základy politiky týkající se "vyloučení ze společenství" ve své podstatě pochází z pera Freda Franze, jsou předpoklady pro změny nebo "úpravy" učení v jeho nepřítomnosti zřetelně lepší. Osobně se však přikláním k tomu, že jakákoli nadcházející změna bude podružná a nijak významně nezmění základní stanoviska a postoje v učení organizace. Ze členů

vedoucího sboru ,kteří by zůstali, nemá ani jeden schopnost stylizovat nové výklady tak působivým jazykem a složitou argumentací, jakou lze nalézt ve Franzovych spisech. Většina členů píše velmi málo, někteří vůbec. Lloyd Barry je jediný kdo psal knihy, ale i ty byly jen opakováním stávajících názoru bez něčeho nového.

Mezi knihy napsané Lloydem Barrym patří Dobrá zpráva, která vás udělá šťastnými (Good News to Make You Happy) z r. 1976 a Přijď tvé království (Let Your Kingdom Come) z r. 1981.

Ostatní přední pisatelé organizace nejsou členy vedoucího sboru ani nevyznávají příslušnost ke třídě "pomazaných". Mimochom konečný důsledek restrukturalizace z let 1975-76 připodobnili přestavbě vnitřních stěn domu, pak by se každá následující změna v osazenstvu vedení dala přirovnat k přemisťování nábytku nebo dokupování nových kusů - v obou případech zůstává dům samotný beze změny. Ze zbývajících dvanácti členů vedoucího sboru měli kromě prezidenta největší vliv Milton Henschel, Ted Jaracz a Lloyd Barry. Bylo by neobvyklé, kdyby tito členové společně za něčím stáli a přitom je nepodporovali Carey Barber, Jack Barr a George Gangas. Ačkoli byli Albert Schroeder a Karl Klein o něco individualističtější než tři posledně jmenovaní, ve většině případů by se pravděpodobně přidali. A tento počet hlasů byl rozhodující.

Může-li minulost něco naznačit, bude směr určený těmito vedoucími členy sledovat konzervativní linii vzdorující každému směru nebo doporučení, které neudržuje a neprosazuje nyní platné tradiční učení, postupy a zásady. To, co se publikovalo a dělalo v několika minulých letech, neposkytuje žádný důvod pro očekávání "reformy", o které se někteří domnívají, že musí přijít. Je pravda, že jen jeden člen vedoucího sboru má méně než sedmdesát a věk ostatních se pohybuje v rozpětí dvaasedmdesát až osmdesát let. Každou novou náhradu však musí schválit zbylí členové a zvláště ti nejvlivnější. Není pochyb, že s ohledem na klesající počet "pomazaných" lidí je stále obtížnější najít "vhodné" kandidáty na členy vedoucího sboru. To je může jednoho dne donutit k ústupu od základního požadavku, aby členové vedoucího sboru byli jen z této třídy. Bude těžké to sladit s jejich naukou o výsadním postavení "třídy věrného a rozvážného otroka" a možná se tomu budou co nejdéle vyhýbat. Snad jim pomůže skutečnost, že se mladší členové organizace pravidelně rozhodují, že jsou "z pomazaných", a tedy se stávají možnými kandidáty na členství ve vedoucím sboru. (Viz Příloha.)

Domnívám se, že velká chyba v očekávání reformy jako důsledku personálních změn je v názoru, že za danou situaci mohou muži ve vedení.

To je ovšem až druhořadé. Na prvním místě nejsou lidé. Je to ono pojetí, které vládne, představa, na níž je celé hnutí založeno. Není možné přehlédnout, že to, čím se víra svědků Jehovových nejvíce odlišuje, není jejich nevíra ve věčná muka ani v nesmrtelnost duše anebo v trojici, ani jejich užívání jména Jehova či jejich víra v pozemský ráj. Každý z těchto rysů lze najít i v jiných náboženských organizacích." To, čím se jejich učení zvláště vyznačuje, na rozdíl od jiných denominací, je základní nauka zaměřená na rok 1914 jako datum, kdy Kristus začal aktivně vládnout, započal soud a kdy vybral organizaci Strážná věž jako svůj oficiální kanál, kdy udělil plnou moc nade všemi svými pozemskými zájmy "třídě věrného a rozvážného otroka" a fakticky svěřil svrchovanou pravomoc jejímu vládnoucímu orgánu. Jakékoli opuštění tohoto základního učení by ovlivnilo celou doktrinální stavbu a je nanejvýš nepravděpodobné a velice těžko by se vysvětlovalo. Několik posledních let ukázalo pravý opak, rozhodné úsilí - ať už na stránkách Strážné věže, nebo jiných publikací - podepřít jejich obhajobu výkladů, které toto datum obklopují nebo z něj vyplývají, a udržet víru v tvrzení na něm založená. Nejdůležitější z těchto tvrzení se vztahuje k autoritě organizace a zde v současné době opět probíhá velmi intenzivní kampaň za účelem upevnění podpory a loajality vůči mocenským strukturám. Pravda, každý další rok stísňuje prostor pro tyto nauky a tvrzení. Rok 1984 znamená sedmdesát let od roku 1914. Nakonec se může stát, že bude příliš těžké udržet učení o "generaci" žijící v roce 1914 s alespoň trochou věrohodnosti. Ale je možné předložit různé "úpravy", (některé z nich jsme zvažovali v kapitole 9) a tato tvrzení v pozměněné podobě udržet. Organizačně dochází k pohybu zpět k centralizovanější vládě (další "křižování"). Na jaře 1983 nová organizační příručka obnovila místo více či méně stálého předsedajícího dozorce coby předsedajícího v radě starších i jiné centralizující rysy utvořené k tomu, aby v řízení organizace byla větší kontrola směrem dolů. Zda to povede k opětovné centralizaci autority v samotném vedoucím sboru se stálým předsedajícím nebo nade vším stojícím koordinátorem, to se uvidí. Zdá se dosti nepravděpodobné, že by jím mohl být zvolen současný prezident Společnosti, protože Fred Franz nemá žádnou zvláštní náklonnost k administrativní práci. Jeho logický nástupcem by byl Milton Henschel a s ním by taková restrukturalizace uvnitř vedoucího sboru a obsazení tohoto místa byly podstatně pravděpodobnější.

Nejen rozdílné skupiny "badatelů Bible", z nichž několik je mezinárodních, ale také některé od nože Církve Boží (Church of God -jméno denominace, pozn. překl.) se v týchž oblastech přidržují téměř totožné věrouky; Církev adventistů sedmého dne věří ve spánek duše, nevěří ve věčná muka, věří v pozemský ráj ovládaný Kristovým královstvím.

Jakékoliv nadcházející změny se budou s největší určitostí zvěstovat jako výsledek božského vedení a minulé nauky nebo uspořádání, které se možná odloží, budou vykresleny jako Boží vůle pro onu dobu, snad jako nějaké "manévrování" nebeského kapitána, Ježíše Krista, směrem ke konci, což je nanejvýš prospěšné. Jako již v minulých sto letech historie organizace, je malý důvod věřit, že by uznala změny takové, jaké jsou - v prvé řadě jako výsledek nedostatečného držení se Písma a v mnoha případech také jako změny provedené pod tlakem okolností a určené k tomu, aby odvrátily předvídané dilema kvůli postoji, který se stal neudržitelným. To není úplně totéž jako opravy, které dělají lidé zkoumající Písma, kteří v důsledku toho, co v nich objevili, upřímně přiznávají, že se mýlili, a přejí si své chyby napravit.

V tom všem se bude vytrvale udržovat tento předpoklad, toto pojetí, které ovládá myšlení, psaní i jednání. Je to předpoklad že Bůh musí s lidstvem jednat skrze organizaci a že jeho král Ježíš Kristus si pro tuto úlohu vybral organizaci Strážná věž - který mnoha bystrým lidem brání vidět, v čem je skutečný problém. Jak se říká: "Pro stromy nevidí les." Vidí jednotlivé nesrovnalosti a křivdy, falešnost mnoha učení, chybný základ mnoha argumentů, nekřesťanského ducha v mnoha podobách. Ale nemohou vidět, co z toho všeho vyplývá, jaký je celkový výsledek. Vidí části, ale ne celek. Někteří z těchto lidí jsou na místech s velkou zodpovědností. Snaží se držet naděje - ke které jsem lnul i já - že v budoucnosti dojde k velkým zlepšením, a to proto, že jejich myšlení je formováno předpokladem jediné Boží organizace. Cítí, že Bůh musí něco udělat k nápravě, protože onen předpoklad nebo pojetí se musí potvrdit jako správné; Bůh je musí udržet a ospravedlnit. Přesto právě onen předpoklad je kořenem mnoha špatností, na které si osobně naříkají. Je to koncept, který nepochází od Boha. Není důvod věřit, že by On pociťoval nutnost jej podporovat.

Vybavuje se mi jedno rčení, které se ke mně dostalo od jednoho přítele. Říká:

> "Mysl, která se jednou provždy vzdá marné naděje, má svou odměnu ve stále rostoucím klidu."

Shledal jsem, že to je pravda v mém vlastním případě. Vím, že se to potvrdilo v mnoha případech jiných. Jakýkoliv počáteční zármutek - zármutek, který někdy následuje ponižující zkušenost z výslechu lidmi, kteří člověka ve skutečnosti zbavují jeho lidské důstojnosti, dávají mu pocítit váhu jejich moci a troufají si odsuzovat vztah člověka vůči Bohu jakkoli se může člověk na počátku cítit rozpolcen, později přece přichází zřetelný pocit úlevy a pokoje. A není to jen vědomím, že jsem konečně mimo dosah jejich církevnického dohledu a nátlaku. Pravda a odmítnutí z pravdy ustoupit přináší svobodu jinými krásnými a podivuhodnými

způsoby. Čím odpovědněji člověk této svobody užívá, tím pěknější je její užitek.

Největší svoboda, ze které se lze těšit, je možnost sloužit Bohu a jeho Synu - stejně jako sloužit k dobru všech lidí - nespoután diktátem nedokonalých lidí, svoboda sloužit podle toho, jak diktuje vlastní svědomí. S touto svobodou přichází pocit nadzvednutí velkého břemene, ulehčení od těžkého nákladu. Jestli si toho člověk opravdu váží, dostává touhu dělat ne méně, ale více ve službě Těm, kdo tuto svobodu dávají. I když může být počáteční přechod bolestný, může vést k rozvinutí skutečně osobního vztahu s těmito dvěma největšími Přáteli. Organizace se tlačila tak vytrvale dopředu, obsadila tolik místa na duchovní scéně, soustředila tak mnoho pozornosti na svou vlastní důležitost, že mnohým bránila v blízkém obecenství s nebeským Otcem, které měli mít. Postava organizace vyčnívá natolik, že zastínila velikost Božího vlastního Syna, zatemnila mnohým zrak tak, že nemohou docenit vřelý vztah, k jehož sdílení on zve, a pokřivila jejich vnímání jeho soucitné osobnosti. Není potom překvapením, že mnoho lidí vyhnaných z organizace má pocit samoty, cítí se vydáni napospas, zmítáni proto, že již nejsou přivázáni k nějaké viditelné mocenské struktuře, jejich životy už nejsou více usměrňovány ztuhlou rutinou plánované aktivity, proto, že již necítí omezující nátlak jejích zásad a pravidel. V určitém smyslu to vypadá, že člověk musí často do jisté míry vytrpět takové bolestné urovnání, aby došel k plnému uznání toho, co skutečně znamená naprostá závislost na Bohu a jeho Synu. Nevím osobně o nikom, kdo za těchto okolností poznal potřebu více se přiblížit Bohu, věnovat opravdovou pozornost čtení jeho Slova, projevovat zájem o ostatní a snažit se je duchovně pozvednout a povzbudit, kdo by tuto zkušenost nebyl schopen překonat a projít jí značně posílen a upevněn na jediném pevném základě - víře v to, že Bůh dal svého Syna. Více než kdy předtím si uvědomují osobní vztah, který mají se svým Pánem a Vlastníkem jako jeho učedníci, se kterými on jedná jako s osobními přáteli, ne jako s ovcemi, které lidé zavírají za velikou ohradu, ale jako s ovcemi, kterým Pastýř věnuje individuální, osobní pozornost a péči. Na jejich pocit se hodí následující známé úsloví, jakkoli jsou staří nebo jakkoli dlouho jim trvalo, než si to uvědomili: "Dnes je první den zbytku mého života." Jejich vyhlídky jsou šťastné i pozitivní, neboť jejich naděje a touhy nezávisí na lidech, ale na Bohu.

Galaťským 5:1, 13, 14; 1. Korintským 9:1, 19; Koloským 3:17, 23-25 Matouš 11:28-30; Marek 9:36, 37; 10:13-16; Lukáš 15:1-7; Žalm 31:11-16; 55:2-6, 12-14, 22; 60:11, 12; 94:17-22; Římanům 5:1-11; 8:31-39

Tento pocit neznamená nutně neuznání toho, že vskutku existuje Boží stádo, církev, jejíž hlavou je Kristus Ježíš. Boží Syn dal ujištění, že bude mít opravdové následovníky ne pouze v prvním století nebo v tomto století dvacátém, ale i ve všech stoletích mezi tím, neboť řekl: "Já jsem s vámi po všecky dny až do skonání tohoto věku." A ačkoli byli smícháni se vším "plevelem", který musel přijít, on bude vědět, kdo tito opravdoví učedníci jsou, ne proto, že patřili k nějaké organizaci, ale proto, kým byli jako lidé. Kdekoli byli, jakkoli byla jejich účast na jeho církvi z lidského hlediska nepostřehnutelná, po staletí je znal a vedl jako jejich hlava, jejich Pán. Jeho apoštol nám říká: "Ovšem pevný Boží základ trvá a nese nápis: "Pán zná ty, kdo jsou jeho." Proč bychom měli pochybovat, že to platí i podnes? Boží Slovo ukazuje, že to nezáleží na lidech - ani to pro ně není možné - aby oddělovali lidi tak, že by mohli říct, že již shromáždili všechnu "pšenici" do jedné úhledné ohrady. Písmo jasně říká, že teprve tehdy, až Boží Syn zjeví své soudy, vyjde tato totožnost najevo."

Je radost se nyní stýkat s lidmi a necítit se nucen hledat nějaké "označení" ("nálepku"), aby se vědělo, jak se na ně dívat. Člověk necítí potřebu lidi automaticky třídit buď na svědky, nebo "ze světa", buď na lidi "v pravdě", nebo ty kteří jsou "částí ďáblovy organizace", jako na někoho, kdo je člověku na základě označení "svědek" automaticky "bratrem" nebo "sestrou", nebo, kvůli tomu, že takové označení postrádá, je mu jako člověk, kterému je potřeba jen svědčit, ale se kterým se není záhodno přátelit. Místo toho je zde zdravý pocit moci udělat to, co je správné a spravedlivé, tím, že si každého jednotlivce budeme bez předsudků vážit pro to, čím on či ona jako člověk je. Je uklidňující moci to dělat, protože víme, že "Bůh nikomu nestraní, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé.

Jednou z jistě nejbolestnějších zkušeností mnoha lidí, kteří se snažili o opravdové svědomí, je uvědomění si, jak rychle mohou skončit dlouhodobá přátelství, jak náhle se může ovzduší zdánlivé lásky změnit v atmosféru chladné nedůvěry. Jedna svědkyně z jihu, která patřila ve svém sboru k nejaktivnějším, začala chápat, jak dalece se organizace odchýlila od biblického učení.

Matouš 28:20, EP 2. Timoteovi 2:19, Srovnej Matouš 13:37-43 s Římanům 2:5-10, 16; 14:10-12; 1. Korintským 4:3-5; 2. Korintským 5:10; 10:12, 18; 2. Timoteovi 4:1 Skutky 10:34, 35, EP

Známé řekla, že i přesto neuvažuje o odchodu. Jak se sama vyjádřila: "V našem sboru je mnoho lidí, se kterými jsem osobně studovala Bibli a pomáhala je přivést do společenství. Cítím k nim i k jiným hlubokou lásku,

a proto cítím, že bych měla zůstat. Nemohu odejít od lidí, které miluji." Zanedlouho si starší všimli, že má nějaké výhrady k některým učením, a začali zkoumat její "loajalitu". Téměř přes noc se postoje vůči ní změnily. Z narážek a pomluv ve sboru zjistila, že ji obviňují. Jak řekla: "Přišla jsem na to, že hluboká láska, o které jsem si myslela, že existuje, byla ve skutečnosti jednostranná. Bez toho, aby se mnou vůbec mluvili a zjistili, jak se opravdu cítím, se ode mne lidé, které jsem milovala, najednou odvrátili." Je to mrazivá zkušenost, když je tvá úcta, oddanost a čestnost vůči Bohu očerněna největší možnou pomluvou, a ty slyšíš, jak někdo, koho jsi měl za dobrého přítele, říká: "Nevím, co se stalo, a ani to nechci vědět." Nebo se dovíš, že ten někdo prohlásil: "Neznám fakta, ale pro cokoliv, co organizace udělala, musela mít dobrý důvod." Příliš často se ta vychvalovaná láska, o které se tvrdí, že je součástí "duchovního ráje", ukáže jako docela povrchní. V telefonním rozhovoru mi svědkyně ze sousedního státu, která je v organizaci stále aktivní, řekla, že její manžel, prominentní starší v jejich městě, byl určitou dobu pod značným nátlakem ostatních místních starších. "Kdyby proti němu něco našli, pověsili by ho na nejvyšší strom," řekla. Poznamenal jsem, že jsem si vzpomněl na rčení: "S přáteli, jako jsou tito, není třeba nepřátel." "Ani nevíš, kolikrát jsme si to opakovali," odpověděla.

Mé pocity se podobají těm, které ve svém dopise uvedl jeden člověk, který zažil chladné zavržení. Napsal:

> "Dokonce bolest, kterou jsem cítil, když si mnoho mých dřívějších dlouholetých přátel zvolilo spíše věřit těm historkám, než za mnou přijít a zjistit pravdu, zastínila má radost ... a také vědomí, že důvodem, proč takto jednali, byl jejich strach. Mohu jim doopravdy ze srdce odpustit, protože v pravdě vím, co cítili - přinejlepším to, že jsem se zřekl Jehovy (opuštěním jeho organizace), a přinejhorším. že jsem byl oklamán a sveden satanem. Každopádně jsem nyní v nepřístupném postavení. Je mi opravdu líto každého zármutku, který jsem způsobil jim nebo komukoli jinému v organizaci. Skutečně je miluji a udělal bych cokoliv, co je v mých silách, abych se k nim přiblížil a pokusil se jim vysvětlit pravdu o tom, co se se mnou stalo."

Mé pocity se shodují, protože věřím, že přerušení lidské náklonnosti s očividnou lehkostí otočení vypínačem je také výsledkem organizační indoktrinace a je pro většinu přirozeně cítících lidí nenormální.

Ať je to jakkoli, svědek, který následuje své svědomí, může vskutku shledat, že skončila prakticky všechna přátelství, která měl. Za takových okolností člověk jistě potřebuje přijmout za svůj postoj, který vyslovil Žalmista:

> ***"Kdyby mě opravdu opustil můj vlastní otec a má vlastní matka, dokonce sám Jehova by se mě ujal."***

Pouze prohloubené vědomi Božího přátelství a přátelství jeho Syna může všechny ostatní vztahy vyvážit a postavit do správné perspektivy podle jejich odpovídající ceny. I když to může trvat, stojí za to důvěřovat, že se naskytnou jiná přátelství, vynaloží-li člověk potřebnou námahu. A je pravděpodobné, že se prokáží jako trvalejší a náklonnost v nich nebude odvozena od členství v organizaci, od jakéhosi "klubového ducha", ale od toho, co člověk ve skutečnosti je, od křesťanských kvalit, které prokazuje, od skutečného stavu lidského srdce. Já sám jsem v žádném případě neztratil všechny své přátele. Ale za každého, kterého jsem ztratil, jsem našel jiného. Jsou to lidé, kteří jasně dali najevo, že jsou rozhodnuti nedovolit, aby rozdílné názory nebo hlediska tato přátelství narušovala. Řídí se přitom následující radou:

> ***"Přijímejte život s pokorou a trpělivostí, velkoryse berte ohledy jeden na druhého, protože se vzájemně milujete. Usilujte být jednoho Ducha a budete spojeni v pokoji."***

Může být těžké po tak dlouhém návyku na extrémní zdůrazňování čísel a při nároku na to, že číselný vzrůst je důkazem Božího vedeni a požehnání, přijmout pokornější a skromnější názor a zmírnit své mínění v takových oblastech. Člověk může poprvé docenit Ježíšovo ujištění a vážit si toho, že "kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu jeho, tam je on uprostřed nich." Z vlastní zkušenosti mohu říci, že společné čtení a rozjímání nad Písmem s jen dvěma nebo třemi dalšími se ukázalo jako plně uspokojující a prospěšné. Pravda, když se s námi na těchto biblických diskusích sdílel větší počet lidí, provázel je větší stupeň zájmu i rozmanité poznámky. Přesto základní posilující moc a bohatství Božího Slova nebyly menší, i když jsme byli jen "dva nebo tři". Mohu upřímně říci, že v každém případě jsem si odnesl více věcí hodných zapamatování, než když jsem se při tolika příležitostech v minulosti potkával se stovkami, tisíci a desetitisíci lidí při nějakých organizací naplánovaných činnostech.

> **Žalm 2?:10; srovnej s Žalmy 31:11; 38:11; 10:20; 69:8, 9, 20; ?3:25, 28; Efezským a:2, 3 - podle překladu Phillips Modern English**

K tomu je zapotřebí víry, aby se člověk mohl spolehnout, že je to pravda. Ale s tím souvisí další přínos svobody, který držení se Boží pravdy přináší, totiž, že místo živení se přísně nařízenou "dietou", kterou připravila lidská mocenská struktura, může člověk znovu objevit Boží Slovo takové, jaké doopravdy je, a to, co skutečně říká. Je překvapivé, jak osvěžující může být četba Písma a to, že jej necháme mluvit "samo za sebe" bez toho, aby bylo "přetištěno" tradičním lidským učením. Jedna žena ze státu na jihu, která řekla, že jako svědkyně po celou dobu svého členství sedmačtyřicet let

nikdy neselhala v pravidelném každoměsíčním podávání zprávy o činnosti a stejně pravidelně navštěvovala všechna shromáždění, se vyjádřila o tom, jak je pro ni čtení Písma nyní uchvacující: "Nikdy jsem necítila potřebu zůstat vzhůru do dvou hodin ráno, abych četla Strážnou věž. Ale právě to teď dělám s Biblí."

Po navyknutí si na složité výklady, spletité argumenty a obrazotvornou alegorizaci Písma může být těžké rozeznat a přijmout pozoruhodnou jednoduchost vlastního poselství Bible. Může být těžké uvědomit si, že Ježíš myslel přesně to, co řekl, když po uvedení zásady "všecko, jakž byste chtěli, aby vám lidé činili, tak i vy čiňte jim" pokračoval slovy: "toť zajisté jest zákon i proroci." To ukazuje, že celý smysl, celý nápor všech tehdy existujících inspirovaných Písem měl učit muže a ženy lásce. To je v souladu s Ježíšovým ustanovením, že na dvou přikázáních milování Boha a milování bližního - "všecken zákon záleží i proroci". Všimněte si, že ne pouze zákon, ale také "proroci". Proroctví tedy nemají za cíl vyvolávat nějaké spekulativní výklady a velmi obrazotvorné aplikace určitých dat a událostí v dnešní době (jejichž užití se s plynoucím časem nezřídka mění, protože se nehodí), ani poskytovat možnost se vychloubat domnělým mimořádným vztahem organizace vůči Bohu. Všechna proroctví jsou určena k tomu, aby nás vedla k "lásce Božího syna" tak, abychom se skrze něj mohli učit milovat a žili v lásce, jako i on žil v lásce. A tak čteme, že "vydávání svědectví o Ježíšovi je to, co inspiruje k prorokování". Kdykoli se Písma užívá nějak jinak, kdykoliv dogmatismus a sektářská argumentace zastírá a komplikuje tento jednoduchý záměr Písma, ukazuje se, že těm, kdo takto argumentují, zcela unikl smysl Bible.

> **Matouš 7:12, KB (KB stejně jako autorem citovaný překlad Revised Standard version používá na začátku slov zákon a proroci malých písmen. Nemusí se tedy nutně jednat o knihy Zákona a Proroky, ale obecně o zákon a proroctví - pozn.a. překl.) Matouš 22:40, KB Zjevení 19:10**

Ti, kteří si myslí, že imaginativní výklady skutečně tvoří "hluboké věci Boží", prozrazují nedostatek porozumění, na co se tato fráze biblicky vztahuje. Apoštol Pavel krátce před tím, než užil tohoto rčení, uvedl:

> ***"Ani já, bratří, když jsem přišel k vám, nepřišel jsem vám hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. Přišel jsem k vám sláb, s velkou bázní a chvěním; má řeč a mé kázání se neopíraly o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží."***

To, co popisuje, je v přímém rozporu s druhem učení, které způsobuje, že se lidé cítí závislí na lidské organizaci, jež vyrábí složité a často matoucí výklady proroctví, které jen málokdo z nich může vysvětlit bez konkrétní publikace v rukou. Je též požehnáním moci rozpoznat, že opravdové "hluboké věci" Písma souvisí s uvědoměním si "hloubky Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění" vyjádřené zvláště v jeho milosrdenství skrze Ježíše Krista, "aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho Duchem posílil a upevnil vnitřní člověk a aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích; a tak abyste zakořeněni a zakotveni v lásce mohli ... pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška a hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží.

To, že se "dobrá zpráva" soustředí právě na tento výraz Božího milosrdenství skrze Krista a jeho výkupné, si může ověřit každý, kdo si najde čas k vyhledání tohoto hesla pomocí konkordance. Z více než stovky výskytů výrazu "dobrá zpráva" je zde osm odkazů na dobrou zprávu o "království", ale několik desítek odvolávek na dobrou zprávu "o Kristu". To proto, že Boží království, výraz jeho královské svrchovanosti, má svůj střed v jeho Synu a ve věcech, které On dosud konal a bude ještě konat skrze něj. Naše pozornost by se měla zaměřit na Krista Ježíše, a ne na nějakou lidskou organizaci, neboť "v něm jsou pečlivě skryty všechny poklady moudrosti a poznání". V porovnání se studiem, rozjímáním a modlitbou, které se soustřeďují na větší porozumění hloubce Božího milosrdenství, lásky a dobroty, se spisování vyskytující se v některých výkladech proroctví, jakkoli je poutavé, mystifikující nebo exotické, ukazuje jako skutečně povrchní.

1. Korintským 2:1-5, 10, EP Římanům 11 :33; Efezským 3:16-19, EP z Koloským 2:3

Je pak potěšující moci číst Boží Slovo bez pocitu přinucení za chytit smysl každé části s absolutní přesností nebo vysvětlit každý prorocký výrok v nějakou směrodatnou aplikaci. Neboť to, co napsal apoštol Pavel, je stále pravdivé:

> ***"Vždyť naše poznání je jen částečné, i naše prorokování je jen částečné; až přijde plnost, tehdy to, co je částečné, bude překonáno ... Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uzříme tváří v tvář. Nyní poznávám částečně, ale potom poznám plně, jako Bůh zná mne. A tak zůstává víra, naděje, láska - ale největší z té trojice je láska.***

1. Korintským 13:9, 10, 12, 13, EP

Je-li naše láska k Bohu, jeho Synu a bližním zvětšována a upevňována čtením Písma, pak toto čtení nepopiratelně splnilo svůj nejpodstatnější účel. V Písmu je mnoho míst postavených tak, že nelze jednoduše určit jediné možné a správné vysvětlení. Pokud existují jiné výklady, které jsou jak v souladu se zbytkem Písma, tak přispívají k víře, naději a lásce, proč upadat do pasti sektářství tím, že budeme neoblomně trvat jen na jediné z nich? Vážím si vyjádření jednoho člověka z Tichomořských ostrovů který v tomto duchu napsal: "Nebudu věřit v žádné učení, ani ho podporovat, pokud ho pociťuji jako falešné, a budu stát na tom, čemu věřím, že je pravda; ale nemohu soudit jiné, kteří milují Boha, a cítit, že jsem lepší než oni proto, že možná vím věci, které oni neznají. Bůh s námi se všemi jedná z místa, kde jsme. Všichni se v něčem mýlíme a souzení. srovnávání, soupeření a oddělování se od ostatních, kteří milují Boha a kteří jej také hledají. to není Boží cesta. Jeho cestou je láska, která spojuje a hojí a zakrývá množství hříchů a chyb. Včas všichni přijdeme k poznání celé pravdy, ale mezitím se musíme dělit o to, co máme, a pomáhat a povzbuzovat jiné, ne vytyčovat bojové linie." Když je po všech rozepřích a debatách nad určitými záležitostmi nebo doktrinálními otázkami, které tak často obsahují věci, které nejsou z Písma jasně zřejmé - jakého opravdového dobra bylo dosaženo? Skutečná otázka zůstává -jací jsme lidé Jak dalece odrážíme vlastnosti našeho nebeského Otce a jeho Syna? Opravdu náš život a náš způsob jednání s druhými dokládá jejich učení? Každé učení, ať organizace, nebo jednotlivce, které nepřispívá k tomu, aby člověk byl ve svém jednání s ostatními soucitný, uvážlivý a ochotný pomoci, nikdy nemůže být od Boha.

skutečně protože "toto přikázání máme od něho, že ten, kdo miluje Boha, má také milovat svého bratra". Otázka zní: Kam tedy jdu? Čím se stávám? Necítím potřebu kamkoli jít". Protože znám Jednoho, který má "výroky věčného života". Vážím si posilujícího společenství těch, se kterými jsem ve styku (ať osobně, nebo písemně), a doufám, že budoucnost přidá k mým známým ještě jiné upřímné lidi které zajímá pravda, ne jen jako nauka, ne jen slovy, ale jako způsob života. Jednoduše se tedy snažím být křesťanem, učedníkem Božího Syna. Nechápu, proč někteří chtějí být něco jiného. Nerozumím, jak někdo může doufat, že bude něco víc. Minulost je nyní minulostí. Mám zač být vděčný a je poměrně málo věcí, pro které se rmoutit. Tímto nezmenšuji závažnost omylů. Když písku v hodinách lidského života začne ubývat, mohou být škodlivé účinky toho, že člověk dovolil, aby jakákoli znatelná míra omylu měla vliv na jeho dřívější rozhodnutí a běh života, spíše bolestně zřejmé. Nijak nelituji útrap prožitých v minulosti. Cítím, že jsem se z nich v mnohém poučil. Má

důvěra v lidskou organizaci se však ukázala být nesprávná. Větší část svého života Jsem strávil úsilím přivádět lidi k Bohu a jeho Synu, ale shledal jsem, že organizace se na ně dívá jako na své stádo, které je jí zodpovědné a podléhá její vůli. Nicméně jsem šťasten, že vím, že jsem se osobně snažil takové lidi povzbuzovat, aby budovali svou víru na Božím Slovu coby pevném základu. Mám naději, že se ukáže, že tato práce nebyla marná.

Ve věku, kdy ostatní lidé uvažují o odchodu na odpočinek, jsem se ocitl na začátku a snažím se postarat o budoucí potřeby mé ženy a mne. Přesto mohu s biblickým pisatelem "s důvěrou říkat: Pán je můj pomocník, nebudu se bát. Co mi může udělat člověk?" Nikterak nelituji, že jsem se držel svědomí; výsledné dobro daleko převyšuje všechny neradostné zkušenosti. Některá dřívější rozhodnutí založená na falešném podání Boží vůle měla následky, které jsou, zdá se, téměř nezvratné. Stále uvnitř cítím prázdnotu, kdykoliv pomyslím, že po sobě zanechám ženu bez syna či dcery, kteří by Jí poskytli citové zázemí, nebo ji snad materiálně zajistili přiměřeněji, než já během let, která mi ještě zbývají. Ale existuje budoucnost jiná než ta bezprostřední, a víra v ni a Boží zaslíbení, která s ní souvisí, utišují mé srdce.

1. Janova 4:21; Jan 6:68; 1. Janova 3:18; Židům 13:6

Ačkoli pro mne byla některá jednání určitých lidí nepochopitelná, cítím, že nejsem oprávněn je soudit, a ani nechci soudit ty jednotlivce, kteří mne zavrhli, o nic víc, než byli oni oprávněni soudit mne. Upřímně si přeji, aby jim budoucnost přinesla lepší dny, neboť cítím, že je toho tolik, co mohou udělat, co by rozšířilo jejich rozhled i životy a čím by byly jejich dny bohatší a smysluplnější. Doufám, že jsem se poučil z minulých chyb, a ačkoliv jich nadělám jistě víc, mám naději, že se alespoň zlepším k dobru jiných, jako i mému vlastnímu. Lituji, že se nemohu osobně omluvit lidem, kterým jsem tak či onak způsobil těžkosti, ale modlím se za to, aby žádná bolest nebyla trvalá, a v těch oblastech, ve kterých nemohu nic dělat, spoléhám na Boží prozřetelnost. Doufáme, že ve zbývajících letech pro mou ženu a mne vzejde pokoj a Boží požehnání pro naše společné úsilí sloužit mu po všechny naše dny.

Po svém konečném vypovězení ze světového ústředí projížděl Edward Dunlap Alabamou cestou do Oklahoma City, aby tam ve svých devětašedesáti začal žít nanovo. Když jsem s ním mluvil, řekl: "Zdá se mi, že jediné, co může člověk dělat, je snažit se vést život křesťana a pomáhat lidem ve všem, v čem může. Všechno ostatní je v Božích rukou."

Jsem vděčen, že jsem mohl zpřístupnit informace, o kterých se domnívám, že i ostatní mají právo je slyšet. Je toho mnohem více, co by se dalo říci, či snad co je potřeba říci, aby obraz byl úplný. Ale ať to čas, život a okolnosti dovolí říci, nebo ne, jsem ochoten ponechat ovoce toho, co jsem nyní řekl, v Božích rukou.

Příloha

DODATKY K NĚKTERÝM KAPITOLÁM

Někteří svědkové se bezpochyby domnívají, že starší sborů jsou vybírání samotným vedoucím sborem. Několik členů vedoucího sboru původně sedávalo s pracovníky služebního oddělení a procházeli všechna jmenování starších ve Spojených státech. S touto praxí se však po poměrně krátké době skončilo a jmenování byla ponechána na personálu služebního oddělení. V jiných zemích byla jmenování starších od počátku zcela v rukou kanceláří odboček Strážné věže. Jediná jmenování, která od té doby vedoucí sbor prováděl, ať ve Spojených státech, nebo jinde, byla jmenování cestujících dozorců a členů výborů odboček. Věřím, že to bylo proto, aby se tito mužové mohli představovat v určitém smyslu jako "představitelé vedoucího sboru", tedy někdo, kdo má větší váhu a větší moc, než jakou mají místní starší.

Pokud jde o politiku ohledně nepřirozených sexuálních praktik" (pojednávanou na stranách 43 až 49), pár let po mém vystoupení z vedoucího sboru organizace znovu zavedla základní prvky své dřívější politiky. Strážná věž z 15. března 1983 (str. 30, 31) uvedla, že by starší neměli být "policajty" v soukromých manželských věcech, nicméně nařídila, že hlásání nebo praktikováni toho, co bylo považováno za "nepřirozené sexuální vztahy" mezi manžely, nejen diskvalifikuje muže na úřad staršího nebo na jiné Společností určené postavení, ale "může vést dokonce k vyloučení ze sboru". Lloyd Barry nebyl přítomen, když vedoucí sbor právoplatně rozhodl o zrušení politiky z roku 1972, a po svém návratu vyslovil nesouhlas s tím, že byla zrušena. Protože ! stojí v čele písárny a dohlíží na přípravu materiálů pro Strážnou věž, mohl jeho vliv přispět k tomuto posunu zpět k dřívějšímu postoji. V každém případě materiál z roku 1983 nevyvolal tak velkou vlnu právních jednání, jaká provázela původní ohlášení této politiky v roce 1972. Snad to bylo proto, že dřívější zkušenost přinesla dost špatného ovoce na to, aby zkrotila horlivost ze strany starších.

Ke kapitole 4

Posvěť se jméno Tvé, str. 335, 336: Strážná věž z 15. března 1990 obsahuje články o vedoucím sboru a jeho úloze. Tyto články jsou pozoruhodné ve svém vykreslení organizační historie, kterou znázorňují tak, aby vyhovovala ideálnímu obrazu. Hovoří o "pokrokových zlepšeních"

a "neustálém vybrušování" v organizaci, jako by toto byl stálý, harmonicky prováděný proces naplňování Izajáše 60:17. Uvádějí smyšlenku, že vedoucí sbor pracoval po celou historii Strážné věže. Jak je ukázáno v kapitolách 3 a 4 této knihy, je realita zcela odlišná. Během prvních sedmi desítek let historie organizace o vedoucím sboru nikdo nemluvil ani neuvažoval. Russell zařídil, aby po jeho smrti věci řídily výbory a dělily se o moc a autoritu. Rutherford je však pohotově a účinně odstranil, rozdrtil opozici a následující dvě desítky let jako prezident korporace autokraticky uplatňoval totální vládu. Knorr si tuto totální vládu, ačkoli se existující klima zmírňovalo, udržel až do jakési "palácové revoluce", která zbavila prezidentství jeho moci. Až v roce 1976 se autorita přesunula z jediného člověka na několik lidí a asi po padesáti letech začaly znovu pracovat výbory. Tento scénář odvíjející se tam a zase zpět těžko zapadá do obrazu harmonického procesu "pokrokových zlepšení" a "neustálého vybrušování".

Ke kapitole 5

Na stranách 97, 98 se pojednává o změně v provádění politiky vůči hemofilikům: Edward Dunlap, který nejen pracoval v písárně, ale byl také čas od času povoláván, aby pomáhal při odpovídání na dotazy přicházející "z terénu", byl svědkem toho, jak se s touto změnou potom vypořádávali. Já si vzpomínám, že změna - od dřívějšího postoje, který připouštěl jen jednorázové užití krevní frakce obsahující srážlivé faktory a který určoval, že vícenásobné použití představuje "jedení krve" a že se tak člověk proviňuje porušením Božího zákona - se uskutečnila před mým jmenováním do vedoucího sboru v roce 1971. Dřívější vydání této knihy obsahovalo na straně 107 výrok v tomto smyslu. Při práci na tomto druhém vydání, jsem našel memorandum z 14. června 1975 od Ewarta Chittyho (který byl toho roku předsedajícím), ve kterém se odvolává na projednávání této záležitosti na schůzce vedoucího sboru 11. června 1975. Zprvu jsem se domníval, že je to prosté potvrzení dřívější změny, která vešla v platnost skrze písárnu a kterou se členové personálu zabývající se odpovídáním na došlou korespondenci řídili. Avšak nemohu to doložit tak, abych toto datum změny mohl přesně určit. Je tedy lepší zůstat u roku 1975, pro který existují písemné doklady. Možná stojí za povšimnutí, že v tomto roce neexistoval žádný výbor pro písemnosti vedoucího sboru. Pokud nebylo na zasedání vedoucího sboru určeno, že má určitý člen připravit materiál na nějaké téma (což se příležitostně, avšak zřídka stávalo), byla veškerá moc nad tím, co se bude publikovat, v rukou prezidenta korporace - N. H. Knorra - a z praktického hlediska to určoval Karl Adams, kterého prezident

pověřil dozorem nad písárnou. Ačkoli bylo v tomto oddělení několik členů vedoucího sboru - Lyman Swingle, Karl Klein, Ewart Chitty a já - bylo naším jediným úkolem psát podle toho, jak nám to Karl Adams určoval, a neměli jsme žádný vliv na to, co má nebo nemá být publikováno. I kdybychom připustili, že o změně této politiky se rozhodlo až 11. června 1975, zůstává faktem, že teprve o tři roky později ve Strážné věži z 15. června 1978 (na stranách 30, 31) - organizace publikovala prohlášení, které zaručovalo, že se všichni hemofilikové mezi svědky doví, že již neplatí pravidlo, které jim bylo řečeno; totiž že použití krevních derivátů obsahujících srážlivé faktory a zabraňujících krvácení je omezeno na "pouze jeden" případ. Nikdo však neví, do jakých případů nouze se dostali hemofilikové z řad svědků, kteří během těch tří let věděli jen o dříve platné zásadě.

Ke kapitole 6

Statut "kulturní" organizace byl v Mexiku udržován po více než půl století, než jej organizace Strážná věž konečně změnila na statut náboženské společnosti. Časopis Strážná věž z 1. ledna 1990 oznámil, že ke "změně statutu" svědků Jehovových došlo v roce 1989. Popisuje, že mexičtí svědkové mohli při návštěvách dům od domu poprvé používat Bibli a poprvé mohli zahajovat shromáždění modlitbou. Toto číslo popisuje, jak "vzrušující" byla tato změna pro mexické svědky, a že z ní "plakali radostí". Připisuje jí též okamžitý skok v počtu "zvěstovatelů" o více než 17 000. Článek neříká čtenáři vůbec nic o tom, jaký byl předcházející statut, proč přetrvával nebo jak došlo k jeho změně. Každý, kdo ten článek čte, nutně považuje za samozřejmé, že tato změna statutu se všemi popsanými přínosy byla něčím, co organizace vždy chtěla. Z četby tohoto článku člověk předpokládá, že to byla vláda v Mexiku nebo místní zákony, které svědkům bránily v modlitbách během shromáždění nebo v používání Bible při jejich aktivitách dům od domu. Nikde se nezmiňuje o tom, že důvodem, kvůli kterému byli mexičtí svědkové o tyto věci - nejméně půl století - připravováni, bylo to, že si jejich vlastní ústředí vybralo tuto možnost, a nyní dobrovolně rozhodlo ve prospěch jiného statutu. Článek čtenáři neříká, že tyto "vzrušující" změny i pláč z radosti byly možné po celou dobu mnoha desítek let a že bylo zapotřebí jen organizační rozhodnutí přestat předstírat, že organizace svědků Jehovových v Mexiku není společností náboženskou nýbrž "kulturní". Jediným důvodem, proč mexičtí svědkové tyto věci nedělali, bylo to, že jim to ústředí organizace nařídilo, aby chránilo zvolený statut "kulturní" organizace. Toto jsou skutečnosti, které jsou lidem na vedoucích místech mexické organizace

svědků známé. Nezná je však převážná většina svědků mimo Mexiko a Strážná věž z 1. ledna 1990 je v tomto ohledu zanechává ve tmě. Článek uvedl "přikrášlený" obraz události ,který byl stejně zavádějící jako dřívější praxe předstírání, že jsou něco jiného než náboženská společnost, i když dobře věděli, že jí jsou. Ochota organizace Strážná věž zříci se desítky let trvajícího předstírání se zdá být spojena s dodatky k Mexické ústavě, které schválily tamní zákonodárné orgány. Jak ukazují zprávy z roku 1991, je církvím pod novými zákony opět dovoleno vlastnit budovy a majetek. To platí nejen o katolické církvi, nýbrž o všech denominacích.

Ke kapitole 11

Toto je můj dopis, kterým jsem odpovídal na předvolání na prav ní jednání od sboru svědků Jehovových v East Gadsden:

```
Rada starších.
Sbor svědků Jehovových
2822 Fields Avenue
East Gadsden, AL 35903
12. listopadu 1981

Drazí bratři,
Váš dopis ze 6. listopadu jsem dostal v úterý 10.
listopadu odpoledne. Tento dopis Vás možná do soboty
nezastihne, takže se telefonicky spojím s Theotisem,
aby bratři potom nemuseli zbytečně cestovat do Sálu.
Požádal jsem Dana, aby Vás uvědomil, že píši dopis
vedoucímu sboru, ve kterém žádám informace, a ocenil
bych, kdybyste před pokračováním ve vaši právní
proceduře počkali, než dojde odpověď. Váš dopis se o
tomto nezmiňuje. Možná byste mi mohli napsat jaké je
Vaše rozhodnutí ohledně této žádosti, pokud jste to
opravdu vzali v úvahu. Jak možná Víte, strávil jsem
čtyřicet let života službou plným časem jako průkopník,
zvláštní průkopník, oblastmi dozorce, krajský dozorce,
misionář, dozorce odbočky, člen rodiny Bétel a člen
vedoucího sboru. Nevím, zda u Vás pro těch čtyřicet let
přichází do úvahy alespoň trocha shovívavosti v tom, že
byste trpělivě posečkali, dokud Brooklyn neodpoví.
Doufám, že tomu tak bude, a že Váš zájem o jejich
odpověď bude stejně velký jako můj. - Jakub 2:12, 13
Představuji tři podpisy na konci onoho dopisu ty
bratry, kteří tvoří práhni výbor? Pokud ano, pak
zdvořile prosím, aby rada starších znovu zvážila jejích
volbu. Z toho, co bylo řečeno při setkání s Wesley
Bennerem a Danem Gregersonem, se Dan v této věci uvedl
jako žalobce tím, že na začátku rozhovoru prohlásil, že
mne viděl jist s Petrem Gregersonem (což se událo před
několika měsíci před vydáním Strážné věže z 15. září
1981). Dosud nevím o žádném jiném obvinění z údajného
```

přestupku. Existuji nějaká? (Potřeboval bych vědět, z čeho jsem obviňován - a kým - abych mohl mít svědka na své straně.) Bez ohledu na to, je - podle jakéhokoli měřítka spravedlnosti - jen těžko možno vidět jako správné, aby žalobce byl součástí soudního orgánu. Jsou i další důvody, pro které je možné považovat Dana za nezpůsobilého pro tuto funkci, ale nepovažuji za nutné přidávat je k těm, které jsem uvedl. Vezmete-li v úvahu výše uvedené body, velmi bych ocenil, kdybyste zvážili, zda by nebylo vhodné právní výbor rozšířit. Obviněni se týká nového postoje, který zaujal vedoucí sbor (který staví osoby oddělené od společenství do stejné třídy s lidmi vyloučenými, což se dosud omezovalo jen na ty, kteří nastoupili vojenskou službu nebo vstoupili do politické aktivity). Kromě toho jsem slyšel o odsuzujících poznámkách na mou adresu, které vyřkli někteří starší v radě. Nemohu vědět, do jaké míry je jejich svědectví správné, protože se mnou osobně nehovořili. Jelikož ovšem vyvstává možnost předčasného odsouzení, považoval bych za laskavost, kdyby byli přizváni další starší sboru, aby se přispělo k spravedlivé a nestranné diskusi. Tento dopis je poněkud zdlouhavý, ale snad to omluvíte, když uvážíte, že je zpochybňována má oddanost vůči Bohu, jeho Synu a jeho inspirovanému Slovu. Přijměte mé díky za zvážení uvedených věcí a kéž je Jehova Bůh a náš Pán Ježíš Kristus s duchem, kterého projevujete. - 2. Timoteovi 9:22, Filemonovi 25.

Váš bratr
R. V. Franz

Následující dopis z 23. listopadu 1981 nebyl nikdy odeslán kvůli rychlosti, s jakou právní výbor jednal, a pro jeho neochotu ponechat čas na korespondenci v této záležitosti. Nicméně tento dopis je užitečný v tom, že poskytuje představu, jak právní výbor tento případ řešil:

23. listopadu 1981
Rada starších
Sbor East Gadsden

Drazí bratři,
píši tento dopis radě starších, protože bych chtěl vědět, zda všichni skutečně schvalujete to, jak se můj případ až dosud řešil. Jak víte, napsal jsem dopis vedoucímu sboru (s datem 5. listopadu) se žádostí o informace ohledně použití materiálu ze Strážné věže z 15. září 1981 v mém osobním případě. Část mého dopisu se zabývá i jinými věcmi; kopii části, ve které se pojednává o zdejších okolnostech a starších, přikládám. Když jsem byl předvolán na slyšení, které se mělo konat v sobotu 19. listopadu, upozorňoval jsem Vás na to, že se právní výbor vůbec nezmínil o mé žádosti ponechat vedoucímu sboru čas na odpověď na můj dopis. Ve čtvrtek

19. listopadu mi napsal právní výbor dopis; odeslaný ve čtvrtek odpoledne - kterým mě předvolávali ke slyšeni v sobotu. Nemohli očekávat, že bych tento dopis dostal dříve než v pátek, a kdybych se v pátek odpoledne nevrátil dříve a nezašel na poštu, zastihl by mě tento dopis až v pondělí, dva dny po udaném terminu slyšení. Kdyby bratr French netelefonoval asi čtyřiadvacet hodin před začátkem slyšení, nic bych o dopisu nevěděl. Má žena mu vysvětlila že v sobotu očekáváme společnost (návštěvu člověka z jiného státu, kterou jsme domlouvali telefonem.na velkou dálku). Když jsem se vrátil domů, teprve jsem se o tomto dopisu dověděl a šel si pro něj na poštu. Tento zřejmý spěch je pro mne vskutku skličující. Možná, bratři, že to považujete za správný postup jednání. Chci doufat, že tomu tak není. Navíc mi dnes odpoledne telefonoval bratr French a informoval mne, že právní výbor zasedne k tomuto případu tuto středu bez ohledu na to, zda budu přítomen, nebo ne. znamená, že považují způsob, jakým záležitost projednávají za obvyklý a správný, a že má odpověď ospravedlňuje to, mne zařadili mezi ty, kdo opakovaně odmítají nebo nejsou přítomni. právního jednáni. Opravdu se na základě těchto skutečností domníváte, že ,je to pravda? V žádném svém kontaktu jsem nevyslovil odmítnutí setkat se s právním výborem, ale místo toho jsem vyjadřoval to, co je, jak věřím, platný a podstatný důvod pro který nebylo možné s předloženým termínem souhlasit. Ve chvíli, kdy dnes odpoledne telefonoval bratr Frensh jsem připravoval odpověď na dopis právního výboru. V tom jejich dopisu se uvádí, že "rada starších si uvědomuje, že jsi odeslal dopis Společnosti Strážná věž, a rozhodla se uspořádat slyšení právního výboru". Tento dopis neuvádí žádné vysvětleni ani důvod proč nepočkat., než vedoucí sbor na můj dopis odpoví. Když jsem se dnes odpoledne zeptal na možný důvod proč nejprve nepočkat na odpověď, odpověděl, že to nepovažuje za nutné. Chápu to tak, že dvě třetiny mého života zasvěcené téměř šedesát let dlouhé službě Bohu jsou nyní, jako důvod pro zvážení mé žádosti, odepsány. Ale což se, bratři, opravdu domníváte, že říci nepovažovali jsme to za nutné je opravdu vhodnou odpovědi na takovou žádost, ať je od kohokoliv? Věříte často opakované radě, že je lepši udělat chybu v trpělivosti, shovívavosti a milosrdenství než ve spěchu, tvrdosti a neoblomnosti? Je to, co ospravedlňuje nedbalost této rady, pouze nutnost nebo spíše její nedostatek? Ať jsou postoje některých z Vás vůči mně jakékoliv, upřímně věřím, že má prosba si zaslouží lepši odpověď, než je ta, které se mi doposud dostalo. Principy, jako jsou ty v Příslovích 19:29; 25:8-10, by Vám, zdá se, poskytly východisko, proč cítit pro ospravedlnění nyní sledovaného kursu lepši důvody než ty, které byly dosud přiloženy. Kéž je Vaše rozhodnuti z těch, u nichž upřímně věříte, že mají Boži požehnání a jsou v souladu s příkladem a učením jeho Syna zde na zemi. - Matouš 5:5; 12:7

V úctě
R. V. Franz

Následuje kompletní dopis, který jsem poslal jako odvolání proti rozhodnutí právního výboru o mém vyloučení ze společenství:

8. prosinec 1981
Rada starších sboru East Gadsden

Drazí bratři:
Tímto dopisem bych se rád odvolal proti rozhodnuti vyloučit mne ze společenství, které učinil Vámi vybraný právní výbor. O právních záležitostech jedna publikace Společnosti říká, že "starší sloužící v právních výborech musí věci pečlivě zvažovat a vědět, že určité faktory odlišují jednu situaci od druhé. Namísto toho, abyste hledali pevná pravidla, kterými byste se řídili, je zapotřebí uvažovat o zásadních věcech a soudit každý případ v jeho vlastni skutkové podstatě". Pokud se týče udíleni rad, tatáž publikace říká:."Buďte si jisti, že rada je pevně podložena Božím slovem. Ponechte si dostatek času a snažte se proniknout k srdci člověka. Udělejte si čas k naslouchání. Ujistěte se, že máte všechna fakta. Prodiskutujte s ním použití příslušných biblických míst a buďte si jisti, že vám rozumí. Udělejte si čas na zkoumání, pokud je to zapotřebí, dříve než poradíte nebo odpovíte na jeho otázky. Pokud si nemůžete udělat potřebný čas, bude dobře nechat tu věc jinému staršímu." Nedomnívám se, že by se tyto věci v mém případě udělaly. Je to pro mne smutné, že se projevil postoj vyznačující se neobvyklým spěchem a očividnou neochotou nebo neschopnosti prodiskutovat použiti příslušných biblických míst, abych vám plně rozuměl. Cítím, že bratrský přistup spíše vyžaduje trpělivost než spěch; soucit a porozumění spíše než přísné uplatňování pravidel. Neměly by Vám být neznámé mé podmínky. Po čtyřiceti letech služby plným časem, ve kterých jsem překonával strádání, chudobu, hlad, žízeň, chlad, žár, horečky, úplavici, věznění, nebezpečí davového násilí, střílení i války společné s neustávajícím pachtěním, jsem se ocitl ve věku 58 let tváří v tvář problému najit si domov a zaměstnáni, abych se postaral o sebe a svou ženu. Protože jsem začal s kazatelskou službou po ukončeni střední školy v roce 1940, nemám žádné zkušenosti ve světském zaměstnání ani finanční zdroje, které by mne uživily. Prostředků, které mi dala Společnost (zřejmě chápaných jako určitý druh odměny za mých čtyřicet let služby), bylo méně, než kolik většina lidí dostane za jeden rok světského zaměstnání, a tak pokryly jen část našich počátečních výdajů. Peter Gregerson mi poskytl práci a místo, kde můžeme parkovat náš pojízdný dům, který jsem koupil a pro který jsem stále v dluzích. Stal se tak mým domácím i zaměstnavatelem. Asi před šesti měsíci pod nátlakem vystoupil z místního sboru. Jak víte,

jediným podkladem pro právní jednání se mnou bylo obviněni, že jsem jedl v místní restauraci s Petrem Gregersonem. Někteří starší v okolí se domnívají, že jejich zaměstnání ve Warehouse Groceries jim umožňuje to, že nejsou obviňování, i když jedl s Petrem Gregersonem, který je tam předsedou správní rady. Nicméně naše vztahy jsou užší než jejich, protože pracuji nejen pro Warehouse Groceries, ale pracuji i pro něj osobně tím, že dělám práci na jeho pozemku i doma způsobem, který vyžaduje pravidelnou konverzaci a rozhovory, často u něj doma při jídle a jiných příležitostech. Nejsem s to pochopit, proč by bratrský přistup neměl vyžadovat soucitný a ohleduplný postoj, zváženi mých okolností a uznáni "faktorů, které odlišují jednu situaci od druhé". Během právního jednáni pouze jeden ze dvou svědků poskytl svědectví, které se vztahuje k něčemu, co následovalo po vydání Strážné věže 15. září 1981, která staví oddělené osoby do stejné kategorie s vyloučenými. Jeden ze svědků uvedl, že mne viděl v restauraci s Petrem Gregersonovými, ovšem doznal, že se tak událo v létě, a tedy před publikaci tohoto časopisu. Pokud člověk nevěří v zákony platné ex post facto, pak je jeho svědectví jen stěží relevantní. Druhý svědek dosvědčil pozdější událost, kdy.mě viděl přicházet do restaurace ve společnosti mé ženy a Janet Gregersonové (která není oddělená) a následně viděl vcházet Petra. Tentýž svědek spolu s jedním starším sboru v East Gadsden s. Petrem Gregersonem jedl v restauraci při dvou příležitostech po vydání Strážné věže z 15. září 1981. V žádném z těchto případů je o to, aby se k němu posadili, nepožádal Petr, ale v obou případech byl on pozván, aby si přisedl k jejich stolu a zapojil do jejich volného rozhovoru. Toto očividně není považováno za důvod pro právní jednáni, avšak jedna příležitost v mém případě je jako taková chápána. Uvádím to jen proto, že Váš dopis z 19. listopadu mě ujišťoval, že starší jednající v mém případu mne ještě neodsoudili a budou ve svém přístupu objektivní. Očividná nesrovnalost způsobuje, že těžko mohu dojit k závěru, že tomu tak bylo. A vyvolává to vážné otázky ohledně motivace pro samotné právní jednání a pro učiněné rozhodnutí. Také je pro mne obtížné pochopit vůči mně vznesené obviněni, když se na ně dívám na pozadí toho, co se v okolí Gadsdenu děje. Bylo by obtížné vyjmenovat případy, kdy starší a ostatní stolovali nebo se jinak společensky stýkali s oddělenými a ze společenství vyloučenými osobami, a to proto, že jsou velmi početné. Přesto jsem z nějakého důvodu byl vybrán a obviněn já. Pokud by někdo zastával názor, že je to jen otázka s někým začít, proč by k tomu, abych to byl já, měla vést jen jedna výpověď jediného svědka o jedné události od uveřejněni Strážné věže z 15. září 1981. Také to vyvolává vážné otázky, pokud jde o objektivitu a nestranné pohnutky. Možná, že by někdo mohl říct, že jsem nevyjádřil pokání z toho, že jsem šel jíst s Petrem Gregersonem. Abych mohl činit pokání, musel bych být nejdříve přesvědčen o tom, že je to před Bohem hřích. Toto přesvědčeni se dá vyvodit

pouze z Božího slova, které jediné je inspirované a bezchybné spolehlivé (2. Tim. 3:16, 17). Tak jak rozumím Bibli, je věrnost vůči Bohu a jeho Slovu to nejdůležitější a předčí každou jinou věrnost, ať už jakéhokoliv druhu (Sk. 9:19,20, 5:29). Zdá se mi, že ani mně, ani kterémukoliv jinému člověku nebo skupině lidi nepřísluší něco k tomuto Slovu přidávat, leda by byli "shledáni lháři" nebo byli stiženi Božími ranami (Přísloví 30:5,6, Zj. Jana 22:18,19). Tato biblická varováni nemohu brát na lehkou váhu. S ohledem na všechna napomenuti Bible, abych nesoudil druhé, mám zdravý strach z toho, abych se já sám (nebo jakýkoli jiný člověk nebo skupina lidí) nestal zákonodárcem, a cítím se být přinucen přenechat takový soud samotnému Božímu slovu. Abych tak mohl činit, musím si být jist, že se neřídím jen nějakými lidskými měřítky, která se sama vydávají za božská, ale ve skutečnosti nejsou inspirována a nejsou podložena Božím slovem. Nepřeji si provinit se domýšlivostí a drzostí v tom, že bych soudil někoho, koho Bůh ve svém vlastním Slově takto neposuzuje. - tím. 19:9,10-12, Jakub 4:11,12, viz také Komentář k Jakubovu dopisu, str. 161 až 168. Ujišťuji Vás, že pokud mi pomůžete z Bible pochopit, že požiti oběda s Petrem Gregersonem je hřích, budu před Bohem pokorně činit pokání z tohoto hříchu. Ti, kteří se mnou dosud mluvili, tak neučinili, nýbrž citovali výše zmíněný časopis jako jejich "autoritu" (tento výraz použil předsedající právního výboru). Podle mého chápání se veškerá autorita v křesťanském sboru musí odvozovat z Božího slova a být na něm pevně založena. Přísloví 11:15 říká: "Kdokoli prohlašuje ničemného za spravedlivého a kdokoli prohlašuje spravedlivého za ničemného - ti oba jsou Jehovovi něčím odporným." Nepřeji si být Bohu odporný, a proto jsem tou věcí velmi znepokojen. Plně přijímám biblické učení v 1. Korintským 5:11-13 a 2.Janově 7-11 a ujistil jsem ty, se kterými jsem hovořil, že netoužím stýkat se, jist ani mít doma osoby, jaké jsou tam popisovány, lidi ničemné a antikristy. Mým problémem je, jak se tato místa Písma vztahuji na člověka, který stojí v jádru případu, jenž je proti mně veden - na Petra Gregersona. Pod nátlakem vystoupil ze sboru svědků Jehovových, ovšem, jak víte, ve svém dopise uvedl následující: "Včera jsem byl upozorněn, že jsem způsobil rozrušení mnoha bratrů v Gadsdenu a v našem kraji. Velmi jsem se snažil tomu předejít. Je pravda, že jsem zakoušel vážné pochybnosti o určitých učeních Společnosti Strážná věž. Avšak rád bych vyjasnil dvě důležité věci. Za prvé: o těchto věcech jsem uvnitř sboru aktivně nediskutoval. Ani jsem o nich nemluvil s radou starších pro strach, že by to případně způsobilo rozhovory uvnitř sboru. Měl jsem "důvěrné rozhovory" s několika lidmi, většinou z mé vlastní rodiny. Za druhé: nezměnily se mé názory ohledně Jehovy Boha, Ježíše Krista a jasných učeni Bible, takových jako je vzkříšeni. Jako že je Jehova Bůh mým soudcem, nejsem si vědom žádného jednání, které se na křesťana nehodí. Po téměř padesát let - od zimy na přelomu let 1931 a 1932, kdy mne můj táta začal brát

na shromáždění, jsem byl řádným a tvrdě pracujícím svědkem Jehovovým. Mé jméno a pověst má velkou cenu pro mne i mezi Vámi a v širším společenství. A tak, abych chránil mé "dobré jméno" a aby se mezi Vámi nevyskytly žádné další těžkostí a rozrušeni, vystupuji tímto ze společenství organizace. Tím se nemění má úcta k dobru konanému Společností Strážná Věž. Ani to nemění mé přátelství a lásku k Vám jako jednotlivcům. Samozřejmě přijmu jakýkoli postoj, jakýsi vůči mě zvolíte.

S úctou
Petr. V. Gregerson"

Zde končí dopis Petra Crregersona a pokračuje můj odvolací dopis.

Uvádí, že si není vědom "žádného jednáni, které, se na křesťana nehodí", což by ukazovalo, že nepatři k lidem popisovaným v 1.Korintským 5:11-13. Vyjadřuje svou viru v Jehovu Boha, jeho Syna a jasná učeni Bible, což by rozhodovalo v neprospěch toho; že patří mezi osoby popsané ve 2. Janově 7-11. Pokud vím, nikdo proti těmto tvrzením nic nenamítal, ani je nevyvracel. Jednáním s nim jako s ničemným člověkem bez toho, abych pro to měl jasný biblický základ, bych se, jak věřím, vystavil Božímu neschválení. Každého ze starších, kteří se mnou hovořili, včetně oněch tři členů právního výboru, jsem se ptal, jestli oni sami Petra Gregersona považuji za člověka popsaného v 1.Korintským 5:11-13 a 2.Janově 7-11, to jest člověka ničemného nebo antikrista. Sami se očividně rozpakovali říci, že se tyto úseky Písma vztahuji na něj, a přesto toto jsou jediná místa v Písmu, která vydávají tento příkaz opravdu spravedlivé žádat ode mne, abych na něj uplatňoval tato biblická místa, a proto jej posuzoval jako člověka, se kterým se nepatří jist, když ti, kteří zasedli k mému soudu sami nejsou ochotni nebo schopni tak učinit? Až dosud nevidím, že se tyto úseky na Petra Gregersona vztahuji. Potřeboval bych Vaši pomoc, abych mohl pochopit, že na něj opravdu platí. Mohu pochopit, proč se starší zdráhají říci, že by oni sami Petra Gregersona zařadili mezi lidi popisované inspirovaným apoštolem v 1. Korintským 5:11-13 - mezi smilníky, chamtivce, modláře, utrhače, opilce a vyděrače. Vážně pochybuji, že by to někdo z Vás v radě starších připustil dokonce jen jako vzdálenou možnost. Opravte mne, prosím, pokud se mýlím. Zbývají ti, kdo jsou popsáni v 2.Janově 7-11, antikristi. Můžete porozumět, proč cítím ve svém srdci potřebu být opravdu přesvědčen, dříve než mohu tyto verše na někoho vztahovat? Apoštol Jan, který jako jediný používá toho slova, takové.lidi popisuje těmito slovy: "Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? Antikrist je ten, kdo popírá Otce a Syna." (1.Janův 2:22) "Avšak žádný inspirovaný výrok, který nevyznává Ježíše, nepochází od Boha. Dále, to je ten (inspirovaný výrok) antikrista... (1.Janův 9:3) "Do

světa totiž vyšlo mnoho těch, kteří klamou, kteří nevyznávají Ježíše Krista přicházejícího v těle. To je ten, kdo klame, a antikrist." (2.Janův 7) Na tomto základě některé komentáře (při mnoha příležitostech používané v publikacích Společnosti) dochází k těmto bodům: Poznámky k Novému Zákonu říkají: "Z toho je jasné, že Jan pod tímto slovem rozuměl všechny ty, kdo popírají, že Ježíš je Mesiáš nebo že Mesiáš přišel v těle... Postavili se proti němu a drželi se nauk, které ve skutečnosti zcela odporuji Božímu Synu." Z Langeho komentáře: "avtt" (anti) může znamenat jak nepřátelství, tak nahrazení. V prvním případě to označuje protichůdce Kristova, antikrista, ve druhém údajného Krista neboli pseudokrista... Antikrist popírá, že Ježíš je Kristus: říká, že nepřišel v těle, že není Synem Božím, že není z Boha. Tato nauka je popřením pravdy, lži, oni sami jsou lháři a podle Jana 8:44 děti z ďábla, otce lži (1.Janův 3:3-10)... Antikrist a antikristi se mají považovat za výslovně spojené se Satanem a tato dvě slova zde označuji nikoliv nahrazení Krista, nýbrž nepřátelství ke Kristu... antikrist je ze všeho nejvíc nástrojem a prostředkem satanovým." Vážně někdo z Vás v radě starších věří, že Peter Gregerson má být zařazen mezi tento druh lidi? blázne! podlehne ohnivé gehenně. (Matouš 5:22) Za sebe, raději bych byl nazván "opovrženíhodným bláznem", než abych byl označen jako "antikrist". V Bibli jistě není ošklivějšího slova. Poněvadž dokonce nespravedlivé použití výrazu "opovrženíhodný blázne" může způsobit, že člověk podlehne gehenně, oč horši to je s aplikací slova "antikrist", je-li nespravedlivě použito? Starám se, abych se nedostal do tak velkého nebezpečí, a mám důvěru, že i vy jako jednotlivci vážíte toto nebezpečí se stejnou starosti. V Matouši 12:36 Ježíš říká: "Povídám vám, že z každého neužitečného (nedbalého, RSV; nepodloženého, Jerusalem Bible) výroku, který lidé pronesou, budou skládat účty v Soudném dnu." Jak může kdokoli z nás brát toto varování na lehkou váhu? Nebo jak se můžeme domnívat, že můžeme nechat spočívat zodpovědnost za naše jednáni na druhých, když mylně a bez opravdového základu prohlašujeme někoho za člověka, se kterým není vhodné jíst, za člověka, který je nepřátelský vůči Kristu? Boži Syn zdůraznil náš osobní vztah a zodpovědnost vůči němu, jako i vůči jeho Otci slovy: "...poznají, že já vidím do nitra a srdce člověka, a každému z vás odplatím podle vašich činů." - Zjevení 2:23 Věrnost vůči Bohu mne zavazuje, abych se nechal vést svým svědomím, které je utvářeno těmito úseky Písma. Může takové svědomité jednáni vést k tomu, že budu odsouzen? Je pravda to, že oblastní dozorce u mne doma řekl, že vedoucí sbor může přemoci naše svědomí. Když prohlásil - abych použil jeho vlastni slova - že "papouškuje, co říká vedoucí sbor", zdálo se mi, že v tomto případě mluví za sebe protože nevím o žádné publikaci Společnosti, ve které by bylo takové prohlášeni. Navíc nevím o žádném místě v Bibli, které by takový názor podporovalo. Inspirovaný apoštol nám

říká, že i když se jedná o - ve své podstatě - správný skutek, pokud jej člověk dělá s pochybnostmi, "již je odsouzen", protože "všechno, co není z viry, je hřích". (Římanům 19:23) Pokud se má moje svědomí změnit, musí se tak stát moci a silou Božího Slova, ne jen lidským odůvodňováním, neboť jsem rozhodnut "ať Bůh je shledán jako pravdivý, i kdyby každý člověk byl shledán jako lhář", a proto mé rozhodnuti je být mezi těmi, kdo mohou říci: "...nefalšujeme Boži slovo, ale tím, že činíme pravdu zjevnou, doporučujeme se před zrakem Boha každému lidskému svědomí." - Římanům 3:4, 2.Korintským 9:2. Uvedl jsem tyto informace podrobně, abych Vám umožnil vidět problém, před kterým stojím, měl-li bych bez pochybnosti a bez výčitek svědomí přijmout předložený postoj; totiž, že dopis Petra Gregersona (tak jak byl přiložen) sám o sobě a bez dalších ospravedlňujících důkazů dává komukoli právo říci, že se z něj automaticky stal ničemný člověk, se kterým by křesťan neměl jíst. Unikl mi smysl Písma, které mi nyní brání v tom, abych učinil takový automatický soud? říká Písmo něco jiného, než co podle mého chápání říká? A je to můj svědomitý zájem být opravdový vůči Božímu slovu, pro který jsem nyní odsuzován jako též ničemný člověk, se kterým by se nemělo jist? Tři muži z Vás dospěli k takovému soudu. Píši to k jejich prospěchu a ze starosti o ně, jako i o všechny z Vás. Pokud se mýlím a Boži Slovo říká něco jiného, než chápu já, pak Vaši nápravu po předložení důkazu z inspirovaného Božího Slova nejen přijmu, ale uvítám. Posílám kopii tohoto dopisu každému členu rady starších, poněvadž právní výbor, který rozhodl proti mně, byl jmenován Vámi. Zasílám také kopie vedoucímu sboru a jeho služebnímu oddělení, neboť jako starší jste jmenováni jimi. Jak víte, 5.listopadu 1981 jsem spolu s žádostí o informaci napsal vedoucímu sboru následující: "Někteří místní starší porozuměli informaci ve Strážné věži z 15. září 1981 jako oprávnění požadovat ode mě změnu v mém vztahu k člověku, na jehož pozemku žiji a pro něhož pracuji, Petru Gregersonovi. Říkají, že proto, že se sám oddělil, bych jej měl považovat za někoho, s kým bych neměl jist - zlého člověka a antikrista - a že nepodrobení se tomuto postoji si vyžádá vyloučeni ze společenství. Brzy mi bude šedesát, nemám peněžní prostředky a tak je pro mě nemožné přestěhovat se nebo hledat jiné zaměstnání. A tak bych rád věděl, zda smysl tvrzeni uvedeného v tomto čísle časopisu je opravdu takový, jak jej uvádějí, jmenovitě zda přijeti pozváni k jídlu od mého hospodáře a zaměstnavatele může být důvodem pro vyloučeni ze společenství. Jestliže však překročili záměr zveřejněného materiálu, pak by mi nějaká rada vedoucí k umírněnosti velmi ulehčila poněkud tíživou situaci. Budu vděčný za každé vysvětlení z Vaši strany, ať přímé, nebo skrze některé z oddělení." Opakovaně jsem Vás prosil, abyste jim poskytli čas na zodpovězení této žádosti. Až dosud se Vám nezdálo vhodné respektovat tuto prosbu. Doufám, že nyní takto učiníte.

Upřímně Váš
R. V. Franz

Vedoucímu sboru jsem poslal kopii tohoto a následujícího dopisu:

11. prosince 1981
Vedoucí sbor svědků Jehovových
Brooklyn, New York

Drazí bratři,
5.listopadu 1981 jsem Vám napsal, že bych potřeboval nějaké objasněni postoje, který byl zaujat ve Strážné věži z 15. září, a toho, že tento postoj řadí osoby oddělené od společenství do stejné kategorie s vyloučenými a podrobně popisuje, jak mají svědkové Jehovovi na tyto lidi nahlížet, a jak s nimi jednat. V tomto dopisu jsem vyjádřil starost o pravděpodobné důsledky tohoto materiálu. Od té doby místní starší ve sboru, k němuž přísluším, vzali tento materiál jako "autoritu" k tomu, aby vůči mě podnikli vylučující kroky, přičemž obvinění je v tom, že jsem v restauraci jedl s člověkem, který je oddělen od společenství, který je však mým hospodářem a zaměstnavatelem. Přikládám kopii svého odvolacího dopisu, kterým jsem se obrátil na místní radu starších. Je možné, že pokud schvalujete jednání právního výboru a pokud je ono v souladu se záměrem Vámi publikovaného materiálu, pak pro Vás můj odvolací dopis nebude zajímavý. Avšak není-li tomu tak a cítíte-li starost o tento postup (ne jen ve vztahu ke mně, nýbrž v souvislosti s tím, že to všeobecně ukazuje na pravděpodobnou reakci na tento publikovaný materiál), pak možná podniknete něco ke zmírněni účinku tohoto materiálu. Společnost, pro kterou pracuji - Warehouse Groceries zaměstnává ve svých kancelářích a obchodech třicet pět až čtyřicet svědků. Předseda jejího představenstva je oddělen od společenství stejně jako vedoucí nepotravinového oddělení: jiní zaměstnanci včetně manažera jednoho z jejich největších nákupních středisek jsou lidé vyloučeni ze společenství. A tak vyjasněni, které jsem žádal ve svém dopisu, může být ku prospěchu většímu počtu lidí v okolí. zdá se jasné, že postoj zaujatý ve Vašem materiálu bude mít stále více kumulativní účinek s tím, že zasáhne více a více lidi. Pokud by byl uplatňován důsledně; ne jen selektivním, svémocným způsobem, jaký byl uplatněn vůči mně, mohl by jen v této oblasti snadno vést k vyloučení desítek osob, jejichž jména mi pohotově přicházejí na mysl. Opravdu se domníváte, že je takové jednání biblicky ospravedlnitelné? Proto, že za následky dříve zmíněného materiálu jste v konečném důsledku zodpovědní Vy, bratři, zdá se mi prospěšné, abyste tuto informaci předali dále mezi sebou i Vašemu služebnímu oddělení.

Upřímně Váš

R. V. Franz
Rt. 9, Box 940-F
Gadsden, AL 35904.

Následuje můj dopis z 20. prosince s žádostí o změnu v odvolacím výboru vybraném obvodním dozorcem Wesley Bennerem:

20. prosince 1981
Rada starších sboru East Gadsden
Gadsden, AL

Drazí bratři,
tímto dopisem Vás žádám, aby byl jmenován jiný odvolací výbor. Zasílám kopii tohoto dopisu též služebnímu oddělení vedoucího sboru a Společnosti Strážná věž, protože žádám aby byl výbor utvořen z bratrů mimo tuto oblast. Mám následující důvody: 15. prosince mi telefonoval Theotis French se slovy, že byl vybrán odvolací výbor, složený z Willieho Andersona Earla, nebo Felixe Parnella (nebyl si jist kterého z nich) a bratra Dibbleho (nebylo mi řečeno, zda se jedná o otce nebo o syna). Řekl jsem mu, že napíši dopis, ve kterém se nějak ke složeni výboru vyjádřím. Zeptal jsem se, proč nepoužili starších sboru v East Gadsden, a on mi řekl, že tak už se to nedělá a že přivolal oblastního dozorce, aby on provedl výběr. 18. prosince v pátek jsem napsal Theotisovi a požádal jej, aby mi písemně dodal jména těch, kteří byli s určitostí vybráni, aby sloužili ve výboru. Ten den ráno jsem ten dopis odeslal. Téhož dne večer volal Theotis s tím, že se odvolací výbor sejde v neděli. Informoval jsem jej, že jsem napsal dopis, který by měl dostat tak asi za den. V sobotu večer znovu volal a řekl mi, že dostal můj dopis a že se výbor chce sejit v pondělí, zřejmě 21. prosince. Neuvedl ani čas, ani místo stejně jako v případě schůzky plánované na neděli. Dal mi jména navrhovaných členů výboru: Willie Anderson, Earl Parnell a Rob Dibble. Opět jsem jej požádal, aby poslal tuto informaci písemně. Dnes ráno telefonoval ještě jednou a potvrdil, že odvolací výbor se sejde v pondělí (a opět neuvedl ani čas ani místo). Řekl jsem mu, že mi má navrhovaný výbor napsat přímo, než aby mi přes něj vzkazovali po telefonu, a řekl jsem mu, že mám výhrady proti složeni výboru tak, jak byl vybrán, a že napíši tento dopis s žádosti o nový výbor. Odvětil, že se navrhovaný výbor každopádně sejde v pondělí. Prohlásil jsem, že za svých čtyřicet let,zkušeností jsem nikdy neviděl tak očividné urychlováni věci, na což odpověděl, že poslední školení Společnosti přineslo změny (jaké neřekl). Přes mé námitky vůči tak nešetrnému spěchu řekl, že se tento výbor v pondělí v každém případě sejde, a že cokoli chci říci, mám to říci jim. Opět jsem řekl, že žádám jiný výbor. Věřím, že mé důvody pro takovou žádost jsou opodstatněné. Vyložim je podrobně k Vašemu užitku i pro služební

odděleni stejně jako proto, aby byly zaznamenány.

Sloužil jsem ve služebním oddělení vedoucího sboru v době, kdy mnoho rodin v Gadsdenu prožívalo velmi neklidné období. Týkalo se to značného množství mladých lidi z okolí. Přes služební oddělení jsem věděl o vážném nesprávném řešení věci místním právním výborem, které vyžadovalo vysláni zvláštního výboru, který měl záležitosti napravit. Celá věc je v mé mysli natolik čerstvá, že Vás ujišťuji, že nemohu cítit důvěru v kompetentní jednání, bude-li v odvolacím výboru člověk, který ve výboru, jenž byl zodpovědný za tolik vážných chyb, hrál tak významnou roli jako bratr Anderson. Navíc vím jak z informací ze služebního oddělení tehdy, tak;:-:. z osobních poznatků od té doby zde, že Peter Gregerson se aktivně snažil, aby bylo přehodnoceno jednání místního výboru, a tak podstatnou měrou přispěl k přivedení výboru zvenčí, který jmenovala Společnost. Když se tento obraz poskládá v celek, je volba, aby bratr Anderson sloužil v mém případu, ve kterém jsou ústřední otázkou mé vztahy s Petrem Gregersonem, volbou, z niž není pravděpodobná soudnost, nestrannost ani objektivita. Ačkoli by se dalo doufat, že bratr Anderson měl užitek z nápravy učiněné prověrkovým výborem, současné jednání navrženého odvolacího výboru, jejich spěch k soudu a neregulérnost jejich metod jen vyvolává vzpomínky na minulé špatné řešeni věcí. Myslím, že můžete pochopit, proč jsem proti takovému výběru a proč jej shledávám naprosto nepřijatelným. Pokud se týče volby Earla Parnella, je uvažování vedoucí k této volbě vskutku těžko pochopitelné. Ještě jednou bych chtěl říci, že můj vztah vůči Petru Gregersonovi je bodem, okolo kterého se otáčí celý tento případ. Na něm je postaveno celé svědectví proti mně a kvůli tomuto vztahu první právní výbor rozhodl, že mám být vyloučen. Jak je potom možné nějak rozumně ospravedlnit volbu Earla Parnella do mého odvolacího výboru? On je, jak víte a jak ví i oblastní dozorce, otcem Dany Parnella, který se před nedávnem rozvedl s Vicki Gregersonovou, dcerou Petra Gregersona. Bez zabíhání do podrobností by mělo stačit říci, že mezi těmito dvěma rodinami a zejména mezi jejich otci se před časem vyvinulo velké napětí. Obvodní dozorce si byl jistě vědom velkého roztrpčení, které zde existovalo, protože se během jeho předcházející návštěvy v Gadsdenu při rozhovoru s Petrem o Danovi hovořilo. I člověku s průměrnou chápavostí by, zdá se, mělo být jasné, že volba Danova otce, aby sloužil v záležitosti, ve které jde o Petra Gregersona, je v rozporu s dobrým soudem, nestrannosti i selským rozumem, které by člověk očekával. Jaké možné důvody či správná motivace mohou vést k takové volbě? Okolnosti, v nichž se nachází bratr Parnell, nevyhnutelně ovlivňuji třetího člena navrženého výboru, Roba Dibbleho. Ten je zetěm Earla Parnella a manželem Danovy sestry Dawn. Bylo-li by to nezbytné, věřím, že je možné dosvědčit, že Robova žena byla velmi dotčena, když se dcera Petra Gregersona rozvedla s jejím bratrem, a

docela nahlas se o této věci vyjadřovala. Zdá se nepravděpodobné, že by to, co řekla jiným, neřekla svému vlastnímu manželovi. Očekávat, že by ten mohl vstoupit do případu, ve kterém je stýkání se s Petrem Gtegersonem ústřední otázkou; a že by tak mohl učinit s nezbytným oproštěním se od osobních pocitů a s potřebnou objektivitou, znamená, domnívám se, chtít vice, než naznačuje dobrý úsudek. S ohledem na to všechno Vás v úctě žádám, aby byl vytvořen jiný odvolací výbor z bratrů mimo zdejší oblast. Snad s jednou výjimkou si nedokáži představit výbor tři lidí, kteří by se dali méně doporučit pro objektivní, nepředpojaté slyšeni ve věci mého odvoláni, než ten, který byl vybrán. Snad bylo rozhodnutí oblastního dozorce jen výsledkem ukvapeného rozhodnuti bez náležitého zváženi faktorů, které jsem zde uvedl. I když se někdo může pokoušet obhajovat nebo vysvětlovat tyto faktory, láska k poctivosti a spravedlnosti by tuto možnost jistě vyloučily. Doufám, že Vás to přiměje k tomu, že připustíte, že by odvolací výbor neměl potřebovat tak usilovné ospravedlnění, ale spíše by měl dokázat stát na vlastních nohou prost vážných pochybnosti. - 1.Timoteovi 5:21, 22. Možná budete chtít o těchto věcech napsat Společnosti a já to jen uvítám. Pro Vaši informaci, dnes očekávám příjezd hostů, kteří jedou přes 500 mil, aby nás navštívili, a kteří s námi stráví jen několik dni. V pondělí odpoledne mám služební cestu do Birminghamu (určenou před několika dny), z níž se pravděpodobně vrátím domů pozdě večer. Ke konci týdne máme na programu cestu mimo stát, kterou jsme před naplánovali již před časem, a lidé u kterých budeme, mají již všechno připraveno. Několik dní před a po novém roce nás navštíví rodina našich přátel, kteří opět přiletí z jiného státu. Avšak po 5. lednu bych již měl mít čas, abych se sešel s nově vybraným výborem, a mělo by to poskytnout také čas Společnosti, aby jej mohla sestavit. Rád bych také požádal, aby Váš styk se mnou byl písemný, a nepřibývalo tak častých opomenutí a těžkosti, ke kterým již došlo. Děkuji Vám za pozornost, kterou tomu budete věnovat.

Upřímně Váš
R. V. Franz
Rt.9, Box 940-F
Gadsden AL 3590 1

Kopii výše uvedeného dopisu jsem poslal vedoucímu sboru a služebnímu oddělení spolu s dopisem následujícím:

20.prosince 1981
Biblická a traktátni společnost Strážná věž
Brooklyn, N Y
Na vědomí: služebnímu oddělení

Drazí bratři:

Tímto dopisem na Vás apeluji, abyste vyjednali odvolací výbor, který by se zabýval mým odvoláním, výbor tvořený bratry mimo oblast, a to částečně kvůli velkému množství pověstí a pomluv, které jsou v oběhu a z nichž většina pronikla zpět ke mně. Také se ale domnívám, že volba, kterou provedl Vámi ustanovený zástupce, oblastní dozorce, ukazuje ve srovnání s informacemi v přiloženém dopise, že jeho úsudek má, jednoduše řečeno, nedostatky. Jak jsem uvedl v odvolacím dopise z 8. prosince, který jsem Vám již dříve poslal, bratr Benner se při návštěvě u mě doma projevil názorovou nesmlouvavosti, která nepřispívá k důvěře, co se týče jeho úsudku v záležitostech tohoto druhu. Jak sám uvedl, věří, že svědomí člověka může být přemoženo vedoucím sborem (zatímco jen Písmo může takto překonávat), a sám sebe označil za toho, kdo papouškuje cokoli, co vedoucí sbor říká. Tento postoj je důvodem ke znepokojení tím, že nepříjemně připomíná stav mysli, který v ne tak dávné době vedl v Německu k tolika křivdám, ani nemluvě o těch náboženských lidech, kteří po staletí slepě přijímali a dodržovali příkazy toho, co nazývali "mateřskou" církví. Výběr odvolacího výboru, který provedl, tyto starosti nijak nezahání, nýbrž je spíše stupňuje. Domnívám se, že to přiložený dopis jasně ukazuje: Naléhavě Vás prosím, abyste podnikli kroky k nápravě tohoto očividně špatného vedení záležitostí tohoto případu.
Děkuji Vám.

S úctou
Rt.9, Box 990-F
Gadsden AL 35904
R. V. Franz

Nyní jsem napsal vedoucímu sboru již třikrát se žádostí o nějaké vyjádření (5. listopadu, 11. prosince a 20. prosince). Za osm týdnů, které uplynuly od napsání mého prvního dopisu do mého konečného vyloučení, neodpověděli ani na jediný z těchto dopisů. Ani nepotvrdili jejich přijetí.

Ke kapitole 12

Léta, která uplynula od napsání této kapitoly, neměla za následek nic, co by nějak hmatatelně ovlivnilo uvedené postřehy. Jak je v ní uvedeno, nikdy jsem neočekával nějaké hromadné zběhnutí od organizace Strážná věž a místo toho jsem čekal pokračování vzrůstu. Stavy členů zaznamenávají neustálý příchod a odchod tisíců lidí ročně. Výsledkem tohoto obratu a značného ročního vzrůstu dnes členská základna obsahuje značné procento nových členů, kteří neví prakticky nic o vzrušených očekáváních rozvířených okolo roku 1975 a ještě méně toho ví o dřívějších neúspěšných

předpovědích. Publikace organizace s nezmenšenou silou pokračují v udržování tvrzení o roku 1914. Myslím, že až se překutálí rok 2000 a lidé začnou číst a psát tento rok a následně roky 2001, 2002 a tak dále, bude již jen optický dojem působit, že rok 1914 bude ještě vzdálenější, než je nyní. Dříve nebo později, zdá se, bude organizace přinucena přijít s nějakou "úpravou" v chápání. Těžko si budou moci dovolit zcela od tohoto data upustit, poněvadž ono je oporou mnoha jejich nauk, organizačních tvrzení i jejich výkladů proroctví. Organizace již v minulosti projevila vynalézavost při obstarávání takových "úprav" a nepochybně tak znovu učiní. Jak to bude fungovat, zda to konečně způsobí, že lidé ve společenství svědků začnou uplatňovat své schopnosti kritického myšlení, to se uvidí. Účinek jakékoli změny v učení ohledně roku 1914 bude s největší pravděpodobností nejsilnější na dlouholeté členy, jimž může začít docházet ochota desetiletí za desetiletím dopřávat sluchu tvrzením o "blízkosti" nového řádu. Jednou z významných událostí od napsání této knihy byla smrt Freda Franze 22. prosince 1992 ve věku devětadevadesáti let (narodil se 12. září 1893). Jeho smrtí v určitém smyslu končí jedno období - byl totiž jediným členem vedoucího sboru pokřtěným do roku 1914, roku pro víru svědků rozhodujícího, a pravděpodobně byl jediným členem, který se osobně setkal se zakladatelem organizace Charlesem Taze Russellem. Byl tvůrcem velké většiny post-Rutherfordovské doktrinální stavby, stejně jako tím, kdo formuloval velkou část zásad vztahujících se na záležitosti vyloučení ze společenství. S ním také mizí božský plášť údajně předaný Rutherfordem (viz strany 76 až 78). Myslím, že jeho odchod by měl přimět alespoň některé dlouholeté členy, aby začali vážněji uvažovat o tvrzeních učiněných s ohledem na rok 1914. Od svého vystoupení z vedoucího sboru a pozdějšího odloučení od organizace jsem svému strýci několikrát psal. Nikdy jsem přitom nemyslel na odpověď a taky jsem ji nikdy nedostal. Nepsal jsem mu jako mocné osobnosti, nýbrž pouze kvůli sympatiím vůči němu coby člověku a členu rodiny. Zajímal jsem se o jeho zdraví a ujišťoval jsem jej, že můj zájem a má starost je, aby se neřídil zásadami nebo nařízeními lidského systému. Nejvíce jsem si přál, aby bylo možné se s ním posadit a popovídat si jako člověk s člověkem, neboť jsem plně přesvědčen, že si uvědomoval křehkost biblických základů mnoha učení organizace. Byl to člověk velkých rozumových schopností a duševní kázně schopný napsat důkladný biblický výklad. Ovšem jeho vytrvalá oddanost člověkem založené organizaci mu zjevně umožnila jednat jako její první obhájce, kdykoli byla její příznačná učení předmětem pochybností nebo se zdálo, že jsou ohroženy její organizační zájmy, i když to znamenalo "přizpůsobení" Písma způsobem, kterým se ono jevilo podpírat postoj organizace. V takových případech se jeho inteligence odklonila k tomu, co bylo v konečném důsledku jen obrazotvornou vynalézavostí, schopností

vést myšlení čtenáře k žádoucím závěrům pouhou rétorikou a hodnověrností. Přicházím k tomu, že v tom všem je určitý smutek. Ačkoli byl totiž svědkem vzrůstu počtu členů organizace z několika tisíců na několik milionů, viděl, jak se vlastnictví ústředí rozrostlo z hrstky budov na celé městské čtvrti s vícepodlažními stavbami, a viděl, jak se její tiskové provozy rozšířily ze své neokázalosti v mezinárodní tiskové impérium, nevzal si nic z toho do hrobu - a žádný z těchto číselných nebo materiálních činitelů nemá jistě vůbec žádný účinek na to, zda mu Bůh vysloví své schválení nebo pokárání. Již léta před jeho smrtí se všechny knihy, které napsal, přestaly tisknout. Nakonec budou vykázány mezi pouhá memorabilia, kde již mají své místo spisy Rutherforda a Russella. Jeho velmi kreativní výklady proroctví, jako například Danielova, budou v mnoha případech pod tlakem okolností nahrazeny jinými výklady. Když jsem svému strýci psal před čtyřmi lety, 28. června 1988 (poté, co jsem se dověděl o jeho zdravotních potížích), znovu jsem probíral ty jeho spisy, přednášky a výroky, které považuji za nejhezčí a ve kterých vyslovoval platné principy, jejichž dodržování by však vyžadovalo přehodnocení a dokonce odmítnutí mnoha současných postojů a tvrzení organizace. Mezi jinými věcmi jsem napsal: Oba jsme v poslední fázi našich životů. Velmi si uvědomuji jistotu vyhlášenou apoštolem, že "všichni budeme stát před Boží soudní stolicí", kde se "každý z nás bude Bohu zodpovídat sám za sebe". Jeho Syn jako soudce pak "vynese na světlo tajné věci tmy a učiní zjevnými rady srdce, a potom každému přijde jeho chvála od Boha". (Římanům 14:10-12; 1. Korintským 4:5) Jsem přesvědčen o Tvé znalosti Písma a nejsem schopen si myslet, že věříš, že v tomto osobním soudu budou rozhodujícími faktory - nebo že vůbec budou ve většině případů mít nějaký význam - členství v organizaci nebo věrnost zájmům nějaké organizace. S přibývajícími léty a s tím, jak se blíží konec života, jsem ‚stále více přesvědčen, že nejcennější věc, kterou každý z nás může zanechat, je mravní odkaz, a že hodnotu tohoto morálního odkazu určí zásady, za kterými jsme stáli - zásady, které nikdy nelze obětovat nebo odmítnout jako nerozumné v zájmu nějakého prospěchu. Mezi tyto principy na prvním místě patří úplná a nezkalená oddanost Bohu, bezpodmínečné odevzdání se jeho Synu jako naší jediné Hlavě, bezúhonnost vůči pravdě a soucitný zájem o ostatní, ne jako o součásti nějakého favorizovaného systému, nýbrž jako o jednotlivce. Mám velký zájem na tom, abych zanechal takové mravní dědictví; v myšlenkách mého srdce jej nic jiného nepředčí. Podle toho, jak Phillips překládá Římanům 14:7: "Pravda je, že nežijeme, ani neumíráme jako soběstační jedinci. Na každý pád nás život pojí k Pánu, a když umíráme, přicházíme před něj." Doufám, že jestli už ne v ničem jiném, pak snad alespoň v tomto sdílíme společné myšlenky, slučitelnou hloubku zájmu. Stejně jako na ostatní dopisy, ani na tento

nepřišla žádná odpověď. Jsem dnes nicméně rád, že jsem jej napsal. Když se dívám na konec života svého strýce, jsem smutný nejen pro to, co bylo, ale ještě víc pro to, co mohlo být. Smrt Freda Franze měla za následek jmenování nového prezidenta korporace a 30. prosince 1992 byl - což bylo na straně 314 (napsané v roce 1983) ukázáno jako pravděpodobný krok jako jeho nástupce vedoucím sborem jmenován Milton Henschel. Jak jsem již uvedl, prezidentství korporace s sebou již nenese žádnou zvláštní moc nebo autoritu, ačkoli člověku s tímto titulem v očích svědků všeobecně dodává zvýšenou vážnost. Změna v prezidentstvím tedy sama o sobě nebude mít žádný význam na směr, kterým se organizace ubírá. Ať je tomu jakkoli, je Milton Henschel jedním z nejkonzervativnějších členů vedoucího sboru, a jako každý jiný má ve všech rozhodováních jen jeden hlas. Ačkoli dokáže být milý a vtipný, často se zdá, jako by se stahoval do sebe, a na rozdíl od všech čtyř předchozích prezidentů nemá ani jejich "charisma", ani tolik vůdčích kvalit, které prokázali první tři z nich. Ovšem tím, že toto postavení bylo zbaveno veškeré moci, kterou dal tomuto úřadu Rutherford, to nemá žádné velké důsledky. V záležitostech nauky nebude mít jeho hlas ve vedoucím sboru ani zdaleka takovou váhu, jakou měl hlas Freda Franze; Milton není ani pisatel, ani ten, kdo zvlášť hluboce studuje Bibli, a je nepravděpodobné, že by stál u zrodu jakékoli doktrinální změny, ke které nakonec může dojít. Vedoucí sbor se takto stále zužuje z maximálních osmnácti členů na dnešních jedenáct. Tito muži jsou všichni v pokročilém věku a přinejmenším někteří z nich byli jmenováni do vedoucího sboru v první řadě ne kvůli vynikajícím osobním schopnostem nebo způsobilosti, ale z velké části proto, že měli za sebou dlouhá léta v ústředí nebo ve službě plným časem, a zdálo se, že přijatelně "zapadají" (ne ovšem vzhledem k dnešním problémům). Před jejich jmenováním se o některých uvažovalo, že se hodí jen na práci s relativně malou zodpovědností. Tím, že to říkám, je neodsuzuji a ti členové, kteří se podíleli na vybírání dalších členů, ví, že to tak bylo. Současní členové se, jak se zdá, zdržují jmenovat náhradníky za ty, kteří zemřeli, možná jim současné složení vedoucího sboru vyhovuje a - což je pro starší lidi příznačné raději se tomu, co by mohlo vyvolat ovzduší změn, vyhýbají. Znám je osobně a nepochybuji, že alespoň několik z nich se zdráhá dělit se o výsadní autoritu, již skupina drží v rukou, tak, jako se v dřívějších dobách zpěčovali podělit se o svou osobní a jedinečnou moc Rutherford a Knorr. Jedinou změnou, jež snad stojí za zmínku, je jejich poslední oznámení, které se objevilo ve Strážné věži z 15. dubna 1992 na straně 31, o tom, že na jejich schůzky svých výborů - nikoli na zasedání celého vedoucího sboru - uvedli jiné tváře. Základy tomuto oznámení položily dva hlavní články této Strážné věže. Předložily nauku Strážné věže, že křesťané se dělí na dvě hlavní třídy: na "občany" a "cizince" nebo jinými slovy na

duchovní Židy a duchovní pohany. To je v nápadném protikladu k apoštolským spisům, které žádné takové třídní rozdělení neznají a místo toho zdůrazňují rovnost v postavení křesťanů před Bohem, jak Pavel říká, v Kristu není rozdíl mezi Židem a Řekem, otrokem a svobodným. (Římanům 10:12; Galaťským 3:28; Koloským 3 :11) Tyto doslovné rasové a ekonomické rozdíly byly v učení Strážné věže nahrazeny rozdíly duchovní rasy a duchovní poddanosti nebo otroctví. Dělá to tak, že "přetiskuje" křesťanské uspořádání starozákonními poměry a řádem, v určitém smyslu duchovně "vrací hodiny zpět" do časů před křesťanstvím a ruší zásadní změny, které způsobil Kristus. Takto je asi 8 700 "pomazaných" členů "občany", "duchovními Izraelity" tvořícími "vyvolený rod" a "královské kněžstvo" z 1. Petrova 2:9, zatímco několik milionů "jiných ovcí" jsou "cizinci", "duchovní pohané", duchovní "cizí usedlíci" přirovnávaní k těm "cizincům", kteří budou "stavět zdi" nebo budou "rolníci" a "vinaři" pro Izrael, přičemž služba v každém z těchto případů je v samotném biblickém podání uváděna jako důkaz poddanosti lidem. 15. dubna 1992 Strážná věž ve svých článcích vlastně zavedla ještě třetí třídu nebo podtřídu - duchovní "Netinim" a "syny služebníků Šalomounových". Tyto články zdůrazňují, že tyto skupiny byly pozvednuty z pouhého otroctví do vyššího stavu, a citují příručky, které hovoří o vyvýšeném společenském postavení, místě nebo statutu Netinim a o tom, že byli "zavedeni jako posvěcená oficiální třída, které byly poskytnuty výsady". Bez žádného biblického důkazu, který by ukazoval, že to tak má být, tyto články tvrdí, že by starozákonní okolnosti měly mít paralelu na současnou dobu. (Materiál se zpočátku pojí s Netinim - nelevijskými "zpěváky a zpěvačkami" v chrámu, ale následně je již nezmiňuje nepochybně proto, že mezi ně patřily i ženy. A tak pisatel článku svémocně rozhoduje, jak daleko údajná "paralela" má jít a co má nebo nemá zahrnovat. To jednoduše není nic menšího než manipulace.) Články pokračují tím, že kladou důraz na třídu mužů, kteří mají výsady, mezi něž patří "správní zodpovědnost" a posléze představují starodávné "Netinim" a "syny služebníků Šalomounových" jako předobraz dnešních mužů z řad svědků kteří jsou cestujícími dozorci, členy výborů odboček, muži, kteří v mezinárodním ústředí připravují materiály do tisku, nebo v různých zemích řídí stavební práce. To docela jasně s touto nově zjištěnou třídou ponechává všem zbývajícím "cizincům", ostatním milionům "duchovních pohanů" neboli "jiným ovcím" menší výsady a nerovný statut. Tyto články vyzařují skrytého ducha náklonnosti ke zvláštním výsadám a postavení v organizaci, ducha, který je vtělen v nadřazenosti výsad a moci, které mají v rukou členové vedoucího sboru, kteří sami nepopiratelně jsou ,ve třídě pro sebe. Uspořádání, které zřejmě napsání těchto článku nutně způsobilo - tedy to, že na setkáních výborů vedoucího sboru zasedají i jiní lidé - je nové vlastně jen ve smyslu počtu dotyčných. Již velmi brzy po vytvoření

výborů vedoucího sboru v roce 1976 byli pracovníci ústředí určováni k tomu, aby sloužili jako tajemníci pěti výborů vedoucího sboru (osobního, publikačního, služebního, výboru pro vyučování a výboru pro písemnosti), a každý z těchto pěti mužů (David Mercante, Don Adams, Robert Wallen, Damd Sinclair a Karl Adams) byl ze třídy "nepomazaných". Tito tajemníci na setkáních jednotlivých výborů nejen seděli, ale bylo jim též umožněno účastnit se diskuse, i když nemohli hlasovat. O hlasování se v oznámení ve Strážné věži z 15. dubna 1992 nic neříká a dá se předpokládat, že hlasování na schůzkách těchto výborů zůstává výsadním právem členů vedoucího sboru. Na zasedáních celého vedoucího sboru (kterých se neúčastnili ani zmínění tajemníci) budou zřejmě nadále přítomni jen členové vedoucího sboru. A tak nové uspořádání prostě znamená, že místo toho, aby na těchto schůzkách výborů byl přítomen jediný nečlen vedoucího sboru, budou tam nyní dva nebo tři. Jen v organizaci, kde jsou postavení a výsady vnímány s takovým zájmem, může být tato prostá úprava prezentována, jako by měla nějaký důležitý význam a potřebovala být oznámena celému světu. Její skutečný význam možná spočívá v tom, že členové vedoucího sboru docházejí k poznání, že jim věk a chátrající zdraví stále ubírají z toho, co by mohli dělat, a brzy nepochybně ještě více uberou z jejich počtu. Tedu Jaraczovi, který je nejmladší, je 68 let, Milton Henschel má 72, Dan Sydlik 73, Lloyd Barry 75, Jack Barr 79, Albert Schroeder a Lyman Swingle mají 81 let, Carey Barber a Karl Klein 87, John Booth 89 a George Gangas má 96 let.

Tak jako u roku 1914, organizace vlastně nemůže do vedoucího sboru uvést muže z řad "nepomazaných" bez toho, aby vyvrátila svá tvrzení o "třídě věrného a rozvážného otroka", která se skládá jedině z lidí "pomazaných" a která je pověřena dohledem nad Pánovou "domácností". Mimo vedoucí sbor se příslušnost k "pomazaným", pokud se týče toho, zda se člověk může stát starším, cestujícím dozorcem, členem výboru odbočky nebo zastávat nějaké jiné organizační postavení, nepočítá. Z toho, co vím, bych řekl, že není pochyb o tom, že v různých zemích jsou desítky "nepomazaných" lidí, kteří jsou mnohem schopnější, kteří mají lepší znalosti Písma a větší schopnost sdělit tyto vědomosti, kteří projevují hlubší pohled a dokonce vyšší úroveň duchovnosti, než mnoho ze současných členů vedoucího sboru. Ovšem připustit je do tohoto elitního orgánu by znamenalo položit rovnítko mezi duchovní "cizince" a duchovní "občany", povýšit "nelevijské chrámové pomocníky" naroveň třídě "královského kněžstva" a učinit z nich plnohodnotně podílníky s "třídou věrného a rozvážného otroka", aby spravovali Pánovu domácnost. To by setřelo a prakticky zrušilo všechny rozdíly, které v minulém půl století nebo déle nauka Strážné věže vyžadovala. Domnívám se, že vedoucí sbor

bude vzdorovat tomu, aby tak učinil, dokud to bude v lidských silách. A tak, jako je tomu v případě roku 1914, se tak horlivě obhajované tradiční názory mohou stát frustrujícími řetězy, které brání udělat to, co by rozvážnost a účelnost obyčejně vyžadovala.

Krize svědomí

Raymond Franz

Úvod

1) Cena svědomí ..... list 4

2) Motivy a pozadí ..... list 10
Okolnosti a následky ..... list 20

3) Vedoucí sbor ..... list 37
Tři monarchové ..... list 48
Věrnost je oddanost ..... list 51

4) Vnitřní pozdvižení a přestavba ..... list 59

5) Tradice a zákonictví ..... list 81

6) Dvojí metr ..... list 93
Dvojí závaží ..... list 110

7) Předpovědi a opovážlivost ..... list 114

8) Ospravedlnění a zastrašování ..... list 134
Miliony dnes žijících nikdy nezemřou ..... list 140

9) 1975: „Vhodný čas pro Boží zásah“ ..... list 156
Rok 1914 a „Tato generace“ ..... list 167

10) Bod rozhodnutí ..... list 176
Inkvizice ..... list 195
Zážitky ze Sinedria ..... list 217

11) Dohra ..... list 230
Zločin a trest ..... list 243
Střežit stádo ..... list 262

12) Vyhlídky ..... list 269

Příloha: Dodatky k některým kapitolám .... list 286
- ke kapitole 4 ..... list 286
- ke kapitole 5 ..... list 287
- ke kapitole 6 ..... list 288
- ke kapitole 11 ..... list 289
- ke kapitole 12 ..... list 302